Вялікі гістарычны
Атлас
Беларусі

1

ВЯЛІКІ ГІСТАРЫЧНЫ
АТЛАС
БЕЛАРУСІ
у 3-х тамах

ДЗЯРЖАЎНЫ КАМІТЭТ ПА МАЁМАСЦІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ
РЭСПУБЛІКАНСКАЕ УНІТАРНАЕ ПРАДПРЫЕМСТВА „БЕЛКАРТАГРАФІЯ“

ВЯЛІКІ ГІСТАРЫЧНЫ АТЛАС БЕЛАРУСІ

ТОМ
1

МІНСК
„Белкартаграфія“
2009

ПРАДМОВА

Вялікі гістарычны атлас Беларусі ў трох тамах — першае найбольш поўнае выданне, прысвечанае адлюстраванню і ўсведамленню гістарычнага мінулага нашай краіны.

Ідэя стварэння Атласа з'явілася не раптоўна. Шматлікія напрацоўкі былі назапашаны беларускімі гісторыкамі ў працэсе работы над гістарычным раздзелам „Нацыянальнага атласа Беларусі" (выдадзены ў 2002 г.), гістарычнымі картамі для шасцітомнай „Энцыклапедыі гісторыі Беларусі", шэрагам вучэбных карт, атласаў, дапаможнікаў і іншых выданняў.

Вялікая заслуга ў распрацоўцы ідэі гістарычнага атласа належыць Інстытуту гісторыі Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі. Галоўную ролю ў арганізацыі работы над Вялікім гістарычным атласам Беларусі і яго фінансавае забеспячэнне ажыццяўляла Рэспубліканскае унітарнае прадпрыемства „Белкартаграфія" Дзяржаўнага камітэта па маёмасці Рэспублікі Беларусь.

Падрыхтоўка карт, напісанне тэкстаў, іх рэцэнзаванне выканаваны спецыялістамі шэрагу навуковых і навучальных устаноў.

Навукова-метадычную дапамогу ў распрацоўцы Атласа аказалі Інстытут гісторыі НАН Беларусі і Дэпартамент па архівах і справаводству Міністэрства юстыцыі Рэспублікі Беларусь.

Канцэпцыя Вялікага гістарычнага атласа Беларусі за гады работы над ім удасканальвалася, але яе галоўная ідэя заставалася нязменнай — даць шырокаму колу грамадскасці поўнае, наглядное, навукова выверанае ўяўленне аб гісторыі Беларусі ад старажытнасці да нашых дзён. Гісторыя нашай Айчыны падаецца ў шырокім кантэксце, які дазволіў бы зразумець месца беларусаў у супольнасці еўрапейскіх народаў.

У аснову перыядызацыі Атласа пакладзены лёсавызначальныя этапы этнагенезу беларусаў, іх складанага шляху да стварэння ўласнай дзяржавы.

Першы том асвятляе перыяд ад з'яўлення чалавека на беларускіх землях і да сярэдзіны XVI стагоддзя. Храналагічна ён абмежаваны канкрэтнай датай — 1569 годам, калі ў выніку Люблінскай уніі беларускія землі былі ўключаны ў склад Рэчы Паспалітай.

Генетычная і культурная спадчына карэннага этнасу — беларусаў фарміравалася на працягу стагоддзяў. Яна ўключала ў сябе дасягненні народаў, што абралі беларускую зямлю сваёй радзімай. Этнічная гісторыя беларусаў вядзе праз часы славянскіх міграцый і праваслаўную цывілізацыю Русі да эпохі Вялікага княства Літоўскага. Люблінская унія замацавала межы княства на той частцы славянскай тэрыторыі, якая ў далейшым супадала з этнічнай тэрыторыяй беларусаў. Гэта быў важнейшы фактар развіцця беларускай нацыянальнай свядомасці.

Другі том ахоплівае больш чым два стагоддзі існавання Вялікага княства Літоўскага ў складзе Рэчы Паспалітай і часоў, калі беларускія землі былі ўключаны ў Расійскую імперыю. У гэты час канчаткова аформіліся спецыфічныя рысы беларусаў, якія адрозніваюць іх ад іншых народаў Еўропы. Верхняя храналагічная мяжа тома вызначае перыяд, калі фарміраванне беларускай нацыі набыло яскравую выразнасць. Гэтая мяжа ўмоўна адпавядае даце рэформы 1861 года, якая адкрыла шлях да развіцця капіталістычных зносін. На новых эканамічных адносінах мацавалася нацыянальная свядомасць беларусаў.

Трэці том прысвечаны часу ад зараджэння беларускага нацыянальнага руху і да нашых дзён, калі народ Беларусі набыў дзяржаўную незалежнасць і заняў „свой пасад між народамі", аб чым некалі марыў Янка Купала. Храналагічна гэты этап прыпадае на апошнія дзесяцігоддзі Расійскай імперыі, савецкі перыяд і гісторыю суверэннай Рэспублікі Беларусь.

Спадзяёмся, што дадзенае выданне пашырыць веды пра мінулае Беларусі.

СПІС АРГАНІЗАЦЫЙ, УСТАНОЎ І АСОБ, ЯКІЯ ПРЫМАЛІ ЎДЗЕЛ У СТВАРЭННІ ВЯЛІКАГА ГІСТАРЫЧНАГА АТЛАСА БЕЛАРУСІ

Інтытут гісторыі НАН Беларусі, Нацыянальны гістарычны архіў Беларусі, Беларускі навукова-даследчы цэнтр электроннай дакументацыі, Беларускі рэстаўрацыйна-праектны інстытут, Інстытут мовы і літаратуры імя Якуба Коласа і Янкі Купалы НАН Беларусі

СПЕЦЫЯЛЬНЫ ЗМЕСТ АТЛАСА РАСПРАЦАВАЛІ

Загадчык секцыі гістарычных даследаванняў Беларускага рэстаўрацыйна-праектнага інстытута Р. В. БАРАВЫ (с. 85, 86–87, 88–89)

Галоўны навуковы супрацоўнік Інстытута гісторыі НАН Беларусі, доктар гістарычных навук Г. Я. ГАЛЕНЧАНКА (с. 93, 94)

Навуковы супрацоўнік Інстытута гісторыі НАН Беларусі, кандыдат гістарычных навук В. Ф. ГОЛУБЕЎ (с. 77)

Вядучы палеограф Нацыянальнага гістарычнага архіва Беларусі Л. С. ІВАНОВА (с. 92)

Кандыдат гістарычных навук У. Ф. ІСЛЕНКА (с. 22, 24, 26, 27, 32–33)

Галоўны навуковы супрацоўнік Інстытута гісторыі НАН Беларусі, доктар гістарычных навук, прафесар А. Г. КАЛЕЧЫЦ (с. 22, 23, 24, 25)

Кандыдат гістарычных навук У. І. КАНАНОВІЧ (с. 78–79)

Старшы навуковы супрацоўнік Інстытута гісторыі НАН Беларусі, кандыдат гістарычных навук М. М. КРЫВАЛЬЦЭВІЧ (с. 28–29, 30–31)

Загадчык аддзела археалогіі і першабытнага грамадства Інстытута гісторыі НАН Беларусі, кандыдат гістарычных навук В. Л. ЛАКІЗА (с. 26, 27)

Дырэктар Беларускага навукова-даследчага цэнтра электроннай дакументацыі, кандыдат гістарычных навук В. Л. НАСЕВІЧ (с. 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 49, 60, 61, 64–65, 70–71, 73, 76, 77, 80–81, 82, 100–150)

Кандыдат гістарычных навук М. Ф. СПІРЫДОНАЎ (с. 100–150)

Старшы навуковы супрацоўнік Інстытута гісторыі НАН Беларусі, кандыдат гістарычных навук А. М. ФІЛАТАВА (с. 90, 91)

Старшы навуковы супрацоўнік Інстытута гісторыі НАН Беларусі, кандыдат гістарычных навук В. М. ЦЕМУШАЎ (с. 47, 48, 50, 51, 52, 53, 54–55, 60, 61, 62–63, 66–67, 68–69, 72, 74–75)

У РЭЦЭНЗАВАННІ ПРЫНЯЛІ ЎДЗЕЛ

Інстытут гісторыі НАН Беларусі, Беларускі дзяржаўны універсітэт, Гродзенскі дзяржаўны універсітэт імя Янкі Купалы, Магілёўскі дзяржаўны універсітэт імя А. А. Куляшова

Рэцэнзенты:

Загадчык кафедры эканамічнай гісторыі Беларускага Дзяржаўнага эканамічнага універсітэта, доктар гістарычных навук Ю. М. БОХАН

Навуковы супрацоўнік Нацыянальнага архіва Рэспублікі Беларусь Г. М. БРЭГЕР

Загадчык аддзела гісторыі Беларусі сярэдніх вякоў і пачатку новага часу Інстытута гісторыі НАН Беларусі, кандыдат гістарычных навук А. І. ГРУША

Кандыдат гістарычных навук У. Ф. ІСЛЕНКА

Галоўны навуковы супрацоўнік інстытута гісторыі НАН Беларусі, доктар гістарычных навук, прафесар Л. Г. КАЛЕЧЫЦ

Вучоны сакратар Рэспубліканскай тапанімічнай камісіі пры НАН Беларусі, кандыдат філалагічных навук І. Л. КАПЫЛОЎ

Навуковы супрацоўнік Інстытута мовы і літаратуры імя Якуба Коласа і Янкі Купалы НАН Беларусі Ф. Д. КЛІМЧУК

Старшы навуковы супрацоўнік Інстытута гісторыі НАН Беларусі, кандыдат гістарычных навук М. М. КРЫВАЛЬЦЭВІЧ

Загадчык аддзела археалогіі першабытнага грамадства Інстытута гісторыі НАН Беларусі, кандыдат гістарычных навук В. Л. ЛАКІЗА

Старшы навуковы супрацоўнік Інстытута гісторыі НАН Беларусі, кандыдат гістарычных навук М. І. ЛАШАНКОЎ

Старшыня рэспубліканскай тапанімічнай камісіі НАН Беларусі, доктар філалагічных навук В. П. ЛЕМЦЮГОВА

Загадчык кафедры археалогіі і спецыяльных гістарычных дысцыплін Магілёўскага дзяржаўнага універсітэта імя А. А. Куляшова, доктар гістарычных навук І. А. МАРЗАЛЮК

Прафесар кафедры гісторыі Беларусі Гродзенскага дзяржаўнага універсітэта імя Янкі Купалы, доктар гістарычных навук С. В. МАРОЗАВА

Загадчык аддзела археалогіі сярэдневяковага перыяду Інстытута гісторыі НАН Беларусі, кандыдат гістарычных навук А. М. МЯДЗВЕДЗЕЎ

Загадчык аддзела археаграфіі Беларускага навукова-даследчага інстытута дакументазнаўства і архіўнай справы, кандыдат гістарычных навук В. С. ПАЗДНЯКОЎ

Дацэнт кафедры этнаграфіі і археалогіі Гродзенскага дзяржаўнага універсітэта імя Янкі Купалы, кандыдат гістарычных навук Г. М. СЕМЯНЧУК

Загадчык кафедры гісторыі старажытнага свету і сярэдніх вякоў БДУ, доктар гістарычных навук А. С. ФЯДОСІК

Старшы навуковы супрацоўнік НАН Беларусі, кандыдат гістарычных навук В. М. ЦЕМУШАЎ

Загадчык аддзела публікацыі дакументаў Нацыянальнага гістарычнага архіва Беларусі З. Л. ЯЦКЕВІЧ

Літаратурнае рэдагаванне зместу атласа выканала Е. П. ФЕШЧАНКА
Мастак З. Э. ГЕРАСІМОВІЧ

Рэдагаванне, складванне і падрыхтоўка карт атласа да друку выкананы Рэспубліканскім унітарным прадпрыемствам „Белкартаграфія“ Дзяржаўнага камітэта па маёмасці Рэспублікі Беларусь.

Дырэктар М. А. ВЕРЗУН, галоўны інжынер Л. А. ЛУК'ЯНЕНКА, намеснік дырэктара па вытворчасці Л. П. ЖУКОЎСКАЯ, галоўны рэдактар Л. У. КАМПЛЕЦ, загадчык аддзела Т. І. ВАРАЧКІНА

Рэдактар атласа Л. У. ШКЛЯРЭВІЧ

Тэхнічныя рэдактары: Л. І. МАЛАТКОВА, Н. М. ШЭВЕЛЬ

Камп'ютэрнае складанне і падрыхтоўку карт атласа да друку выканалі:

Т. Я. БАРЫСАВА, С. М. ГІНІК, Н. У. ЖУРКЕВІЧ, А. М. ЖЫГАРАВА, Н. Л. ІЛЬЧАНКА, І. А. КОТАВА, І. П. МАКРЫШАВА, А. С. ПАВОНСКАЯ, С. І. ПАПКОВІЧ, І. Г. ПЛЕСКАЧЭЎСКАЯ, Ю. Р. СЕМЯНЕНКА, Н. В. СПІРЫДОНАВА, В. В. ЯРМОХІН

У стварэнні атласа прымаў удзел таксама А. Р. КАЗЛОЎ

ЗМЕСТ

УВОДЗІНЫ ДА ПЕРШАГА ТОМА

Першы том гэтага унікальнага выдання пачынаецца са звестак аб прысутнасці першабытнага чалавека (неандэртальца) на тэрыторыі Беларусі. Аб гэтым сведчаць некаторыя знаходкі самых старажытных прылад працы, якія адносяцца да мусцьерскага перыяду 100—35 тыс. гадоў назад. Бясспрэчныя матэрыяльныя доказы з'яўлення старажытнага чалавека, што меў рысы сучаснага тыпу (краманьёнца), адносяцца археолагамі да 26—24 тыс. гадоў назад. З таго часу з'яўляецца ўсё больш археалагічных даных, якія знайшлі графічнае адлюстраванне на першых картах атласа.

Том заканчваецца картаграфічным адлюстраваннем падзей, звязаных з заключэннем у 1569 г. Люблінскай уніі, паводле якой Вялікае княства Літоўскае вымушана было пайсці на аб'яднанне з Польскім каралеўствам, у выніку чаго ўзнікла дзяржава абодвух народаў — Рэч Паспалітая. Гэта з'явілася адметнай вяхой у гісторыі Беларусі, што і вызначыла канчатковую мяжу першага тома дадзенага трохтомнага выдання.

Важнай часткай тома з'яўляецца падрабязная храналогія, змешчаная ў яго пачатку. Яна мае дыферэнцыраваны характар і дае адмысловае ўяўленне аб гістарычным працэсе з самых старажытных часоў да 1569 г. Характэрнай рысай храналогіі з'яўляецца тое, што нярэдка найбольш значныя з'явы гісторыі Беларусі ў гэты перыяд падаюцца ў дынаміцы, у іх эвалюцыі. Гэткім чынам раскрываюцца ў храналагічным вымярэнні тыя ці іншыя падзеі, якія маюць найбольш важнае значэнне для разумення вузлавых момантаў беларускай гісторыі.

Праз увесь том і ў першую чаргу праз уступныя артыкулы і нават карты праходзяць даволі яскрава выражаныя цывілізацыйныя падыходы. Яны спалучаюцца з сацыяльна-эканамічнай эвалюцыяй грамадства, яго палітычнай і ваеннай гісторыяй, этнічнымі працэсамі, станаўленнем і развіццём рэлігійных адносін. Пры гэтым нярэдка культурны аспект спалучаецца з наяўнасцю на беларускіх землях язычніцкіх вераванняў, а затым хрысціянскіх, праваслаўнага і каталіцкага веравызнання. Закранута таксама ўсходняя частка барбарскай перыферыі антычнай і раннесярэдневяковай цывілізацый.

Некаторыя са змешчаных у першым томе карт з'яўляюцца эксперыментальнымі, што сведчыць аб творчым падыходзе аўтарскага калектыву да гэтага даволі спецыфічнага спосабу выражэння гісторыі беларускага народа. У канцы атласа пададзены старадаўнія карты, у якіх адлюстраваны тыя ці іншыя кірункі нашага найбольш даўняга мінулага. Гэта дае магчымасць паказаць, што гісторыя старажытных насельнікаў беларускай зямлі з даўніх часоў была аб'ектам увагі картографаў іншых краін. Старадаўнія карты даюць магчымасць скласці больш цэльнае ўяўленне аб адлюстраванні ў картаграфічным разрэзе гісторыі насельніцтва, што пражывала на тэрыторыі Беларусі з самых старажытных часоў.

Прыведзеныя карты даюць магчымасць дапоўніць наша веданне гісторыі беларускага народа па многіх кірунках яго жыцця і дзейнасці. Яны ілюструюць геаграфічнае асяроддзе, айкумену старажытных насельнікаў беларускай зямлі. Пры гэтым шэраг карт паказваюць перамяшчэнні народаў у старажытныя часы, у тым ліку вялікае перасяленне ў сярэдзіне першага тысячагоддзя нашай эры, што дапамагае больш наглядна ўявіць праблему этнагенезу беларусаў.

Значная ўвага аддадзена этнічнай гісторыі беларускага народа, паступоваму фарміраванню беларускай народнасці. Гэта быў працэс, які засноўваўся на складванні агульнай тэрыторыі, станаўленні і развіцці мовы, фарміраванні агульных звычаяў, абрадаў, традыцый, этнаграфічнага складу. Картаграфічнае адлюстраванне гэтых падзей з'яўляецца складанай справай, аднак яно дапамагае нагляднаму ўяўленню дадзенага працэса.

Адным з важнейшых кірункаў адлюстравання ў выглядзе карт гісторыі беларускага народа са старажытных часоў да Люблінскай уніі з'яўляецца паказ зараджэння і эвалюцыі такіх дзяржаўных утварэнняў як Полацкае, Турава-Пінскае, іншыя найбольш старажытныя княствы (землі) на нашай тэрыторыі, а таксама працэсу фарміравання і тэрытарыяльнага развіцця Вялікага княства Літоўскага. Гэта адна з важнейшых задач дадзенага выдання і яна вырашана з дастатковай паўнатой. Натуральна, што ў такой сувязі пададзены адміністрацыйна-тэрытарыяльны падзел ВКЛ на тых ці іншых этапах яго развіцця.

Нельга не звярнуць увагі на картаграфічнае адлюстраванне зямельных уладанняў розных груп насельніцтва, у першую чаргу магнатаў, сярэдняй і нават дробнай шляхты. Найбольш пераканаўча гэта паказана прымяняльна да XVI ст. У картах прадстаўлены важнейшыя аграрныя рэформы таго часу, шырока выкарыстаны напрацоўкі, якія былі зроблены ў папярэднія гады кандыдатам гістарычных навук М. Ф. Спірыдонавым, іншымі гісторыкамі. Пры гэтым у картах прыводзяцца не толькі шматлікія населеныя пункты, што існавалі ў тыя часы, але і пададзена іх прыналежнасць дробнай ці буйной шляхце альбо магнацкім гаспадаркам. Да карт тут яшчэ маецца гісторыка-геаграфічны паказальнік. Важна, што картаграфічна адлюстравана леннае ўтрыманне, гэта значыць умовы карыстання дзяржаўным маёнткам.

У выданні шырока паказана ваенная гісторыя беларускага народа ад старажытнасці да развітога сярэднявечча. На картах пазначаны асноўныя бітвы, якія мелі месца ў тыя часы. У гэтых адносінах асабліва прываблівае картаграфічнае выражэнне „Вялікай вайны 1409—1411 гг.". Карта адлюстроўвае сумесны паход аб'яднанага польска-літоўскага войска супраць Тэўтонскага ордэна. Хаця гэта ўжо паказвалася раней, у першую чаргу польскімі гісторыкамі, але такое картаграфічнае ўвасабленне зроблена ўпершыню. Зразумела, што ў гэтым кантэксце адпаведная ўвага аддадзена пераможнай Грунвальдскай бітве, што адбылася 15 ліпеня 1410 г. і 600-годдзе якой будзе адзначана ў шэрагу краін Усходняй Еўропы.

У полі зроку аўтараў карт знаходзіліся і гандлёвыя сувязі насельніцтва беларускіх зямель. Пры гэтым картаграфічна адлюстраваны і ўнутраны і знешні гандаль, што дапамагае больш наглядна ўявіць працэс эканамічнага і сацыяльнага развіцця тэрыторыі Беларусі. Складальнікі карт змаглі паказаць рэлігійны і культурны аспекты развіцця беларускага грамадства, што таксама было няпростай задачай.

Еўрапейскі кантэкст гісторыі Беларусі, сувязь з суседнімі і іншымі народамі пададзены праз розныя кірункі дзейнасці, у тым ліку праз праўленне прадстаўнікоў дынастыі Ягелонаў у іншых краінах — Польшчы, Чэхіі, Венгрыі. Гэта, між іншым, сведчыць таксама, што Вялікае княства Літоўскае было еўрапейскай дзяржавай.

Значную нагрузку ў атласе нясуць уступныя артыкулы. Нярэдка яны ўяўляюць сабою своеасаблівыя даследаванні (у першую чаргу ў выкананні кандыдата гістарычных навук В. Л. Насевіча), дзе прыводзяцца і аналізуюцца розныя версіі з картаграфічнага адлюстравання тых ці іншых з'яў. Нярэдка называюцца крыніцы карт з дастаткова разгорнутымі характарыстыкамі. У сваёй большасці ўступныя артыкулы цесна звязаны з адпаведнымі картамі, абапіраюцца на іх пры аналізе розных сведчанняў з гісторыі Беларусі. Яны з'яўляюцца важнай часткай атласа.

Мяркуецца, што трохтомнік „Вялікі гістарычны атлас Беларусі" стане адметным этапам на шляху далейшага паглыбленага асэнсавання мінулага беларускага народа, істотна папоўніць крыніцазнаўчую і нават гістарыяграфічную базу гісторыі Беларусі. Першы том атласа — грунтоўны крок на гэтым шляху.

М. Касцюк

ХРАНАЛОГІЯ АД СТАРАЖЫТНАСЦІ ДА 1569 Г.

100–35 тыс. гадоў назад* Першыя сведчанні існавання першабытнага чалавека (неандэртальца) на тэрыторыі Беларусі. Знаходкі мусцьерскіх прылад працы

40–35 тыс. гадоў назад З'яўленне на тэрыторыі Еўропы старажытнага чалавека сучаснага тыпу (краманьёнца)

Каля 26,5 тыс. гадоў назад Прыблізная дата верхнепалеалітычнай стаянкі каля вёскі Юравічы Калінкавіцкага раёна

Каля 23,4 тыс. гадоў назад Стаянка вілендорфска-касцёнкаўскай культуры каля вёскі Бердыж Чачэрскага раёна

22–18 тыс. гадоў назад Максімум валдайскага пахаладання. Ледавік са Скандынавіі дасягае Беларусі і спыняецца на месцы сучаснага Віцебскага Паазер'я. Помнікі гэтага часу на Беларусі не знойдзены

Каля 13 тыс. гадоў назад Глабальнае пацяпленне. Выміранне мамантавай фауны. З захаду на Беларусь пранікаюць носьбіты культуры броме-лінгбі

11–10 тыс. гадоў назад Непрацяглае пахаладанне. Пашырэнне на Беларусі познапалеалітычнай культуры паляўнічых на паўночнага аленя (свідэрская культура). З ёй суіснуюць носьбіты арэнсбургскай традыцыі: у Панямонні — краснасельскай (валкушанскай) культуры, у Верхнім Падняпроўі — ранняга этапу грэнскай

Каля 10 тыс. гадоў назад Заканчэнне ледавіковай эпохі. На тэрыторыі Беларусі канчаткова знікаюць тундравыя ландшафты і пашыраюцца бярозава-хваёвыя лясы. Пераход ад фінальнага палеаліту да мезаліту (сярэднекаменнага веку). На Блізкім Усходзе пачынаецца пераход да вытворчай гаспадаркі

Каля 7 тыс. гадоў назад (5000 да н.э.) Жыхары Беларусі запазычваюць выраб керамікі і элементы вытворчай гаспадаркі. Пачатак эпохі неаліту на беларускіх землях. Утвараюцца культуры т. зв. „лясного неаліту": нарвежская, верхнедняпроўская і нёманская культуры керамікі

4400–4000 да н.э. Клімат цяплейшы за сучасны. Беларусь укрываюць шыракалістыя лясы. Носьбіты дняпра-данецкай культуры керамікі пранікаюць на Беларусь з паўднёвага ўсходу і засяляюць Усходняе Палессе. У вадазборы Дзясны пашыраецца культурная супольнасць ямкава-грабеньчатай керамікі

3900–3300 да н.э. Паміж Эльбай і Бугам утвараецца земляробча-жывёлагадоўчая культура лейкападобных кубкаў. На Падзвінні традыцыі нарвенскай культуры змяняюцца ўсвяцкай культурай

Каля 3500–2800/2600 да н.э. Носьбіты культуры лейкападобных кубкаў пранікаюць і на тэрыторыю Беларусі. Але на большай яе частцы захоўваюцца паляўнiча-рыбалоўчыя культуры „лясного неаліту"

Каля 2800–2600 да н.э. З захаду — паўднёвага захаду на Беларусь пранікаюць плямёны познанеалітычнай культуры шарападобных амфар. Пачынаецца фарміраванне сярэднедняпроўскай культуры. Суіснаванне вытворчай і паляўніча-рыбалоўчай гаспадарак назіраецца амаль па ўсёй Беларусі

2600–2200 да н.э. Клімат блізкі да сучаснага. Заключны этап неаліту. Суіснаванне традыцый культуры шарападобных амфар і культурнага кола шнуравой керамікі

2200–1800 да н.э. Пранікненне на Беларусь першых вырабаў з металу азначае пачатак бронзавага веку. Ва ўсходняй і паўднёва-ўсходняй частцы Беларусі працягвае існаваць сярэднедняпроўская культура, а ў Падзвінні — паўночна-беларуская, у якой пераважаюць традыцыі „лясного неаліту"

2000–1600 да н.э. На Гомельскім Палессі ўжываецца шматвалікавая кераміка, якая пранікае з поўдня і паўднёвага ўсходу

1700–1200/1000 да н.э. На тэрыторыі Беларусі распаўсюджваюцца супольнасці тшцінецкага культурнага кола. Ранні перыяд бронзавага веку

1200/1000–750 да н.э. Позні перыяд бронзавага веку

** Даты раней за 5000 да н. э. некалібраваныя*

Каля 750 да н.э. Пачатак жалезнага веку. Пераход да вырабу прылад з мясцовай балотнай руды. Утварэнне мілаградскай, днепра-дзвінскай і штрыхаванай керамікі культур. У Прычарнамор'і ўзнікаюць грэчаскія калоніі

Каля 440–430 да н.э. Антычны гісторык Герадот пакідае першую пісьмовую згадку пра тэрыторыю Беларусі. З яе паўднёвай часткай можна звязваць рассяленне прыгаданых ім неўраў, а з цэнтральнай і паўночнай – андрафагаў

400–250 да н.э. У парэччы Буга на Беларусь пранікаюць носьбіты паморскай культуры

Каля 230 да н.э. Першая згадка рымскім гісторыкам Пампеем Трогам пра перасоўванне народа бастарнаў. Міграцыя з захаду, у складзе якой, магчыма, былі і носьбіты праславянскай мовы, прыводзіць да знікнення мілаградскай культуры і складання на яе месцы зарубінецкай. Адначасова ў парэччы Днястра і Прута ўзнікае роднасная зарубінецкай паянешты-лукашоўская культура

Каля 216 да н.э. Прышлыя бастарны згадваюцца ў нізоўях Дуная грэчаскім аўтарам Дэметрыем з Калаціса

Каля 180–168 да н.э. Македонскія цары Філіп і Персей выкарыстоўваюць войска бастарнаў у сваіх войнах з суседзямі. З гэтымі падзеямі звязваецца пашырэнне ў зарубінецкай культуры засцежак-фібул і іншых рэчаў, магчыма, прынесеных на Беларусь удзельнікамі гэтых войнаў

Каля 100–63 да н.э. Цар Понта Мітрыдат Эўпатар выкарыстоўвае бастарнаў у сваіх войнах з Рымам

29 да н.э. Няўдалая спроба бастарнаў прарвацца праз Дунай у рымскую правінцыю Македонію

Каля 10–20 Рымскі географ Страбон лакалізуе бастарнаў паміж Днястром і Дняпром, прыкладна ў арэале паянешты-лукашоўскай і зарубінецкай культур

Каля 50 Распад зарубінецкай культуры на асобныя варыянты, пачатак змяшэння яе носьбітаў з прадстаўнікамі культур штрыхаванай керамікі, днепра-дзвінскай і юхнаўскай

Каля 70 Рымскі географ Пліній Старэйшы лакалізуе бастарнаў прыкладна на ўсход і паўночны ўсход ад Карпат, а недзе ля паўднёвага берага Балтыкі і нізоўяў Віслы (Вісулы) размяшчае венедаў. Звесткі пра венедаў, магчыма, запазычаны Плініем у больш ранніх антычных географаў

Каля 98 Рымскі гісторык Тацыт прыгадвае шматлюдны народ венедаў (венетаў) паміж пеўкінамі-бастарнамі і фенамі – прыкладна там, дзе рассяляліся носьбіты познаэарубінецкай культурнай традыцыі

Каля 140–160 Грэчаскі географ Пталамей лакалізуе венетаў на ўзбярэжжы Балтыкі („Венедскай затокі") на ўсход ад Віслы, а паміж імі і аланамі, што насялялі прычарнаморскія стэпы, размяшчае галіндаў, судзінаў і ставанаў

Каля 150 На беларускім Пабужжы і Верхняй Прыпяці з'яўляюцца помнікі вельбаркскай культуры, звязаныя з прасоўваннем готаў

Канец II–III ст. Міграцыя готаў у Прычарнамор'е прыводзіць да ўзнікнення чарняхоўскай культуры. Адначасова на частцы познаэарубінецкага арэала ўтвараецца кіеўская культура, якая ахоплівае і паўднёва-ўсходнюю частку Беларусі

350–375 Прыблізныя даты панавання караля готаў Германарыха, які, паводле пазней зафіксаванага падання, перамог і падпарадкаваў венетаў

Каля 375 Нашэсце гунаў і іх перамога над готамі

Каля 380 Першая згадка пра народ антаў, якіх перамог кароль готаў Вінітарый, сын Германарыха. Праз год гуны забіваюць Вінітарыя і бяруць уладу над падпарадкаванымі яму народамі

Канец IV–першая палова V ст. Імперыя гунаў ахоплівае шматлікія народы, у тым ліку і на тэрыторыі Беларусі

455 Разгром гунаў на рацэ Недаа ў Панонii, які прывёў да распаду іх імперыі і да шматлікіх перасяленняў падпарадкаваных народаў

Другая палова V–першая палова VI ст. Кіеўская культура перарастае ў калочынскую. Адначасова ўтвараюцца роднасныя пражская і пянькоўская культуры, якія звязваюць адпаведна са славянамі і антамі

Каля 550 Гоцкі гісторык Іардан паведамляе, што венеты, анты і склавены (славяне) – народы „аднаго кораня" і першапачаткова ўсе яны зваліся венетамі. Пачатак пісьмовай гісторыі славян

Другая палова VI–VII ст. Рассяленне славян ва Ўсходняй, Цэнтральнай Еўропе і на Балканах. На Беларусі апрача пражскай і калочынскай існуюць культуры банцараўская, тушамлінская і пскоўскіх доўгіх курганоў, якія адлюстроўваюць розныя ступені змяшэння славян з нашчадкамі мясцовага насельніцтва ранняга жалезнага веку

Канец VII–сярэдзіна VIII ст. Пражская культура змяняецца культурай лукі-райкавецкай, а калочынская – валынцаўскай. Пранікненне славян у асяроддзе банцараўскай і тушамлінскай культур нарастае. Утвараецца культура смаленскіх доўгіх курганоў

Канец VIII ст. Новая хваля славянскага рассялення завяршае працэс славянізацыі амаль усёй Беларусі. На месцы валынцаўскай утвараецца раменская культура. Пачынаюць складвацца племянныя княжанні крывічоў, дрыгавічоў, радзімічаў

Пачатак IX ст. На поўнач Рускай раўніны пранікаюць са Швецыі першыя дружыны варагаў. Мабыць, ад мясцовага фінскага насельніцтва яны атрымліваюць празванне „русь", што азначае „весляры". Варагі арганізуюць трансканцінентальны гандаль паміж Скандынавіяй і Арабскім халіфатам, у сувязі з чым на Беларусі з'яўляюцца скарбы арабскіх манет

830–840-я гг. Утварэнне Вялікамараўскай дзяржавы

839 Першая згадка пра дзяржаву Русь, уладар якой тытулуецца каганам. Пасламі яго выступаюць варагі са Швецыі

860 Першы напад Русі на Канстанцінопаль (Царград), які пазнейшыя паданні звязваюць з варагамі Аскольдам і Дзірам, што княжылі ў Кіеве

862 Легендарная дата прызвання на княжанне ў Ноўгарад Рурыка. Тады ж утвараецца варажскае княжанне ў Полацку, на чале якога, паводле легенды, стаў адзін з набліжаных Рурыка. Першая згадка пра населены пункт на тэрыторыі Беларусі ў пісьмовых крыніцах

863 Пачатак культурна-асветніцкай дзейнасці ў Вялікамараўскай дзяржаве братоў Кірыла і Мяфодзія, стварэнне імі славянскай пісьменнасці

865 Прыняцце хрысціянства Балгарскай дзяржавай спрыяе канчатковай славянізацыі пануючай цюркскай дынастыі

882 Легендарная дата аб'яднання Ноўгарада і Кіева пад уладай спадчынніка Рурыка, князя Алега. Завяршэнне працэсу ўтварэння Рускай дзяржавы

885 Легендарная дата падпарадкавання Алегам племяннога княжання радзімічаў

Канец IX ст. Пасля заваявання венграмі тэрыторыі Вялікамараўскай дзяржавы асноўным цэнтрам славянскага пісьменства і адаптацыі царкоўных традыцый становіцца Балгарыя

907 Полацк згадваецца сярод гарадоў, ад імя якіх Алег заключыў дагавор з Візантыяй. Першае ўпамінанне пра беларускае паселішча ў міжнароднай дыпламатыі

944 Удзел апалчэння крывічоў у паходзе кіеўскага князя Ігара на Канстанцінопаль

974 Першая згадка ў летапісе пра Віцебск

980 Легендарная звестка пра княжанне ў Полацку Рагвалода, а ў Тураве – Тура. Першая згадка пра Тураў, а таксама першае ўпамінанне імён правіцеляў на тэрыторыі Беларусі. Пасля забойства Рагвалода Полацк пераходзіць пад непасрэдную ўладу кіеўскага князя Уладзіміра, які ажаніўся з дачкой Рагвалода Рагнедай

983 Першае ўпамінанне пра балцкае племя яцвягаў, тэрыторыя якога ахоплівала і заходнія ўскраіны Беларусі. Князь Уладзімір падпарадкоўвае яцвягаў сваёй уладзе

984 Паход Уладзіміра на радзімічаў, паўторнае іх падпарадкаванне ўладзе Кіева

988 Прыняцце хрысціянства ў якасці дзяржаўнай рэлігіі Русі

988 Летапісная згадка пра вылучэнне Полацка ва ўдзел сыну Уладзіміра і Рагнеды Ізяславу, а Турава – Святаполку

992 Імаверная дата заснавання Полацкай епархіі

Канец X ст. Заснаванне Ізяслаўля (суч. Заслаўе)

1000 Смерць Рагнеды

1001 Смерць Ізяслава на полацкім княжанні пры жыцці бацькі. Гэтая падзея пазбавіла нашчадкаў Ізяслава (летапіс называе іх „Рагваложымі ўнукамі") правоў на кіеўскі пасад і адначасова замацавала за імі спадчыннае права на Полацк. Утварэнне Полацкай вотчыны і мясцовай галіны Рурыкавічаў – першай дынастыі на беларускіх землях

1003 Смерць Усяслава, сына Ізяслава. Магчымы пачатак княжання ў Полацку малалетняга Брачыслава Ізяславіча

1005 Заснаванне Тураўскай епархіі

1009 Першае ўпамінанне Літвы ў адной з заходнееўрапейскіх хронік

1015 Смерць Уладзіміра. Яго сын Святаполк становіцца кіеўскім князем і далучае Тураў да Кіева

1019 Першае ўпамінанне Берасця (Бярэсце, суч. Брэст)

1021 Першая непасрэдная згадка Брачыслава Усяславіча як полацкага князя. Яго набег на Ноўгарад і барацьба з кіеўскім князем Яраславам Мудрым

1038 Паход Яраслава Мудрага на яцвягаў

1039 Заснаванне Кіеўскай мітраполіі – устанаўленне агульнарускай царкоўнай арганізацыі

1040 Паход Яраслава Мудрага на Літву. Магчымая дата ўсталявання данніцкай залежнасці Літвы ад Русі

1044 Смерць Брачыслава. Пачатак княжання ў Полацку яго сына Усяслава Чарадзея

Сярэдзіна XI ст. Будаўніцтва гарадскіх умацаванняў у Новагарodку

Каля 1050–1065 Будаўніцтва Сафійскага сабора ў Полацку

1054 Канчатковае афармленне падзелу хрысціянства на каталіцкую і праваслаўную канфесіі

1054–1060 Першы перыяд існавання ўдзельнага Смаленскага княства, якое ахоплівала ўсходнюю частку Беларусі

1065–1078 Войны Усяслава Чарадзея з кіеўскімі Яраславічамі

1067 Першае ўпамінанне Менска (суч. Мінск). Разбурэнне яго войскам Яраславічаў

1067, 3 сакавіка Бітва на рацэ Нямізе

1067 Першае ўпамінанне Оршы (Рша)

1068 Часовае ўкняжанне Усяслава ў Кіеве

1069 Страта Усяславам Кіева, а затым і Полацка

1071 Аднаўленне ўлады Усяслава ў Полацку

1078 Кіеўскі князь Усевалад Яраславіч вылучае Тураў разам з Уладзімірам-Валынскім ва ўдзел свайму сыну Яраполку, а Смаленск – Уладзіміру (Манамаху)

1078 Першае ўпамінанне Друцка, Лагожаска (суч. Лагойск), Лукомля

1086 Смерць уладзімірскага і тураўскага князя Яраполка Усеваладавіча

1088 Вылучэнне Турава ва ўдзел Святаполку Ізяславічу, былому ўладальніку Полацка

1093 Святаполк становіцца кіеўскім князем і зноў далучае Тураў да Кіева. Уладзімір Манамах атрымлівае Чарнігаўскае княства і пакідае Смаленск

1095 Смаленскае веча прымае на княжанне Давыда Святаславіча

1097 Пагадненне нашчадкаў Яраслава Мудрага ў Любечы, паводле якога за сынамі Святаслава Яраславіча замацоўваецца Чарнігаўскае княства. Утварэнне чарнігаўскай галіны Рурыкавічаў. Смаленск увайшоў у Пераяслаўскую вотчыну Уладзіміра Манамаха, які пазней вылучыў яго ва ўдзел свайму сыну Святаславу. Першае ўпамінанне Пінска ў складзе вотчыны Святаполка Ізяславіча

1101, 14 красавіка Смерць Усяслава Чарадзея. Падзел Полацкага княства паміж яго сынамі Давыдам, Барысам, Глебам, Раманам і Святаславам

1102 Магчымая дата заснавання Барысава Барысам Усяславічам

1104–1116 Войны менскага князя Глеба Усяславіча з кіеўскімі князямі

1105 Першае непасрэднае ўпамінанне ў крыніцах епіскапіі ў Полацку

1106 Няўдалы паход усіх Усяславічаў на зіміголу (земгалаў)

1112 Паход Яраслава, сына кіеўскага князя Святаполка Ізяславіча, на яцвягаў

1113 Новы кіеўскі князь Уладзімір Манамах перадае Смаленскі ўдзел свайму сыну Вячаславу

1116 Паход Уладзіміра Манамаха на Друцк і Менск, капітуляцыя Глеба Усяславіча. Першае ўпамінанне Случаска (суч. Слуцк) і Копысі

1116 Смерць Рамана Усяславіча

1119 Пераход Менскага княства пад кантроль Уладзіміра Манамаха. Смерць Глеба Усяславіча

1120-я Пачатак духоўнага служэння і асветніцкай дзейнасці Ефрасінні Полацкай (каля 1105–1167)

Каля 1123 Вылучэнне Горадна (суч. Гродна) і Клечаска (суч. Клецк) ва ўдзелы маладым князям-ізгоям Усеваладу Давыдавічу і Вячаславу Яраславічу

Раней 1128 Кіеўскі князь Мсціслаў Уладзіміравіч перадае Тураў брату Вячаславу, а Смаленск – сыну Расціславу

1128 Мсціслаў арганізуе вялікі паход на Полацкае княства. Першае непасрэднае ўпамінанне Горадна і Клечаска, а таксама полацкіх удзелаў Ізяслаўля, Стрэжава і Барысава

1128 Жыхары Полацка пазбаўляюць улады Давыда Усяславіча і звяртаюцца да кіеўскага князя з просьбай зацвердзіць абранне полацкім князем Барыса (Рагвалода) Усяславіча. Першае сведчанне вечавога самакіравання ў Полацку

1129 Смерць Барыса Усяславіча

1130 Высылка большасці полацкіх князёў у Візантыю за іх адмову ўдзельнічаць у паходзе на полаўцаў. Часовы пераход Полацка пад кантроль кіеўскага князя Мсціслава і яго сыноў Святаполка і Ізяслава

1130-я Пачатак існавання самабытнай школы мураванага дойлідства ў Горадне. Будаўніцтва Ніжняй царквы на дзядзінцы

1131 Паход на Літву кіеўскага князя Мсціслава, у якім прымае ўдзел гарадзенскі князь Усевалад

1132 Пасля смерці Мсціслава палачане выганяюць яго сына Святаполка і запрашаюць Васільку Святаславіча (аднаго з унукаў Усяслава Чарадзея, які пазбег высылкі і, магчыма, раней княжыў у Ізяслаўлі). Смаленскі ўдзел замацоўваецца за сынам Мсціслава Расціславам. Утварэнне смаленскай галіны Рурыкавічаў

1132–1134 Часовае аб'яднанне Менска, Турава і Пінска ў якасці ўдзела Ізяслава Мсціславіча

1134 ці 1135 Самавольны захоп Турава Вячаславам Уладзіміравічам, якому ён належаў раней. Аднаўленне асобнага Тураўскага ўдзела

1136 Заснаванне Расціславам Мсціславічам Смаленскай епархіі. Яе тэрыторыя, вылучаная са складу больш старажытнай Пераяслаўскай епархіі, ахоплівала землі да ўсходняга берага Дняпра. Першае ўпамінанне сярод смаленскіх гарадоў Прапойска (Прупоя, суч. Слаўгарад) і Крычава (Крэчута)

1137 Першае непасрэднае ўпамінанне епіскапіі ў Тураве

1140 Пасля ўкняжання ў Кіеве чарнігаўскі князь Усевалад Ольгавіч дазваляе вярнуцца сасланым полацкім князям і, відаць, вяртае Друцкае княства сынам Барыса Усяславіча, а Менскае – сынам Глеба Усяславіча

1141 Пасля смерці Усевалада Гарадзенскага яго княства замацоўваецца ў якасці вотчыны яго сыноў. Утварэнне асобнай гарадзенскай галіны Рурыкавічаў

1142 Усевалад Ольгавіч пазбаўляе Вячаслава Уладзіміравіча Тураўскага княства, якое аддае свайму сыну Святаславу, а Берасце, Рагачоў і Клечаск аддае сваім братам Ігару і Святаславу. Першае ўпамінанне Рагачова

1142 Першае ўпамінанне Гомея (суч. Гомель) у складзе Чарнігаўскага княства

1142 Усевалад Ольгавіч вяртае Тураў Вячаславу

1143 Збліжэнне Усевалада Ольгавіча з полацкай дынастыяй замацоўваецца шлюбам яго сына Святаслава з дачкой Васількі Полацкага

1144 Смерць Васількі Полацкага. Пачатак княжання ў Полацку Рагвалода Барысавіча. За сынамі Васількі, відаць, замацоўваецца Ізяслаўскае княства

1146 Новы кіеўскі князь Ізяслаў Мсціславіч перадае Тураў свайму сыну Яраславу

1147 Першае ўпамінанне Брагіна

1149 Захапіўшы Кіеў, растова-суздальскі князь Юрый Далгарукі замацоўвае за чарнігаўскім князем Святаславам Ольгавічам Клечаск і Случаск

1150 Юрый Далгарукі аддае Тураў і Пінск свайму сыну Андрэю

1151 Палачане звяргаюць Рагвалода Барысавіча і запрашаюць на княжанне Расціслава Глебавіча Менскага, прымаючы пратэктарат Святаслава Ольгавіча. У Менску, відаць, пачынае княжыць брат Расціслава Валадар, а ў Ізяслаўлі – Усевалад. Друцк таксама пераходзіць пад кантроль Расціслава, там уладкоўваецца яго сын Глеб

1154 Пасля смерці Ізяслава Мсціславіча ў якасці вотчыны яго сыноў замацоўваецца Уладзіміра-Валынскае княства, у склад якога ўваходзіць Берасцейская воласць. Утварэнне валынскай галіны Рурыкавічаў

1154 Кіеўскім князем на непрацяглы час становіцца Расціслаў Мсціславіч Смаленскі. Ён аддае Тураў і Пінск Святаславу, сыну Усевалада Ольгавіча, які ўжо валодаў Туравам у 1142 г.

1155 Паўторна авалодаўшы Кіевам, Юрый Далгарукі перадае Тураўскае княства свайму сыну Барысу, а Мазыр – Святаславу Ольгавічу. Першае ўпамінанне Мазыра

1156 Першае ўпамінанне Мсціслаўля ў складзе Смаленскага княства

1157 Захоп Турава і Пінскага княства князем-ізгоем Юрыем Яраславічам, унукам Святаполка Ізяславіча. Канчатковае адасабленне іх ад Кіеўскага княства. Пачатак турава-пінскай галіны Рурыкавічаў

1158 Рагвалод Барысавіч з дапамогай Святаслава Ольгавіча аднаўляе кантроль над Друцкам, а неўзабаве і над Полацкам. Расціслаў і Валадар Глебавічы захоўваюць за сабой Менскае княства. Ізяслаўль перадаецца ў вотчыну князю Брачыславу, мабыць, сыну Васількі Святаславіча. Князь Усевалад (брат Брачыслава?), які раней валодаў Ізяслаўлем, атрымлівае Стрэжаў

1159 Расціслаў Мсціславіч Смаленскі паўторна становіцца кіеўскім князем, пацвярджае Святаславу Ольгавічу яго правы на Чарнігаў і, відаць, на ўсе яго уладанні на Беларусі. Смаленскае княства дастаецца сыну Расціслава Раману

1160 Расціслаў Менскі захапіў у палон князёў Брачыслава і Валодшу, напэўна, далучыўшы Ізяслаўль да сваіх уладанняў. Рагвалод з дапамогай кіеўскага князя аднаўляе папярэдні стан рэчаў

1161 Стварэнне майстрам Лазарам Богшам хрысціянскай святыні і выдатнага помніка дэкаратыўна-прыкладнога мастацтва – узвіжальнага крыжа (пазней вядомы як крыж Ефрасінні Полацкай)

1162 Няўдалы напад Рагвалода Полацкага на Гарадзецкі ўдзел Валадара Глебавіча, якому дапамагае літоўскае войска. Гэта першы выпадак удзелу літоўцаў у палітычных справах Русі. У выніку Рагвалод страчвае полацкі пасад і вяртаецца ў Друцк. Палачане запрашаюць на княжанне Усяслава Васількавіча

1162 Брат кіеўскага князя Уладзімір Мсціславіч робіць няўдалую спробу гвалтоўна ўладкавацца ў Случаску

1164 Смерць чарнігаўскага князя Святаслава Ольгавіча, пераразмеркаванне ўдзелаў мясцовай дынастыі. Чарнігаў пераходзіць да яго пляменніка Святаслава Усеваладавіча, а сын Святаслава Алег атрымлівае Ноўгарад-Северскі разам з шэрагам валасцей на Беларусі

1165 Кіеўскі князь Расціслаў Мсціслаўвіч перадае Віцебск ва ўдзел свайму сыну Давыду

1167 Валадар Глебавіч часова выбівае Усяслава з Полацка, але той з дапамогай Давыда Расціслaвіча вяртае полацкі пасад

1167 Паломніцтва Ефрасінні Полацкай у Іерусалім і яе смерць

Раней 1168 Смерць Юрыя Яраславіча. Тураўскае княства падзелена паміж яго сынамі. Утвараюцца асобныя Пінскае і Дубровіцкае княствы

1168 У паходзе на полаўцаў прымаюць ўдзел Іван Юр'евіч Тураўскі і яго брат Святаполк

1168 Першае ўпамінанне Чачэрска як аднаго з удзелаў Алега Святаславіча Ноўгарад-Северскага

1169 Пасля смерці Расціслава Мсціславіча Кіеў пераходзіць да ўладзіміра-валынскага князя Мсціслава Ізяслaвіча, які вылучае Берасце ва ўдзел свайму родзічу Уладзіміру Андрэевічу. Смаленскае княства застаецца ў руках Рамана Расціслaвіча

Канец 1160 – пачатак 1180-х гг. Духоўнае служэнне і літаратурная творчасць Кірылы, епіскапа Тураўскага

1174 Давыд Расціслаўвіч атрымлівае ўдзел у Кіеўскім княстве. Віцебск, відаць, пераходзіць да Усяслава Васількавіча Полацкага

1179 Пасля смерці Алега Святаславіча Ноўгарад-Северская княства з прыналежнымі да яго валасцямі на Беларусі пераходзіць да яго брата Ігара

1180 Пасля смерці Рамана Расціслaвіча Смаленскае княства пераходзіць да яго брата Давыда. У Віцебску княжыць брат Усяслава Полацкага Брачыслаў, у Друцку – Глеб Рагвалодавіч, у Лагожаску – Усяслаў Мікуліч, у Ізяслаўлі, мабыць, – сын Брачыслава Васілька

1180 Процістаянне чарнігаўскіх і полацкіх князёў з Глебам Друцкім, якога падтрымлівае Давыд Смаленскі. На баку полацкіх князёў змагаюцца дружыны літоўцаў і ліваў

Каля 1183 Смерць аднаго з полацкіх князёў у бітве з літоўцамі. „Слова аб паходзе Ігаравым" называе яго Ізяславам Васількавічам, але, магчыма, гэта быў Усяслаў Васількавіч Полацкі. З таго часу ўзрастае колькасць паведамленняў пра ваенную актыўнасць Літвы

1184 На землі ліваў, што плацяць даніну Полацку, прыбывае нямецкі манах-аўгусцінец Мейнард, які са згоды полацкага князя Уладзіміра пачынае хрышчэнне ліваў у каталіцтва

1185 У лівскім паселішчы Ікескола (Ікскюль) у нізоўях Дзвіны будуецца мураваны замак як рэзідэнцыя будучага біскупства

1185 Няўдалы паход супраць полаўцаў ноўгарад-северскага князя Ігара Святаславіча, у якім, напэўна, прымалі ўдзел і дружыны з Рагачова, Чачэрска і інш., стаў сюжэтам славутага паэтычнага твора – „Слова аб паходзе Ігаравым"

1188 Рымскі папа Клемент III зацвярджае ўтварэнне каталіцкага біскупства ў Ікесколе „на Русі"

1190 Смерць тураўскага князя Святаполка Юр'евіча. Тураў пераходзіць да яго брата Глеба

1195 Канфлікт Яраслава Чарнігаўскага з Давыдам Смаленскім за валоданне Віцебскам, у якім полацкія князі выступаюць на баку Чарнігава. Апошні выпадак удзелу Полацка ў агульнарускіх справах

1196, сакавік Смерць Глеба Юр'евіча Тураўскага

1197 Пасля смерці біскупа Ікесколы Мейнарда ліві адмаўляюцца прыняць яго пераемніка, у сувязі з чым папа Цэлесцін III абвяшчае першы крыжовы паход у Лівонію. Пачатак узброенай германскай экспансіі ў Прыбалтыцы

1197 Смерць Давыда Расціслaвіча. Смаленскае княства пераходзіць да яго пляменніка Мсціслава Раманавіча

1198 Смерць Яраслава Усеваладавіча. Чарнігаўскае княства пераходзіць да Ігара Святаславіча

1201 Заснаванне Рыгі – рэзідэнцыі новага біскупа Альберта і галоўнага фарпоста германскай экспансіі. Заключэнне саюза Альберта з Літвой. Паход на Літву полацкага князя Уладзіміра

1202 Заснаванне ў Рызе Ордэна мечаносцаў. Пакарэнне Земгаліі

1202 Смерць Ігара Святаславіча Чарнігаўскага. Чарнігаў пераходзіць да курскага князя Алега, сына Святаслава Усеваладавіча і полацкай князёўны

1203 Няўдалая аблога Ікесколы полацкім войскам. Напад на ваколіцы Рыгі рускага князя Усевалада з Герцыке

1204 Захоп Канстанцінопаля ўдзельнікамі IV крыжовага паходу і ператварэнне Візантыі ў Лацінскую імперыю выклікаюць часовы заняпад праваслаўнай царквы

1204 Пасля смерці Алега Чарнігаў пераходзіць да яго брата Усевалада Чароўнага

1205 Вячка, князь рускага замка Кукенойса, заключае мір з рыжскім біскупам Альбертам

1206 Другі няўдалы паход Уладзіміра Полацкага на замкі біскупа. Першае сутыкненне палачан з новай германскай зброяй – арбалетам

1207 Імператар прызнае Лівонію ленам Свяшчэннай Рымскай імперыі

1207–1208 Князь Вячка просіць у біскупа Альберта дапамогі супраць літоўцаў і ўступае яму палову сваіх уладанняў, што ўрэшце прыводзіць да спалення Кукенойса. Вячка назаўсёды страчвае сваё княства

1209 Заснаванне ў Кукенойсе нямецкага замка. Войска рыжскага біскупа захапіла Герцыке, пасля чаго яго князь Усевалад прынёс ленную прысягу біскупу

1210 Полацкі князь заключае мір з Рыгай на тых умовах, што біскуп будзе аддаваць яму частку даніны, што збірае з ліваў. Рыцары-мечаносцы заваёўваюць большасць зямлі эстаў

1210 Папа Інакенцій III зацвярджае стварэнне Ордэна мечаносцаў і падзел уладанняў паміж ім і Рыжскім біскупствам

1212 Уладзімір Полацкі вымушаны прасіць дапамогі рыжскага біскупа супраць літоўцаў і ўзамен адмаўляецца ад права на лівскую даніну

1212 Мсціслаў Раманавіч Смаленскі становіцца кіеўскім князем. Смаленск пераходзіць, відаць, да яго стрыечнага брата Уладзіміра Рурыкавіча, які ўпамінаецца як смаленскі князь у 1215

1214 Першае ўпамінанне Рэчыцы ў складзе Чарнігаўскага княства

1216 Князь Уладзімір Полацкі разрывае саюз з рыжскім біскупам, склікае рускіх і літоўскіх князёў у вялікі паход на Рыгу, але раптоўна памірае

Каля 1217 Кіеўскі (былы смаленскі) князь Мсціслаў Раманавіч аддае Смаленск свайму сыну Святаславу

1217 Галіцкі князь Мсціслаў Удалы аддае Берасце маладым валынскім князям Даніілу і Васільку Раманавічам, раней пазбаўленым вотчыны сваімі суродзічамі

1218 Смаленскае княства пераходзіць да Мсціслава, сына Давыда Расціслaвіча

1219 Даніла Раманавіч становіцца ўладзіміра-валынскім князем і заключае саюз з кааліцыяй літоўскіх князёў. Берасце ён вылучае ва ўдзел свайму брату Васільку

1219 Чарнігаўскім князем становіцца Мсціслаў, малодшы сын Святаслава Усеваладавіча

1220 Літоўскае войска ўпершыню праходзіць праз усю Беларусь і дасягае Чарнігаўскай зямлі

1222 Смаленскае войска захапіла Полацк, выгнаўшы адтуль князёў Барыса і Глеба. Полацкім князем становіцца, відаць, Святаслаў, сын Мсціслава Раманавіча. Неўзабаве смаленскі і полацкі князі разам заключаюць мір з Рыгай

1223, май Разгром рускіх князёў у бітве з татарамі на рацэ Калцы

1225 Небывала буйны набег літоўцаў ахоплівае Полацкую, Смаленскую і поўнач Наўгародскай зямлі. Пераяслава-залескі князь Яраслаў Усеваладавіч перамагае іх каля Усвята

1228 Канфлікт Данілы Раманавіча з пінскімі князямі, пасля чаго Пінскае княства трапляе ў залежнасць ад яго. Першае ўскоснае ўпамінанне ў летапісах Новагародка

1229 Мсціслаў Давыдавіч ад імя Смаленскага, Полацкага і Віцебскага княстваў заключае дагавор аб свабодным гандлі з Рыгай і Гоцкім берагам (Готланд)

Каля 1230 Па запрашэнні мазавецкага князя Конрада ў нізоўях Віслы пачынае дзейнічаць Тэўтонскі (Нямецкі) ордэн, які разгортвае экспансію супраць прусаў

1230 Смерць Мсціслава Давыдавіча Смаленскага

1232 Святаслаў Мсціславіч з полацкім войскам захапіў Смаленск і ўкняжыўся там

Каля 1234 Пачатак рэгулярных нападаў яцвягаў на ўдзел Васілька Раманавіча ў Пабужжы

1237 Ператварэнне Ордэна мечаносцаў у Лівонскі (Інфлянцкі) ордэн і аб'яднанне ў канфедэрацыю з Тэўтонскім ордэнам

1237–1238 Татарскае нашэсце на паўночна-ўсходнюю Русь. Войскам хана Батыя разбураны Разанская і Уладзіміра-Суздальская землі

1238 Новагародскі князь Ізяслаў і літоўскі князь Міндоўг па закліку Данілы Раманавіча робяць паход на Мазовію

1238 Даніла Раманавіч аб'ядноўвае пад сваёй уладай Уладзіміра-Валынскае і Галіцкае княствы, ствараючы моцны палітычны цэнтр на паўднёвым захадзе Русі

1239 Татары заваёўваюць Чарнігаўскую зямлю, дасягаючы паўднёва-ўсходняй часткі Беларусі (магчыма, да Магілёва)

1239 Палітычны саюз полацкага князя Брачыслава з наўгародскім князем Аляксандрам Яраславічам, які замацоўваецца шлюбам апошняга з дачкой Брачыслава

Канец 1240–пачатак 1241 Разбурэнне татарамі Кіева і Галіцка-Валынскага княства. Відаць, разбурана і Берасце

1240–1250-я гг. Рускія князі вымушаны атрымліваць ярлыкі на княжанне з рук мангольскіх ханаў. На большасці Русі з'яўляюцца татарскія перапісчыкі, якія абкладваюць яе данінай

Каля 1243 Князем Новагародка становіцца Міндоўг. Гэта дае пачатак палітычнаму аб'яднанню літоўскіх і часткі беларускіх зямель, утварэнню Вялікага княства Літоўскага

1244–1245 Валынская зямля падвяргаецца літоўскім нападам. Даніла Раманавіч адбівае гэтыя напады і двойчы перамагае літоўцаў каля Пінска, у выніку Пінскае княства застаецца пад яго ўплывам

1245, лета Міндоўг аказвае ваенную дапамогу Даніілу Раманавічу ў бітве са стаўленікам венгерскага караля Расціславам, які спрабаваў адваяваць Галіч

1248 Нейкі язычнік (напэўна, літовец) абіраецца князем і прымае хрышчэнне ў Полацку ці, магчыма, Пскове, пра што згадваецца ў буле рымскага папы Інакенція IV

1248 Міндоўг накіроўвае сваіх пляменнікаў у паход на Смаленскую зямлю, а сам захоплівае аднаасобную ўладу ў Літве. Пачатак вайны паміж ім і Данілам Раманавічам. Першае ўпамінанне Ваўкавыйска, Слоніма (Услонім) і Здзітава, падуладных Міндоўгу

1249 Сумесны паход Данілы і Васілька Раманавічаў з мазавецкім князем Земавітам на яцвягаў кладзе пачатак заваяванню іх краіны за ракой Нараў

1251 Хрышчэнне Міндоўга ў каталіцтва. Папа Інакенцій IV прымае яго ўладанні пад сваю юрысдыкцыю

1252 Другі паход Данілы Раманавіча на Літву, Новагародак і Горадна

1253, ліпень Каранацыя Міндоўга каралеўскай каронай. Міндоўг дае жыхарам Рыгі і ўсім нямецкім купцам права вольнага гандлю ў сваёй дзяржаве

1253, верасень Каранацыя Данілы Раманавіча

1253–1254 Даніла Раманавіч завяршае заваяванне яцвяжскіх земляў, пазней вядомых як Паўночнае Падляшша. Пачынаецца каланізацыя гэтых зямель жыхарамі Берасцейшчыны

1253 Заснаванне ў Літве каталіцкага біскупства

Каля 1254 Міндоўг вылучае Новагародак, Слонім і Ваўкавыйск ва ўдзел свайму сыну Войшалку

1255 Папа Інакенцій IV пацвярджае правa караля Міндоўга на землі, адваяваныя ім у „каралеўства Русі"

Каля 1255 Прыняцце Войшалкам праваслаўя і пастрыжэнне ў манахі

1255–1258 Княжанне ў Новагародку сына Данілы Галіцкага Рамана на ўмовах васальнай залежнасці ад Міндоўга. У Ваўкавыйску княжыць Глеб – апошні прадстаўнік гарадзенскай галіны Рурыкавічаў

1255 ці 1256 Першае ўпамінанне Свіслачы (зараз у Асіповіцкім раёне), дзе княжыць Ізяслаў

1258 Сумесны паход палачан і Літвы на Смаленскую зямлю

1258 Паход на Літву і Нальшчаны татарскага ваяводы Бурундая з удзелам Васількі Раманавіча прыводзіць да разрыву мірных адносін Галіцка-Валынскага княства з Літвой. Войска Данілы Раманавіча разбурае Ваўкавыйскае княства і ваколіцы Горадна

1260 Міндоўг аднаўляе вайну з Лівонскім ордэнам і вяртае кантроль над жамойцкімі землямі, саступленымі пасля каранацыі

1262 Міндоўг заключае саюз з Вялікім Ноўгарадам і арганізуе сумесны паход у Лівонію, у якім прымае ўдзел полацкая дружына на чале з Таўцівілам

1263, 5 жніўня? Забойства Міндоўга. Улада пераходзіць да Траняты, які забівае полацкага князя Таўцівіла. У Полацку і Віцебску пачынае княжыць стаўленік Траняты Гердзень

1264 Забойства Траняты. Сын Міндоўга Войшалк складае манаскі чын і з дапамогай галіцка-валынскага войска здабывае ўладу ў Літве

1264–1267 Праўленне ў Літве Войшалка, а ў Новагародскім княстве – яго суправіцеля Шварна Данілавіча, пад старэйшынствам уладзімірскага князя Васількі Раманавіча

Каля 1266 Полацкі князь Ізяслаў, выступаючы ў якасці васала Войшалка, заключае дагавор з рыжскім біскупам і Лівонскім ордэнам ад імя Полацка і Віцебска

1267 Войшалк цалкам саступае ўладу над Літвой Шварну і вяртаецца ў манастыр

1269–1281 Праўленне ў Літве і Новагародскім княстве Трайдзена. Аднаўленне самастойнасці Літвы ад Уладзіміра-Валынскага княства

1275 Сумесны паход галіцка-валынскіх, турава-пінскіх князёў і татар супраць Трайдзена, няўдалая аблога імі Новагародка. Першае ўпамінанне Капыля і геаграфічнай назвы „Палессе"

1276 Пасяленне Трайдзенам вялікай колькасці ўцекачоў з Прусіі ў Горадне і Слоніме

1276 Заснаванне Камянца ўладзіміра-валынскім князем Уладзімірам Васількавічам

1277 Другі сумесны паход галіцка-валынскіх князёў і татар на Новагародак і Горадна. Упамінанне ў Горадне мураванай вежы („слупа") – першае сведчанне будаўніцтва мураваных умацаванняў на тэрыторыі Беларусі

1283 Завяршэнне заваявання Тэўтонскім ордэнам прускіх зямель і выхад яго непасрэдна да межаў Літвы. Пачатак ваеннага процістаяння Літвы з абодвума ордэнамі адначасова

1284 Напад рыцараў Тэўтонскага ордэна ўпершыню дасягае Беларусі. Спалена Горадна

1287 Першае ўпамінанне Кобрына ў складзе Уладзіміра-Валынскага княства

1288 Упамінанне мураваных веж у Камянцы і Берасці. З іх камянецкая вежа захавалася да нашых дзён

1289 Пасля смерці Уладзіміра Васількавіча яго пляменнік, дарагічынскі князь Юрый Львовіч спрабуе ўладкавацца ў Берасці з дапамогай мясцовых жыхароў. Новы ўладзіміра-валынскі князь Мсціслаў Васількавіч карае берасцян „за крамолу"

1289 Літоўскія князі Будзівід і Будзікід саступаюць Мсціславу Васількавічу Ваўкавыйск, які часова далучаецца да Берасцейскай воласці

1296–1316 Праўленне ў Літве Віценя. Пераадоленне часовага заняпаду маладой дзяржавы, якая паступова ператвараецца ў Вялікае княства Літоўскае

1298–1313 Саюз паміж Віценем і рыжскім арцыбіскупам Фрыдрыхам супраць Лівонскага ордэна. Нямецкія бюргеры пачынаюць сяліцца ў падуладных Віценю рускіх гарадах

Каля 1303 Канчатковае замацаванне Полацка ў складзе ВКЛ

1304, 1306, 1311 Напады рыцараў Тэўтонскага ордэна на Гарадзенскую воласць

1314, восень Напад тэўтонцаў дасягае Новагародка, які паспяхова бароніць гарадзенскі намеснік Давыд

1316–1341 Праўленне Гедзіміна

1317–1330 Першы перыяд існавання ў ВКЛ праваслаўнай мітраполіі з цэнтрам у Новагародку

Каля 1320 Заснаванне Вільні – новай сталіцы ВКЛ (упершыню ўпамінаецца ў 1323)

Каля 1320 Сын Гедзіміна Альгерд праз шлюб атрымлівае Віцебскае княства, што азначае яго канчатковае далучэнне да ВКЛ

Каля 1322 Далучэнне да ВКЛ Берасцейскай воласці і Падляшша

1323 Пасля спынення мужчынскай лініі валынскіх князёў Галіцка-Валынскае княства пераходзіць да нашчадка па жаночай лініі – мазавецкага князя Юрыя Баляслава Трайдзенавіча

1323 Палкаводзец Гедзіміна Давыд Гарадзенскі двойчы прыходзіць на дапамогу Пскову супраць Лівонскага ордэна

1323, май Гедзімін звяртаецца з шэрагам пасланняў да рымскай курыі, Ганзейскага саюза, рэзідэнцый каталіцкіх ордэнаў, у якіх запрашае манахаў і майстроў розных спецыяльнасцей на перасяленне ў ВКЛ, гарантуючы ім льготы і прывілеі

1323, 2 кастрычніка Гедзімін заключае мір з рыжскім арцыбіскупам і магістратам Рыгі, які зноў гарантуе вольны гандаль па Дзвіне

1324, кастрычнік У Вільню прыбываюць папскія легаты, каб хрысціць Гедзіміна ў каталіцтва, але ён нечакана адмаўляецца ад намечанага хрышчэння

1325 Саюз Гедзіміна з каралём Польшчы Уладзіславам I Лакеткам

1325 Татарскі паход на ВКЛ

1326 Менскі князь Васіль выступае адным з паслоў Гедзіміна ў Ноўгарад, што сведчыць пра распаўсюджанне літоўскай улады на Менск. Разам з ім прыгаданы брат Гедзіміна Воінь, князь полацкі

1326 Давыд Гарадзенскі вядзе войска ВКЛ на дапамогу Уладзіславу I Лакетку супраць маркграфства Брандэнбург і гіне ў гэтым паходзе

1327 Маскоўскі князь Іван Каліта атрымлівае ад хана Залатой Арды ярлык на вялікае княжанне. Пачатак узвышэння Масквы і ператварэння яе ў аб'яднаўчы цэнтр для паўночна-ўсходніх зямель Русі

1328 Гедзімін умешваецца ў барацьбу паміж рыжскім магістратам і Лівонскім ордэнам, што неўзабаве прыводзіць да аднаўлення вайны ў Падзвінні

Раней 1331 Уплыў Гедзіміна распаўсюджваецца на Цвярское, Смаленскае, Кіеўскае княствы. ВКЛ ператвараецца ў адну з асноўных палітычных сіл на землях Русі

1330-я гг. Будаўніцтва з удзелам заходніх майстроў мураваных замкаў у Лідзе, Крэве, Віцебску. Ва ўзбраенні немцаў з'яўляецца агнястрэльная зброя

1333 Войска Лівонскага ордэна ўпершыню дасягае Полацка

1333, кастрычнік Ноўгарад упершыню прымае князя з Літвы. Ім становіцца сын Гедзіміна Нарымонт, ахрышчаны пад імем Глеб

1333–1370 Праўленне ў Польшчы Казіміра III Вялікага – апошняга караля з дынастыі Пястаў. Пры ім узмацняецца пранікненне заходнееўрапейскіх парадкаў і звычаяў, а таксама перасяленне з Германіі яўрэяў-ашкеназы

1335 ВКЛ і Маскоўскае княства абменьваюцца нападамі на памежжы Ржэўскай воласці, прыналежнай Гедзіміну, і Таржка, які кантралюе Іван Каліта

1338 Татарскі паход на ВКЛ

1338 Новы дагавор ВКЛ з Рыгай, у якім Глеб-Нарымонт выступае як полацкі князь, а Альгерд – як віцебскі

1339 Адзін з галоўных саюзнікаў Гедзіміна, князь Аляксандр Цвярскі, гіне ў Ардзе праз інтрыгі Івана Каліты. Процістаянне Масквы і ВКЛ як двух аб'яднаўчых цэнтраў Русі абвастраецца

1340 Пасля смерці Юрыя-Баляслава, які быў жанаты з дачкой Гедзіміна, распачынаецца барацьба за яго спадчыну. Да ВКЛ адыходзіць Валынская зямля, дзе пачынае княжыць малодшы сын Гедзіміна Любарт-Дзмітрый

1341 Смерць Гедзіміна. Улада ў ВКЛ пераходзіць да яго сына ад другога шлюбу Яўнута

1342 Віцебскі князь Альгерд дасылае на дапамогу Пскову свайго стрыечнага брата Любка, сына Воіня, які гіне ў бітве з немцамі. Псковічы прымаюць на княжанне сына Альгерда, які бярэ хрышчэнне пад імем Андрэй

1342 Войска ВКЛ нападае на Мажайск, прыналежны Маскоўскаму княству

1345 Альгерд з дапамогай свайго брата Кейстута звяргае Яўнута і становіцца вялікім князем, а Кейстута робіць сваім суправіцелем. Часовы падзел дзяржавы на Віленскае і Троцкае княствы пад адной вярхоўнай уладай

1345–1377 Праўленне ў ВКЛ Альгерда. Далейшае ўзмацненне дзяржавы

Пасля 1345 Альгерд вылучае Новагародскае княства ва ўдзел свайму брату Карыяту-Міхаілу і, магчыма, вяртае Полацк Глебу-Нарымонту, які пасля звяржэння Яўнута ўцёк у Арду

Каля 1347 Былы вялікі князь Яўнут (ахрышчаны ў Маскве пад імем Іван) вяртаецца з выгнання і атрымлівае ад Альгерда Жаслаўль (Заслаўе). Пачатак галіны князёў Жаслаўскіх (Заслаўскіх), якая праіснавала да 1539

1348, 2 лютага У бітве з немцамі на рацэ Стрэве (каля Коўна) удзельнічаюць апалчэнні з Полацка, Віцебска, Берасця і гіне Глеб-Нарымонт. Альгерд перадае Полацкае княства свайму сыну Андрэю, а за дзецьмі Нарымонта, напэўна, замацоўвае Пінскае княства. Пачатак галіны князёў Нарымонтавічаў, якая ў далейшым падзялілася на шмат адгалінаванняў

1348 Маскоўскія дыпламаты дамагліся арышту ў Ардзе і выдачы Маскве літоўскага пасольства, узначаленага Міхаілам Карыятам Гедзімінавічам. У складзе пасольства прыгадваецца князь Сямён Свіслацкі. Неўзабаве Свіслацкае княства непасрэдна далучаецца да ўладанняў Альгерда і Кейстута і дзеліцца паміж імі

1348–1353 Па Залатой Ардзе, Заходняй Еўропе і Русі пракочваецца эпідэмія чумы, якая ў многіх рэгіёнах паменшае насельніцтва напалову і больш. З гэтага часу ўспышкі чумы на Русі перыядычна паўтараюцца да канца XV стагоддзя

1349–1352 Вайна ВКЛ з Польшчай за новы перадзел Валынскай зямлі

1350-я гг. Карыстаючыся аслабленнем Арды пасля эпідэміі, Альгерд падпарадкоўвае Бранскае, Чарнігава-Северскае княствы і заходнюю частку Смаленскага з Оршай і Мсціслаўлем. Уся тэрыторыя Беларусі апынаецца ў складзе ВКЛ

1354 Аднаўленне Літоўскай (афіцыйна Кіеўскай) мітраполіі. Мітрапалітам становіцца Раман, сваяк жонкі Альгерда

1358 У перамовах з пасламі імператара Карла IV Альгерд пагаджаецца прыняць каталіцкае хрышчэнне пры ўмове, што Тэўтонскі ордэн будзе пераведзены з Прыбалтыкі на мяжу з Залатой Ардой, а імператар прызнае правa Літвы на ўсю Русь

1359–1363 Усобіца ў Залатой Ардзе не дазваляе татарам умешвацца ў рускія справы і процідзейнічаць экспансіі Альгерда

1362 ці 1363 Пасля перамогі над татарамі пры Сініх Водах Альгерд падпарадкоўвае Падолле і, відаць, Кіеў

Раней 1365 Кейстут вылучае Горадна ва ўдзел свайму сыну Паціргу

1366, вясна Напад войска Лівонскага ордэна на Полацк

1366 Новая вайна з Польшчай за Заходнюю Валынь і Падолле

1368, 1370, 1372 Безвыніковыя паходы Альгерда на Маскву з удзелам смаленскіх і цвярскіх войск. Падзел Русі паміж двума аб'яднаўчымі цэнтрамі замацоўваецца канчаткова

1370 Каралём Польшчы абіраецца прадстаўнік Анжуйскай дынастыі, венгерскі кароль Людвік. Ствараецца персанальная унія паміж Венгрыяй і Польшчай, якая пазней паслужыла ўзорам для уніі Польшчы з ВКЛ

Каля 1370 Кейстут вылучае Гарадзенскае княства ва ўдзел свайму сыну Вітаўту

1373 Па закліку цвярского князя Міхаіла вялікае войска Кейстута з удзелам Вітаўта, Андрэя Полацкага, Дзмітрыя Друцкага і іншых князёў пустошыць маскоўскія воласці ў Пераяслаўлі Залескім і Таржку

1373, 1375 Напады войска Тэўтонскага ордэна на Гарадзенскае княства

1374, 17 верасня Кароль Людвік выдае Кошыцкі прывілей, паводле якога польская шляхта атрымлівае важныя сацыяльна-палітычныя і асабістыя правы. Набыццё такіх жа правоў становіцца арыенцірам для баярства ВКЛ і стымулам для збліжэння з Польшчай

1375 На Літоўскую мітраполію, вакантную пасля смерці Рамана ў 1371, прызначаецца Кіпрыян

1375, 1379 Напады войска Тэўтонскага ордэна на Камянец і Падляшша

1377, май Смерць Альгерда. Яго пераемнікам становіцца сын ад другога шлюбу, віцебскі і крэўскі князь Ягайла. Андрэй Полацкі пакідае сваё княства і з'язджае ў Маскву

1379 Малодшы брат Ягайлы Скіргайла аб'язджае з пасольствам заходнееўрапейскія дзяржавы, высвятляючы магчымасці хрышчэння Літвы ў каталіцтва

1379–1380 Саюз ВКЛ з Залатой Ардой і Цвярскім княствам, накіраваны супраць Масквы

1380, 8 верасня Перамога маскоўскага князя Дзмітрыя над ханам Мамаем у Кулікоўскай бітве канчаткова забяспечвае вядучую ролю Масквы ў паўночна-ўсходняй Русі. На баку Дзмітрыя ў бітве прымаюць удзел Андрэй і Дзмітрый Альгердавічы са сваімі дружынамі

1381 Літоўскі мітрапаліт Кіпрыян прызначаецца адначасова і маскоўскім мітрапалітам, пасля чаго пераносіць цэнтр аб'яднанай мітраполіі ў Маскву

1381 Пры аблозе Юрбарка Кейстутам упершыню ўпамінаецца выкарыстанне войскам ВКЛ артылерыі

1381 Ягайла аддае Полацк свайму брату Скіргайлу, але палачане адмаўляюцца прыняць яго

1381, лета Пачатак міжусобнага канфлікту паміж Ягайлам і Кейстутам

1382, лета Забойства Кейстута ў Крэўскім замку. Ягайла набывае аднаасобную ўладу. Сын Кейстута Вітаўт уцякае ў Прусію

1380-я Ягайла пачынае ўжываць на сваіх пячатках пашыраны ў тыя часы геральдычны сюжэт – выяву конніка з мячом, які ў далейшым стане прататыпам герба „Пагоня“

1382 Ягайла перадае Троцкае княства брату Скіргайлу і вылучае Віцебск ва ўдзел сваёй маці Ульяне

1382 Ягайла падпісвае пагадненне з Тэўтонскім ордэнам, у якім абавязваецца ў чатырохгадовы тэрмін хрысціць Літву ў каталіцтва

1382 Смерць Людвіка Анжуйскага. Карона Польшчы пераходзіць да яго 9-гадовай дачкі Ядвігі. Польская знаць заклапочана выбарам жаніха для яе, які павінен стаць новым каралём

1383 Вітаўт Кейстутавіч з дапамогай войска Тэўтонскага ордэна робіць напады на Літву

1384, ліпень Прымірэнне Ягайлы з Вітаўтам. Вылучэнне Берасця, Горадна і Дарагічына ва ўдзел Вітаўту

1385, 14 жніўня Падпісанне Крэўскай уніі, паводле якой Ягайла мусіць ажаніцца з Ядвігай і стаць каралём Польшчы пад імем Уладзіслава II, а ВКЛ далучаецца да Польскага каралеўства

1386, 18 лютага Шлюб Ягайлы з Ядвігай Анжуйскай і афіцыйнае абранне яго каралём Польшчы. Пачатак персанальнай уніі Польшчы з ВКЛ

1387, зіма–вясна Андрэй Альгердавіч з дапамогай Лівонскага ордэна спрабуе аднавіць кантроль над Полацкім княствам, але церпіць паражэнне і трапляе ў палон да Скіргайлы

1387, 20 лютага Выдача граматы Уладзіслава II Ягайлы аб прывілеях панам, якія прынялі каталіцтва. Пачатак дыскрымінацыі праваслаўнай знаці

1387, 22 сакавіка Наданне Вільні самакіравання паводле магдэбургскага права

1387, красавік Спроба смаленскага князя Святаслава Іванавіча адваяваць Мсціслаўль, дзе княжыць Карыгайла Альгердавіч. У бітве з аб'яднаным войскам Скіргайлы, Вітаўта і іншых літоўскіх князёў Святаслаў гіне, а яго сын Юрый атрымлівае Смаленск на ўмовах васальнай залежнасці ад Скіргайлы

1387 Уладзіслаў II Ягайла аддае Скіргайлу Троцкае і Полацкае княствы з шэрагам валасцей у цэнтральнай і ўсходняй Беларусі, а Магілёўскую і Аболецкую воласці вызначае ў пасаг сваёй жонцы Ядвізе

1387–1389 Хрышчэнне Літвы. Утварэнне Віленскага каталіцкага біскупства, тэрыторыя якога ахоплівала ўсю Беларусь, і пажалаванне яму першых маёнткаў. Заснаванне касцёлаў у Крэве і Абольцах

1388, снежань Вітаўт зноў парывае з Ягайлам і ад'язджае ў Прусію, адкуль распачынае барацьбу за ўладу над ВКЛ

1389 Полацкае княства прызнае ўладу Вітаўта

1390 Вітаўт з удзелам нямецкіх і іншых заходнееўрапейскіх рыцараў спрабуе захапіць Вільню, а дасланае Ягайлам войска выбівае гарнізоны Вітаўта з Берасця, Камянца і Ваўкавыйска

1390, 15 жніўня Наданне Берасцю самакіравання паводле магдэбургскага права як сродак забяспечыць лаяльнасць яго жыхароў да Ягайлы

1391 Вітаўт уступае ў палітычны саюз з маскоўскім князем Васілём Дзмітрыевічам і выдае за яго сваю дачку Соф'ю

Каля 1392 Ягайла аддае Мсціслаўскае княства свайму брату Лугвеню-Сямёну

1392, 5 жніўня Востраўскае пагадненне паміж каралём Уладзіславам II Ягайлам і Вітаўтам. Вітаўт становіцца пажыццёвым намеснікам Ягайлы ў ВКЛ. Фактычна гэта азначае перагляд умоў Крэўскай уніі і аднаўленне дзяржаўнага суверэнітэту ВКЛ

1392–1430 Княжанне ў ВКЛ Вітаўта

Пачатак 1393 Пасля смерці Ульяны, удавы Альгерда, яе малодшы сын Свідрыгайла захапіў Віцебск. Вітаўт здабывае горад з дапамогай Скіргайлы і смаленскага князя Глеба Святаславіча

1393–1395 Вітаўт з падтрымкай Ягайлы часткова скасоўвае, часткова пераразмяркоўвае ўдзелы ў ВКЛ, падаўляючы супраціўленне ўдзельных князёў. З гэтага часу Полацкая і Віцебская землі падпарадкоўваюцца велікакняжацкім намеснікам

1393, восень Вітаўт вылучае ва ўдзел былому кіеўскаму князю Уладзіміру Альгердавічу Капыль і Слуцк. Кіеўскім князем становіцца Скіргайла

Пасля 1393 Вітаўт дае Полацкай і Віцебскай землям прывілеі, у якіх вызначае прававыя адносіны мясцовых жыхароў з велікакняжацкай уладай і абавязваецца не прызначаць намеснікаў без іх згоды. Абодва прывілеі пацвярджаліся і дапаўняліся кожным новым вялікім князем да пачатку XVI ст.

1395, студзень? Смерць Скіргайлы. Кіеўскае княства ператвараецца ў намесніцтва

1395, лета Вітаўт заключае саюз з ханам Тахтамышам, выгнаным з Арды, аддае яму Лідскі замак і абяцае дапамагчы ў вяртанні ўлады. Пачатак асядання татарскіх выхадцаў на Беларусі

1395, верасень Далучэнне Смаленскага княства да ВКЛ і наданне яму статуса намесніцтва

1398, 12 кастрычніка Заключэнне Салінскага (Залінвердэнскага) дагавора, паводле якога Вітаўт саступіў Тэўтонскаму ордэну Жамойць і палову Судавіі ў замен за адмову ад падтрымкі прэтэнзій Свідрыгайлы на вялікакняжацкі пасад. Неафіцыйна ордэн абавязаўся падтрымліваць імкненне Вітаўта да поўнага аддзялення ВКЛ ад Польшчы

1399, 17 ліпеня Смерць Ядвігі, каралевы Польшчы і жонкі Уладзіслава II Ягайлы

1399, 12 жніўня Паражэнне войска Вітаўта і Тахтамыша ў бітве з ханам Залатой Арды Цімур-Кутлукам на рацэ Ворскла. Сярод іншых князёў загінулі Міхаіл Яўнуцевіч Жаслаўскі і былы полацкі князь Андрэй Альгердавіч

Канец XIV ст. Першыя згадкі пра адданне маёнткаў на Беларусі літоўскім князям і панам. Князь Альгімонт Гальшанскі атрымлівае Глускую і Дубровіцкую воласці на Палессі

Канец XIV ст. Будаўніцтва ў Навагародку мураванага замка

Канец XIV – пачатак XV ст. Будаўніцтва ў Горадне мураванага замка на Верхнім горадзе (цяпер Стары замак)

1400, 26 ліпеня Уладзіслаў II Ягайла аднаўляе Кракаўскі універсітэт (пазней вядомы як Ягелонскі), які неўзабаве становіцца асноўным месцам, дзе ўраджэнцы ВКЛ атрымлівалі вышэйшую адукацыю

1401, 18 студзеня Вітаўт і яго набліжаныя зацвярджаюць новыя ўмовы уніі з Польшчай, паводле якіх Вітаўт афіцыйна набывае тытул вялікага князя, але пад суверэнітэтам Уладзіслава II Ягайлы. У выпадку яго смерці ўлада ў ВКЛ павінна адысці да Ягайлы ці яго нашчадкаў

Пачатак XV ст. Геральдычнае афармленне асноўных рыс „Пагоні“, якую Уладзіслаў II Ягайла ўжывае на сваіх пячатках побач з польскім арлом у якасці герба ВКЛ

1401–1404 Часовае адпадзенне Смаленскага княства ад ВКЛ пад уладай Юрыя Святаславіча

1402–1415 Пропаведзі Яна Гуса на чэшскай мове даюць пачатак рэфармацыйнаму руху ў Чэхіі

1404 Вітаўт замацоўвае Кобрынскае княства ў якасці вотчыны Рамана, сына Фёдара Альгердавіча, і яго нашчадкаў. Пачатак галіны князёў Кобрынскіх (існавала да 1490)

1404, чэрвень Вітаўт аднаўляе кантроль над Смаленскам

1406–1408 Вайна паміж Вітаўтам і маскоўскім князем Васілём Дзмітрыевічам за памежныя Вяземскае, Адоеўскае, Навасільскае княствы

1407 Часовае прымірэнне Вітаўта са Свідрыгайлам і вылучэнне ва ўдзел яму Северскай зямлі і Бранска

1408, ліпень Свідрыгайла з групай князёў ад'язджае ў Маскоўскае княства і аднаўляе свае прэтэнзіі на ўладу ў ВКЛ

1409, восень Чарговая спроба прымірэння Вітаўта са Свідрыгайлам канчаецца затачэннем Свідрыгайлы ў Крамянецкім замку на Падоллі

1409–1411 Вялікая вайна Польшчы і ВКЛ супраць Тэўтонскага ордэна

1410, 15 ліпеня Перамога аб'яднанага войска Польшчы і ВКЛ над Тэўтонскім ордэнам пры Грунвальдзе

1411, 1 лютага Мірнае пагадненне ў Торуні, паводле якога Тэўтонскі ордэн адмаўляецца ад прэтэнзій на Жамойць і яцвяжскія землі на перыяд жыцця Вітаўта і Ягайлы

1413 Вітаўт дазваляе прапаведаваць у ВКЛ Гераніму Пражскаму, аднаму з ідэолагаў гусіцкага руху

1413, 2 кастрычніка Заключэнне ў замку Гарадло на Валыні новых умоў уніі ВКЛ з Польшчай (Гарадзельская унія). Знаць ВКЛ абавязваецца не абіраць вялікага князя пасля смерці Вітаўта без згоды Польшчы, затое ёй пацвярджаецца права ўдзельнічаць у выбарах польскага караля. Адначасова 47 літоўскіх паноў атрымліваюць гербы ад адпаведнай калькасці польскіх родаў. Вітаўт пацвярджае выключнае права католікаў займаць вышэйшыя дзяржаўныя пасады ў ВКЛ

1416 Канстанцкі сабор выносіць смяротны прыгавор Яну Гусу, а таксама ўпаўнаважвае віленскага біскупа Пятра распаўсюджваць каталіцкую веру сярод русінаў

1416, 15 лістапада Спроба аднаўлення Вітаўтам Літоўскай праваслаўнай мітраполіі з цэнтрам у Кіеве. Сабор у складзе полацкага, тураўскага, уладзімірскага, луцкага і чарнігаўскага епіскапаў з парушэннем кананічных правіл абірае мітрапалітам балгарына Грыгорыя Цамблака. Нягледзячы на адлучэнне канстанцінопальскім патрыярхам, у ВКЛ Грыгорый лічыўся законным мітрапалітам да сваёй смерці (каля 1420)

1418, сакавік Князь Дашка Фёдаравіч Астрожскі вызваляе Свідрыгайлу з затачэння

1419 Новае прымірэнне Вітаўта са Свідрыгайлам, які атрымлівае Чарнігаў (з Гомейскай воласцю), Ноўгарад-Северскі і Бранск і застаецца на гэтых удзелах да канца жыцця Вітаўта

1419–1434 Гусіцкія войны ў Чэхіі, у час якіх адным з кіраўнікоў гусітаў і прэтэндэнтам на чэшскую карону выступае (да 1431) пляменнік Ягайлы Жыгімонт Карыбутавіч

1422, 7 лютага Шлюб больш чым 70-гадовага Уладзіслава II Ягайлы з князёўнай Соф'яй Гальшанскай, якая выхоўвалася ў доме свайго дзядзькі па маці, князя Сямёна Друцкага. Ад гэтага шлюбу ў раней бяздзетнага Ягайлы нарадзіліся два сыны, якія падалі пачатак дынастыі Ягелонаў

1422, 27 верасня Заключэнне Мельнскага міру Польшчы і ВКЛ з Тэўтонскім ордэнам канчаткова замацоўвае ў складзе ВКЛ Жамойць і стабілізуе паўночна-заходнюю мяжу дзяржавы

1427 Замацаванне ўлады Вітаўта над большасцю княстваў у вярхоўях Акі. Максімальнае пашырэнне тэрыторыі ВКЛ на ўсходзе

Канец 1420-х гг. Ствараецца „Летапісец вялікіх князёў літоўскіх", які зафіксаваў вусныя ўспаміны і паданні пра палітычную гісторыю ВКЛ ад смерці Гедзіміна да канца XIV ст., у тым ліку аповесць пра барацьбу Кейстута і Вітаўта з Ягайлам. Твор паслужыў асновай для летапіснага зводу 1446 і для пашыранага зводу 1530-х гг.

1430, верасень Няўдалая спроба каранацыі Вітаўта ў Луцку

1430, 23 кастрычніка Смерць Вітаўта. Улада ў ВКЛ пераходзіць да Свідрыгайлы

1431–1432 Свідрыгайла ўводзіць у сваю раду шэраг праваслаўных князёў і баяр, што парушае абвешчанае Гарадзельскай уніяй выключнае права католікаў на вышэйшыя дзяржаўныя пасады

1432, 1 верасня Літоўскія паны зваргаюць Свідрыгайлу і абіраюць вялікім князем Жыгімонта Кейстутавіча. Свідрыгайла атрымлівае падтрымку Полацкай, Смаленскай, Кіеўскай зямель і абвяшчае сябе вялікім князем рускім

1432, 15 кастрычніка Жыгімонт аднаўляе дзяржаўную унію ВКЛ з Польшчай

1432–1438 Міжусобная вайна прыхільнікаў Жыгімонта і Свідрыгайлы

1432, 8 снежня Бітва паміж войскамі Свідрыгайлы і Жыгімонта каля Ашмены завяршаецца перамогай Жыгімонта

1433 Войска Свідрыгайлы спаліла Крэва, Жаслаўль, Менск

1434, 6 мая Жыгімонт, імкнучыся забяспечыць лаяльнасць праваслаўнай знаці, надае ёй маёмасныя і асабістыя правы, роўныя правам католікаў, за выключэннем права займаць вышэйшыя дзяржаўныя пасады

1434, 1 чэрвеня Смерць Уладзіслава II Ягайлы. Каралём Польшчы абіраецца яго 9-гадовы сын Уладзіслаў

1435, восень Паражэнне Свідрыгайлы пад Вількамірам 1 верасня прыводзіць да пераломы ў вайне. Уладу Жыгімонта прызнае Смаленская зямля. Безвыніковая аблога сынам Жыгімонта Міхаілам Віцебска

1436, лета Полацк і Віцебск прызнаюць уладу Жыгімонта

1436 У ВКЛ упершыню ўводзіцца інквізіцыя для праследавання гусіцкаму руху

1437 Кіеў заняты войскам Жыгімонта. Пад уладай Свідрыгайлы застаюцца Валынь і Падолле

1439 Свідрыгайла пакідае Валынь і ад'язджае ў Малдову. Жыгімонт устанаўлівае кантроль над усёй тэрыторыяй ВКЛ

Каля 1439 Жыгімонт пазбаўляе вотчын Юрыя Лугвенавіча Мсціслаўскага і Алельку Уладзіміравіча Капыльскага і кідае іх у затачэнне

1439, 5 ліпеня Абвяшчэнне на Фларэнційскім саборы уніі паміж каталіцкай і праваслаўнай царквамі, якая не атрымала шырокай падтрымкі, у тым ліку і ў ВКЛ

Раней 1440 З Арды з'язджае хан Уч-Гірэй, якому Жыгімонт вылучае ва ўдзел Ліду

1440, 14 красавіка Забойства Жыгімонта Кейстутавіча літоўскімі панамі Лялюшам і Доўгірдам і князем Аляксандрам Чартарыйскім. Вестка аб гэтым выклікае мяцеж у Смаленскай зямлі

1440, 29 чэрвеня Абранне вялікім князем літоўскім Казіміра, 12-гадовага сына Уладзіслава II Ягайлы

1440 Казімір вяртае Капыль Алельку Уладзіміравічу, а яго брату Андрэю, відаць, аддае Лагожаск. Мсціслаўскае княства вернута Юрыю Лугвенавічу, але той прымае запрашэнне мяцежных смалян стаць іх князем

1440, восень Аднаўленне ўлады ВКЛ над Смаленскам. Юрый Лугвенавіч уцякае ў Ноўгарад

1440-я гг. Пачатак масавай раздачы маёнткаў на тэрыторыі Беларусі ў прыватную ўласнасць феадалам выклікае ўтварэнне дзяржаўнага рэестра наданняў, які пазней афармляецца ў першую кнігу т. зв. Літоўскай метрыкі – дзяржаўнага архіва ВКЛ. Пачатак дзяржаўнага справаводства на старабеларускай мове

1442 Свідрыгайла вяртаецца ў ВКЛ і зноў уладкоўваецца на Валыні (у 1447 прызнаў сябе васалам Казіміра)

1442 Ад Залатой Арды канчаткова адпадае Крымскі улус, дзе ўладкоўваецца стаўленік ВКЛ Уч-Гірэй

1443 Крым і прычарнаморскія стэпы захоплівае Хаджы-Гірэй. Утвараецца Крымскае ханства на чале з дынастыяй Гірэяў

1444, 10 лістапада У бітве з туркамі гіне кароль Польшчы і Венгрыі Уладзіслаў III

1445 Абмен нападамі войскаў ВКЛ і Вялікага княства Маскоўскага на памежжы Вяземскага, Мажайскага і Казельскага княстваў

1445 Казімір вылучае ва ўдзел сыну Жыгімонта Кейстутавіча Міхаілу Клечаск і Койданава, а таксама частку Падляшша і Бранск са Старадубам

1447, 2 мая Выданне прывілея Казіміра, які забяспечваў феадалам ВКЛ асабістую недатыкальнасць, судовы і падатковы імунітэт іх маёнткаў

1447, 25 чэрвеня Вялікі князь літоўскі Казімір Ягайлавіч адначасова становіцца каралём Польшчы пад імем Казіміра IV. Аднаўленне персанальнай уніі ВКЛ з Польшчай

1447 Казімір IV вяртае Мсціслаўскае княства Юрыю Лугвенавічу

1447 Вынаходнік кнігадрукавання Іаган Гутэнберг з дапамогай наборнага шрыфту пачынае ў горадзе Майнцы рэгулярны выпуск кніг. Радыкальны зрух у сродках перадачы інфармацыі

1449 Мяцеж Міхаіла Жыгімонтавіча і спроба захапіць Кіеў прыводзяць да яго выгнання і канфіскацыі ўсіх уладанняў. Казімір IV аддае Кіеў Алельку Уладзіміравічу, пакідаючы за ім і Капыль са Слуцкам

1449 Заключэнне „вечнага міру" паміж ВКЛ і Вялікім княствам Маскоўскім, які размежаваў сферы іх уплыву на Русі

1452, 10 сакавіка Смерць Свідрыгайлы. Валынская зямля ператворана ў намесніцтва. Удаве Свідрыгайлы Ганне Казімір IV аддае Гарадок Давыдаў

1453, 29 мая Узяцце Канстанцінопаля туркамі. Праваслаўны патрыярх трапляе ў залежнасць ад асманскага султана. Гэта спрыяе нараджэнню пры двары Васіля II Маскоўскага прэтэнзій на першынство Масквы ў праваслаўным свеце

1454–1466 Казімір IV у якасці караля Польшчы вядзе т. зв. Трынаццацігадовую вайну з Тэўтонскім ордэнам, у якой ВКЛ не ўдзельнічае

1454 Родзіч вялікага князя маскоўскага Іван Андрэевіч Мажайскі з'язджае ў ВКЛ. Казімір вылучае яму ва ўдзел Бранск, Старадуб і Гомей

1455 Смерць Алелькі Уладзіміравіча. Капыль і Слуцк пераходзяць да яго сыноў Сямёна і Міхаіла ў якасці вотчыны, а Кіеўскае княства – на правах лена. Утварэнне галіны князёў Алелькавічаў (праіснавала да 1592)

Другая палова 1450-х–1460-я гг. Праваслаўны князь Сямён Алелькавіч выступае правадыром арыстакратычнай апазіцыі ў ВКЛ, прэтэндэнтам на велікакняжацкую пасаду. Апазіцыя карыстаецца падтрымкай вялікіх князёў маскоўскіх Васіля II і яго сына Івана III

Пасля 1456 Казімір IV стварае ўдзел для ўцекача з Масквы Івана, сына бараўска-серпухаўскага князя Васіля Яраславіча, і аддае яму Клечаск, Гарадок Давыдаў і Рагачоў. Пачатак беларускай галіны князёў Яраславічаў (існавала да 1521)

1457 Пасля смерці Андрэя Уладзіміравіча за яго нашчадкамі замацоўваецца толькі частка яго ўладанняў. Лагожаск пераходзіць да вялікага князя

1458 Аднаўленне Кіеўскай (Літоўскай) мітраполіі з цэнтрам у Новагародку, на чале якой становіцца прыхільнік Фларэнційскай уніі Грыгорый Балгарын

1459 Мітраполія ў Маскве афіцыйна пачынае называцца Маскоўскай, а не Кіеўскай, што адлюстроўвае новыя амбіцыі Вялікага княства Маскоўскага

1460 Казімір IV амніцыруе аднаго з забойцаў Жыгімонта Кейстутавіча, князя Аляксандра Чартарыйскага, і аддае яму Лагожаск. Утварэнне лагожскай галіны Чартарыйскіх (праіснавала да 1524)

1461, 21 верасня Смерць каралевы-маці Соф'і Гальшанскай, якая мела значны ўплыў на палітыку Казіміра IV

1462–1505 Праўленне ў Вялікім княстве Маскоўскім Івана III Васільевіча (фактычна кіраваў ад імя сляпога бацькі з 1447). Ажаніўшыся ў 1472 з прадстаўніцай візантыйскай дынастыі Палеалогаў, ён прымае ідэю духоўнага і палітычнага першынства Масквы („Масква – трэці Рым“) і пачынае барацьбу за яе рэалізацыю

1466, 19 кастрычніка Заканчэнне вайны Польшчы з Тэўтонскім ордэнам. Паводле Таруńскага мірнага дагавора ордэн пераходзіць у васальную залежнасць ад караля Польшчы

Каля 1468 У Чэхіі выходзіць першая друкаваная кніга на славянскай мове – чэшскі пераклад „Траянскай хронікі“

1468, 29 лютага Выданне Судзебніка Казіміра IV – зборніка юрыдычных норм ВКЛ на старабеларускай мове, які дзейнічаў на беларускіх землях да 1528

1469 Літоўскі мітрапаліт Грыгорый Балгарын расчароўваецца ў ідэі уніі і звяртаецца да канстанцінопальскага патрыярха з просьбай зацвердзіць яго ў сане

1470, 3 снежня Смерць Сямёна Алелькавіча. Вялікі князь не пацвярджае Кіеўскае княства яго нашчадкам і ператварае яго ў намесніцтва. Роля правадыра арыстакратычнай апазіцыі пераходзіць да Міхаіла Алелькавіча, які ў сакавіку 1471 вяртаецца з княжання ў Вялікім Ноўгарадзе

1471, 22 красавіка Казімір IV аддае ўдаве Сямёна Алелькавіча Марыі з роду Гаштаўтаў і іх сыну Васілю Пінскае княства, а Капыль і Слуцк замацоўвае за Міхаілам Алелькавічам і яго нашчадкамі

1471 Старэйшы сын Казіміра IV Уладзіслаў (1456–1516) абраны каралём Чэхіі

1471–1478 Маскоўская дзяржава падпарадкоўвае Вялікі Ноўгарад

1472 Патрыярх зацвярджае Грыгорыя Балгарына ў сане мітрапаліта Кіеўскага, што завяршае царкоўны падзел Русі на дзве мітраполіі: Кіеўскую (на тэрыторыі ВКЛ) і Маскоўскую

1475 Турцыя захоплівае генуэзскія калоніі на паўднёвым беразе Крыма. Крымскае ханства становіцца васалам Асманскай імперыі

1475 Саюз ВКЛ з ханам Вялікай Арды Ахметам выклікае абурэнне крымскага хана Менглі-Гірэя. З гэтага часу пачынаюцца напады крымскіх татар на землі ВКЛ

1478 Іван III Маскоўскі выказвае прэтэнзіі на „рускую“ частку ВКЛ, у тым ліку на Полацк і Віцебск, парушаючы тым самым прынцыпы „вечнага міру“ 1449

1480, лета–восень Казімір IV абяцае ваенную падтрымку хану Ахмету ў паходзе на Маскву, але не аказвае яе. У выніку „стаяння на Угры“ Маскоўская дзяржава канчаткова пазбаўляецца залежнасці ад Арды

1481, красавік Выкрыццё змовы праваслаўных князёў Міхаіла Алелькавіча, Івана Гальшанскага, Фёдара Бельскага супраць Казіміра IV. Князі Алелькавіч і Гальшанскі пакараны смерцю ў Вільні 30 жніўня 1481, Бельскі з'ехаў у Маскву

1484 Казімір IV стварае ўдзел для ўцекача з Масквы князя Міхаіла Васільевіча Вярэйскага, аддае яму Койданава і шэраг іншых маёнткаў

1485 Масква далучае Цвярскае княства. Апошні цвярскі князь Міхаіл Барысавіч з'язджае ў ВКЛ і атрымлівае маёнткі ў Слонімскім павеце

1486–1487 Маскоўскія войскі пачынаюць напады на памежныя землі ВКЛ

1490 Чэшскі кароль Уладзіслаў, сын Казіміра IV, становіцца і каралём Венгрыі. Уладанні дынастыі Ягелонаў ахопліваюць большасць Цэнтральнай Еўропы

1491 Кракаўскі мешчанін нямецкага паходжання Швайпольт Фіёль друкуе ў Кракаве першыя кнігі, набраныя кірылічным шрыфтам – „Октаіх“ і „Часаслоў“

1492, 7 чэрвеня Смерць Казіміра Ягайлавіча. Каралём Польшчы становіцца яго другі сын Ян Альбрэхт (1457–1502). Знаць ВКЛ абірае вялікім князем трэцяга сына, Аляксандра (1461–1506), парушаючы тым самым персанальную унію з Польшчай

1492, 6 жніўня У Вільні абвешчаны прывілей Аляксандра, які сістэматызуе прынцыпы дзяржаўнага і грамадскага ладу і правы пануючага саслоўя

1486–1494 Вайна Вялікага княства Маскоўскага з ВКЛ за памежныя землі, у выніку якой ВКЛ страчвае Вязьму, Варатынск, Адоеў

1495, 15 лютага Шлюб вялікага князя Аляксандра з Аленай (1476–1513), дачкой Івана III Маскоўскага, замацоўвае часовае прымірэнне з Масквой

1496, 21 сакавіка Горадна атрымлівае самакіраванне паводле магдэбургскага права

1497 Набег крымскіх татар дасягае Мазырскай воласці

1498 Вялікі князь Аляксандр дазваляе князю Міхаілу Іванавічу Жаславускаму ажаніцца з дачкой памерлага князя Івана Юр'евіча Мсціслаўскага і перадае яму Мсціслаўскае княства

1498, 7 кастрычніка Полацк атрымлівае самакіраванне паводле магдэбургскага права

1499, 14 сакавіка Менск атрымлівае самакіраванне паводле магдэбургскага права

1500–1506 Імклівае ўзвышэнне новага фаварыта Аляксандра князя Міхаіла Глінскага выклікае абурэнне старой літоўскай знаці

1500 Аднаўленне вайны Вялікага княства Маскоўскага з ВКЛ. На бок Івана III пераходзяць удзельныя князі Сямён Іванавіч Мажайскі, Сямён Іванавіч Бельскі, Васіль Іванавіч Шамячыч. Войска ВКЛ разбіта на рацэ Вядрошы, што прыводзіць да страты кантролю ВКЛ над часткай Смаленскай і ўсёй Чарнігава-Северскай зямлёй, уключаючы Гомей

1500 Набег крымскіх татар дасягае Берасцейскага павета. З гэтага часу іх напады на паўднёвыя землі Беларусі становіцца амаль штогадовымі

1501 Смерць пінскай княгіні Марыі, удавы Сямёна Алелькавіча, якая перажыла свайго сына Васіля. Пінскае княства перадаецца яе зяцю Фёдару, сыну клецкага і давыд-гарадоцкага князя Івана Васільевіча Яраславіча

1501 Вялікі князь Аляксандр аддае сваёй жонцы Алене Браслаў, Магілёў і іншыя маёнткі на Беларусі

1501, 23 кастрычніка Пасля смерці Яна Альбрэхта вялікі князь Аляксандр становіцца і каралём Польшчы. Персанальная унія Польшчы з ВКЛ аднаўляецца. Пры гэтым абвяшчаецца, што ў далейшым агульны манарх будзе абірацца на аб'яднаным сойме прадстаўнікоў дзвюх дзяржаў

1502 Маскоўскае войска спаліла Оршу

1503 Ваўкавыйск атрымлівае самакіраванне паводле магдэбургскага права

1503, 2 красавіка Заключана перамір'е з Вялікім княствам Маскоўскім, паводле якога ВКЛ саступае ёй вялікую частку сваёй тэрыторыі, у тым ліку Гомей і памежныя воласці Полацкай зямлі

1504 У Кракаўскі універсітэт на факультэт вольных мастацтваў паступае Францыск Скарына з Полацка – будучы беларускі першадрукар

1505 Асабліва буйны татарскі набег спусташае значную частку Беларусі. Спалены частка Менска, Лагожаск і іншыя паселішчы, выведзена да 100 тыс. палонных, якія прададзены на нявольнічым рынку ў Кафе (Феадосіі)

1506, 5 жніўня Разгром татар каля Клецка войскам ВКЛ на чале з Міхаілам Глінскім

1506, 19 верасня Смерць Аляксандра. Каралём польскім і вялікім князем літоўскім становіцца яго малодшы брат Жыгімонт

1506–1548 Праўленне ў ВКЛ і Польшчы Жыгімонта I Старога

1506, 7 снежня Жыгімонт I Стары выдае ў Горадне свой першы прывілей, якім апрача іншага гарантуе падданым права падаваць скаргі на дзеянні дзяржаўнай адміністрацыі

1507, люты Віленскі сойм прымае рашэнне аб вяртанні ўсіх зямель, страчаных на карысць Масквы. Аднаўленне вайны з Вялікім княствам Маскоўскім

1508, студзень–жнівень Мяцеж князя Міхаіла Глінскага, якому аказвае дапамогу маскоўскае войска

1508, 19 верасня Дагавор аб „вечным міры“ з Вялікім княствам Маскоўскім паводле якога ВКЛ адмаўляецца ад прэтэнзій на страчаныя землі і дазваляе Міхаілу Глінскаму і яго прыхільнікам выехаць у Маскву

1510 Чарговы татарскі набег дасягае ваколіц Вільні

1511 Выдатны палкаводзец, праваслаўны князь Канстанцін Астрожскі насуперак Гарадзельскаму прывілею прызначаецца віленскім кашталянам, што выклікае незадаволенасць старой літоўскай знаці

1511, 26 ліпеня Новагародак атрымлівае самакіраванне паводле магдэбургскага права

1512, 9 лістапада Універсітэт Падуі (Італія) прысуджае Францыску Скарыне ступень доктара медыцыны

1512–1522 Вайна Вялікага княства Маскоўскага з ВКЛ і Польшчай, у выніку якой ВКЛ страціла Смаленск (заняты 31 ліпеня 1514). На баку Масквы дзейнічае Крымскае ханства

1514, 8 верасня Перамога аб'яднанага войска ВКЛ і Польшчы на чале з гетманам Канстанцінам Астрожскім пад Оршай, якая спыніла рух маскоўскага войска ў глыб ВКЛ і прадухіліла стварэнне дыпламатычнага саюза Вялікага княства Маскоўскага з імператарам Свяшчэннай Рымскай імперыі Максіміліянам Габсбургам

1515, вясна Маскоўскае войска спаліла Браслаў і Друю

1517, 6 жніўня Францыск Скарына ў Празе выдае сваю першую друкаваную кнігу – Псалтыр, пасля чаго на працягу двух гадоў друкуе яшчэ 19 кніг Бібліі ва ўласным перакладзе і са сваімі прадмовамі

1517, 31 кастрычніка Марцін Лютэр, манах-францысканец і выкладчык універсітэта ў Вітэнбергу (Саксонія) абнародаваў свае тэзісы з крытыкай каталіцкай царквы. Пачатак Рэфармацыі ў Еўропе

1518, 18 красавіка Шлюб Жыгімонта I Старога з Бонай Сфорца, дачкой міланскага герцага. Новая каралева спрыяе пашырэнню пры каралеўскім і вялікакняжацкім дварах заходнееўрапейскіх звычаяў і духу Рэнесанса

1518, 1519 Глыбокія рэйды маскоўскага войска дасягаюць Слуцка, Менска, Новагародка, Крэва і Ашмены

1519 Бяздзетны князь Фёдар Яраслáвіч завяшчае Пінскае, Клецкае і Давыд-Гарадоцкае княствы вялікаму князю Жыгімонту, які перадае права на іх сваёй жонцы Боне (канчаткова ўступіла ў валоданне пасля смерці Фёдара ў 1522)

Каля 1520 Францыск Скарына пераносіць сваю дзейнасць на тэрыторыю ВКЛ – у Вільню, дзе ў 1522 выдае „Малую падарожную кніжку“

1520–1522 У складзе пасольства ВКЛ да папы Льва X у Рым прыязджае натарый Мікола Гусоўскі, які піша там на лацінскай мове паэму „Песня пра постаць, дзікасць зубра і паляванне на яго“. Надрукаваная ў Кракаве ў 1523, паэма набывае папулярнасць і ўпершыню знаёміць еўрапейскага чытача з прыродай, жывёльным светам і паўсядзённым жыццём Беларусі

1520-я У асяроддзі віленскага ваяводы Альбрэхта Гаштаўта ствараецца „Хроніка Вялікага княства Літоўскага і Жамойцкага“, якая пачынае род літоўскіх князёў ад легендарнага Палямона і змяшчае міфічныя звесткі пра іх заваёвы на Беларусі ў XIII стагоддзі. Твор, прызначаны ідэалагічна падмацаваць першынство этнічна літоўскай арыстакратыі, напісаны, тым не менш, на „рускай“ (старабеларускай) мове

1520-я Надворны маршалак ВКЛ Юрый Іллініч пачынае будаўніцтва Мірскага замка

1521 У выніку татарскага нападу спалены Мазыр і Тураў, спустошаны ваколіцы Слуцка і Пінска

1525 Скарына выдае ў Вільні апошнюю кнігу – Апостал. На гэтым яго выдавецкая дзейнасць спыняецца

1525 Пераход апошняга магістра Тэўтонскага ордэна Альбрэхта Брандэнбурга ў лютэранства. Секулярызацыя ордэна, ператварэнне яго ў Прускае герцагства.

1526, снежань Татарскае войска, якое спустошыла наваколлі Турава, Пінска і Слуцка, на адваротным шляху разбіта пад Луцкам войскам ВКЛ на чале з Канстанцінам Астрожскім. Вызвалена каля 40 тыс. палонных

1527 Князь Міхаіл Іванавіч Мсціслаўскі перадае сваё княства вялікаму князю Жыгімонту, які прызначае яго пажыццёвым намеснікам. Пасля смерці Міхаіла ў 1529 Мсціслаўскае княства канчаткова ператвараецца ў намесніцтва

1528, 25 верасня Прыняцце Першага Статута ВКЛ – грунтоўнага і сістэмнага збору заканадаўчых норм, выдатнага помніка юрыдычнай думкі агульнаеўрапейскага ўзроўню, напісанага на старабеларускай мове

1529, кастрычнік Сын Жыгімонта I Старога Жыгімонт II Аўгуст намінальна абвяшчаецца вялікім князем літоўскім (20 лютага 1530 каранаваны таксама польскай каронай)

1530 Паспяхова адбіты апошні татарскі напад, які дасягнуў тэрыторыі Беларусі

1530 Стварэнне Філіпам Меланхтонам „Аўсбургскага вызнання" і „Апалогіі" завяршае ідэйнае афармленне лютэранскай плыні Рэфармацыі

1530-я гг. Стварэнне арыгінальнага летапіснага зводу ВКЛ на старабеларускай мове, які пазней атрымаў назву „Хроніка Быхаўца". Ананімны стваральнік зводу шырока скарыстаў успаміны і гістарычныя паданні, што бытавалі ў асяроддзі літоўскіх арыстакратаў – паноў Гаштаўтаў, Радзівілаў, князёў Гальшанскіх і інш., захаваўшы іх для нашчадкаў

1530-я гг. Хваля скаргаў дзяржаўных сялян на ўзмацненне эксплуатацыі з боку намеснікаў. Сяляне спасылаюцца на прынцып „старыны", а вярхоўная ўлада звычайна задавальняе іх іскі

1532, 20 студзеня Слонім атрымлівае самакіраванне паводле магдэбургскага права

1532, 7 сакавіка Дзяржаўныя сяляне Бабруйскай воласці выйграюць іск супраць першага магната ў дзяржаве – віленскага ваяводы Альбрэхта Гаштаўта, што з'яўляецца сведчаннем дзейснасці Гарадзенскага прывілея 1506

1532 Жыгімонт I Стары пашырае ўдзел сваёй жонкі Боны, аддаючы ёй Кобрынскую воласць

1534–1537 Пасля смерці вялікага князя маскоўскага Васіля III ВКЛ аднаўляе вайну, у выніку якой адваёўвае Гомей (заняты 16 ліпеня 1535), але страчвае Себеж

1536–1564 Жан Кальвін узначальвае пратэстанцкі рух у Жэневе і стварае некалькі версій „Настаўлення ў хрысціянскай веры", закладаючы новую плынь Рэфармацыі – кальвінізм

1539 Абрахам Кульва засноўвае ў Вільні першую лютэранскую школу, якая праіснавала да 1542

1544 Жыгімонт I Стары перадае свайму сыну Жыгімонту II Аўгусту кіраванне бягучымі справамі ВКЛ. Жыгімонт II Аўгуст пад уплывам маці ўводзіць пры віленскім двары стыль італьянскага Рэнесансу

1544 На факультэт вольных мастацтваў Кракаўскага універсітэта паступае Сымон Будны – будучы дзеяч Рэфармацыі на Беларусі

1544, 17 жніўня У Каралеўцы (Кёнігсбергу) адкрываецца пратэстанцкі універсітэт („акадэмія"), заснаваны прускім герцагам Альбрэхтам. З 24 заснаваных стыпендый 7 прызначаецца для ўраджэнцаў ВКЛ, што дазваляе атрымаць адукацыю многім школярам з Беларусі

1540-я, другая палова Змяненне стаўлення дзяржаўнай адміністрацыі да скаргаў дзяржаўных сялян. Іх абавязваюць выконваць павіннасці ў павялічаным аб'ёме і забараняюць самім выбіраць вясковых стараст, скасоўваючы тым самым прынцып „старыны"

1547, 26 студзеня Вянчанне на царства 13-гадовага вялікага князя маскоўскага Івана IV Васільевіча (пазней атрымае празванне Іван Грозны). Вялікае княства Маскоўскае пачынае называцца Рускім царствам

1547, 28 ліпеня Патаемны шлюб Жыгімонта II Аўгуста з Барбарай Радзівіл, удавой Станіслава Гаштаўта, спрыяе высоўванню рода Радзівілаў на першае месца сярод магнатаў ВКЛ

1547 Першыя спробы падзелу зямлі на валокі ў дзяржаўных маёнтках Гарадзенскага і Ваўкавыйскага паветаў

1547 Марцін Мажвід выдае ў Прусіі пераклад лютэранскага Катэхізіса на літоўскую мову

1548, 1 красавіка Смерць Жыгімонта I Старога. Жыгімонт II Аўгуст пачынае аднаасобнае праўленне. Абвяшчэнне Барбары каралевай Польшчы выклікае абурэнне польскай арыстакратыі і каралевы-маці Боны, у сувязі з чым яе каранацыя адбываецца толькі ў снежні 1550

1549 Аўстрыйскі дыпламат Сігізмунд Герберштэйн выдае ў Вене на лацінскай мове „Запіскі аб маскоўскіх справах", у якіх апісвае два свае падарожжы праз Беларусь у час пасольстваў у Маскву ў 1517 і 1526 гг. Шырокае кола еўрапейскіх чытачоў упершыню атрымала даволі падрабязныя гісторыка-этнаграфічныя звесткі пра тэрыторыю Беларусі

Раней 1550 Літоўскі шляхціц, які выступае пад псеўданімам Міхалон Літвін, стварае рукапісны трактат „Аб норавах татар, літоўцаў і масквіцян", у якім крытыкуе заганы дзяржаўнай палітыкі і паўсядзённага жыцця ВКЛ

1550-я Пашырэнне Рэфармацыі ў ВКЛ, пераход у кальвінізм прадстаўнікоў шэрагу магнацкіх родаў, у тым ліку віленскага ваяводы Мікалая Радзівіла Чорнага, троцкага ваяводы Мікалая Радзівіла Рудога і дворнага маршалка Астафія Валовіча

1551 Распрацоўка адмысловай інструкцыі („уставы") для правядзення валочнай памеры ў Клецкім і Пінскім удзелах каралевы-маці Боны

1551, 8 мая Смерць каралевы Барбары

1553 Вучоны-гуманіст Бярнард Ваявудка пры падтрымцы Мікалая Радзівіла Чорнага засноўвае ў Берасці першую на тэрыторыі Беларусі друкарню, якая праіснавала каля года і выдала некалькі кальвінісцкіх твораў на польскай і лацінскай мовах

1556 Ад'езд каралевы-маці Боны ў Італію. Усе яе маёнткі пераходзяць да Жыгімонта II Аўгуста

1557, 1 красавіка Зацвярджэнне Жыгімонтам II Аўгустам „Уставы на валокі", на падставе якой адбываецца аграрная рэформа ў дзяржаўных маёнтках ВКЛ і якая служыць узорам для аналагічных пераўтварэнняў у царкоўных і прыватных маёнтках

1557 Утварэнне кальвінісцкага Сінода – вышэйшага органа рэфармаванай царквы ў ВКЛ

1558, студзень Рускае царства пачынае ваенныя дзеянні супраць Лівонскага ордэна. Пачатак Лівонскай (Інфлянцкай) вайны

1558 Станіслаў Мурмелі аднаўляе берасцейскую друкарню, у якой на сродкі Мікалая Радзівіла Чорнага ў 1563 друкуе польскамоўную Біблію з пратэстанцкімі каментарыямі

1559 Крэва атрымлівае права на самакіраванне

1559, 31 жніўня Паводле Віленскага дагавора Лівонскі ордэн аддаецца пад пратэктарат ВКЛ. Уступленне ВКЛ у Інфлянцкую вайну

1560, 21 сакавіка Гомей атрымаў пэўныя рысы самакіравання, пячатку і герб

1561, 28 лістапада Скасаванне Лівонскага ордэна і ўтварэнне на частцы яго тэрыторыі Задзвінскага княства, якое пераходзіць у васальную залежнасць ад вялікага князя літоўскага

1562 Рускае царства пераносіць вайну за Інфлянты на тэрыторыю ВКЛ

1562 Мацей Кавячынскі і Лаўрэнцій Крышкоўскі засноўваюць у Нясвіжскім маёнтку Мікалая Радзівіла Чорнага друкарню, у якой Сымон Будны выдае на старабеларускай мове кальвінісцкі Катэхізіс са сваёй прадмовай і трактат „Пра апраўданне грэшнага чалавека перад Богам"

1563, люты Аблога і ўзяцце Полацка войскамі Івана IV

1563, 7 чэрвеня На Віленскім сойме прымаецца прывілей, які канчаткова ўраўноўвае ў правах праваслаўных і пратэстантаў з каталікамі

1564, 26 студзеня Перамога войска ВКЛ у бітве на рацэ Ула спыняе далейшы рух маскоўскага войска. Пад кантролем Масквы застаецца, аднак, большая частка Полацкай зямлі

1564, 1 сакавіка Іван Фёдараў і Пётр Мсціславец друкуюць у Маскве першую датаваную кнігу на тэрыторыі Рускага царства – Апостал. У 1566 абодва вымушаны пакінуць Маскву і пераехаць у ВКЛ

1564, 1 ліпеня Сойм ухваляе новую рэдакцыю Статута ВКЛ, якая з-за спрэчак па працэдурных пытаннях цалкам уведзена ў дзеянне ў 1566 (Статут 1566). Статут прадугледжвае новую сістэму падзелу ВКЛ на ваяводствы і паветы, скасаванне асобага статуса апошніх удзельных княстваў, судовую і іншыя рэформы. Фактычна новы адміністрацыйны падзел быў уведзены на працягу 1565–1566 гг.

1564 Завяршэнне дзейнасці Трыдэнцкага сабора (працаваў з перапынкамі з 1545), які абвясціў шэраг змен у каталіцкай царкве і зацвердзіў „Трыдэнцкае спавяданне". Пачатак контррэфармацыі

1565, 29 мая Смерць Мікалая Радзівіла Чорнага, найбольш уплывовага прыхільніка Рэфармацыі ў ВКЛ

1565, 20 верасня Мястэчка Ваганаў Берасцейскага павета атрымлівае самакіраванне паводле магдэбургскага права

1565, снежань На пасяджэнні пратэстанцкага Сінода ў мястэчку Іўе, што належала ўдаве Станіслава Кішкі Ганне (сястры Мікалая Радзівіла Чорнага), праяўляецца найбольш радыкальная плынь Рэфармацыі антытрынітарызм (арыянства)

1566–1567 Маскоўцы будуюць на полацкіх землях шэраг абарончых замкаў

1568 У маёнтку Заблудаў гетмана Рыгора Хадкевіча (зараз на тэрыторыі Польшчы) пачынае дзейнічаць друкарня, заснаваная былымі маскоўскімі першадрукарамі Іванам Фёдаравым і Пятром Мсціслаўцам

1568, жнівень Войска ВКЛ на чале з польным гетманам Раманам Сангушкам узяло замак Ула

1569, 10 студзеня У Любліне (Польшча) пачаўся агульны сойм Польшчы і ВКЛ, які павінен быў выпрацаваць умовы іх аб'яднання з мэтай больш эфектыўнага процідзеяння Рускаму царству ў Інфлянцкай вайне

1569, 20 студзеня Жыгімонт II Аўгуст зацвярджае прывілей аб наданні магдэбургскага права мястэчку Дзісна Полацкага ваяводства

1569, 5 сакавіка Жыгімонт II Аўгуст зацвярджае рашэнне дэлегатаў Падляшскага ваяводства аб уключэнні Падляшша ў склад Польскага каралеўства

1569, 26 красавіка Кароль зацвярджае рашэнне дэлегатаў Валынскай зямлі аб далучэнні да Польшчы (пацверджана соймам 26 мая)

1569, 1 чэрвеня За ўключэнне ў склад Каралеўства Польшча выказваюцца дэлегаты Падольскага ваяводства

1569, 5 чэрвеня Рашэнне аб далучэнні да Польшчы прымаюць і дэлегаты Кіеўскага ваяводства, за выключэннем Мазырскага павета

1569, 1 ліпеня Дэлегаты астатніх ваяводстваў ВКЛ пагаджаюцца на аб'яднанне з Польшчай на ўмовах федэратыўнай дзяржавы, пры захаванні ў ВКЛ асобнага скарбу, заканадаўства і вайсковай структуры. Сойм прымае акт Люблінскай уніі, паводле якога новая дзяржава атрымлівае назву Рэч Паспалітая абодвух народаў (скарочана – Рэч Паспалітая)

ПЕРШАБЫТНАЕ ГРАМАДСТВА

ПЕРШАБЫТНАЕ ГРАМАДСТВА

Першапачатковае пранікненне людзей на тэрыторыю Беларусі адбылося ў перыяд палеаліту. Мяркуецца, што самымі ранніміі насельнікамі нашай краіны былі неандэртальцы — тып палеаантрапаў, якія жылі на зямлі ад 100 да 40—35 тыс. гадоў назад. Зонай іх распаўсюджання быў поўдзень Беларусі, дзе знойдзена некалькі крамянёвых прылад архаічнага выгляду (недалёка ад вёсак Бердыж, Абідавічы, Свяцілавічы). 40—35 тыс. гадоў назад на гістарычнай сцэне з'яўляюцца людзі сучаснага антрапалагічнага тыпу. Пачынаецца позні этап палеаліту, які закончыўся каля 10 тыс. гадоў назад. Існаванне познапалеалітычных насельнікаў тэрыторыі нашай краіны адбывалася ва ўмовах ледавіковай эпохі (перыяд паазерскага зледзянення). У прыледавіковай зоне, ва ўмовах тундры і халодных стэпаў 26—23 тыс. гадоў назад узніклі першыя паселішчы тагачасных людзей. Сляды іх знойдзены каля вёсак Юравічы на Прыпяці і бліз Падлужжа (Бердыж) на Пасожжы. Насельнікі Юравіцкай і Бердыжскай стаянак мелі вялікі набор крамянёвых прылад працы, вялі паляванне на мамантаў, валасатых насарогаў, паўночных аленяў, мядзведзяў, зуброў, коней і іншых жывёл. Жытламі ім служылі пабудовы авальнай альбо круглай канструкцыі, каркас якіх складаўся з буйных касцей маманта і накрываўся шкурамі.

Адступанне апошняга ледавіка з тэрыторыі Беларусі пачалося каля 15 тыс. гадоў назад. Паступова знікаюць многія жывёлы ледавіковай эпохі — маманты, валасатыя насарогі і інш., змяняецца расліннае покрыва. У перыяд фінальнага палеаліту (прыблізна 14—10 тыс. гадоў назад) асноўным аб'ектам палявання становяцца паўночныя алені. У межы Беларусі з поўдня і паўднёвага захаду пранікаюць многія групы паляўнічых, якія ў якасці галоўнай зброі выкарыстоўвалі лук і стрэлы. Для сваіх кароткачасовых стаянак людзі выбіралі сухія пагоркавыя месцы на карэнных берагах і тэрасах буйнейшых рэк — Дняпра, Нёмана, Прыпяці. На Падняпроўе прасоўваюцца групы насельніцтва грэнскай культуры (ранні, фінальна-палеалітычны яе этап), а на Нёмане і Верхняй Прыпяці адзначаюцца стаянкі лінгбійскай культуры. Паўднёвы захад і захад Беларусі засялялі таксама носьбіты свідэрскай культуры (ранні этап). Асобныя элементы іх культурнай традыцыі знойдзены таксама на Падняпроўі. У фінальна-палеалітычны час незаселеным заставалася Падзвінне.

Сярэдні каменны век (мезаліт) датуецца 9—5-м тысячагоддзямі да н.э. З адступаннем ледавіка на тэрыторыі Беларусі пачалі з'яўляцца лясныя масівы з характэрнай для іх фаунай. Гідраграфічная сетка паступова набліжаецца да сучаснага выгляду. Са зменай прыроднага асяроддзя змяніўся лад жыцця старажытных людзей: набылі вялікае значэнне рыбалоўства, збіральніцтва, пачалі асвойвацца новыя формы і тыпы палявання. Колькасць насельніцтва ў межах Беларусі павялічваецца, пра што сведчыць параўнальна вялікая колькасць знойдзеных паселішчаў (больш за 120). Рухомыя абшчыны паляўнічых, выкарыстоўваючы лук і стрэлы, чаўны асвойваюць буйныя рэкі і азёры Беларусі. Для стаянак найчасцей выбіраліся ўчасткі рачных тэрас, карэнных берагоў, пясчаныя ўзвышшы на поймах рэк і азёр. Вялікае значэнне пры гэтым надавалася такому фактару, як блізкасць выхадаў якаснага крэменю. Часам ля такіх месцаў узнікалі часовыя паселішчы-майстэрні.

Адрозненні ў характары асноўных груп артэфактаў дазваляюць вылучыць некалькі асноўных мезалітычных культур, носьбіты якіх засялялі тэрыторыю Беларусі. На раннім этапе мезаліту (9—6-е тысячагоддзі да н. э.) у Падняпроўі, а таксама на ўсходзе Падзвіння жыло насельніцтва, што прытрымлівалася традыцый грэнскай культуры (позні этап культуры — 8—6 тысячагоддзі да н. э.). Для перыяду позняга мезаліту (6—5-е тысячагоддзі да н. э.) на Беларускім Падняпроўі, а таксама ва Усходнім Палессі адзначаюцца помнікі бутаўскай, кудлаеўскай, яніславіцкай культур, на Беларускім Паазер'і — сляды трох стаянак культуры Кунда, асноўная колькасць помнікаў якой выяўлена ва Усходняй Прыбалтыцы. Беларускае Панямонне, а таксама асобныя раёны Заходняга Палесся ў мезалітычны перыяд засялялі групы людзей, культура якіх фарміравалася на познасвідэрскіх, а таксама некаторых іншых традыцыях. Тут распаўсюджваюцца крамянёвыя вырабы, характэрныя для каморніцкай, яніславіцкай культур, а таксама культуры Кунда.

Неаліт пачаўся на тэрыторыі Беларусі ў 5-м тысячагоддзі да н. э. Жыхары неалітычных паселішчаў ужо ўмелі выраблялць керамічны посуд, пачалі асвойваць новыя віды гаспадарання — земляробства і жывёлагадоўлю, выкарыстоўваць некаторыя новыя тэхнічныя прыёмы апрацоўкі крэменю. Грамадскаму прагрэсу спрыялі кліматычныя ўмовы атлантычнага перыяду (5800—3000 гадоў да н. э.). Усталяваўся ільготны і аптымальны па цеплыні клімат, што выклікала актыўны рост шыракалістых лясоў. Толькі ў канцы неаліту наступіў суббарэальны кліматычны перыяд (3000—700 гадоў да н. э.), на працягу якога адбываліся частыя змены клімату, у тым ліку і ў бок пахаладання.

На тэрыторыі Беларусі адкрыта больш за 650 помнікаў неалітычнага перыяду. Асаблівасці тых ці іншых культурных традыцый дазваляюць вылучыць асобныя неалітычныя культуры і тыпы помнікаў у межах рэгіёнаў краіны.

У 5-м тысячагоддзі да н. э. уздоўж Дняпра на Кіеўшчыне, Чаркашчыне і Палтаўшчыне, на верхнім цячэнні Северскага Данца, а таксама на Ніжняй Прыпяці ўзніклі раннія паселішчы днепра-данецкай культуры. Пазней у першай палове 4-га тысячагоддзя да н. э. характэрныя для яе культурныя традыцыі пашыраюцца не толькі ў басейне Ніжняй Прыпяці, але і на Верхнім Падняпроўі, Пасожжы. Познія групы насельніцтва на ўсходзе Палесся працягвалі сваё існаванне ва ўмовах неалітычнай культуры нават да пачатку 2-га тысячагоддзя да н. э. Жыхары неалітычных паселішчаў будавалі пераважна наземныя жытлы авальнай канструкцыі, у якіх рабіліся агнішчы, часам выкладзеныя камянямі.

У выніку развіцця познамезалітычных культурных традыцый на Падняпроўі ў канцы 5-га тысячагоддзя да н. э. пачала фарміравацца верхнедняпроўская культура. Носьбіты гэтай неалітычнай культуры выраблялі вастрадонныя, шыракагорлыя і акруглабокія гаршкі, багата аздаблялі іх адбіткамі грэбеня, ямкамі, насечкамі, нарэзкамі, лапчастымі элементамі. Яны будавалі заглыбленыя ў зямлю жытлы авальнай альбо круглай формы. У цэнтры, у паглыбленні падлогі размяшчаліся агнішчы, побач знаходзіліся ямы гаспадарчага прызначэння. Сваё значэнне верхнедняпроўская неалітычная культура захоўвала да 3-га тысячагоддзя да н. э.

Ранні неаліт у басейнах Верхняга Нёмана, Верхняй і Сярэдняй Прыпяці пачынаецца ў 5-м тысячагоддзі да н. э. адначасова са з'яўленнем тут комплексаў прыпяцка-нёманскай культуры (дубічайскі этап). У пачатку 4-га тысячагоддзя да н. э. на Верхнім Панямонні, а таксама у басейне Верхняй Прыпяці на мысападобных выступах рачных тэрас, на пясчаных узвышэннях паплавоў рэк узнікаюць помнікі ўласна нёманскай культуры, у развіцці якой вылучаецца лысагорскі і дабраборскі этапы. Істотныя змены ў развіцці нёманскай культуры адбываліся ў сувязі з пранікненнем цэнтральнаеўрапейскіх груп насельніцтва культур лейкападобных кубкаў, шарападобных амфар, шнуравой керамікі. Асобныя элементы нёманскай культуры дажылі да 2-га тысячагоддзя да н. э.

У 4-м тысячагоддзі да н.э. Падзвінне, Нарачанскія азёры, верхняе цячэнне Віліі былі заселены носьбітамі нарвенскай неалітычнай культуры. Некаторыя яе элементы пранікі ў басейн Бярэзіны. Асноўны масіў помнікаў нарвенскай культуры выяўлены на тэрыторыі Латвіі і Эстоніі. Вельмі часта прадстаўнікі гэтай культуры сяліліся на берагах азёр, асабліва ў месцах упадзення ў азёрныя вадаёмы невялікіх рачулак. Ад пачатку да трэцяй чвэрці 3-га тысячагоддзя да н. э. традыцыі нарвенскай культуры змяняюцца на Падзвінні ўсвяцкай культурай. У час яе існавання, пасля звільгатнення клімату і пад'ёму вады ў азёрах, многія паселішчы сталіся затопленымі і затарфянелымі. Група тарфянікавых паселішчаў з матэрыяламі ўсвяцкай культуры знойдзена на Крывінскім тарфяніку (Бешанковіцкі раён Віцебскай вобласці). У культурных пластах Крывінскіх стаянак параўнальна добра захаваліся касцяныя і рагавыя вырабы: наканечнікі стрэл розных тыпаў, кінжалы, сякеры і цёслы, рыбацкія кручкі і гарпуны, рагавыя матыкі і інш. Мясцовае насельніцтва жыло ў пабудовах з двухсхільным дахам, са сценамі з вертыкальна ўбітых калоў. На пясчанай падсыпцы размяшчалася агнішча.

У сярэдзіне 3-га тысячагоддзя да н. э. з Усходняй Прыбалтыкі на поўнач Беларусі пранікаюць асобныя групы насельніцтва з тыповай грабеньчата-ямкавай керамікай. Вялікае значэнне ў іх гаспадарцы належала паляванню і асабліва рыбалоўству. Прыхадні ў хуткім часе былі асіміляваны мясцовым насельніцтвам.

У другой палове 4-га — 3-м тысячагоддзі да н. э. асабліва істотнае значэнне ў жыцці неалітычных супольнасцей Палесся і Панямоння пачынаюць набываць прышлыя культурныя традыцыі. У другой палове 4-га — пачатку 3-га тысячагоддзя да н. э. сюды з паўднёвага захаду і поўдня распаўсюджваюцца традыцыі культуры лейкападобных кубкаў. Асобныя яе элементы засвойваюцца мясцовым насельніцтвам днепра-данецкай і нёманскай культур. У тэты час ва Усходняе Палессе ў культурнае асяроддзе тутэйшых груп неалітычнага насельніцтва трапляюць некаторыя рысы трыпольскай культуры.

Адна з асаблівасцей гаспадарчай дзейнасці носьбітаў культуры лейкападобных кубкаў і Трыполля — скіраванасць на экстэнсіўнае земляробства і на развядзенне свойскіх жывёл. Засвойванне мясцовым насельніцтвам згаданых традыцый спрыяла развіццю вытворчай гаспадаркі і пашырала магчымасці для наладжвання больш цесных культурных сувязей з цэнтральнаеўрапейскім неалітычным светам.

Пачынаючы з канца першай паловы 3-га тысячагоддзя да н. э. з Павіслення, а таксама, магчыма, з Валыні ў межы Беларусі рассяляюцца носьбіты культуры шарападобных амфар. Многія даследчыкі мяркуюць, што на тэрыторыі нашай краіны культура шарападобных амфар з'явілася ў выніку перыядычных перасяленняў параўнальна невялікіх груп яе носьбітаў. На рацэ Рось, побач з сучасным пасёлкам Краснасельскі (Ваўкавыскі раён Гродзенскай вобласці), там, дзе блізка да паверхні зямлі ў мелавых адкладах залягаў высакаякасны крэмень, узнік адмысловы анклаў адной такой групы насельніцтва. Прыхадні наладжваюць шахтавую здабычу крэменю, першасная апрацоўка якога рабілася там жа ў шахтах і побач з імі. Каля Краснасельскага знойдзены могільнік культуры шарападобных амфар. У адной з магіл былі пахаваны дзевяць быкоў, дзве авечкі або казы, часткі свінні і каня. У іншым пахаванні знайшлі напаўабпаленыя чалавечыя косці, керамічную амфару.

Носьбіты культуры шарападобных амфар жылі на кароткачасовых паселішчах, вялі здабычу крэменю, а ў прыбалтыйскіх раёнах займаліся здабычай і апрацоўкай бурштыну. У структуры іх гаспадарчай дзейнасці вялікае месца належала жывёлагадоўлі і земляробству. Паводле вынікаў даследавання помнікаў культуры шарападобных амфар на суседніх тэрыторыях вядома, што яе прадстаўнікі жылі рэгіянальнымі групамі, у якія ўваходзілі 3—5 родавых калектываў. Група займала пэўны мікрарэгіён, права на які замацоўваліся заснаваннем аднаго альбо некалькіх могільнікаў.

Традыцыі іх культуры прасочваюцца не толькі на Беларускім Панямонні, але і ў басейне Прыпяці, Дняпра. У мясцовым культурным кантэксце з'яўляюцца характэрныя для іх арнаментальныя матывы, формы керамічных пасудзін, крамянёвыя сякеры і долаты прамавугольнага сячэння.

Пярэдаднем новага паваротнага этапа ў гістарычным лёсе тагачаснага грамадства становяцца падзеі, звязаныя з распаўсюджаннем і засвойваннем мясцовым насельніцтвам традыцый культуры шнуравой керамікі. У канчатковым выніку гэта прывяло да перабудовы асноўных грамадскіх структур, складвання новага ладу жыцця і фарміравання новай эпохі — бронзавага веку (ад канца 3-га — пачатку 2-га тысячагоддзя да 800 — 600 гадоў да н.э.).

Большасць даследчыкаў у якасці самага ранняга гарызонту культуры шнуравой керамікі вылучаюць комплекс старажытнасцей, у першую чаргу пахавальных, якія знойдзены на тэрыторыі цэнтральна-ўсходняй Германіі, Чэхіі, Польшчы, уздоўж берагоў Балтыйскага і Паўночнага мораў. Самыя раннія пахаванні і паселішчы культуры шнуравой керамікі адносяцца да 3000—2900 гадоў да н. э. У сярэдзіне — другой палове 3-га тысячагоддзя да н. э., у перыяд свайго максімальнага распаўсюджання элементы, характэрныя для культуры шнуравой керамікі, адзначаюцца на вялікіх прасторах: ад берагоў Рэйна да Паўднёвай Скандынавіі, Усходняй Прыбалтыкі, Паволжа і Сярэдняга Падняпроўя.

У асноўны рэчавы комплекс культуры шнуравой керамікі звычайна ўключаюць: аздобленыя шнурам альбо іншым арнаментам кубкі, амфары, гаршкі, каменныя свідраваныя і крамянёвыя сякеры, нажы, некаторыя тыпы ўпрыгожанняў. Са з'яўленнем культуры шнуравой керамікі пачынае пашырацца курганны звычай пахавання, назіраецца індывідуалізацыя бескурганных пахаванняў.

Дагэтуль даследчыкі еўрапейскай дагісторыі не прыйшлі да адзінага меркавання з нагоды механізма распаўсюджвання на вялікіх прасторах Еўропы згаданага культурнага феномена. Многія атаясамляюць працэс з міграцыяй мабільных груп людзей, маючы на ўвазе найперш рассяленне старажытных індаеўрапейцаў. Іншыя, наадварот, прыходзяць да высноў пра аўтахтоннае ўзнікненне розных лакальных груп і культур, у структурах якіх на пэўным этапе пачынаюць мець вялікае значэнне элементы, характэрныя для комплексу культуры шнуравой керамікі. Прыхільнікі гэтай канцэпцыі сцвярджаюць, што ў адпаведных рэгіёнах Еўропы ўзніклі новыя сацыяльна-эканамічныя ўмовы, якія і прывялі да ўспрыняцця ідэй пэўнага тыпу і характэрнага ладу жыцця.

На тэрыторыі Беларусі ўзнікненне комплексаў, характэрных для культуры шнуравой керамікі, напэўна, мела месца бліжэй да сярэдзіны 3-га тысячагоддзя да н. э. Распаўсюджанне „шнуравых" традыцый магло адбыцца як ў выніку інфільтрацыі невялікіх груп мігрантаў, так і ў працэсе абмену ідэямі і доўгатэрміновых культурных кантактаў, што ўсталяваліся на прасторах ад Одэра да Верхняга, Сярэдняга Падняпроўя і Верхняга Паволжа. Сінтэз прынесеных і засвоеных традыцый культуры шнуравой керамікі, культуры шарападобных амфар і некаторых іншых знешніх элементаў, з аднаго боку, і аўтахтонных неалітычных культурных рыс, з другога — прывялі да ўзнікнення культурных комплексаў, якія ў археалагічнай літаратуры называюцца: сярэднедняпроўская культура, паўночнабеларуская культура, група палескай шнуравой керамікі, групы шнуравой керамікі Беларускага Панямоння.

У сярэдзіне 3-га тысячагоддзя да н. э. на тэрыторыі Усходняй і Паўднёва-Усходняй Беларусі склалася адмысловая культурная сістэма, якая атрымала назву сярэднедняпроўскай культуры. Аснову яе складалі традыцыі культуры шнуравой керамікі, мясцовых неалітычных культур, культуры шарападобных амфар, а таксама асобныя элементы культур стэпавай і лесастэпавай зон. Менавіта ў сярэднедняпроўскай культуры ў самым канцы 3-га—пачатку 2-га тысячагоддзяў да н. э. на паўднёвым усходзе Беларусі з'яўляюцца першыя вырабы з медзі і бронзы. Гэта дазваляе меркаваць пра ўступленне супольнасцей паўднёва-ўсходніх тэрыторый у пачатковы перыяд бронзавага веку.

Носьбіты сярэднедняпроўскай культуры размяшчалі свае пабудовы на пясчаных дзюнах рачных і азёрных поймаў, на ўскрайках тэрас. Яны ўзводзілі наземныя слупавыя пабудовы, а таксама жылі ў паўзямлянкавых жытлах. Гаспадарка іх засноўвалася на сезонным выпасе свойскіх жывёл у далінах рэк і на ўскрайках рачных тэрас. Мяркуючы па рэштках ахвярных жывёл, якія знойдзены ў пахаваннях, носьбіты гэтай культуры разводзілі буйную і дробную рагатую жывёлу, свіней і коней. У сістэме гаспадарчых заняткаў пэўнае значэнне мела земляробства. Для вырошчвання раслін выкарыстоўваліся лёгкія і даступныя для апрацоўкі алювіяльныя глебы. Таксама маглі ачышчацца ад лясной расліннасці ўчасткі з дзярнова-падзолістай глебай на ўскрайках рачных тэрас.

У далінах рэк і на тэрасах размяшчаліся курганныя і грунтавыя могільнікі. Надзвычай вялікае значэнне пахавальным рытуалам надавалася ў асяроддзі тых груп насельніцтва, што жыло на Верхнім Падняпроўі. Пахавальныя дзеянні ўзводзіліся ў ранг запамінальных цырымоній, якія мелі параўнальна вялікае сацыяльнае і культавае значэнне. Месца пахавання абпальвалася агнём. На дно пахавальнай ямы ссыпаліся вуголле і попел, зрэдку чырвоная вохра, клалася падсцілка. Нябожчыка змяшчалі на дно ў скурчаным стане, часам на спіне. У некаторых выпадках памерлага спальвалі на пахавальным вогнішчы, у магілу ў такім разе апускалі толькі яго спаленыя рэшткі. Яма перакрывалася драўлянымі плахамі. Сустракаліся пахаванні, над ямамі якіх узводзіліся, а затым спальваліся слупавыя драўляныя збудаванні. Вакол пахаванняў капаўся кругавы равок, у які маглі ўбіваць слупы. Над магіламі насыпаўся курган, дыяметр яго мог дасягаць 10—15, альбо нават 20 м. Вялікая група такіх курганных пахаванняў знойдзена каля вёскі Ходасавічы (Рагачоўскі раён Гомельскай вобласці).

Акрамя курганоў даследавалася параўнальна вялікая колькасць бескурганных могільнікаў сярэднедняпроўскай культуры. У іх магло быць 94, 132 пахаванні. У грунтавых могільніках памерлых хавалі паводле абраду крэмацыі і інгумацыі. Некаторыя пахаванні і іх групы аддзяляліся ад астатніх кругавым раўком, у якім заўважаліся сляды ўкапаных слупоў. Над асобнымі магіламі ўзводзіліся драўляныя збудаванні, якія вельмі часта згаралі ў агні. Каля многіх пахаванняў, над імі знойдзены сляды памінальных вогнішчаў і пахавальных спадарожных дароў.

У пахаваннях знойдзена шмат рэчаў, сляды ахвярных жывёл, якімі суправаджаўся нябожчык. У склад пахавальнага інвентару многіх мужчынскіх пахаванняў уваходзіла зброя і імпартаваныя рэчы, у тым ліку бурштынавыя аздобы, металічныя прылады і ўпрыгожанні, вырабы з прывазной крамянёвай сыравіны, а таксама фаянсавыя і шкляныя пацеркі. Сярод насельніцтва сярэднедняпроўскай культуры шырока распаўсюджваліся культы агню і сонца, у вераваннях знайшлі адлюстраванне ўяўленні пра сувязь зямнога і нябеснага жыцця, пашыраліся анімістычныя вераванні і культ продкаў.

Адмысловыя групы насельніцтва ў 3-м — пачатку 2-га тысячагоддзя да н. э. сфарміраваліся на тэрыторыі Заходняга Палесся і Беларускага Панямоння. Іх культурныя комплексы ўзніклі пры ўдзеле традыцый нёманскай неалітычнай культуры і культуры шарападобных амфар, культуры шнуравой керамікі. На Заходняе Палессе праз суседнюю Валынь пранікаюць некаторыя элементы цэнтральнаеўрапейскіх культур ранняга бронзавага веку. На Верхнім Панямонні адзначаецца вялікая колькасць рысаў, характэрных для культур Прыбалтыкі, Цэнтральнай Еўропы. Разам з тым і ў Заходнім Палессі, і на Панямонні сустракаюцца элементы, генетычныя вытокі якіх неабходна шукаць у сярэднедняпроўскай культуры. Некаторыя культурныя асаблівасці комплексаў са шнуравой керамікай у басейне Верхняга Нёмана дазваляюць вылучыць групы помнікаў тыпу Берліты—Русакова і Падгорная. Большасць першых з іх лакалізавалася на тэрыторыі Паўночна-Заходняга, Заходняга Панямоння. Помнікі падгорнаўскай групы размяшчаліся ў Паўднёва-Усходнім Панямонні. У раёне Краснасельскіх крамянёвых радовішчаў па-ранейшаму працягвалася шахтавая здабыча крэменю. У адной з шахт было знойдзена пахаванне старажытнага шахцёра з характэрным для культуры шнуравой керамікі посудам і касцяной іголкай.

Многімі адметнымі рысамі вылучалася паўночнабеларуская культура, якая існавала ў канцы 3-га — першай палове 2-га тысячагоддзя да н. э. на тэрыторыі Беларускага Паазер'я, поўдня сучаснай Пскоўшчыны і паўночнага захаду Смаленшчыны. Яна ўзнікла ў выніку сінтэзу традыцый усвяцкай і верхнедняпроўскай неалітычных культур, а таксама некаторых элементаў кола культуры шнуравой керамікі Прыбалтыкі і Верхняга Падняпроўя. Вялікая група паселішчаў паўночнабеларускай культуры даследавалася на Крывінскім тарфяніку. Людзі сяліліся на пясчаных берагах азёр, а таксама ля вусцяў невялікіх рэк. Іх паселішчы вельмі часта размяшчаліся на мяжы вады і берага альбо ўздоўж берагавой лініі возера. У такіх выпадках пабудовы ўзводзіліся на палях і былі злучаны з берагам драўлянымі памостамі. Жыхары паўночнабеларускіх паселішчаў будавалі жытлы з двухсхільнай страхой, падлогу высцілалі карой і засыпалі пяском.

З наступленнем на адным з этапаў першай паловы 2-га тысячагоддзя да н. э. больш вільготнага кліматычнага перыяду ўзровень вады ў азёрах істотна падняўся. Гэта прывяло да затаплення і знікнення многіх нізка размешчаных паселішчаў паўночнабеларускай культуры. У тарфяністых адкладах захаваліся многія арганічныя артэфакты, найперш вырабы з косці, кары, дрэва. У сваім побытавым жыцці людзі выкарыстоўвалі драўляны посуд, муфты для асаджвання сякер, прыстасаванні для разбівання арэхаў, рабілі з косці і рогу наканечнікі стрэл, кінжалы, кручкі, гарпуны, сякеры, цёслы, долаты, шылы, іголкі, лыжкі, інструменты для аздаблення керамікі і інш. Сярод знаходак сустракаюцца ўпрыгожанні з косці, бурштыну, касцяныя флейты, а таксама высокамастацкія статуэткі жывёл і птушак, драўляная выява чалавека.

На этапе 2000—1600 гадоў да н. э. на Ніжняй Прыпяці, уздоўж Дняпра і ў вусці Сажа у складзе мясцовых комплексаў з'явілася кераміка са шматвалікавым арнаментам. Такога тыпу посуд характэрны для насельніцтва культуры шматвалікавай керамікі (паводле іншай версіі, культурнага тыпу Бабіна). Паселішчы і могільнікі культуры шматвалікавай керамікі распаўсюджваліся галоўным чынам у лесастэпах і стэпах ад нізоўяў Дуная да Волгі. Месцазнаходжанні на Гомельскім Палессі, а таксама помнікі на Дзясне і на Валыні складаюць, бадай, найбольш паўночную і паўночна-заходнюю зону пашырэння старажытнасцей культуры шматвалікавай керамікі. Напэўна, гэта азначала чарговую хвалю пранікнення стэпавага культурнага кампанента ў межы Паўднёва-Усходняй Беларусі.

У другой чвэрці 2-га тысячагоддзя да н. э. разам са знікненнем культур структурная аснова якіх у той ці іншай ступені была пабудаваная на ўспрынятці і засваенні экзагенных традыцый (найперш кола культуры шнуравой керамікі), заканчваецца пачатковы перыяд эпохі бронзы на паўднёвым усходзе і позананеалітычны перыяд на іншых тэрыторыях Беларусі. Адначасова са з'яўленнем помнікаў тшцінецкага культурнага кола пачынаецца перыяд ранняга бронзавага веку. Самыя раннія тшцінецкія помнікі ўзнікаюць у 1900—1600-я гады да н. э. на прасторах ад Одэра да Дняпра і Дзясны. Усходняя частка тшцінецкай айкумены на тэрыторыі Украіны і Беларусі датуецца 1600—1000 гадамі да н. э. Да нядаўняга часу сістэма тшцінецкіх старажытнасцей разглядалася толькі з пункту гледжання культурна-гістарычнай альбо этнакультурнай супольнасці, якая складалася з асобных культур: тшцінецкай, камароўскай і сосніцкай. У 1990-я гады пачынае заваёўваць сваіх прыхільнікаў канцэпцыя тшцінецкага культурнага кола. У адпаведнасці з ёй адмысловая структура з рознай ступенню культурнай уніфікацыі сфарміравалася на мяжы дзвюх устойлівых сістэм — субнеалітычнай і ранняга перыяду бронзавага веку, а таксама на стыку Усходу і Захаду, якія разглядаюцца як два розныя культурна-пасяленчыя і гаспадарчыя рэгіёны. На памежжы Заходняй і Усходняй Еўропы ўзнікла рэгіянальная інтэграваная сістэма з адмысловым „тшцінецкім стылем жыцця". Характэрная для гэтага культурнага кола кераміка выяўлена галоўным чынам ў Беларускім Палессі, а таксама ў басейне Нёмана. Асобныя знаходкі сустракаюцца ў Цэнтральнай Беларусі і нават ў Беларускім Паазер'і, а таксама на Аршанска-Магілёўскай раўніне. Тшцінецкае насельніцтва карысталася адмысловым тыпам керамікі — высокімі гаршкамі цюльпанападобнай формы з патоўшчаным, скошаным вонкі венчыкам.

Носьбіты тшцінецкіх традыцый звычайна жылі ў невялікіх часовых паселішчах. Зрэдку сустракаюцца пасёлкі, якія налічвалі да 35 пабудоў, у тым ліку паўзямлянкавых, наземных жылых, гаспадарчых, культавых. Сярод пахавальных абрадаў, характэрных для тшцінецкага насельніцтва, панаваў звычай пахавання спаленых рэшткаў. Часам нябожчыка хавалі паводле абраду трупапалажэння. Звычайна гэта былі бескурганныя магілы. Як і ў больш старажытныя часы, жыхары тшцінецкіх паселішчаў апрацоўвалі крэмень, камень, рабілі крамянёвыя сярпы, трохвугольныя і чаранковыя наканечнікі стрэл, наканечнікі коп'яў і дроцікаў, каменныя сякеры і зерняцёркі, а таксама іншыя прыстасаванні і інструменты. Вельмі рэдка яны карысталіся бронзавымі вырабамі. Дагэтуль не ўдалося высветліць, ці валодала тшцінецкае насельніцтва тэрыторыі Беларусі сакрэтамі металургіі альбо карысталася толькі імпартаванымі рэчамі. Аснову гаспадарчай дзейнасці носьбітаў тшцінецкай культурнай традыцыі складала жывёлагадоўля. Толькі ў асобных раёнах з выключна ўрадлівымі глебамі, напрыклад ў нізоўях Гарыні, Цвігі і Стыры на Палессі, павялічвалася значэнне земляробства. Жывёлагадоўля была адгоннай, а паселішчы найчасцей сезоннымі. Статкі свойскіх жывёл адганялі вясной на выпас, дзе яны знаходзіліся да халадоў.

У заходніх раёнах тшцінецкай айкумены (ад басейна Одэра да Павіслення) у позні перыяд бронзавага веку ранейшыя нестабільныя структуры паступова трансфармаваліся ва ўстойлівыя сельскія паселішчы лужыцкай культуры. Земляробства было асноўнай крыніцай іх існавання. Далейшы лёс тшцінецкага насельніцтва на тэрыторыі Беларусі застаецца малавядомым. Накопленыя археалагічныя даныя па познім бронзавым веку (ад 1200—1000 да 800—600 гадоў да н. э.) дазваляюць меркаваць, што ў гэты час на Верхнім Падняпроўі і ва Усходнім Палессі распаўсюджваліся посттшцінецкія культурныя комплексы, што па сваіх асаблівасцях нагадваюць матэрыялы лебядоўскай культуры, асноўная група помнікаў якой размяшчалася паміж Дняпром і Дзясной. На тэрыторыі Беларусі пакуль знойдзены толькі сляды кароткачасовых паселішчаў позняга перыяду эпохі бронзы. Каля вёскі Прыбар (Гомельскі раён) вывучаўся курганны могільнік гэтага часу. Фрагменты крэміраваных касцей памерлага размяшчаліся на ўзроўні старажытнай паверхні ці ў невялікіх ямках. Разам са спаленымі рэшткамі пад курганамі знойдзены абломкі посуду, крамянёвыя вырабы, каменныя зерняцёркі.

На Панямонні, паводле меркавання асобных даследчыкаў, у позні перыяд эпохі бронзы існавалі паселішчы з ранняй штрыхаванай керамікай. Штрыхаваны посуд канца эпохі бронзы сустракаецца таксама на Беларускім Паазер'і. Напэўна, гэта можа сведчыць пра тое, што на паўночным захадзе Беларусі на познім этапе бронзавага веку пачынае фарміравацца культура штрыхаванай керамікі, асноўныя перыяды развіцця якой прыпадаюць на эпоху жалеза. На думку многіх спецыялістаў, культура штрыхаванай керамікі атаясамліваецца са старажытнымі балтамі. Да старажытнабалтыйскага этнасу мае адносіны днепра-дзвінская культура. Мяркуецца, што яна ўзнікла на мясцовай аснове. Раннія яе паселішчы вядомы на Віцебшчыне з 700—600 гадоў да н. э.

М. Крывальцэвіч

Наскальныя выявы жывёл

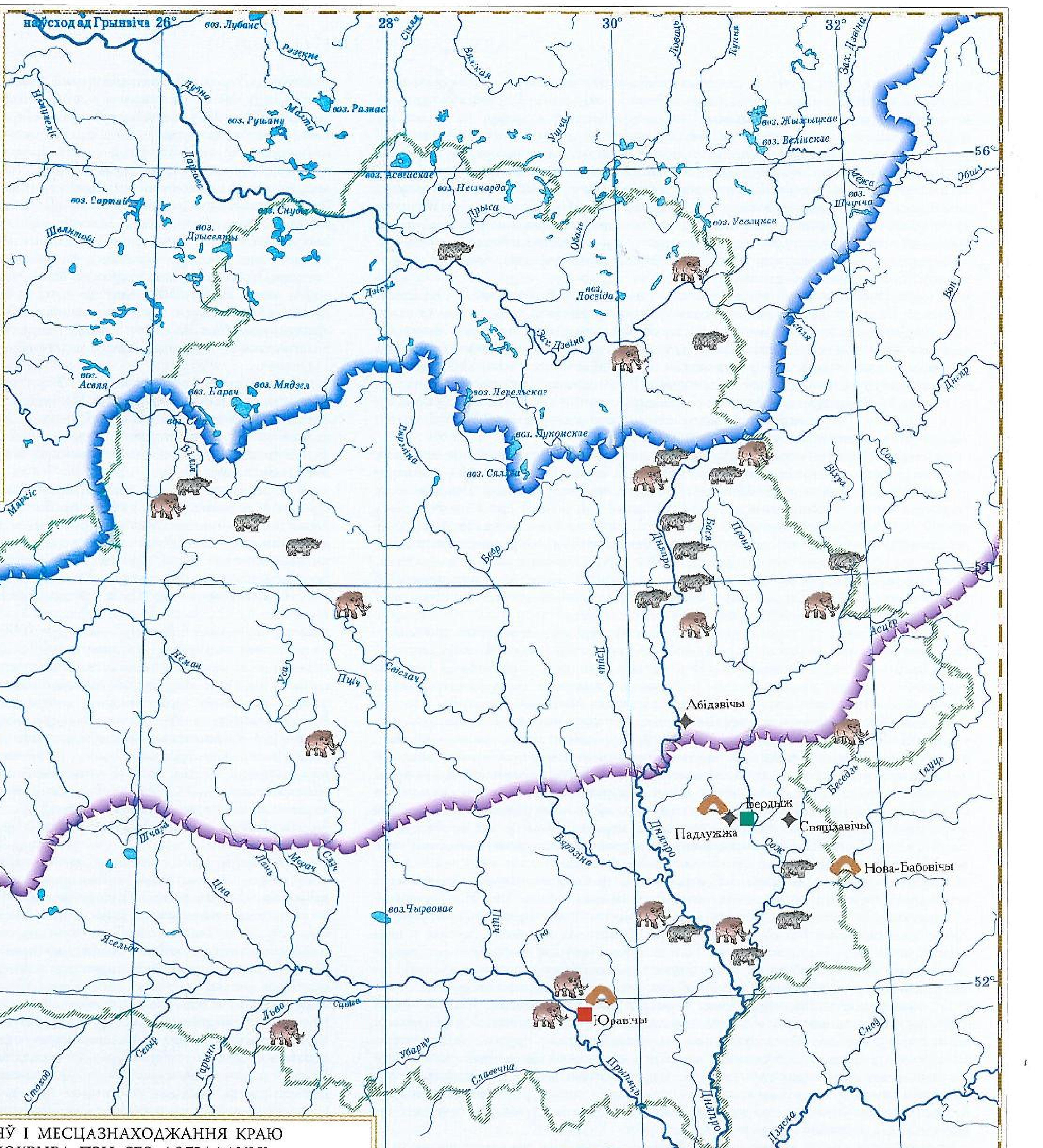

СІСТЭМА КРАЯВЫХ УТВАРЭННЯЎ І МЕСЦАЗНАХОДЖАННЯ КРАЮ ПААЗЕРСКАГА ЛЕДАВІКОВАГА ПОКРЫВА ПРЫ ЯГО ДЭГРАДАЦЫІ

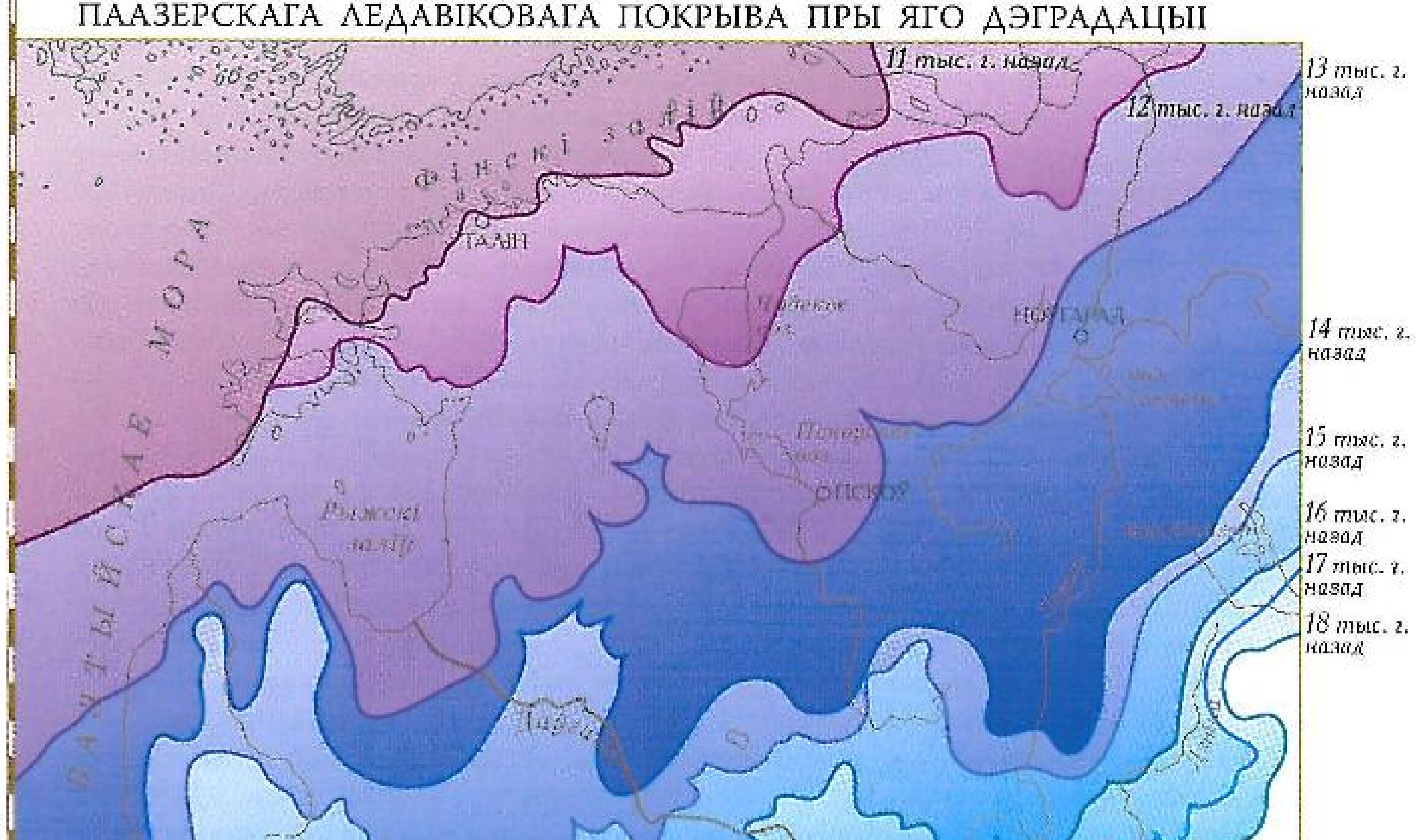

Крамянёвыя прылады мусцьерскага тыпу

Паляўнічая зброя эпохі палеаліта

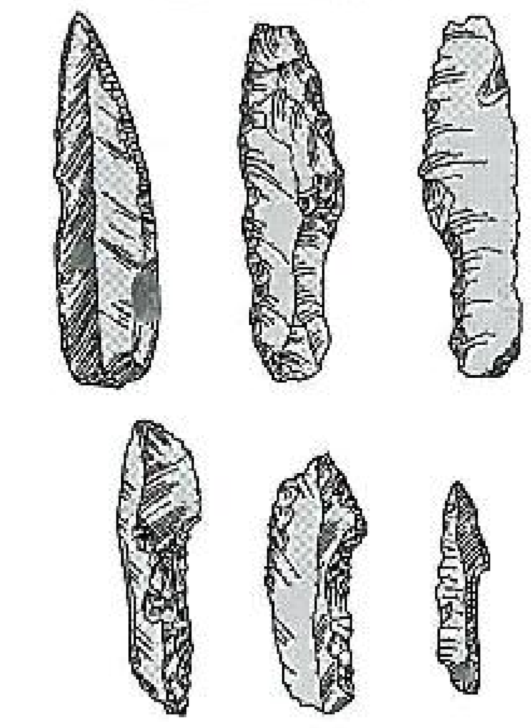

- Мяжа сожскага (маскоўскага) ледавіковага покрыва
- Мяжа паазерскага (валдайскага) ледавіковага покрыва
- Месцы знаходжання мусцьерскіх прылад працы 100 —35 тыс. гадоў назад
- (Позна-) верхнепалеалітычныя стаянкі паляўнічых на мамантаў

Палеалітычныя помнікі

- Юравічы (культурная прыналежнасць не вызначана). 26 470 ±420 гадоў назад
- Бердыж (вілендорфска-касцёнкаўская культура). 23 430 ±180 гадоў назад
- Месцазнаходжанні шматлікіх касцявых рэшткаў мамантаў
- Месцазнаходжанні рэшткаў насарога шарсцістага
- Сучасная граніца Рэспублікі Беларусь

Заўвага. Рэшткі жывёл мамантавай фауны вядомыя ў 260 месцах на тэрыторыі Беларусі

ФІНАЛЬНЫ ПАЛЕАЛІТ

РАСЛІННАСЦЬ У ПОЗНАЛЕДАВІКОВЫ ЧАС

- Хваёвае рэдкалессе з удзелам ксерафітных травяністых груповак
- Хвоёва-бярозавае рэдкалессе з удзелам стэпавай расліннасці
- Бярозавыя лясы
- Бярозава-хваёвыя лясы
- Яловыя і хваёвыя-бярозавыя лясы
- Змешаныя бярозава-хваёвыя лясы з дубам і вязам
- Хваёвыя лясы
- Лесастэпы
- (Позна-) верхнепалеалітычныя стаянкі паляўнічых на маманта

- Культура лінгбі 12000–11000 гадоў назад
- Красносельская (валкушанская) культура 10800–10300 гадоў назад
- Свідэрская культура 10800–10300 гадоў назад
- Грэнская культура 12000–1000 гадоў назад

Напрамкі пранікнення культур

- Лінгбі
- Свідэрская
- Грэнская
- Месцазнаходжанні шматлікіх касцявых рэштак паўночных аленяў
- Сучасная граніца Рэспублікі Беларусь

Паляўнічая зброя эпохі фінальнага палеаліта

1:3 000 000

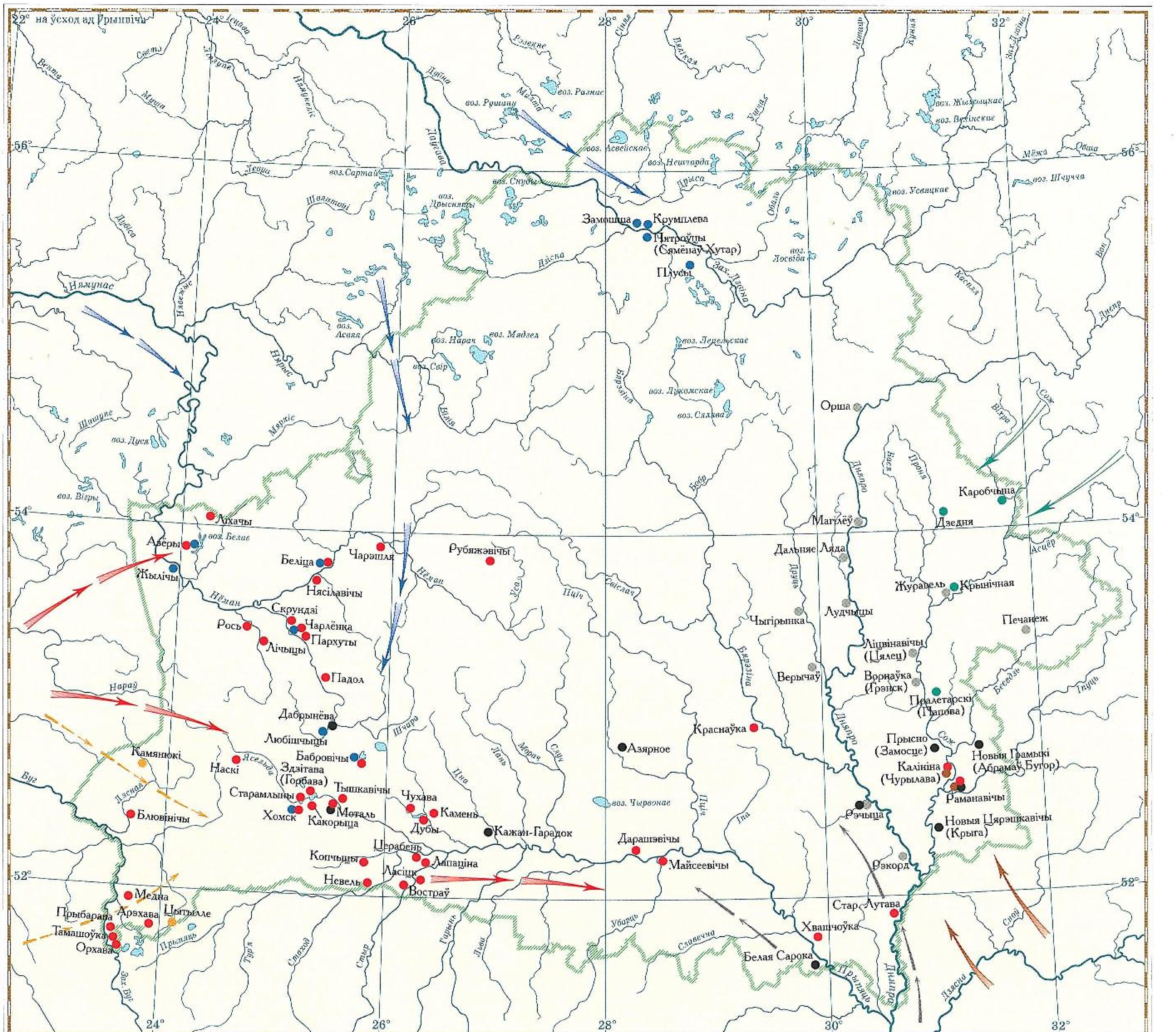

МЕЗАЛІТЫЧНЫЯ ПОМНІКІ

- Грэнская культура 10000–8000 гадоў назад
- Пясочнароўская культура 10000–8000 гадоў назад
- Культура Кунда 10000–7000 гадоў назад
- Бутаўская культура 9500–8000 гадоў назад
- Кудлаеўская культура 8000–7000 гадоў назад
- Каморніцкая культура 9000–8000 гадоў назад
- Яніславіцкая культура 8000–7000 гадоў назад

НАПРАМКІ ПРАНІКНЕННЯ КУЛЬТУР

- Пясочнароўская
- Кунда
- Бутаўская
- Кудлаеўская
- Каморніцкая
- Яніславіцкая

Сучасная граніца Рэспублікі Беларусь

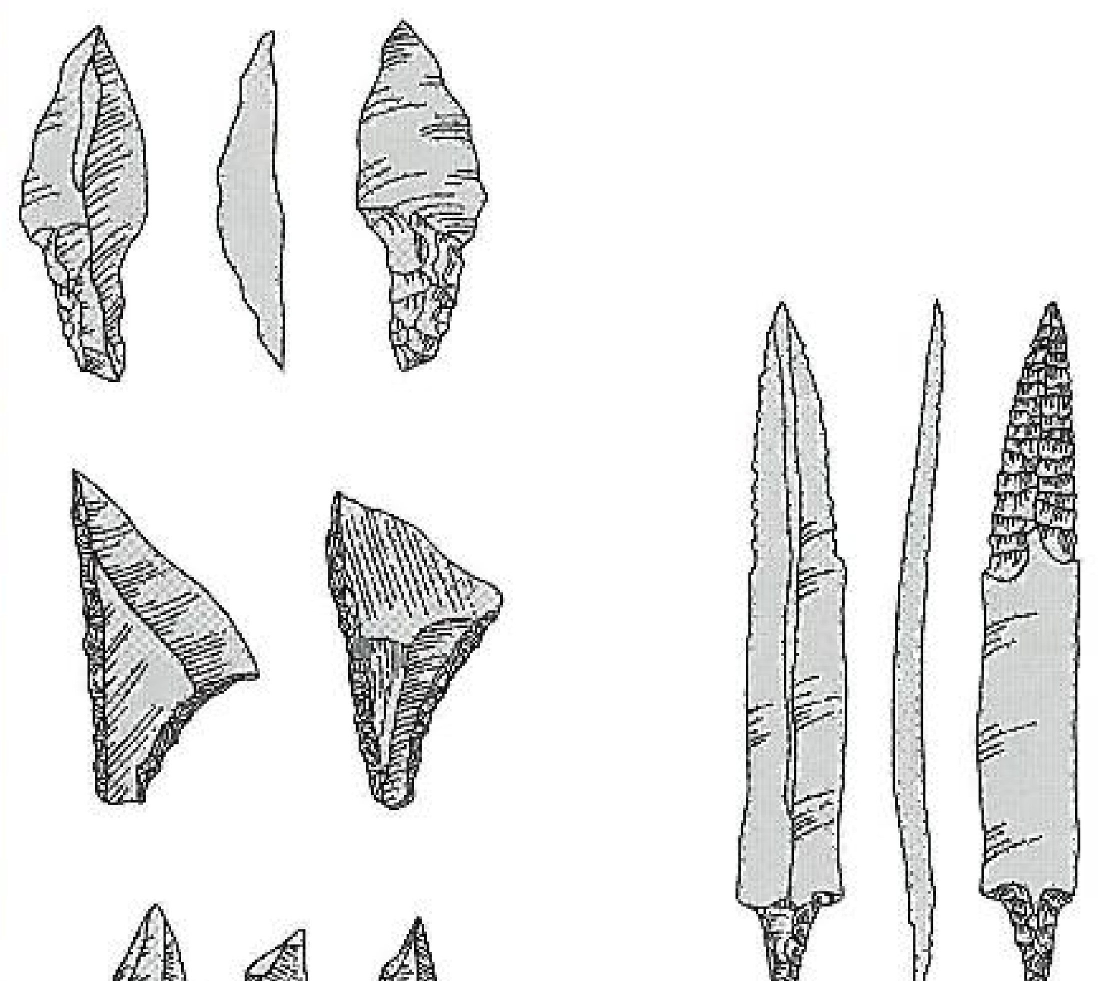

Крамянёвыя наканечнікі стрэл мезалітычных культур

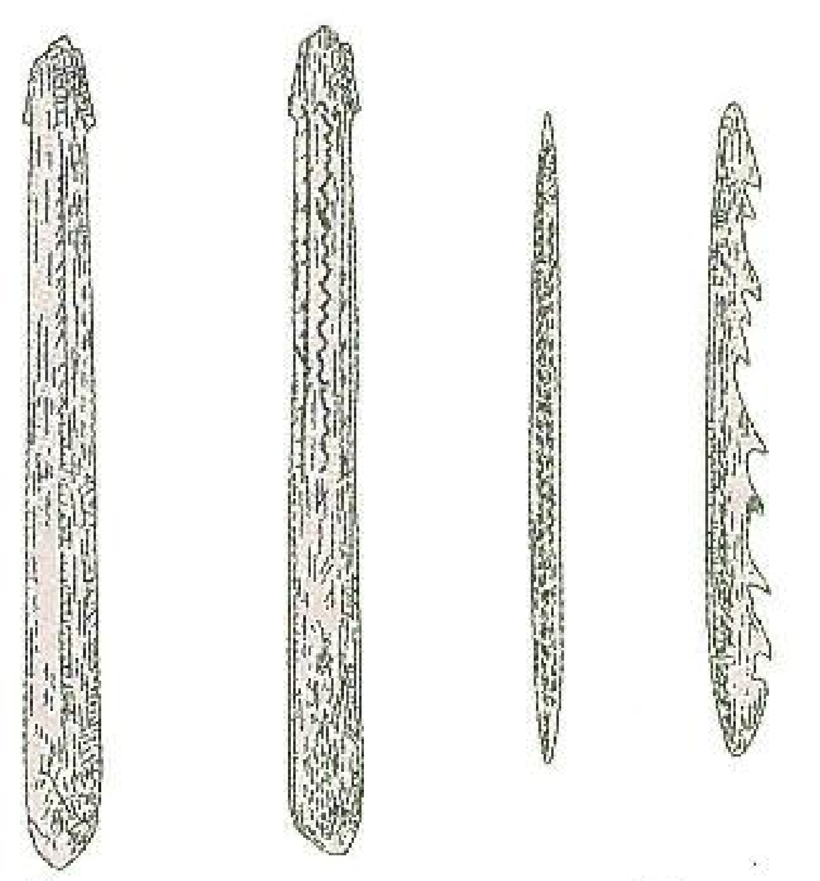

Касцяныя арнаментаваны наканечнік і гарпун

1:3 000 000

МЕЗАЛІТЫЧНЫЯ КУЛЬТУРЫ Ў ЦЭНТРАЛЬНАЙ І УСХОДНЯЙ ЕЎРОПЕ
(8-е–5-е тысячагоддзі да н. э.)

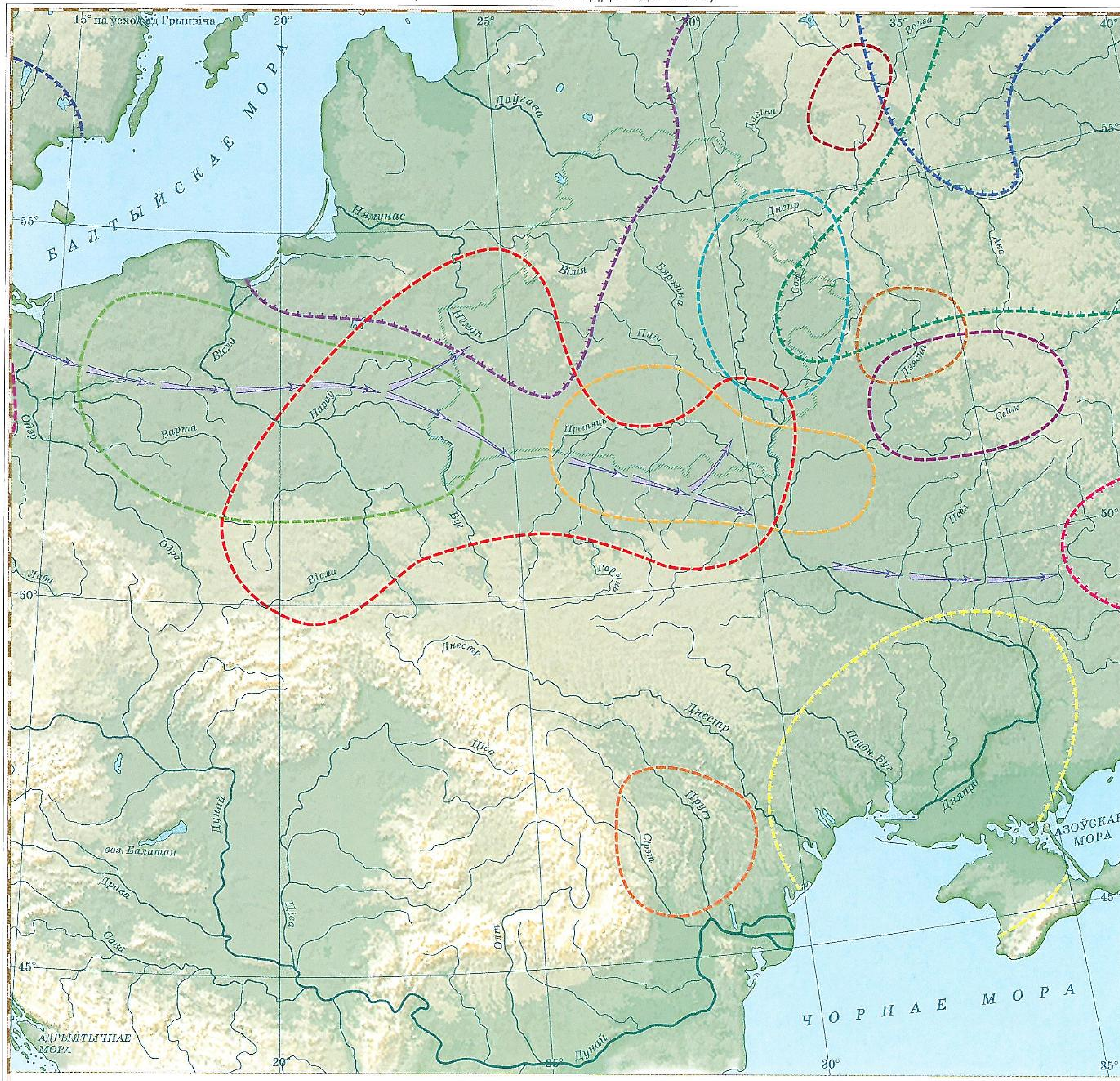

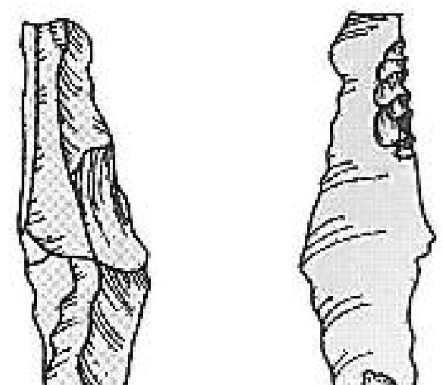

Крамянёвыя прылады культуры Кунда

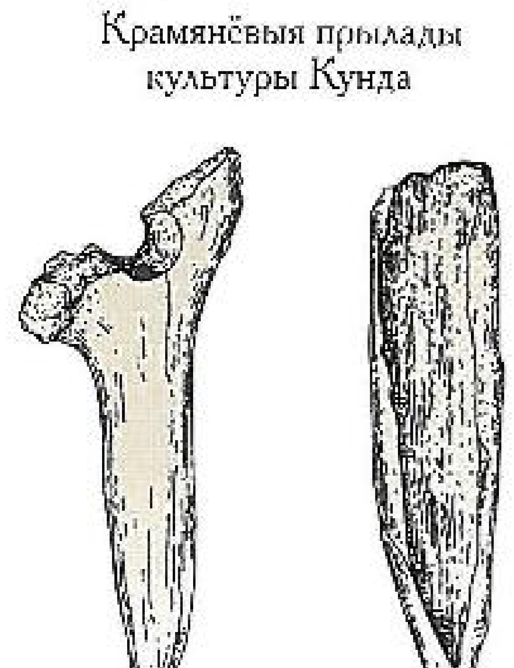

Касцяная зброя

МЕЖЫ МЕЗАЛІТЫЧНЫХ КУЛЬТУР

- Грэнская
- Існоўская
- Пясочнароўская
- Кунда
- Бутаўская
- Дзювензее
- Каморніцкая
- Кудлаеўская
- Маглемозе
- Кукрэк
- Валдайская
- Яніславіцкая
- Данецкая
- Тыпу Студзёнкі
- Грабенікаўская

Накірункі рассялення носьбітаў мікралітычнай традыцыі

Сучасная граніца Рэспублікі Беларусь

1:8 000 000

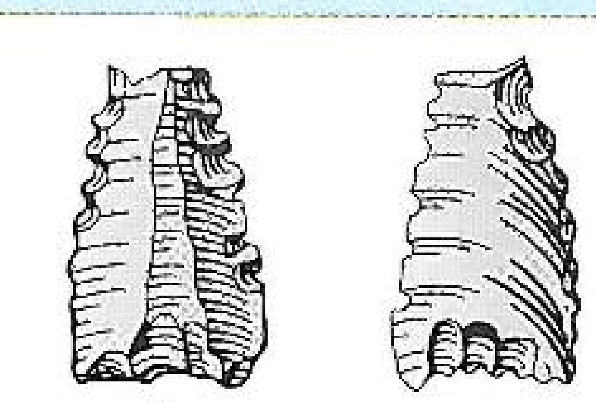

Крамянёвыя прылады яніслаўіцкай культуры

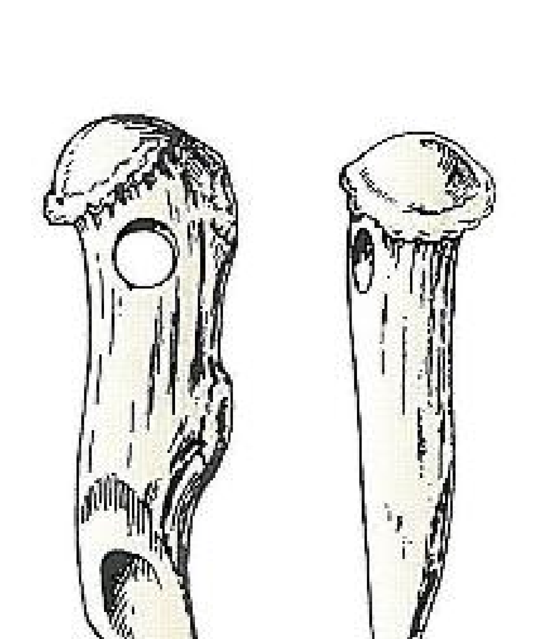

Рагавыя матыкі

НЕАЛІТЫЧНЫЯ КУЛЬТУРЫ Ў ЦЭНТРАЛЬНАЙ І УСХОДНЯЙ ЕЎРОПЕ (5-е–3-е тысячагоддзі да н. э.)

НЕАЛІТЫЧНЫЯ КУЛЬТУРЫ

- Нарвенская
- Нёманская
- Лінейна-стужкавай керамікі
- Буга-дністроўская
- Трыпольская
- Сурска-дняпроўская, сярэднястогаўская
- Днепра-данецкая
- Верхнедняпроўская
- Дзяснінская
- Верхняволжская
- Лейкападобных кубкаў
- Ямкава-грабеньчатай керамікі
- Валынская
- Шарападобных амфар
- Земляробаў басейна Дуная і Балканскага паўвострава
- Распаўсюджанне земляробства
- Напрамкі рассялення плямен з поўдня (стэпаў)
- Напрамкі рассялення плямен з паўночнага ўсходу
- Напрамкі рассялення плямен з захаду
- Сучасная граніца Рэспублікі Беларусь

1:8 000 000

НОВЫ КАМЕННЫ ВЕК – НЕАЛІТ (5-е – пачатак 2-га тысячагоддзя да н. э.)

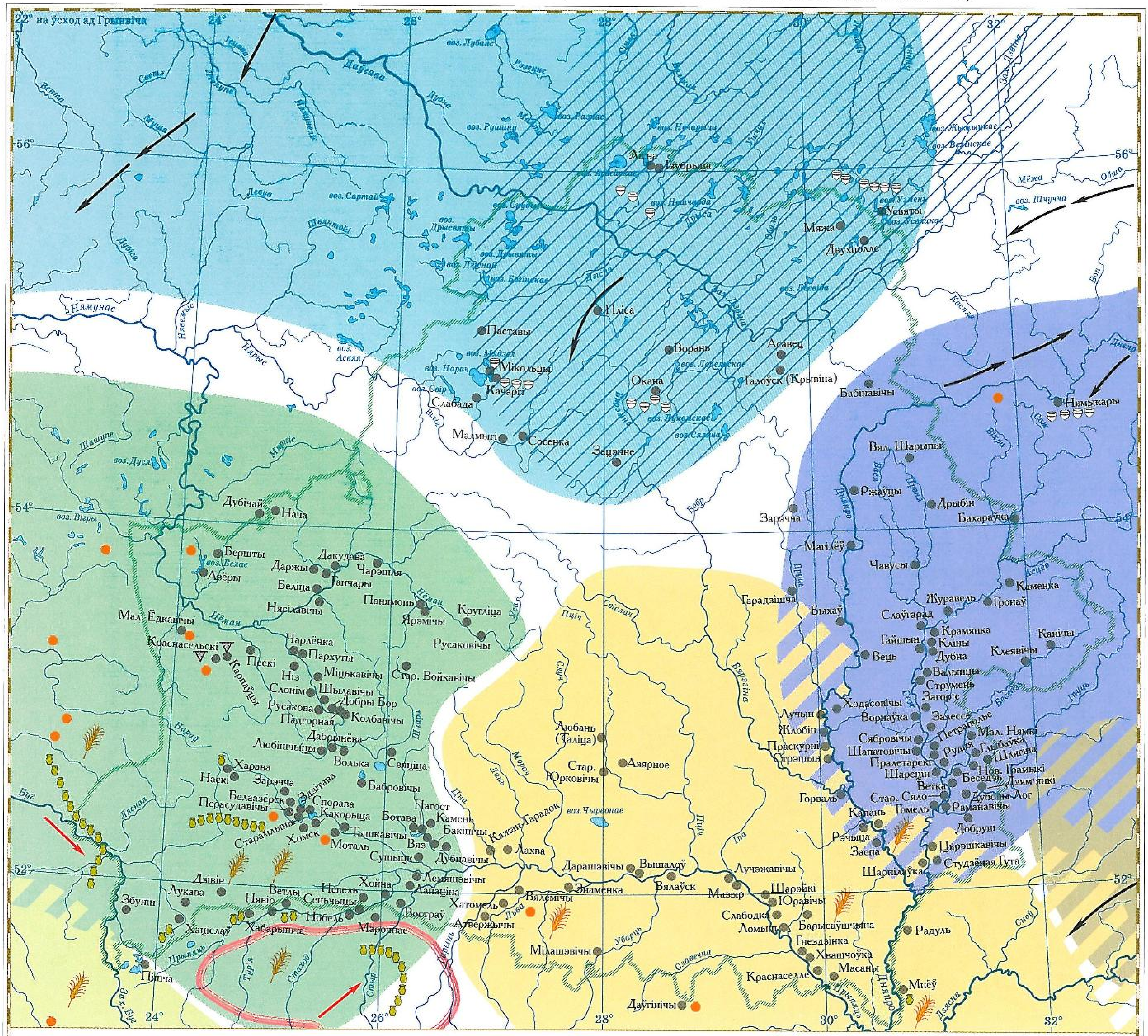

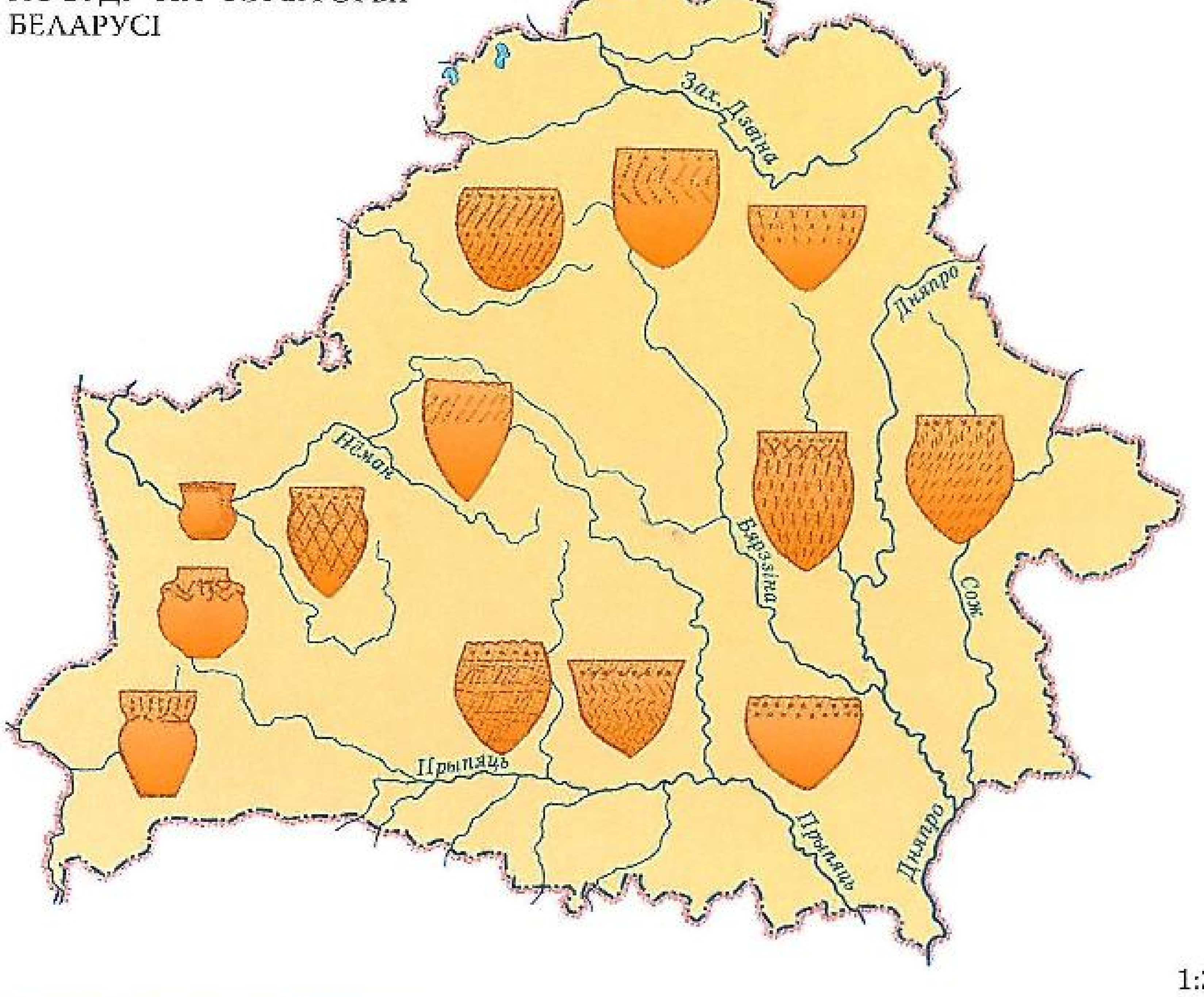

ТЫПЫ ПОЗНАНЕАЛІТЫЧНАГА ПОСУДУ НА ТЭРЫТОРЫІ БЕЛАРУСІ

НЕАЛІТЫЧНЫЯ КУЛЬТУРЫ

- Днепра-данецкая
- Верхнедняпроўская
- Нарвенская
- Лінейна-стужкавай керамікі
- Нёманская
- Дзяснінская
- Усвяцкая
- Лейкападобных кубкаў
- Шарападобных амфар
- Крэмнездабыўныя шахты
- Ямкава-грабенчатай керамікі
- Валынская
- Паселішчы, стаянкі
- Распаўсюджанне земляробства
- Напрамкі рассялення плямён з паўночнага ўсходу і поўначы
- Напрамкі рассялення плямён з захаду
- Сучасная граніца Рэспублікі Беларусь

Шарападобная амфара

Касцяны амулет

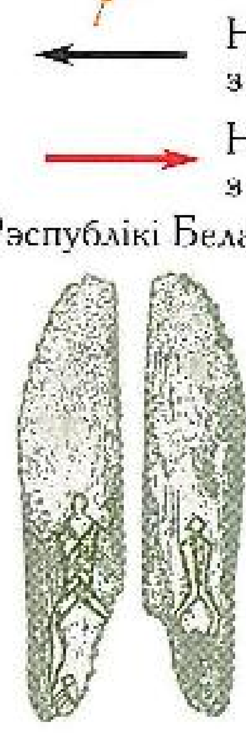

Міфалагічны малюнак, выразаны на фрагменце касцянога вырабу

Выява качкі на посудзе ўсвяцкай культуры

1:3 000 000

Помнікі сярэднедняпроўскай культуры на беларускім Падняпроўі
- курганныя могільнікі
- бескурганныя могільнікі
- паселішчы і асобныя месцазнаходжанні

Помнікі прыпяцкага варыянта сярэднедняпроўскай культуры

Помнікі са шнуравой керамікай у Заходнім Палессі (палескай шнуравой керамікі)

Помнікі са шнуравой керамікай на беларускім Панямонні
- група помнікаў тыпу Берняты-Русакова
- група помнікаў падгорнаўскага тыпу
- пахаванні

Помнікі паўночнабеларускай культуры

Тэрыторыя распаўсюджання помнікаў сярэднедняпроўскай культуры

Тэрыторыя няпэўных межаў і змешвання культурных традыцый

Тэрыторыя распаўсюджання паўночна-беларускай культуры

Тэрыторыя няпэўных межаў

Месцазнаходжанні медных і бронзавых вырабаў

1:1 800 000

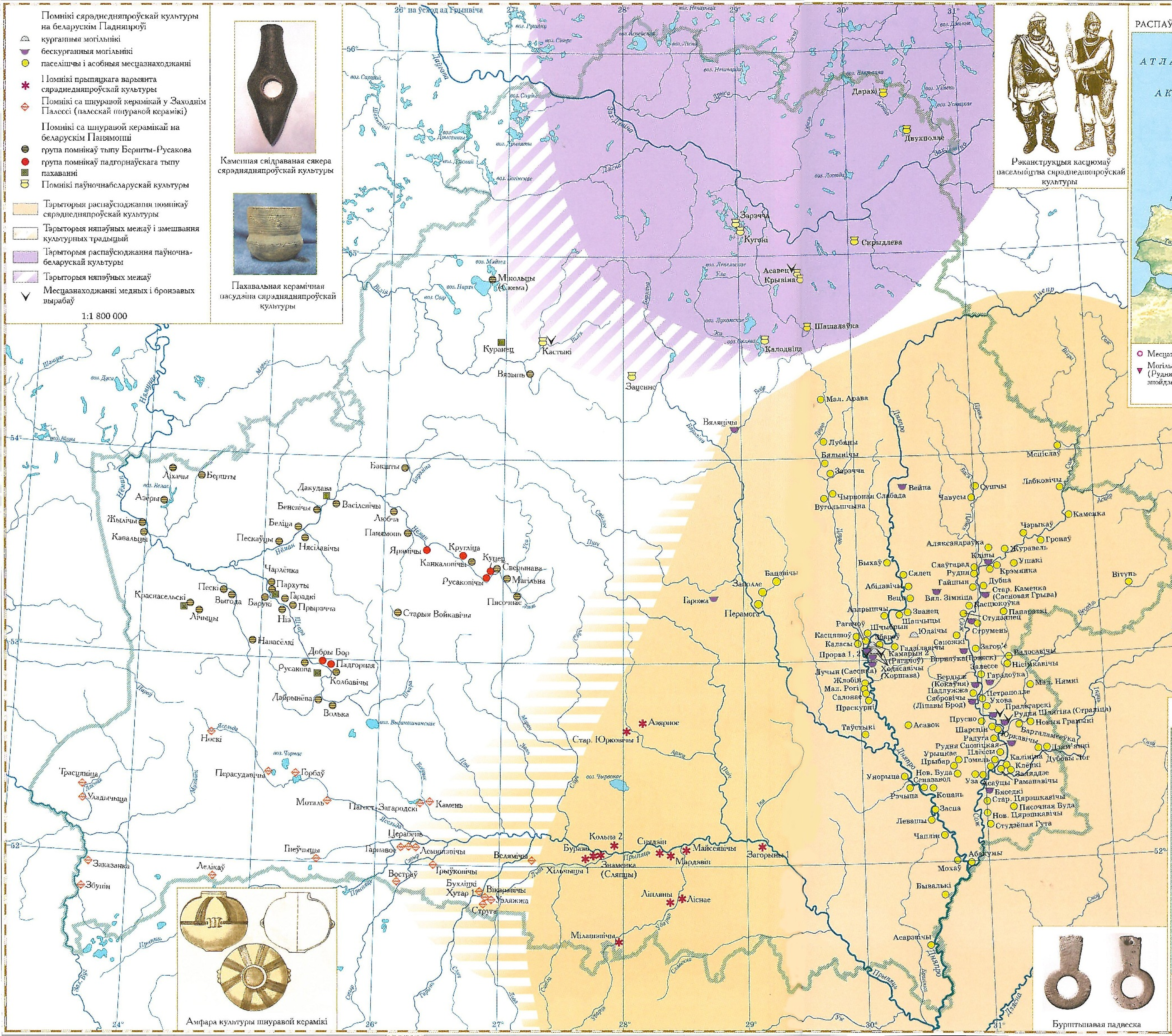

Каменная свідраваная сякера сярэднядняпроўскай культуры

Пахавальная керамічная пасудзіна сярэднядняпроўскай культуры

Рэканструкцыя касцюмаў насельніцтва сярэднедняпроўскай культуры

Амфара культуры шнуравой керамікі

Бурштынавая падвеска

РАСПАЎСЮДЖАННЕ ФАЯНСАВЫХ ПАЦЕРАК у канцы 3-га – пачатку 2-га тысячагоддзя да н. э.

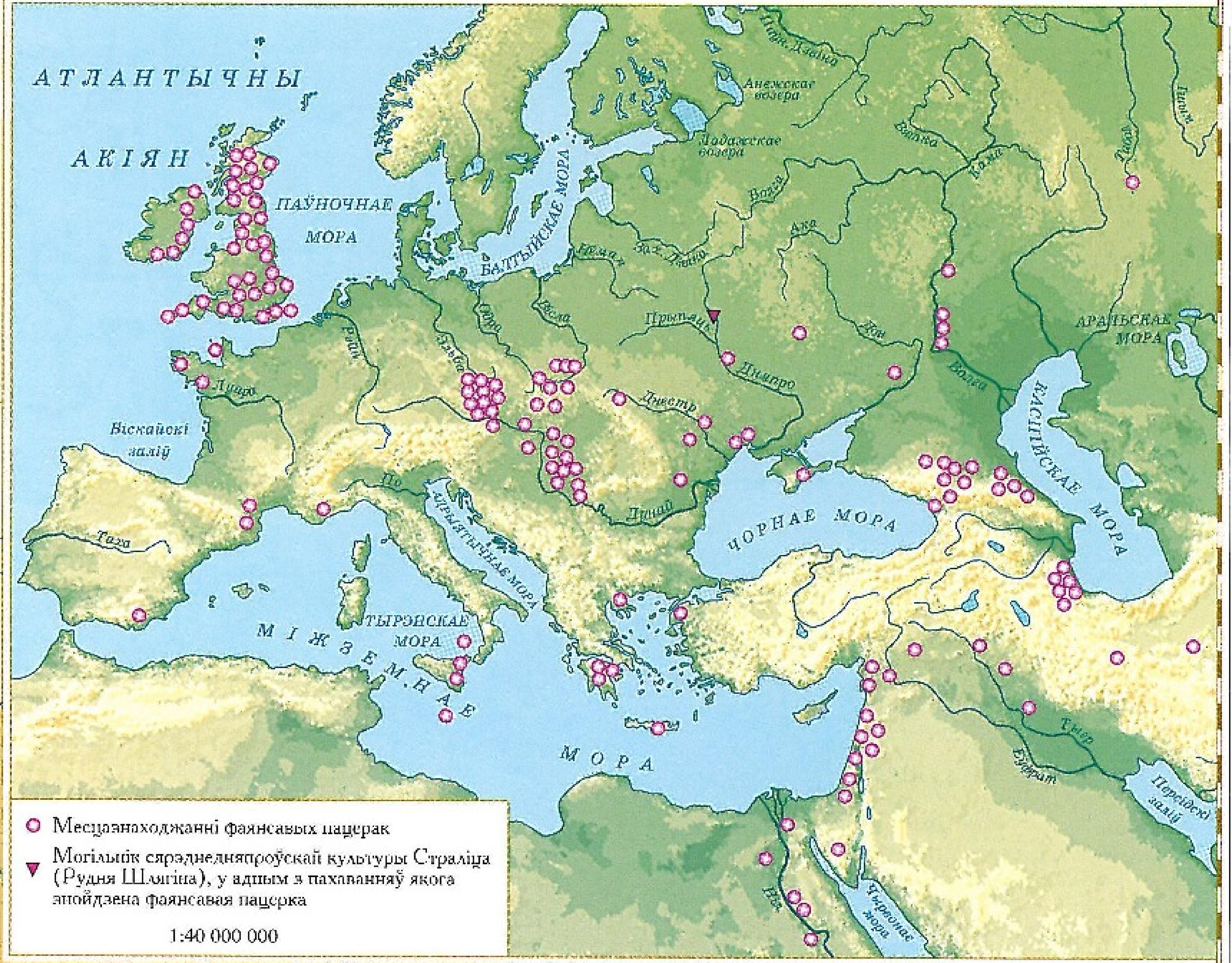

- Месцазнаходжанні фаянсавых пацерак
- Могільнік сярэднедняпроўскай культуры Стралiца (Рудня Шлягіна), у адным з пахаванняў якога знойдзена фаянсавая пацерка

1:40 000 000

ПАШЫРЭННЕ Ў ЕЎРОПЕ КОЛА КУЛЬТУР ШНУРАВОЙ КЕРАМІКІ

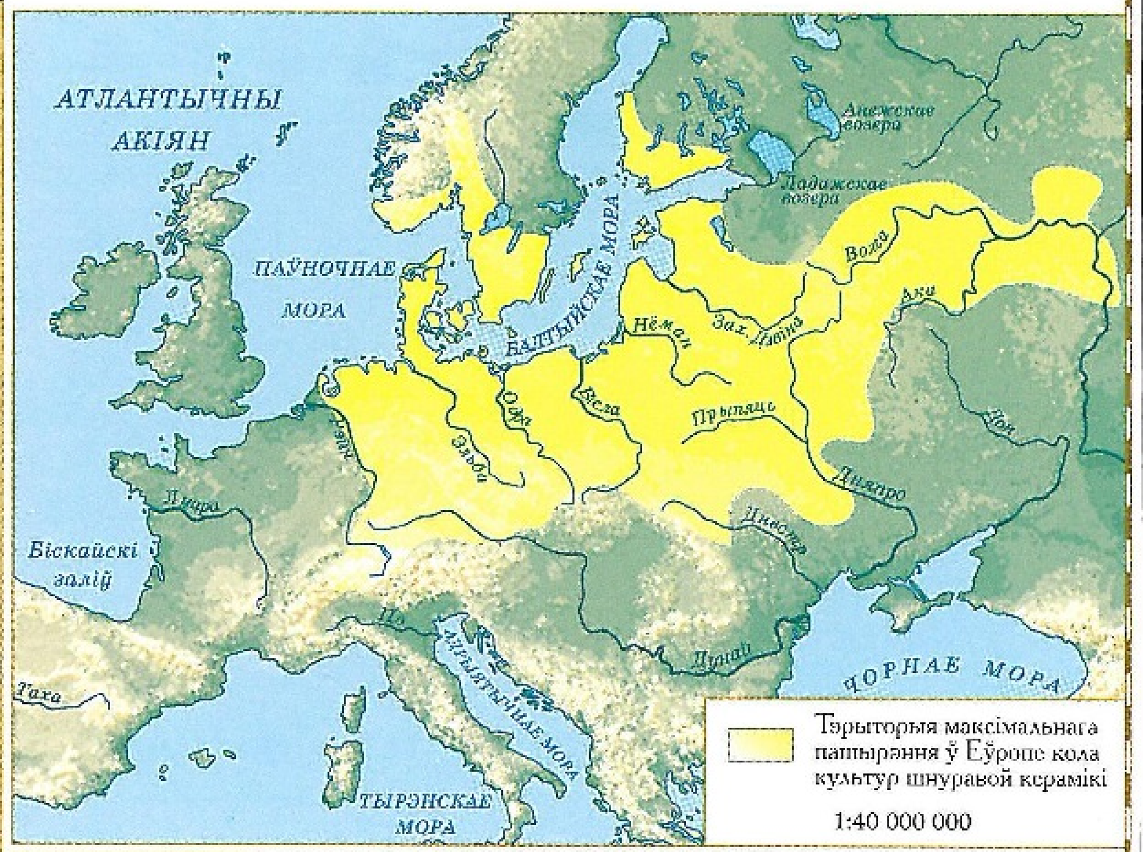

Тэрыторыя максімальнага пашырэння ў Еўропе кола культур шнуравой керамікі

1:40 000 000

ШЛЯХІ РАСПАЎСЮДЖВАННЯ ПРЫБАЛТЫЙСКАГА БУРШТЫНУ

у 3-ім – пачатку 2-га тысячагоддзя да н. э. (паводле М. Гімбутас, з удакладненнем М. Крывальцэвіча)

- Асноўныя шляхі распаўсюджання
- Участкі шляхоў, якія праходзілі на тэрыторыі Беларусі
- Радовішчы прыбалтыйскага бурштыну

1:40 000 000

СУПОЛЬНАСЦІ РАННЯГА І ПОЗНЯГА ПЕРЫЯДАЎ ЭПОХІ БРОНЗЫ

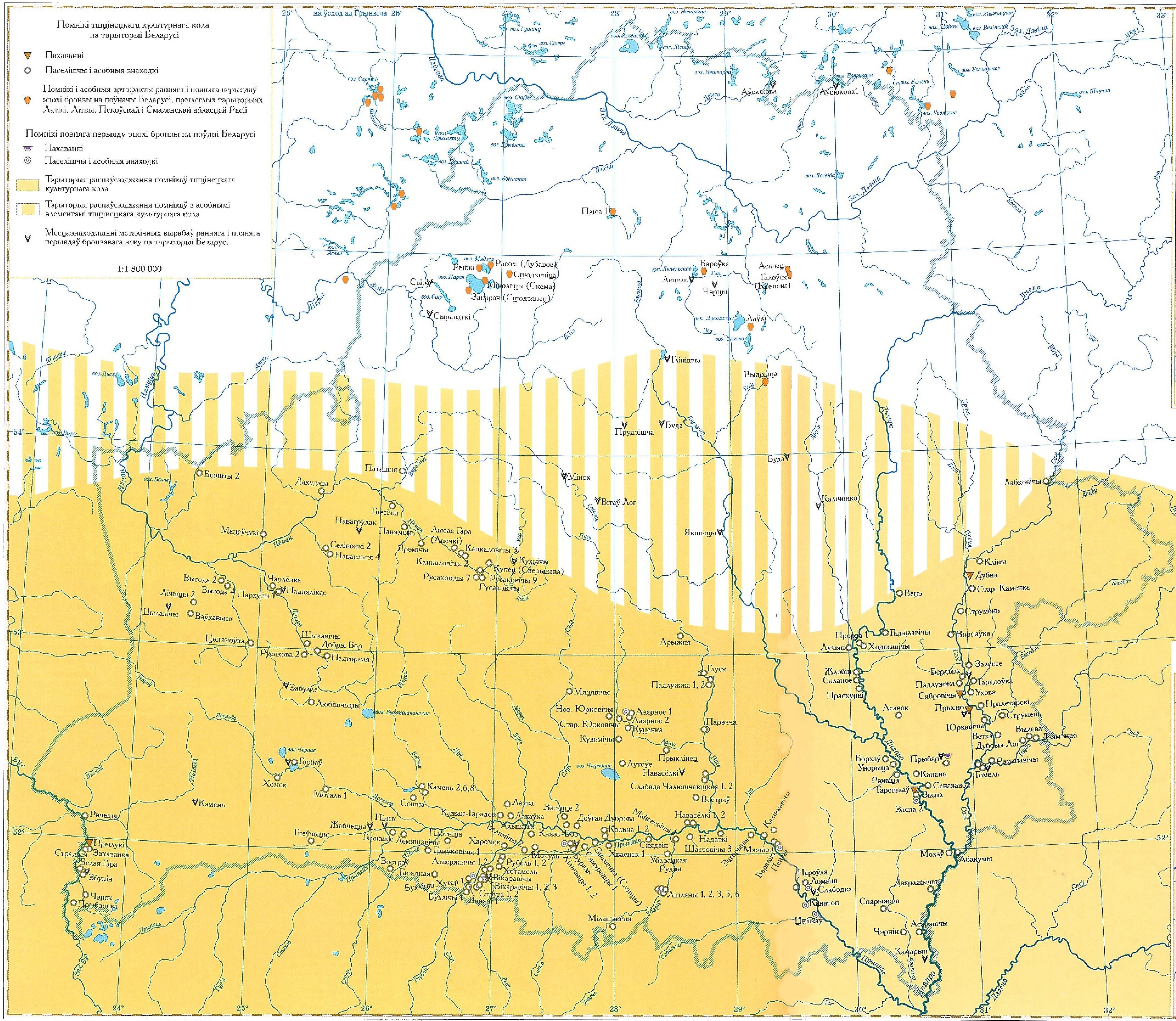

РАСПАЎСЮДЖАННЕ ПОМНІКАЎ ТШЦІНЕЦКАГА КУЛЬТУРНАГА КОЛА Ў ЕЎРОПЕ

Бронзавая сякера.

Камянёвы серп

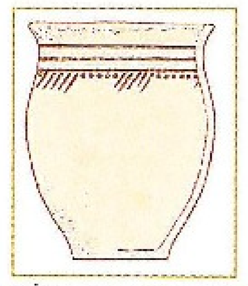

Гаршчок тшцінецкага культурнага кола

ПОМНІКІ З ШМАТВАЛІКАВАЙ КЕРАМІКАЙ НА ТЭРЫТОРЫІ БЕЛАРУСІ

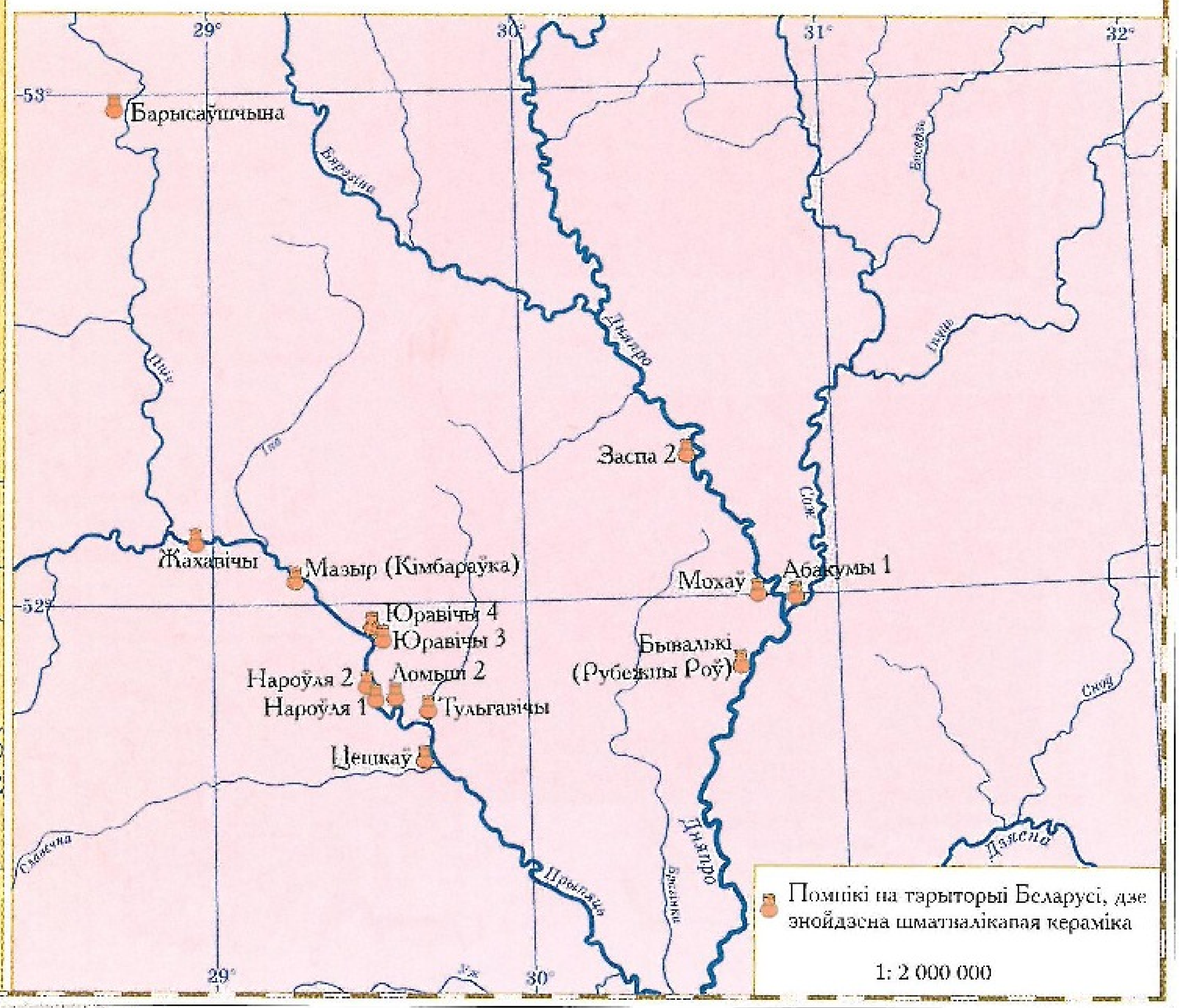

ГІДРОНІМЫ, ЗАПАЗЫЧАНЫЯ СЛАВЯНАМІ Ў СВАІХ ПАПЯРЭДНІКАЎ

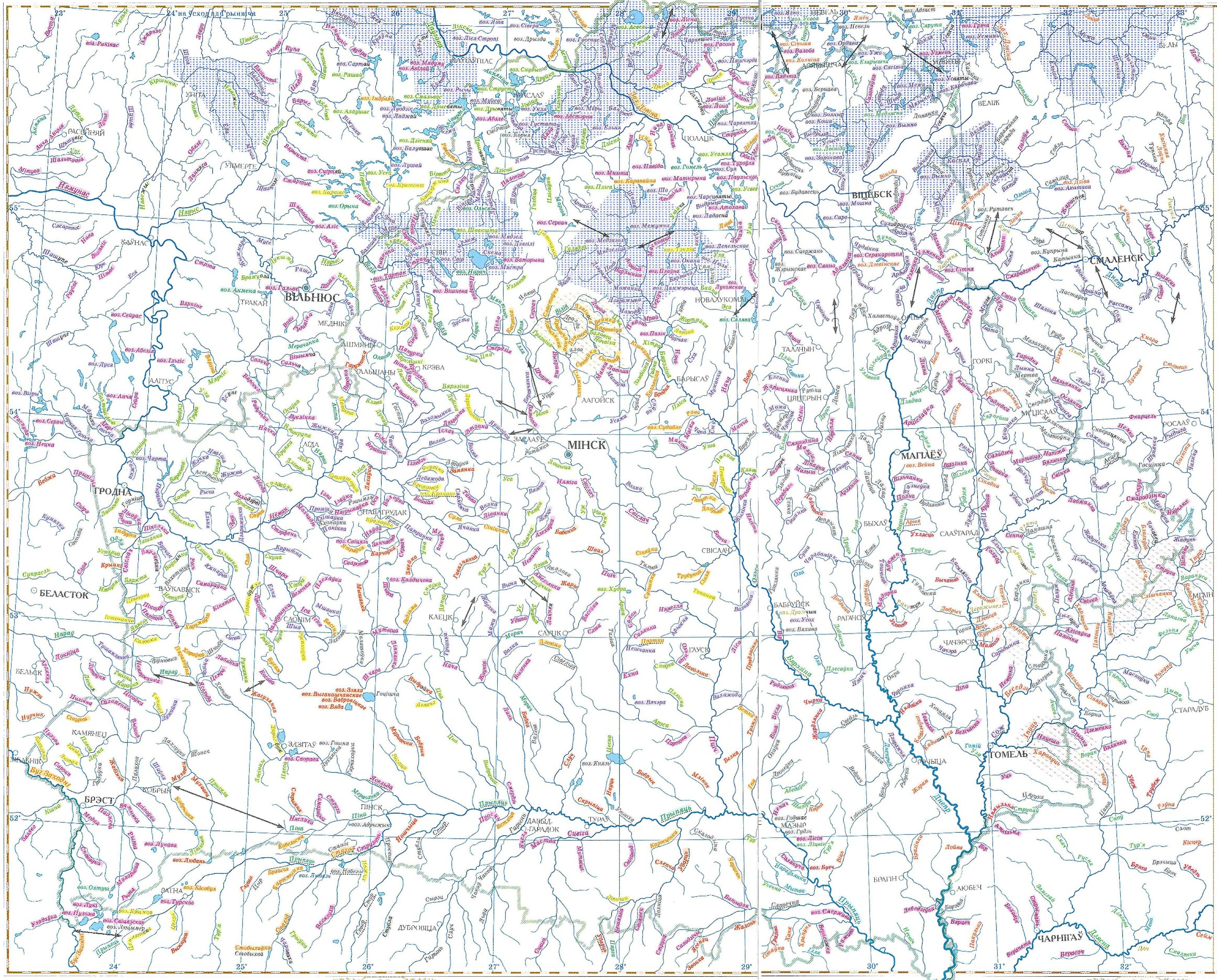

Гідронімы

Днепр	Старажытнейшыя агульнаіндаеўрапейскія, або праіндаеўрапейскія
Пропа	Фіна-угорскія
Струга	Старажытнаеўрапейскія
Лучоса	Балцкія
Айроў	Германскія
Рэкта	Кельцкія
Вася	Інда-іранскія
Ухлясць	Славянскія

Тэрыторыі распаўсюджвання гідранімії

- Фіна-угорскіх супольнасцяў
- Інда-іранскай
- Волакі на рачных шляхах
- Арыя — Асабліва вызначальныя гідронімы
- Марыха — Іншамоўныя часткі гідронімаў, акрамя славянізму
- Сталіцы дзяржаў
- Цэнтры абласцей і ваяводстваў
- Іншыя населеныя пункты, якія існавалі ў XV ст. як гарады
- Сучасная граніца Рэспублікі Беларусь

Заўвага. На карце дадзены ў тым ліку подпісы рэк, якія не існуюць у цяперашні час, або не выяўляюцца ў маштабе

Возера Снуды

Рака Свіслач

Рака Прыпяць

1:1 700 000

ПЕРЫФЕРЫЯ АНТЫЧНАЙ І РАННЕСЯРЭДНЕ-ВЯКОВАЙ ЦЫВІЛІЗАЦЫІ

ПЕРЫФЕРЫЯ АНТЫЧНАЙ І РАННЕСЯРЭДНЕВЯКОВАЙ ЦЫВІЛІЗАЦЫІ

Гэты раздзел атласа ахоплівае перыяд ад пачатку на землях сучаснай Беларусі жалезнага веку да ўзнікнення класавага грамадства, альбо цывілізацыі. Перыяд ахоплівае крыху больш за 1500 гадоў — ад VII стагоддзя да н.э. да сярэдзіны VIII стагоддзя н.э. За гэты час у асноўным сфарміраваўся этнакультурны падмурак, на якім у далейшым адбываўся этнагенез беларусаў: склаліся этнічныя масівы славян і балтаў, падышла да завяршэння гісторыя тых народаў, што паслужылі субстратам для славянскага насельніцтва Беларусі. Карты дазваляюць прасачыць галоўныя рысы гэтых працэсаў, як яны ўяўляюцца на падставе пісьмовых паведамленняў, звестак археалогіі, лінгвістыкі і іншых дысцыплін.

У той час у Еўропе ўжо існавалі класічныя цывілізацыі — спярша антычныя грэчаская (элінская) і рымская, а затым раннесярэдневяковыя візантыйская і заходнееўрапейская. Тэрыторыя Беларусі не была непасрэдна ахоплена гэтымі цывілізацыямі, але пастаянна адчувала іх уплыў, утвараючы частку іх барбарскай перыферыі. „Барбарамі“ эліны і рымляне называлі сумежныя народы, якія не мелі атрыбутаў цывілізацыі — пісьменства і пісаных законаў, развітога дзяржаўнага апарату, гарадоў з культава-абарончым дойлідствам і інш. Але многія з такіх народаў стаялі на апошняй перадзяржаўнай прыступцы свайго развіцця, ад якога да сапраўднай дзяржавы заставаўся адзін крок. Яны ўжо мелі арыстакратыю і пануючыя дынастыі, ведалі рабаўладанне, таму іх палітычныя ўтварэнні можна лічыць протадзяржавамі.

Дзякуючы кантактам з барбарскай перыферыяй, антычныя цывілізацыі пакінулі шэраг пісьмовых звестак пра яе. Частка іх тычыцца і тэрыторыі Беларусі, пачынаючы такім чынам яе пісьмовую гісторыю. Але такія звесткі яшчэ вельмі ўрывачныя, і галоўная роля ў высвятленні падзей гэтага перыяду належыць археалогіі.

Пад жалезным векам археолагі разумеюць такі этап старажытнасці, калі была асвоена тэхналогія вырабу жалеза з руды. У параўнанні з металургіяй бронзы, яна была параўнальна простай і дазваляла ўпершыню наладзіць сапраўды масавую вытворчасць металічных рэчаў — перш за ўсё сельскагаспадарчых прылад і зброі. У прыродна-кліматычнай зоне змешаных лясоў, дзе знаходзіцца Беларусь, гэта было неабходнай умовай для трывалай сельскагаспадарчай вытворчасці і пераходу ад „дзікунства“ да „барбарства“ ў тым сэнсе, як яго разумелі антычныя аўтары.

Першая карта прысвечана часу, калі бліжэйшымі цывілізацыйнымі цэнтрамі былі грэчаскія калоніі ў Паўночным Прычарнамор'і. З іх і паходзяць звесткі пра скіфскую перыферыю, якія ў VI стагоддзі да н.э. сабраў і асэнсаваў „бацька“ антычнай гісторыі Герадот. Менавіта ў яго творы ўпершыню прыводзіцца апісанне зямель, якія ляжалі на поўнач ад прычарнаморскай протадзяржавы скіфаў. Праўда, звесткі гэтыя вельмі неакрэсленыя і дапускаюць розную інтэрпрэтацыю. Гісторыкі неаднаразова спрабавалі звязаць іх з матэрыяламі археалагічных даследаванняў. Практычна кожны прапаноўваў сваю версію, кожную з якіх пры сённяшнім стане нашых ведаў немагчыма ні пераканаўча абгрунтаваць, ні абвергнуць. У аснову карты пакладзена інтэрпрэтацыя, прапанаваная беларускім гісторыкам С. Рассадзіным (Рассадзін С. Я. Землі амаль невядомыя. Будучая Беларусь паводле антычных манускрыптаў. — Мінск: Полымя, 1996). Сутнасць яе зводзіцца да таго, што рассяленне некаторых народаў, вядомых Герадоту (неўраў, скіфаў-земляробаў і інш.), не можа быць дакладна суаднесена з арэаламі археалагічных культур, а прыпадае хутчэй на іх стыкі. Гэта можа тлумачыцца тым, што археалогія фіксуе матэрыяльныя рэчы, якія ў розных народаў могуць быць вельмі падобнымі дзякуючы ўплыву з боку больш цывілізаванага суседа. Менавіта такая „скіфская вуаль“ прасоўваецца далёка ў зону ўкраінскіх лесастэпаў. Абшар, закрануты ёй у меншай ступені, археалагічна вызначаецца як мілаградская культура. Больш-менш канкрэтныя звесткі Герадота тычацца толькі яе паўднёвай часткі. Як зваліся жыхары той яе часткі, што пашыралася на поўдзень Беларусі, — сказаць вельмі цяжка. Яшчэ далей на поўнач Герадот размяшчае паўміфічных „андрафагаў“. Напэўна, так у свядомасці элінаў адлюстравалася амаль невядомае ім насельніцтва культур штрыхаванай керамікі і днепра-дзвінскай, матэрыяльная культура якіх выглядае больш прымітыўнай у параўнанні з культурамі „скіфскага кола“. Пра іх мовы мала што вядома. Напэўна, з гэтых моў была пазней запазычана славянамі і балтамі большасць гідронімаў, пазначаных на папярэдняй карце.

Вадазбор Віслы не быў вядомы Герадоту, але іншыя антычныя аўтары (Гесіёд, Эсхіл, Эўрыпід, Нікандр) прыгадвалі міфалагічны сюжэт пра бурштынаносную раку Эрыдан, якая цьмяна асацыіравалася з краінай венетаў. Пазней, у рымскія часы, гэты сюжэт быў атаясамлены з ракой Пад (По) і землямі адрыятычных венетаў, пра што паведамляе Пліній Старэйшы ў сваёй „Натуральнай гісторыі“. Аднак радовішчаў бурштыну там няма, у той час як галоўнай яго крыніцай у антычныя часы было ўзбярэжжа Балтыкі (якую лічылі часткай Акіяна). Існуюць розныя тлумачэнні сувязі бурштыну з венетамі. Страбону ў пач. I стагоддзя н.э. была вядома версія аб тым, што адрыятычныя венеты з'яўляюцца каланістамі аднайменнага народу, які жыве недзе на ўзбярэжжы Акіяна. Венеты Адрыятыкі пазнаёмілі грэкаў з бурштынам, у сувязі з чым іх краіна пачала ўспрымацца як радзіма гэтага выкапню.

Наступная карта ахоплівае перыяд, калі пераемнасць насельніцтва Герадотавых часоў была парушана моцнымі міграцыйнымі рухамі. Пісьмовых сведчанняў гэтых працэсаў вельмі мала. Якраз у гэты час элiністычныя дзяржавы, што працягвалі лінію развіцця старажытнагрэчаскай цывілізацыі, паступова пагльіналіся маладой і ваяўнічай Рымскай дзяржавай. Рымляне не паспелі яшчэ стварыць адмысловай традыцыі адносна барбарскай перыферыі і часта механічна паўтаралі звесткі сваіх элінскіх папярэднікаў. Але яны зафіксавалі змены насельніцтва ў нізоўях Дуная і ў прычарнаморскіх стэпах. Сярод новых народаў, што пачынаюць згадвацца ў гэты час, не апошнюю ролю адыгрывалі бастарны. Першая згадка пра іх перасоўванне захавалася ў перадачы рымскага аўтара Пампея Трога і адносіцца прыблізна да 230 г. да н.э. Ужо каля 216 г. да н.э. бастарны фіксуюцца недзе ў нізоўях Дуная.

Удакладніць урывачныя звесткі дапамагае археалогія. Яна сведчыць, што на абшары паморскай і мілаградскай культур з'явілася новае насельніцтва, якое зведала ўплыў з боку кельтаў. Апошнія шырока рассяліліся па Еўропе і прасоўваліся ўздоўж Дуная на перыферыю элiністычных дзяржаў. Археолагі называюць культуру, што была створана ўласна кельтамі, латэнскай (ад помніка Ла Тэн у Францыі), а культуры, што зазналі яе ўплыў — латэнізаванымі. Гэтыя культуры ўтварыліся ў выніку хвалі паслядоўных міграцый, зыходным пунктам якіх была ўсходняя перыферыя ястрофскай (прагерманскай) культуры. Ва ўсіх іх прасочваецца ясторфскі кампанент, а адметнасці кожнай з іх надае яго спалучэнне з іншымі кампанентамі. Пры чым уклад уласна кельтаў уяўляецца археолагам мінімальным. Хутчэй гэта была „кельцкая вуаль“ — распаўсюджанне прэстыжных рэчаў, упрыгожанняў, зброі і пэўных светаўяўленняў новай эпохі, якія надалі гэтым культурам спецыфічны каларыт. Да гэтага культурнага кола належаць аксыўская, пшэворская, паянешты-лукашоўская культуры, а таксама зарубінецкая на тэрыторыі Беларусі. Даследчыкі прызнаюць у яе складзе ясторфскі кампанент, а таксама мілаградскі ў верхнедняпроўскай групе, познаскіфскі ў сярэднедняпроўскай і ўсходнепаморскі па ўсім арэале.

Вынік міграцыйных працэсаў фіксуецца ў „Геаграфіі“ Страбона. Асноўны масіў яго звестак адносіцца да I стагоддзя да н.э. У арэале пшэворскай культуры Страбон упершыню прыгадвае германскі народ лугіяў. Дамінуючым у ім несумненна быў ясторфскі кампанент, што не выключае і захаванне самасвядомасці паморскага кампанента. Рассяленне ж бастарнаў Страбон лакалізуе ад вусця Дуная (там ля вострава Пеўка жыло адно з бастарнскіх плямён — пеўкіны, магчымыя носьбіты паянешты-лукашоўскай культуры) да Барысфена-Дняпра, за якім да Танаіса-Дона знаходзіўся ўжо сармацкі народ раксаланаў. Апрача пеўкінаў Страбон называе дзве асноўныя групы бастарнаў „у глыбі мацерыка“: атмонаў і сідонаў. На карце адлюстравана магчымая інтэрпрэтацыя, паводле якой сідоны адпавядаюць сярэднедняпроўскаму варыянту зарубінецкай культуры, а атмоны — палескаму.

Да гэтых жа, а магчыма, і больш ранніх часоў адносяцца ўяўленні пра паўднёвае ўзбярэжжа Балтыкі, якія прыводзіць Пліній з ананімнай спасылкай: „некаторыя перадаюць“. Напэўна, ён меў на ўвазе шэраг грэчаскіх аўтараў IV—II стагоддзяў да н.э. (Гекатэя, Піфея, Цімея, Ксенафонта Лампсакскага). Важнасць гэтым звесткам надае тое, што яны ўпершыню выразна змяшчаюць у вадазборы ракі Віслы венедаў. Зафіксаваныя ў іх уяўленні адносяцца да часу існавання паморскай культуры і, такім чынам, непасрэдна звязваюць венедаў з яе арэалам. Калі ж адлюстравана больш позняя сітуацыя, яна сведчыць пра захаванне этноніма венедаў у арэале аксыўскай альбо пшэворскай культур, якія абедзве мелі несумненны паморскі кампанент.

Карта „Паўночна-ўсходняя перыферыя Рымскай цывілізацыі“ прысвечана часу, калі імперскі Рым трывала ўсталяваўся на паўднёвым беразе Дуная і нават скарыў ваяўнічую Дакію і ўяўленні рымлян пра сучасную Усходнюю Еўропу сталі больш выразнымі. Гэтаму перыяду адпавядаюць пісьмовыя звесткі, прыведзеныя Тацытам і Пталамеем. „Германія“ Тацыта была напісана ў 98 г. і адлюстроўвала сітуацыю, што склалася за некалькі дзесяцігоддзяў да таго. У творы выкарыстоўваліся, напэўна, рэляцыі рымскіх афіцэраў і чыноўнікаў, якія мелі непасрэдныя стасункі з германцамі і добра ведалі сітуацыю. Твор Пталамея „Кіраўніцтва па геаграфіі“, скончаны ў сярэдзіне II стагоддзя, больш складаны па паходжанні. Ён кампілятыўна спалучае найноўшыя звесткі з традыцыйнымі ў элiністычнай гістарыяграфіі, узыходзячымі ажно да часоў Герадота. Адназначна вылучыць розныя храналагічныя пласты ў гэтым тэксце праблематычна.

Археалогія дазваляе ўдакладніць пісьмовыя звесткі. Так, фіксуецца перасоўванне ў прычарнаморскія стэпы новай хвалі сармацкіх качэўнікаў, якая прынесла з сабой і новае імя — аланы. Сарматы першай хвалі, языгі і раксаланы, былі выцеснены на захад, у сучасныя Румынію і Венгрыю. Значныя разбурэнні, выкліканыя сармацкім нашэсцем, фіксуюцца і ў арэале зарубінецкай культуры. Ваеннае паражэнне ад аланаў, экалагічныя змены ці нейкія ўнутраныя супярэчнасці выклікалі яе глыбокую трансфармацыю — утварэнне позназарубінецкага культурнага гарызонта. Яна падзялялася на шэраг лакальных груп: тыпу Люцеж (вызначаецца пераемнасцю з сярэднедняпроўскім варыянтам), тыпу Почап (з удзелам сярэднедняпроўскага і юхнаўскага кампанентаў), тыпу Картамышава-Цярноўкі (таксама сярэднедняпроўскі і юхнаўскі кампаненты пры ўдзеле пшэворскага), тыпу Грыні (нашчадкі верхнедняпроўскага варыянта, з уплывам культуры штрыхаванай керамікі ці юхнаўскай). Палескі варыянт у гэты час знікае, а яго нашчадкі, напэўна, мігрыравалі ў арэал пшэворскай культуры, дзе ўтварылася некалькі змешаных пшэворска-зарубінецкіх груп.

Падобны крызіс меў месца і ў былым арэале паянешты-лукашоўскай культуры. Яе класічныя помнікі знікаюць ужо ў апошнія дзесяцігоддзі да н.э. На поўначы іх арэала ўтвараецца змешаная звенігародская група, якая спалучае рысы некалькіх культур. Паколькі этнонімы бастарнаў і пеўкінаў у гэты час захоўваюцца, можна меркаваць, што носьбіты палескага варыянта зарубінцаў і паянешты-лукашоўскай традыцыі былі паглынуты роднаснай пшэворскай культурай, але захавалі ў яе складзе адметную свядомасць.

Важнае значэнне маюць паведамленні Тацыта пра бастарнаў і венетаў. Назва бастарнаў у яго час была амаль выцеснена тэрмінам „пеўкіны“. Непасрэднымі суседзямі пеўкінаў Тацыт называе венетаў, што „вандруюць рабаўнічымі зграямі па лясах і гарах, якія толькі ёсць паміж пеўкінамі і фенамі“. Адносна фенаў Тацыт падкрэслівае іх „надзвычайную дзікасць і ўбоства“, характарызуючы іх як вандроўных паляўнічых з касцянымі стрэламі, што жывуць у буданах і апранаюцца ў шкуры. Даследчыкі атаясамліваюць фенаў з носьбітамі архаічных культур жалезнага веку, амаль не закранутых працэсамі латынізацыі і раманізацыі. Лакалізацыя венетаў адпавядае арэалу позназарубінецкіх груп.

Знаходзіць археалагічны адпаведнік нават вандроўнае блуканне венетаў па лясах каля фенаў. Якраз у гэты час адзначаецца пранікненне зарубінецкага культурнага імпульсу ў арэалы днепра-дзвінскай і юхнаўскай культур. У парэччы Дзясны гэта прыводзіць да ўтварэння почапскай групы позназарубінецкай супольнасці. Крыху пазней яе міграцыя ў арэал верхнеокскага варыянта юхнаўскай культуры прывяла да ператварэння апошняй у мошчынскую культуру. У вярхоўях Дняпра і Сажа позназарубінецкі імпульс маркіруе храналагічны гарызонт помнікаў тыпу сярэдняга

слоя Тушамлі. Яго адметнасцю з'яўляецца прысутнасць керамічнага стылю, тыпалагічна звязанага з верхнедняпроўскай групай зарубінецкай культуры.

На гэты ж перыяд прыпадае пачатак яшчэ аднаго міграцыйнага руху, які неўзабаве зноў змяніў становішча ў барбарскай перыферыі. Ён звязаны з перасяленнем готаў і гепідаў, якія паходзяць, хутчэй за ўсё, са Скандынавіі (готы лічылі сваёй радзімай востраў Готланд). Спачатку нешматлікія, готы аб'ядналі пад сваёй уладай іншыя германскія народы, што дазволіла ім у наступны перыяд здзейсніць шырокую экспансію. Звесткі Тацыта фіксуюць пачатак гэтага працэсу. На поўнач ад Карпат ён паслядоўна (з поўдня на поўнач) пералічвае лугіяў, гатонаў, ругіяў і лямовіяў, прычым два апошнія народы знаходзяцца ўжо непасрэдна на беразе Акіяна. У такім выпадку лугіі добра стасуюцца з заходняй часткай пшэворскай культуры, якая не зазнала зарубінецкіх імпульсаў, а гатоны (готы), ругіі і лямовіі — тром групам вельбаркскай культуры на яе пачатковым этапе.

На усход ад ругіяў і лямовіяў Тацыт размяшчае эсціяў, у краіне якіх здабываюць бурштын. У адрозненне ад свайго папярэдніка Плінія Тацыт валодае пра гэтыя мясціны ўжо не міфічнай, а пэўнай інфармацыяй. Ён нават ведае, што мова эсціяў адрозная ад германскай (Тацыт лічыць яе падобнай да мовы брытаў). Археалагічна тэрыторыя эсціяў адпавядае самбійскай культуры, што паўстала ў I стагоддзі н.э. на частцы тэрыторыі былой культуры заходнебалцкіх курганоў і звязваецца з продкамі заходніх балтаў ці, на нашу думку, балтаў увогуле.

Эсціі з'яўляюцца ў Тацыта якраз у тым месцы, дзе старажытнагрэчаская традыцыя змяшчала раку Эрыдан і цьмяна асацыіраваных з ёй венетаў. Гэта дазваляе часткова растлумачыць супярэчнасць паміж звесткамі Тацыта і Пталамея. Апошні пералічвае на абшарах Еўрапейскай Сарматыі сем „вялікіх народаў". Першым з іх выступаюць венеты, размешчаныя на ўзбярэжжы Балтыкі ўздоўж Венедскай затокі. Недзе „вышэй Дакіі" знаходзяцца пеўкіны і бастарны, уздоўж узбярэжжа Меатыды (Азоўскага мора) — языгі і раксаланы, а ў глыбі кантынента „за імі" — амаксобіі і скіфы-аланы. Згадка пра языгаў і раксаланаў на ўзбярэжжы Меатыды сведчыць, што звесткі Пталамея тычацца не сучаснага яму становішча, а больш ранняга, бо яшчэ за стагоддзе да напісання „Кіраўніцтва па геаграфіі" аланы выцеснілі языгаў і раксаланаў на берагі Дуная. Крыху далей Пталамей паведамляе, што на поўдзень ад венетаў жылі „гіфоны", якіх можна атаясаміць з гітонамі (готамі). У такім выпадку Пталамей змешвае рознаасовыя ўяўленні: звесткі пра венетаў і іншыя „вялікія народы" тычацца часу існавання паморскай ці, прынамсі, аксыўскай культуры, а звесткі пра гіфонаў — больш позняга часу, калі на гэтым абшары ўжо з'явіліся готы (што археалагічна адпавядае ператварэнню аксыўскай культуры ў вельбаркскую).

Да канца гэтага ж перыяду (мяжа II—III стагоддзяў) трэба адносіць асноўны пласт інфармацыі дарожнай карты-схемы познарымскага часу — Пеўтынгеравай карты. На ёй недзе паміж сярэднім цячэннем Дуная і Акіянам, на паўночны захад ад Бастарнскіх Альпаў (Карпат) пазначаны „лупіёны-сарматы" і „сармацкія венеды", а непасрэдна за гэтымі гарамі — бастарны. Улічваючы крайнюю схематычнасць карты, гэтыя назвы адпавядаюць тэрыторыі пшэворска-позназарубінецкай культурнай супольнасці на заключным этапе — напярэдадні пранікнення ў яе арэал готаў. Заходнюю частку ўласна пшэворскай культуры ў такім выпадку займаюць лупіёны (скажонае лугіёны=лугіі?), а паўднёва-ўсходнюю — бастарны. Пазначаныя паміж імі „сармацкія венеды" могуць адпавядаць паўночна-ўсходняй частцы пшэворскай культуры і позназарубінецкаму абшару далей на ўсход. Іншыя венеды пазначаны на левым беразе Дуная недалёка ад яго вусця. Археалагічны адпаведнік гэтай назве (помнікі тыпу Этулія) з'яўляецца якраз на мяжы II—III стагоддзяў, але ў асноўным адносіцца да наступнага перыяду.

Наступная карта адлюстроўвае вынікі экспансіі готаў. Заключыўшы саюз з аланамі ці падпарадкаваўшы іх, готы стварылі ў Прычарнамор'і моцную протадзяржаву. Галоўнай пісьмовай крыніцай выступае „Гетыка" Іардана, якая абапіраецца на запісы гоцкіх эпічных паданняў. Дадатковымі пісьмовымі крыніцамі выступаюць шматлікія паведамленні аб так званых „скіфскіх войнах" — нападах готаў і іншых народаў Прычарнамор'я на тэрыторыю Рымскай імперыі.

Матэрыяльнае сведчанне протадзяржавы готаў археолагі фіксуюць у чарняхоўскай культуры. Выходным імпульсам паслужыла прасоўванне вельбаркскай культуры праз Валынь на тэрыторыю Малдовы і ў парэчча Паўднёвага Буга. Носьбіты гэтай культуры ўспрынялі характэрны набор правінцыяльна-рымскіх культурных праяў, які вызначае адметнасць чарняхоўскай культуры, і распаўсюдзілі яго сярод падначаленых народаў. Іншымі кампанентамі пры фарміраванні культуры былі познапшэворскі (бастарнскі) у вярхоўях Днястра і змешаны алана-познаскіфскі на ўзбярэжжы Чорнага мора паміж Днястром і Дняпром, таксама ў Крыме. На лесастэпавым левабярэжжы Дняпра чарняхоўская культура ахапіла і позназарубінецкі кампанент. Пазней протадзяржава готаў падзялілася на дзве — заходнюю (везегоцкую) і ўсходнюю (астрагоцкую).

На асноўнай частцы позназарубінецкага арэала з канца II стагоддзя н. э. помнікі тыпу Грыні пашыраюцца на сярэдняе Падняпроўе і ў арэал почапскага варыянта, што прыводзіць да фарміравання кіеўскай культуры. У гэты перыяд завяршаецца гісторыя бастарнаў. Апошняя згадка пра іх датуецца 280 г. н. э., калі імператар Проб дазволіў ім перасяліцца ў межы Рымскай імперыі, дзе яны, напэўна, і асіміляваліся. Венеты, канчаткова вызваліўшыся ад уплыву бастарнаў, прынялі ўдзел у шырокіх міграцыйных рухах. Помнікі, тыпалагічна блізкія да кіеўскіх, з'яўляюцца ў вярхоўях Дона і ў сярэднім Паволжы ля Самарскай Лукі. Іншая група падобных помнікаў (тып Этулія) пранікае ў стэпавы раён нізоўяў Дуная, Прута і Днястра. У ім адзначаюцца падабенствы з верхнедняпроўскім тыпам Грыні. Як адзначалася, з гэтай групай можна звязаць звестку Пейтынгеравай карты пра венетаў ля нізоўяў Дуная.

У творы Іардана найбольш ранні пласт звестак пра венетаў паходзіць з эпасу пра перамогі караля астраготаў Германарыха (сярэдзіна IV стагоддзя) над шэрагам народаў Усходняй Еўропы. Такім чынам, да таго часу яны былі незалежнымі ад готаў і іх трэба лакалізаваць па-за межамі чарняхоўскай культуры. Гэта цалкам адпавядае тэрыторыі кіеўскай культуры, а таксама помнікам тыпу Этулія.

На карце пазначаны ўмоўныя межы остгоцкай протадзяржавы Германарыха ў яе максімальным пашырэнні. Для іх вызначэння выкарыстаны пісьмовыя і археалагічныя звесткі. Па-першае, Іардан паведамляе пра заваяванне Германарыхам тэрыторыі эсціяў, якіх ён лакалізуе адпаведна з Тацытам — на беразе Акіяна. Другой падставай служаць археалагічныя сведчанні чарняхоўскіх імпартаў сярэдзіны IV ст., а таксама слядоў экспансіі гунаў у больш позні час. З эпасу вядома, што гуны перамаглі Германарыха і, такім чынам, сталі пераемнікамі яго заваяванняў. Таму сляды іх актыўнасці ў ляснoй зоне (гэты сюжэт адлюстраваны на наступнай карце) перакрываюць абшар яго ўладанняў. Наяўнасць такіх знаходак у балцкіх культурах пацвярджае звестку пра заваяванне эсціяў готамі. Аналагічныя матэрыялы фіксуюцца на тэрыторыі мошчынскай і, у меншай ступені, тушамлянскай культур.

З гоцкага эпасу паходзіць таксама першая згадка пра антаў, якая прыпадае на час Вінітарыя, пераемніка Германарыха (каля 375 г.). Гэтых антаў трэба лакалізаваць у арэале кіеўскай культуры, што адпавядае сцвярджэнню Іардана: яны, як і славяне, раней зваліся венетамі.

На карце „Пачатак вялікага рассялення славян" асветлены падзеі, да якіх прывяло заваяванне протадзяржавы астраготаў гунамі. З пункту гледжання археалогіі ў гэты час адбывалася канчатковае знікненне рысаў чарняхоўскай супольнасці і ўтварэнне на яе месцы пражскай і пянькоўскай культур, працэс крышталізацыі якіх да сярэдзіны VI стагоддзя ў асноўным закончыўся.

Гуны ўяўлялі сабой новую хвалю міграцыі стэпавых качэўнікаў, на гэты раз, напэўна, цюркамоўных. У склад гэтай хвалі ўваходзілі акацыры, альтцыягіры і балгары, якія працягвалі жыць у прычарнаморскіх стэпах і пасля распаду галоўнай гунскай арды ў сярэдзіне V стагоддзя. Нашэсце гунаў выклікала перасяленне везеготаў у межы Рымскай імперыі. Астраготы ж і ўсе раней падначаленыя ім народы ўвайшлі ў новую протадзяржаву, узначаленую гунамі. Пра сферу актыўнасці гунаў у ляснoй зоне сведчаць знаходкі спецыфічна гунскіх наканечнікаў стрэл.

У 2-й чвэрці V стагоддзя ўлада гунаў пашырылася да сярэднега Падунаўя, куды часова перасялілася іх галоўная арда. У гэты час рымскі дыпламат Прыск зафіксаваў славянскія словы, якія ўжывалі падначаленыя гунам жыхары гэтых мясцовасцей. Гэта — першае гістарычнае сведчанне таго, што пад уладай гунаў продкі славян пачалі шырокае рассяленне. Асаблівы размах яно набыло пасля таго, як на сярэдні Дунай з Прычарнамор'я перасяліліся астраготы (адгэтуль вядомыя як остготы). У пакінутым імі абшары чарняхоўскай культуры праз кароткі час, на мяжы V—VI стагоддзяў, утвараецца масіў новых, вельмі блізкіх паміж сабой помнікаў пражскага і пяньkoўскага тыпаў. Яны займаюць якраз той абшар, на якім Іардан і візантыйскі гісторык Пракопій змяшчалі сучасных ім склавінаў і антаў.

Зыходны пункт, адкуль пачалося засяленне славянамі арэала былой чарняхоўскай культуры, розныя даследчыкі вызначаюць па-рознаму. Праблема ўскладняецца тым, што ў працэсе гэтага выбуховага рассялення матэрыяльная культура будучых славян, як і іх мова, зведала радыкальную трансфармацыю. На карце пазначана тая версія, што здаецца найбольш верагоднай — аб вытоках славянскай культуры ў папярэдняй кіеўскай, на тэрыторыі якой фіксуецца пераемнасць назваў венеты — анты.

З таго часу гісторыя славянскіх народаў прасочваецца даволі ўпэўнена. Мабыць, менавіта тады і мова іх з праславянскай ператварылася ва ўласна славянскую. Гэта адбылося, напэўна, спярша на тэрыторыі пражскай культуры, дзе зафіксаваны этнонім „склавіны". Носьбіты іншых культур, звязаных паходжаннем з кіеўскай ці зведаўшых імпульсы з яе боку (калочынскай, мошчынскай, банцараўскай, тушамлянскай), маглі карыстацца больш ці менш падобнымі мовамі, але пра іх мы дакладна нічога не ведаем, бо ніводная з гэтых культур не мае непасрэднага працягу ў перыяд Кіеўскай Русі.

Наступная карта паказвае далейшы этап славянскага рассялення, які ўжо адбываўся пад уладай Аварскага кагана та. Авары (летапісныя обры) уяўлялі сабой адну з ордаў, што ўваходзіла ў цюркскі каганат Заволжа, а ў сярэдзіне VI стагоддзя перасялілася на сярэдні Дунай. Адтуль авары падпарадкавалі частку балгараў і славян, якіх выкарыстоўвалі ў сваіх войнах з Візантыяй. Пазней палітычнае дамінаванне ў рэгіёне перайшло да балгараў, а затым да хазараў — новых цюркамоўных перасяленцаў з усходу. Увесь гэты час колькасць славян няўхільна павялічвалася дзякуючы наяўнасці вялікіх незаселеных абшараў у Цэнтральнай Еўропе, адкуль папярэдняе германскае насельніцтва перасялілася ў барбарскія каралеўствы на тэрыторыі былой Заходняй Рымскай імперыі. З VII стагоддзя на захадзе пачаў адчувацца ўплыў дзяржавы франкаў — найбольш паспяховага з такіх барбарскіх каралеўстваў, якое дало пачатак новай заходнееўрапейскай цывілізацыі. Франкскі купец Само ў 623 г. стварыў на заходняй перыферыі Аварскага кагана та протадзяржаву, амаль што адзінымі насельнікамі якой упершыню былі славяне. Праўда, яна распалася пасля яго смерці.

Пісьмовых згадак пра славян на перыферыі Візантыі і дзяржавы франкаў даволі шмат, але пра падзеі ў больш аддаленых частках Еўропы невядома амаль нічога. З агаворкамі да гэтага перыяду можна адносіць некаторыя звесткі з недатаванай часткі „Аповесці мінулых гадоў": пра рассяленне славян на Дунаі, залежнасць ад аварaў (обраў) племяннога саюзу дулебаў, пра зваротны рух славян з Падунаўя, у працэсе якога складваліся новыя племянныя саюзы.

Археалагічна зваротны рух славян адпавядае перарастанню пражскай культуры ў культуру лукі-райкавецкай, якое адбывалася пад выразнымі імпульсамі з Падунаўя. Прыток насельніцтва з арэала лукі-райкавецкай культуры фіксуецца і ў розных частках ляснoй зоны, але ў выглядзе адасобленых культурных рыс, якія пакуль не ўтвараюць суцэльную сістэму. У цэлым на працягу 2-й паловы VII — 1-й паловы VIII стагоддзяў славянскае грамадства, падпітваючыся культурнымі імпульсамі з дзяржавы франкаў і Візантыі, набліжалася да пераходу ў стадыю цывілізацыі.

В. Насевіч

ПЕРЫФЕРЫЯ ГРЭЧАСКІХ ПОЛІСАЎ ПАЎНОЧНАГА ПРЫЧАРНАМОР'Я. V–III ст. да н. э.

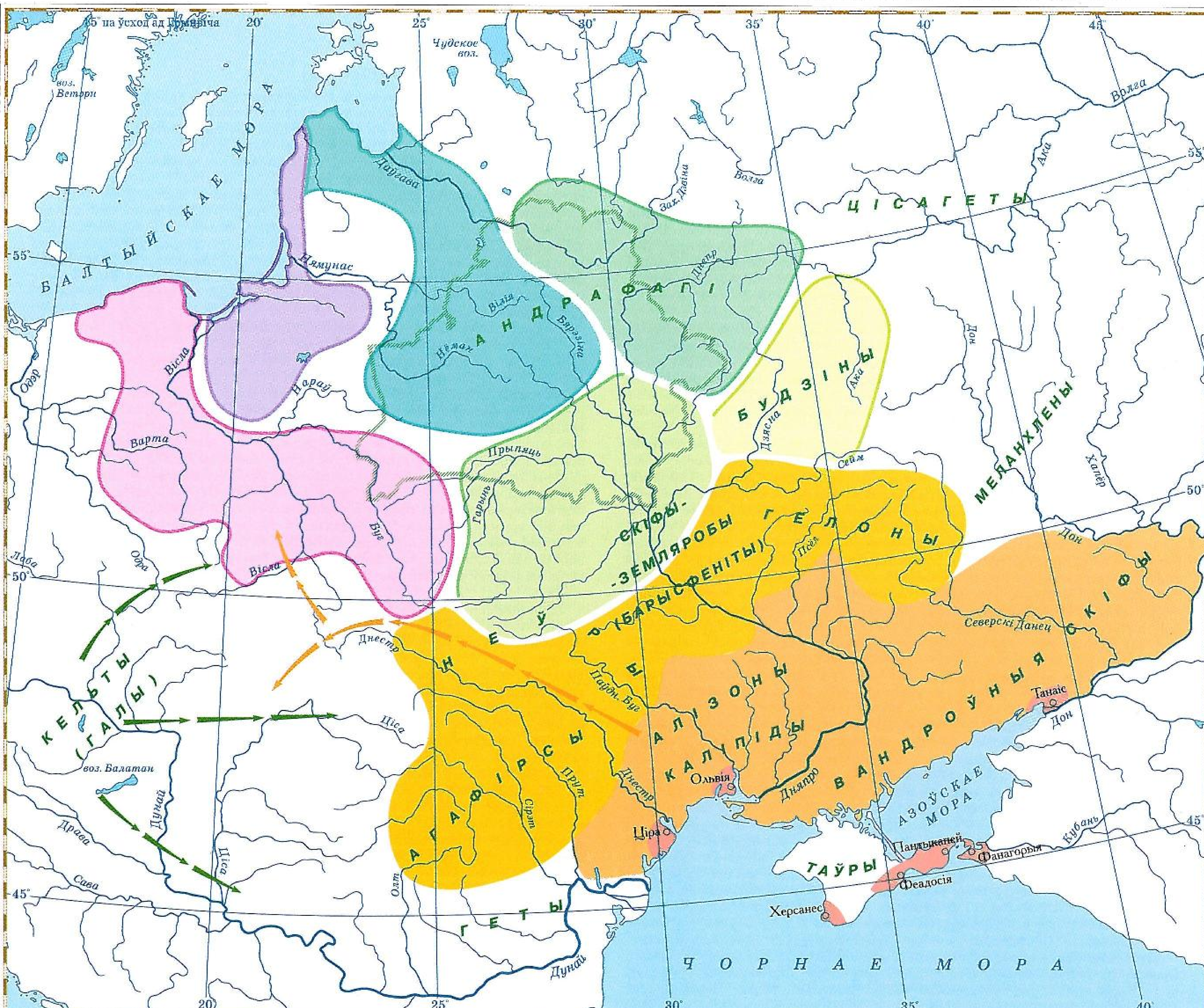

ГРЭЧАСКІЯ КАЛОНІІ Ў МІЖЗЕМНАМОР'І І ПРЫЧАРНАМОР'І

ЛІДЫЯ Гістарычныя назвы тэрыторый
○ Афіны Грэчаскія гарады
● Мілет Грэчаскія гарады, якія заснавалі значную колькасць калоній
Калоніі грэкаў: ● *Кізік* найбуйнейшыя ● іншыя
ГАЛЫ Назвы плямён
Тэрыторыя Грэцыі да VIII ст. да н. э.

1:26 000 000

Археалагічныя культуры лясной зоны

- Штрыхаванай керамікі
- Днепра-дзвінская
- Мілаградская
- Юхнаўская
- Паморская
- Заходнябалцкіх курганоў

- Скіфская культура лесастэпавай зоны
- Скіфская культура стэпавай зоны

ТАЎРЫ Назвы народаў, згаданых у „Гісторыі" Герадота, і іх імаверная лакалізацыя

Ціра Найбольш значныя грэчаскія полісы

Напрамкі экспансіі скіфаў у VI і IV–III стст. да н. э.

Напрамкі экспансіі кельтаў у IV–III стст. да н. э.

1:9 000 000

ПРАСЛАВЯНЕ І ІХ СУСЕДЗІ ў II ст. да н. э. – першай палове I ст. н. э.

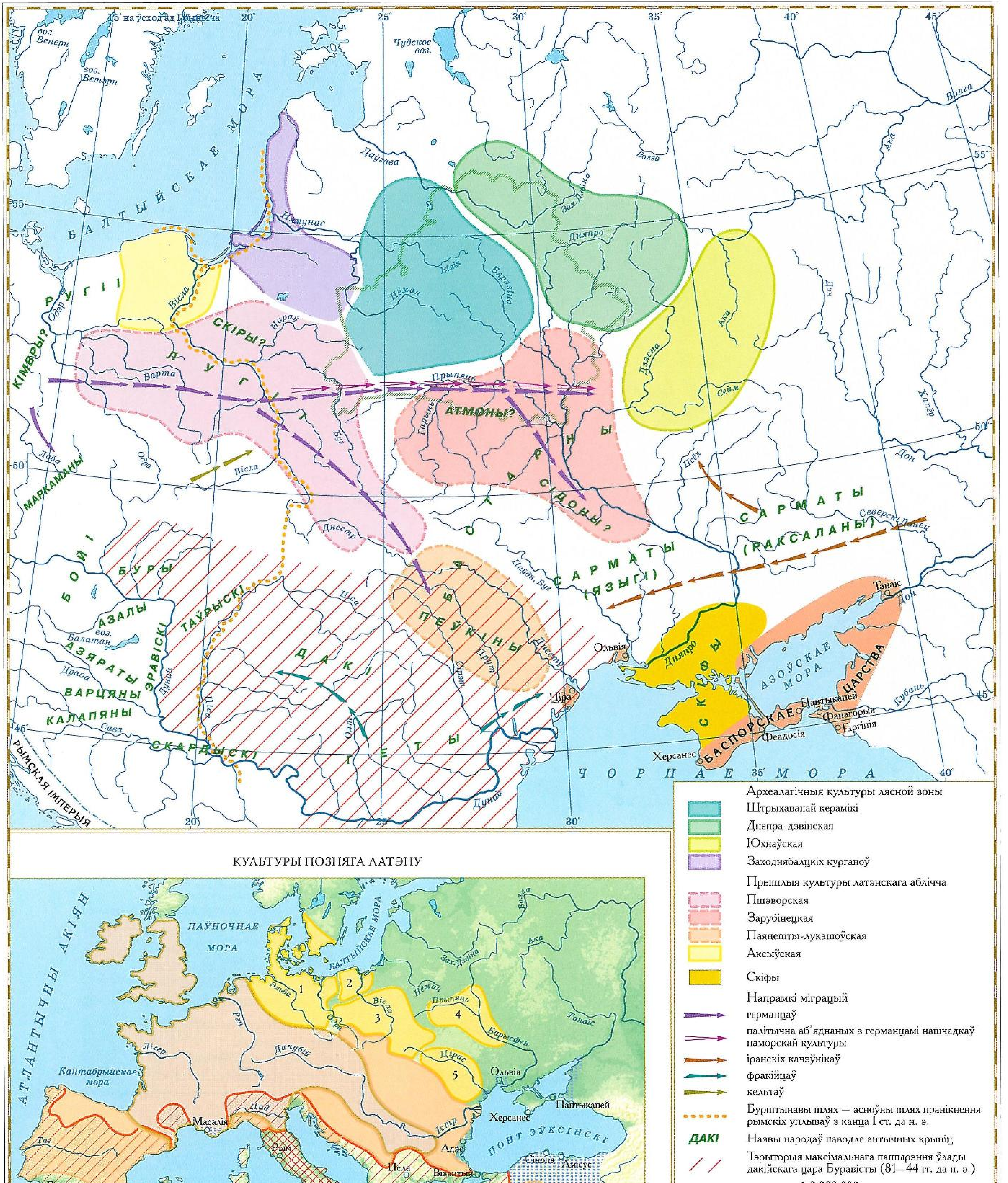

ПАЎНОЧНА-ЎСХОДНЯЯ ПЕРЫФЕРЫЯ РЫМСКАЙ ЦЫВІЛІЗАЦЫІ. Другая палова I – II ст. н. э.

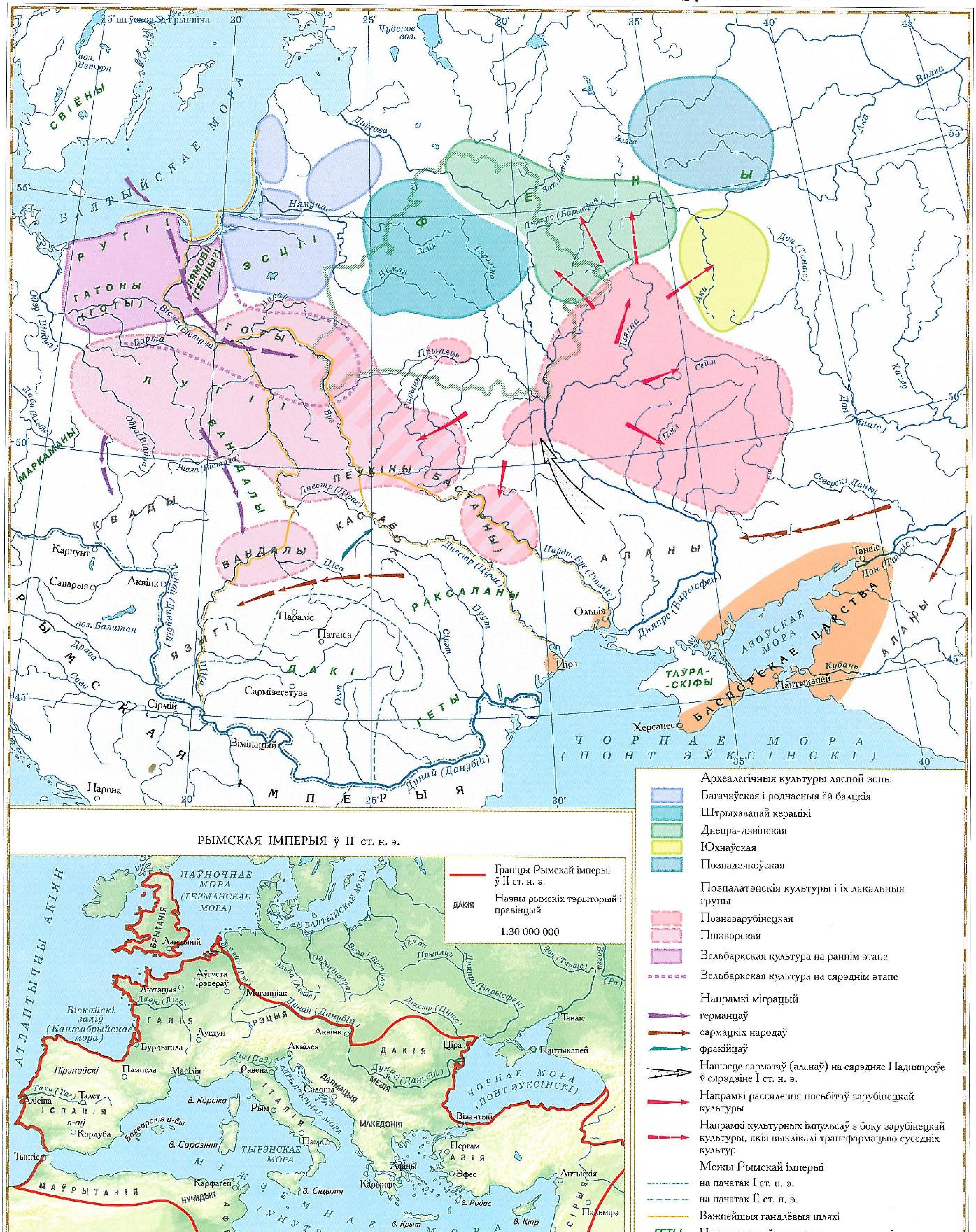

ПРОДКІ СЛАВЯН У ПРОТАДЗЯРЖАВЕ ГОТАЎ. III–IV ст. н. э.

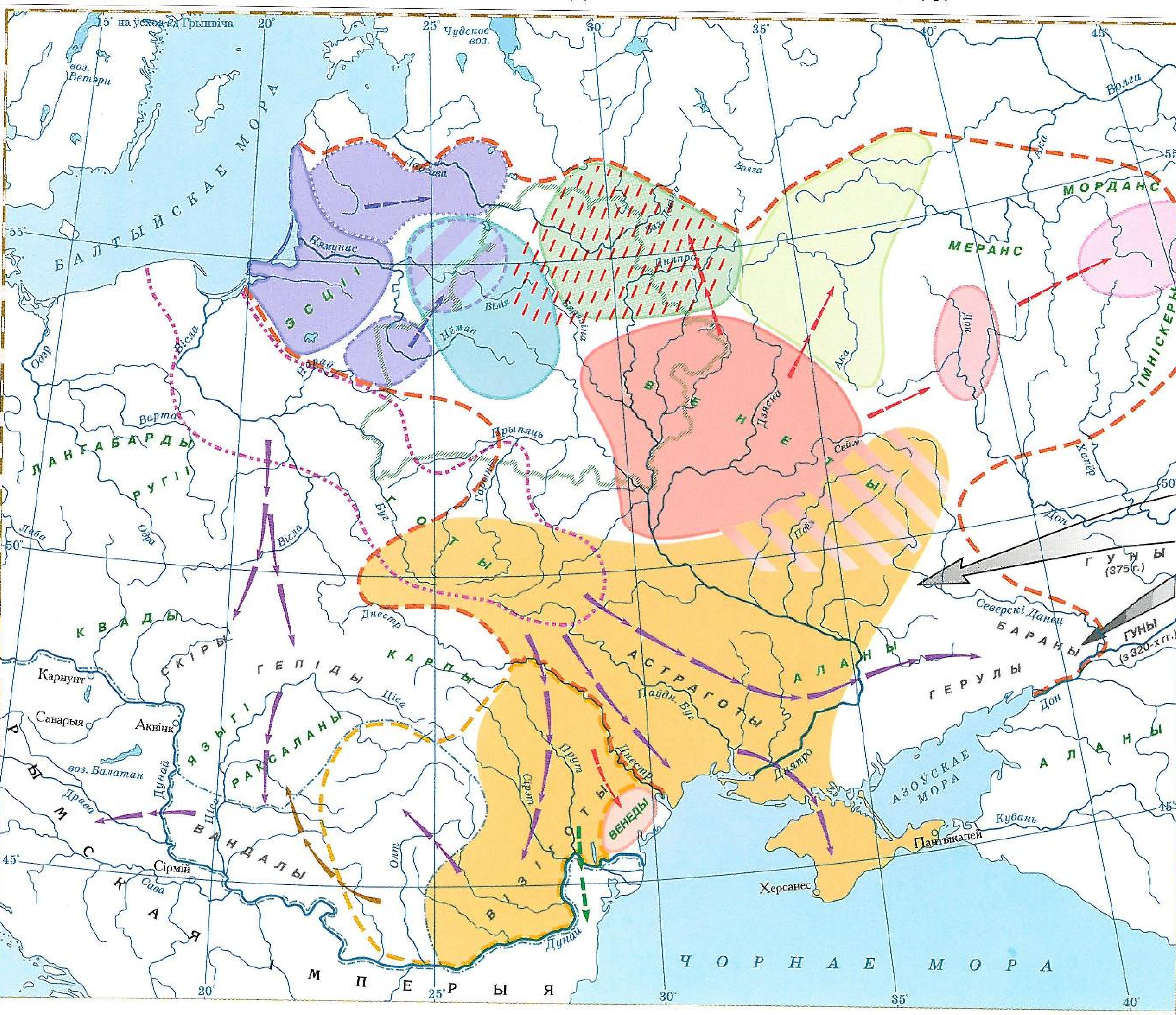

Археалагічныя культуры
- Вельбаркская на познім этапе
- Чарняхоўская
- Кіеўская
- Тыпу Чартавіцкае-Кашырка
- Тыпу Сідзелькіна-Цемяшова
- Тыпу Этулія
- Мошчынская
- Тушамлянская
- Шурпатай керамікі
- Штрыхаванай керамікі
- Культурныя імпульсы з боку кіеўскай культуры
- Культурныя імпульсы з боку культуры шурпатай керамікі, якія прывялі да фарміравання новых курганных культур
  - паўднёвалатвійскай
  - усходнелітоўскіх курганоў
  - каменных курганоў
- Тэрыторыя, на якой сустракаюцца элементы кіеўскай культуры (помнікі тыпу Заазер'е-Узмень)

Межы Рымскай імперыі
- на пачатак III ст.
- пасля 275 г.
- Межы палітычнага дамінавання візіготаў пасля 275 г.
- Прыкладныя межы палітычнага дамінавання астраготаў у другой чвэрці IV ст. (протадзяржава Германарыха)
- АНТЫ — Назвы народаў паводле антычных крыніц
- ГЕРУЛЫ — Лакалізацыя народаў у працэсе ці выніку міграцый

Напрамкі рассялення
- германцаў
- іранцаў
- Першая міграцыя гунаў з 320-х гг.
- Нашэсце гунаў (арда Баламбера) каля 375 г.
- Перасяленне бастарнаў у межы Рымскай імперыі ў 280 г.
- ○ Сірмій — Антычныя гарады

1:9 000 000

ПАЧАТАК ВЯЛІКАГА РАССЯЛЕННЯ СЛАВЯН. V–першая палова VI ст. н. э.

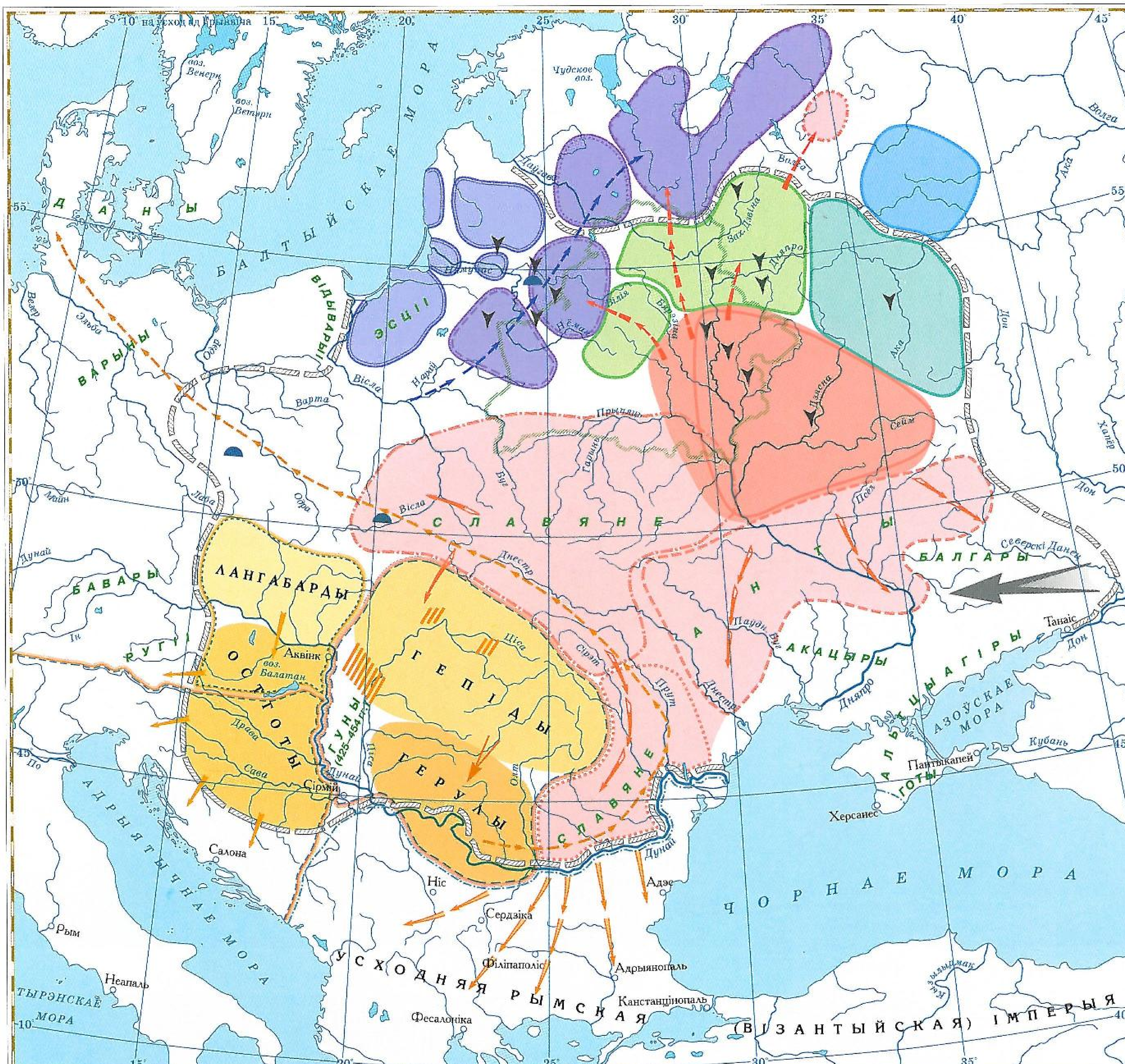

Умоўныя знакі	
	Прыкладныя межы палітычнага дамінавання гунаў у першай палове V ст.
ГЕПІДЫ	Назвы народаў – васалаў гунаў, якія ўтварылі ўласныя каралеўствы пасля распаду протадзяржавы гунаў у 454 г.
	Рух остготаў на заваёву Заходняй Рымскай імперыі ў канцы V ст. і рух лангабардаў на іх месца
	Міграцыя часткі герулаў праз землі славян у Ютландыю ў пачатку VI ст.
	Рух гепідаў на месца герулаў
	Межы барбарскіх каралеўстваў у першай палове VI ст.
	остготаў
	лангабардаў
	гепідаў
	Межы Усходняй Рымскай (Візантыйскай) імперыі ў першай палове VI ст.
	Месцазнаходжанні наканечнікаў стрэл гунскага тыпу
	Пахаванні з інвентаром гунскай эпохі
	Арэал кіеўскай культуры ў першай палове V ст.
	Межы культур, у складванні якіх прымалі ўдзел носьбіты кіеўскай культуры
	калочынскай
	пражскай
	пянькоўскай
	тыпу Іпытэнць-Чурэл
	тыпу Юр'еўскай Горкі
	Межы курганных культур лясной зоны
	пскоўскіх доўгіх курганоў
	усходнелатвійскіх курганоў
	усходнелітоўскіх курганоў
	каменных курганоў
	Культуры грунтавых могільнікаў усходняй Прыбалтыкі
	Банцараўска-тушамлянская культурная супольнасць
	Мошчынская культура
	Познадзякоўская культура
	Культурныя імпульсы з боку кіеўскай культуры
	Магчымы рух зваротнай міграцыі балцкіх плямён з барбарскіх каралеўстваў Падунаўя
	Напрамкі рассялення славян і антаў у другой палове V–першай палове VI ст.
	Набегі славян на Візантыю ў першай палове VI ст.
	Тэрыторыі, на якіх славяне жылі цераспалосна з іншымі народамі
	Нашэсце авараў (обраў) у сярэдзіне VI ст.
АНТЫ	Назвы народаў паводле антычных крыніц
○ Аквінк	Антычныя гарады

1:10 000 000

СЛАВЯНЕ Ў ПЕРЫЯД ГЕГЕМОНІІ АВАРАЎ. Другая палова VI–сярэдзіна VII ст.

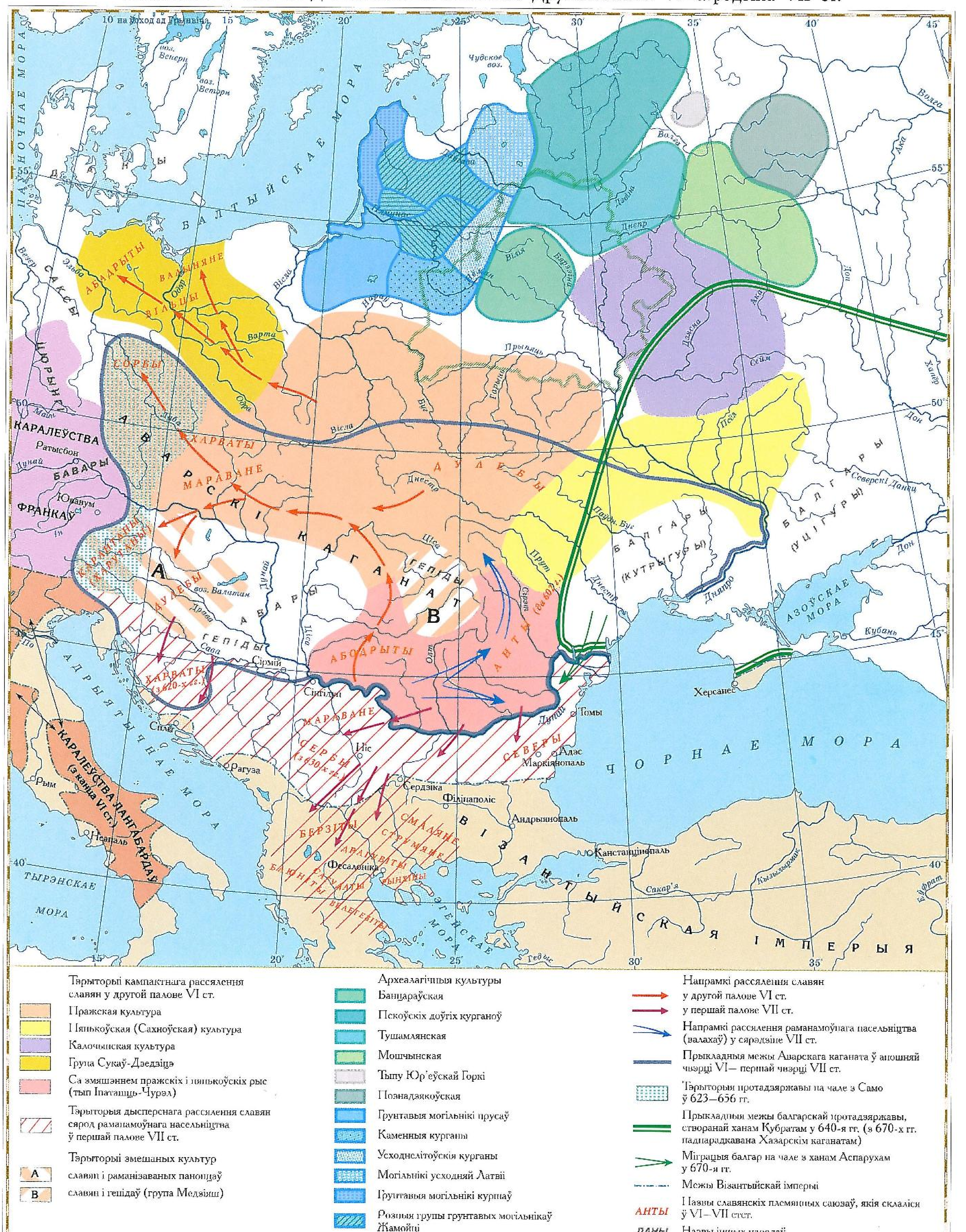

1:10 000 000

ЦЭНТРАЛЬНАЯ І ЎСХОДНЯЯ ЕЎРОПА. Канец VII–VIII ст.

- Найбольш выразныя археалагічныя культуры і групы славян
  1. Менкендорфская
  2. Фельдбергская
  3. Кендзінская
  4. Тарноўская
  5. Русенская
  6. Сукаў-Дзедзіцкая
  7. Лука-Райкавецкая
  8. Кашарыцкая
  9. Валынцаўская
  10. Пскоўскіх доўгіх курганоў (з удзелам балтаў)
  11. Полацка-смаленскіх доўгіх курганоў (з удзелам балтаў)
- Грунтовыя могільнікі заходніх балтаў
- Каменныя курганы (продкі яцвягаў)
- Грунтовыя могільнікі ўсходніх балтаў
- Усходнелітоўскія курганы
- Рассяленне фінскіх плямён

Змешаныя культуры

- Панонская (славяна-аварская)
- Букоўская (валаха-славянская)
- Медзіяш (славяна-гепідская)
- Балкана-дунайская (славяна-балгарская)
- Каманская (іліра-славянская)
- Наўгародскіх сопак (славяна-фінская)
- Парэчча Масквы і Клязьмы (славяна-фінская)
- Мазурская (славяна-яцвяжская)
- Банцараўская

1:12 500 000

- Пліска — Гарады
- Межы імперыі франкаў на 768 г.

Межы дзяржаў на канец VIII ст.

- Візантыйскай імперыі
- Балгарскага ханства
- Аварскага каганата
- Хазарскага каганата
- протадзяржавы харутан
- іншых дзяржаў і протадзяржаўных утварэнняў
- 774 — Накірункі і даты ваенных акцый Карла Вялікага
- 783 — Накірункі і даты ваенных акцый візантыйцаў
- ВІЗАНТЫЯ — Назвы дзяржаў
- саксы — Назвы этнапалітычных супольнасцяў
- ПАЛЯНЕ — Назвы славянскіх племянных саюзаў, якія склаліся ў VIII ст.
- Напрамкі зваротных міграцый славян з Прыдунаўя ў другой палове VII — першай палове VIII ст., якія прывялі да ўтварэння культур тыпу Лукі-Райкавецкай, валынцаўскай, смаленскіх доўгіх курганоў
- Рассяленне культуры наўгародскіх сопак

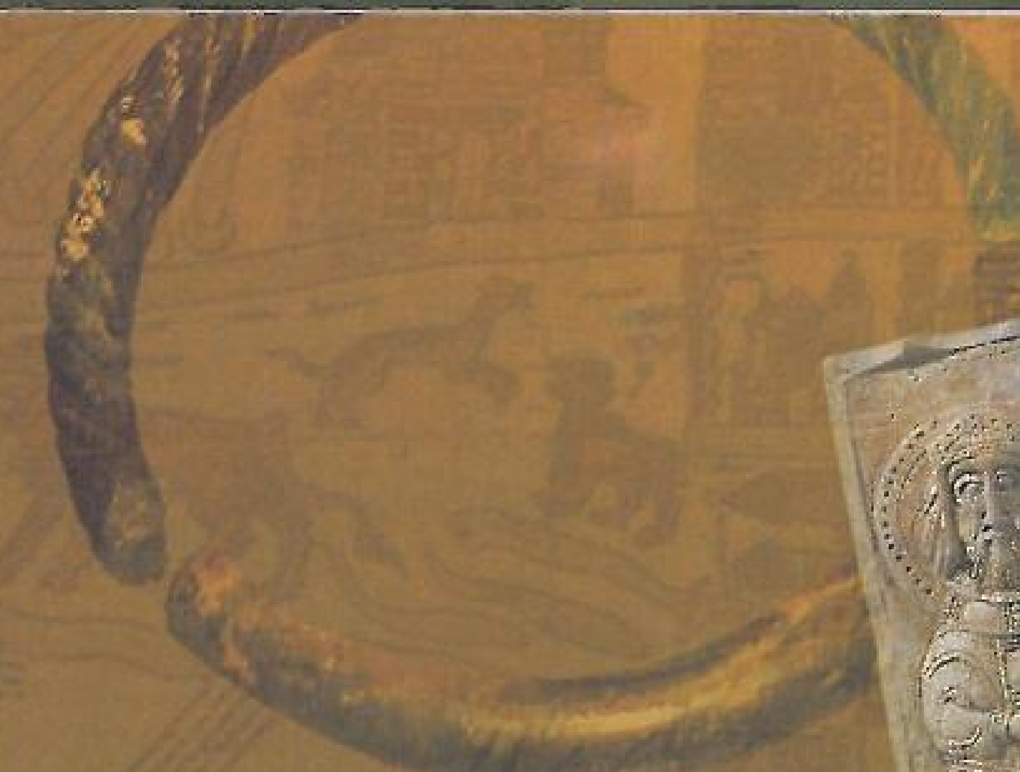

СТАРАЖЫТНАЯ РУСЬ

СТАРАЖЫТНАЯ РУСЬ

Дадзены раздзел атласа прысвечаны перыяду, калі землі сучаснай Беларусі перасталі быць далёкай і малавядомай перыферыяй старажытных цывілізацый, а сталі непасрэднай і неад'емнай часткай адной з цывілізацый сярэднявечча. Гэтая цывілізацыя часам называецца старажытнарускай, многія гісторыкі выкарыстоўваюць назву Кіеўская Русь, хоць у сярэдневяковых крыніцах яна звычайна згадваецца проста як Русь. Менавіта ў той час нашы продкі прайшлі шлях ад першабытнага барбарства да сталага класавага грамадства. На беларускія землі прыйшлі пісьменства, мураванае дойлідства, адна з сусветных рэлігій — хрысціянства (у яго візантыйскім, праваслаўным варыянце). Дзяржаўныя ўтварэнні і этнасы, што паўсталі ва Усходняй Еўропе ў наступныя часы, адчувалі сябе непасрэднымі пераемнікамі Русі, яе традыцыі і спадчына яшчэ доўгі час вызначалі этнапалітычны расклад на гэтых абшарах і ідэнтычнасць іх насельнікаў.

Першая карта радзела адлюстроўвае перадумовы ўтварэння Русі. Іх трэба разглядаць у агульным рэчышчы дзяржаваўтваральных працэсаў, што ахапілі тэрыторыю рассялення славян у VIII—IX стагоддзях. Адным з моцных славянскіх аб'яднанняў у другой палове IX стагоддзя была Вялікамараўская дзяржава. Каля 833 г. князь мараван Моймір выступіў супраць нітранскага князя Прыбіны, сагнаў яго з пасада і захапіў ягоныя землі. Гэты момант лічыцца пачаткам існавання Вялікай Маравіі. У 867 г. да яе было далучана Блаценскае княства. Новая дзяржава адчувала моцны ўплыў з боку Франкскай дзяржавы, але доўгі час заставалася самастойнай. На тэрыторыі сучаснай Польшчы ўзнік шэраг тэрытарыяльных аб'яднанняў, якія абапіраліся на сістэму ўмацаваных паселішчаў — гродаў. Сярод славян, што рассяліліся на Балканах, таксама пачаліся дзяржаваўтваральныя працэсы. Некаторы час існавала няўстойлівае аб'яднанне князя Людавіта ў парэччы ракі Савы, прытока Дуная. Бліжэй да ўзбярэжжа Адрыятыкі фарміравалася ўлада харвацкіх князёў. Асобнае месца ў развіцці славянскіх дзяржаў займала Першае Балгарскае царства. Яно ўтварылася шляхам сінтэзу двух народаў з рознымі жыццёвымі і гаспадарчымі ўкладамі — славян-земляробаў і цюркскіх жывёлаводаў-качэўнікаў. На першым этапе дзяржаваўтварэння вядучая роля належала цюркамоўным балгарам, якія і далі назву ўсёй краіне.

На тэрыторыі Усходняй Еўропы вырашальным знешнім фактарам стала ўзмацненне гандлёвых сувязей з арабскім светам праз пасрэдніцтва Хазарскага каганата. Узамен за футра, мёд і рабоў з Халіфата і з Візантыі ў лясную зону хлынуў паток сярэбраных манет, што назапашваліся ў руках мясцовай гандлёва-палітычнай эліты. На чале яе апынуліся выхадцы са Скандынавіі, якія на працягу гэтага перыяду ажыццяўлялі рабаўнічыя напады па ўсёй Еўропе. У дзяржаве Каралінгаў іх называлі нарманамі, а сярод славян і ў Візантыі — варагамі. Паводле адной з пашыраных версій, менавіта з апошнімі звязана і паходжанне назвы „Русь", якая з'яўляецца ў крыніцах упершыню ў 830—840-я гады. Так называўся пэўны сацыяльны слой мясцовага грамадства, што кантраляваў знешні гандаль, а крыху пазней перадаў сваё імя дзяржаве, якая паўстала ў выніку гэтых складаных працэсаў. Пры стварэнні карты выкарыстоўваліся паведамленні арабскіх падарожнікаў і географаў-кампілятараў (Ібн Фардадбеха, Ібн ал-Факіха, Ібн Русты і інш.), заходнееўрапейскія крыніцы: Берцінскія аналы, хронікі Фрэдэгара, Цітмара Мерзебургскага, Гельмгольда і інш., так званы „Баварскі географ" („Апісанне гарадоў і абласцей на поўнач ад Дуная"), а таксама легендарная частка „Аповесці мінулых гадоў".

На другой карце адлюстраваны перыяд, калі протадзяржава русаў ператварылася ў сапраўдную дзяржаву на чале з дынастыяй Рурыкавічаў (назва паходзіць ад імя яе паўлегендарнага заснавальніка — варага Рурыка) з уласнай знешняй палітыкай і пэўнымі атрыбутамі цывілізаванасці. У гэты час у склад Русі канчаткова ўвайшла ўся тэрыторыя сённяшняй Беларусі. Кульмінацыяй дзяржаваўтваральнага працэсу стала прыняцце хрысціянства, якое ўвяло Русь у кола хрысціянскіх народаў Еўропы. Аналагічныя працэсы адбываліся і ў іншых дзяржавах, населеных цалкам ці пераважна славянамі. Гістарычныя акалічнасці склаліся такім чынам, што некаторыя з іх прынялі заходнюю версію хрысціянства і апынуліся ў палітычнай арбіце імперыі Каралінгаў. Іншыя, як Балгарыя і сербскія княствы, прынялі хрысціянства з Візантыі і засталіся ў сферы яе палітычнага ўплыву. Становішча Русі было ў гэтым сэнсе адмысловым: яна таксама прыняла візантыйскую версію хрысціянства, але захавала палітычны суверэнітэт і цесныя культурныя сувязі як з захадам, так і з цюркскім светам. Гэта прывяло да таго, што вельмі аднародны ў той час этнічны масіў славян пачаў дыферэнцыравацца на тры асобныя галіны: заходніх, паўднёвых і ўсходніх славян. Канчаткова яны сфарміраваліся на працягу наступных стагоддзяў. На гэтай карце адлюстраванне археалагічных звестак адыходзіць на другі план, а перавага аддаецца палітычным падзеям, пра якія маецца ўжо даволі шмат звестак. Галоўнымі іх крыніцамі з'яўляюцца візантыйскія хронікі і паведамленні „Аповесці мінулых гадоў", створанай неўзабаве пасля завяршэння дадзенага перыяду. Выкарыстоўваліся і іншыя славянскамоўныя хронікі, напісаныя ў суседніх краінах: Войцахавы, Пражскія, Багемскія аналы, хронікі Гала Ананіма, Казьмы Пражскага, Велікапольская хроніка і інш.

Наступная карта прысвечана перыяду, калі Русь трапіла ў перыяд палітычнай раздробленасці. Спецыфічны характар працэсу дэцэнтралізацыі надало генеалагічнае разрастанне пануючай дынастыі Рурыкавічаў, якая разглядалася як адзіны калектыўны сюзерэн Рускай дзяржавы. З цягам часу з'явіліся генеалагічна адасобленыя галіны роду. Кожная з іх, абапіраючыся на эканамічныя інтарэсы, імкнулася захаваць за сабой пэўную частку агульнай спадчыны, каб перадаваць толькі ўласным нашчадкам. Першай такой галіной сталі нашчадкі Ізяслава Уладзіміравіча, якія валодаў Полацкім княствам. Таму гэтае княства вельмі рана, на пачатку XI стагоддзя, замацавалася ў якасці іх неадчужальнай уласнасці. З пункту гледжання сённяшняга дня можна сцвярджаць, што ўпершыню з'явілася трывалая палітычная ўлада, звязаная выключна з беларускай тэрыторыяй (хоць яна ахоплівала толькі частку яе, ды ўлада Ізяславічаў, зразумела, нікім у той час не ўспрымалася як „беларуская"). Канчаткова прынцып падзелу Русі быў замацаваны на Любецкім з'ездзе князёў 1097 г. у фармулёўцы „кождо да держит отчину свою" (кожная галіна хай трымае бацькоўскую спадчыну). На карце паказаны працэс замацавання такіх вотчын за нашчадкамі пэўных асоб пасля іх смерці. Усе звесткі ўзяты са старажытнарускіх летапісаў, у свой час сістэматызаваных у кнізе: Рапов О. М. Княжеские владения на Руси в X — первой половине XIII в. — М., 1977. Межы вотчын прыводзяцца на падставе меркаванняў розных даследчыкаў, адлюстраваных у шэрагу выданняў: Древнерусские княжества X—XIII вв. — М., 1975; Алексеев Л. В. Смоленская земля в IX—XIII вв. — М., 1980; Никольская Т. Н. Земля вятичей: К истории населения бассейна верхней и средней Оки в IX—XIII вв. — М., 1981; Кріп'якевич І. Галицько-Волинське князівство. — Київ, 1984. У некаторых выпадках зроблены ўдакладненні на падставе звестак аб тэрыторыях адпаведных княстваў у больш позніх часы — XIV—XV стагоддзях.

Працэс драбнення вотчын часам парушаўся згасаннем той ці іншай галіны, за вымарачную спадчыну якой адразу пачыналася барацьба паміж іншымі князямі. Старэйшынства кіеўскага князя паступова звялося да таго, што ён зацвярджаў вынікі такой барацьбы. Яскравай прыкметай самастойнасці княжацкіх вотчын стала тое, што прыкладна з 1120-х гг. адносна некаторых з іх летапісы выкарыстоўваюць замест тэрміна „воласць" тэрмін „зямля", які ўжываўся ў тыя часы толькі для палітычна суверэнных утварэнняў. Прыблізна з 1170-х гг. на кіеўскі пасад часта ўзводзіліся стаўленікі моцных князёў, а самі яны заставаліся ў сваіх вотчынах. Тым не менш усе прадстаўнікі дынастыі Рурыкавічаў захоўвалі ўяўленне аб агульнасці свайго паходжання і тым спрыялі захаванню агульнарускай свядомасці сваіх падданых. Гэтую ж калектыўную ідэнтычнасць замацоўвалі адзіная канфесіянальная структура з цэнтрам у Кіеве, агульная традыцыя летапісання, выкарыстанне адной пісьмовай мовы, этнічнае падабенства жыхароў розных вотчын. З другога боку, розніца палітычных і эканамічных інтарэсаў няўхільна размывала яе. Таму ў канцы перыяду Русь можна трактаваць хутчэй не як адзіную дзяржаву, а як агульную цывілізацыйную прастору, у якой склаўся шэраг практычна самастойных дзяржаў.

Наступная карта, увага якой пераносіцца напасрэдна да беларускіх зямель, з'яўляецца ў пэўным сэнсе эксперыментальнай. Тут мы не ўбачым традыцыйных уяўленняў аб фарміраванні тэрыторый княстваў і зямель, стабільных межаў паміж дзяржаўнымі ўтварэннямі і г. д. Замест іх аўтар паспрабаваў паказаць няпэўныя межы тэрытарыяльных адзінак з пасамі незанятых зямель паміж імі. Уведзены нечаканы для палітычнай карты элемент — зоны распаўсюджання лясоў. Усё гэта, на погляд аўтара карты, прызначана больш дакладна перадаць тагачасную рэчаіснасць, наблізіцца да ўяўлення сапраўднага тэрытарыяльнага ладу старажытнабеларускіх зямель. Усе воласці, княствы, удзелы не статычныя, у іх развіцці галоўным з'яўляецца каланізацыйны фактар, хоць і палітычныя падзеі таксама прыводзілі да тэрытарыяльных змен. Такі погляд, безумоўна, мае права на існаванне, хаця варта памятаць, што ўзровень гаспадарчага і тым больш палітычнага асваення той ці іншай тэрыторыі пры сённяшнім стане нашых ведаў можна вызначыць толькі ўмоўна. Ды і самі неасвоеныя тэрыторыі, напэўна, знаходзіліся пад чыімсьці фармальным суверэнітэтам, хоць мы і не можам дакладна вызначыць яго межы.

Дзве чарговыя карты прысвечаны ваенна-палітычным падзеям на беларускіх землях. Галоўны іх змест на першым этапе складае барацьба Полацка за сваю самастойнасць і пашырэнне ўплыву, якая непазбежна сутыкалася з імкненнем Кіева больш пільна кантраляваць сваіх васалаў, а часам караць іх за непаслухмянасць. Па меры далейшага драблення княжацкай дынастыі да традыцыйнага супрацьстаяння з Кіевам далучылася такая ж барацьба за свой суверэнітэт з боку менскай і друцкай галін Ізяславічаў у адносінах да Полацка. Сітуацыю яшчэ больш ускладніла адасабленне ад Кіева Тураўскага княства, дзе замацавалася дынастычная лінія князя-ізгоя Юрыя Яраславіча. Абедзве карты выкананы на падставе летапісных паведамленняў.

У пачатку XIII стагоддзя ў палітычным жыцці старажытнабеларускіх зямель з'явіўся новы фактар. Утвораны ў 1201 г. Ордэн мечаносцаў усталяваўся ў вусці Дзвіны і пачаў паступова ліквідаваць уплыў Полацкага княства ў прыбалтыйскім рэгіёне. Гэтаму перыяду прысвечана наступная карта. Яна створана пераважна на падставе хронікі Генрыха Латвійскага, якая даволі падрабязна апісвае ход барацьбы за Падзвінне з пункту гледжання Ордэна мечаносцаў і Рыжскага арцыбіскупства.

Разгляд палітычнай гісторыі Кіеўскай Русі завяршаецца картай, прысвечанай мангольскаму нашэсцю — той падзеі, што перарвала паслядоўны працэс развіцця старажытнарускай цывілізацыі. На карце паказаны тры галоўныя стадыі гэтага нашэсця. На першай з іх, у 1237 г., была заваявана Волжская Балгарыя. На другім этапе, у канцы 1237—1239 гг., былі заваяваны спярша Паўночна-Усходняя Русь, затым — Чарнігаўская зямля і орды полаўцаў у прычарнаморскіх стэпах (менавіта яны разам з волжскімі балгарамі ўвайшлі ў склад Залатой Арды, на гэтае насельніцтва пазней перайшла прынесеная манголамі з усходу племянная назва „татары"). Трэці этап пачаўся ў 1240 г. разбурэннем Кіева, пасля чаго мангольская навала рушыла ў Цэнтральную Еўропу. Пра ход нашэсця падрабязна распавядаюць як старажытнарускія летапісы, так і заходнееўрапейскія хронікі.

Наступствы заваявання Русі былі вельмі істотнымі. Большасць старажытнарускіх зямель на працяглы час трапіла ў палітычную залежнасць ад Залатой Арды, што практычна цалкам прыпыніла яе сувязі з Захадам. Беларускія землі цалкам ці амаль цалкам пазбеглі такой залежнасці, але іх далейшае развіццё было мала звязана з агульнарускімі з'явамі і працэсамі. Фактычна ў гэты момант былі зроблены першыя крокі на шляху фарміравання самастойнага беларускага этнасу, хоць гэты працэс расцягнуўся не на адно стагоддзе.

Завяршаюць раздзел планы старажытных гарадоў, створаныя на падставе археалагічных даследаванняў. Яны даюць уяўленне аб памерах тагачасных гарадоў і тыповых рысах іх планіроўкі. Ядром горада быў абкружаны дрэваземлянымі ўмацаваннямі дзядзінец, які звычайна будаваўся на цяжкадаступным узвышшы. Неўмацаванае паселішча паблізу ці вакол яго называлася пасадам. У буйных гарадах частка пасада, як правіла, таксама абносілася ўмацаваннямі і ператваралася ў вакольны горад (само слова „горад" першапачаткова мела сэнс „умацаванае, агароджанае паселішча"). Выключэннем з гэтага правіла быў Менск, у якім не зафіксавана падзелу на дзядзінец і вакольны горад — было толькі адно кола ўмацаванняў.

В. Насевіч. В. Цемушаў

ПРАЦЭС ДЗЯРЖАВАЎТВАРЭННЯ НА СЛАВЯНСКІХ ЗЕМЛЯХ. Другая палова VIII– першая палова IX ст.

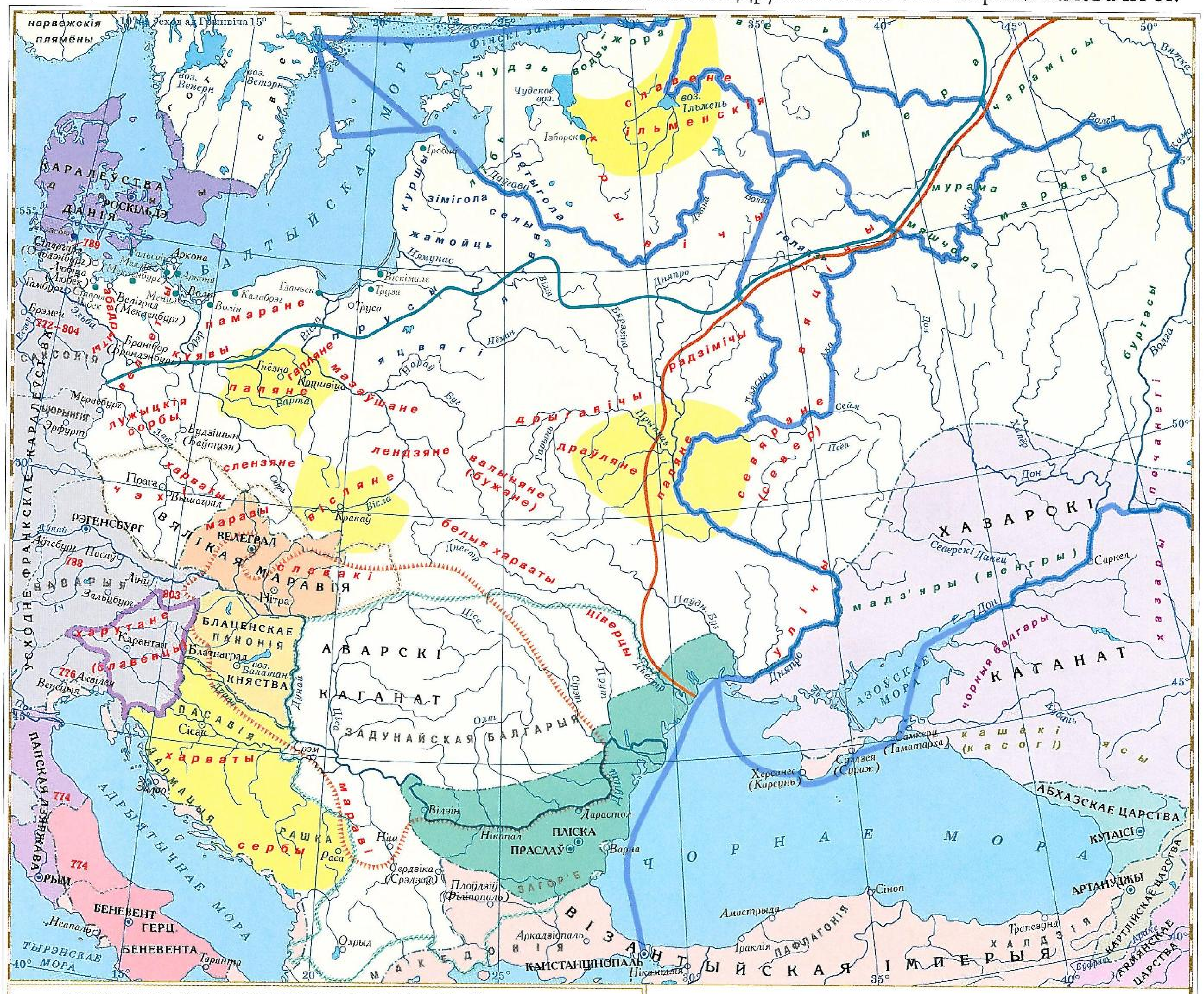

РАССЯЛЕННЕ СЛАВЯН НА ТЭРЫТОРЫІ СУЧАСНАЙ БЕЛАРУСІ

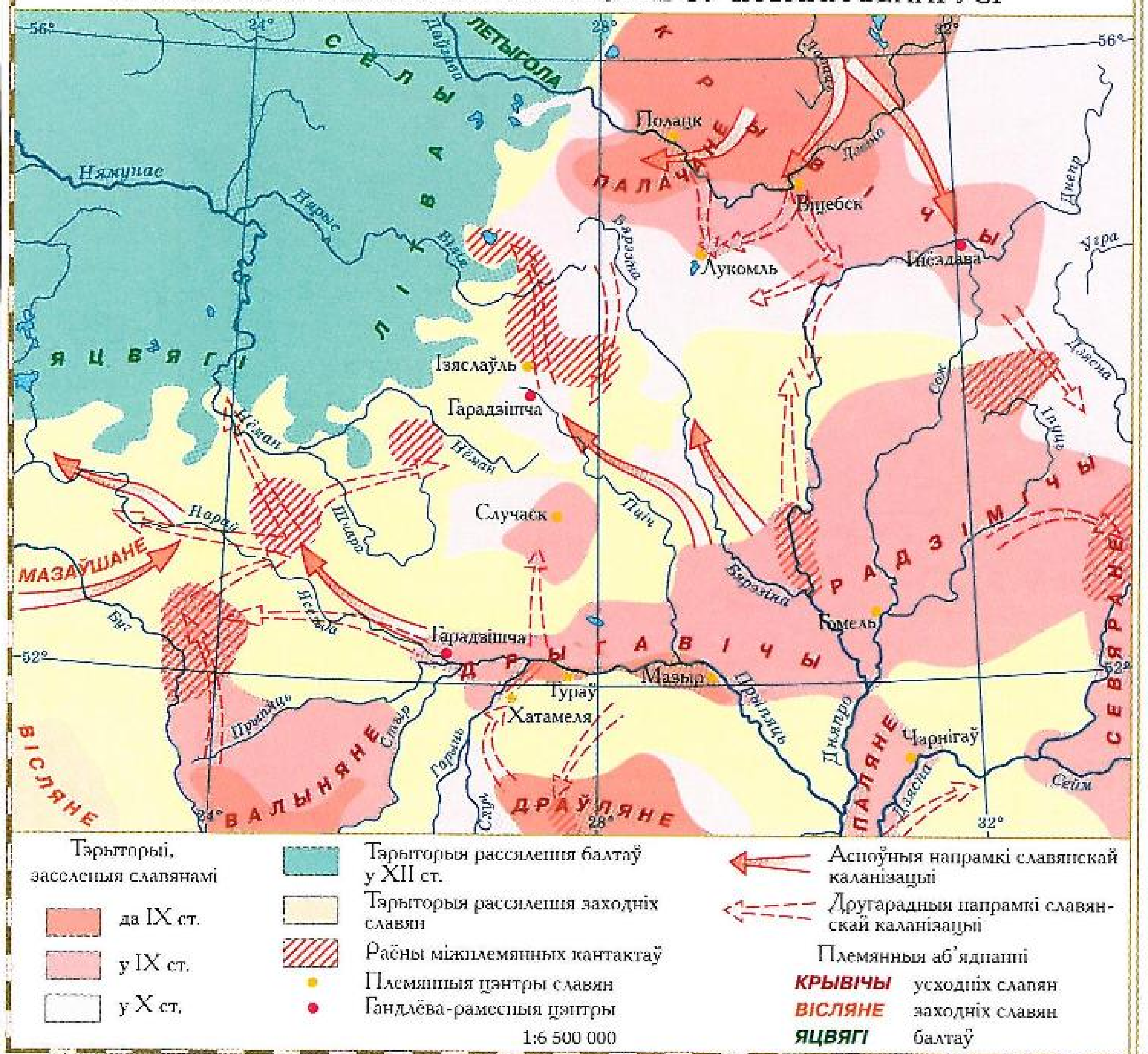

УСХОДНЯЯ ЕЎРОПА ў другой палове IX–XI ст. СЛАВЯНСКІЯ ДЗЯРЖАВЫ

■ ПРАСЛАЎ — Сталіцы дзяржаў, рэзідэнцыі праціцеляў
○ Лібіца — Цэнтры залежных славянскіх княстваў, дробных італьянскіх дзяржаў
○ Віцебск — Іншыя населеныя пункты
† † — Арцыбіскупствы (архіепіскапствы) і біскупствы (епіскапствы)
831 — Даты прыняцця хрысціянства ў славянскіх дзяржавах

МЕЖЫ

- дзяржаў
- залежных дзяржаў
- далучаных тэрыторый
- тэрыторый, залежных ад Хазарскага каганата ў сярэдзіне IX ст.
- тэрыторый, захопленых венграмі да сярэдзіны X ст.

СЛАВЯНСКІЯ ДЗЯРЖАВЫ

Першае Балгарскае царства (681–1018 гг.)

- Тэрыторыя ў канцы IX ст. (893 г.)
- Тэрыторыі, далучаныя пры цару Сімяоне (893–927 гг.)
- Усходнебалгарскія землі, якія адышлі да Візантыі ў 927 г.
- Іншыя страчаныя тэрыторыі
- Межы Заходнебалгарскай дзяржавы ў канцы X ст. (996 г.)

Вялікамараўская дзяржава (каля 833 г.—пачатак X ст.)

- Тэрыторыя ў канцы IX ст. (894 г.)
- Межы зямель сорбаў, саюзных Вялікай Маравіі
- Землі славян, якія, магчыма, уваходзілі ў склад Вялікай Маравіі

Сербская дзяржава (Рашка)

- Тэрыторыя княства пры Уласціміры ў сярэдзіне IX ст.
- Межы тэрыторый, далучаных да сярэдзіны X ст.

Харвацкая дзяржава (каля 854 г.)

- Тэрыторыя каралеўства ў 925 г.

Чэшская дзяржава (з канца IX ст.)

- Тэрыторыя Чэшскага (Пражскага) княства пры Баляславе I Жорсткім (Укрутным) у 967 г.

Польская дзяржава (з сярэдзіны IX ст.)

- Тэрыторыя княства пры Мешку I каля 966 г.
- Межы княства пры Мешку I каля 992 г.
- Тэрыторыі, часова далучаныя да Польшчы

Старажытнаруская дзяржава (перыяд „дружынных дзяржаў" з канца IX да пачатку XI ст.)

- Раёны фарміравання першых дзяржаўных утварэнняў усходніх славян з цэнтрамі ў Ладазе (потым — Рурыкавым гарадзішчы каля Ноўгарада) і Кіеве ў сярэдзіне IX ст.
- Тэрыторыя дзяржавы князя Алега ў 912 г.
- Межы тэрыторый, далучаных да Русі да пачатку XI ст.

- Напрамкі паходаў кіеўскіх князёў з мэтай падпарадкавання ўсходнеславянскіх племянных саюзаў
- Напрамкі паходаў кіеўскіх князёў на суседнія краіны

ТЭРЫТОРЫІ

- Рассяленне плямёнаў венграў у X ст.
- Хазарскі каганат у сярэдзіне X ст.
- Германскае каралеўства ў 962 г.
- Маркі – сістэмы графстваў уздоўж граніц Германіі, створаных у 970 г. імператарам Атонам I
- Уладанні Візантыі
- Італьянскае каралеўства ў сярэдзіне X ст.

НАЗВЫ

ХАЗАРСКІ КАГАНАТ	дзяржаў
МАКЕДОНІЯ	рэгіёнаў, візантыйскіх фем
паляне	племянных саюзаў усходніх славян

Назвы плямёнаў і этнічных супольнасцяў

яцвягі	балцкіх	лівы	фіна-угорскіх
хазары	цюркамоўных	касогі	іранамоўных

964 — Даты вызвалення ўсходнеславянскіх племянных саюзаў ад хазарскай залежнасці

- Напрамкі перасялення венграў

1:13 000 000

ПАДЗЕЛ РУСІ НА ВОТЧЫНЫ РОЗНЫХ ГАЛІН РУРЫКАВІЧАЎ. XI–XII ст.

КНЯСТВЫ НА ТЭРЫТОРЫІ БЕЛАРУСІ. XI–XII ст.

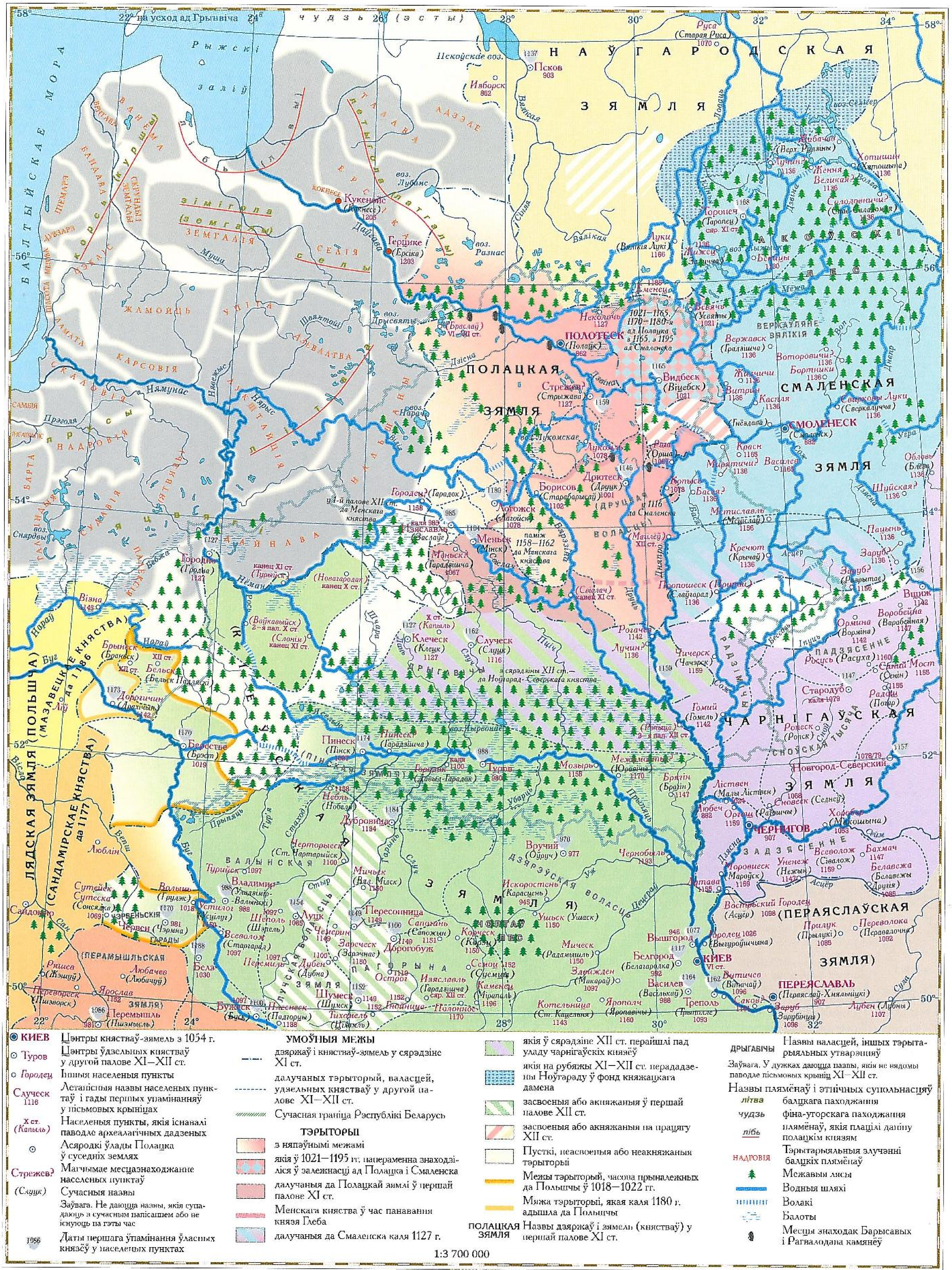

ПОЛАЦКАЯ ЗЯМЛЯ Ў ВАЕННА-ПАЛІТЫЧНЫХ ПАДЗЕЯХ XI ст.

ПОЛАЦКАЯ ЗЯМЛЯ Ў ВАЕННА-ПАЛІТЫЧНЫХ ПАДЗЕЯХ XII ст.

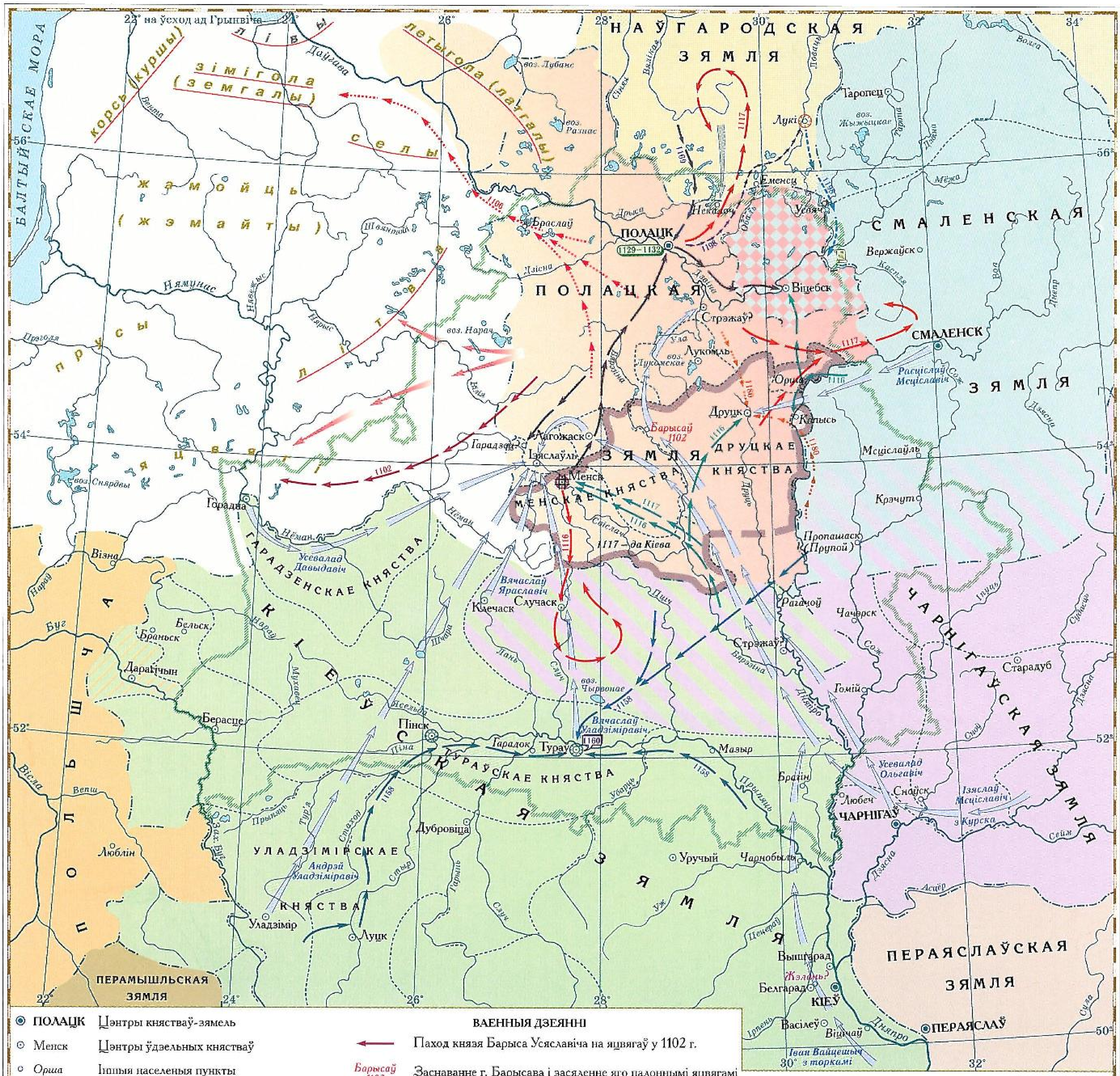

ПОЛАЦК	Цэнтры княстваў-зямель
Менск	Цэнтры ўдзельных княстваў
Орша	Іншыя населеныя пункты
Стрэжаў?	Верагоднае месцазнаходжанне населеных пунктаў

УМОЎНЫЯ МЕЖЫ

- дзяржаў і княстваў-зямель у пачатку XII ст.
- далучаных тэрыторый, валасцей, удзельных княстваў
- тэрыторыі, падуладнай менскаму князю Глебу Усяславічу
- Сучасная граніца Рэспублікі Беларусь

ТЭРЫТОРЫІ

- якія папераменна знаходзіліся ў валоданні Полацка і Смаленска
- захопленыя смаленскімі князямі ў 1116 г.
- далучаныя да Смаленска каля 1127 г.
- якія ў сярэдзіне XII ст. перайшлі пад уладу чарнігаўскіх князёў
- якія каля 1180 г. адышлі да Польшчы

ВАЕННЫЯ ДЗЕЯННІ

- Паход князя Барыса Усяславіча на яцвягаў у 1102 г.
- *Барысаў 1102* — Заснаванне г. Барысава і засяленне яго палоннымі яцвягамі
- Безвыніковая аблога Менска паўднёварускімі князямі і полацкім князем Давыдам Усяславічам у 1104 г.
- Няўдалы паход князёў Усяславічаў на земгалаў у 1106 г.
- Паходы менскага князя Глеба Усяславіча на Случаск у 1116 г. і, разам з палачанамі, на Смаленскую і Наўгародскую землі ў 1117 г.
- Паход войскаў Уладзіміра Усевaладавіча Манамаха і іншых князёў на менскага князя Глеба Усяславіча ў 1116 г.
- Паход войскаў князя Мсціслава Уладзіміравіча на Менск у 1117 г.
- Месца палонення менскага князя Глеба Усяславіча ў 1117 г.
- *Жэлань?* — Спецыяльна пабудаваны горад, у які было сагнана насельніцтва абрабаванага ў 1117 г. Друцка
- Паход кааліцыйнага войска на Полацкую зямлю ў 1127 г.
- *Вячаслаў Яраслaвіч* — Подпісы ўдзельнікаў паходу
- (1129–1132) — Час княжання ў Полацку кіеўскіх князёў
- Напрамкі паходаў полацкіх князёў на літву і яцвягаў на працягу XII ст.
- Паходы ў час міжусобнай барацьбы паміж менскім князем Валадарам Глебавічам і полацкімі князямі ў 1157, 1162 і 1167 гг.
- Паход кааліцыі рускіх князёў разам з палачанамі супраць тураўскага князя Юрыя Яраслaвіча ў 1158 г.
- Безвыніковыя аблогі Турава кааліцыйным войскам (кіеўская, смаленская, галіцкая, луцкая раці і палачане) у 1158 г., валынскім войскам у 1160 г.; Пінска берандзеямі ў 1158 г.
- 1160 — Прызнанне Кіевам незалежнасці Тураўскага княства
- Сумесная аблога князямі Мсціславам Полацкім і Расціславам Смаленскім горада Лукі ў 1167 г.
- Паход наўгародцаў і пскавічоў на Полацк у 1169 г.
- Паход на Друцк кааліцыі князёў (Ігар Святаславіч, Яраслаў Усеваладавіч, Усяслаў Полацкі і іншыя полацкія князі) у 1180 г.
- Паход палачан разам з літвой на Лукі ў 1198 г.
- Паход у адказ наўгародцаў. Заключэнне міру на р. Касплям
- ПОЛАЦКАЯ ЗЯМЛЯ — Назвы дзяржаў і княстваў-зямель
- *селы* — Назвы плямён, якія плацілі даніну полацкім князям

1:3 600 000

БАРАЦЬБА ПОЛАЦКА З ОРДЭНАМ МЕЧАНОСЦАЎ І РЫЖСКІМ АРЦЫБІСКУПСТВАМ ЗА КАНТРОЛЬ НАД ПАДЗВІННЕМ. Канец XII—пачатак XIII ст.

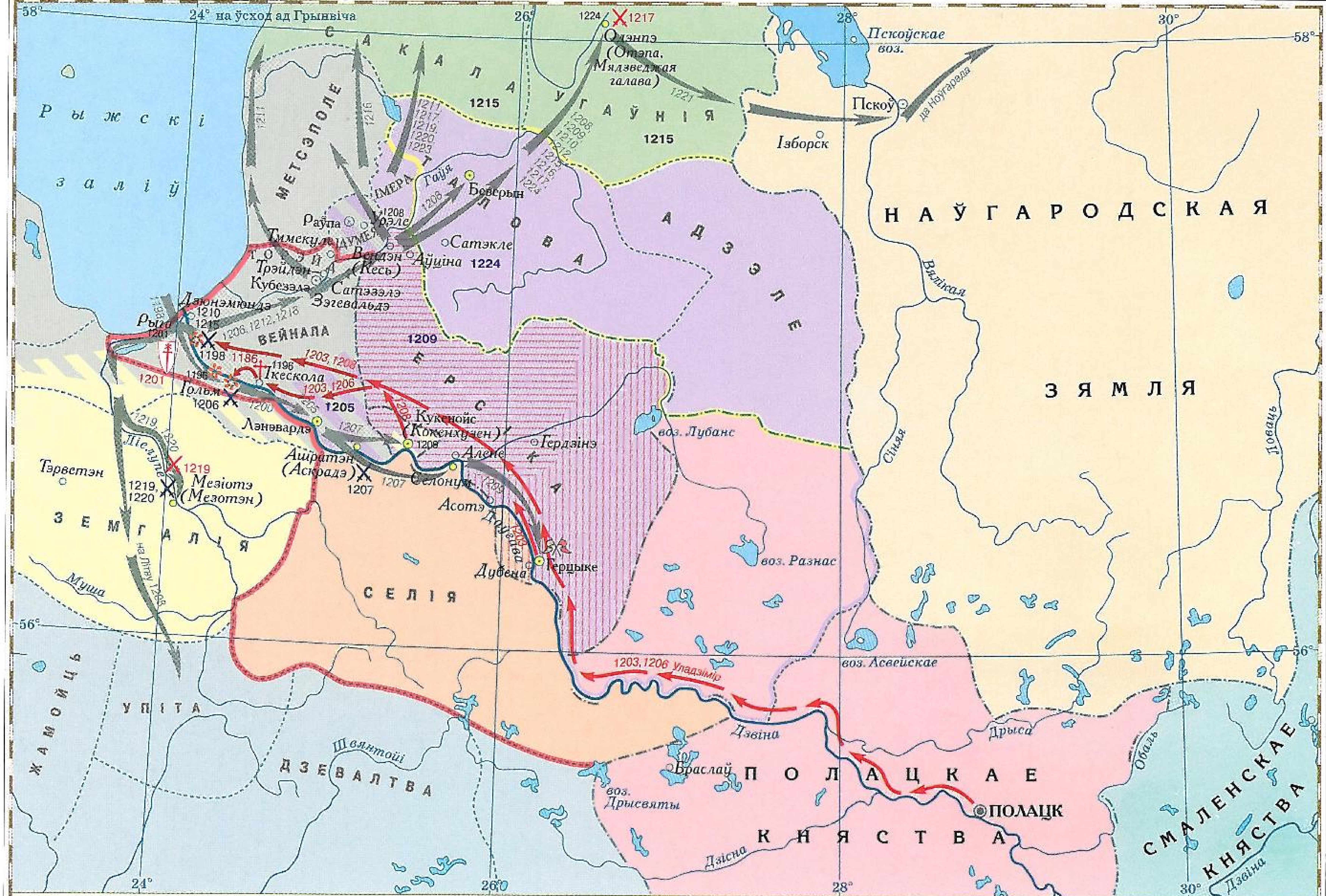

ПОЛАЦК Сталіца княства

Раўпа — Цэнтры васальных княстваў, адміністрацыйна-тэрытарыяльных утварэнняў прыбалтыйскіх плямёнаў

Асотэ — Іншыя населеныя пункты

1186 — Цэнтр біскупства і дата яго заснавання або пераноса

Гандлёва-рамесныя міжнародныя цэнтры

Асяродкі супрацьўлення біскупскай і ордэнскай уладзе

ВАЕННА-ПАЛІТЫЧНЫЯ ПАДЗЕІ

1205 — Даты канчатковага далучэння прыбалтыйскіх зямель да біскупскіх і ордэнскіх уладанняў

1209 — Даты пабудовы біскупскіх і ордэнскіх замкаў

1201 — Месца і дата заснавання Брацтва воінства Хрыстова — Ордэна мечаносцаў

Месцы і даты найбольш значных бітваў

1218 — біскупскія і ордэнскія войскі атрымалі перамогу

1217 — біскупскія і ордэнскія войскі пацярпелі паражэнне

Месца перагавораў полацкага князя Уладзіміра і рыжскага біскупа Альберта ў Герцыке. Адмова Полацка ад даніны з ліваў 1212 г.

Паходы полацкіх князёў і васальных да іх кукенойскага і герцыкскага князёў

Паходы войскаў Ордэна мечаносцаў і біскупскіх войскаў з прыцягненнем сіл мясцовых плямёнаў

УМОЎНЫЯ МЕЖЫ

княстваў і зямель у канцы XII—пачатку XIII ст.

адміністрацыйна-тэрытарыяльных утварэнняў балцкіх плямёнаў

МЕЖЫ ТЭРЫТОРЫЙ З УСТОЙЛІВАЙ ДАННІЦКАЙ ЗАЛЕЖНАСЦЮ

ад Полацка

ад Ноўгарада і Пскова

Межы рассялення летыголаў (латгалаў)

ТЭРЫТОРЫІ

васальнага Полацку Кукенойскага княства (князь Вячка)

васальнага Полацку Герцыкскага княства (князь Усевалад). З 1209 г. васальнага біскупу Альберту

ТЭРЫТОРЫІ РАССЯЛЕННЯ

эстаў (чудзі)

летыголаў (латгалаў)

ліваў (лібі)

земгалаў (зімігалы)

селонаў (селаў)

літвы і жамойтаў

са змешаным насельніцтвам

ПОЛАЦКАЕ КНЯСТВА — Назвы княстваў і зямель

ТАЛОВА — Назвы адміністрацыйна-тэрытарыяльных утварэнняў прыбалтыйскіх плямёнаў

1:2 000 000

УЛАДАННІ Ў ЛІВОНІІ Ў 1225 г.

Зямельныя ўладанні

Ордэн мечаносцаў

Рыжскае арцыбіскупства

Дэрпцкі біскуп

Горад Рыга

1:6 000 000

Пячаткі магістраў Інфлянцкага ордэна

НАШЭСЦЕ МАНГОЛАЎ НА ЕЎРОПУ. 1236–1242 гг.

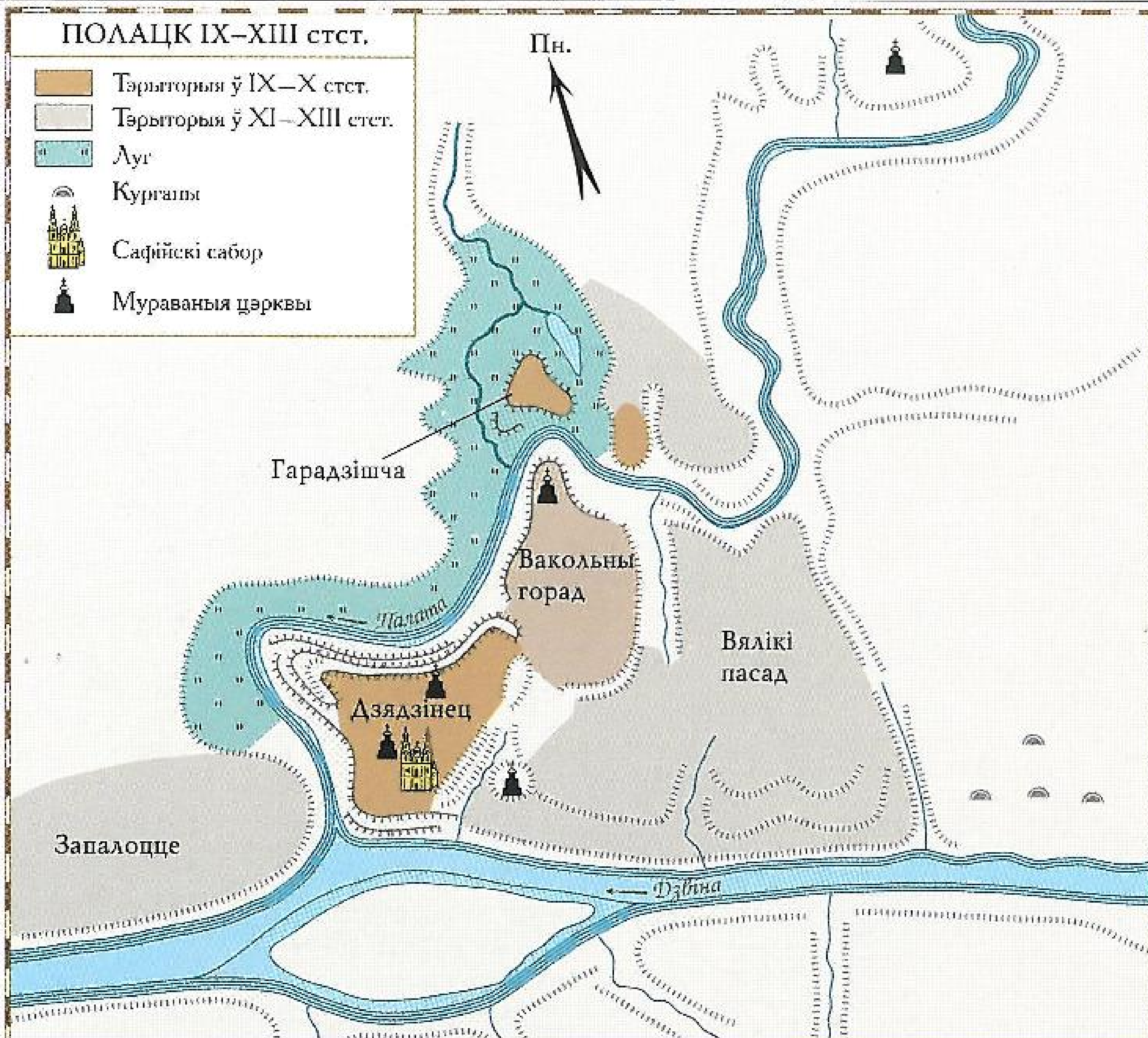
ПОЛАЦК IX–XIII стст.
Тэрыторыя ў IX–X стст.
Тэрыторыя ў XI–XIII стст.
Луг
Курганы
Сафійскі сабор
Мураваныя цэрквы
Пн.
Гарадзішча
Вакольны горад
Вялікі пасад
Дзядзінец
Запалоцце
Палата
Дзвіна

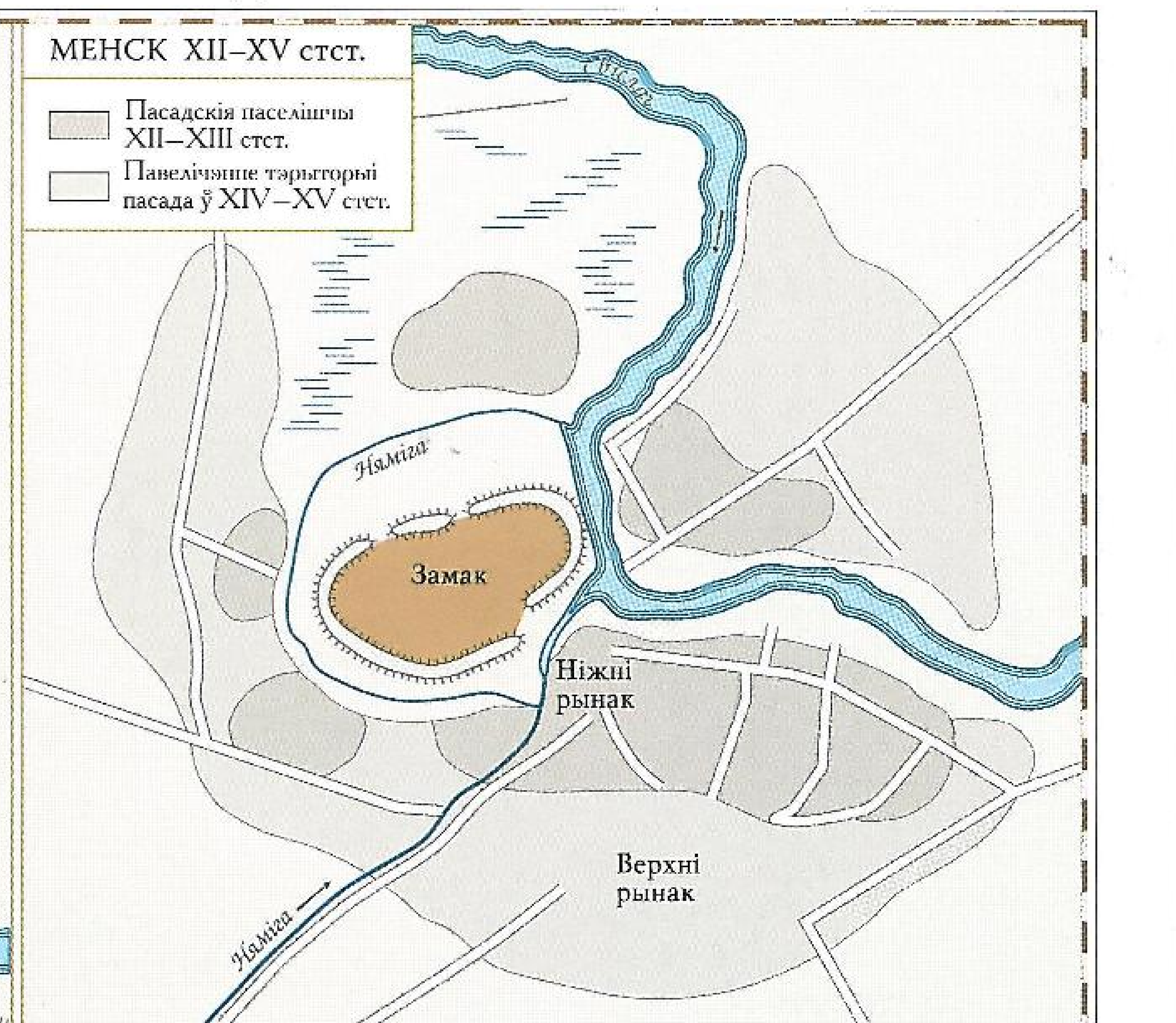
МЕНСК XII–XV стст.
Пасадскія паселішчы XII–XIII стст.
Павелічэнне тэрыторыі пасада ў XIV–XV стст.
Свіслач
Няміга
Замак
Ніжні рынак
Верхні рынак

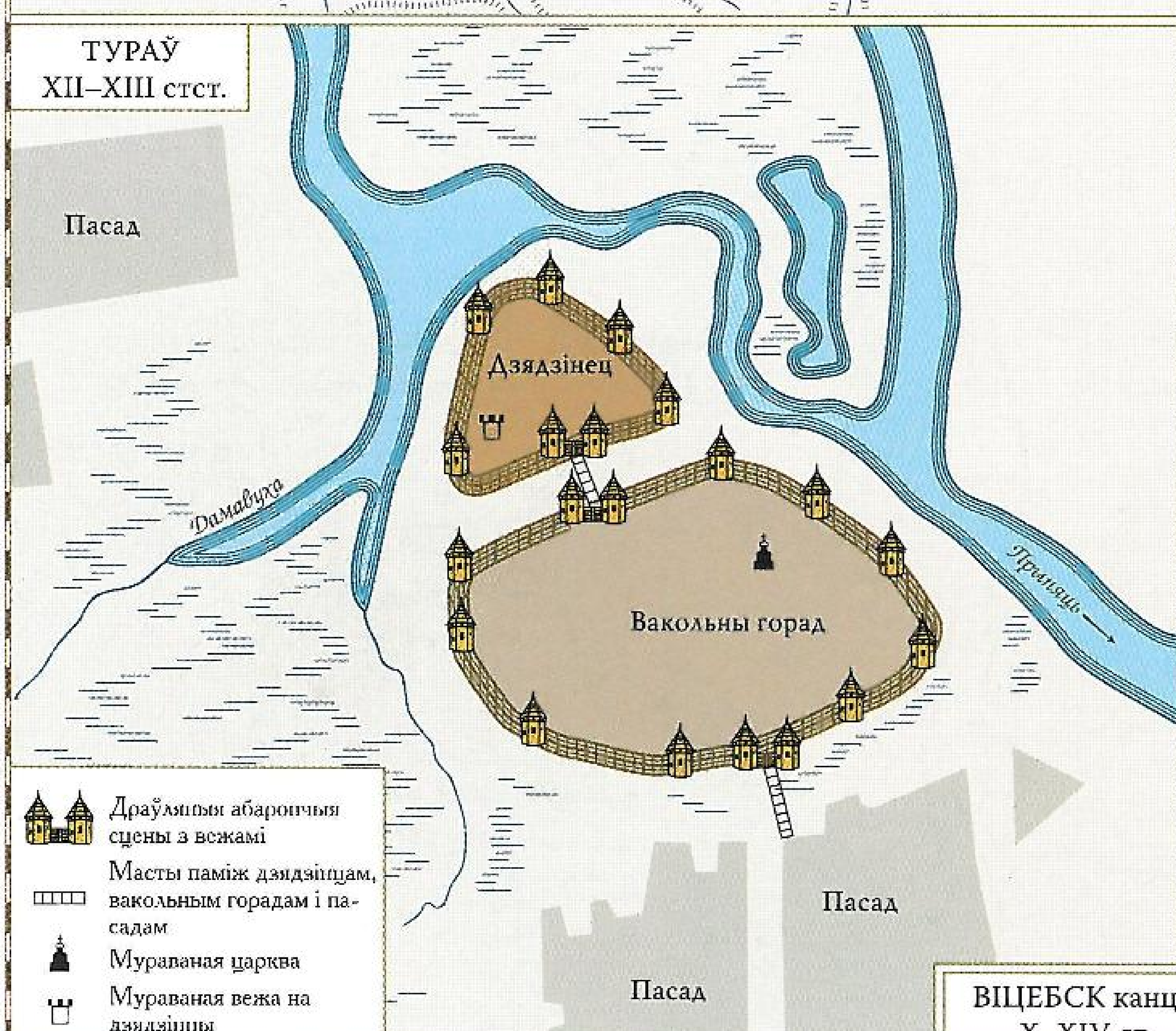
ТУРАЎ XII–XIII стст.
Пасад
Дзядзінец
Дамавуха
Прыпяць
Вакольны горад
Драўляныя абарончыя сцены з вежамі
Масты паміж дзядзінцам, вакольным горадам і пасадам
Муравaная царква
Мураваная вежа на дзядзінцы

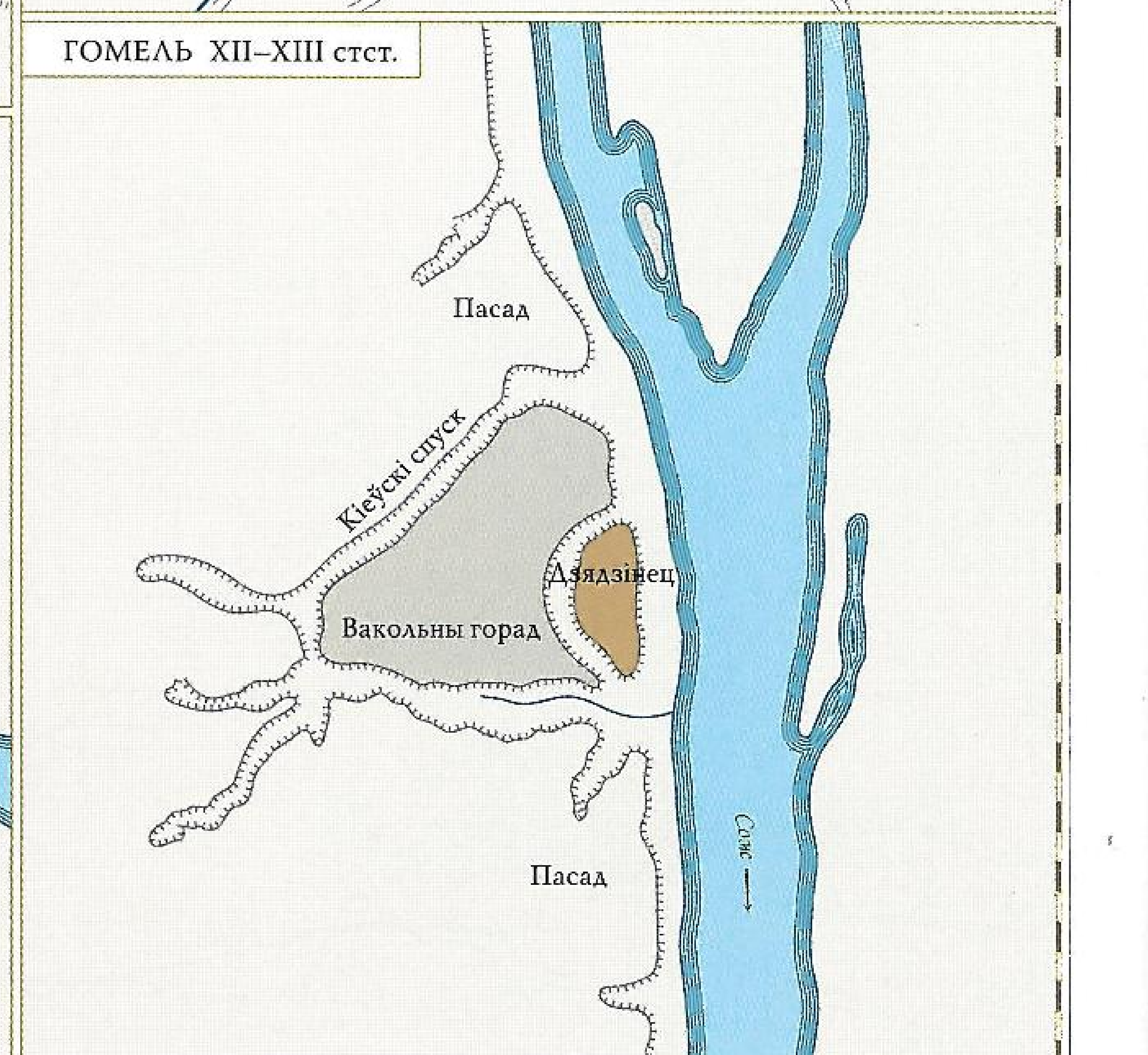
ГОМЕЛЬ XII–XIII стст.
Пасад
Кіеўскі спуск
Дзядзінец
Вакольны горад
Сож

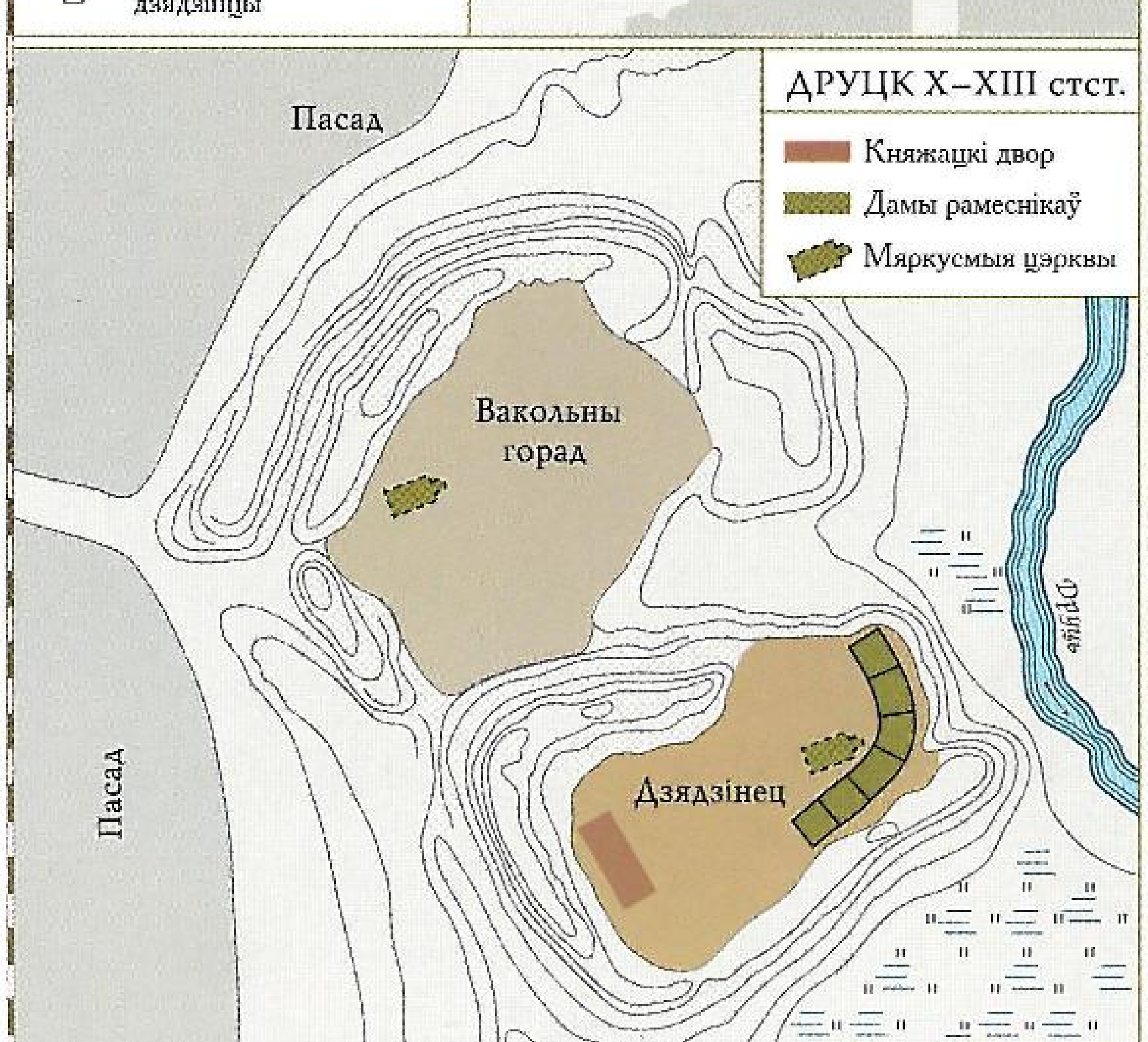
ДРУЦК X–XIII стст.
Княжацкі двор
Дамы рамеснікаў
Мяркуемыя цэрквы
Пасад
Вакольны горад
Дзядзінец
Друць

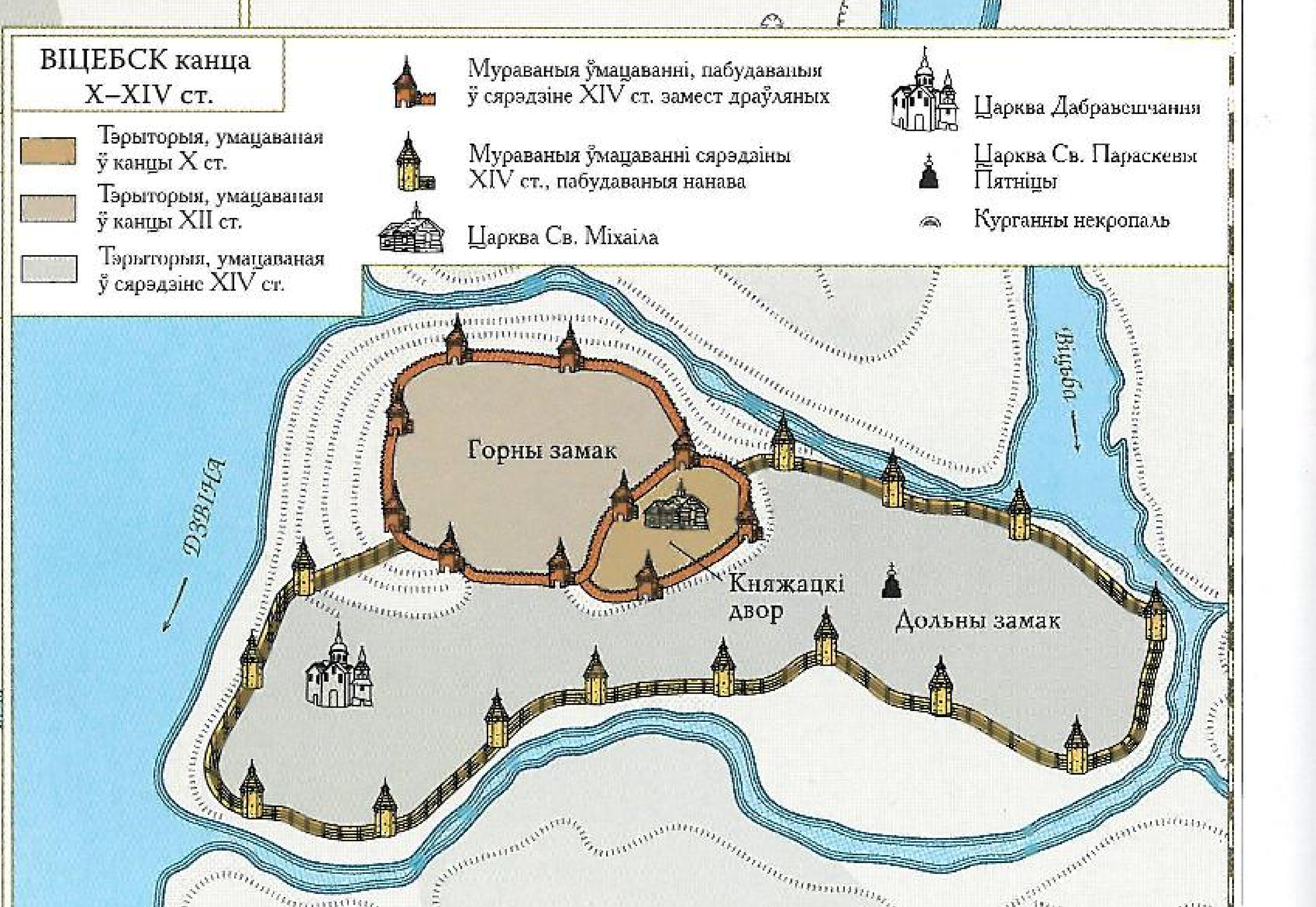
ВІЦЕБСК канца X–XIV стст.
Тэрыторыя, умацаваная ў канцы X ст.
Тэрыторыя, умацаваная ў канцы XII ст.
Тэрыторыя, умацаваная ў сярэдзіне XIV ст.
Мураваныя ўмацаванні, пабудаваныя ў сярэдзіне XIV ст. замест драўляных
Мураваныя ўмацаванні сярэдзіны XIV ст., пабудаваныя нанава
Царква Св. Міхаіла
Царква Дабравешчання
Царква Св. Параскевы Пятніцы
Курганны некропаль
Горны замак
Княжацкі двор
Дольны замак
ДЗВІНА
Віцьба

Вялікае Княства Літоўскае

ВЯЛІКАЕ КНЯСТВА ЛІТОЎСКАЕ

Новы этап у гісторыі Беларусі пачаўся пасля ўключэння яе тэрыторыі ў склад Вялікага княства Літоўскага (ВКЛ). Адбыўся разрыў з папярэдняй традыцыяй, калі беларускія землі былі часткай старажытнарускай цывілізацыі з гістарычным, духоўным і канфесіянальным цэнтрам у Кіеве. Пасля разбурэння Кіева манголамі ў 1240 г. часткі Русі, якія пазбеглі непасрэднай залежнасці ад Залатой Арды, пачалі шукаць уласныя шляхі далейшага развіцця. Для продкаў сучасных беларусаў такім шляхам стала прыняцце ўлады літоўскіх князёў.

Першыя крокі на гэтым шляху адлюстроўвае карта „Утварэнне Вялікага княства Літоўскага. 1245–1315 гг.“ Яе храналагічныя рамкі ахопліваюць перыяд ад прыблізнай даты ўкняжання ў Навагародку літоўскага князя Міндоўга да пачатку панавання Гедзіміна. Ад гэтых часоў захавалася няшмат крыніц, прыдатных для гісторыка-геаграфічных рэканструкцый. Асноўныя звесткі пра дзейнасць Міндоўга, яго сучаснікаў і бліжэйшых наступцаў змяшчае Галіцка-Валынскі летапіс, які ўваходзіць у склад Іпацьеўскага летапіснага збору. Іх істотна дапаўняюць крыніцы заходнееўрапейскага паходжання: хронікі і актавыя матэрыялы Лівонскага і Тэўтонскага ордэнаў, дакументы рымскай курыі (пядаўна яны былі выдадзены ў беларускім перакладзе ў зборніку „Міндоўг, кароль Літовіі“). Некаторыя дадатковыя звесткі можна знайсці ў наўгародскіх, пскоўскіх, уладзіміра-суздальскіх і польскіх летапісах. Але большасць гэтых звестак - вельмі ўрывачныя і неакрэсленыя. Нельга вызначыць дакладныя межы княстваў на гэты перыяд, таму большасць з іх праведзена ўмоўна, на падставе экстрапаляцыі больш ранніх альбо больш позніх звестак. Зразумела, што і напрамкі ваенных паходаў вельмі прыблізныя. Агульная гістарычная абстаноўка прыводзіцца паводле канцэпцыі, выказанай аўтарам карты ў шэрагу публікацый, апошнія з іх — артыкул „Літва“ для энцыклапедыі „Вялікае княства Літоўскае“ (з адпаведнай картай) і адзін з раздзелаў шасцітомнай „Гісторыі Беларусі“. Карта абапіраецца таксама на карты аналагічнай тэматыкі, змешчаныя ў „Энцыклапедыі гісторыі Беларусі“ і „Нацыянальным атласе Беларусі“.

Наступны храналагічны перыяд увасоблены ў карце „Тэрытарыяльны рост Вялікага княства Літоўскага пры Гедзіміне і Альгердзе. 1315–1377“. Улада літоўскіх князёў пашырылася на ўсю тэрыторыю сучаснай Беларусі. Адгэтуль да канца XVIII стагоддзя яе гісторыя была часткай гісторыі ВКЛ. Пры Альгердзе пачалося ваенна-палітычнае процістаянне паміж ВКЛ і іншым аб'яднаўчым цэнтрам, які ўзнік у паўночна-ўсходняй частцы старажытнарускай тэрыторыі вакол Масквы. Суіснаванне гэтых цэнтраў прывяло да фарміравання самастойных этнасаў, якія аднолькава карысталіся старой назвай „рускія“: продкі сучасных рускіх, беларусаў і ўкраінцаў. Такім чынам, падзеі гэтага перыяду мелі выключна важнае значэнне для этнагенезу беларусаў. Галоўнымі крыніцамі па-ранейшаму застаюцца летапісы, якія трэба падзяляць на дзве групы. Адну ствараюць наўгародска-пскоўскія, маскоўска-цвярскія летапісныя зборы і некаторыя ордэнскія хронікі (Пятра з Дусбурга, Германа з Вартберга і інш.), што вяліся непасрэдна ў гэты перыяд ці крыху пазней. Іх паведамленні, як правіла, дакладныя, але ўрывачныя. Зрэдку ў іх прыводзяцца важныя дакументы (напрыклад, тэксты міжнародных дагавораў). Другую групу ствараюць хронікі, складзеныя праз адно-два стагоддзі пасля падзей. Да іх адносяцца беларуска-літоўскія летапісы і польская хроніка Яна Длугаша. Аўтары гэтых твораў імкнуліся даць суцэльную карціну падзей, як яе сабе ўяўлялі, але ў ёй рэальныя звесткі перамешаны з міфамі і фальклорнымі сюжэтамі. Таму шэраг пытанняў, у тым ліку даты далучэння да ВКЛ пэўных тэрыторый, застаюцца дыскусійнымі. Напрыклад, гісторыкі разыходзяцца ў тым, ці адбываўся сапраўды паход Гедзіміна на Кіеў, пра які паведамляюць беларуска-літоўскія летапісы. Аўтар карты схіляецца да думкі, што гэтая звестка не адпавядае рэчаіснасці, таму яна і не ўвасоблена на карце.

Трэцяя карта прысвечана перыяду, калі была заключана дынастычная унія паміж ВКЛ і Польскім каралеўствам, а каталіцтва зрабілася афіцыйнай дзяржаўнай рэлігіяй княства. Гэтыя падзеі ўключылі тэрыторыю Беларусі ў сферу ўплыву заходнееўрапейскай цывілізацыі, што было яшчэ адным ключавым момантам у этнагенезе беларусаў. На карце пазначаны шэраг знешніх і ўнутрыпалітычных канфліктаў, якія папярэднічалі заключэнню Крэўскай уніі альбо былі яе наступствамі: дынастычная барацьба пасля смерці Альгерда паміж яго сынам Ягайлам і братам Кейстутам, няўдалая спроба Ягайлы ўмяшацца ў канфлікт паміж Маскоўскім княствам і Ардой на баку апошняй у 1380 г., барацьба Вітаўта Кейстутавіча за велікакняжацкую ўладу, у якой ён абапіраўся на падтрымку Тэўтонскага ордэна. Адзначаны і такі момант, як выданне першых прывілеяў на гарадское самакіраванне паводле нямецкага ўзору (яно традыцыйна называлася магдэбургскім правам). На ўрэзцы пазначаны ўладанні ўдзельных князёў, якія прымалі рашэнне аб уніі альбо выступалі яе асноўнымі праціўнікамі. Асноўнымі крыніцамі застаюцца ордэнскія хронікі, беларуска-літоўскія летапісы і хроніка Яна Длугаша, але гэтым перыядам датуюцца і першыя актавыя дакументы, створаныя непасрэдна ў канцылярыі ВКЛ. Іх яшчэ вельмі няшмат: гэта шэраг прывілеяў Ягайлы і прысяжныя граматы некаторых удзельных князёў, тэксты міжнародных дагавораў.

На карце „Максімальнае пашырэнне ВКЛ у часы Вітаўта. 1392–1430 гг.“ знайшоў адлюстраванне перыяд працяглага панавання гэтага выдатнага палітыка, які шэраг гісторыкаў лічыць „залатым векам“ ВКЛ. На пачатку перыяду былі зроблены істотныя крокі да цэнтралізацыі ўлады ў руках вялікага князя, шэраг удзельных княстваўператвораны ў намесніцтвы. Пазней ствараліся новыя ўдзелы, а шэраг скасаваных (у тым ліку Полацк, Віцебск, Валынь, новадалучаны Смаленск) атрымалі так званыя земскія прывілеі, якія забяспечвалі ім пэўную аўтаномію. Пазней такі ж статус атрымала Жамойць, вернутая ў склад ВКЛ пасля перамогі над Тэўтонскім ордэнам. Такія паўсамастойныя адзінкі традыцыйна называліся землямі ў адрозненне ад астатняй тэрыторыі, у 1413 г. падзеленай на два ваяводствы: Віленскае і Троцкае. Апошнія, у сваю чаргу, складаліся са звычайных намесніцтваў, што не мелі земскіх прывілеяў, і з удзельных княстваў, звязаных з вярхоўнай уладай праз асабістую васальную залежнасць сваіх уладальнікаў. На карце зроблена спроба адлюстраваць гэтую складаную структуру: колерамі паказаны тры асноўныя катэгорыі адміністрацыйна-тэрытарыяльных адзінак. Ставілася мэта даць самае агульнае ўяўленне, бо адлюстраванне ўсіх змен у статусе асобных тэрыторый занадта ўскладніла б успрыняцце карты. Характар крыніц і даследаванняў, выкарыстаных пры стварэнні карты, у асноўным такі ж, як і ў папярэдні перыяд. Адзінае, што аўтэнтычных актавых і эпісталярных крыніц стала крыху больш, яны апублікаваны, пераважна польскімі даследчыкамі, у такіх зборніках, як „Кодэкс эпісталярый Вітаўта, вялікага князя літоўскага“ (Codex epistolaris Vitoldi, Magni Ducis Lithuaniae), „Вітальдыяна“ (Vitoldiana), „Акты уніі Польшчы з Літвой“ (Akta unii Polski z Litwa) і інш.

Карта „Вялікая вайна 1409–1411 гг.“ прысвечана аднаму, але яскраваму моманту панавання Вітаўта — удзелу ВКЛ у так званай „Вялікай вайне“ з Тэўтонскім ордэнам, кульмінацыяй якой стала славутая Грунвальдская бітва. На думку многіх гісторыкаў, паражэнне Ордэна ў гэтай вайне азначыла канец яго экспансіяніцкай палітыкі ва Усходняй Еўропе. На карце сумесны паход польскага і літоўска-беларускага войска паказаны ў шырокім кантэксце, уключаючы папярэднюю барацьбу Ордэна і Польшчы. Гістарычны кантэкст гатай падзеі неаднаразова асвятляўся польскімі гісторыкамі, але картаграфічна прадстаўлены ўпершыню.

Падзеі, якія наступілі непасрэдна пасля смерці Вітаўта ў 1430 г., адлюстраваны на карце „Дынастычная барацьба ў ВКЛ. 1430–1440 гг.“. Непасрэдным пераемнікам Вітаўта стаў малодшы брат Ягайлы — Скіргайла. Ён карыстаўся падтрымкай рэгіянальных эліт праваслаўнага, „рускага“ паходжання, што выклікала незадавальненне з боку часткі этнічна літоўскай знаці, пасля Крэўскай уніі ахрышчанай у каталіцтва. У выніку распачаўся працяглы канфлікт паміж Скіргайлам і стаўленікам „літоўскай партыі“ — малодшым братам Вітаўта Жыгімонтам, узведзеным на пасад у 1432 г. Канфлікт выявіў несупадзенне інтарэсаў розных груп насельніцтва ВКЛ не толькі сацыяльных, але і этнічных. Для яго пераадолення спатрэбіліся пэўныя захады да кансалідацыі літоўскай і праваслаўнай рускай знаці, частковае ўраўнаванне апошняй у правах з каталікамі. Усе дэталі процiборства паказаць на карце вельмі складана, але яна дазваляе ўявіць тэрыторыі, якія аказвалі падтрымку кожнаму з бакоў, месцы найбольш значных ваенных дзеянняў і некаторыя іншыя моманты.

На карце „Беларускія землі ў складзе ВКЛ. 1440–1470-я гг.“ упершыню ў айчыннай картаграфіі пазначаны практычна ўсе населеныя пункты на тэрыторыі Беларусі, якія згадваюцца ў крыніцах азначанага часу і паддаюцца лакалізацыі. Храналагічна карта адпавядае першым тром дзесяцігоддзям вельмі працяглага панавання Казіміра Ягелона — малодшага сына Ягайлы, які быў абраны вялікім князем у 1440 г. у 13-гадовым узросце. Адметнасцю гэтага перыяду з'яўляецца тое, што ад яго захаваліся параўнальна масавыя актавыя матэрыялы — так званая „кніга пажалаванняў Казіміра“, якая адкрывае сабой „Метрыку ВКЛ“, і запісы пажалаванняў на карысць каталіцкай царквы з архіва Віленскага біскупства, выдадзеныя ў „Дыпламатычным кодэксе Віленскай катэдры і дыяцэзіі“ (Kodex dyplomatyczny katedry i diacezji Wilenskiej). У гэтых дакументах фіксуецца працэс раздачы вялікіх зямельных абшараў у прыватную ці царкоўную ўласнасць, распачаты яшчэ пры Вітаўце. Маёнткі раздаваліся ў вечнае карыстанне прадстаўнікам палітычнай эліты, якая ў той час выразна падзялялася на некалькі замкнутых груп, што канкурыравалі паміж сабой. Адну з іх стваралі князі літоўскага паходжання, большасць з якіх былі родзічамі вялікага князя, прадстаўнікамі разгалінаванага роду Гедзімінавічаў. З іх нашчадкам Уладзіміра Альгердавіча належалі Слуцкае (з Капылём і Цімкавічамі), Пінскае, Бельскае (у Смаленскай зямлі) княствы, маёнткі Магільная, Гайна і Палонна; нашчадкам Фёдара Альгердавіча — Кобрынскае княства, Уладава, Трасцяніца; нашчадкам Канстанціна Альгердавіча — Чартарыйскае княства, Лагожаск, Рычоў; нашчадкам Лугвеня Альгердавіча — Мсціслаўскае княства і Цяцерын. Апрача іх, у гэтую ж групу ўваходзілі іншыя літоўскія княжацкія роды — Гальшанскія (ім належалі, апрача родавых Гальшан і Трабаў, такія воласці, як Дуброўіца, Глуск, Дунілавічы, Лебедзева, Станькава, Барань, Раманава, а таксама частка спадчыны князёў Друцкіх у Зубрэвічах, Новым Быхаве, Дабасне і Турцы) і Ямантавічы (уладанні апошніх, Бачэйкава і Падбярэззе з шэрагам раскіданых анклаваў, знаходзіліся адпаведна ў Полацкім і Друцкім паветах). Усе яны яшчэ да Крэўскай уніі былі ахрышчаны ў праваслаўе, у сувязі з чым апынуліся па-за межамі прывілеяванай каталіцкай канфесіі, але знатнае паходжанне дазваляла ім захоўваць высокі статус у дзяржаве.

Другую групу ствралі нашчадкі старажытнарускай дынастыі Рурыкавічаў — князі Друцкія, Лукомскія, Астрожскія і інш. Вялікія родавыя вотчыны забяспечвалі ім эканамічную магутнасць, але палітычны статус быў ніжэйшы, чым у першай групы. Іх палітычны ўплыў абмяжоўваўся пераважна тэрыторыямі, на якіх дзейнічалі земскія прывілеі, а да кіруючых пасад у велікакняжацкай радзе яны не дапускаліся. Да гэтай жа групы можна далучыць Рурыкавічаў маскоўскага паходжання, якія эмігрыравалі ў ВКЛ і атрымалі тут буйныя вотчыны: князёў Мажайскіх (Гомейска-Старадубскае княства) і Яраславічаў-Бароўскіх (Клецк, Рагачоў, Гарадок Давыдаў).

У легендзе да карты ўсе яны пазначаны як „князі рускага паходжання“, але варта памятаць пра шматзначнасць тэрміна „рускі“ ў гэты час. Праваслаўнае насельніцтва Беларусі лічыла „рускімі“ менавіта сябе, а выхадцаў з Маскоўскай дзяржавы ўспрымала як „маскоўцаў“. Тыя ж, у сваю чаргу, сябе лічылі „рускімі“, а жыхароў ВКЛ — „літвінамі“. У дадзеным выпадку пад „рускімі“ разумеюцца абедзве групы Рурыкавічаў.

Трэцюю групу ўтваралі нашчадкі літоўскага баярства, ахрышчанага ў каталіцтва. Большасць з іх (апрача князёў-католікаў Свірскіх і Гедройцаў, якіх мы далучаем да гэтай жа групы) не магла пахваліцца княжацкім паходжаннем, затое яны належалі да пануючай канфесіі, утваралі непасрэднае атачэнне вялікага князя, а ў час яго юнацтва фактычна кіравалі дзяржавай ад яго імя. Менавіта каталіцкім

панам прыпадала большасць зямельных пажалаванняў, дзякуючы чаму да канца перыяду некаторыя роды ператварыліся ў найбольш заможную групу арыстакратыі. Найбольш уплывовым з часоў Вітаўта быў род Манівідавічаў з іх адгалінаваннямі Гедыгольдавічамі і Рымавідавічамі, якім у гэты перыяд належалі Геранёны-Суботнікі, Жупраны, Горваль, Брагін, Любеч, Гасцілава, Даўгінава, Докшыцы, Мсціж, Волма, Мір, Камень, Налібакі, Радашковічы, Забярэззе, Жосна, Крывічы. Нямногім саступалі ім паны Няміры (Даляцічы, Агарэвічы, Дабрамысль, Нясвіж, Іскалць, Лунін, Малешава, Уселюб, Жухавічы), Саковічы (Стары Мядзел, Вязынь, Ілья, Насілава, Няменчын, Ула, Боліна, сёлы ў Чачэрскай і Гомейскай валасцях), Даўгірдавічы (Варняны, Каркажышкі, Лынтупы, Струна, Свіраны), Нацы (Зэльва, ваўкавыская Межырэч, Шылавічы, Лыскава, Воінь, Вішнічы, Яблачна), Насуты (Белая і падляшская Межырэч, Вістычы, Шарашоў), Доргевічы (Хажова, Турэйск, Воўпа, Астрожчычы, Смалявічы, Касута, Палачаны), Гойцавічы (Крошын, Рэпухаў, Хоцянічы, Гошчава, Жыровічы), Валімунтавічы-Кезгайлы (Ракаў, Любча, Ельна, Халопенічы) і яшчэ некалькі літоўскіх родаў.

А вось нашчадкі баяр „рускага" паходжання мелі найніжэйшы статус сярод пануючага кола, бо не былі ні католікамі, ні князямі. Тым не менш некаторыя з іх (асабліва полацкі род Корсакаў) карысталіся вялікім уплывам на земскім узроўні, маючы параўнальна вялікія зямельныя ўладанні (Корсакам належалі Галубічы, Бабынічы, Язна і інш. у Полацкай зямлі, а таксама Узда). Нарэшце, з прапанаванай класіфікацыі выпадаюць роды Братошычаў-Зяновічаў і Юр'евічаў-Ходкавічаў, якія былі праваслаўнымі, але паводле статусу і заможнасці (Зяновічам належалі Смаргонь, Паставы, Вішнеў, Глыбокае, Ходкавічам — Бераставіца, Супрасль, Мыш) не адрозніваліся ад літоўскіх паноў, займаючы месцы ў радзе і важныя намесніцкія пасады. Гэта, напэўна, тлумачыцца іх адмысловым паходжаннем. Генеалагічная легенда Зяновічаў сцвярджала, што гэты род быў прышлым з Сербіі, дзе паходзіў ад мясцовай пануючай дынастыі. Хадкевічаў жа генеалагісты ВКЛ XVI стагоддзя лічылі знатным літоўскім родам, які перайшоў у праваслаўе да Крэўскай уніі. Шэраг ускосных меркаванняў сведчыць на карысць гэтай версіі, хоць яна пакуль не даказана.

На карце пазначаны прыблізныя межы тэрыторый, раздадзеных прадстаўнікам пералічаных груп, каталіцкай і праваслаўнай царкве, а таксама тыя, што засталіся ў руках вялікага князя, альбо здаваліся ў часовае трыманне яго дробным васалам. Для вызначэння такіх межаў прамых звестак у тагачасных дакументах няма, яны вызначаны шляхам „адваротнай праекцыі" даных аб пазнейшай тэрыторыі маёнткаў, гісторыя якіх прасочваецца з часоў Вітаўта і Казіміра. У некаторых выпадках вызначыць прыналежнасць той ці іншай тэрыторыі аказалася немагчыма, а часам яна пазначана гіпатэтычна. Гэтак жа гіпатэтычнымі з'яўляюцца межы адміністрацыйна-тэрытарыяльных адзінак — ваяводстваў, зямель, намесніцтваў і княстваў. У крыніцах няма выразных сведчанняў, якія тэрыторыі адносіліся да двух асноўных ваяводстваў, утвораных у 1413 г. (Віленскага і Троцкага), а якія заставаліся па-за іх межамі і падпадалі пад дзеянне земскіх прывілеяў. Гісторыкі выказвалі на гэты конт розныя меркаванні, у тым ліку і аўтар гэтай карты ў папярэдніх энцыклапедычных публікацыях прытрымліваўся іншага меркавання аб прыналежнасці, у прыватнасці, Навагародскага павета. Вядома, што некалі ён уваходзіў ва ўдзел Кейстутавічаў з цэнтрам у Троках, а ў звестках попісу войска 1528 г. пералічаны сярод паветаў Віленскага ваяводства. Непасрэдных жа звестак аб ваяводскай прыналежнасці Навагародка ў час, што разглядаецца, аўтару знайсці не ўдалася. Адносна межаў ваяводстваў трэба ўлічваць і той факт, што магнацкія і княжацкія ўладанні фактычна знаходзіліся па-за ваяводскай структурай, бо карысталіся падатковым і юрыдычным імунітэтам: велікакняжацкія намеснікі доступу туды не мелі. Дакладную колькасць намесніцтваў-паветаў вызначыць таксама цяжка, бо адна і тая ж тэрыторыя ў адных крыніцах выступае як самастойная „воласць", а ў другіх — як частка іншай адміністрацыйнай адзінкі. Што тычыцца тэрыторыі, пазначанай на карце як „Рускія воласці", то яе можна было б разглядаць як працяг Віленскага ваяводства, але з пэўнымі агаворкамі. Звестак аб тым, як кіраваліся гэтыя воласці ў азначаны перыяд, практычна няма. У пазнейшы час некаторыя з іх падзяляліся на дзве „палавіцы", падпарадкаваныя віленскаму і троцкаму ваяводам (для Бабруйскай воласці такі падзел прыгадваецца нават у пачатку XVII стагоддзя).

Карта „Цэнтральная і Усходняя Еўропа ў сярэдзіне — 2-й палове XV ст." прысвечана таму ж храналагічнаму перыяду, але паказвае месца ВКЛ у больш шырокім геаграфічным кантэксце. Асноўная мэта карты — паказаць тэрыторыю, на якую распаўсюдзілася ўлада дынастыі Ягелонаў. На той момант ніводны каралеўскі дом Еўропы не меў такіх вялізных уладанняў, як сыны і ўнукі Ягайлы, абраныя каралямі Польшчы, Чэхіі, Венгрыі. Адначасова ім належала і велікакняжацкая карона ВКЛ. Карта дазваляе ўявіць, якую частку займала ў гэтых уладаннях тэрыторыя Беларусі.

Карта „Узаемаадносіны ВКЛ з Вялікім княствам Маскоўскім і Крымскім ханствам. 1487—1537 гг." прысвечана перыяду, калі геапалітычнае становішча ВКЛ істотна пагоршылася. З усходу яно зведала моцны націск з боку новай цэнтралізаванай дзяржавы — Вялікага княства Маскоўскага, якое ў самым канцы перыяду, пасля каранацыі Івана IV, пачало называцца Рускім царствам. Карыстаючыся тым, што ў гэтай дзяржаве дынастыя Рурыкавічаў захавала пануючае становішча, яе ўладары абвясцілі сябе адзінымі паўнапраўнымі пераемнікамі старажытнай Русі і пачалі небеспаспяховую барацьбу за тую частку яе тэрыторыі, што ўжо больш стагоддзя належала ВКЛ. Адначасова на поўдні ўтварылася яшчэ адна моцная і агрэсіўная дзяржава — Крымскае ханства. Яно паўстала на частцы Залатой Арды, што распалася, і прэтэндавала на ролю яе пераемніка. Крымскія татары ажыццяўлялі частыя набегі на ВКЛ, імкнучыся не да тэрытарыяльных захопаў, а да рабунку. Гэты перыяд аказаў моцнае ўздзеянне на калектыўную ідэнтычнасць жыхароў „рускай" часткі ВКЛ. Тое, што этнічна блізкія жыхары Маскоўскай дзяржавы працяглы час выступалі ў якасці асноўных палітычных праціўнікаў, спрыяла асэнсаванню іх як іншага этнасу. Наадварот, сумесныя дзеянні ў барацьбе з вонкавай агрэсіяй, на фоне пэўнай дыскрымінацыі з боку католікаў, кансалідавалі праваслаўнае насельніцтва ВКЛ, надавалі яму агульную самасвядомасць. З другога боку, арыентаванасць на пераважна паўднёвы, антыкрымскі напрамак ваеннай актыўнасці і кантакты з татарамі стварала перадумовы для адасаблення жыхароў Падолля, Валыні і Кіеўшчыны. Пазней, калі на паўднёва-ўсходняй мяжы гэтых зямель пачалося фарміраванне казацтва, гэта прывяло да ўзнікнення „ўкраіннай" (украінскай у сучасным разуменні) свядомасці. Карта адлюстроўвае тэрытарыяльныя змены, што адбыліся ў гэты час, асноўныя напрамкі ваенных дзеянняў і зоны звязаных з гэтым разбурэнняў. Крыніцамі паслужылі ўжо вельмі шматлікія дакументы „Метрыкі ВКЛ" і дыпламатычнага архіва Вялікага княства Маскоўскага, а таксама звесткі беларуска-літоўскіх летапісаў, якія для гэтага часу сучасныя падзеям і таму ўжо не маюць яўна міфічных звестак.

Тэматычным працягам гэтай карты з'яўляюцца схемы трох найбольш значных бітваў таго часу. У адной з іх разгром войска ВКЛ на рацэ Вядрошы прадвызначыў страту вялізных абшараў на ўсходзе дзяржавы, што прыпыніла працэс іх інтэграцыі з іншым рускім насельніцтвам ВКЛ. Бітва пад Клецкам знамянальная бадай што самым значным поспехам у процідзеянні татарскім нападам, а бітва пад Оршай — адзіным па-сапраўднаму буйным поспехам у вайне з Масквой, які прадухіліў далейшыя тэрытарыяльныя страты пасля падзення Смаленска. Рэканструкцыя ходу бітваў зроблена паводле летапісных паведамленняў аб іх.

На карце „Цэнтральная і Усходняя Еўропа ў 2-й чвэрці XVI ст." паказаны агульныя змены тэрыторыі, што кантраляваліся наступнымі пакаленнямі Ягелонаў: сынамі і ўнукамі Казіміра. На канец перыяду дынастыя ўжо згасала — пры ўладзе заставаўся яе апошні мужчынскі прадстаўнік, кароль Польшчы і вялікі князь літоўскі Жыгімонт II Аўгуст, які не меў дзяцей. З яго смерцю ў 1572 г. дынастыя канчаткова знікла, але гэта ўжо выходзіць за храналагічныя рамкі карты.

Наступная карта ахоплівае заключную частку перыяду, якому прысвечаны гэты раздзел атласа. Акцэнт зроблены на ўдзел ВКЛ у барацьбе за Лівонію (Інфлянты, як яе называлі на польскі лад), якая апынулася фактычна падзеленай паміж Расійскім царствам, Швецыяй, Даніяй і ВКЛ. З гэтага часу гісторыя паўднёва-ўсходняй Латвіі надоўга аказалася звязанай з гісторыяй Беларусі, што выяўляецца і сёння ў пэўных рысах насельніцтва па абодва бакі сучаснай дзяржаўнай граніцы. У вайне за Інфлянты ВКЛ сутыкнулася з занадта моцным для сябе праціўнікам — Расійскім царствам, што прывяло да шэрагу паражэнняў і прымусіла палітычную эліту ВКЛ пайсці на не зусім раўнапраўныя ўмовы новай, больш цеснай дзяржаўнай уніі з Польшчай. Утварылася новая федэратыўная дзяржава — Рэч Паспалітая Абодвух Народаў. Гэта не было, аднак, канцом гісторыі ВКЛ, бо Княства захавала пэўныя формы суверэнітэту (уласнае заканадаўства, войска, скарб) амаль да канца існавання Рэчы Паспалітай. Выключныя наступствы для этнічнай свядомасці беларусаў і ўкраінцаў мела тое, што ў працэсе уніі ў складзе ВКЛ засталіся толькі літоўскія і беларускія землі, а ўсе ўкраінскія аб'ядналіся ў складзе Польскага каралеўства. З гэтага часу адасабленне дзвюх частак „рускага" этнасу ВКЛ пайшло імклівымі тэмпамі. Такім чынам, азначаны перыяд стварыў канчатковыя ўмовы для складвання самастойнай беларускай народнасці.

Карта крыху выходзіць за дату Люблінскай уніі і канчаецца мірным пагадненнем паміж Рэччу Паспалітай і Расійскім царствам у 1570 г., якое завяршыла першы этап Інфлянцкай вайны. Але ў прамежак паміж уніяй і заключэннем гэтага перамір'я істотных падзей не адбывалася. На карце пазначаны адміністрацыйна-тэрытарыяльны падзел ВКЛ напярэдадні рэформы 1565—1566 гг. Варта ўлічваць, што гэты падзел у крыніцах выступае не вельмі выразна, а часам супярэчліва. У сувязі з гэтым гісторыкі разыходзяцца ў тым, напрыклад, ці адносіліся Берасцейскі, Камянецкі і Кобрынскі паветы да Падляшскага ці Троцкага ваяводстваў. Межы Навагародскага ваяводства ў гэты час таксама спрэчныя. Невядома, ці ўваходзілі фармальна ў яго склад вотчыны князёў Алелькавічаў-Слуцкіх і Глускае княства, што належала князям Гальшанскім. Ход ваенных дзеянняў на першым этапе Інфлянцкай вайны прыводзіцца паводле разнастайных крыніц і абагульняльных публікацый беларускіх, польскіх і расійскіх гісторыкаў.

Дзве апошнія карты раздзела маюць тэматычны характар. Адна з іх прысвечана важнай падзеі ў гаспадарчым жыцці беларускіх зямель — аграрнай рэформе, якая істотна змяніла характар землекарыстання і падаткаабкладання. Архаічныя формы замяняліся уніфікаванымі, якія без істотных змен захоўваліся затым да канца існавання Рэчы Паспалітай. Карта дазваляе прасачыць, як разгортвалася рэформа ў дзяржаўных і магнацкіх маёнтках на тэрыторыі Беларусі. Яе храналагічныя рамкі таксама выходзяць за момант Люблінскай уніі, ход рэформы даведзены да канца XVI стагоддзя. Карта ўяўляе сабой зводку паведамленняў „Метрыкі ВКЛ", магнацкіх фамільных фондаў і іншых архіўных крыніц аб тым, што ў пэўным маёнтку адбывалася „памера на валокі", альбо валокі прыгадваюцца ўжо як наяўнасць.

Карта „Гандлёвыя сувязі ў Еўропе XVI ст." паказвае, якія патокі тавараў перамяшчаліся па тэрыторыі Беларусі, адкуль яны траплялі сюды і наадварот, якія мясцовыя тавары знаходзілі попыт у іншых краінах. Зразумела, на карце магчыма адлюстраваць толькі спрошчаную карціну, у рэальнасці яна была значна больш складанай. Гэта карта — вынік аналітычнага абагульнення архіўных звестак і даследаванняў па эканамічнай гісторыі Еўропы.

В. Насевіч

УТВАРЭННЕ ВЯЛІКАГА КНЯСТВА ЛІТОЎСКАГА. 1245–1315 гг.

◉ ПІНСК — Сталіцы дзяржаў у другой палове XIII—пачатку XIV ст.
⊙ Лукомль — Цэнтры зямель і ўдзельных княстваў
○ Кобрын — Іншыя населеныя пункты

МЕЖЫ

- дзяржаў у сярэдзіне XIII ст.
- рускіх удзельных княстваў і зямель, балцкіх племянных княжанняў, далучаных тэрыторый
- ВКЛ пры Міндоўгу каля 1260 г. і пры Віценю каля 1310 г.

ТЭРЫТОРЫІ

- непасрэдна падуладныя Міндоўгу каля 1250 г.
- балцкіх княстваў, якія каля 1250 г. знаходзіліся пад уплывам Міндоўга
- рускіх княстваў, якія з сярэдзіны XIII ст. знаходзіліся пад уплывам літоўскіх князёў
- Полацкага княства, якое ў другой палове XIII ст. належала папераменна літоўскім і мясцовым князям
- Тэўтонскага і Лівонскага ордэнаў на 1245 г.
- захопленыя Тэўтонскім і Лівонскім ордэнамі паміж 1245 і 1282 гг.
- часова страчаныя ВКЛ на карысць Лівонскага ордэна ў 1250-я гг. і 1280-я гг.
- Лівонскага ордэна, якія часова належалі да ВКЛ у 1281—1313 гг.
- Яцвяжскія, захопленыя Галіцка-Валынскім княствам
- Слонім — ленных уладанняў Рамана Васількавіча ў 1254—1258 гг. пад сюзерэнітэтам літоўскага караля Міндоўга
- часова страчаныя ВКЛ на карысць Галіцка-Валынскага княства ў 1289 г.
- далучаныя да Смаленскага княства (Віцебскае княства ў 1281—1297 гг., Бранскае княства з канца XIII ст.)
- непасрэдна падуладныя (кіраваліся) Залатой Ардзе з 40-х г. XIII ст.

Гады далучэння тэрыторый

- каля 1306 — да ВКЛ
- 1303 — да Маскоўскага княства
- 1254 — да Галіцка-Валынскага княства (часова)
- *1255* — Гады заснавання або першага ўпамінання гарадоў у пісьмовых крыніцах

1:4 500 000

ВАЕННЫЯ ДЗЕЯННІ

- Напрамкі паходаў літоўскіх князёў
- Паход Войшалка ў 1264 г.
- Напрамкі паходаў Галіцка-Валынскага княства супраць Міндоўга і яцвягаў (1248—1255 гг.)
- Асноўныя напрамкі крыжовых паходаў супраць ВКЛ
- Напрамкі сумеснага паходу цемніка Бурундая і князя Васількі Раманавіча на ВКЛ у 1258 г.
- Напрамкі паходу рускіх князёў разам з татарамі на Новагародак у 1274 г.
- Напрамкі паходу татар Нагая і галіцка-валынскіх князёў на Новагародак і Горадна ў 1277—1278 гг.
- ✕ 1260 — Месцы і даты найбольш значных бітваў

НАЗВЫ

- ПОЛАЦКАЕ КНЯСТВА — дзяржаў
- ПАЛЕССЕ — зямель і гісторыка-геаграфічных рэгіёнаў
- НАЛЬШЧАНЫ — балцкіх племянных княстваў

Назвы этнічных супольнасцяў

- ***яцвягі*** — балцкіх
- ***ліВы*** — фіна-угорскіх

Лічбамі на карце пазначаны:

1 Сумесныя ўладанні Вялікага Ноўгарада і Вялікага княства Уладзімірскага, 2 Маскоўскае княства, якое вылучылася ў пачатку 70-х гадоў XIII ст., 3 Тэрыторыі, далучаныя да Маскоўскага княства ў пачатку XIII ст., 4 Тэрыторыі, далучаныя да Разанскага княства ў другой палове XIII ст., 5 Тэрыторыі, далучаныя да Смаленскага княства ў другой палове XIII ст.

ТЭРЫТАРЫЯЛЬНЫ РОСТ ВЯЛІКАГА КНЯСТВА ЛІТОЎСКАГА ПРЫ ГЕДЗІМІНЕ І АЛЬГЕРДЗЕ. 1315–1377 гг.

МЕЖЫ ДЗЯРЖАЎ

- **ПІНСК** — Сталіцы дзяржаў на 1345 г.
- Тураў — Цэнтры зямель і ўдзельных княстваў
- *Брагін* — Іншыя населеныя пункты
- Мураваныя замкі, пабудаваныя пры Гедзіміне і Альгердзе

МЕЖЫ

- дзяржаў на 1345 г.
- удзельных княстваў, зямель, далучаных тэрыторый
- ВКЛ у 1377 г.
- зямель, якія ўваходзілі ў склад залежнага ад Польшчы „Рускага княства"— уладання Баляслава-Юрыя II Трайдзенавіча (1324–1340)
- уладанняў Галіцка-Валынскага княства, якія былі захоплены Залатой Ардой у сярэдзіне 20-х гадоў XIVст. Прыкладна з сярэдзіны XIVст. уладанні князёў Карыятавічаў
- лінія падзелу ВКЛ на Віленскую і Троцкую паловы на 1345 г.

ТЭРЫТОРЫІ

- ВКЛ у 1315 г.
- далучаныя да ВКЛ пры Гедзіміне (1316–1341 гг.)
- далучаныя да ВКЛ пры Альгердзе (1345–1377 гг.)
- Тэўтонскага і Лівонскага ордэнаў; уладанняў каталіцкіх біскупаў на іх землях
- Вялікага княства Маскоўскага ў пачатку XIVст.
- далучаныя да маскоўскіх уладанняў да канца XIVст.
- Вялікага княства Смаленскага (у васальнай залежнасці ад ВКЛ у 30-х гадах XIV ст.–1352, 1359–1375; ад Масквы – у 1352–1359, 1375–1386 гг.)
- Каралеўства Польшча ў 1320 г.
- далучаныя да Каралеўства Польшча да 1377 г.
- спрэчныя паміж ВКЛ і суседнімі краінамі, якія належалі
  1. ВКЛ у 1320–1351 гг.
  2. Польшчы ў 1349–1350 гг.
  3. Мазавецкаму княству ў 1351–1366 гг.
  4. ВКЛ ў 1340–1349 , 1350–1366 гг., як лен Польшчы ў 1366–1370 гг.
  5. ВКЛ ў 1340–1349, 1350 г., як лен Польшчы ў 1366–1370 гг.
  6. ВКЛ у 1340–1349гг.
  7. як лен Польшчы ў 1366–1370 гг.
  8. Польшчы ў 1366–1370 гг.
  9. Польшчы ў 1349–1362 гг.
  10. ВКЛ у 1340–1344 гг.
  11. Маскве у 1358–1359, 1368 –1372 гг.
- Шыпінскай зямлі (Букавіны), з канца 50-х гадоў XIVст. залежнай ад малдаўскага ваяводы
- якія кантраляваліся Залатой Ардой да 1395 г.
- якія намінальна ўваходзілі ў склад ВКЛ, фактычна з'яўляліся часткай Поля, якое перыядычна выкарыстоўвалі татары ў якасці качэўяў

Гады далучэння тэрыторый

1362 да ВКЛ   1362 да Каралеўства Польшча

ВАЕННЫЯ ДЗЕЯННІ

- ✕ 1362 — Месцы і даты найбольш значных бітваў
- Напрамкі паходаў (з назначэннем гадоў)
  - літоўскіх князёў
  - Альгерда да ракі Сінія Воды (Сінюха) і на ўзбярэжжа Чорнага мора
  - Альгерда і літоўска-цвярскіх войскаў на Вялікае княства Маскоўскае
  - маскоўскіх князёў
  - рыцараў
  - польскіх і венгерскіх войскаў

НАЗВЫ

- **КАРАЛЕЎСТВА ПОЛЬШЧА** — дзяржаў
- ПАРОССЕ — зямель і гісторыка-геаграфічных рэгіёнаў

Лічбамі на карценазначаны:
1 Суздальскае (з 1340—Суздальска-Ніжагародскае Вялікае) княства, **2** Мурамскае княства, **3** Сумесныя ўладанні Вялікага Ноўгарада і Вялікага княства Уладзімірскага, **4** Фамінска-Беразуйскае княства, **5** Яраслаўскае княства, **6** Частка Навасільскага княства (у канцы 40-х гадоў XIVст. далучана да Масквы), **7** Тарускае княства

1:5 300 000

ВЯЛІКАЕ КНЯСТВА ЛІТОЎСКАЕ І КАРАЛЕЎСТВА ПОЛЬШЧА. 1377–1392 гг. КРЭЎСКАЯ УНІЯ

МАКСІМАЛЬНАЕ ПАШЫРЭННЕ ВЯЛІКАГА КНЯСТВА ЛІТОЎСКАГА Ў ЧАСЫ ВІТАЎТА. 1392 –1430 гг.

- **СМАЛЕНСК** Сталіцы дзяржаў
- Слуцк — Цэнтры зямель і ўдзельных княстваў
- *Мглін* — Іншыя населеныя пункты
- Трокі — Цэнтры ваяводстваў ВКЛ з 1413 г.
- Ржэва — Населеныя пункты, дадзеныя Свідрыгайлу пасля яго ўцёкаў з ВКЛ у 1408 г.
- Населеныя пункты, знішчаныя ардынцамі

МЕЖЫ

- дзяржаў на 1392 г.
- удзельных княстваў, зямель, далучаных тэрыторый
- ВКЛ, падуладныя Вітаўту ў 1430 г.
- Каралеўства Польшча ў 1392 г.

ТЭРЫТОРЫІ

- ВКЛ, падуладныя Вітаўту ў 1392 г.
- удзельных княстваў, скасаваныя Вітаўтам у 1390-я гг.
- вылучаныя на ўдзелы ў канцы XIV — пачатку XV ст.
- іншых княстваў і лепшых уладанняў ВКЛ, лаяльныя да ўлады Вітаўта
- сумесных уладанняў Вялікага Ноўгарада і ВКЛ
- Прычарнаморскага стэпу, намінальна далучаныя да ВКЛ
- якія намінальна ўваходзілі ў склад ВКЛ, фактычна з'яўляліся часткай Поля, якое перыядычна выкарыстоўвалі татары ў якасці качэўяў
- уладанняў Фёдара Карыятавіча (да 1414 г.), дадзеныя венгерскім каралём за права на Падольскую зямлю
- непасрэдна падуладныя Ягайлу ў 1392 г.
- ленных уладанняў Каралеўства Польшча
- спрэчныя паміж ВКЛ і Каралеўствам Польшча
- Вялікага княства Маскоўскага ў 1389 г.
- далучаныя да маскоўскіх уладанняў з канца XIV ст. да 1425 г.
- залежныя ад Вялікага княства Разанскага ў канцы XIV – пачатку XV ст.
- Тэўтонскага і Лівонскага ордэнаў, уладанняў каталіцкіх біскупаў на іх землях
- замацаваныя за Тэўтонскім ордэнам паводле Салінскага дагавора, уключаныя ў склад ВКЛ фактычна ў 1411–1413 гг., канчаткова ў 1422 г.
- Ржэўскай зямлі, часова (1399 г. да 1402 г.) далучанай да Вялікага княства Цвярскога

Гады далучэння тэрыторый

трывалага	часовага	
1404	1395–1402	да ВКЛ
1393	1401–1405	да Вялікага княства Маскоўскага
каля 1395	каля 1395–1411	да Каралеўства Польшча

ВАЕННЫЯ ДЗЕЯННІ

- Паходы Вітаўта і яго саюзнікаў
- Паход войскаў ВКЛ на Тэўтонскі ордэн у 1410 г.
- Паходы рыцараў Тэўтонскага і Лівонскага ордэнаў
- Паходы князёў — праціўнікаў Вітаўта
- Паходы маскоўскіх войскаў
- Паход татар

Аблогі населеных пунктаў і іх даты

- 1406 паспяховыя; 1402 безвыніковыя
- Знішчэнне населеных пунктаў
- 1392 Месцы і даты найбольш значных бітваў
- 18.01.1401 Месцы і даты заключэння уній
- 12.10.1398 Месца і дата заключэння Салінскага дагавора аб саюзе ВКЛ і Тэўтонскага ордэна
- Паўстанні ў Жамойці 1401 г. і 1409 г.
- Утварэнне Літоўскай праваслаўнай мітраполіі (існавала ў 1415–1419 гг.)
- Хрышчэнне Жамойці і адкрыццё каталіцкага біскупства ў Медніках (1416 ?)
- Месцы няўдалых каранацыйных з'ездаў Вітаўта

НАЗВЫ

- КАРАЛЕЎСТВА ПОЛЬШЧА — дзяржаў на сярэдзіну XIV ст.
- ВІЦЕБСКАЯ ЗЯМЛЯ — зямель і гісторыка-геаграфічных рэгіёнаў

Лічбамі на карце пазначаны:
1 Мазавецкае княства, 2 Плоцкае княства, 3 Яраслаўскае княства, 4 Тарускае княства, 5 Фамінска-Беразуйскае княства, 6 Валахія (Мунцянская зямля)

1:4 600 000

Вялікі князь Вітаўт. Гравюра з „Хронікі Еўрапейскай Сарматыі" 1581 г.

Пячатка Вітаўта

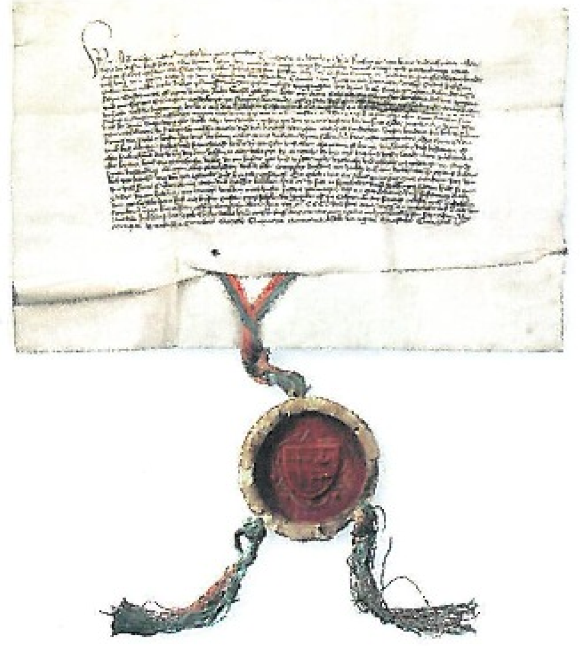

Ліст Вітаўта да магістра Тэўтонскага ордэна, 1404 г.

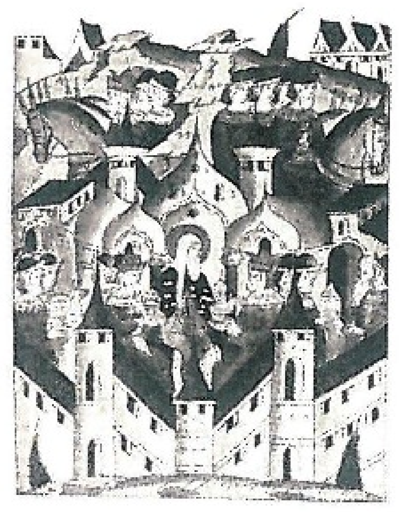

Мітрапаліт „кіеўскі і ўсея Русі" Кіпрыян мірыць Вітаўта з Ягайлам. Сярэдневяковая мініяцюра

Вітаўт перад бітвай на рацэ Ворскле. Сярэдневяковая мініяцюра

Першыя манеты Вялікага Княства Літоўскага. Канец XIV–XV ст.

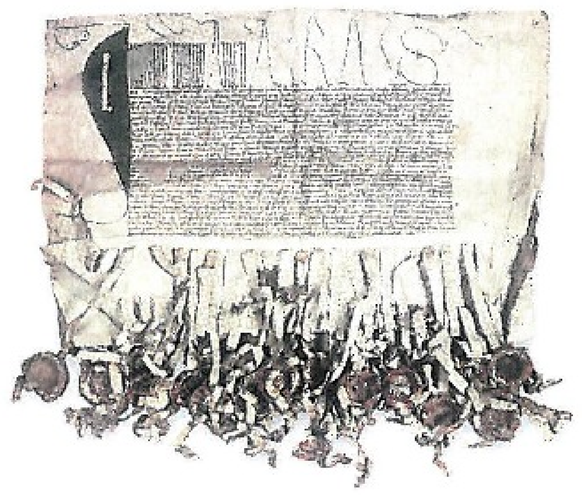

Адзін з актаў Гарадзельскай уніі 1413 г. паміж Вялікім княствам Літоўскім і Каралеўствам Польшча

ВЯЛІКАЯ ВАЙНА 1409–1411 гг. БІТВА ПАД ГРУНВАЛЬДАМ 15 ліпеня 1410 г.

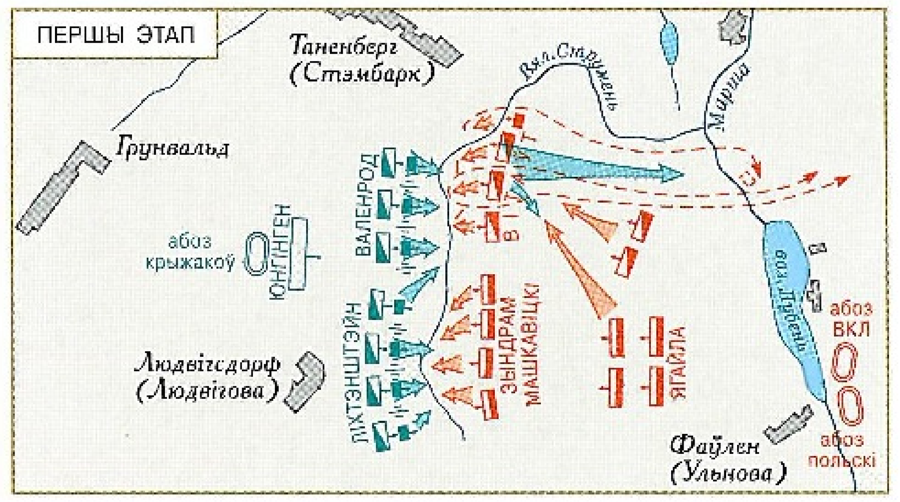

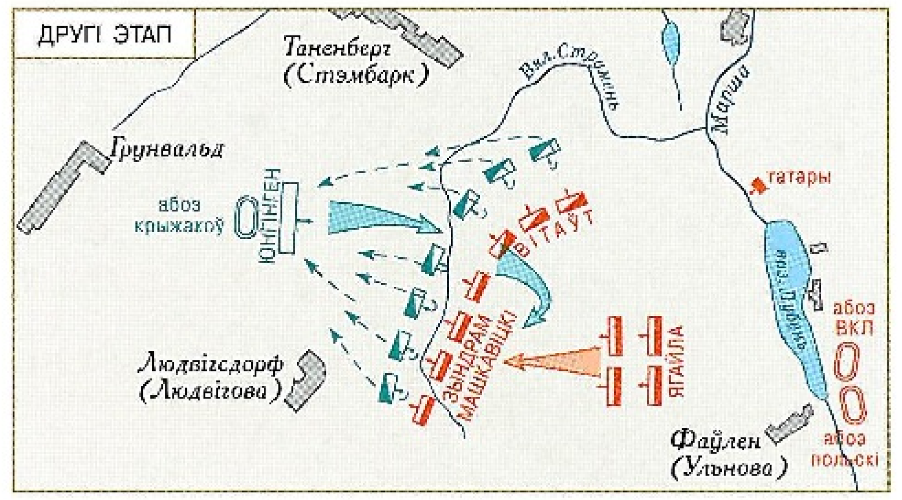

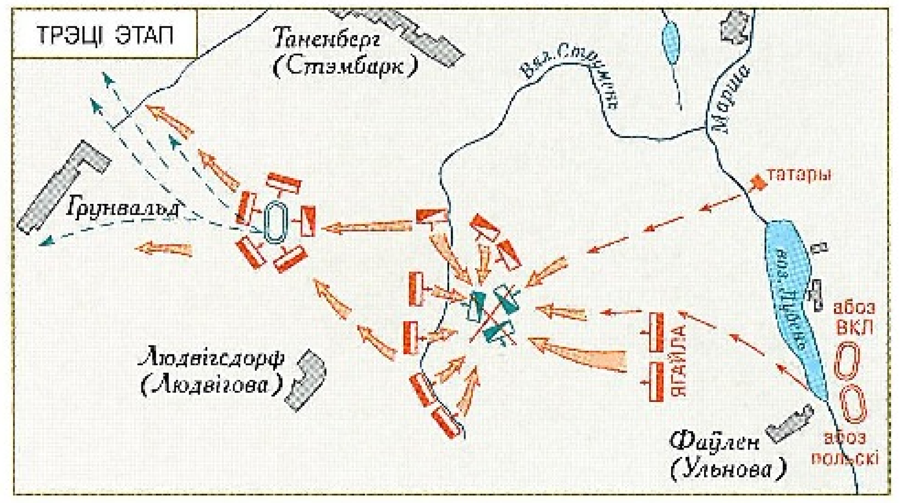

РАЗМЯШЧЭННЕ І ДЗЕЯННІ ВОЙСКАЎ

Саюзнікаў

- Польскія войскі
- Войскі ВКЛ
- Татары
- Атакі саюзнікаў

Тэўтонскага ордэна

- Конніца і пяхота
- Гарматы
- Атакі крыжакоў

Першы этап бітвы

- Адступленне лініі крыла Вітаўта

Другі этап бітвы

- Уступленне ў бой другой лініі польскіх войскаў
- Адступленне крыжацкіх войскаў
- Увядзенне ў бой рэзерву крыжакоў, прарыў імі фронту і выхад у тыл польскім войскам

Трэці этап бітвы

- Акружэнне і разгром крыжацкіх войскаў

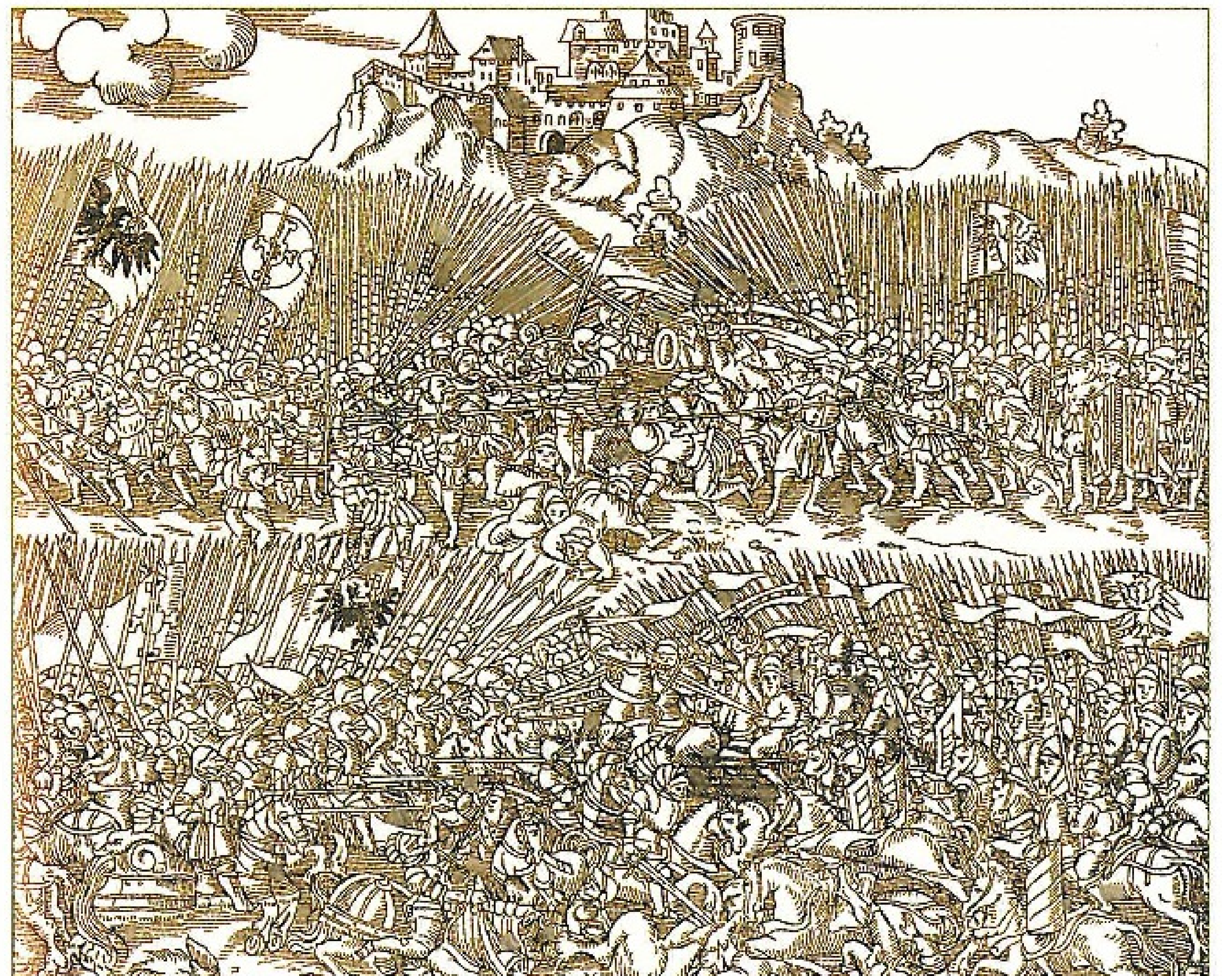

Бітва пад Грунвальдам. Гравюра XVI ст. з „Хронікі ўсяго свету" М. Бельскага

- ВІЛЬНЯ — Сталіцы дзяржаў
- Горадня — Цэнтры ўдзельных княстваў, зямель, ваяводстваў, правінцый
- Пултуск — Іншыя населеныя пункты
- Эльбінг — Цэнтры найбольш значных комтурстваў Тэўтонскага ордэна
- Замкі ў населеных пунктах

МЕЖЫ

- дзяржаў у сярэдзіне 1409 г.
- удзельных княстваў, зямель, ваяводстваў, правінцый, залежных і далучаных тэрыторый
- царкоўных уладанняў
- Каралеўства Польшча
- Усходняя мяжа Свяшчэннай Рымскай імперыі

ТЭРЫТОРЫІ

- 1409 — захопленыя Тэўтонскім ордэнам (з назначэннем часу)
- ленных уладанняў сілезскага князя Уладзіслава Апольскага, у 1396 г. захопленыя Уладзіславам Ягайлам
- Слупскага і Штэцінскага паморскіх княстваў, якія заключылі ў 1409 г. саюз з Тэўтонскім ордэнам супраць Каралеўства Польшча
- уладанняў Тэўтонскага ордэна, на якія прэтэндавала Каралеўства Польшча
- закладзеныя Тэўтонскаму ордэну мазавецкімі князямі
- біскупскіх уладанняў
- Жамойцкай зямлі, якая па ўмовах Тарунскага міру 1411 г. заставалася ў пажыццёвым валоданні Вітаўта і Ягайлы
- ленных уладанняў імператара Свяшчэннай Рымскай імперыі

ВЯЛІКАЯ ВАЙНА 1409–1411 гг.

Падзеі 1409 г.

- Лініі разгортвання ордэнскіх войскаў
- Паход Ульрыха фон Юнгінгена ў Дабжынскую зямлю
- Дзеянні асобных ордэнскіх атрадаў
- Сакрэтная нарада ў Берасці паміж Ягайлам і Вітаўтам 30.11. Вызначэнне ходу вайны з Тэўтонскім ордэнам
- Стан польскіх войскаў
- Рух войскаў Каралеўства Польшча да месцаў збораў
- Паход Ягайлы па захоплены крыжакамі Быдгашч
- Дзеянні асобных польскіх атрадаў і іх адыход

Падзеі 1410 г.
(пасля перамір'я ў Рацёнжы з 14.12.1410 г. да 11.01.1411 г.)

- Напрамкі падыходу польскіх і літоўскіх войскаў да месцаў збораў
- Шлях польскага і літоўскага войскаў да месца аб'яднання пад Чэрвіньскам
- Станы польска-літоўскіх войскаў
- Станы крыжацкіх войскаў
- Ордэнскія абарончыя збудаванні (частаколы) уздоўж абодвух берагоў р. Дрвенцы
- Дзеянні аб'яднаных польска-літоўскіх войскаў
- Дзеянні асобных польска-літоўскіх атрадаў
- Ордэнскія замкі і населеныя пункты, якія здаліся польскаму каралю пасля перамогі пад Грунвальдам
- Адыход войскаў Вітаўта з-пад Марыенбурга 11.09
- Адыход польскіх войскаў ад Марыенбурга
- Рух войскаў Ульрыха фон Юнгінгена да Грунвальда
- Дзеянні ордэнскіх атрадаў
- Дзеянні Генрыха фон Плаўэна
- Выправа войскаў лівонскага магістра Германа фон Віткіншэнка да замка Голуба 10.12

Падзеі 1411 г.
(пасля перамір'я ў Рацёнжы з 14.12.1410 г. да 11.01.1411 г.)

- Перамяшчэнні польскіх і літоўскіх войскаў
- Стан польска-літоўскіх войскаў да заключэння мірнага пагаднення
- 1411 — Месца заключэння Тарунскага міру 1.12.1411 г.
- Сантак — Спрэчныя памежныя замкі
- Месцы канцэнтрацыі ордэнскіх войскаў
- Месцы канцэнтрацыі польскіх і літоўскіх войскаў
- Аблогі населеных пунктаў і іх даты: 25.VII–19.IX безвыніковыя; канец IX–11.X паспяховыя
- 10.X 1410 — Месцы і даты бітваў
- Населеныя пункты, захопленыя прыступам
- Пантонны мост

НАЗВЫ

- КАРАЛЕЎСТВА ПОЛЬШЧА — дзяржаў
- БРАНДЭНБУРГ, МАЗОВІЯ — удзельных княстваў, зямель

Лічбамі на карце пазначаны:
1 Слупскае княства, 2 Самбійскае біскупства (Замланд), 3 Каменскае біскупства, 4 Памезанскае біскупства, 5 Вармінскае біскупства (Эрмланд), 6 Хэлмінскае біскупства (Кульм)

1:2 000 000

ВЯЛІКАЕ КНЯСТВА ЛІТОЎСКАЕ ў 1430–1440 гг. МІЖУСОБНАЯ ВАЙНА

◉ ВІЛЬНЯ — Сталіцы дзяржаў
⊙ Слуцк — Цэнтры ваяводстваў, зямель, рэзідэнцыі удзельных князёў, намесніцтваў, старостваў
○ Клецк — Іншыя населеныя пункты
Друцк — Уладанні Свідрыгайлы Альгердавіча
● Камянец — Населеныя пункты, у якіх адбыліся паўстанні супраць улады ВКЛ
✧ — Запусцелыя населеныя пункты

МЕЖЫ

дзяржаў на 1430 г.
ваяводстваў, зямель, удзельных княстваў, намесніцтваў, старостваў
ВКЛ у 1440 г.

ТЭРЫТОРЫІ

удзелаў Свідрыгайлы Альгердавіча ў 1430 г.
удзела Жыгімонта Кейстутавіча ў 1430 г.
Вялікага княства Рускага, якое ўзначальваў Свідрыгайла ў 1432–1435 гг.
уладанняў Свідрыгайлы Альгердавіча паміж 1436–1439 гг.
сумесных уладанняў Ноўгарада і ВКЛ
лснных уладанняў Каралеўства Польшча
спрэчныя паміж ВКЛ і Каралеўствам Польшча
удзелаў Вялікага княства Маскоўскага
удзелаў маскоўскіх звянігарадска-галіцкіх князёў— прыхільнікаў Свідрыгайлы Альгердавіча
Тэўтонскага і Лівонскага ордэнаў і ўладанняў каталіцкіх біскупаў на іх землях
якія намінальна ўваходзілі ў склад ВКЛ, фактычна з'яўляліся часткай Поля, якое перыядычна выкарыстоўвалі татары ў якасці качэўяў

Гады далучэння тэрыторый
1434 — да Каралеўства Польшча
пасля 1430 — да Вялікага княства Маскоўскага

1431-1435 — Гады падтрымкі Свідрыгайлы Альгердавіча суседнімі дзяржавамі
1435 — Гады страты Свідрыгайлам Альгердавічам галоўных уладанняў
1433 — Год усталявання васальных адносін Княства Малдова ад Каралеўства Польшча

ВАЕННА-ПАЛІТЫЧНЫЯ ПАДЗЕІ

1431 — Месца і дата з'езда, на якім было вырашана пачаць вайну з ВКЛ
Паход Уладзіслава Ягайлы на Валынь
Напрамкі паходаў войскаў Свідрыгайлы Альгердавіча і яго прыхільнікаў
Напрамкі паходаў войскаў Жыгімонта Кейстутавіча
Паход польскіх войскаў на Валынь і Падолле
Паходы татарскіх атрадаў

Падзел Заходняга Падолля паводле перамір'я ў Чартарыйску (2.09.1431 г.)
Польскія ўладанні
Літоўскія ўладанні
Нейтральная зона

Няўдалыя аблогі населеных пунктаў
Знішчэнне населеных пунктаў
1433 — Месцы і даты найбольш значных бітваў (колер знака адпавядае колеру войска, якое перамагло)
31.08.1432 — Месца і дата ажыццяўлення змовы супраць Свідрыгайлы Альгердавіча
Выданне прывілея аб роўных правах каталікаў і праваслаўных у ВКЛ (15.11.1432 г.)
Прывілей Жыгімонта Кейстутавіча шляхце ВКЛ (5.05.1434 г.)
Абвяшчэнне каралём Уладзіславам раўнапраўя шляхты польскіх і рускіх зямель у Каралеўстве Польшча (6.05.1434 г.)
Забойства ў Троках вялікага князя Жыгімонта (20.03.1440 г.)

НАЗВЫ

ПСКОЎСКАЯ ЗЯМЛЯ — дзяржаў, удзельных княстваў
РУСКАЕ ВАЯВОДСТВА — ваяводстваў
ПАЛЕССЕ — зямель, гісторыка-геаграфічных рэгіёнаў

Лічбамі на карце пазначаны:
1 Валашская зямля, 2 Суздальскае княства, 3 Растоўскае княства

1:4 250 000

Вялікі князь Свідрыгайла. Гравюра з „Хронікі Еўрапейскай Сарматыі" 1581 г.

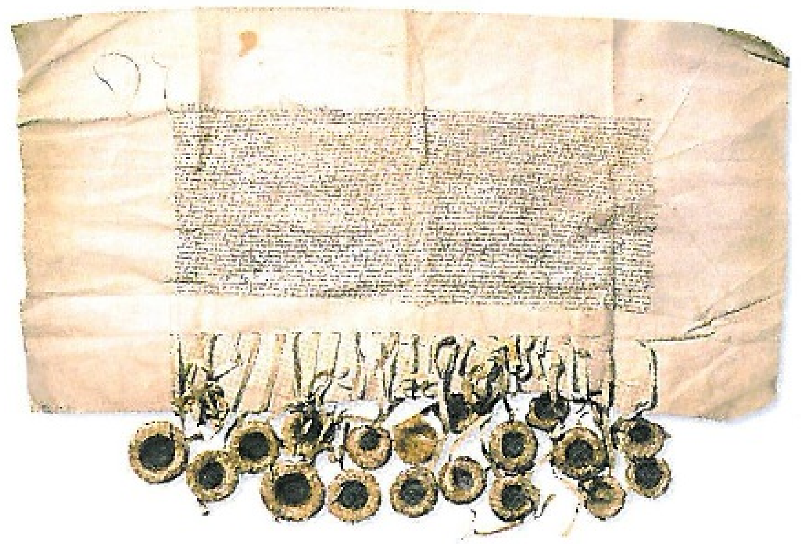

Грамата Свідрыгайлы. 1422 г.

Пячатка Свідрыгайлы. 1422 г.

Пячатка Жыгімонта Кейстутавіча

БЕЛАРУСКІЯ ЗЕМЛІ Ў СКЛАДЗЕ ВЯЛІКАГА КНЯСТВА ЛІТОЎСКАГА. 1440–1470 гг.

ЦЭНТРАЛЬНАЯ І УСХОДНЯЯ ЕЎРОПА ў сярэдзіне – другой палове XV ст.

● **ВІЛЬНЯ** Сталіцы дзяржаў
◎ ПЛОЦК Цэнтры ваяводстваў і земель
⊙ Слуцк Сталіцы дробных германскіх дзяржаў, цэнтры ўдзельных княстваў
○ *Менск* Іншыя населеныя пункты

МЕЖЫ

- дзяржаў у сярэдзіне XV ст.
- ваяводстваў, земель, удзельных княстваў
- далучаных тэрыторый
- Свяшчэннай Рымскай імперыі

ТЭРЫТОРЫІ на 1444 г.

- ВКЛ
- Каралеўства Польшча і яго васалаў
- уладанняў чэшскай кароны
- Каралеўства Венгрыя
- Тэўтонскага ордэна
- уладанняў Габсбургаў
- дробных германскіх дзяржаў
- царкоўных уладанняў
- паўднёваславянскіх дзяржаў
- якія намінальна ўваходзілі ў склад ВКЛ і Вялікага княства Маскоўскага, фактычна з'яўляліся часткай Поля (месца татарскіх качэўяў)

далучаныя ў другой палове XV ст.

- да Каралеўства Польшча
- да Вялікага княства Маскоўскага
- да Асманскай імперыі
- да Курфюрства Брандэнбург
- да Каралеўства Венгрыя

Гады далучэння тэрыторый

- 1462 да Каралеўства Польшча
- 1478 да Вялікага княства Маскоўскага
- 1453 да Асманскай імперыі
- 1455 да Курфюрства Брандэнбург

Гады ўсталявання васальнай залежнасці

- 1476 ад турэцкага султана
- 1466 ад польскага караля

НАЗВЫ

- ЛІВОНСКІ ОРДЭН — дзяржаў, удзельных княстваў
- ПАЛЕССЕ — гісторыка-геаграфічных рэгіёнаў

Уладанні прадстаўнікоў дынастыі Ягелонаў і іх васалаў (межы на 1492 г.)

- ВКЛ (Казіміра Ягайлавіча 1440–1492 гг., яго сына Аляксандра з 1492 г.)
- Каралеўства Польшча (Казіміра Ягайлавіча 1444–1492 гг., яго сына Яна I Ольбрахта з 1492 г.)
- Каралеўства Чэхія (Уладзіслава Казіміравіча з 1471 г.)
- Каралеўства Венгрыя (Уладзіслава Казіміравіча з 1490 г.)
- Глогуўскае княства, вылучанае ва ўдзел Жыгімонта Казіміравіча з 1498 г.

Лічбамі на карце пазначаны:
1 Растоўскае княства, 2 Герцагства Баварыя, 3 Маркграфства Верхняя Лужыца, 4 Маркграфства Ніжняя Лужыца.

1:8 000 000

ЦЭНТРАЛЬНАЯ І УСХОДНЯЯ ЕЎРОПА ў другой чвэрці XVI ст.

◉ ВІЛЬНЯ Сталіцы дзяржаў
○ Пінск Іншыя населеныя пункты

МЕЖЫ

дзяржаў на 1525 г.
далучаных тэрыторый
Свяшчэннай Рымскай імперыі

ТЭРЫТОРЫІ на 1525 г.

Каралеўства Польшча, Васалаў Каралеўства Польшча, Вялікага княства Літоўскага — Уладанні Жыгімонта Ягелона

Каралеўства Чэхія, Каралеўства Венгрыя — Уладанні Людовіка II (Лаяш II) Ягелона

Васалаў Асманскай імперыі

Каралеўства Венгрыя, далучаныя да Асманскай імперыі

× Месца бітвы з туркамі пры Мохачы 29 жніўня 1526., у якой загінуў кароль Венгрыі і Чэхіі Людовік II (Лаяш II) Ягелон

Межы непасрэдных уладанняў Жыгімонта Аўгуста з 1549 г.

Гады далучэння тэрыторый

1526 да Асманскай імперыі
1526 да Каралеўства Польшча
1526 да ўладанняў Габсбургаў
(1526) намінальна да ўладанняў Габсбургаў
1537 да ВКЛ
1536 да Вялікага княства Маскоўскага

НАЗВЫ

ВЕНЕЦЫЯ дзяржаў
ВАЛАХІЯ гісторыка-геаграфічных рэгіёнаў

1:8 400 000

УЗАЕМААДНОСІНЫ ВЯЛІКАГА КНЯСТВА ЛІТОЎСКАГА З ВЯЛІКІМ КНЯСТВАМ МАСКОЎСКІМ І КРЫМСКІМ ХАНСТВАМ. 1487–1537 гг.

ВІЛЬНЯ Сталіцы дзяржаў

ПОЛАЦК Цэнтры ваяводстваў і земель ВКЛ і Каралеўства Польшча

Слуцк Цэнтры княжацкіх уладанняў, намесніцтваў і паветаў ВКЛ

Менск Іншыя населеныя пункты

Запусцелыя населеныя пункты

Найбольш значныя крэпасці

МЕЖЫ

дзяржаў да 1487 г.

ваяводстваў і земель

княжацкіх уладанняў, залежных і далучаных тэрыторый

Літоўска-маскоўская мяжа паводле „вечнага міру“ 1494 г.

ВКЛ у 1537 г.

ТЭРЫТОРЫІ

Вялікага княства Літоўскага ў 1503 г.

Вялікага княства Маскоўскага ў 1487 г.

Каралеўства Польшча

Асманскай імперыі

сумесных уладанняў Ноўгарада, Масквы і Вільні („Чарнакунства“), паводле „вечнага міру“ 1494 г., канчаткова прызнаныя за Масквой

спрэчныя паміж Каралеўствам Польшча і княствам Малдова

якія намінальна ўваходзілі ў склад ВКЛ і Вялікага княства Маскоўскага, фактычна з'яўляліся часткай Поля (месца татарскіх качэўяў)

далучаныя да Вялікага княства Маскоўскага

у 1487–1494 гг. у 1512–1522 гг.

у 1494–1498 гг. у 1534–1536 гг.

у 1500–1503 гг.

сумесных уладанняў ВКЛ і Вялікага княства Маскоўскага (1494–1503 гг.)

гіпатэтычна абмененых спрэчных уладанняў (у выніку вайны 1507–1508 гг.)

занятыя расійскімі войскамі

у ходзе вайны 1500–1503 гг., але вернутыя ВКЛ у выніку перагавораў 1503 г.

у ходзе вайны 1507–1508 гг., але вернутыя ВКЛ у 1508 г. разам з часткай тэрыторыі, прызнанай за Вялікім княствам Маскоўскім у 1503 г.

вернутыя ў склад ВКЛ

паводле дагавора аб „вечным міры“ 1508 г.

паводле перамір'я 1537 г.

1537 Гады далучэння земель да ВКЛ

1503 Гады далучэння земель да Вялікага княства Маскоўскага

ВАЕННЫЯ ДЗЕЯННІ

Асноўныя напрамкі паходаў войскаў ВКЛ

Асноўныя напрамкі паходаў войскаў Вялікага княства Маскоўскага падчас войнаў

1487–1494 гг. 1512–1522 гг.

1500–1503 гг. 1534–1536 гг.

1507–1508 гг.

Раёны, якія падтрымалі выступленне Міхаіла Глінскага, і напрамкі паходаў (1508 г.)

1497 Месцы і даты бітваў (колер знака адпавядае колеру войска, якое перамагло)

Аблогі населеных пунктаў і іх даты

1535 паспяховыя 1500 беспаспяховыя

Знішчэнне населеных пунктаў

Адносіны з татарамі

Татарскія шляхі і сакмы

Напрамкі набегаў

крымскіх татар

татар Вялікай арды

Буйныя нявольніцкія рынкі

НАЗВЫ

КАРАЛЕЎСТВА ПОЛЬШЧА дзяржаў

ТРОЦКАЕ ВАЯВОДСТВА ваяводстваў

БУКАВІННЕ земель, гісторыка-геаграфічных рэгіёнаў

1:4 600 000

ВАЕННЫЯ ДЗЕЯННІ НАПЯРЭДАДНІ БІТВЫ НА ВЯДРОШЫ. 1500 г.

БІТВА НА ВЯДРОШЫ. 14 ліпеня 1500 г.

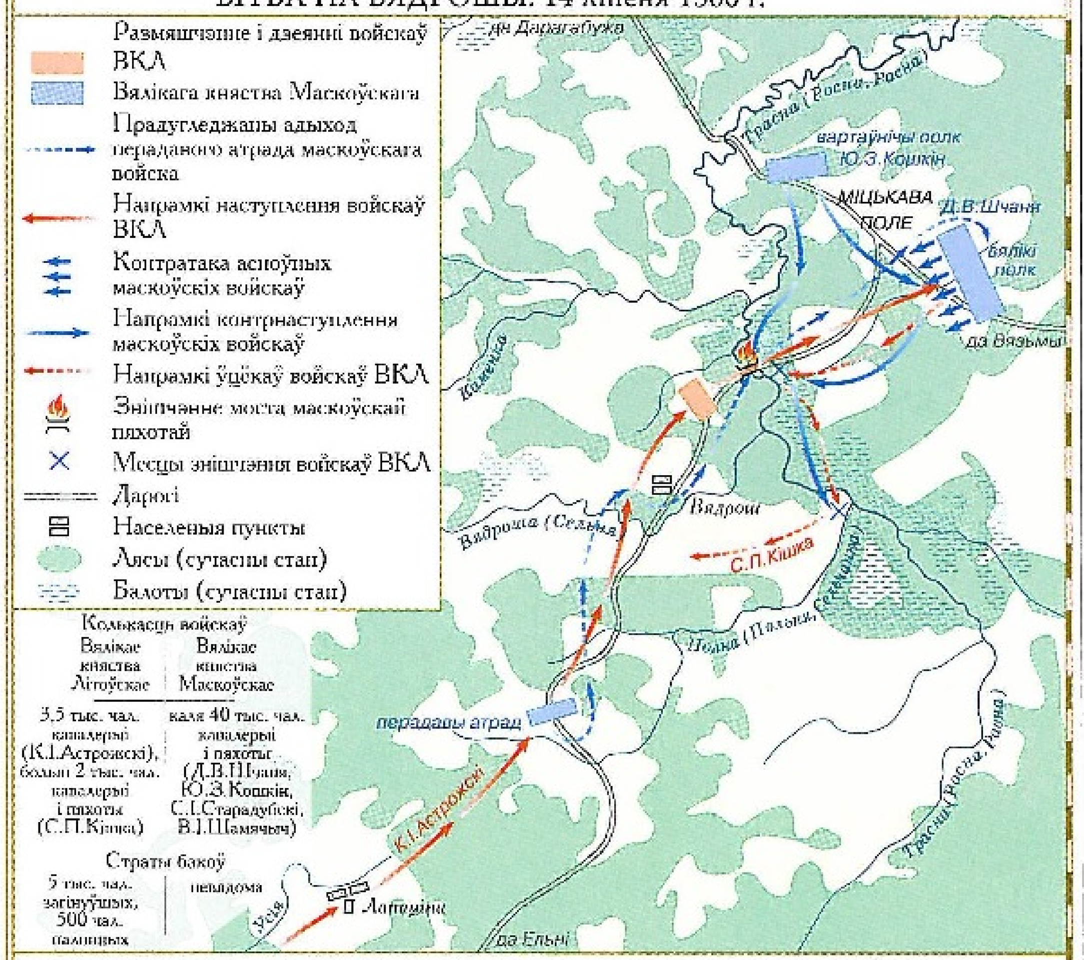

ВАЕННЫЯ ДЗЕЯННІ НАПЯРЭДАДНІ БІТВЫ ПАД ОРШАЙ. 1514 г.

АРШАНСКАЯ БІТВА. 8 верасня 1514 г.

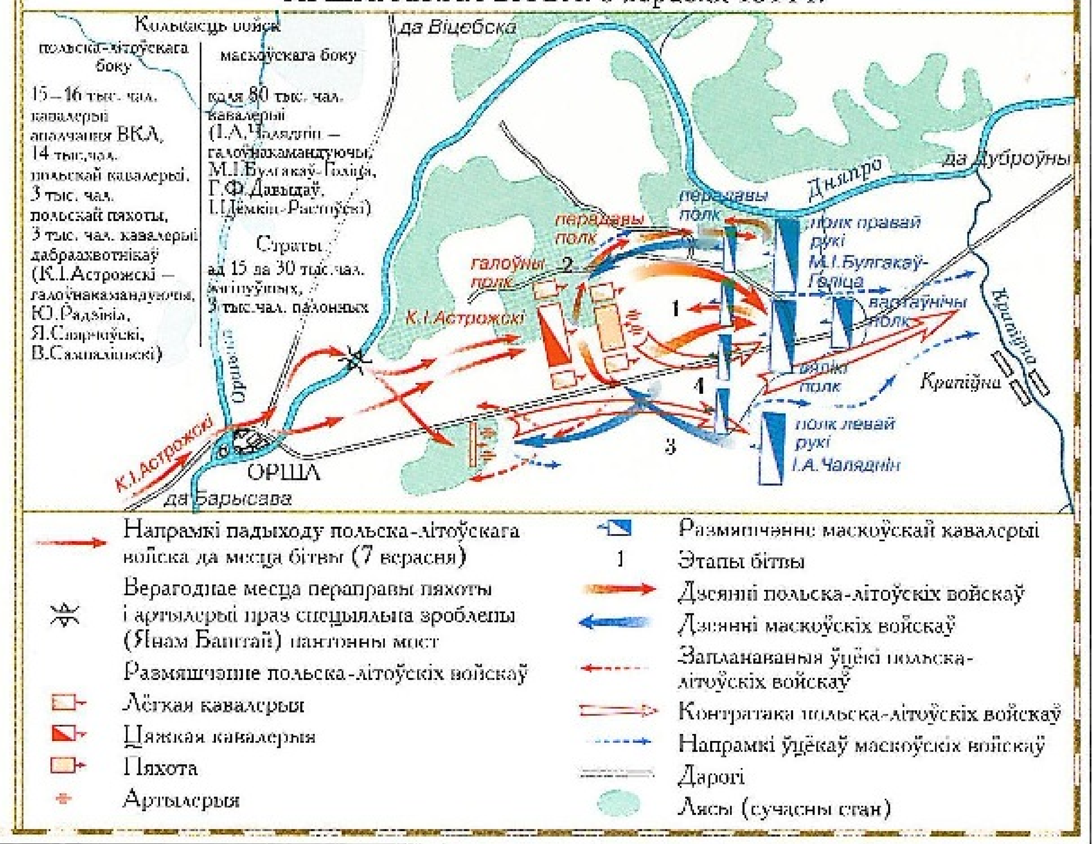

ВЯЛІКАЕ КНЯСТВА ЛІТОЎСКАЕ ў сярэдзіне XVI ст. ПЕРШЫ ЭТАП ІНФЛЯНЦКАЙ ВАЙНЫ

Сталіцы дзяржаў (ВІЛЬНЯ)
Цэнтры ваяводстваў і земляў ВКЛ (Полацк)
Іншыя населеныя пункты (Менск)

МЕЖЫ

- дзяржаў на 1558 г.
- ваяводстваў і земляў ВКЛ да 1565 г.
- Рэчы Паспалітай на 1570 г.

ТЭРЫТОРЫІ

- уладанняў прынца Магнуса на 1564 г.
- часова захопленыя рускімі войскамі
- замацаваныя за Рускім царствам паводле мірнага пагаднення 22.07.1570 г.
- перададзеныя ВКЛ Каралеўству Польшча паводле ўмоў Люблінскай уніі 1569 г.

Падзел тэрыторыі Лівонскага (Інфлянцкага ордэна)

- да Даніі з 1560 г.
- да Швецыі з 1561 г.
- да ВКЛ з 1561 г. (сумеснае ўладанне ВКЛ і Польшчы з 1569 г.)
- Герцагства Курляндскае і Земгальскае — васал ВКЛ з 1561 г., васал Рэчы Паспалітай з 1569 г.
- Незалежная Рыга з 1561 г.

ВАЕННЫЯ ДЗЕЯННІ

- Напрамкі паходаў рускіх войскаў на ВКЛ і іншыя дзяржавы
- Напрамкі паходаў войскаў ВКЛ супраць Рускага царства і Швецыі
- Напрамкі паходаў войскаў Лівонскага ордэна
- 1562 — Месцы і даты найбольш значных бітваў
- Аблогі населеных пунктаў
- 28.11.1561 — Месца і дата заключэння Віленскага дагавора, які замацаваў пераход часткі Інфлянтаў да ВКЛ
- 1569 — Месца і дата заключэння Люблінскай уніі паміж Польшчай і ВКЛ

НАЗВЫ

- КАР. ДАНІЯ — дзяржаў
- КІЕЎСКАЕ ВАЯВОДСТВА — ваяводстваў і земляў

1:6 100 000

ВАЛОЧНАЯ ПАМЕРА НА БЕЛАРУСКІХ ЗЕМЛЯХ

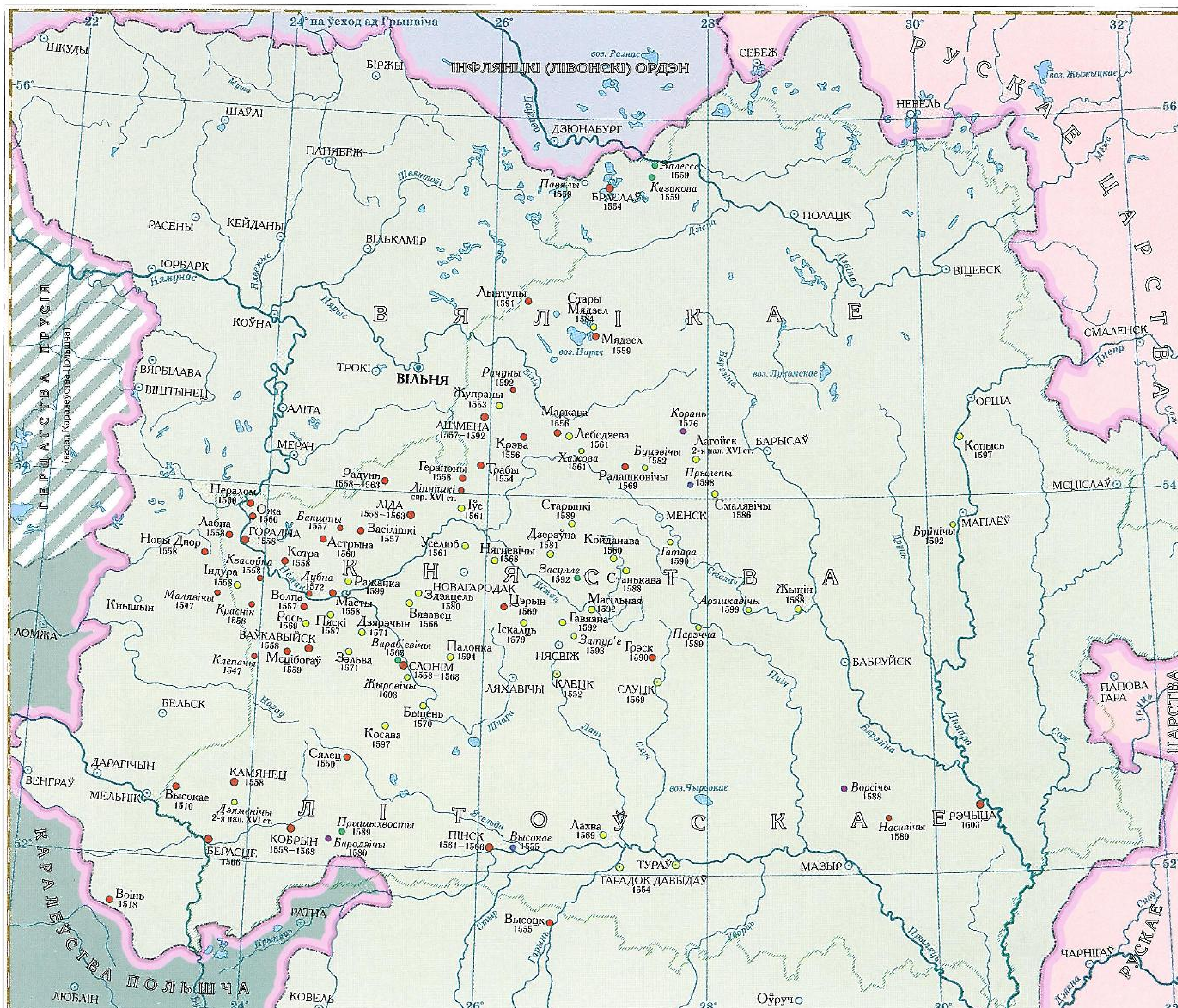

Вялікая княгіня літоўская і каралева польская Бона Сфорца

Вялікі князь літоўскі і кароль польскі Жыгімонт ІІ Аўгуст

ВІЛЬНЯ	Сталіца Вялікага княства Літоўскага
СЛУЦК	Гарады
Іўе	Мястэчкі
Гатава	Сёлы
	Межы дзяржаў у сярэдзіне XVI ст.
	Сучасная граніца Рэспублікі Беларусь

Маёнткі (на беларускіх землях), у якіх праводзілася валочная памера

- Дзяржаўныя
- Магнацкія
- Шляхецкія
- Каталіцкай царквы
- Праваслаўнай царквы

1510 — Гады памеры на валокі

Сенакос. Мініяцюра першай паловы XVI ст.

Араты. Мініяцюра першай паловы XVI ст.

1:3 000 000

ГАНДЛЁВЫЯ СУВЯЗІ Ў ЕЎРОПЕ XVI ст.

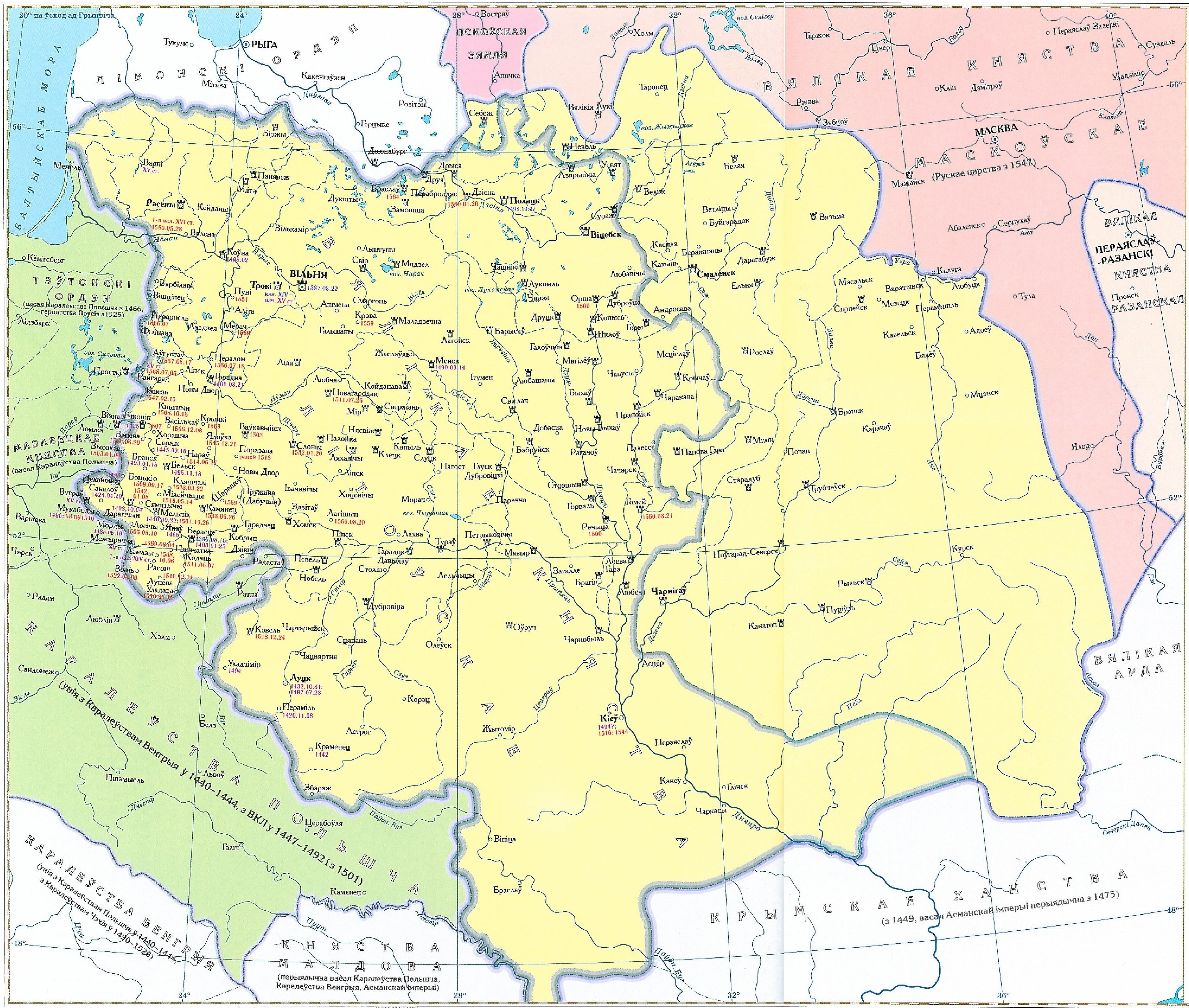

ГОРАДНА ў 1560 г.

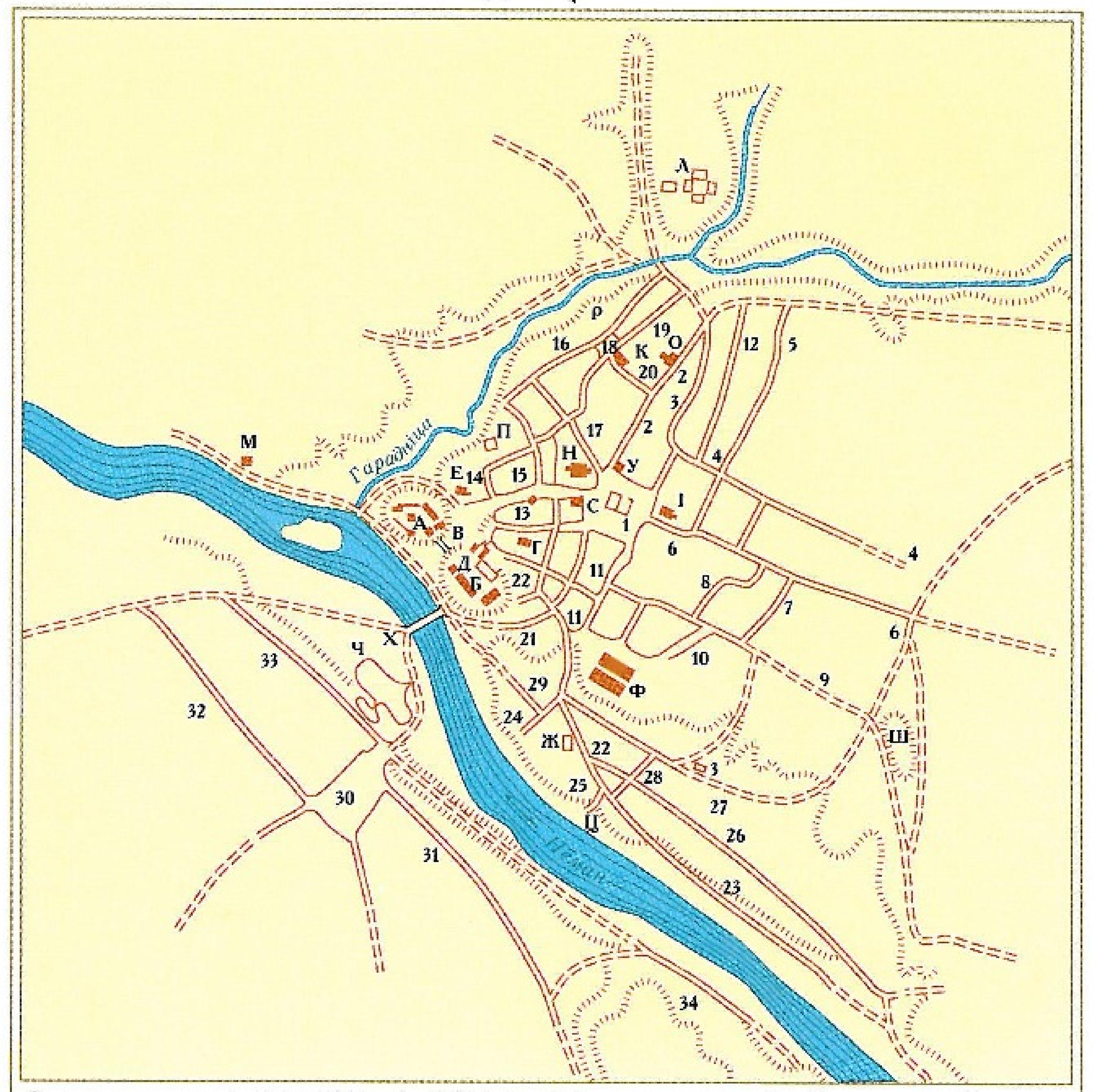

Рэканструкцыя планіроўкі на 1560 г. Л. Д. Квітніцкай. 1 — рынак; вуліцы: 2 — Віленская, 3 — Калючынская, 4 — Мірсніцкая, 5 — вуліца, якая ідзе міма дома Хайноўскага да вады, 6 — Аўёрская, 7—Новаіноўская вуліца з вуліцы Азёрскай, 8 — вуліца, якая ідзе з вуліцы Азёрскай, 9 — Дзям'янаўская, 10 — Аліскоўская вуліца з вуліцы Дзям'янаўскай, 11 — з рынку на Падол, 12 — Залатарская, 13 — Яўрэйская вуліца з рынку да замка, 14 — Школьная, 15 — Цесная вуліца з вуліцы Вялікай Замкавай, 16 — над ровам Гарадніцы, 17 — Плябанская, 18 — Нямецкі рынак, 19 — вуліца з Нямецкага рынку да рэчкі Гараднiцы, 20 — вуліца з боку Нямецкага рынку да Віленскай вуліцы, 21 — Вялікая да моста на Падоле, 22 — ад рова да перавозу, 23 — вуліца на беразе Нёмана, 24 — вуліца міма двара пана Халецкага да Нёмана, 25 — ад Нёмана да царквы Праўдзівага Крыжа, 26 — Плутніцкая, 27 — вуліца за Вераб'ём, 28 — вуліца ад Філімона, 29 — Садоўніцкая, 30 — рынак, 31 — Горніцкая, 32 — Навадворская, 33 — Лабенская, 34 — Рабіёўская; А — замак, Б — Каралеўскі дом, В — мост да Каралеўскага дома; цэрквы: Г — саборная Прачысценская (Прасвятой Багародзіцы), Д — Васкрасенская, Е — Малая царква і праваслаўны манастыр, Ж — Праўдзівага Крыжа, З — могілкі і капліца Саборнай царквы, І — Сямёнаўская (?), К — Траецкая, Л — Мікалаеўская, М — Барысаглебская, Н — фарны касцёл і каталіцкія могілкі, О — касцёл Святога Духа; П — сінагога, Р — яўрэйскія могілкі, С — ратуша, Т — крамы, У — карчма, Ф — каралеўскія стайні, Х — мост цераз Нёман, Ц — перавоз, Ч — звярынец, Ш — курган.

Мураваныя будынкі — Драўляныя будынкі

ГЕРБЫ БЕЛАРУСКІХ ГАРАДОЎ

- ⊙ **ВІЛЬНЯ** — Сталіцы дзяржаў
- ⊙ **Полацк** — Цэнтры ваяводстваў
- ○ Столін — Іншыя населеныя пункты
- Замкі ў населеных пунктах

МЕЖЫ

- дзяржаў на 1485 г.
- залежных тэрыторый на 1485 г.
- ВКЛ на сярэдзіну XVI ст.
- ваяводстваў і земель ВКЛ

Гады надання населеным пунктам ВКЛ права на самакіраванне (поўнага магдэбургскага альбо частковага, з наданнем пячаткі і герба)

- 1387.03.22 — у канцы XIV ст.
- 1445.09.16 — у XV ст.
- 1510.06.20 — з пачатку XVI ст. па 1569 г. уключна

1:3 500 000

РЭЧ ПАСПАЛІТАЯ ПАВОДЛЕ ЛЮБЛІНСКАЙ УНІІ 1569 г.

ТЭРЫТОРЫІ

- Задзвінскага княства (сумесныя ўладанні Вялікага княства Літоўскага і Каралеўства Польшча)
- частка Задзвінскага княства, захопленых Даніяй да 1585 г.
- Курляндскага і Земгальскага герцагстваў (васалаў Рэчы Паспалітай)
- Рыгі (незалежнай у 1561—1581 гг.)
- Эрцгерцагства Аўстрыя
- ВКЛ, захопленыя Рускім царствам да 1579—1582 гг.

- **ВІЛЬНЯ** Сталіцы дзяржаў
- **МІТАЎ** Цэнтры залежных тэрыторый
- Берасце Цэнтры ваяводстваў Рэчы Паспалітай
- Слуцк Іншыя населеныя пункты

МЕЖЫ

- дзяржаў
- Рэчы Паспалітай
- Вялікага княства Літоўскага ў складзе Рэчы Паспалітай
- ваяводстваў ВКЛ і правінцый Каралеўства Польшча
- іншых тэрыторый
- Свяшчэннай Рымскай імперыі

ВАЯВОДСТВЫ РЭЧЫ ПАСПАЛІТАЙ
(у парадку старшынства сенатарскіх пасад)

1 Кракаўскае
2 Познаньскае
3 Віленскае
4 Сандамірскае
5 Калішскае
6 Троцкае
7 Серадзскае
8 Ланчыцкае
9 Жамойцкая зямля
10 Бжэсць-Куяўскае
11 Кіеўскае
12 Іваўроцлаўскае
13 Рускае
14 Валынскае
15 Падольскае
16 Люблінскае
17 Полацкае
18 Белзскае
19 Навагародскае
20 Плоцкае
21 Віцебскае
22 Мазавецкае
23 Падляшскае
24 Раўскае
25 Берасцейскае
26 Хэлмінскае
27 Мсціслаўскае
28 Мальбаркскае
29 Браслаўскае
30 Паморскае
31 Менскае

1:7 000 000

РЭЛІГІЯ І КУЛЬТУРА Ў XIV–XVI СТ.

РЭЛІГІЯ І КУЛЬТУРА ў XIV–XVI стагоддзях

З XIV стагоддзя на тэрыторыі Беларусі дастаткова мірна суіснавалі прадстаўнікі розных веравызнанняў — праваслаўя, каталіцтва, мусульманства, іудзейства і язычніцтва. У гэты перыяд тэрыторыя Беларусі ўваходзіла ў склад Навагародскай, Полацкай, Турава-Пінскай, часткова Уладзіміра-Берасцейскай і Смаленскай праваслаўных епархій. Праваслаўная царква Вялікага княства Літоўскага была падпарадкавана Кіеўскай мітраполіі і канстанцінопальскаму патрыярху. Налічваючы ўжо некалькі стагоддзяў свайго існавання на гэтай тэрыторыі, яна актыўна ўдзельнічала ў палітычным, сацыяльна-эканамічным і духоўным жыцці. У 1317 г. у Навагародку патрыярхам была заснавана праваслаўная мітраполія, што ўмацоўвала пазіцыі праваслаўя ў дзяржаве. Яе першы мітрапаліт грэк Феафіл у 1317, 1327 і 1329 гг. прысутнічаў на пасяджэннях патрыяршага Сінода. Але пасля яго смерці ў 1335 г. новы мітрапаліт у ВКЛ не быў прызначаны.

У 1355 г. Альгерд пасля смерці кіеўскага мітрапаліта Феагноста прапанаваў на пасаду мітрапаліта Рамана, родзіча сваёй жонкі Ульяны Цвярской, але на яго кандыдатуру не згадзіўся патрыярх і прызначыў мітрапалітам прадстаўніка Масквы Аляксея. Тады Альгерд пачаў дабівацца асобнай праваслаўнай мітраполіі для ВКЛ. З дазволу патрыярха Раман стаў літоўскім мітрапалітам з рэзідэнцыяй у Навагародку. Але пасля смерці Рамана (каля 1361 г.) адзінства мітраполіі было адноўлена. 15 лістапада 1415 г. у Навагародку сабраліся праваслаўныя епіскапы і далі згоду на прызначэнне Кіеўскім і Літоўскім мітрапалітам Рыгора Цамблака. Такім чынам, мітраполія зноў была падзелена на дзве часткі да 1431 г. З канца XIII да сярэдзіны XVI стагоддзя на тэрыторыі Беларусі было заснавана каля 40 новых праваслаўных манастыроў.

У гэты перыяд, нягледзячы на спробы асобных вялікіх літоўскіх князёў прыняць праваслаўе або каталіцтва, адбываецца росквіт язычніцтва ў кіруючых колах ВКЛ. Менавіта язычніцтва ўладароў княства апраўдвала ў вачах каталіцкай Еўропы дзейнасць Тэўтонскага ордэна супраць ВКЛ. У 1349, 1351, 1357–1358 і 1373 гг. Польскае каралеўства спрабавала прыняць удзел у хрышчэнні Літвы. У 1373 г. папа рымскі Грыгорый XI звярнуўся з прапановай да Альгерда, Кейстута і Любарта прыняць хрышчэнне. Але гэтая яго прапанова не ажыццявілася.

Крэўская унія 1385 г. рэзка змяніла рэлігійную сітуацыю ў ВКЛ. У дзяржаве, усе князі якой, пачынаючы з Ягайлы, былі каталікамі, перадаюць каталіцкай царкве вялікія зямельныя ўладанні, спрыяюць заснаванню манаскіх ордэнаў, адкрыццю касцёлаў і кляштараў. 17 лютага 1387 г. было заснавана Віленскае каталіцкае біскупства, якому Уладзіслаў Ягайла аказваў не толькі палітычную, але і значную матэрыяльную падтрымку. Ім былі зроблены фундацыі на касцёлы ў Крэве, Медніках, Абольцах — 1387 г., Быстрыцы — 1390 г., Мерачы — 1392 г., Ашмянах — 1398 г., Лідзе — 1397 г. Ужо к 1500 г. біскупства мела 130 парафіяльных касцёлаў, з іх 58 парафій (44,63%) былі каралеўскімі або княжацкімі фундацыямі, 68 — баярскімі (52,31%), а 4 — царкоўнымі (3,08%).

Адначасова з заснаваннем біскупства Уладзіслаў Ягайла прыняў эдыкты, якія дыскрымінавалі русінаў, што складалі 80% насельніцтва ВКЛ. Так, згодна з граматай ад 20 лютага 1387 г. „каждый рыцарь или боярин, принявший католическую веру и его потомки“ будуць карыстацца тымі ж правамі, што і нобілі каралеўства Польскага, так як „они подданые одной короны“. У той жа час тыя, хто адыдзе ад каталіцкай веры, гэтыя правы страчвалі. Пастанова Гарадзельскага сейма ад 2 кастрычніка 1413 г. аб уніі ВКЛ з Польшчай узмацніла пазіцыі католікаў, бо толькі яны маглі займаць вышэйшыя дзяржаўныя пасады, таму што „розніца ў веры прыводзіць да розніцы ва ўмах“.

Прывілеі католікам прывялі ў 1430-я гады да грамадзянскай вайны. Канфлікт заціх дзякуючы прывілею Жыгімонта Кейстутавіча 1434 г., якім афіцыйна прызнавалася роўнасць католікаў і праваслаўных. Але поўнае раўнапраўе яны атрымалі толькі ў 1563 г., калі Жыгімонт II Аўгуст адмяніў Гарадзельскую пастанову. Асноўныя палажэнні аб верацярпімасці былі зафіксаваны ў „Акце Варшаўскай канфедэрацыі“ 1573 г., а потым перанесены ў Статут ВКЛ.

Асноўнай формай царкоўна-рэлігійнай рэфармацыі, якая зацвердзілася на Беларусі з сярэдзіны XVI стагоддзя быў кальвінізм. Структура кальвінісцкай царквы ў ВКЛ склалася ў другой палове XVI стагоддзя. Вышэйшую ўладу ў царкве ажыццяўляў правінцыяльны Сінод. Першы на Беларусі збор быў пабудаваны вялікім канцлерам і віленскім ваяводам Мікалаем Радзівілам Чорным у Берасці ў 1553 г. Пасля Берасця і Вільні ўжо ў 1550–1560-х гг. кальвінісцкія абшчыны з'явіліся ў Нясвіжы, Клецку, Віцебску, Менску, Жаслаўлі, Полацку, Койданаве, Івянцы, Іўі, Беліцы і інш. Лютэранскія абшчыны ВКЛ былі нешматлікія, а лютэранскія сіноды збіраліся рэдка. У другой палове XVI стагоддзя з'явіліся і лютэранскія кірхі ў Вільні і Коўне. Арыяне (антытрынітарыі) ВКЛ зваліся літоўскімі братамі. Найбольшае распаўсюджванне ў Беларусі іх ідэі атрымалі ў Навагародскім і Берасцейскім ваяводствах. Іх абшчыны былі ў Навагародку, Лоску, Любчы, Клецку і інш.

У вышэйшых слаях грамадства ВКЛ з 1550-х гадоў узаемаадносіны паміж католікамі і праваслаўнымі, а таксама і пратэстантамі грунтаваліся на ўзаемнай цярпімасці. Але ўплыў Захаду, распаўсюджанне польскай і лацінскай моў — носьбітаў заходняй цывілізацыі — усё гэта вяло русінскія вярхі да перамены веры. Трэба адзначыць, што найчасцей шлях да каталіцтва праходзіў праз Рэфармацыю. Значная колькасць праваслаўных магнатаў і заможнай шляхты прымала пратэстанцкія веравызнанні, якія яны прызнавалі за найбольш сучасныя, а таксама і найбольш модныя. Потым, у час контррэфармацыі, гэтая русінская эліта, ідучы за прыкладам польскай арыстакратыі, часова далучалася да Рэфармацыі, яшчэ раз змяняла веравызнанне і ўрэшце станавілася каталіцкай.

Пасля Берасцейскага сабора 1596 г. і стварэння новага кірунку ў хрысціянстве — уніяцтва, праваслаўная царква апынулася ў цяжкім стане. Праваслаўныя звярталіся да караля і на сеймах выступалі з прапановамі аб аднаўленні праваслаўнай царкоўнай структуры і іерархіі. Пачалася барацьба паміж праваслаўнымі і уніятамі за праваслаўныя цэрквы і манастыры.

З XIV стагоддзя ў ВКЛ з'явіліся нехрысціянскія народы — яўрэі і татары. Вялікі князь літоўскі Вітаўт асобнай хартыяй дараваў правы і прывілеі яўрэям, што жылі ў яго ўладаннях. У справах веры яўрэям была даравана аўтаномія. На чале яўрэйскай абшчыны стаяў старэйшына, які прадстаўляў яе і займаўся зборам падаткаў. Ён дзейнічаў сумесна з рабінам. У красавіку 1495 г., паводле загаду вялікага князя літоўскага Аляксандра, яўрэі павінны былі пакінуць дзяржаву. У пачатку XVI стагоддзя ім дазволілі вярнуцца, а з сакавіка 1503 г. іх хаты, сінагогі і могілкі падлягалі вяртанню. Жыгімонт I Стары пацвердзіў правы, дараваныя Вітаўтам. Пачатак татарскім пасяленням паклаў беглы хан Тахтамыш, якому Вітаўт дазволіў жыць у ВКЛ і зберагаць сваю веру. Мусульмане ВКЛ працягвалі трымаць сувязі з Крымам і Турцыяй, прызнаючы духоўную ўладу над сабой султана як халіфа ўсіх мусульман. Адна з першых мячэцяў на Беларусі была пабудавана ў Лоўчыцах каля 1558 г.

Культура вызначанага часу была цесна звязана з рэлігіяй. У XIV–XVI стагоддзях у дойлідстве Беларусі панавалі некалькі стыляў, такія, як раманскі, гатычны, а з канца XVI стагоддзя — барока. Асаблівасцю Беларусі было тое, што рэнесансавыя рысы мураванай архітэктуры да пачатку XVII стагоддзя спалучаліся са старымі элементамі готыкі. Пад гатычны стыль будаваліся не толькі каталіцкія, але і праваслаўныя храмы. Такімі храмамі былі мураваныя цэрквы абарончага тыпу ў Сынковічах, Мураванцы, Супраслі, касцёл у Іскалці (суч. Ішкалдзь). Пастаянная знешняя небяспека выклікала будаўніцтва шматлікіх замкаў і крэпасцяў (Навагародак, Горадна, Мір).

У XV стагоддзі ствараліся агульнадзяржаўныя летапісы ВКЛ. Большасць з іх асвятляла палітычную гісторыю дзяржавы да сярэдзіны XV стагоддзя. Сярод іх „Летапісец Вялікіх князёў літоўскіх“, або Беларуска-літоўскі летапісны звод 1446 г., створаны ў Смаленску. Гэты летапіс стаў асновай другога летапіснага зводу, створанага ў першай чвэрці XVI стагоддзя. Яго ядром была „Хроніка Вялікага княства Літоўскага і Жамойцкага“. У першай палове XVI стагоддзя створаны летапіс, вядомы як Хроніка Быхаўца. Гэтыя летапісы выкарыстоўвалі ў сваіх працах такія польскія храністы, як Ян Длугаш, Мацей Стрыйкоўскі. У другой палове XVI стагоддзя пачала распаўсюджвацца гісторыка-мемуарная літаратура (мемуары навагародскага суддзі Ф. Еўлашэўскага, „Баркулабаўская хроніка“ і інш.).

Важную ролю ва ўздыме культуры адыграла кнігадрукаванне, пачатак якому паклаў Францыск Скарына. Пражскія і віленскія выданні Скарыны („Малая падарожная кніжка“ — каля 1522 г. і „Апостал“ — 1525 г.) вылучаліся сваім непаўторным мастацка-паліграфічным абліччам. Былі заснаваны новыя друкарні ў Берасці (1553 г.), Нясвіжы (1560 г.), Заблудаве (1569 г.), маёнтку Цяпіна пад Лепелем (у 1570-х гг.), Вільні (у 1574 г.). Адной з найбуйнейшых у ВКЛ і першых у Вільні была друкарня братоў Мамонічаў. Традыцыі Скарыны працягвалі Сымон Будны і Васіль Цяпінскі. У XV–XVI стагоддзях павялічвалася ўдзельная вага свецкай літаратуры. Распаўсюджванне атрымалі перакладныя творы заходнееўрапейскіх, польскіх аўтараў. Першым навалацінскім творам была гістарычная паэма Яна Вісліцкага „Пруская вайна“, выдадзеная ў Кракаве ў 1516 г. Прадстаўніком навалацінскай літаратуры стаў і Мікалай Гусоўскі, аўтар паэмы „Песня пра постаць, дзікасць зубра і паляванне на яго“, якая была напісана ў Рыме ў 1521–1522 гг. і выдадзена ў Кракаве ў 1523 г. Праз пераклад гістарычных кніг „Аповесць пра Траянскую вайну“, „Хранограф“ пачалося распаўсюджванне еўрапейскай гістарычнай думкі. У XVI стагоддзі ў ВКЛ у пісьменстве суіснавалі і развіваліся чатыры мовы — царкоўнаславянская, старабеларуская („руская“), лацінская і польская. Дзве першыя належалі да ўсходняй культурнай традыцыі, дзве апошнія — да лаціна-рымскай. Таму літаратурная творчасць гэтага часу была полілінгвістычнай.

У XV–XVI стагоддзях фарміруюцца і ўзбагачаюцца царкоўна-манастырскія (самыя буйныя з іх былі ў Полацкай Сафіі і Супраслі) і прыватныя бібліятэкі (кнігазборы князёў Алелькавічаў, Радзівілаў, Хадкевічаў, Сапегаў, Зяновічаў). Сярод друкаванай літаратуры дамінавала кірылічная кніга. Напрыклад, прыватная бібліятэка канцлера Альбрэхта Гаштольда на адну трэць складалася з кніг „рускіх“.

У гэты перыяд на тэрыторыі Беларусі паступова ўсталёўваецца царкоўная сістэма адукацыі. Ужо ў канцы XIV стагоддзя выхадцы з беларускіх зямель вучыліся ў Карлавым універсітэце ў Празе, а з пачатку XV стагоддзя галоўнай навучальнай установай для іх стаў Кракаўскі універсітэт, а пасля 1544 г. — універсітэт у Каралеўцы (Кёнігсберг). Са з'яўленнем ордэна езуітаў у ВКЛ у 1579 г. была адчынена першая вышэйшая навучальная ўстанова ў дзяржаве — Віленская езуіцкая акадэмія. Пачатковую адукацыю атрымлівалі ў касцельных, царкоўных і гарадскіх школах. З канца XV – пачатку XVI стагоддзя школы былі пры касцёлах у Горадні, Мастах, Зэльве, Гайне і інш. Асветніцкую працу праводзілі і праваслаўныя брацтвы, якія адчынялі брацкія школы, друкарні. Брацтвы былі ў Вільні, Магілёве, Менску, Полацку, Пінску.

У канцы XVI стагоддзя ў брацкіх школах, езуіцкіх калегіумах зарадзіўся тэатр. У гэты час з'явіліся і першыя свецкія хары, капэлы. У касцёлах шырока выкарыстоўваліся арганы і флейты, трубы. У мастацтве важная роля належала іканапісу, фрэскам, дэкаратыўнай скульптуры, якія выкарыстоўваліся для ўпрыгожвання храмаў. З XV стагоддзя з'явіліся творы свецкага мастацтва ў жанры партрэта. Кнігі ўпрыгожваліся мініяцюрамі і гравюрамі.

На народную культуру значны ўплыў рабілі язычніцкія традыцыі, хрысціянства. Важнае месца ў вуснай творчасці гэтага перыяду займалі традыцыйныя жанры абрадавага песеннага мастацтва: каляндарныя, сямейныя песні (калядныя, купальскія, жніўныя і інш.). З'явіліся і новыя сюжэты ў баладнай тэматыцы: татарскія і турэцкія набегі і інш. Папулярнымі былі прадстаўленні скамарохаў і народнага лялечнага тэатра (батлейка).

А. Філатава

ХРЫСЦІЯНІЗАЦЫЯ ТЭРЫТОРЫІ БЕЛАРУСІ ў X–XIV ст.

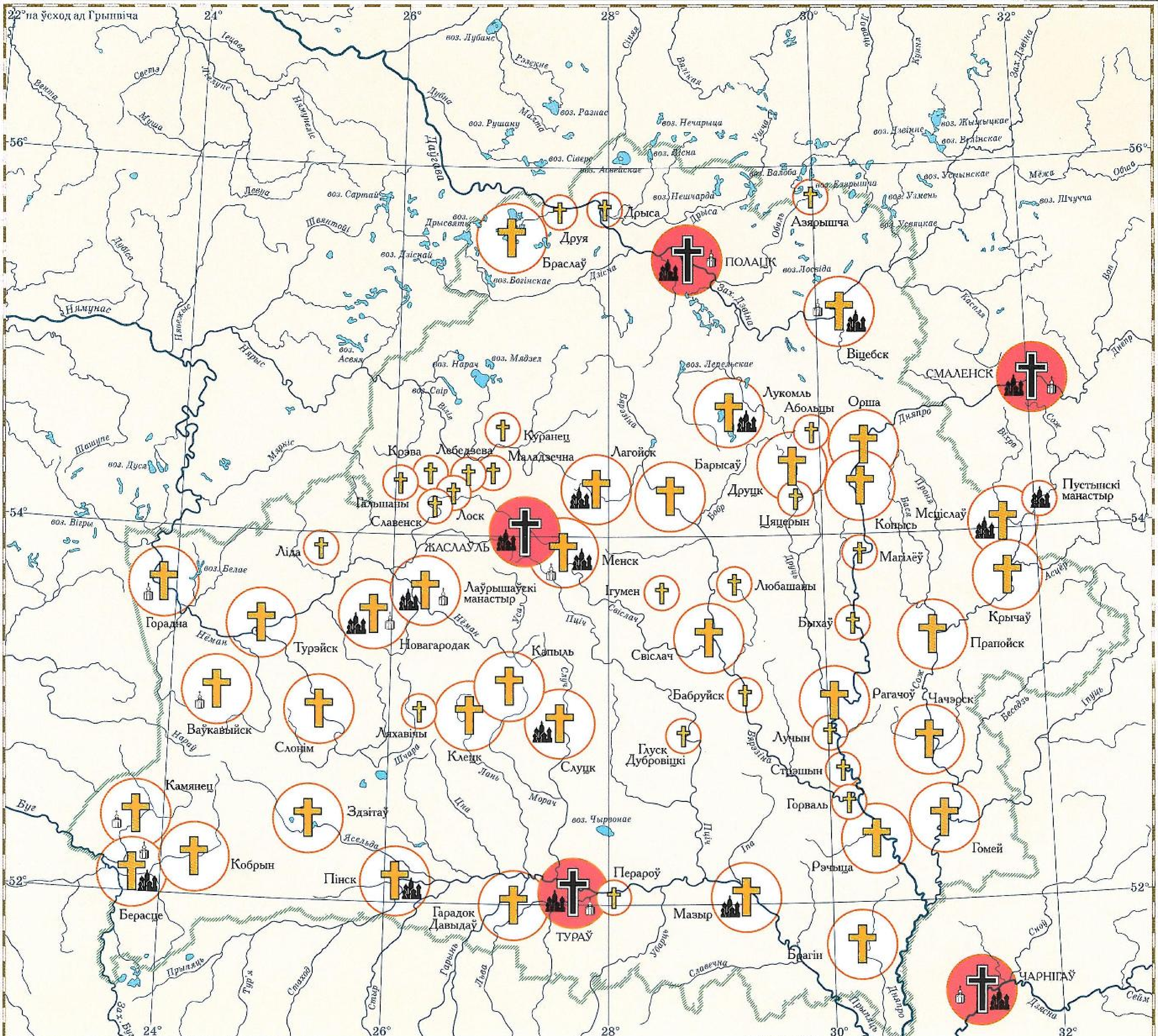

- Цэнтры хрысціянізацыі X–XI стст.
- Цэнтры хрысціянізацыі XI–XIII стст. і іх мінімальны ўмоўны арэал царкоўнага прыхода (R –20 км)
- Цэнтры прыходаў XIV ст. (паводле пісьмовых крыніц) і іх мінімальны ўмоўны арэал (R –10 км)
- Цэнтры епархій
- Мураваныя храмы XII–XIV стст. (паводле пісьмовых і археалагічных крыніц)
- Манастыры XII–XIV стст. (паводле пісьмовых крыніц)
- Сучасная граніца Рэспублікі Беларусь

1:3 000 000

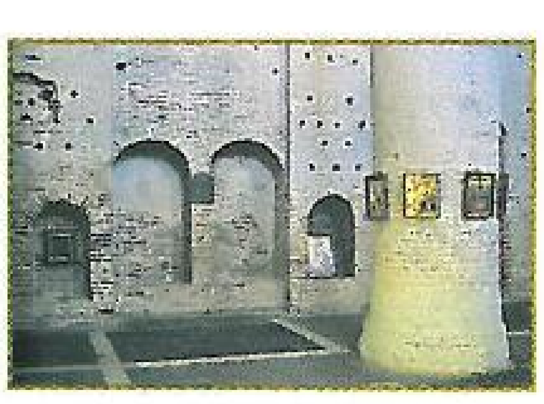

Фрагмент інтэр'ера Барыса-Глебскай (Каложскай) царквы ў Гародні (Гродна)

Аршанскае евангелле. Евангеліст Лука. Мініяцюра. XIII ст.

Ефрасіння Полацкая. Фрэска на сцяне Полацкага Спаса-Ефрасіннеўскага манастыра. XII ст.

Спаса-Ефрасіннеўская царква ў Полацку

Маці Божая Маларыцкая

Выявы святых Канстанціна і Алены XII ст. з раскопак у Полацку

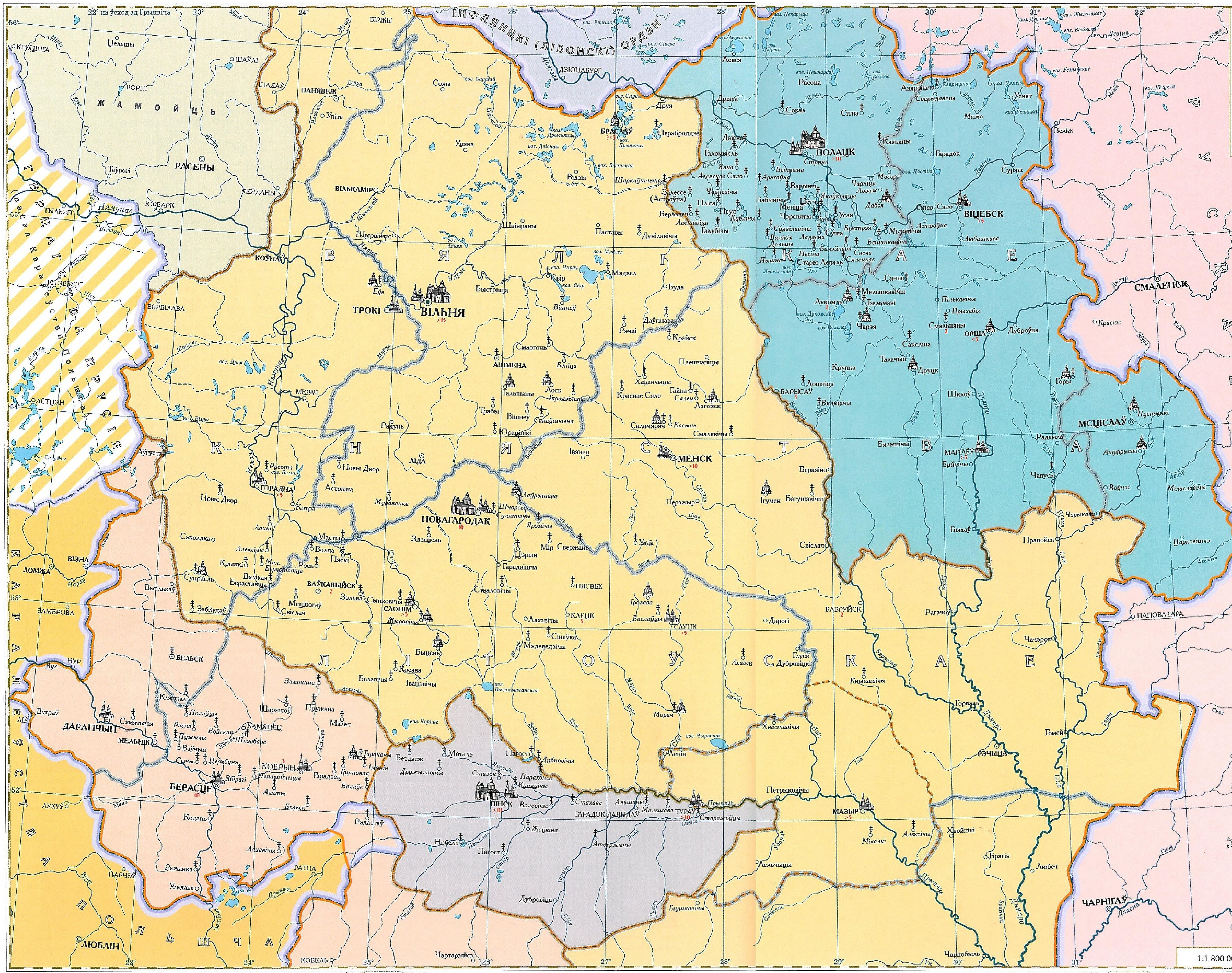

Гродзенская Барыса-Глебская (Каложская) царква

Мураванкаўская царква-крэпасць

Лаўрышаўскае евангелле. Пераплёт з абкладам. XVI ст.

Жыровіцкі абраз Маці Божай

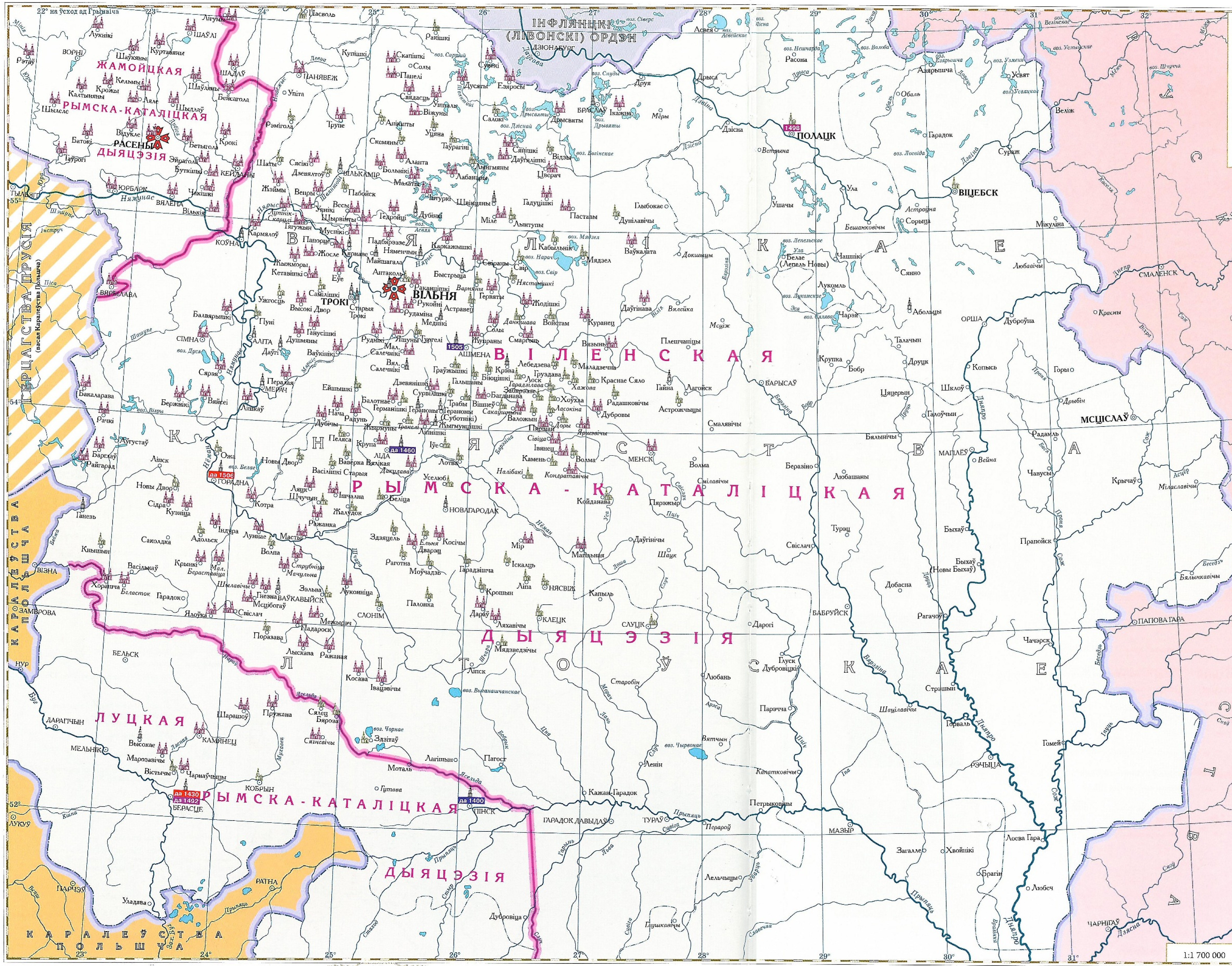

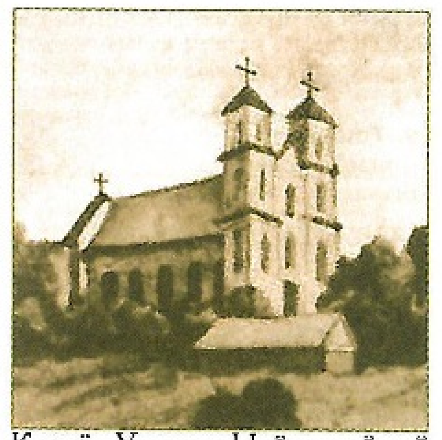
Касцёл Успення Найсвяцейшай Дзевы Марыі ў в. Гайна (не захаваўся)

Касцёл Прасвятой Тройцы ў в. Іскаль (Ішкалдзь. Баранавіцкі раён)

Нясвіжскі касцёл Найсвяцейшага Божага Цела (фарны)

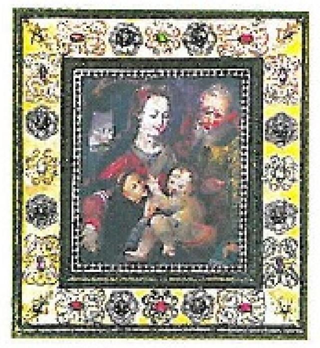
Абраз Маці Божай XVI ст.

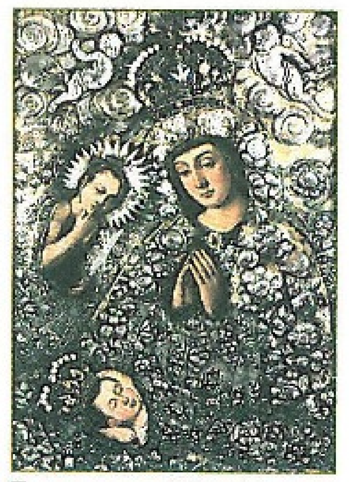
Багародзіца Маці Божая Брэсцкая

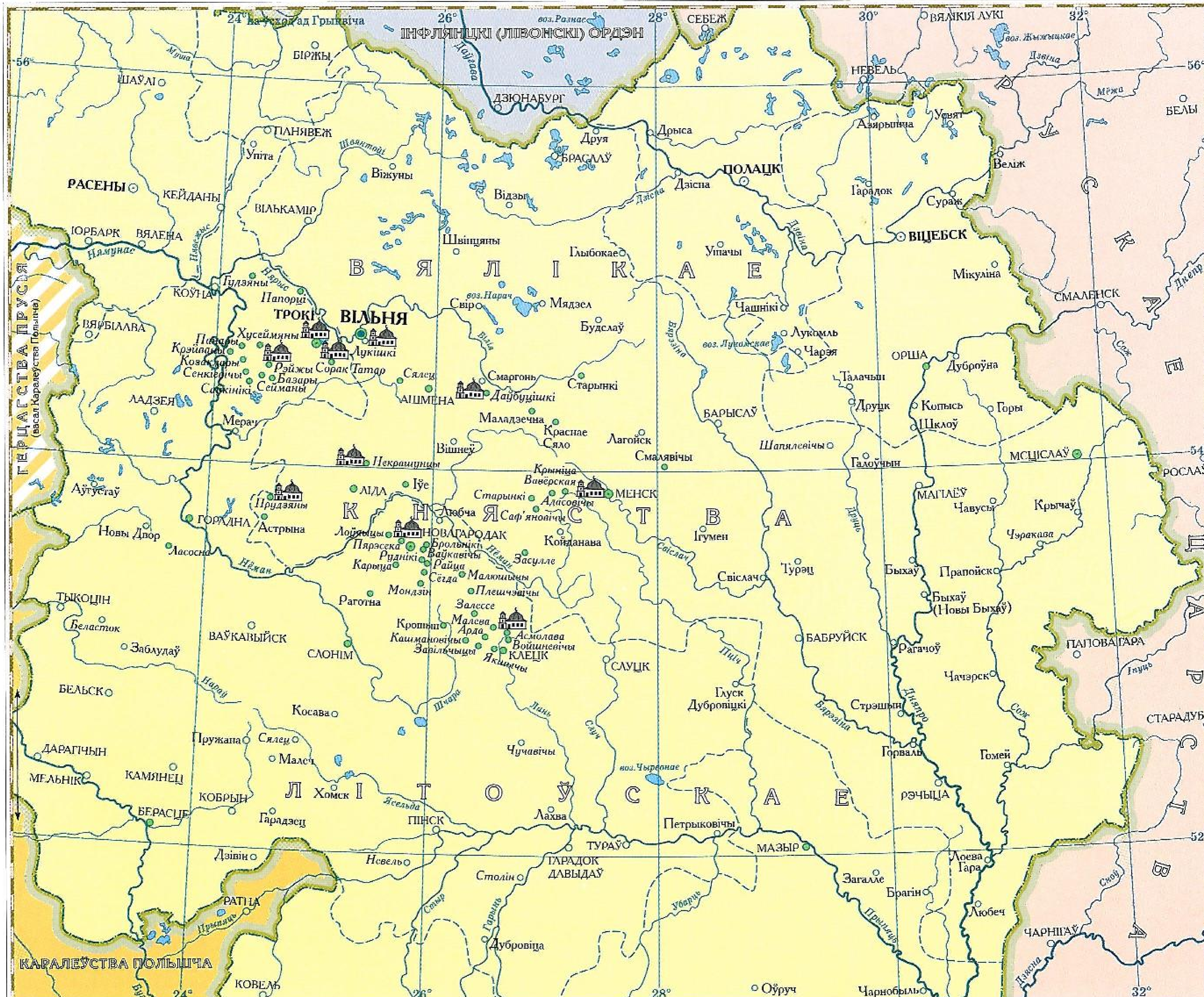

- **ВІЛЬНЯ** — Сталіца Вялікага княства Літоўскага
- **ПОЛАЦК** — Цэнтры ваяводстваў і зямель ВКЛ
- ГОРАДНЯ — Гарады
- *Любча* — Мястэчкі
- *Якшыцы* — Сёлы

Межы

- дзяржаў у сярэдзіне XVI ст.
- ваяводстваў і зямель ВКЛ

- Мячэці
- Месцапражыванне татар

Выява татарына з сярэднявяковай гравюры

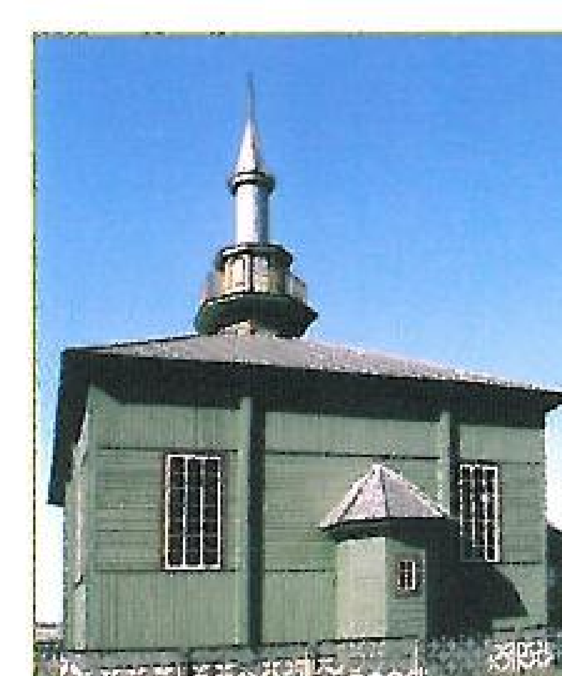

Мячэць. Іўе

Аль-Кітаб

1:3 000 000

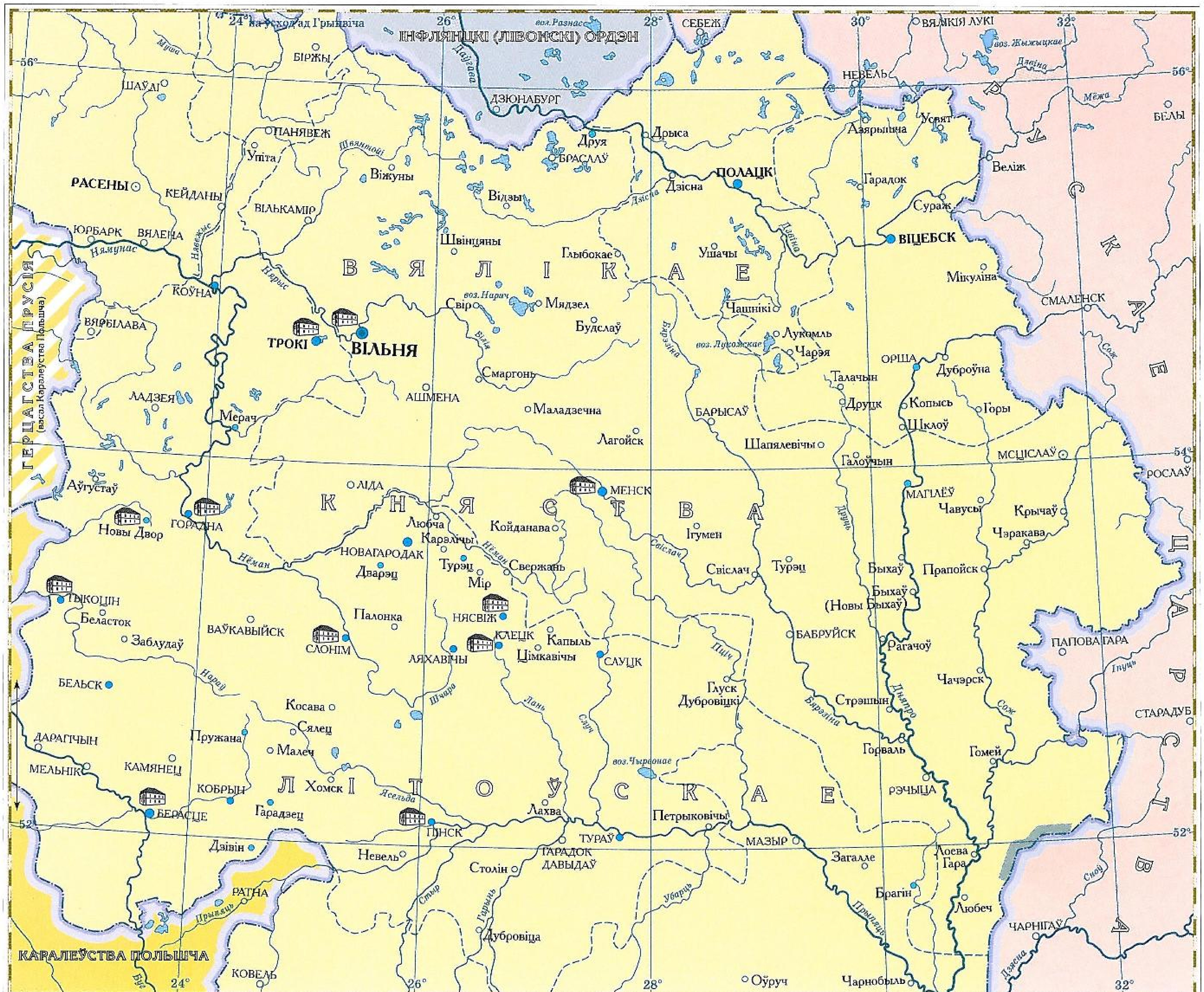

● **ВІЛЬНЯ** Сталіца Вялікага княства Літоўскага

⊙ **ПОЛАЦК** Цэнтры ваяводстваў і зямель ВКЛ

○ САЎЦК Гарады

○ Столін Іншыя населеныя пункты

Межы

дзяржаў у сярэдзіне XVI ст.

ваяводстваў і зямель ВКЛ

Сінагогі

Месцапражыванне яўрэяў

Сакраментальны іудзейскі падсвечнік

Выява яўрэя

Тора

1:3 000 000

М. Радзівіл Чорны

ВІЛЬНЯ	Сталіца Вялікага княства Літоўскага
ПОЛАЦК	Цэнтры ваяводстваў і зямель ВКЛ
СЛУЦК	Гарады
Любча	Мястэчкі
Гнезна	Сёлы

Межы

- дзяржаў у сярэдзіне XVI ст.
- ваяводстваў і зямель ВКЛ

- Кальвінісцкія абшчыны
- Лютэранскія абшчыны
- Антытрынітарскія абшчыны

Рэфармацыйны (кальвінскі) збор у Жаслаўлі (Заслаўе)

В. Цяпінскі

А. Валовіч

Рэфармацыйны (кальвінскі) збор у Смаргоні

1:3 000 000

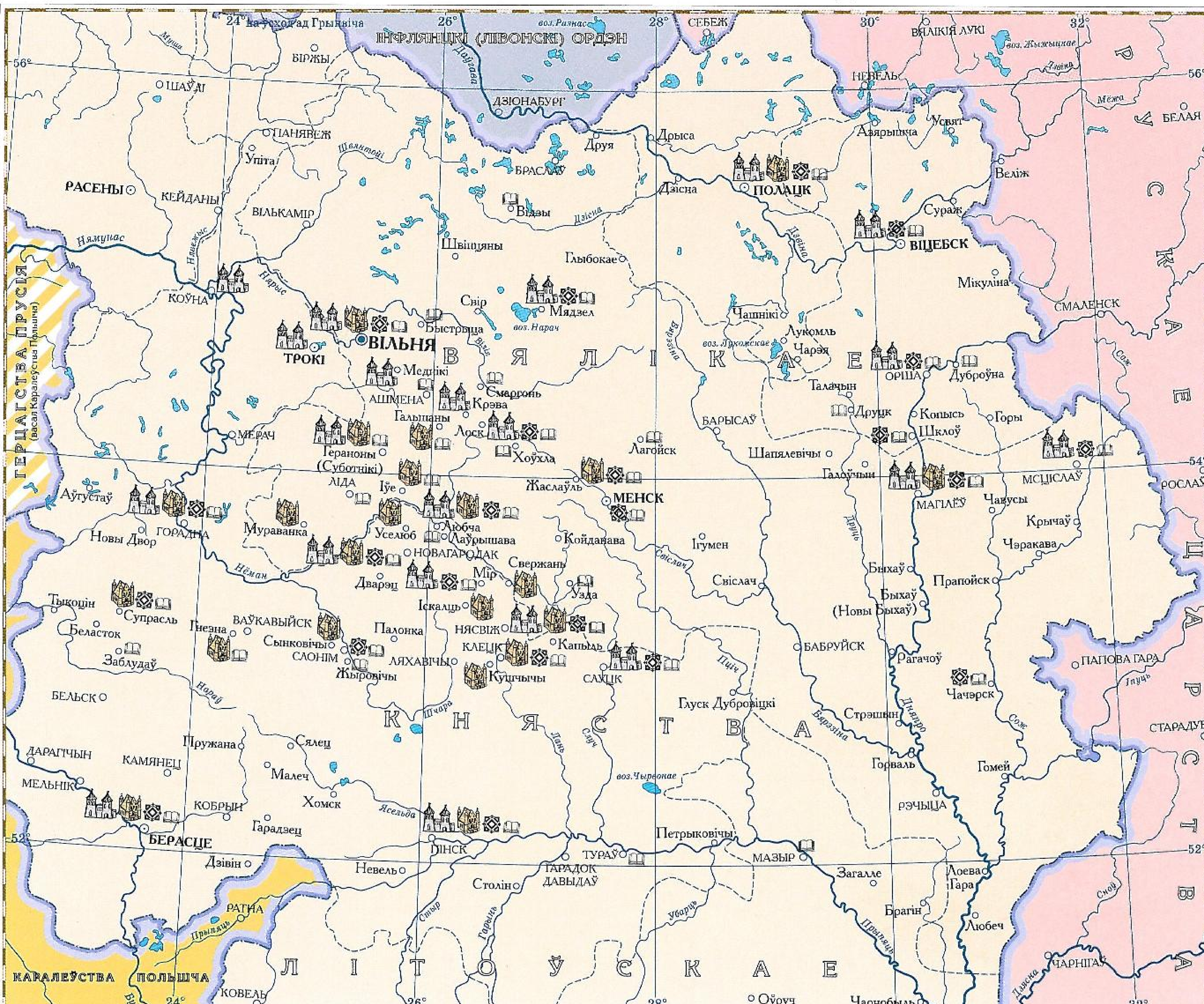

Барэльеф з выявамі святых

◉ ВІЛЬНЯ	Сталіца Вялікага княства Літоўскага
⊙ ПОЛАЦК	Цэнтры ваяводстваў і зямель ВКЛ
○ СЛУЦК	Гарады
○ Столін	Іншыя населеныя пункты

Межы

- дзяржаў у сярэдзіне XVI ст.
- ваяводстваў і зямель ВКЛ

Дойлідства

- Замкі і замкава-палацавыя комплексы
- Культавыя будынкі
- Рамяство (залатарства, упрыгожаная зброя, разьба па дрэве і косці, жывапіс і іншае)
- Кніжнасць, пісьменнасць, друк, паперні

Паліхромная кафля

Біблія Ф. Скарыны

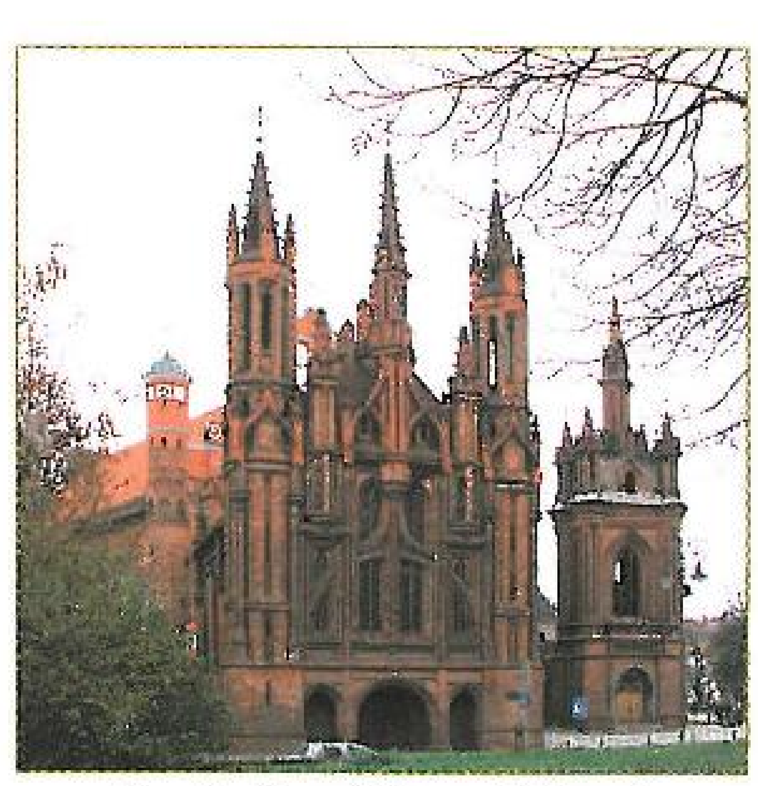
Касцёл Святой Ганны ў Вільні

Мініяцюра з кнігі „Дзесяціглаў“ XVI ст.

1:3 000 000

ВЫХАДЦЫ З ВЯЛІКАГА КНЯСТВА ЛІТОЎСКАГА ВА УНІВЕРСІТЭТАХ ЕЎРОПЫ

1:12 000 000

М. Гусоўскі. Сучасная гравюра

Ф. Скарына. Фрэска ў „Зале сарака" Падуанскага універсітэта

- ПАРЫЖ — Сталіцы дзяржаў
- Варшава — Іншыя населеныя пункты
- Межы дзяржаў у першай палове XVI ст.
- Падуя — Гарады, у якіх жыў і працаваў Ф. Скарына
- Населеныя пункты, дзе навучалася пераважная большасць ліцвінаў
- Універсітэты, у якіх вучыліся студэнты-ліцвіны
- Месцы друкавання кніг Ф. Скарыны
- РЫМ — Горад, у якім М. Гусоўскі напісаў „Песню пра зубра"

Заўвагі. 1. Тэрмін студэнты-ліцвіны ахоплівае выхадцаў з зямель Беларусі і Літвы ці Віленскага дыяцэза і не паддаецца дыферэнцыяцыі па тагачасных крыніцах.
2. Агульная лічба студэнтаў-ліцвінаў, якія запісаліся ў еўрапейскія універсітэты ў XV—XVI стст., больш за 600, але размежаваць яе па асобных акадэміях немагчыма, бо большасць матрыкулаў захавалася з вялікімі лакунамі.

Лекцыйная зала Ягелонскага універсітэта ў Кракаве

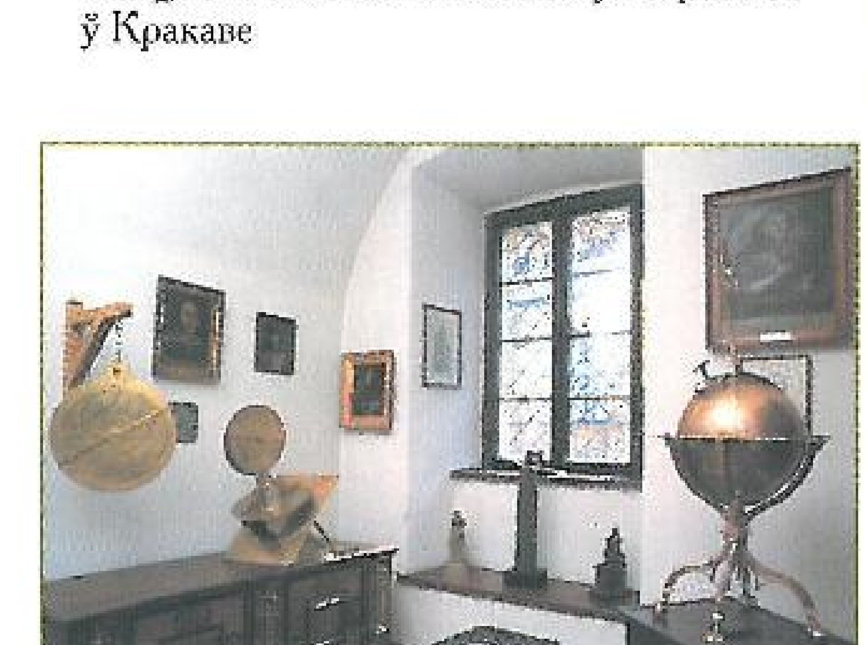

Астранамічныя прыборы Ягелонскага універсітэта

БЕЛАРУСКІЯ ЗЕМЛІ Ў XVI СТ.

Генеральная карта адлюстроўвае вынікі шматгадовай дзейнасці па вывучэнні гісторыі населеных пунктаў і тэрытарыяльнай структуры беларускіх зямель. Вырашальная роля ў зборы звестак пра населеныя пункты належыць М. Ф. Спірыдонаву, які на працягу 25 гадоў ствараў картатэку назваў беларускіх паселішчаў, што згадваюцца ў гістарычных крыніцах XV–XVI стагоддзяў. Ім жа праводзілася лакалізацыя гэтых паселішчаў. Папярэднія вынікі знайшлі ўвасабленне ў карце „Беларусь в конце XVI в.“ маштабу 1:1 000 000, аформленай як укладыш да кнігі: Спиридонов М. Ф. Закрепощение крестьянства Беларуси (XV–XVI вв.) – Мн., 1993. На ёй былі змешчаны каля 2300 населеных пунктаў, з іх 1925 – у межах сучаснай Беларусі. Пасля выдання карты збор звестак пра гісторыю паселішчаў працягваўся. Пэўным этапам стала стварэнне камп'ютэрнай базы даных у рамках калектыўнага даследчага праекта „Корпус даных па гістарычнай геаграфіі Беларусі X–XVI стст.“, які ажыццяўляўся пры фінансаванні Беларускага рэспубліканскага фонду фундаментальных даследаванняў у 1993–1995 гг. Кіраўніком гэтага праекта быў М. Ф. Спірыдонаў, а аўтар гэтых радкоў з'яўляўся адным з выканаўцаў. На працягу 1993–2001 гг. М. Ф. Спірыдонавым былі распрацаваны карты ўсіх паветаў ВКЛ, якія ахоплівалі тэрыторыю Беларусі, для шасцітомнай „Энцыклапедыі гісторыі Беларусі“ (гэтыя ж карты прыводзяцца ў „Атласе гісторыі Беларусі ад старажытнасці да нашых дзён“, выдадзеным у 2004 г., а таксама, з пэўнымі ўдакладненнямі, у энцыклапедыі „Вялікае княства Літоўскае“, два тамы якой выйшлі адпаведна ў 2005 і 2006 гг.). На вялікі жаль, за доўгія гады існавання картатэка М. Ф. Спірыдонава не толькі папаўнялася, але і несла страты – некаторая частка картак згублена.

Дзейнасць аўтара гэтых радкоў, апрача лакалізацыі часткі паселішчаў і выяўлення некаторых звестак, не ўлічаных М. Ф. Спірыдонавым, была накіравана перш за ўсё на рэканструкцыю межаў валасцей і маёнткаў, да якіх гэтыя паселішчы належалі. Некаторыя вынікі былі ўвасоблены ў гістарычных картах „Маёнткі на тэрыторыі Друцкага княства ў 1-й палове XVI ст.“ (у арт.: Насевіч В. Л. Род князёў Друцкіх у гісторыі Вялікага княства Літоўскага (XIV–XVI стст.) // Старонкі гісторыі Беларусі. Мн., 1992), „Рэканструкцыя тэрыторыі Лукомльскай воласці на пачатак XVI ст.“ (у арт.: Насевіч В. Л. Лукомль і Лукомльская воласць // Гістарычна-археалагічны зборнік. № 4. Мн., 1994), а таксама ў гістарычных картах Бялыніцкага, Горацкага, Докшыцкага, Дубровенскага, Круглянскага, Крупскага, Лунінецкага, Смалявіцкага, Чэрвенскага раёнаў для адпаведных кніг серыі „Памяць“.

Пры стварэнні карты выкарыстоўваліся і напрацоўкі іншых аўтараў. Вельмі значны ўклад зрабілі польскія даследчыкі, сярод якіх хацелася б адзначыць Я. Якубоўскага (Jakubowski J. Powiat grodzieński w w. XVI // Prace Komisji Atlasu historycznego Polski – Kraków, 1935, з першай спробай стварыць гістарычную карту Гарадзенскага павета), А. Ваўжынчыка (Wawrzyńczyk A. Rozwój wielkiej własności na Podlasiu w XV i XVI wieku. – Wrocław, 1951, з падрабязнай картай маёнткаў Берасцейскага павета на другую палову XVI ст.), К. Пяткевіча (Pietkiewicz K. Kiezugaiłowie i ich latyfundium do połowy XVI wieku – Poznan, 1982, з рэканструкцыяй тэрыторыі маёнткаў, што належалі роду Кезгайлаў), М. Мальчэўскую (Malczewska M. Latyfundium Radziwiłłów w XV do połowy XVI w. – Warszawa – Poznań, 1985, з такой жа рэканструкцыяй радзівілаўскіх маёнткаў). Сярод беларускіх аўтараў трэба адзначыць рэканструкцыю А. Мяцельскім тэрыторыі Крычаўскай воласці (Мяцельскі А. А. Воласць Крычава ў XII–XVI стст.: тэрыторыя, адміністрацыйна-гаспадарчы падзел, паселішчы // Гіст.-арх. зб. – Мн., 2000. № 15).

Нягледзячы на гэтыя лакальныя дасягненні, суцэльная рэканструкцыя тэрытарыяльна-ўласніцкай структуры беларускіх зямель на гэтай карце прапануецца ўпершыню. На карце адлюстраваны каля 5 тысяч населеных пунктаў, у тым ліку на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь 4306. Прадстаўлены практычна ўсе населеныя пункты, якія згадваюцца ў выкарыстаных аўтарамі крыніцах XV–XVI стагоддзяў і якія ўдалося лакалізаваць. Але лакалізацыя магчыма толькі ў тых выпадках, калі паселішча захавалася да нашых дзён ці, прынамсі, да XIX ст., калі тэрыторыя Беларусі была ахоплена буйнамаштабнымі картамі альбо калі крыніцы дазваляюць больш-менш дакладна ўявіць, дзе яно знаходзілася. Пытальнікі пасля назваў некаторых населеных пунктаў азначаюць, што месцазнаходжанне іх вызначана прыблізна. Увогуле ж паселішчы, змешчаныя на карце – гэта крыху болей за палову тых, што згадваюцца ў тагачасных крыніцах. Месцазнаходжанне астатніх вызначыць пакуль не ўдалося.

Назвы паселішчаў на карце прыведзены ў адпаведнасці з найбольш трывалым напісаннем у крыніцах, але з улікам правіл сучаснай беларускай арфаграфіі. У геаграфічным паказальніку прыводзяцца і варыянты гістарычнага напісання назваў – так, як яны выглядалі на старабеларускай мове. Колькасць варыянтаў, зразумела, залежыць ад частаты ўпамінання населенага пункта. Для тых, што прыгадваліся часта і вызначаліся асаблівай няўстойлівасцю напісання, прыводзяцца толькі некалькі характэрных варыянтаў.

Карта, як і ўвесь том, храналагічна абмежавана перыядам да Люблінскай уніі. Але ўлічваючы, што першая згадка пра паселішча, як правіла, з'яўляецца праз пэўны час пасля яго ўзнікнення, на ёй пазначаны і тыя населеныя пункты, якія ўпершыню ўпамінаюцца ў канцы XVI і нават у самым пачатку XVII стагоддзя, калі ў крыніцах няма дакладных звестак аб тым, што яны ўзніклі пазней 1569 г. У паказальніку прыводзяцца даты першага ўпамінання населеных пунктаў. Вялікі аб'ём зыходных матэрыялаў і складаны працэс іх збірання прывялі да таго, што не ва ўсіх выпадках зараз можна высветліць крыніцу, з якой пачэрпнуты звесткі. Калі ў паказальніку дата першага ўпамінання і назва паводле крыніц адсутнічаюць, гэта значыць, што пункт некалі быў улічаны М. Ф. Спірыдонавым і адлюстраваны на адной з яго карт, але зараз спасылка ў картатэцы адсутнічае. Тым не менш, такія паселішчы, несумненна, існавалі ў азначаны час, таму мы палічылі мэтазгодным паказаць іх на гэтай карце.

Лакалізацыя паселішчаў праводзілася наступным чынам. Перш-наперш праводзіўся пошук адпаведнасці з назвамі сучасных населеных пунктаў. Найбольш зручным сродкам для гэтага была серыя даведнікаў, выдадзеных Я. Н. Рапановічам на працягу 1977–1986 гг.: Рапановіч Я. Н. Слоўнік назваў населеных пунктаў Брэсцкай вобласці – Мн., 1980; Ён жа. Слоўнік назваў населеных пунктаў Віцебскай вобласці – Мн., 1977; Ён жа. Слоўнік назваў населеных пунктаў Гомельскай вобласці. – Мн., 1986; Ён жа. Слоўнік назваў населеных пунктаў Гродзенскай вобласці. – Мн., 1982; Ён жа. Слоўнік назваў населеных пунктаў Магілёўскай вобласці. – Мн., 1983; Ён жа. Слоўнік назваў населеных пунктаў Мінскай вобласці. – Мн., 1981. Пры наяўнасці некалькіх сугучных назваў улічваліся дадатковыя звесткі, калі яны меліся ў крыніцах. Тым не менш, час ад часу ўзнікалі сітуацыі, калі гістарычную звестку можна з роўнымі падставамі аднесці да двух ці больш сучасных паселішчаў. Таму памылковасць некаторых лакалізацый выключыць нельга.

Пасля знаходжання паселішчаў у слоўніках Рапановіча ажыццяўляўся іх пошук на тапаграфічных картах маштабаў 1:100 000 ці 1:200 000. Калі ж сучасны эквівалент знайсці не ўдавалася ці ён не адпавядаў нейкім дадатковым звесткам гістарычнай крыніцы, ажыццяўляўся пошук у спісах населеных пунктаў часоў Расійскай імперыі: Гошкевич И. И. Виленская губерния: Полный список населенных мест со статистическими данными о каждом селении – Вильно, 1905; Список населенных мест Витебской губернии – Витебск, 1906; Ярмолович В. С. Список населенных мест Минской губернии – Минск, 1909; Список населенных мест Могилевской губернии – Могилев, 1910; Список населенных мест Минской губернии в алфавитном порядке селений по каждой волости – Минск, 1912; Указатель населенным местностям Гродненской губернии – Гродно, 1915. Для лакалізацыі выкарыстоўваліся тагачасныя буйнамаштабныя карты: „Специальная карта Европейской России“ маштабу 10 вёрст у 1 дзюйме (1:420 000), распрацаваная афіцэрам Генеральнага штаба І. А. Стральбіцкім у 1867 г. (выкарыстоўвалася апошняе перавыданне, здзейсненае ў Петраградзе ў 1915 г.), і „Военно-топографическая карта Европейской России“ маштабу 3 вярсты ў 1 дзюйме (1:126 000, так званая „трохвёрстка“) розных гадоў выдання. У апошні час з'явілася магчымасць выкарыстоўваць электронныя карты беларускіх губерняў Расійскай імперыі, створаныя ў Беларускім навукова-даследчым цэнтры электроннай дакументацыі ў 2003–2007 гг. пад кіраўніцтвам аўтара гэтых радкоў.

На жаль, пры рабоце над картай толькі часткова ўдалося выкарыстаць матэрыялы генеральнага межавання Расійскай імперыі канца XVIII стагоддзя, якія зараз захоўваюцца ў расійскіх архівах. Улічваючы, што на межавых планах 1783–1785 гг. у масштабах 1 ці 2 вярсты на дзюйм пазначаны ўсе паселішчы тагачасных Полацкага і Магілёўскага намесніцтваў, а на межавых планах 1800 г. – паселішчы Мінскай губерні (хаця і са значнымі скажэннямі), іх поўнае выкарыстанне дазволіла б дадаткова лакалізаваць значную колькасць гістарычных паселішчаў, якія зніклі ў XIX стагоддзі.

Абмежаваны час работы ў расійскіх архівах вымусіў выкарыстоўваць межавыя планы ў першую чаргу для высвятлення межаў маёнткаў на канец XVIII стагоддзя, якія сталі пунктам адліку для рэканструкцыі гэтых межаў на сярэдзіну XVI стагоддзя метадам так званай „адваротнай праекцыі“: па магчымасці ўлічваліся змены, якія адбываліся з імі ў часы паміж гэтымі дзвюма датамі. Практыка паказала, што ў многіх выпадках такія змены былі вельмі нязначнымі ці адсутнічалі ўвогуле, і некаторыя межы маёнткаў і валасцей на нашай карце дакладна адпавядаюць межам XVIII стагоддзя. У іншых выпадках, асабліва ў заходняй частцы Беларусі, для якой няма межавых планаў, рэканструкцыя значна менш надзейная. Яе варта разглядаць як „першае набліжэнне“ да рэальнасці. Можна не сумнявацца, што ў будучым яе ўдасца значна ўдакладніць у дэталях. Тым не менш агульнае ўяўленне аб тэрыторыях буйных маёнткаў наўрад ці будзе істотна зменена.

На карце зроблена спроба адлюстраваць не толькі межы найбольш значных маёнткаў, але і іх уласніцкую прыналежнасць. На папярэдніх картах М. Ф. Спірыдонава такая прыналежнасць пазначалася колерам знакаў населеных пунктаў без вызначэння памераў маёнткаў, пры гэтым не рабілася адрозненне паміж уладаннямі буйной і дробнай шляхты. Між тым гістарычная роля гэтых дзвюх груп была вельмі адрознай. Дробная шляхта, уладанні якой абмяжоўваліся некалькімі дзесяткамі сялянскіх двароў, утварала шараговы састаў шляхецкай конніцы, а яе прадстаўнікі ў лепшым выпадку займалі другасныя адміністрацыйныя пасады павятовага ўзроўню: станавіліся гродскімі пісарамі, вознымі і да т. п. Часцей яны ўвогуле не прымалі іншага ўдзелу ў кіраванні дзяржавай, апрача галасавання за кандыдатаў на агульнадзяржаўны сейм ці пры выбары ваяводы, як гэта адбывалася ў Полацкай зямлі. Што тычыцца буйной шляхты ці магнатэрыі, маёнткі якой налічвалі сотні і тысячы, а часам нават дзесяткі тысяч двароў падданых, то яе прадстаўнікі ў ваенны час выконвалі функцыі афіцэраў, а ў адміністрацыйным кіраванні займалі ключавыя пасады, ад вышэйшых на павятовым узроўні (намеснікаў, старастаў, харунжых, з 1565 г. – павятовых маршалкаў, падкаморых, земскіх суддзяў) да агульнадзяржаўных (гаспадарскія дваране, ваяводы, земскі і надворны маршалкі, падскарбі і інш.). Толькі прадстаўнікі магнатэрыі мелі манапольнае права на заняцце пасад ваявод і кашталянаў, якія давалі месца ў вялікакняжацкай радзе, а з 1565 г. – у Сенаце.

Дакладную грань паміж буйной і дробнай шляхтай правесці даволі складана. Асновай паслужылі звесткі „Пописа войска ВКЛ“ 1567 г., апублікаванага ў 33 томе серыі „Русская историческая библиотека“ (Петроград, 1915 г.). Гэтая крыніца унікальная ў тым сэнсе, што ў ёй паіменна пералічана пераважная большасць тагачаснай шляхты, прытым з пазначэннем пасад, павятовай прыналежнасці і ў многіх выпадках назваў маёнткаў, а ўскосна – і іх памераў, бо ў пописе вызначана колькасць узброеных коннікаў, якіх мусілі выстаўляць уладальнікі гэтых маёнткаў. Пры гэтым адзін коннік адпавядаў прыблізна 20 дварам падданых. Выкарыстоўваючы гэтыя звесткі, мы аднеслі да дробнай шляхты тых, хто валодаў адным ці, у крайнім выпадку, двума невялікімі маёнткамі, як правіла – у межах аднаго павета, не займаў высокіх пасад і выстаўляў у войска 1–2 ці, зрэдку, 3 коней. Тыя ж, хто меў некалькі маёнткаў, часта ў розных паветах, выстаўляў як мінімум 4–5 коннікаў і належаў пры гэтым да родаў, прадстаўнікі якіх займалі значныя пасады, залічаны намі ў лік магнатаў.

Улічваючы, што межы маёнткаў дробнай шляхты вызначыць значна цяжэй, да таго ж іх невялікія памеры стварылі б залішнюю стракатасць, на карце пазначаны толькі цэнтры такіх маёнткаў. Для ўладанняў буйной шляхты, як для дзяржаўных і царкоўных, паказаны таксама межы (у многіх выпадках гіпатэтычныя). У геаграфічным паказальніку да карты пазначана, якія роды валодалі на час стварэння пописа кожным з маёнткаў, аднесеных да магнацкіх. Але трэба ўлічваць, што некаторыя маёнткі належалі адначасова прадстаўнікам некалькіх родаў. Так адбывалася ці ў выніку паэтапных пажалаванняў, калі часткі аднаго

паселішча раздаваліся ва ўласнасць розным асобам, ці пры пераходзе маёнткаў у спадчыну па жаночай лініі альбо праз прадажу сваёй часткі адным з суродзічаў. У такіх выпадках да магнацкіх аднесены, як правіла, тыя маёнткі, у якіх хаця б адзін з суўладальнікаў адпавядаў крытэрыям магната. Былі і такія маёнткі, у якіх частка падданых належала магнатам ці дробнай шляхце, а частка — дзяржаве ці царкве. На карце іх прыналежнасць вызначана адпаведна таму, хто валодаў найбольш значнай часткай (наколькі крыніцы дазваляюць меркаваць аб гэтым), а паяўнасць іншых уласнікаў адзначаецца ў геаграфічным паказальніку.

У некаторых выпадках складана вызначыць розніцу паміж шляхецкімі і дзяржаўнымі маёнткамі, бо апошнія часам аддаваліся ў пажыццёвае і леннае трыманне. Ленам называлася ўмова карыстання дзяржаўным маёнткам, пры якой ён мог пераходзіць да нашчадкаў, але выключна па мужчынскай лініі, без права продажу, абмену і закладу, з абавязковым пацверджаннем кожнай змены ўладальніка праз вялікакняжацкі прывілей. На практыцы такое ўмоўнае валоданне мала адрознівалася ад безумоўнага, спадчыннага. Таму ўрывачныя паведамленні крыніц пра гісторыю леннага маёнтка могуць стварыць уражанне, што ён быў прыватным. На карце ленныя маёнткі паказаны як дзяржаўныя, з адпаведнай адзнакай у геаграфічным паказальніку. Такая ж адзнака рабілася для асобных вёсак у дзяржаўных валасцях, якія на 1567 г. знаходзіліся ва ўмоўным карыстанні (частка іх была раздадзена полацкай шляхце „да ачышчэння вотчыны“ — у якасці часовай кампенсацыі за спадчынныя маёнткі, занятыя расейцамі).

Уласніцкая структура Полацкага ваяводства паказана без уліку той акалічнасці, што на 1567 г. большая частка яго тэрыторыі знаходзілася пад кантролем Расіі і была вернута ў склад ВКЛ толькі ў 1579—1580 гг. Уладальнікамі маёнткаў значацца тыя асобы, якія валодалі імі напярэдадні вайны і якім яны былі ў далейшым вернуты. Для тых маёнткаў, якія на 1567 г. былі ўжо вызвалены, але да папярэдніх уласнікаў не трапілі (як гэта адбылося, у прыватнасці, з Лепельскай воласцю), паказана рэальная прыналежнасць на дадзены момант.

Межы паветаў прыведзены так, як іх вызначыла адміністрацыйная рэформа 1565—1566 гг. Але яны маюць у пэўнай меры ўмоўны характар. Больш устойлівымі яны былі там, дзе былі праведзены па буйных рэках, нават калі такая рака падзяляла надвое часткі аднаго ўладання. У такіх выпадках паселішчы, належачыя да аднаго маёнтка, адносіліся да розных паветаў. У іншых выпадках мяжа паветаў супадала з мяжой маёнткаў. Але там-сям рэформа парушыла гістарычную традыцыю, альбо ўласнікі мелі нейкія адмысловыя інтарэсы, таму ледзь не для кожнага ўскраіннага маёнтка можна знайсці выпадак, калі ён аднесены ў крыніцах да сумежнага павета. Межы паветаў набылі адносна ўстойлівы характар толькі ў канцы XVI — пачатку XVII ст., але гэты час выходзіць за храналагічныя рамкі карты.

Тэрытарыяльны ахоп карты ў розных месцах вызначаецца паводле розных крытэрыяў. Як вядома, тагачасныя межы беларускіх зямель не супадалі з сучаснымі. Тыя адміністрацыйна-тэрытарыяльныя адзінкі, большая частка якіх прыходзілася на тэрыторыю Рэспублікі Беларусь, разглядаюцца цалкам, з улікам і той часткі, што зараз знаходзіцца ў межах іншых дзяржаў. Такі прынцып вытрымліваецца, у прыватнасці, адносна тэрыторыі Браслаўскага і Ашменскага паветаў Віленскага ваяводства, Берасцейскага, Полацкага і Мсціслаўскага ваяводстваў. Але для паветаў, якія закранаюць сучасную беларускую тэрыторыю толькі ўскрайкам, прытрымлівацца такога прынцыпу было б немэтазгодна. Таму на тэрыторыі Віленскага і Кіеўскага паветаў дэтальна распрацавана толькі частка ў межах сённяшняй Беларусі. Своеасаблівая сітуацыя ў адносінах да Падляшскага ваяводства. У перыяд да Люблінскай уніі яно ўтварала непарыўную еднасць з іншымі беларускімі землямі, але пасля пераходу ў склад Польшчы іх гістарычныя лёсы разышліся, і зараз гэты абшар знаходзіцца ў складзе Польскай Рэспублікі. На карце тэрыторыя Падляшша паказана цалкам, але ў крыху аблегчаным варыянце: пазначаны цэнтры дзяржаўных, царкоўных і магнацкіх маёнткаў, а для ўладанняў шляхты нанесены толькі цэнтры і прыкладныя межы каталіцкіх парафій, паводле якіх згрупавана падляшская шляхта ў попісе 1567 г. Шараговыя паселішчы, прыналежныя да буйных маёнткаў, не пазначаны ўвогуле.

В. Насевіч

УМОЎНЫЯ АБАЗНАЧЭННІ ДА ГЕНЕРАЛЬНАЙ КАРТЫ „БЕЛАРУСКІЯ ЗЕМЛІ Ў XVI ст.“

НАСЕЛЕНЫЯ ПУНКТЫ

- **ВІЛЬНЯ** — Сталіца Вялікага княства Літоўскага, Рускага і Жамойцкага (ВКЛ)
- **МЕНСК** — Цэнтры ваяводстваў Рэчы Паспалітай і зямель Рускага царства
- **ГОРАДНА** — Цэнтры паветаў
- НЯСВІЖ — Цэнтры буйных уладанняў (валасцей)
- Грэск — Мястэчкі
- *Пагост* — Сёлы

- Гервяты — Цэнтры ўладанняў
- СЛУЦК — Населеныя пункты ВКЛ, якія атрымалі права на самакіраванне (магдэбургскае або іншае) да 1551 г.
- *Далістова* — Цэнтры парафій Падляшскага ваяводства
- *Востраў?* — Населеныя пункты, лакалізаваныя прыблізна
- 1586 — Гады надання населеным пунктам ВКЛ права на самакіраванне (магдэбургскае або іншае)
- 1395 — Замкі ў населеных пунктах і даты іх заснавання
- 1320 — Касцёлы і даты іх першага ўпамінання
- 1500 — Цэрквы і даты іх першага ўпамінання

УЛАДАННІ ПАВОДЛЕ ТЫПУ ЎЛАСНАСЦІ

- Дзяржаўныя (вялікакняжацкія, гаспадарскія, або каралеўскія) уладанні
- Магнацкія (шляхецкія) уладанні
- Дробнашляхецкія ўладанні
- Уладанні каталіцкай царквы
- Уладанні праваслаўнай царквы
- Прыналежнасць не вызначана

МЕЖЫ

- дзяржаў у сярэдзіне XVI ст.
- ВКЛ і Каралеўства Польшча ў складзе Рэчы Паспалітай
- ваяводстваў Рэчы Паспалітай
- паветаў ВКЛ і паветаў Рускага царства
- буйных маёнткаў і парафій Падляшскага ваяводства
- Сучасная граніца Рэспублікі Беларусь

- Асноўныя дарогі
- Рэкі
- Азёры

ЗБОРНЫ АРКУШ ГЕНЕРАЛЬНАЙ КАРТЫ „БЕЛАРУСКІЯ ЗЕМЛІ ў XVI ст.“

На Генеральнай карце прадстаўлены беларускія землі ў XVI ст. на 51 асобным аркушы ў маштабе 1:300 000 (у 1 см 3 км). Аркушы пазначаны адпаведнымі нумарамі старонак і назвамі найбольш вядомых у той гістарычны час населеных пунктаў.

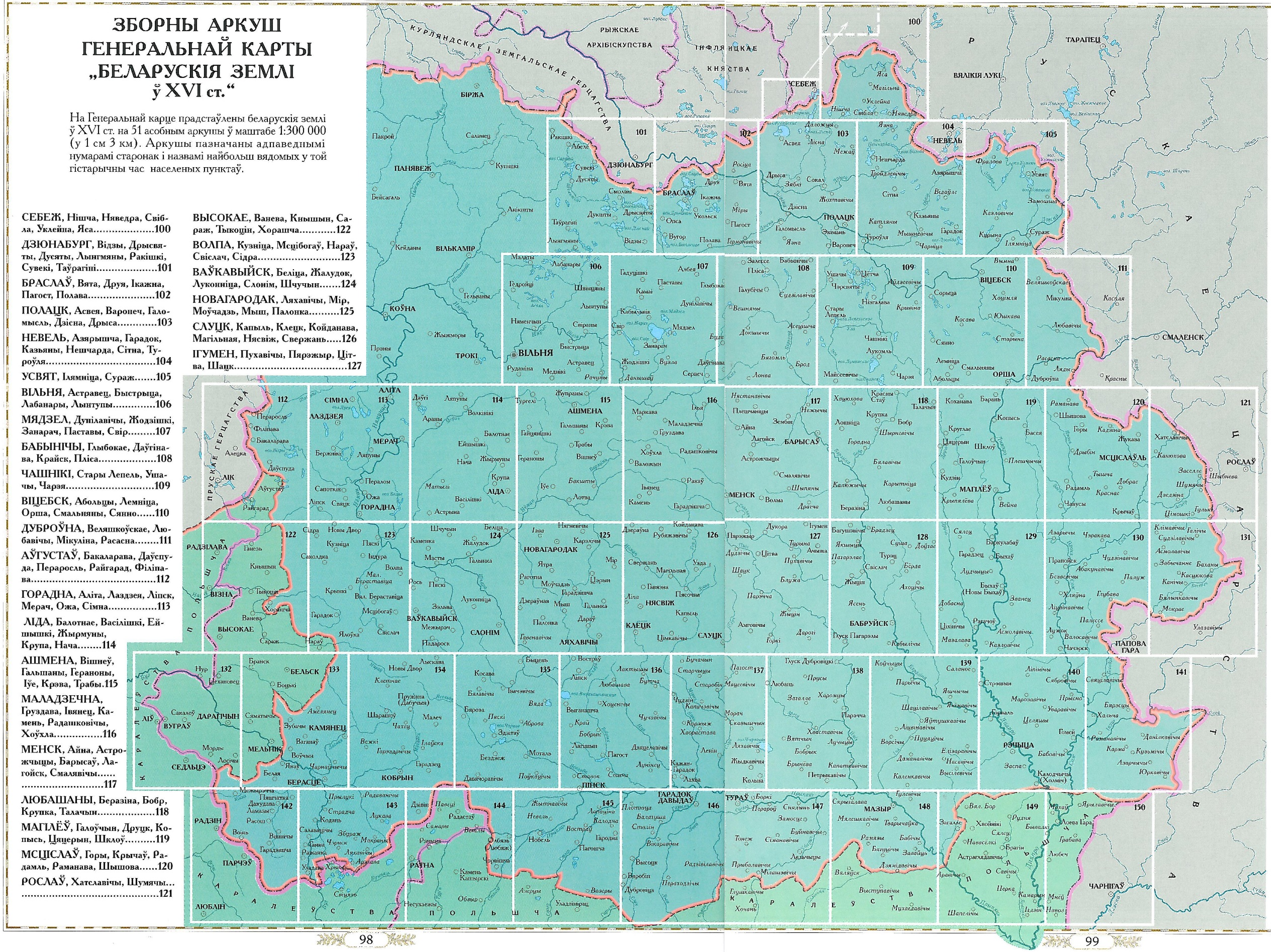

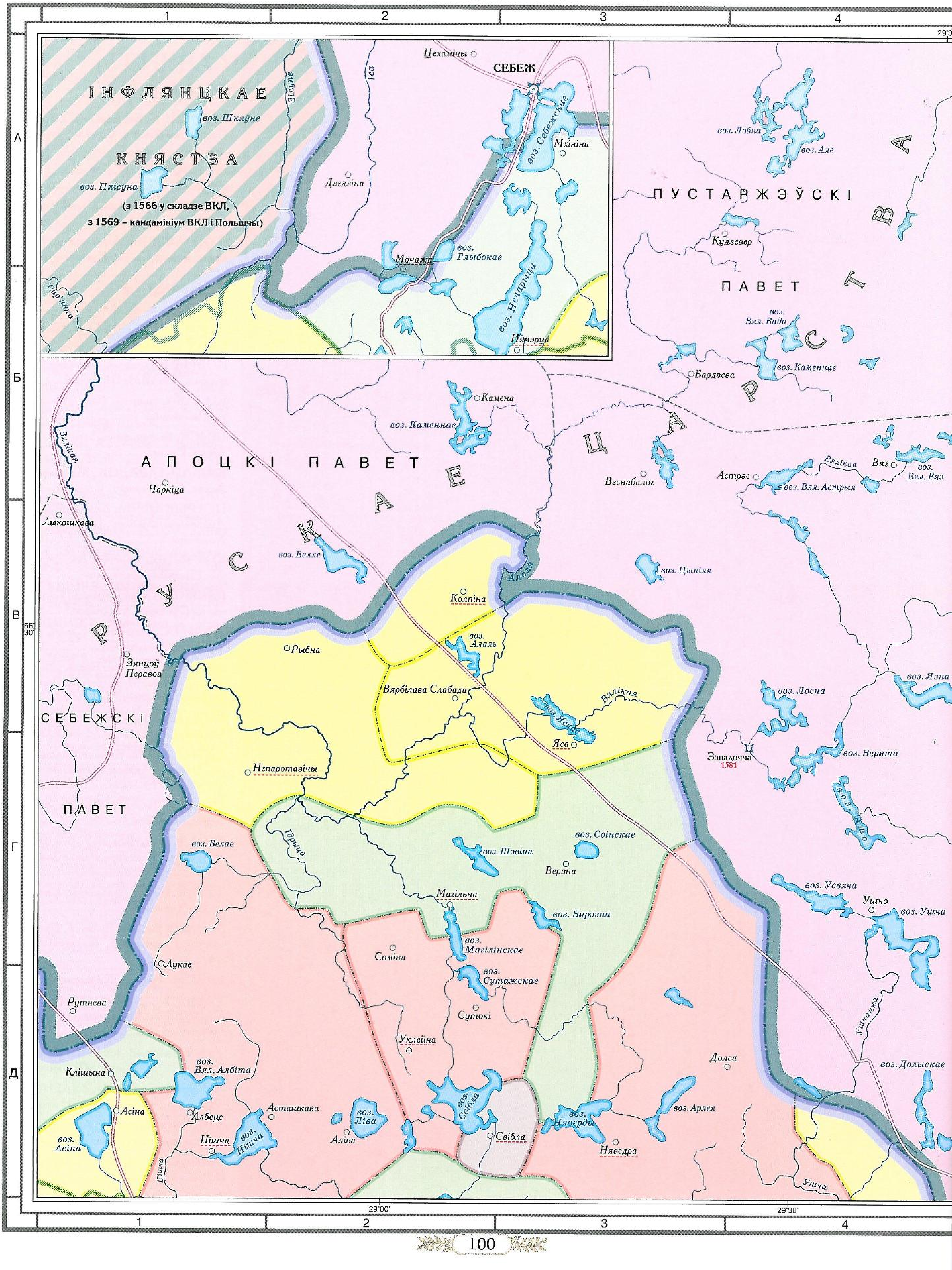
ІНФЛЯНЦКАЕ КНЯСТВА
(з 1566 у складзе ВКЛ, з 1569 – кандамініум ВКЛ і Польшчы)
СЕБЕЖ
ПУСТАРЖЭЎСКІ ПАВЕТ
АПОЦКІ ПАВЕТ
РУСКАЕ ЦАРСТВА
СЕБЕЖСКІ ПАВЕТ
воз. Себежскае
воз. Нечарыца
Завалочча
1581
Яса
Уклейна
Свібла
Няведра
Нішча

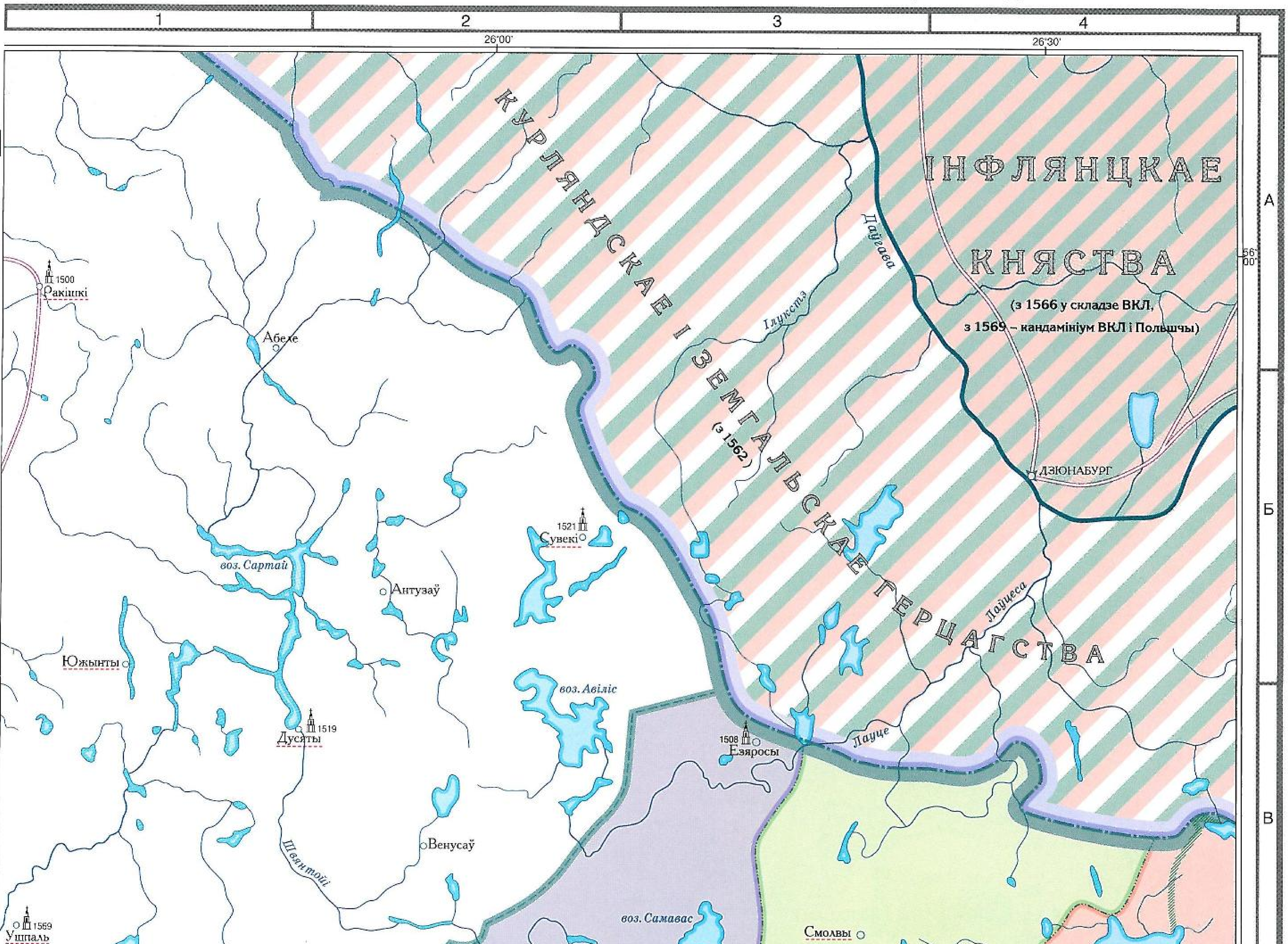

1
2
3
4
26°00'
26°30'
А
Б
В
Г
Д
56°00'
55°30'
КУРЛЯНДСКАЕ І ЗЕМГАЛЬСКАЕ ГЕРЦАГСТВА
(з 1562)
ІНФЛЯНЦКАЕ КНЯСТВА
(з 1566 у складзе ВКЛ, з 1569 – кандамініум ВКЛ і Польшчы)
Даўгава
Ілукста
Лаўцеса
Лаўце
ДЗЮНАБУРГ
1500
Ракішкі
Абехе
1521
Сувекі
воз. Сартай
Антузаў
Южынты
воз. Авіліс
1519
Дусяты
1508
Езяросы
Швянтойі
Венусаў
1569
Ушпаль
воз. Алаўшас
воз. Самавас
Смолвы
воз. Швянтас
воз. Дрысвяты
1561
1514
Дрысвяты
Салакі
воз. Дукштас
воз. Луодзіс
Грунтуны
Дукшты
Дрысвята
Уцяна
воз. Дзісна
1496
Таўрагіні
Дзісна
Кукуцішкі
Відзы
1481
1553
Даўгялішкі
1526
1492
Лынгмяны
1501
Цверач

ІНФЛЯНЦКАЕ КНЯСТВА
(з 1566 у складзе ВКЛ, з 1569 – кандамініум ВКЛ і Польшчы)
КУРЛЯНДСКАЕ І ЗЕМГАЛЬСКАЕ
ГЕРЦАГСТВА
(з 1562)
БРАСЛАЎ
ПОЛАЦК
воз. Асвейскае
Асвея
воз. Сівера
воз. Снуды
воз. Дрывяты
воз. Укля
воз. Рычы
воз. Аболе
Дзвіна
Дрыса
Дзісна
Друя
Задзвінне
Вята
Ікажна
Пагост
Стары Пагост
Полава
Дзісна
Галомысль
Вароноч
Дрыса
Сокал
Сволна
Княжычы
Барковічы
Уза́мены
Панізоў
Грыгаравічы
Барсукі
Крынкі
Каханавічы
Дзедзіна
Странковічы
Клясціцы
Велле
Расона
Нянадавічы
Юхаўляне
Далажы
Гарадзілавічы
Слабодка
Гаўрылавічы
Плюса
Засну́ды
Друйск
Павялы
Гірчаны
Луцнёва
Ілгайці
Паліканы
Опса
Дамашэвічы
Далёкія
Хвасты
Богінь
Вугор
Падрукша
Стаўровічы
Казяны (Дзісна)
Новая Шаркаўшчына
Шаркаўшчына
Хвастова
Ёды
Густап
Замошша
Бараўдзінічы
Дзянісавічы
Більдзюгі
Шудзела
Вялікія Найгароды
Германавічы
Ігумнава
Лужкі
Клін
Гарадзец
Уліна
Тупічына
Чарнсвічы
Блошнікі
Мамлкі
Арэхаўна
Балотніца
Забелле
Грыбы
Ветрына
Заскаркі
Усом'е
Селігор
Экімань
Бельчыцы
Стрына
Тросніца
Ропна
Дохнар
Захарнічы
Гарошла
Фядотава
Прыкабы
Мажэй
Бароды
Жохтавічы
Замшаны
Белае
Дзерчавічы
Зябкі
Задзежжа
Галоўчычы
Атокі
Шатры
Сар'я
Калюты
Цінкавічы
Зуі
Росіца
Барзікавічы
Гнушевічы
Чурылавічы
Залесся
Казакова
Мілошава
Шчолна
Крыцавічы
Дзедзіна
Ленькавічы
Мёры
Ор'ы
Басіны
Чарасы
Перабродззе
Уклея
Навалакі
Гарадзішча?
Бірукі
Укольск
Гаўрылавічы
Заверʼе
Гарадзішча
Ахрэмаўцы
Вусце
Дзяготкі
Палюдавічы
Кушлікі
Фролкава
Дарожкавічы
Вянужа
Лянчалавічы
Таболкі
Барсукі
Завуцце
Цвецина
Бедрыца
Курылавічы
Малы Ісп
Вялікі Ісп
Забор'е
Яўна
Пайлавічы
Вусялікі
Бядрыца
Нача
Данева
Дубраўкі
Бяздзедавічы
Наквічы
27°00'
27°30'
28°00'
28°30'
55°30'
56°00'

РУСКАЕ ЦАРСТВА
НЕВЕЛЬ
АЗЯРЫШЧАНСКАЯ ВОЛАСЦЬ
УСВЯЦКАЯ ВОЛАСЦЬ
Азярышча
Гарадок
Казьяны
Нешчарда
Сітна
Туроўля
Усвят
Ілямніца
Сураж
Дзвіна
воз. Нешчарда
воз. Невель
воз. Усвеча
воз. Езярышча
воз. Узмень
воз. Лосвіда

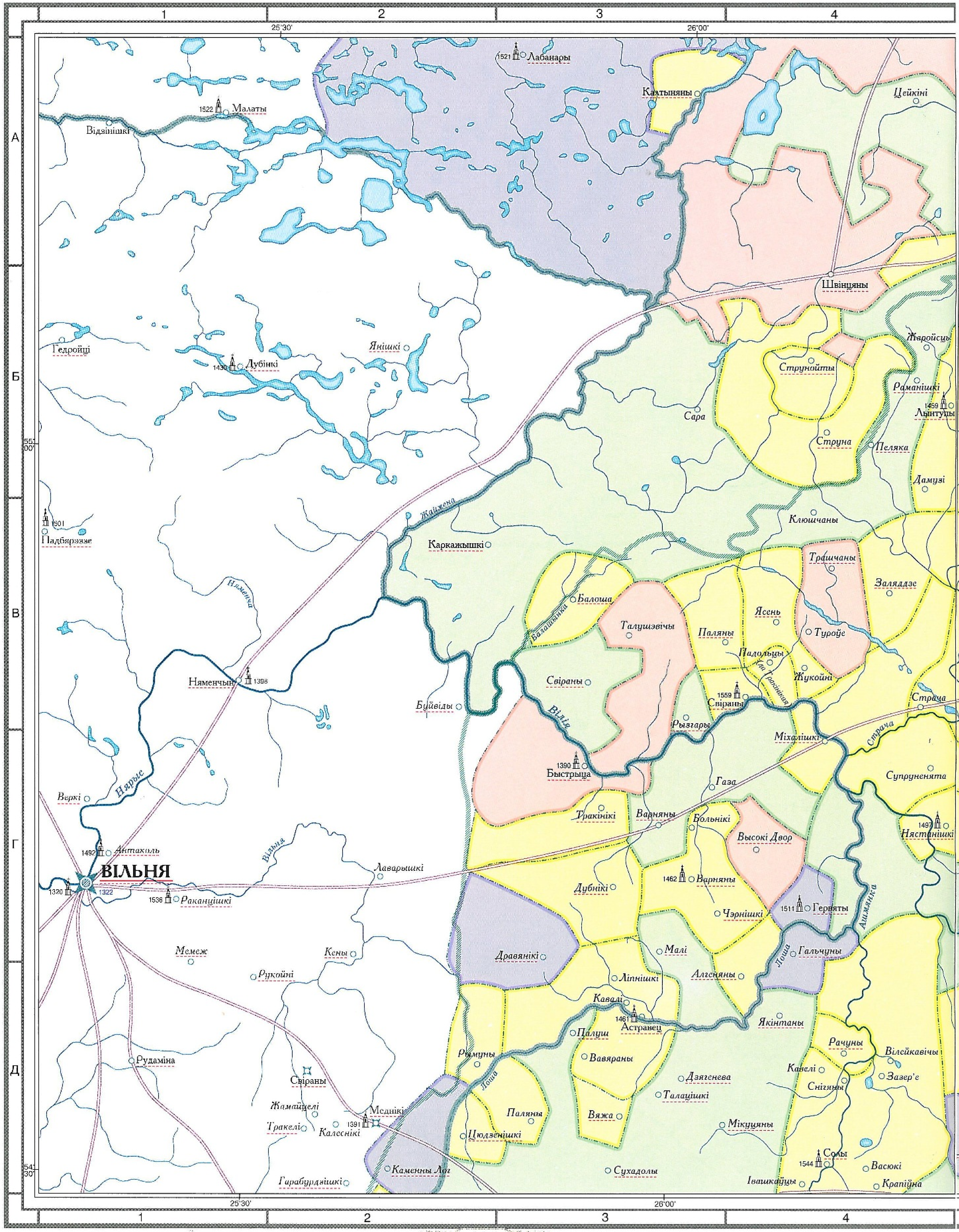
Лабанары
Малаты
Відзінішкі
Кахтыняны
Цейкіні
Швінцыяны
Гедройці
Дубінкі
Яніцікі
Струнойты
Жаройсць
Раманішкі
Лынтупы
Сара
Струна
Пеляка
Дамусі
Падбірожжа
Каржажышкі
Ключаны
Трушаны
Заляддзе
Балоша
Талушэвічы
Паляны
Ясень
Туроўе
Палолыцы
Жукойні
Свіраны
Рыдзішкі
Наменчына
Буйвіды
Міхалішкі
Быстрыца
Газа
Супрунянта
Веркі
Тракінікі
Варняны
Больнікі
Высокі Двор
Настанішкі
Аптакаль
ВІЛЬНЯ
Ракантішкі
Лаварышкі
Дубнікі
Варняны
Чэрнішкі
Гервяты
Дравянікі
Мемеж
Рукойні
Кены
Ліпнішкі
Малі
Алгсняны
Гальчуны
Кавалі
Палцы
Астравец
Якінтаны
Рудаміна
Свіраны
Рымуны
Вавяраны
Дзягенева
Талацішкі
Рачуны
Вілейкавічы
Канелі
Сніўны
Зазер'е
Жамайцелі
Тракелі
Калеснікі
Медзікі
Паляны
Цюдзенішкі
Вяжа
Мікуцяны
Сухадолы
Салы
Васюкі
Іваікайцы
Крапіўна
Каменны Лог
Гірабурдзішкі
Вілія
Нярыс
Страча
Ашмянка
Лоша
1

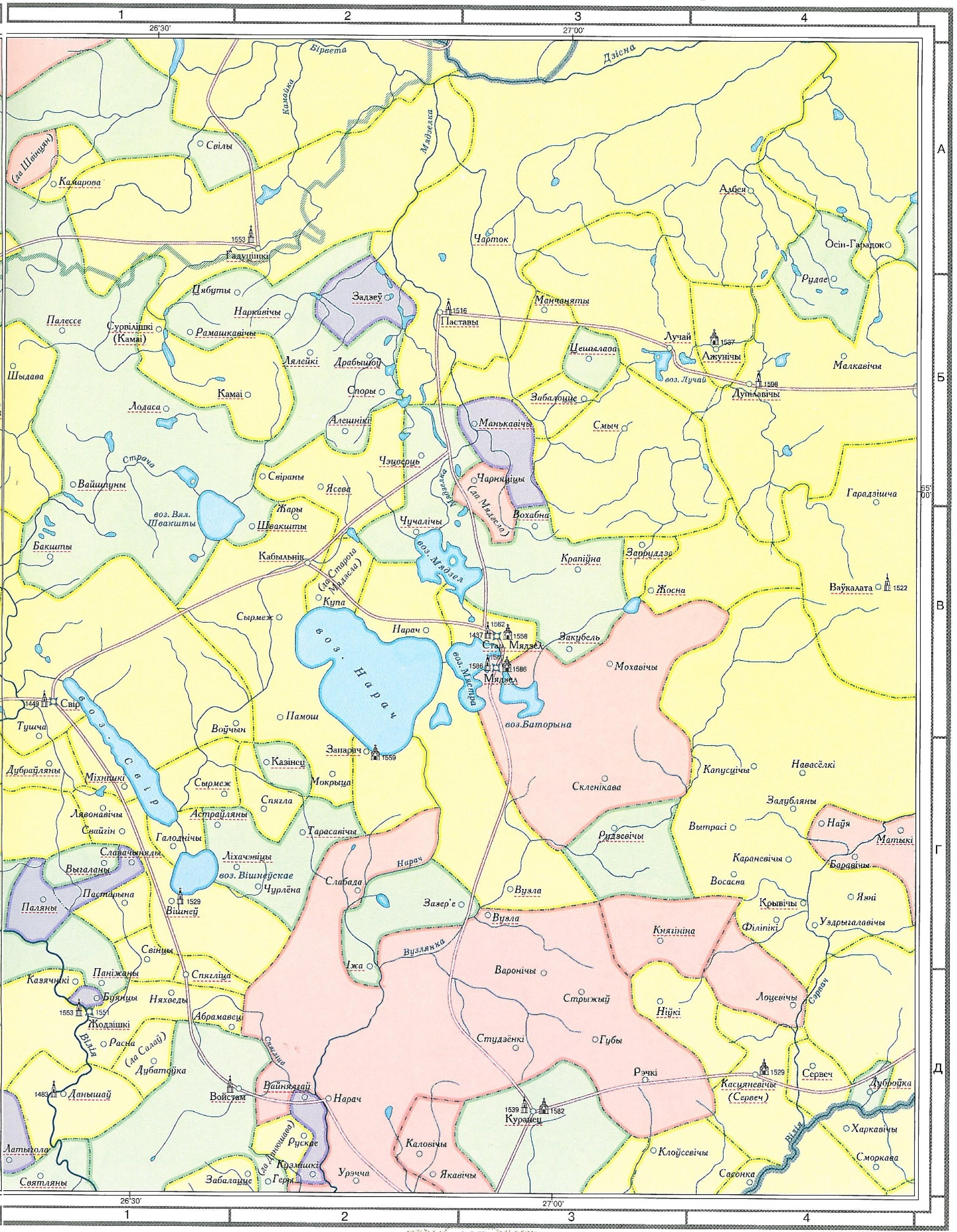
Вірвета
Дзісна
Свілы
Камарова
Гадуцішкі
Альбея
Чарток
Осін-Гарадок
Рудае
Цябуты
Заліссе
Наркавічы
Паставы
Маньканяты
Лучай
Ажунічы
Дунілавічы
Малкавічы
Палессе
Сурвілішкі (Камаі)
Рамашкавічы
Лялікі
Драбышы
Цешылава
Шыдава
Камаі
Споры
Забалоцце
Лодаса
Алешнікі
Маньковічы
Смыч
Вайшлуны
Свіраны
Яссева
Чэцсерць
Чарніцы
Гарадзінічы
Шваксшты
Жары
Чучалічы
Вохабна
Бакшты
Кабыльнік
Крапіўна
Зарудзэе
Вайкалата
Купа
Жосна
Сырмеж
Нарач
Стары Мядзел
Мядзел
Закусель
Мохавічы
Свір
Тушча
Памош
Вочын
Занарач
Дубравіляны
Міхнішкі
Казінец
Мокрыца
Скленікава
Капусцічы
Навасёлкі
Сырмеж
Астрайляны
Спягла
Тарасавічы
Залубляны
Аляновічы
Свайшы
Вытрасі
Кудна
Матыкі
Галодзічы
Славачынанды
Ліхачэвічы
Радзевічы
Выгаляны
Пастарына
Чурлёна
Слабада
Караневічы
Бараўляны
Паляны
Вішнеў
Вузла
Восалса
Яўні
Крывічы
Уздрыгалавічы
Зазер'е
Вузла
Княжына
Філінкі
Свінцы
Паніжаны
Спягліца
Іжа
Варонічы
Буйніцы
Кавачнікі
Няхведы
Абрамавецц
Стрыжыў
Жодзішкі
Расна
Дубатоўка
Студзёнкі
Губы
Ніўкі
Лоцевічы
Данышаў
Войстам
Ваўнязяхі
Нарач
Рэчкі
Касцяневічы (Сервеч)
Сервеч
Дубровка
Куранец
Рускае
Казлоўшчына
Калавічы
Клюсевічы
Харкавічы
Латыгола
Свяцяляны
Забалоцце
Урэчча
Якавічы
Сасонка
Смаркава
воз. Нарач
воз. Мястра
воз. Баторына
воз. Свір
воз. Мядзел
воз. Вішнеўскае
воз. Вял. Швакшты
воз. Лучай
Страча
Вузлянка
Вілія
Сервач

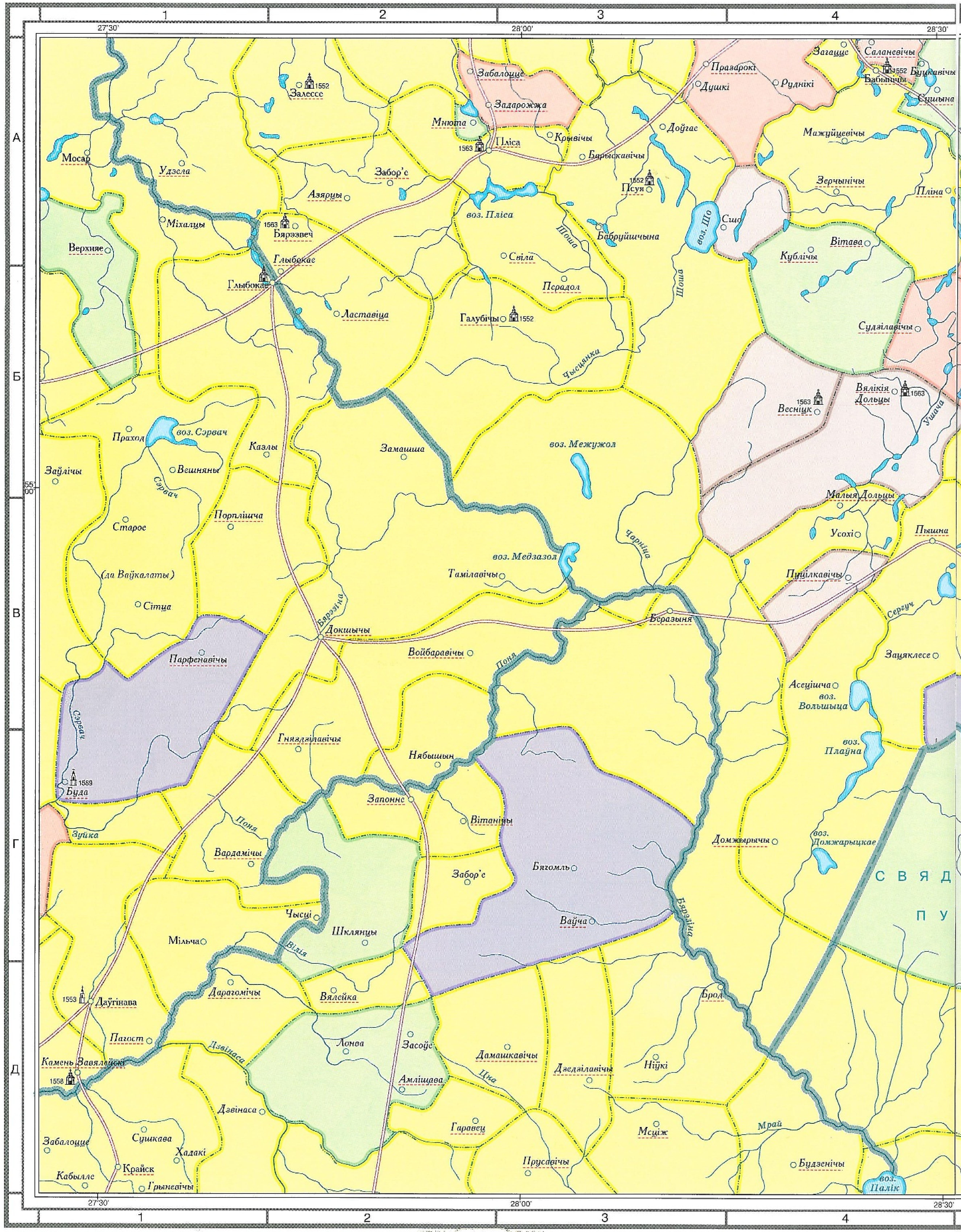
Залессе
Забалоцце
Задарожжа
Мнюга
Пліса
Празарокі
Душкі
Руднікі
Крывічы
Барысканічы
Дойгас
Мажуйцевічы
Зерчынічы
Пліна
Мосар
Удзела
Забор'е
Азяршы
Псуя
воз. Пліса
Міхалы
Бярэзвеч
Глыбокае
Верхняе
Свіла
Перадол
Ластавіца
Галубічы
Бабруйшчына
Сцю
Кублічы
Вітава
Судзілавічы
Збонь
Весніцк
Вялікія Дольцы
Малыя Дольцы
Праход
воз. Сэрвач
Вешняны
Казлы
Зананша
воз. Межужол
Зайлічы
Порплішча
Старое
(да Вайкалаты)
Сітца
Тамілавічы
воз. Медзазол
Усохі
Пышна
Пушілкавічы
Парфенавічы
Докшычы
Бярэзіна
Вайбаравічы
Беразіна
Асецішча
воз. Вольшыца
Заўяклесе
Гняздзілавічы
Нябышын
Буда
воз. Плаўна
Запоннс
Віціны
Вардамічы
Забор'е
Бягомль
Домжарычы
воз. Поважарыцкае
СВЯДСКАЯ
ПУШЧА
Чысці
Шкляны
Мільча
Ваўча
Даўгінава
Дарагомічы
Вялейка
Брод
Пагост
Ломва
Засоддзе
Дамашкавічы
Камень Завяліка
Амлішдава
Дзядзілавічы
Ніўкі
Давінаса
Гаранец
Мсцыж
Мрай
Забалоцце
Сушкава
Халакі
Кабыльле
Крайск
Грыневічы
Прусаровічы
Будзенічы
воз. Палік

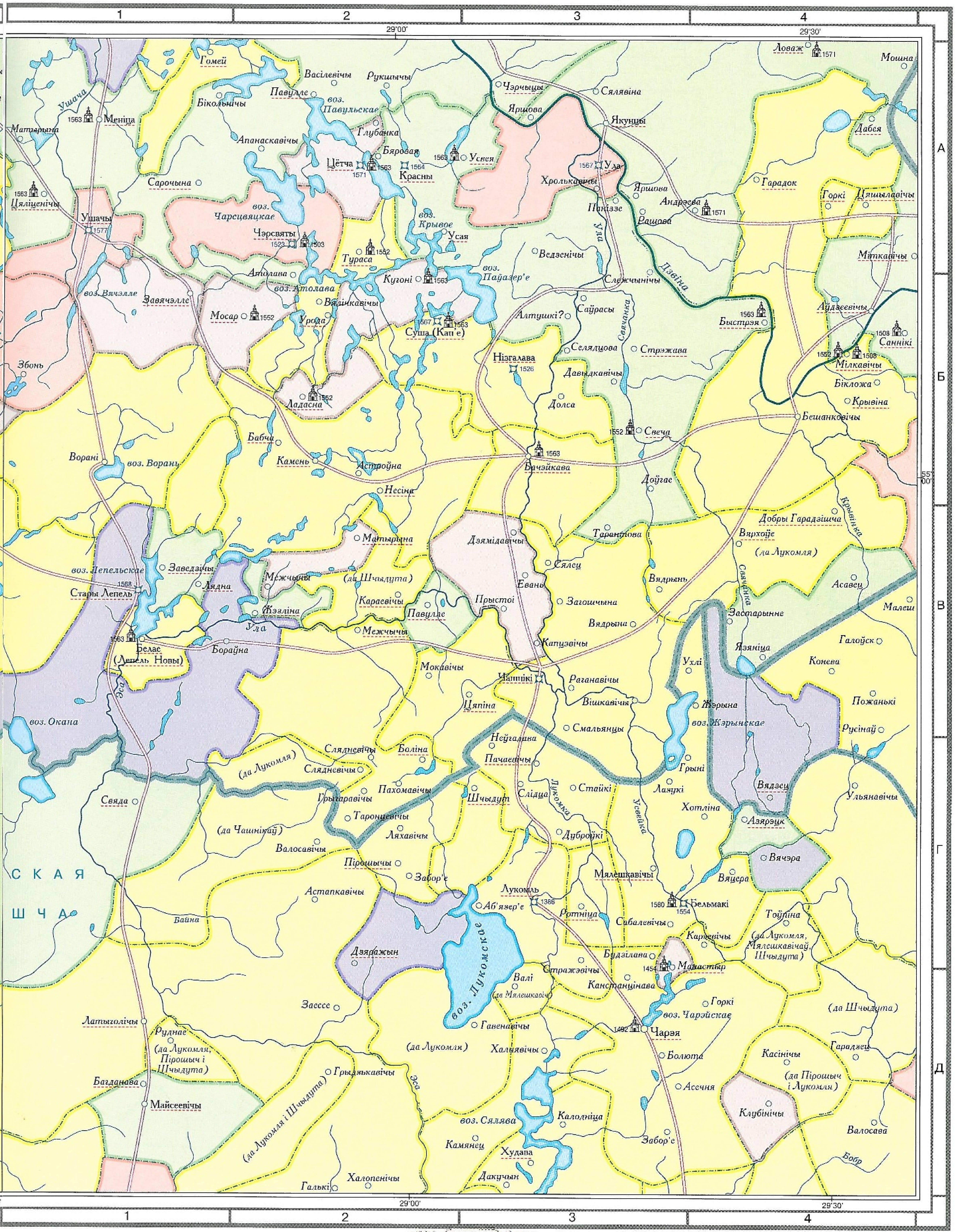
Гомей
Васілевічы
Рукшычы
Бікольнічы
Павульле
воз. Павульскае
Глыбачка
Матырына
Меніца
Апанаскавічы
Бяровае
Успея
Сарочына
Цяча
Красны
воз. Чарсвацкае
Чэрсвяты
Ушачы
Цяцішэнічы
Турась
Кусоні
Атолава
воз. Атолава
воз. Вячзале
Завячзалле
Мосар
Урада
Сушэ
Ладасна
Бабча
Камень
Вострадна
Ворані
воз. Ворань
Несіна
Матырына
воз. Лепельскае
Стары Лепель
Заведзайцы
Лядна
Межчына
Лепель Новы
Бараўна
Карасевічы
Павульле
Межчычы
Мокравічы
Цяпіна
воз. Окапа
Сляднева
Слядневічы
Свяда
(да Лукомля)
(да Чашнікаў)
Валосавічы
Пахомавічы
Шчыцут
Пірошчы
Тарончавічы
Ляхавічы
Астапкавічы
Лукомль
Дзяржын
воз. Лукомскае
Засссе
Латыголічы
Рудная
Багданава
Майсеевічы
Гаўнавічы
(да Лукомля)
Халмавічы
Шкляршы
воз. Сляява
Камянец
Худапа
Дакучын
Халопенічы
Галькі
Ловаж
Мошна
Чэрчыцы
Сляпіна
Яршова
Якушцы
Дабея
Ула
Хрольвачына
Гарадок
Горкі
Андрэева
Ведзенічы
Мітнічы
Слежчынічы
Сайрасы
Быстраяк
Санікі
Мілкавічы
Нізгалава
Стражава
Селядцова
Давыдкавічы
Долса
Крывіна
Бешанковічы
Свеча
Бачэйкава
Дойнае
Добры Гарадзішча
Дзялідавічы
Тарашнова
Вярхоўе
(да Лукомля)
Сялец
Евана
Загошчына
Вядрынь
Асавец
Прысток
Вядрына
Катужніца
Застарынне
Галоўск
Чашнікі
Раганавічы
Ухлі
Яяніца
Конева
Вішкавічы
Жэрына
Пажанькі
Смальяны
Нейгадаўна
Пачавіца
Русінаў
Стайкі
Ляжкі
Хотліна
Вядзела
Ульянавічы
Сціцца
Дубровкі
Азярэцк
Вачэра
Млешкавічы
Бельмакі
Вяцера
Гоўліна
Ротніна
Сібалевічы
Карлевічы
Манастыр
Стражавічы
Канстанцінава
Горкі
воз. Чарэйскае
Чарэя
Балоты
Касінічы
Гарадзец
Калодніца
Асечына
Клубінічы
Валосава
Забор'е
Бобр

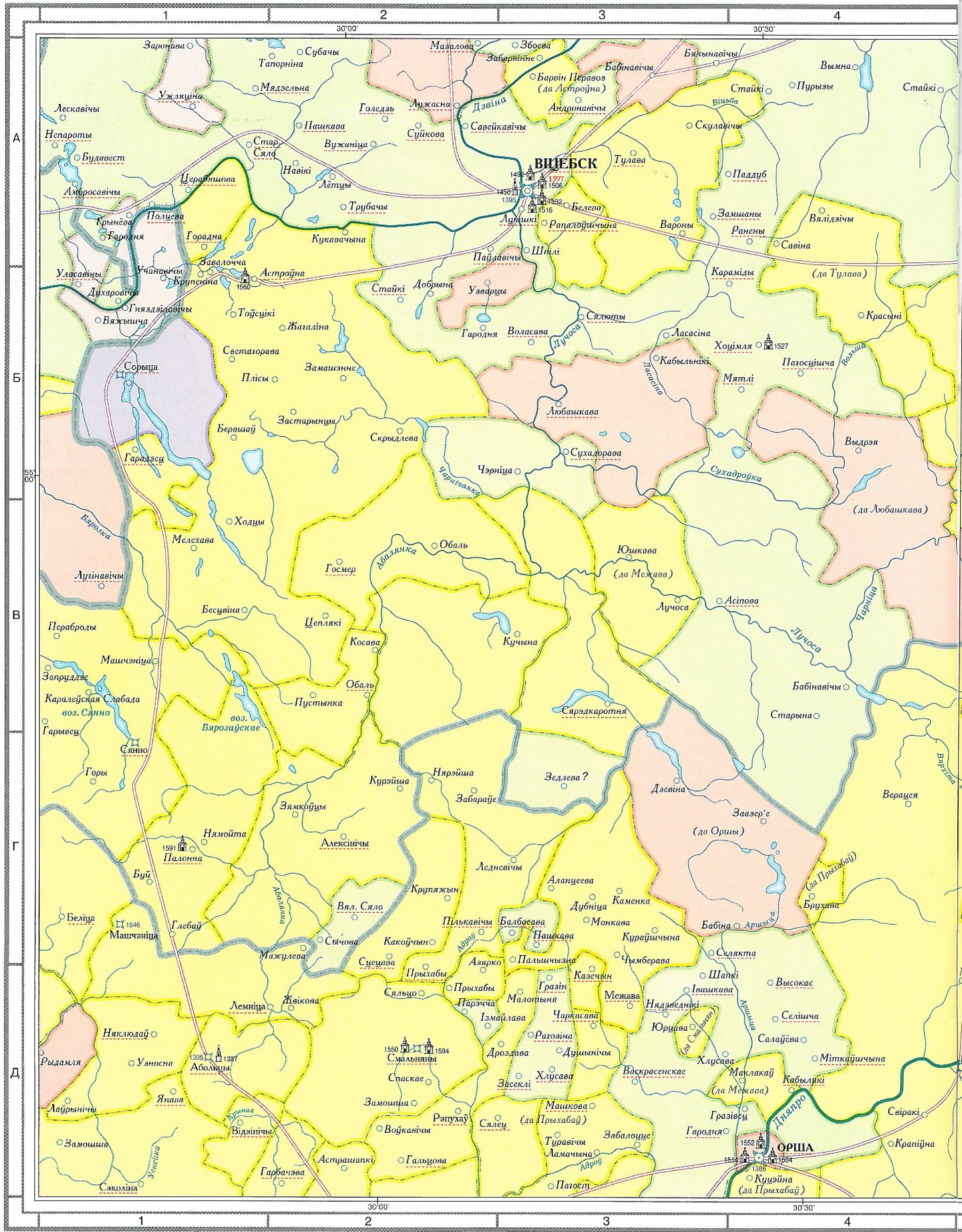
ВІЦЕБСК
Дзвіна
Віцьба
Заронава
Субачы
Тапорніна
Мазалова
Зборва
Бялынавічы
Вымна
Ужлявіна
Мядзельна
Бабінавічы
Барвін Перавоз (да Астроўна)
Стайкі
Пурызы
Лескавічы
Голедзь
Аужасна
Андроначічы
Непароты
Пашкава
Суйкова
Савейкавічы
Скулавічы
Будавест
Стар. Сяло
Вужыніца
Тулава
Навікі
Лётны
Паддуб
Амбросавічы
Трубачы
Белева
Замшаны
Полцева
Раненая
Гарадна
Лужасна
Рапалоўчына
Вароны
Кукавачына
Валідзічы
Уласавічы
Заваловічы
Астроўна
Пайдавічы
Шилі
Савіна
Учнавічы
Крупенна
Стайкі
Добрына
Уварыцы
Караміды
(да Тулава)
Дахаровічы
Гняздзілавічы
Вяжышча
Тоўсцікі
Жагаліна
Сялюты
Красыні
Гародня
Воласава
Ласасіна
Хоцімля
Сорыца
Светагорава
Кабыльнікі
Пагосцічча
Плісы
Замашэнне
Лучоса
Мяткі
Беравщай
Застарыны
Любашкава
Выдрэя
Скрыдлева
Сухадрава
Гарадзец
Чэрніца
Сухадроўка
(да Любашкава)
Ходы
Меясхава
Абаль
Юшкава
Госмер
(да Межава)
Лугінавічы
Асіпова
Лучоса
Бесувіна
Цэплякі
Пераброды
Касава
Кучына
Машчэніца
Запрудзе
Абаль
Каралеўская Слабада
воз. Сянно
Пустынка
Бабіновічы
Старына
Сярэдкаротня
Гарывец
воз. Вярэзайскае
Сянно
Нярэйша
Гоgры
Курэйша
Забараўе
Зедлева ?
Вярэзея
Зямкоўцы
Дзевіна
Заазер'е
Нямойта
Алексінічы
(да Орша)
Палонна
Лядневічы
Буй
Крупянкі
Аланцева
Каменка
Вял. Сяло
Дубніца
Монкава
Беліца
Машчэніца
Глебаў
Пількавічы
Балбасава
(да Прыхабаў)
Бруxава
Сячова
Какоўчын
Пашкава
Кураўчына
Бабіна
Сялякта
Мажулева
Суцілава
Прыхабы
Аярко
Пальшчына
Чымберава
Шапкі
Высокае
Лемніца
Жыкова
Сяльцо
Прыхабы
Грязін
Казечын
Іванкава
Малотнія
Межава
Пацкалавічы
Нядзведнікі
Селішча
Наклюдаў
Ізмайлава
Чаркасава
Юрцава
Сабалеўка
Рыдамля
Абольцы
Смальняны
Рагозіна
Дуцінічы
Хлусава
Салаўева
Узнесна
Спаскае
Дрозава
Хлусава
Маклакаў
(да Межава)
Кабылякі
Мітка
Лаўрынічы
Янава
Замошша
Засекі
Васкрасенскае
Машкова
Замошша
Воўкавічы
Рэпухаў
Сялец
(да Прыхабаў)
Гразівец
Свіркі
Відзінічы
Туравічы
Ламачына
Гародня
Забалоцце
ОРША
Крапіўна
Саколіна
Гарбачова
Астрашанкі
Гальцова
Пагост
Куцеіна (да Прыхабаў)
Днепр
30°00'
30°30'
55°00'

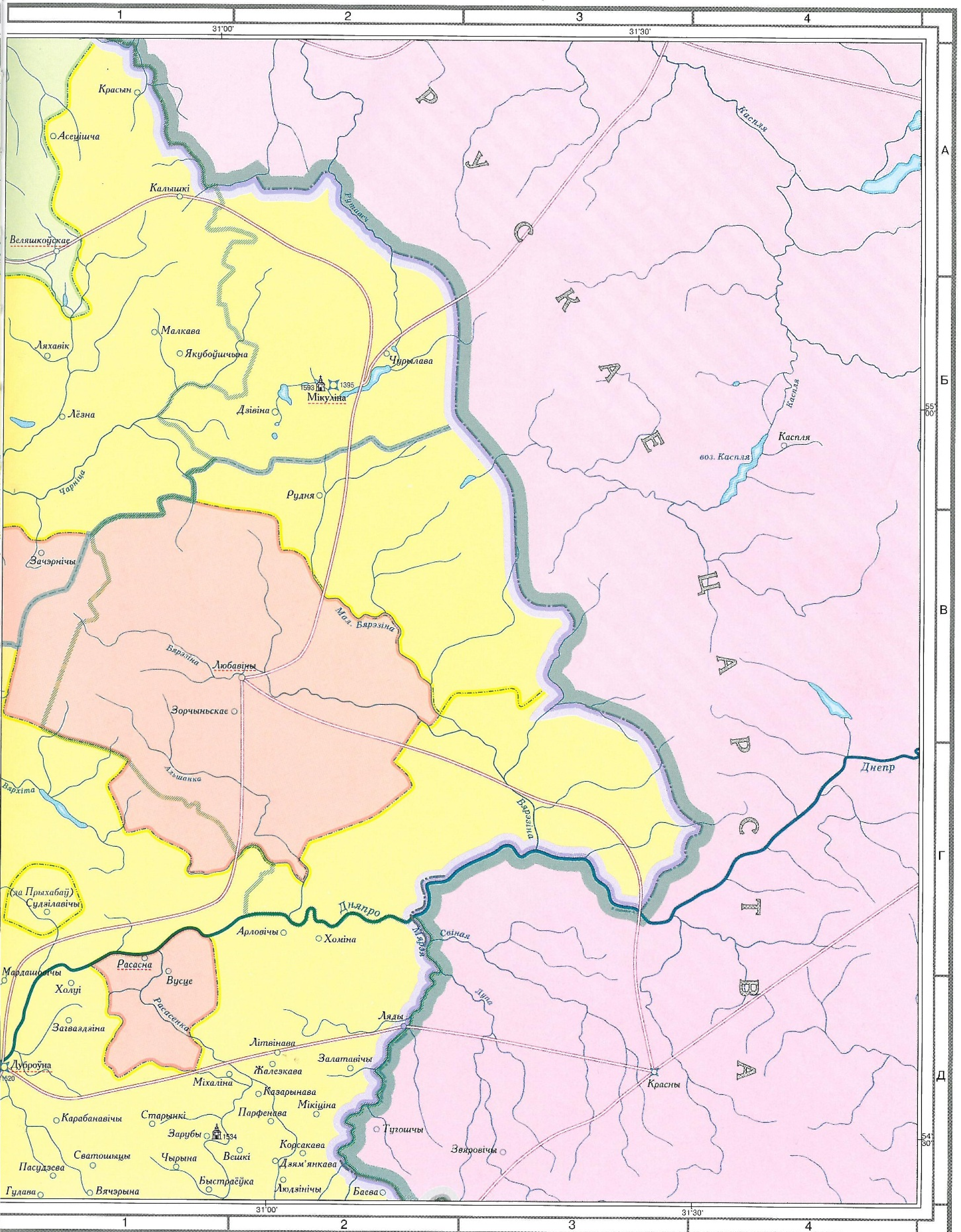
РУСКАЕ ЦАРСТВА
Красын
Асецічча
Каспля
Калыцкі
Веляшкоўскае
Ляхавік
Малкава
Якубоўшчына
Чурылава
Мікуліна
Лёзна
Дзівіна
Каспля
воз. Каспля
Рудня
Чарніца
Зачэрнічы
Мал. Бярэзіна
Любавічы
Бярэзіна
Зорчынскае
Альшанка
Днепр
(да Прыхабаў)
Сусіляльвічы
Дняпро
Арловічы
Хоміна
Мардашэвічы
Свіная
Холці
Расасна
Вусце
Расасенка
Заўваадзяна
Ляды
Дуброўна
Літвінава
Жалезкава
Залатавічы
Міхаліна
Казарынава
Красны
Міклініна
Карабанавічы
Старынкі
Парфенава
Зарубы
Тугошчы
Пасудзева
Сватошыцы
Чырына
Вешкі
Корсакава
Зверовічы
Быстрасаўка
Дзям'янкава
Вячэрына
Людзінічы
Гулава
Баева
31°00'
31°30'

ПРУСКАЕ ГЕРЦАГСТВА
ПЕРАЛОМСКАЯ ПУШЧА
ПЯРСТУНСКАЯ ПУШЧА
МЕРАЦКАЯ ПУШЧА
АЗЁРСКАЯ ПУШЧА
Перарось
Філіпава
Бакаларава
Даўспуда (Рачкі)
Даўспуда
Янаўка
Алецка
Ліск
Аўгустаў
Барглаў
(да Кнышына)
Райгарад
Граева
воз. Лажно
воз. Лясмяды
воз. Сельмент-Вялікі
воз. Райгродзкае
воз. Дрэнства
воз. Нецка
воз. Белае
воз. Сайна
воз. Вігры
воз. Блізна
воз. Серöы
Вігры
Пуньск
Сейны
Стобінкі
Чорная Ганча
Нета
Бебжа
Элк
Голдапа
Шэшупа
Чорна
воз. Сімнас
Сімна
воз. Дуся
Мецелі
воз. Мяцяліс
воз. Абецэ
Лаздзея
Сярэя
Аліта
Неманойці
воз. Ілгу
Нямунас
воз. Галадусь
воз. Гаўстас
Палюнцы
Крыкітаны
Мерач
Бержнікі
Вяйсеі
воз. Анча
Марыха
Вількінікі
Шаўляны
Радзівілавічы
Лапуны
Пераваака
Пералом
Салаты
Друскіны
Ліпск
Ялова
Шушалева
Грабаўка
Герасімовічы
Ячнае
Чорная Ганча (да Ліпска)
Сапоцкін
Астапы
Дваруцьны
Ятвеск
Васілевічы
Калосва
Ожа
Марковічы
Прайлікі
Перстунь
Самборавічы
Белыя Балаты
Свяцк
Лойкі
Гібенсвічы
Ракавічы
Канчаны
Скрыннікі
Баля
Русота
Канюхі
Навумавічы
Пушкары
Грандзічы
Чашчавічы
Тужэвічы
Багатыры
Малышчын
Пуйрышкі
Лабна
Адамавічы
Салагі
Гаранічна
Бобра
Тарачавічы
Ласосна
ГОРАДНА
Галаўнічы
Верцілішкі
Рыдзялевічы
Яцля
Тумашэвічы
Капліца
Калбасін
Шчаціцічы
Казловічы
Аленічы
Табала
Ейсімонты
Завала
воз. Белае
Азёры
Лакніца
Радуцішкі
Губінка
Пыра
Бярвенка
Котра
Нёман

МЕРАЦКАЯ ПУШЧА
КАНЯЎСКАЯ ПУШЧА
БЕРШТАЎСКАЯ ПУШЧА
ТРАБСКАЯ ПУШЧА
ВАЛОЖЫНСКАЯ ПУШЧА
КАМЕНСКАЯ ПУШЧА
НАЛІБАЦКАЯ ПУШЧА
ЛІДА
АШМЕНА
Ейшышкі
Нача
Жырмуны
Крупа
Балотнае
Васілішкі
Гераноны
Гальшаны
Крэва
Трабы
Вішнеў
Іўе
Лотва
Смаргонь
Нёман
Мерач
Гаўя
Ліпнішкі
Радунь
Бярэзіна

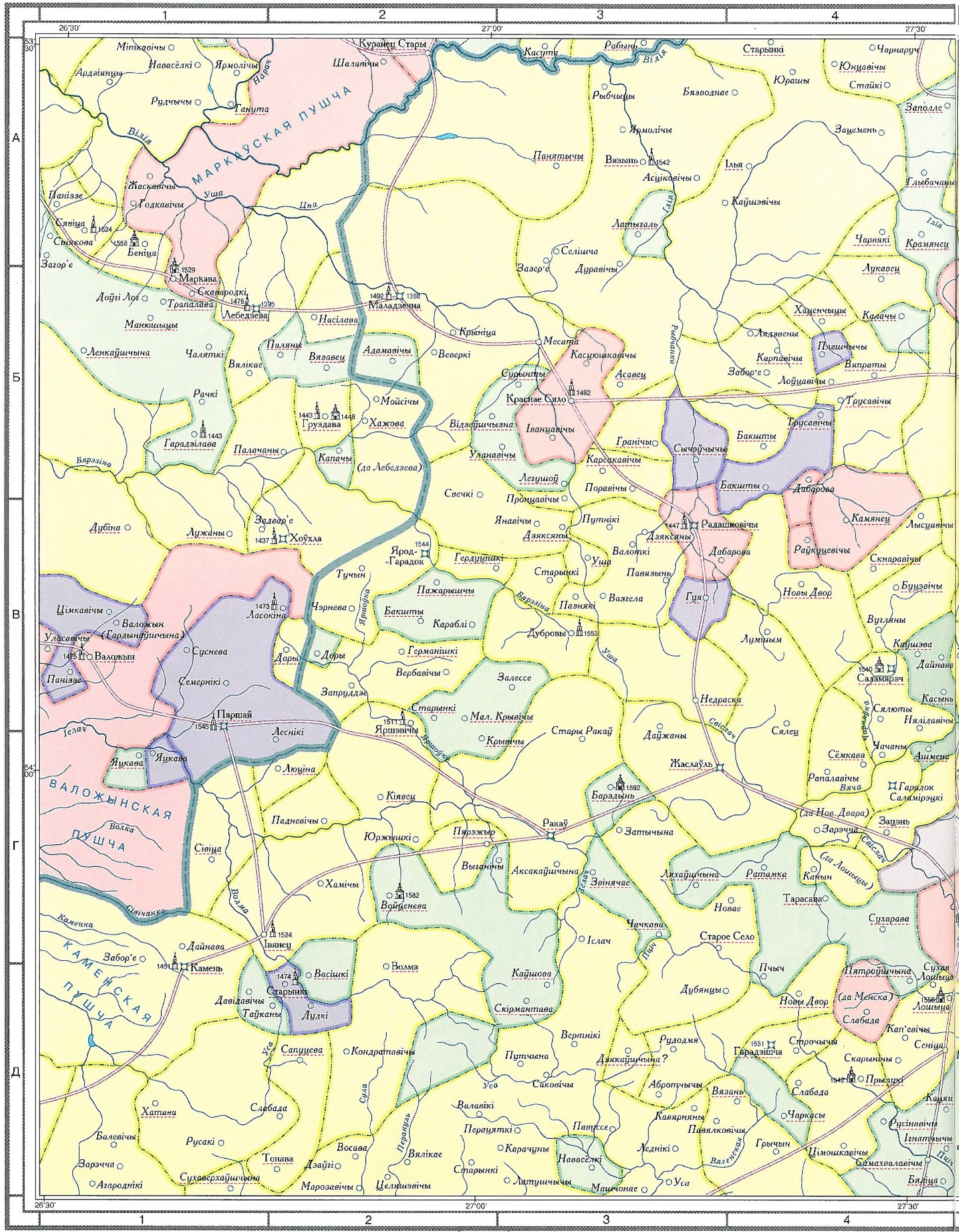

МАРКАЎСКАЯ ПУШЧА
ВАЛОЖЫНСКАЯ ПУШЧА
КАМЕНСКАЯ ПУШЧА
Маладзечна
Груздава
Хоўхла
Радашковічы
Івянец
Камень
Валожын
Ракаў
Жаслаўль
Вязынь
Ілья
Краснае Сяло
Лебедзева
Маркава
Беніца
Сьвіца
Паршаі
Ярод-Гарадок
Гарадзілава
Бакшты
Старынкі
Вайцянева
Барадынь
Гарадок Саламірэцкі
Саламірэч
Гарадзішча
Прылукі
Лошыца
Дайнава
Дубрава
Яршэвічы
Мал. Крывічы
Стары Ракаў
Старое Села
Пятровічы
Слабада
Віліяя
Уша
Іслач
Вольма
Сула
Пціч
Свіслач
Усса

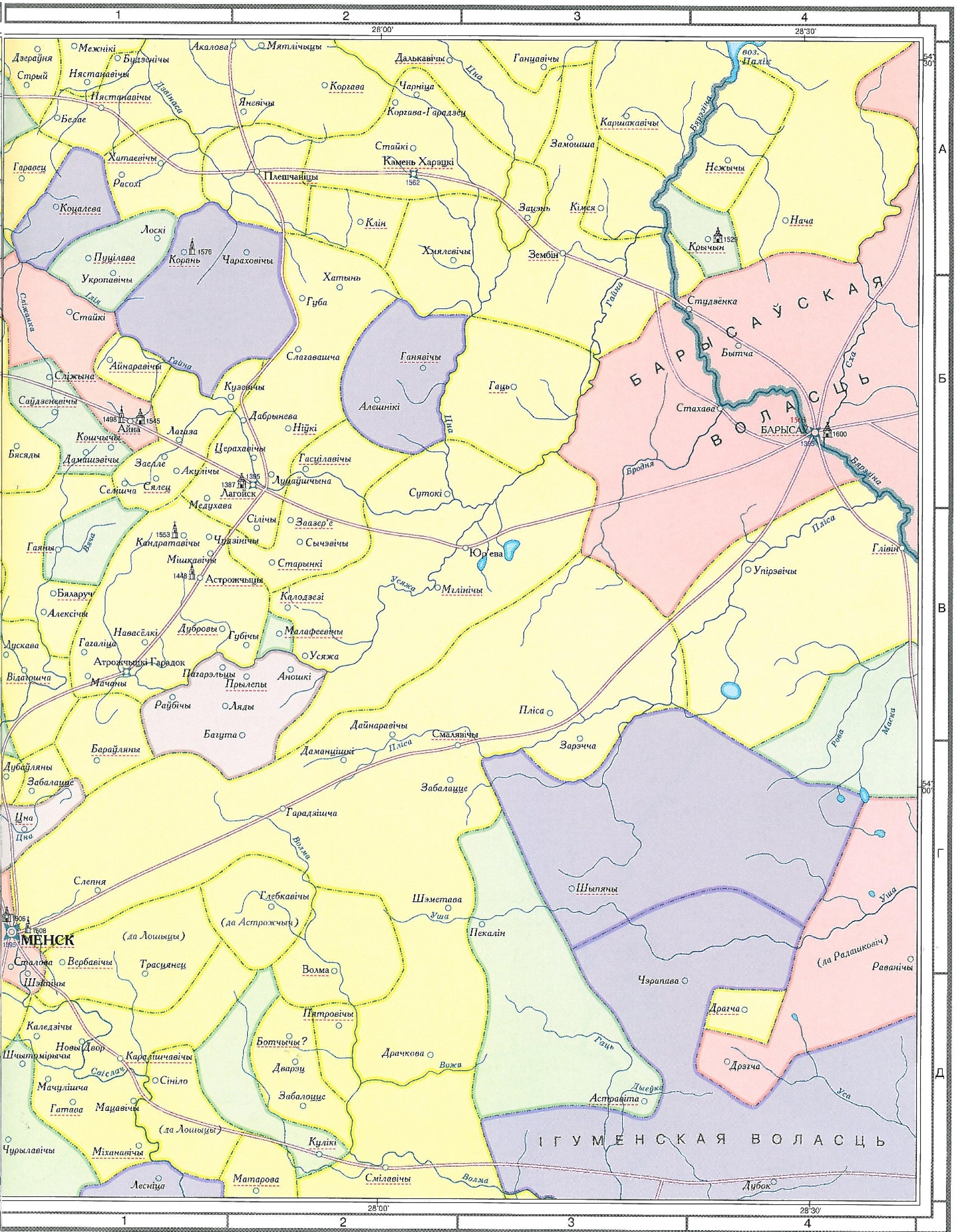

БАРЫСАЎСКАЯ ВОЛАСЦЬ
ІГУМЕНСКАЯ ВОЛАСЦЬ
МЕНСК
Барысаў
Айна
Астрожчыцы
Лагойск
Смалявічы
Плешчаніцы
Камень Харэцкі
Крычын
Карань
Кандратавічы
Астрожыцкі Гарадок
Юр'ева
Гайна
Уша
Пліса
Волма
Бярэзіна
Сха
Цна
Свіслач
Усяжа

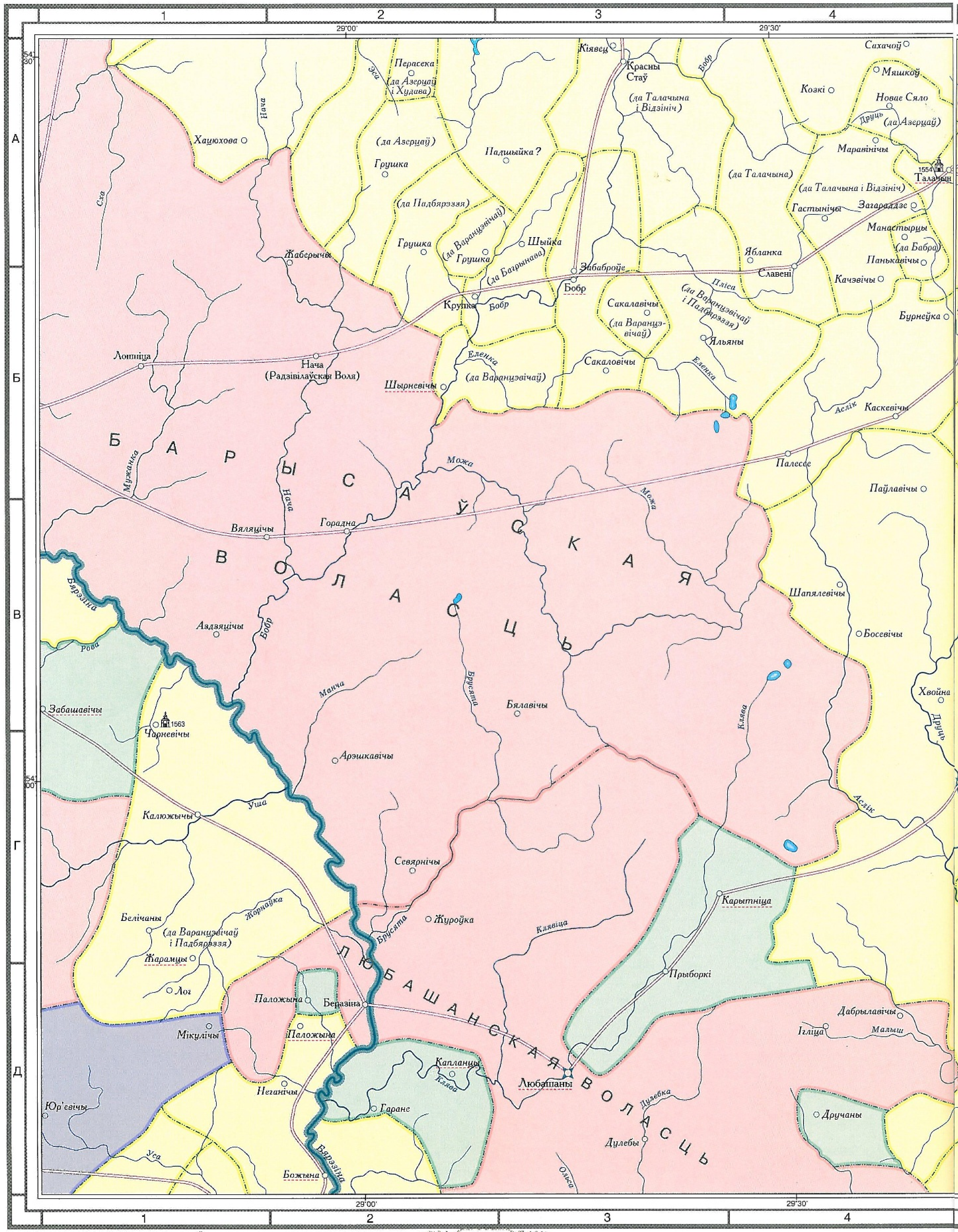
БАРЫСАЎСКАЯ ВОЛАСЦЬ
ЛЮБАШАНСКАЯ ВОЛАСЦЬ
Кіявец
Красны Стаў
(да Талачына і Відзініч)
Сахачоў
Мяшкоў
Новае Сяло
Козкі
Перасека
(да Азерцаў і Худава)
Хацюхова
(да Азерцаў)
Грушка
Палішыйка ?
(да Талачына)
(да Талачына і Відзініч)
Марачнічы
Талачын
(да Падбярэззя)
Гастынічы
Загаралэс
Грушка
Шыйка
Зябаброўе
Яблонка
Славені
Манастырцы
(да Бабра)
Панькавічы
Качэвічы
Жабкры
Крупка
Бобр
Сакалавічы
(да Варанцэвічаў)
Ільяны
Бурнеўка
Лоппіца
Нача
(Радзівілаўская Воля)
Шырнявічы
Сакаловічы
(да Варанцэвічаў)
Каскевічы
Палессе
Паўлавічы
Вяляцічы
Горадна
Шапялевічы
Авдзяцічы
Босевічы
Бялавічы
Хвойна
Забашавічы
Чарнявічы
1563
Арэшкавічы
Калюжычы
Севярнічы
Карытніца
Белічаны
(да Варанцэвічаў і Падбярэззя)
Жарамцы
Лог
Журоўка
Прыборкі
Паложына
Беразіна
Паложына
Мікулічы
Іглінца
Дабрыкавічы
Капланцы
Любашаны
Неганічы
Гарасе
Дручаны
Дулебы
Юр'евічы
Божына
Беразіна
Друць
29°00'
29°30'
1
2
3
4
А
Б
В
Г
Д

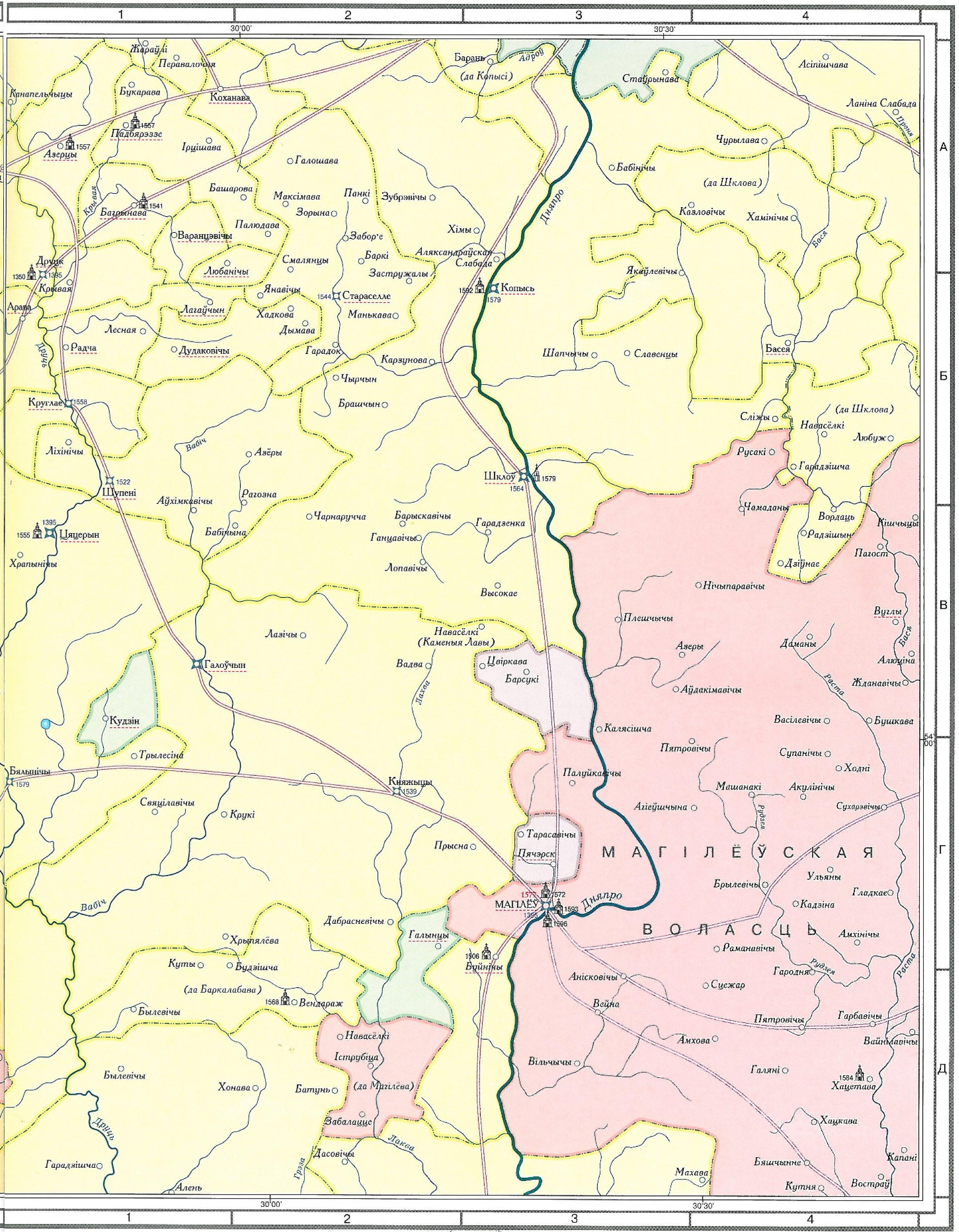
МАГІЛЁЎСКАЯ ВОЛАСЦЬ
Жарауля
Пераналачча
Барань
(да Копысі)
Ставрынава
Асіпічава
Ланіна Слабада
Крапельнічы
Букарава
Коханава
Падбярэззе
1557
Азерцы
1557
Іргішава
Галошава
Бабінічы
Чурылава
(да Шклова)
Казловічы
Хамінічы
Башарова
Максімава
Зорына
Панкі
Зубрэвічы
Багрынава
1541
Варанцэвічы
Палюдава
Забор'е
Хімы
Друцк
1350
1395
Крывая
Лобанічы
Смалянцы
Баркі
Застружалы
Аляксандраўская Слабада
Яновічы
Стараселле
1544
Копысь
1592
1579
Якаўлевічы
Арава
Лазічын
Хадкова
Дымава
Манькава
Радча
Лесная
Дудаковічы
Гарадок
Карзунова
Шапічы
Славенцы
Басея
Чырчын
Брашчын
Кругдае
1558
Лісіцічы
Авёры
Сліжы
Навасёлкі
(да Шклова)
Любуж
Русакі
Гарадзішча
Шупені
1522
Шклоў
1564
1579
Аўхімкавічы
Рагозна
Чамаданы
Вордаць
Кішчыцы
Цяцерын
1555
1395
Храпынічы
Чарнаручча
Барыскавічы
Ганцавічы
Гарадзенка
Радзішыны
Пагост
Дзіўнае
Бабіняна
Лопавічы
Высокае
Нічыпаравічы
Плешычы
Азеры
Вуглы
Лазічы
Навасёлкі
(Каменыя Лавы)
Вадва
Цвіркава
Барсукі
Галоўчын
Дамана
Аляксіна
Жданавічы
Аўдакімавічы
Кудзін
Трылесіна
Калясіна
Пятровічы
Васілевічы
Бушкава
Супанічы
Ходні
Бялынічы
1579
Княжыцы
1539
Палуйкавічы
Машанакі
Акулінічы
Сухарэвічы
Свяцілавічы
Крукі
Агіейшчына
Тарасавічы
Прысна
Пячэрск
Брылевічы
Ульяны
Казіна
Гладкае
Магілёў
1572
1593
1506
Дабрасневічы
Хрыпялёва
Буйнічы
Галынцы
Раманавічы
Гародня
Амхінічы
Куты
Будзішча
(да Баркалабава)
Вендораж
1568
Анісковічы
Сусжар
Вейна
Былевічы
Пятровічы
Гарбавічы
Вайнілавічы
Амхова
Галяні
Навасёлкі
Іструбіца
(да Магілёва)
Вільчыцы
Хацетава
1584
Былевічы
Хонава
Батунь
Забалацце
Хацкава
Дасовічы
Бяшчынне
Капані
Махава
Гарадзішча
Кутня
Востраў
Алень
Дняпро
30°00'
30°30'
1
2
3
4
А
Б
В
Г
Д

РУСКАЕ ЦАРСТВА
МСЦІСЛАЎСКАЯ ВОЛАСЦЬ
МАГІЛЁЎСКАЯ ВОЛАСЦЬ
МСЦІСЛАЎЛЬ
РОСЛАЎ
Горы
Шышова
Раманава
Радамль
Крычаў
Хатславічы
Шумячы
Іванавічы
Дзяцел
Піянкі
Юркава
(да Копысі)
Гарадзец
Сава
Шарыкы
Піліпава
Нешкава
Канюхова
Палашчыцы
Паршчына
Сенкава
Рэкта
Глінкава
Кацялёва
Задарожжа
Горкі
Буды
Нішчы
Парычына
Чурылавічы
Галышын
Кадзіна
Татарск
Казечын
Зубава
Беразіна
Варнавіна
Калодзезі
Падзерня
Несцеравічы
Рай
Слаўнавічы
Жукава
Бачынічы
Бель
Хвастова
Мялейкава
Дубасны Лог
Залессе
Пустынкі
Канюхова
Прыбуж
Дрыбін
Паташня
Пацкава
Данілаўскае
Старае Сяло
Чарнілава
Чарнаўцы
Будугост
Сапрынавічы
Разаны
Вяхраны
Верба
Галавічы
Каройчына
Заполле
Расная
Горлавічы
Басцевавічы
Кокатава
Быковічы
Міхайлаў
Сутокі
Рожава
Сахоня
Ларанава
Пароднина
Лешчанка
Каблова
Малеейка
Шыбнева
Засельле
Валымер
Фількаўшчына
Галкавічы
Жарацін
Дудчыцы
Бязводнічы
Пячкавічы
Слясцёны
Хонькавічы
Харашкі
Хількі
(да Мсціслаўля)
Пахнава
Тышча
Чарапы
Усполь
Піратова
Колтава
Лапацін
Баразуйкавічы
Людагошча
Бабынічы
Барэдзілавічы
Васюціна
Дзедзін
Айхімкі
Краснае
Пятрыжычы
Доброе
Васькавічы
Сушчы
Ходасава
Бяскавічы
Анофрыева
Шумячы
Жаліўль
Стараселле
Міхіль
Кашын
Краблёва
Стракайлава
Міхайлаў
Ябковічы
Барадзінічы
Пушкевічы
Зaбалацце
Заход
Глупікі
Дрождчынічы
Холм
Стракайлы
Глушкава
Самулкі
Удоўск
Благавічы
Ялава
Вялейка
Чапусы
Пескавічы
Паланіца
Дзедзіна
Забор'е
Атражжа
Валожына
Свіная
Дрышчаў
Астрэневічы
Бацвінева
Паходавічы
Навасёлкі
Галавенчычы
Высокае
Ваpaнец
Хатовіж
Даманнычы
Ерашоўка
Мілаславічы
Цімошкі
Макеевічы
Гулькі
Нарковічы
Дракавец
Вoўчас
Касцюкова
Міхеевічы
Царкавішча
Юр'евічы
Хамянкі
Угога
Халаблін
Сваткавічы
Стары Стан
Сож
Асцёр
Вехра
Лыза
Хмара
Стамець
Немка
Сожанка
Беседзь
Іпуць
Проня
Быстрая
Гарадня
Вербовка
Малатовня
Белая Натапа
Чорная Натапа
Кашанка
Басе
Вядзіма
Волчас
Мерея
31°00'
31°30'
32°00'
32°30'
54°00'

КАРАЛЕЎСТВА ПОЛЬСКАЕ
ГАНЕЗСКАЯ ПУШЧА
НАВАДВОРСКАЯ ПУШЧА
КУЗНІЦКАЯ ПУШЧА
КНЫШЫНСКАЯ ПУШЧА
МАЛЯВІЦКАЯ ПУШЧА
ОДАЛЬСКАЯ ПУШЧА
КРЫНСКАЯ ПУШЧА
БЛУДАЎСКАЯ ПУШЧА
МСЦІБОГАЎСКАЯ ПУШЧА
БЕЛАВЕЖСКАЯ ПУШЧА
СВІСЛАЦКАЯ ПУШЧА
БЕЛЬСКАЕ СТАРОСТВА
ВІЗНА
Радзілава
Тыкоцін
Кнышын
Хорашча
Беласток
Ванева
ВЫСОКАЕ
Сараж
Заблудаў
Супрасль
Васількаў
Гарадок
Нараў
Сідра
Кузніца
Волпа
Мсцібогаў
Свіслач
Крынкі
Ялоўка

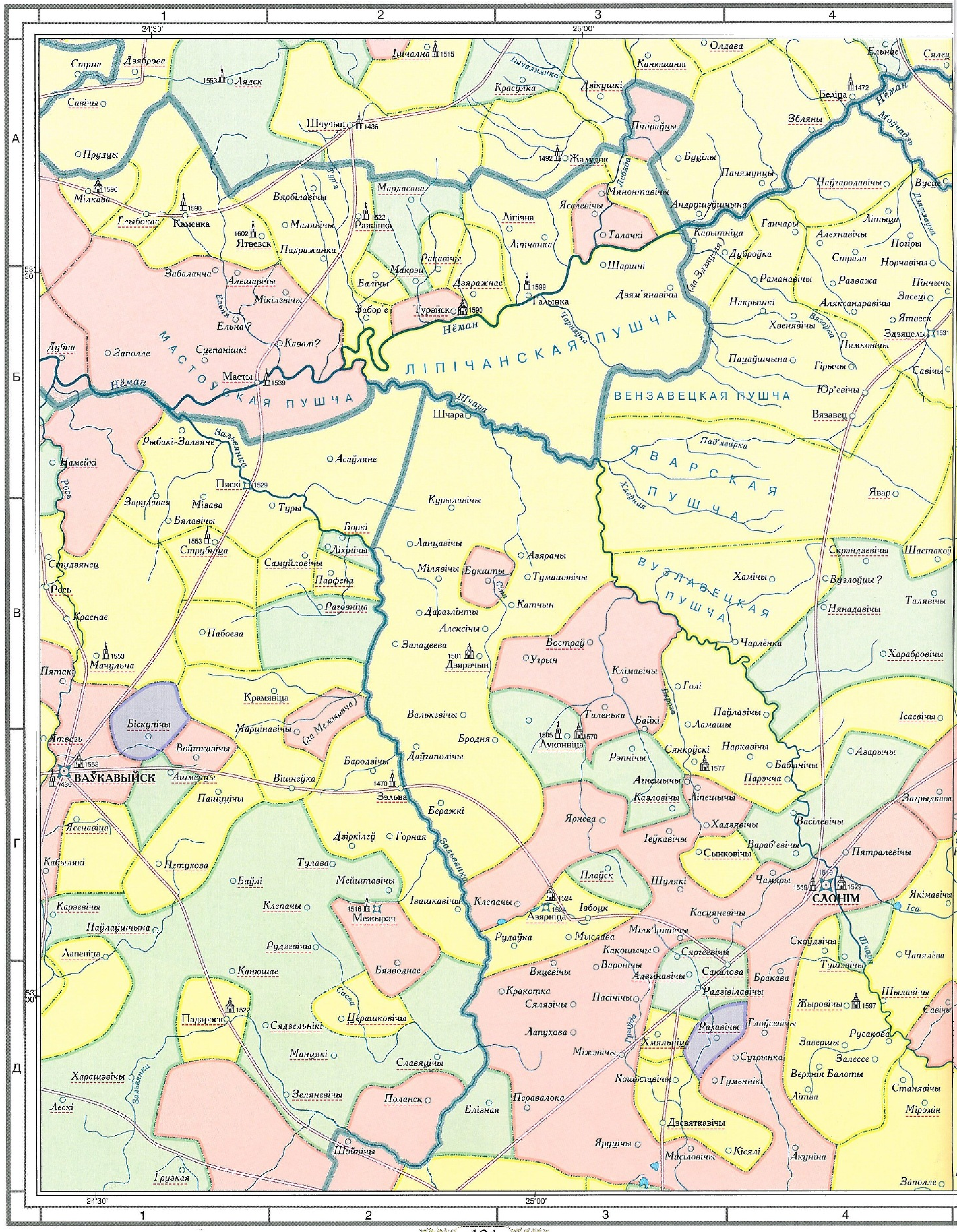
ВАЎКАВЫЙСК
СЛОНІМ
Шчучын
Беліца
Жалудок
Луконніца
Зэльва
Масты
Мастоўская пушча
Ліпічанская пушча
Вензавецкая пушча
Яварская пушча
Вузлавецкая пушча
Нёман
Шчара
Зальвянка
Бісkупічы

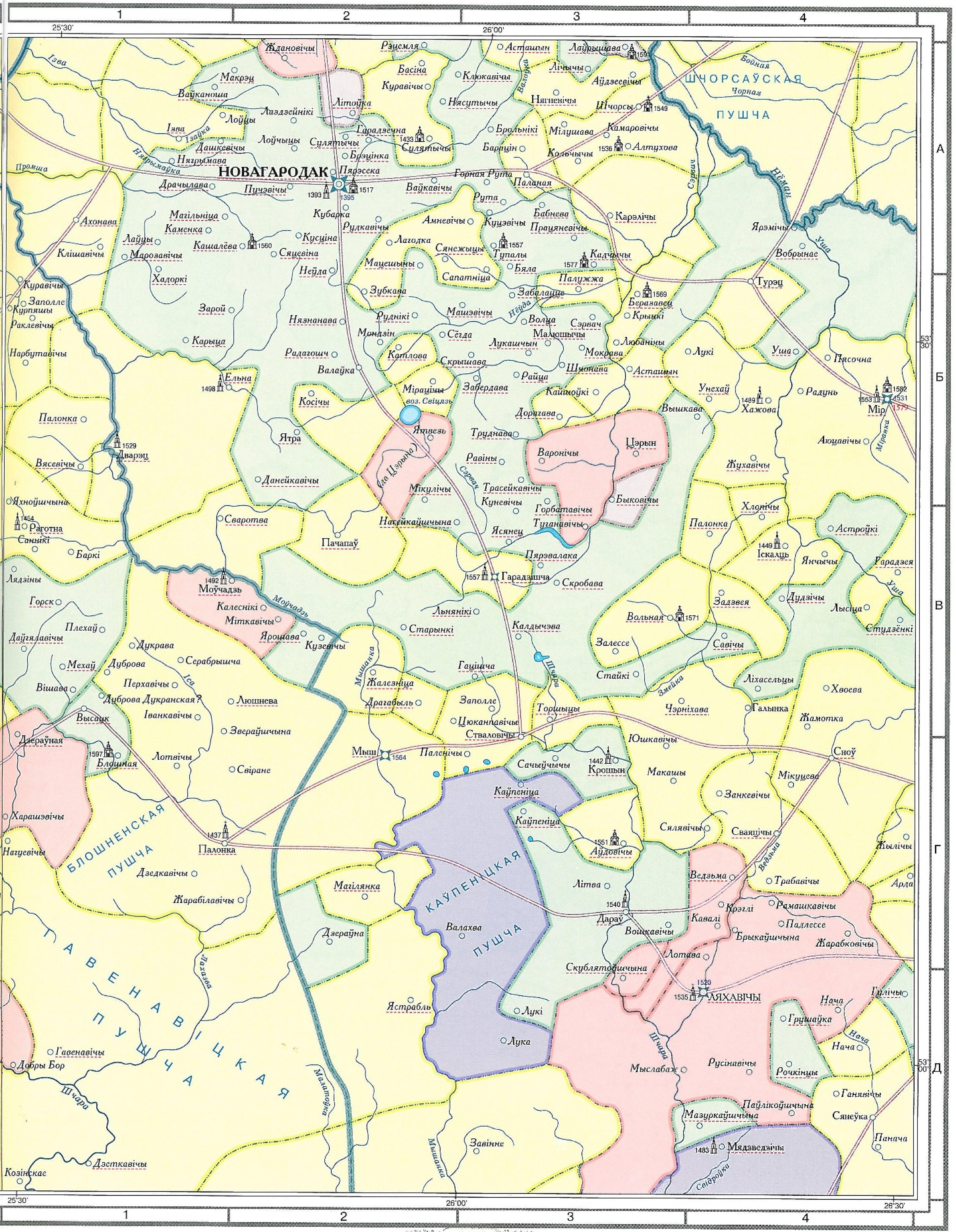
НОВАГАРОДАК
ЛЯХАВІЧЫ
Мір
Моўчадзь
Мыш
Палонка
Шчорсаўская пушча
Блошненская пушча
Гавенавіцкая пушча
Каўпеніцкая пушча
Нёман
Шчара
Уша

КУНАСКАЯ ПУШЧА
КАПЫЛЬСКАЯ ВОЛАСЦЬ
ГРЭСКАЯ ВОЛАСЦЬ
СЛУЦКАЕ КНЯСТВА
Слуцк
Капыль
Клецк
Койданава
Магільная
Нясвіж
Свержань
Ігумен
Пухавічы
Пярэжыр
Цітва
Шацк
Грэск
Уздa
Станькава
Парэчча
Навасёлле
(да Ігумена)
(да Свіслачы)
(да Койданава)
(да Станькава)
(да Слуцка)
Нёман
Свіслач
Пціч
Случ

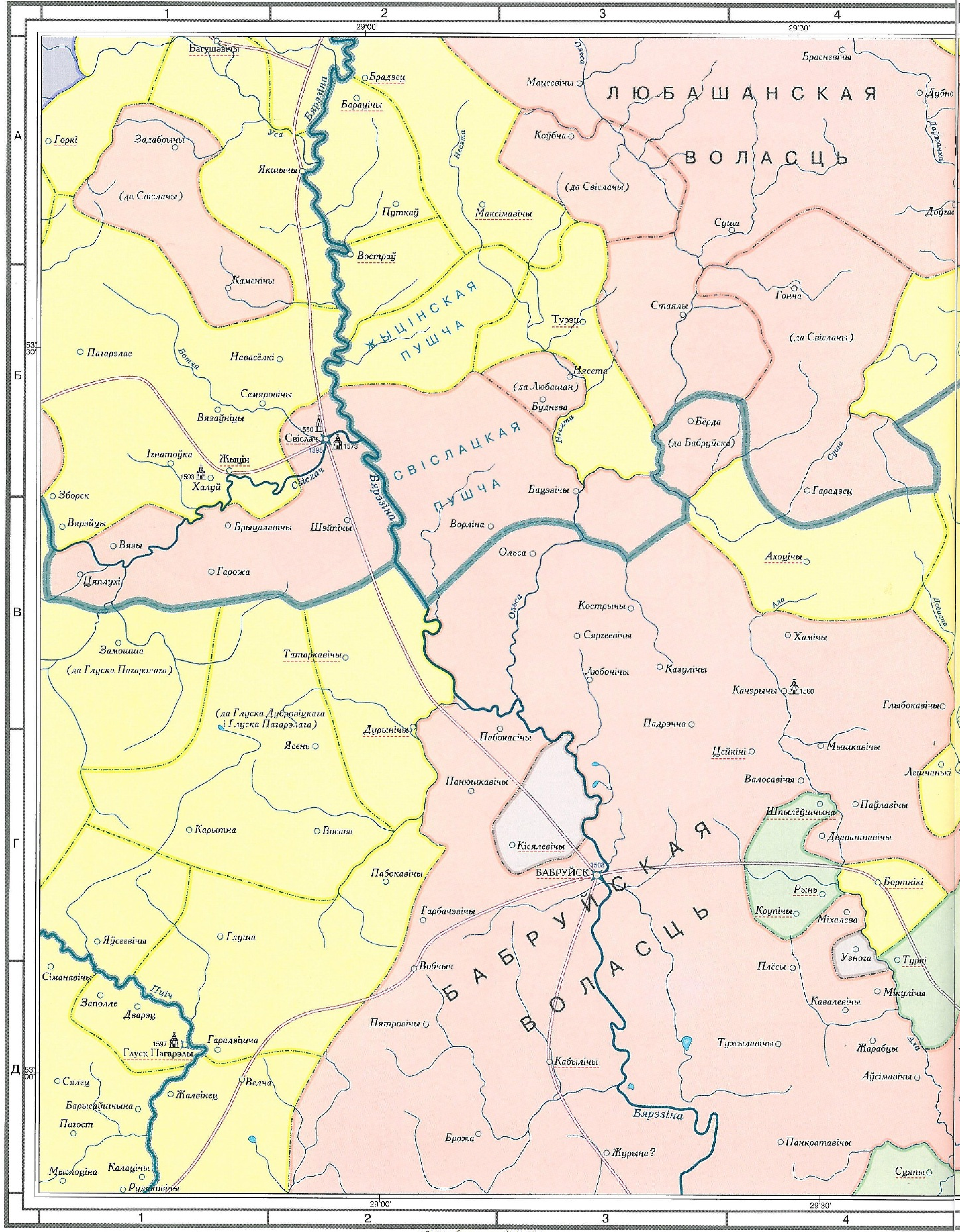
ЛЮБАШАНСКАЯ ВОЛАСЦЬ
ЖЫЦІНСКАЯ ПУШЧА
СВІСЛАЦКАЯ ПУШЧА
БАБРУЙСКАЯ ВОЛАСЦЬ
Багушэвічы
Брадзец
Барацічы
Горкі
Задабрычы
Якшычы
(да Свіслачы)
Путкаў
Максімавічы
Востраў
Каменічы
Мацеевічы
Коўбча
(да Свіслачы)
Суша
Стаялы
Гонча
(да Свіслачы)
Брасневічы
Дубно
Пагарэлае
Навасёлкі
Семяровічы
Вязаўніцы
Свіслач
Жыцін
Ігнатоўка
Халуй
Зборск
Вярэйцы
Вязы
Цяплухі
Брыцалавічы
Шэйпічы
Гарожа
Турэц
Нясета
(да Любашан)
Буднева
Бёрда
(да Бабруйска)
Бацэвічы
Гарадзец
Ворліна
Ольса
Ахоцічы
Замошша
(да Глуска Пагарэлага)
Татаркавічы
(да Глуска Дубровіцкага і Глуска Пагарэлага)
Дурынічы
Ясень
Карытна
Восава
Пабокавічы
Кострычы
Сяргеевічы
Любонічы
Казулічы
Хамічы
Качэрычы
Глыбокавічы
Падрэчча
Цейкіні
Мышкавічы
Пабокавічы
Панюшкавічы
Валосавічы
Лешчанкі
Кісялевічы
Шпылёўшчына
Паўлавічы
Дваранінавічы
БАБРУЙСК
Рынь
Бортнікі
Крупічы
Міхалева
Гарбачэвічы
Глуша
Яўсеевічы
Сіманавічы
Заполле
Дварэц
Глуск Пагарэлы
Гарадзішча
Бобычы
Пятровічы
Плёсы
Уанога
Туркі
Кавалевічы
Мікулічы
Жарабцы
Тужылавічы
Кабылічы
Аўсімавічы
Сялец
Барысаўчычына
Пагост
Жалівец
Велча
Мыслоціна
Калацічы
Рудакоўчы
Брожа
Журына?
Панкратавічы
Сукты
Бярэзіна
Пціч
Ольса
Свіслач

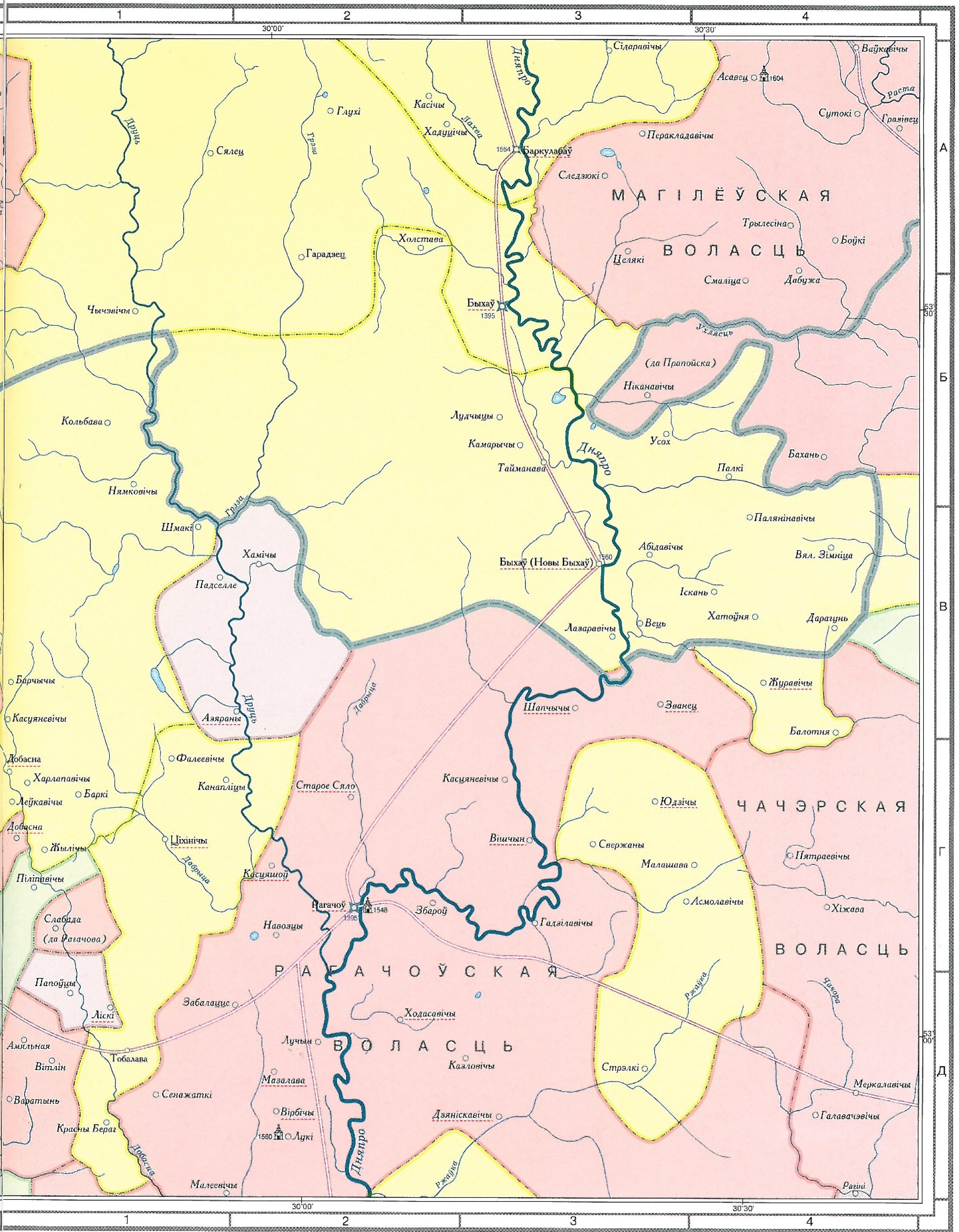
РАГАЧОЎ, Быхаў, Добасна, Ціхінічы
МАГІЛЁЎСКАЯ ВОЛАСЦЬ
РАГАЧОЎСКАЯ ВОЛАСЦЬ
ЧАЧЭРСКАЯ ВОЛАСЦЬ
Сідаравічы
Асавец
Вайжавічы
Глухі
Касічы
Халуцічы
Сумокі
Граівец
Сялец
Баркулабаў
Перакладавічы
Следзюкі
Трылесіна
Боўкі
Гарадзец
Холстава
Цэлякі
Смаліца
Дабужа
Чычэвічы
Быхаў
(да Прапойска)
Нікапавічы
Кольбава
Лудчыцы
Камарычы
Таймонава
Усох
Бахань
Нямковічы
Палкі
Шмакі
Хамічы
Падселле
Палянінавічы
Быхаў (Новы Быхаў)
Абідавічы
Вял. Зімніца
Іскань
Вець
Хатоўня
Дарагунь
Лазаравічы
Барчычы
Касцянсвічы
Азярані
Шапчычы
Эванец
Журавічы
Балотня
Добасна
Харлапавічы
Лейкавічы
Фалеевічы
Канапліцы
Старое Сяло
Касцянёвічы
Бархі
Ціхінічы
Юдзічы
Сверджаны
Малашава
Пятравічы
Вішчын
Жыліцы
Пілішевічы
Касцяшоў
Рагачоў
Зьбароў
Гадзілавічы
Асмолавічы
Хіжава
Навасёлы
Слабада (да Рагачова)
Папоўцы
Лісні
Забалацце
Ходасавічы
Лучын
Каялічы
Стрэлкі
Тобалава
Амільная
Вітлін
Мазалава
Сенажаткі
Варатынь
Вірбічы
Лукі
Дзяніскавічы
Меркалавічы
Галавачэвічы
Красны Бераг
Малевічы
Рагіні
Дняпро
Друць
Ухлясць
Дабрыца
Ржаўка
Чачора

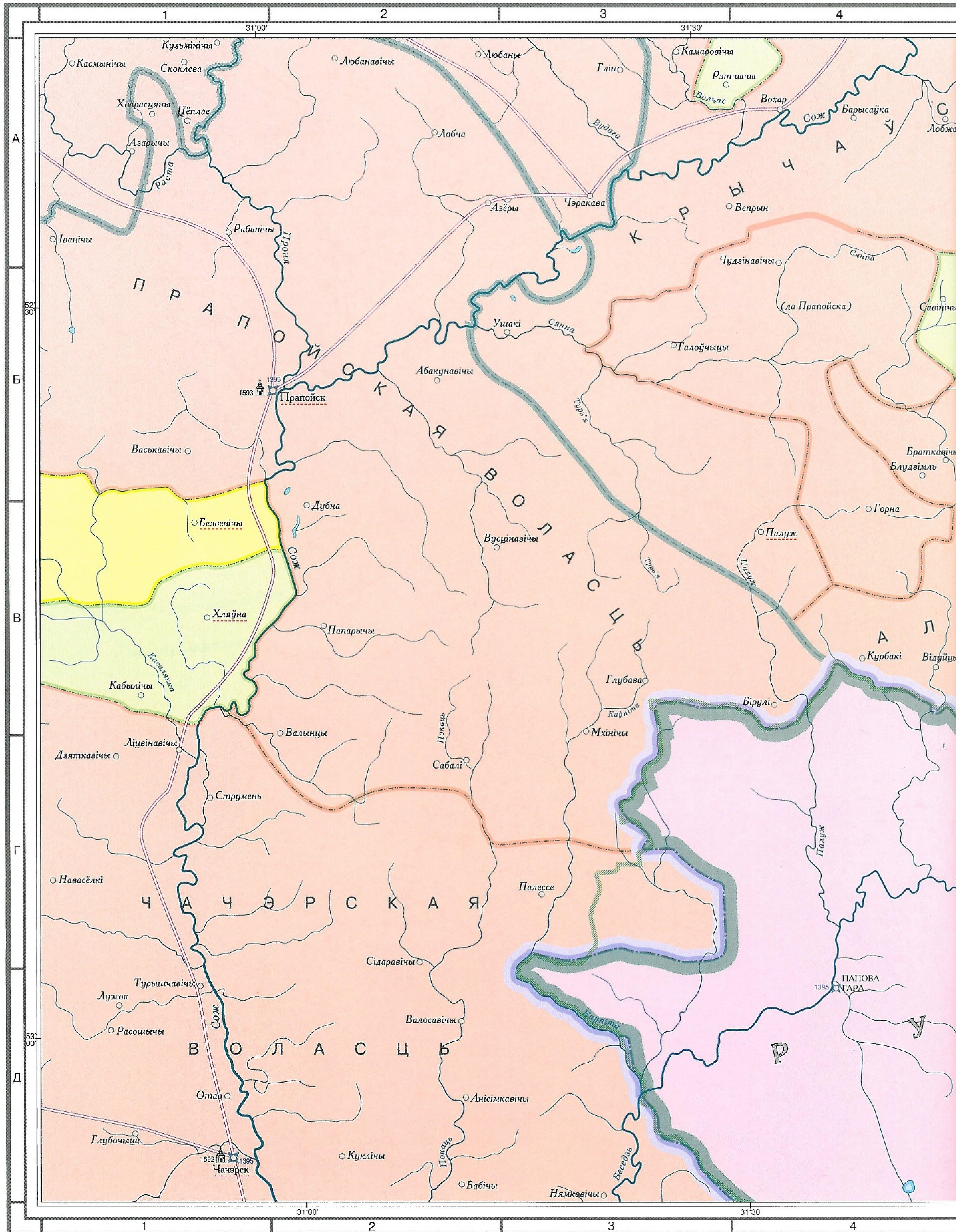
Касмынічы
Кузьмінічы
Скоклева
Хварасяны
Цёплае
Азарычы
Любанавічы
Любаны
Глін
Камаровічы
Рэтчычы
Волчас
Вохар
Сож
Барысаўка
Лобча
Чэракава
Азёры
Рабавічы
Вепрын
Іванічы
Проня
Чудзінавічы
Сянна
(да Прапойска)
Сапінічы
Ушакі
Галоўчыцы
Абакунавічы
Прапойск
Васькавічы
Дубна
Вусцінавічы
Братковічы
Блудзімль
Горна
Палуж
Хляўна
Папарычы
Кабылічы
Курбакі
Відуйцы
Глубава
Бірулі
Валынцы
Ліцвінавічы
Дзяткавічы
Мхінічы
Сабалі
Струмень
Навасёлкі
Палессе
Сідаравічы
Турышчавічы
Лужок
Расошычы
Валосавічы
Отар
Анісімкавічы
Глубочыца
Куклічы
Чачэрск
Бабічы
Нямковічы
ПАПОВА ГАРА
П Р А П О Й С К А Я   В О Л А С Ц Ь
Ч А Ч Э Р С К А Я   В О Л А С Ц Ь

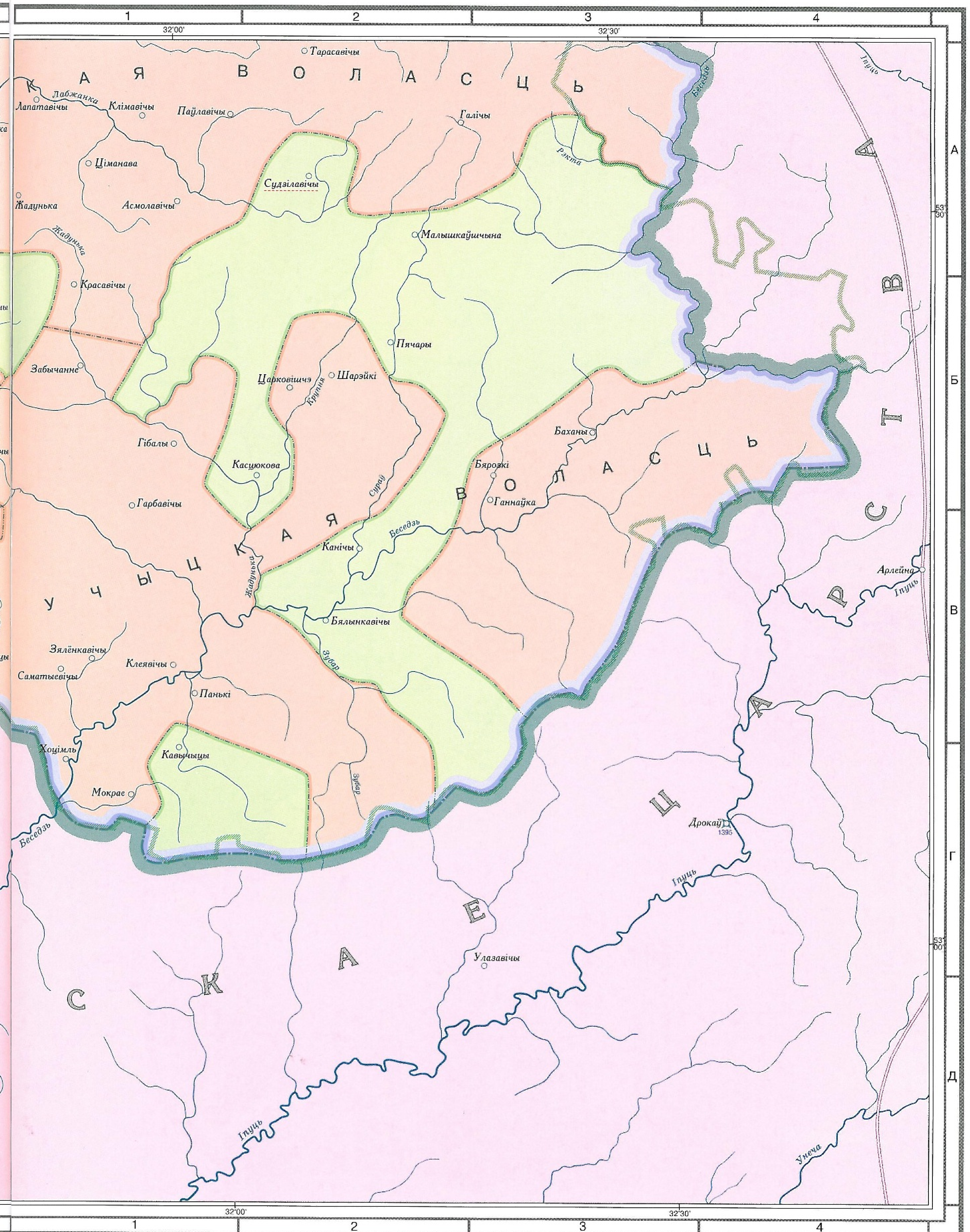
Тарасавічы
Лапатавічы
Клімавічы
Пайлавічы
Галічы
Ціманава
Судзілавічы
Жадунька
Асмолавічы
Малышкаўшчына
Красавічы
Пячары
Забычанне
Царковішчэ
Шарэйкі
Гібалы
Баханы
Касцюкова
Гарбавічы
Канічы
Беседзь
Арлейна
Іпуць
Бялынкавічы
Зялёнкавічы
Клеявічы
Саматыевічы
Панькі
Хоцімль
Кавычыцы
Мокрае
Дрокаў
Улазавічы
Унеча

ДАРАГІЧЫН
ВУГРАЎ
ЛІЎ
СЕДЛЬЦЭ
МЕЛЬНІК
БЕЛЬСК
КАМЯНЕЦ
БЕРАСЦЕ
КАРАЛЕЎСТВА ПОЛЬШЧА
БЕЛЬСКАЯ ПУШЧА
БЕЛАВЕЖСКАЯ ПУШЧА
Буг
Нур
Цехановец
Сакалоў
Лосічы
Морды
Ваганаў
Белая
(да Дарагічынскай парафіі)
(да Берасця)

БЕЛАВЕЖСКАЯ ПУШЧА
КОБРЫНСКАЯ ПУШЧА
ЛАСАСІНСКАЯ ПУШЧА
СЯЛЕЦКАЯ ПУШЧА
БЕРАЗІНСКАЯ ПУШЧА
ЗДЗІТАЎСКАЯ ПУШЧА
СЛОНІМСКАЯ ПУШЧА
ПІНСКАЯ ВОЛАСЦЬ
Кобрын
Пружана (Дабучын)
Шарашоў
Лыскава
Гарадзец
Косава
Быцень
Бялавічы
Здзітаў
Івачэвічы

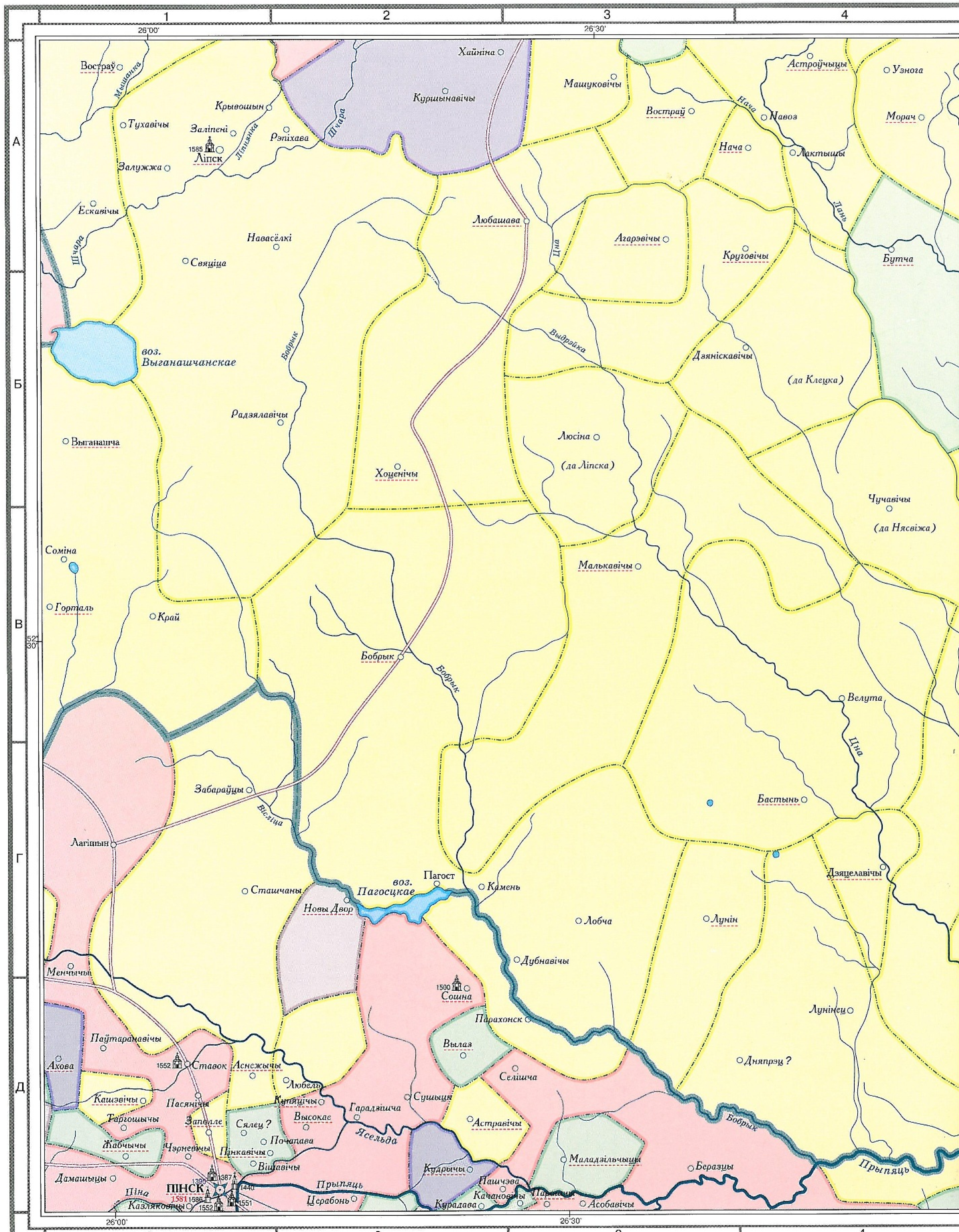
Востраў
Тухавічы
Залужжа
Залiпені
1585 Ліпск
Крывошын
Рэпіхава
Хайніна
Курышнавічы
Машуковічы
Востраў
Нача
Навоз
Астроўчыцы
Узнога
Морач
Лактышы
Ляскавічы
Навасёлкі
Свяціца
Любашава
Агарэвічы
Кругавічы
Бутча
воз. Выганашчанскае
Дзяніскавічы
(да Клецка)
Радзялавічы
Выганашча
Люсіна
(да Ліпска)
Хоценічы
Чучавічы
(да Нясвіжа)
Соміна
Малькавічы
Горталь
Край
Бобрык
Велута
Забараўцы
Лагішын
Бастынь
Пагост
воз. Пагоцкае
Камень
Дзяцелавічы
Сташчаны
Новы Двор
Лобча
Лунін
Дубнавічы
Менчычы
1500 Сошна
Лунінец
Параханск
Вылаз
Паўтаранавічы
Дняпрэц ?
1552 Ставок
Ахова
Селішча
Сушыця
Кашэвічы
Пасяніца
Любель
Гарадзішча
Астранічы
Тарговічы
Запалле
Сялец ?
Высокае
Жабчыцы
Почапава
Ясельда
Чэрнявічы
Пінкавічы
Маладзільчыцы
Вішавічы
Кудрычы
Беразцы
Дамашыцы
Піна
ПІНСК
Прыпяць
Казляковічы
Церабонь
Качановічы
Курадава
Асобавічы
Бобрык
Шчара
Ціна
Цна
Лань
Выдрэйка
Вясіна
Прыпяць
26°00'
26°30'
52°30'

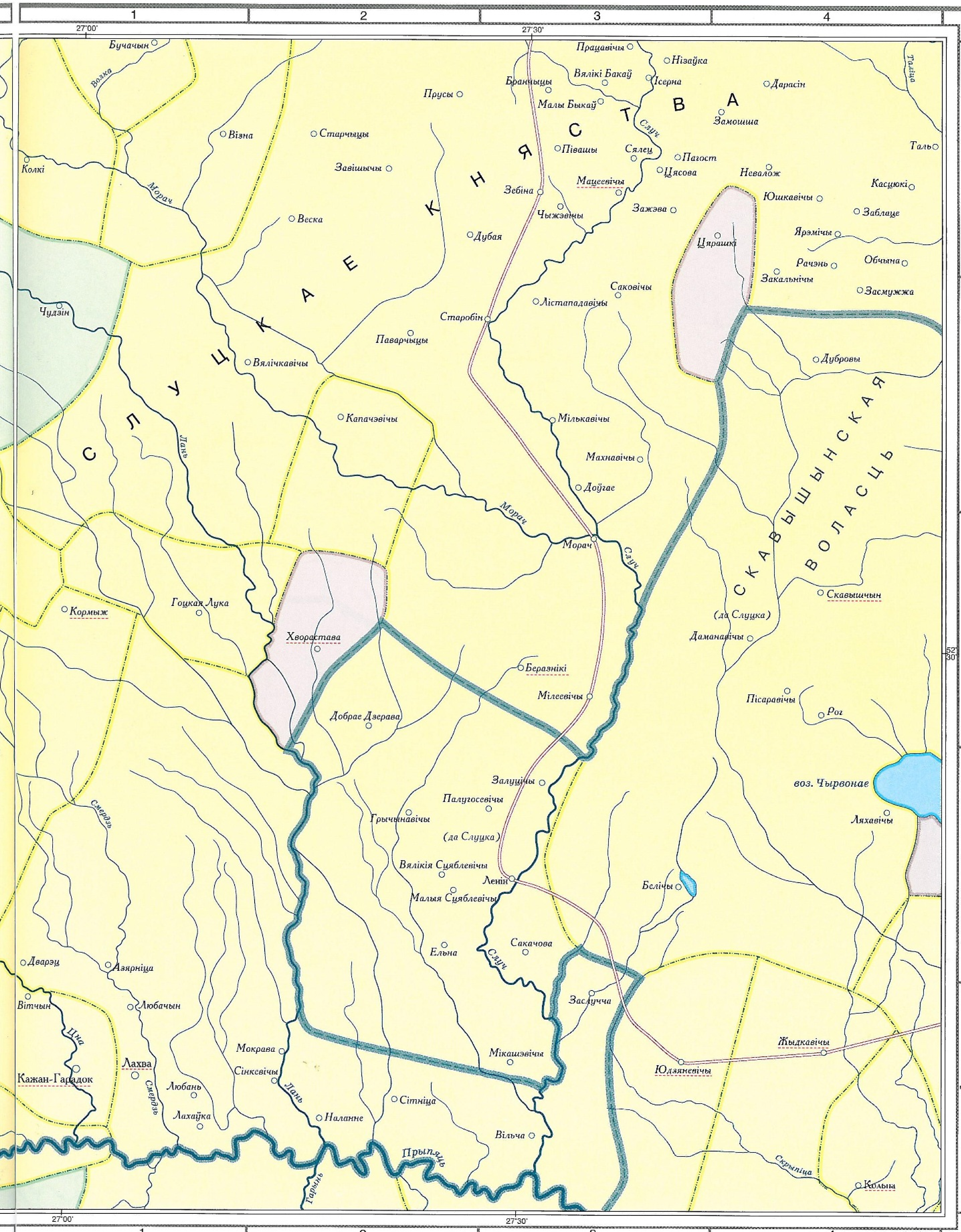
Бучачын
Прусы
Браннiцы
Вялікі Бакаў
Малы Быкаў
Нізаўка
Ісерна
Дарасін
Замошша
Візна
Старчыцы
Завішычы
Колкі
Піваўшы
Сялец
Пагост
Цясова
Неваложь
Тальь
Зебіна
Мацеевічы
Юшкавічы
Касцюкі
Заблаце
Веска
Дубая
Чыжэвічы
Зажэва
Цярашкі
Яремічы
Рачэнь
Обчына
Закальнічы
Засмужжа
Чудзін
Саковічы
Лістападавічы
Старобін
Паварчыцы
Вялічкавічы
Дубровы
СЛУЦКАЕ КНЯСТВА
СКАВЫШЫНСКАЯ ВОЛАСЦЬ
Капачэвічы
Мількавічы
Махнавічы
Доўгае
Морач
Кормыж
Гоцкая Лука
Хворастава
Скавышчын
(да Слуцка)
Даманавічы
Беразнікі
Мілеевічы
Добрае Дзерава
Пісаравічы
Рог
Залуцічы
воз. Чырвонае
Палугоеевічы
Грычынавічы
(да Слуцка)
Ляхавічы
Вялікія Сяблевічы
Ленін
Малыя Сяблевічы
Белічы
Ельна
Сакачова
Дварэц
Азярніца
Вітчын
Любачын
Заслучча
Мокрава
Жыдкавічы
Юдзяневічы
Сінкевічы
Кажан-Гарадок
Лахва
Любань
Сітніца
Мікашэвічы
Лахаўка
Наланне
Вільча
Скрыпіца
Колны
Прыпяць
Случ
Морач
Лань
Смердзь
Цна
Воўка
Тальніца
27°00'
27°30'
52°30'

СКАВЫШЫНСКАЯ ВОЛАСЦЬ
БАБРУЙСКАЯ ВОЛАСЦЬ
МАЗЫРСКАЯ ВОЛАСЦЬ
РЭЧЫЦКАЯ ВОЛАСЦЬ
Глуск Дубровіцкі
Межылессе
Хвастапвічы
Балашэвічы
Казловічы
Пойсцевічы
Касцюшэвічы
Дарошкава
Вешняя
Асавец
Прусы
Даколле
Цябусы
Любань
Пласток
Сарачэвічы
Ямінск
Зеляпкоўічы
Ратмеравічы
Зубарэвічы
Зарэкуша
Касарычы
Бабровічы
Шыпілавічы
Рэдкавічы
(да Глуска Пагарэлага)
Харомцы
Юрковічы
Загалле
Ляскавічы
Парэчча
Рудыя Белкі
Ніжын
Шкава
Іванішчавічы
Кузмічы
Нястанавічы
Валосавічы
Гарадзяцічы
Хвастовічы
Хвойна
(да Мазыра)
(да Слуцка)
Камаровічы
Галойчычы
Сякерычы
Лучыцы
Дзякавічы
Вятчын
Піліпавічы
Колкі
воз. Чырвонае
(да Мазыра)
Бобрык
Навасёлкі
Ванюжычы
Капцэвічы
(да Глуска Пагарэлага)
Грабава
Пахавічы
Чалішчавічы
Міхедавічы
Капаткавічы
Сялюцічы
Бялова
(да Мазыра)
Бобрык
(да Слуцка)
Цярабава
Далёкія Капцэвічы
Голічы
Бчыч
Брынёва
Багрынавічы
Кацуры
Петрыкавічы 1562
Конкавічы
Прыпяць
Міхнавічы
Пціч
Арэса
Тремля
Коўчыцы 1560
Коўчыцы
Пакалічы
(да Горваля)
Белча
Парычы
Плёсавічы
Саланое
Мармарычы
Кнышэвічы
Бярэзіна
Чэрніна
Сякерычы
Іпа
Паганцы
Зуцічы
Яшчычы
Чыркавічы
Шацілавічы
Якімавічы
Дуброва
Яўтушкавічы
Мормарычы
(да Рэчыцы)
Ліцвінавічы
Азарычы
Ворсічы
Карані
Карпавічы
Славань
Вязок
Казловічы
Пуцічы
Елізаравічы
Навасёлкі
Даманавічы
Перетрутавічы
Капічы
Кротаў
Насавічы
Турава
Шычы
Бабровічы
Замосце
Васілевічы
Якімавічы
Сухавічы
Гарбавічы
Дудзічы
Ненач
Заштчэ
(да Брагіна)
Маканавічы
Каленкавічы
Вісь
Ведрыч

ЧАЧЭРСКАЯ ВОЛАСЦЬ
ГОМЕЙСКАЯ ВОЛАСЦЬ
РЭЧЫЦКАЯ ВОЛАСЦЬ
РУСКАЕ ЦАРСТВА
Вірня
Праскурні
Пірэявічы
Скепна
Стрэшын
Губічы
Алба
Ніжкая Алба
Горваль
Бярэзіна
Дняпро
Глубава
Чабатовічы
Кальскевічы
Чорнае
Вострай Ялерскі
Гірай
РЭЧЫЦА
Двемяховічы
Ведрыч
Свірыдавічы
Ліпінічы
(да Гомея)
Кашалёва
Мароевічы
Лугінічы
Дуравічы
Дудзічы
Сябровічы
Шапятовічы
Уварявічы
Бацуні
Цярэнічы
Беліца
Целяшы
Вайковічы
Борхаў
Прыбар
Годыні
Заспа
Левашэвічы
Міхалкава
Калодчычы
(Холміч)
Арцюховічы
Ісакавічы
Бабовічы
Дзятлавічы
Ула
Сож
Чачора
Покаць
Ліпа
Аношкавічы
Ухова
Прысно
Шарсцін
Данілавічы
Юркавічы
Навасёлкі
Хальча
Старое
Пакалюбічы
Плёса
Гомей
Сеўрукі
Цярэшкавічы
Прыбыткавічы
Навілаўка
Святілавічы
Жалезнавічы
Беседзь
Нёманка
Стаўбунка
Грамыкі
Галодна
Раманавічы
Галавінцы
Добруша
Іпуць
Бярэсцы
Дзям'янавічы
Карма
Кузьмічы
Лагуновічы
Насовічы
Антонавічы
Вуць
Вуць
Церуха
Маркавічы
Бабовічы
Тростынь
Рылавічы
Данілкавічы
Цата
Азарчычы
Вага
Юркавічы
Корна
Унеча
Сноў

Межырэчча
Пяшчатка
Дакудава
Ламазы
Вішнічы
Воінь
Радзін
Парчэў
Люблін
Кодань
Ражанка
Салавяцічы
Уладава
Макраны
Бельск
Навасёлкі
Радавнічы
Камяніца
Кастамлоты
Прылукі
Страдча
Копцін
Дурычы
Медна
Збунін
Яблачна
Дамачава
Кабелка
Чэрнск
Дубкі
Прыбарава
Суслякі
Камароўка
Шацк
Свіцязь
Палямчаны
Хрыпск
Хрыпская Воля
Пеўча
Арэхава
Алтуш
Тур
Картэлісы
Вяжва
воз. Луцкае
воз. Тураскае
воз. Свіцязскае
воз. Люцямер
воз. Пулемецкае
воз. Арэхаўскае
воз. Олтушскае
Палеская воласць
(да Берасця)
Кашырскае княства
Палессе
Карал. Люблін. ваяв.
Буг
Рыта
Прыпяць
Тысмяніца
Вепш
Уладаўка
Быстрыца
Свінка
Цемена
Вяжва
Бялка
Кашыца
Зелява
Рудка
Кадлубіна
22°30'
23°00'
23°30'
24°00'
24°30'
52°00'
51°30'

КАШЫРСКАЕ КНЯСТВА
РАТНЕНСКАЕ СТАРАСТВА
КАРАЛЕЎСТВА ПОЛЬШЧА
ЧАРТАРЫСКАЕ КНЯСТВА
ПІНСКАЯ ВОЛАСЦЬ
ДУБРОВІЦКАЕ КНЯСТВА
Дзівін
воз. Любань
Павеці
Радастаў
Лялікаў
воз. Велае
воз. Валянскае
Ветлы
Самары
Прыпяць
Шчадрагошча
Глушка
Рэчыца
Ведзерць
Хаціслаў
Ратна
Выжаўка
Камень Каширскі
Паліцы
Мезаў
Секунь
Гарадзішча
Несухаежы
Обзыр
Чэрвішча
Белін
Піна
Глінна
воз. Пячанае
Адрыжын
Баландзічы
воз. Скорань
Дольск
Горкі
Олбязь (Любяж)
Цыр
Любяшоў
Быхаў
Бярэзніца
Угрынічы
Стаход
Махро
Гнейчыцы
Кужалічы
Дубая
Стахавічы
Кунчычы
Патапавічы
Жытнавічы
Завідчычы
Стытнава
Сачкавічы
Красава
Месткавічы
Дзіковічы
Кнубава
Семяховічы
Невель
Зідча
Хойна
Отмыт
Прыкладнікі
Камора
Свалавічы
Сенчыцы
Нобель
Ненькавічы
Марочна
Задоўзе
Храпін
Кухча
Весялуха
Старыконі
Іванкавічы
Пагошча
Сернікі
Вічаўка
Стубла
Стыр
Воўчычы
Рэчыца
Цялковічы
Беллс
Чалковічы
Аверцы
Сварычавічы
Вольгры
Беражное
Уладзіміраў
Горынь
Балгары
Крывое
Хлябы
Чарнова
Шаломічы
Лапацiна
Поўхава
Каўбовічы
Конюхі
Грыўкавічы
Вольвічы
Бажаравічы
Аўсемерава
Калодна
Тадоры
Нечатаў
Востраў
Ласіцк
Вешні
Жоўкіна
Пары
Гародна
Дзвераўная
Мараравічы

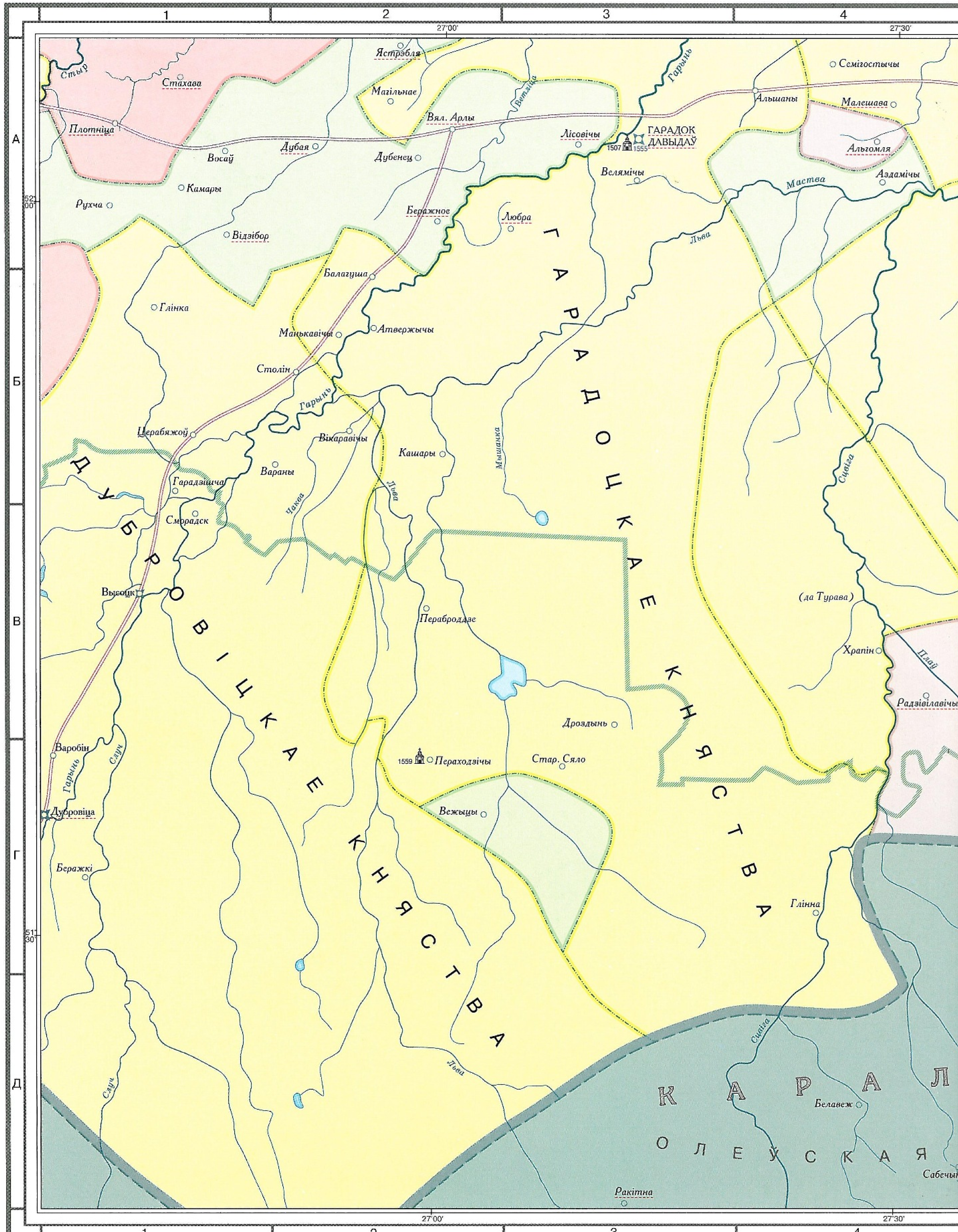
ГАРАДОЦКАЕ КНЯСТВА
ДУБРОВІЦКАЕ КНЯСТВА
КАРАЛЕЎСТВА ПОЛЬШЧА
ОЛЕЎСКАЯ ВОЛАСЦЬ
ГАРАДОК ДАВЫДАЎ
Плотніца
Стахава
Ястрэбля
Магільнае
Вял. Арлы
Лісовічы
Альшаны
Семігостычы
Малешава
Альгомля
Аздамічы
Велямічы
Дубая
Восаў
Дубенец
Камары
Рухча
Беражное
Любра
Відзібор
Балагуша
Глінка
Манькавічы
Атвержычы
Столін
Церабяжоў
Вікаравічы
Кашары
Вараны
Гарадзішча
Смрадск
Высоцк
Перабродзье
(да Турава)
Храпін
Радзівілавічы
Дроздынь
Пераходзічы
Стар. Сяло
Варобін
Вежыцы
Дубровіца
Беражкі
Глінна
Белавеж
Ракітна
Сабечын
Стыр
Гарынь
Маства
Льва
Мышанка
Сцвіга
Чаква
Случ

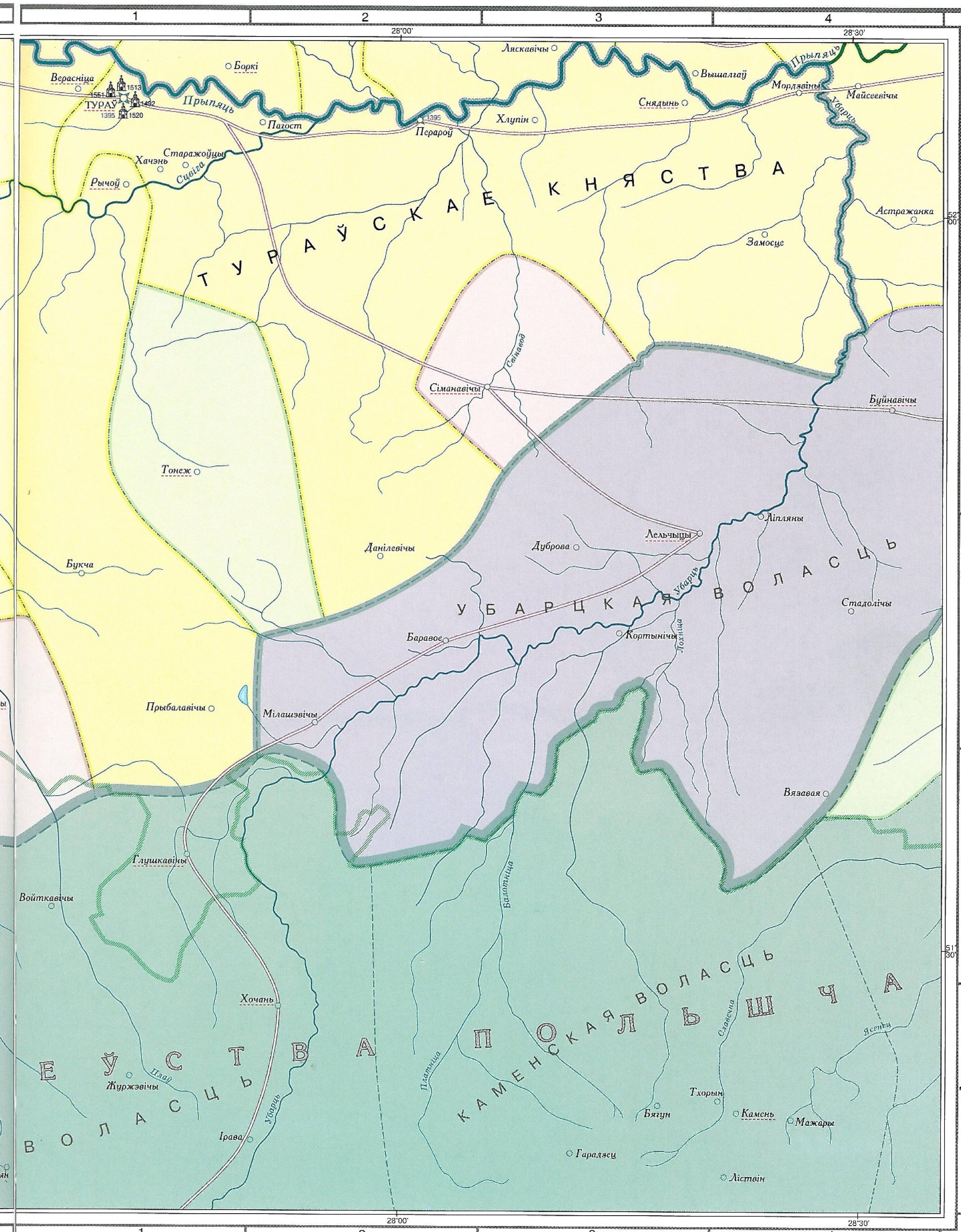
ТУРАЎСКАЕ КНЯСТВА
УБАРЦКАЯ ВОЛАСЦЬ
КАМЕНСКАЯ ВОЛАСЦЬ
КАРАЛЕЎСТВА ПОЛЬШЧА
ВОЛАСЦЬ
ТУРАЎ
Верасніца
Боркі
Пагост
Лясковічы
Вышалгаў
Снядынь
Хлупін
Перароў
Моркавіны
Майсеевічы
Хачэнь
Старажоўцы
Рычоў
Астражанка
Замосце
Сіманавічы
Буйнавічы
Тонеж
Лельчыцы
Дуброва
Лішняны
Данілевічы
Букча
Баравое
Кортынічы
Стадолічы
Мілашэвічы
Прыбалавічы
Вязавая
Глушкавічы
Войткавічы
Хочань
Журжэвічы
Ірава
Бязгун
Тхорын
Камень
Мажары
Гарадзец
Ліствін
Прыпяць
Сцвіга
Убарць
Пцічка

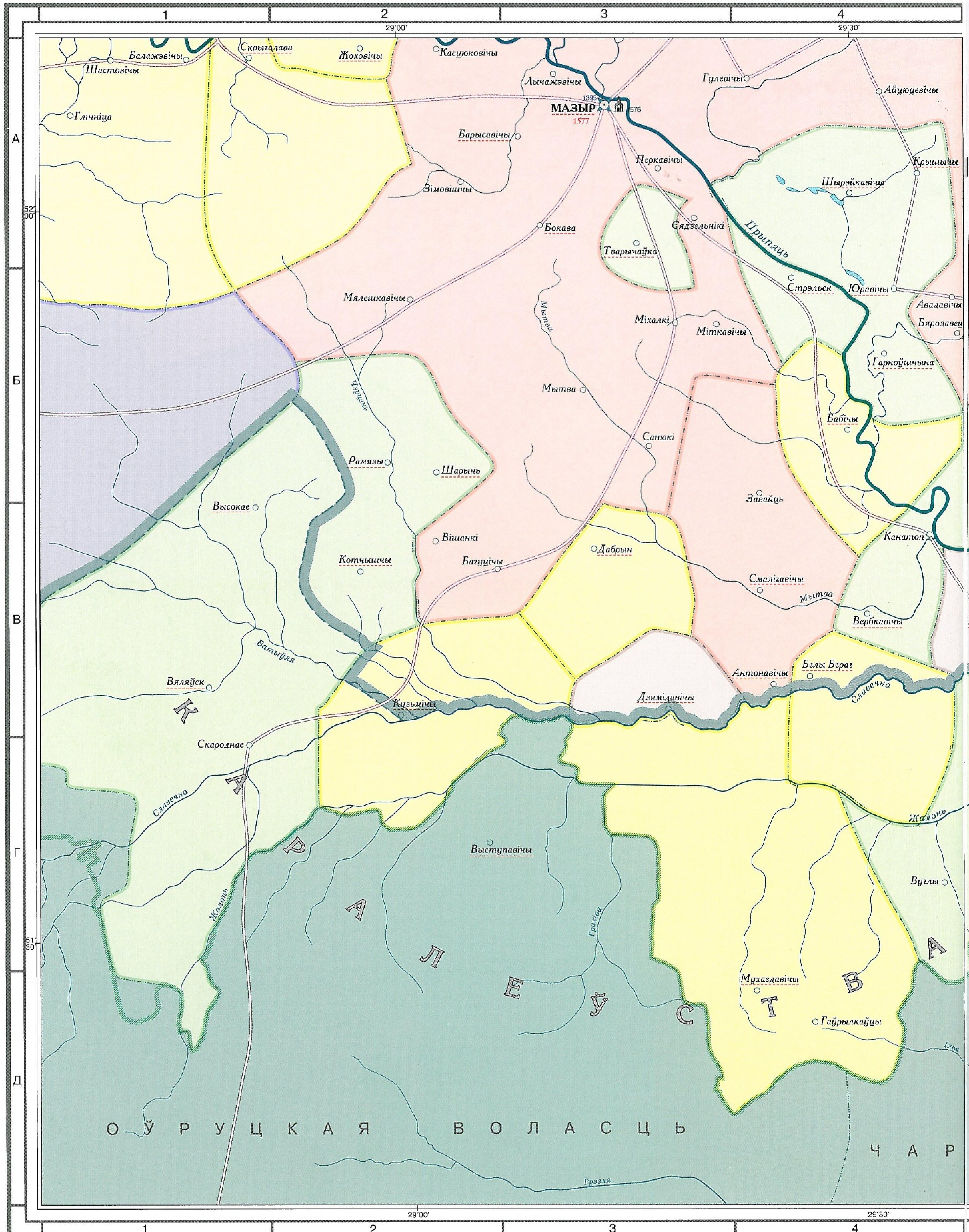
Балажэвічы
Шастовічы
Скрыгалава
Жоховічы
Касцюковічы
Лычажэвічы
Гулевічы
Айцюцевічы
МАЗЫР
Глінніца
Барысавічы
Перкавічы
Крышычы
Шырэйкавічы
Зімовішчы
Бокава
Сядзельнікі
Тварычаўка
Прыпяць
Стрэльск
Юравічы
Авадавічы
Бярозавец
Мялешкавічы
Міхалкі
Міткавічы
Гарноўшчына
Мытва
Бабічы
Санюкі
Рамзы
Шарынь
Завайцы
Высокае
Вішанкі
Канатоп
Котчышчы
Багуцічы
Дабрын
Смалігавічы
Вербкавічы
Антонавічы
Белы Бераг
Вяляўск
Батыўля
Кузьмічы
Дзямідавічы
Славечна
Скароднае
Жалонь
Выступавічы
Вуглы
Мухаедавічы
Гаўрылкаўцы
К А Р А Л Е Ў С Т В А
О Ў Р У Ц К А Я   В О Л А С Ц Ь

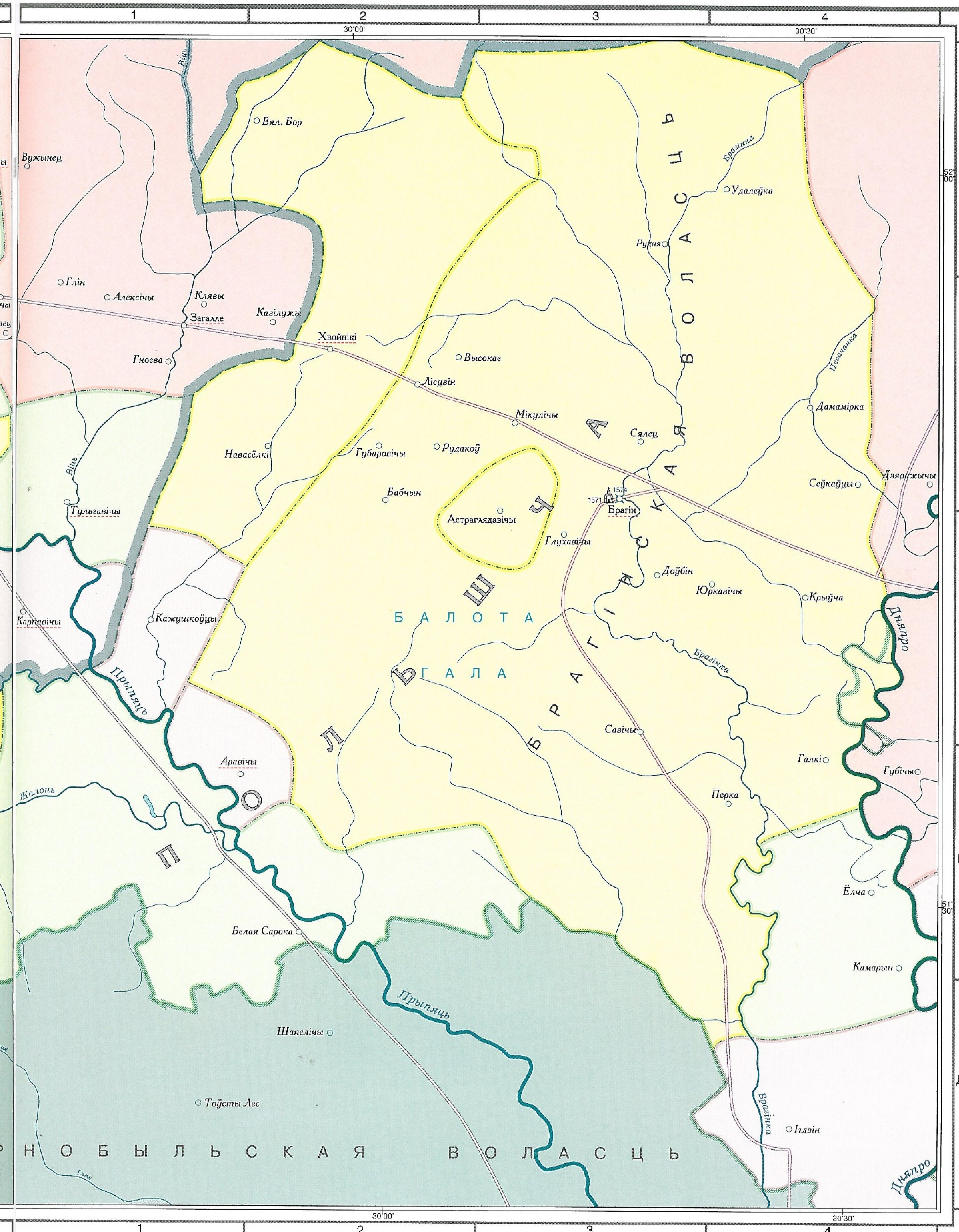
Віць
Вял. Бор
Вужынец
Удалейка
Руцня
Глін
Алексічы
Кляўы
Загалле
Казілужы
Хвойнікі
Гноева
Высокае
Ліцвін
Мікулічы
Дамамірка
Навасёлкі
Губаровічы
Рудакоў
Сялец
Сеўкаўцы
Даўражычы
Бабчын
Астрагладавічы
Брагін
Глухавічы
Тульгавічы
Доўбін
Юркавічы
Крыўча
Кажушкоўцы
Карпавічы
БАЛОТА
ГАЛА
Брагінка
Дняпро
Савічы
Галкі
Губічы
Аравічы
Перка
Ёлча
Белая Сарока
Камарын
Шапелічы
Тоўсты Лес
Ігдзін
ПОЛЬШЧА
БРАГІНСКАЯ ВОЛАСЦЬ
ЧАРНОБЫЛЬСКАЯ ВОЛАСЦЬ

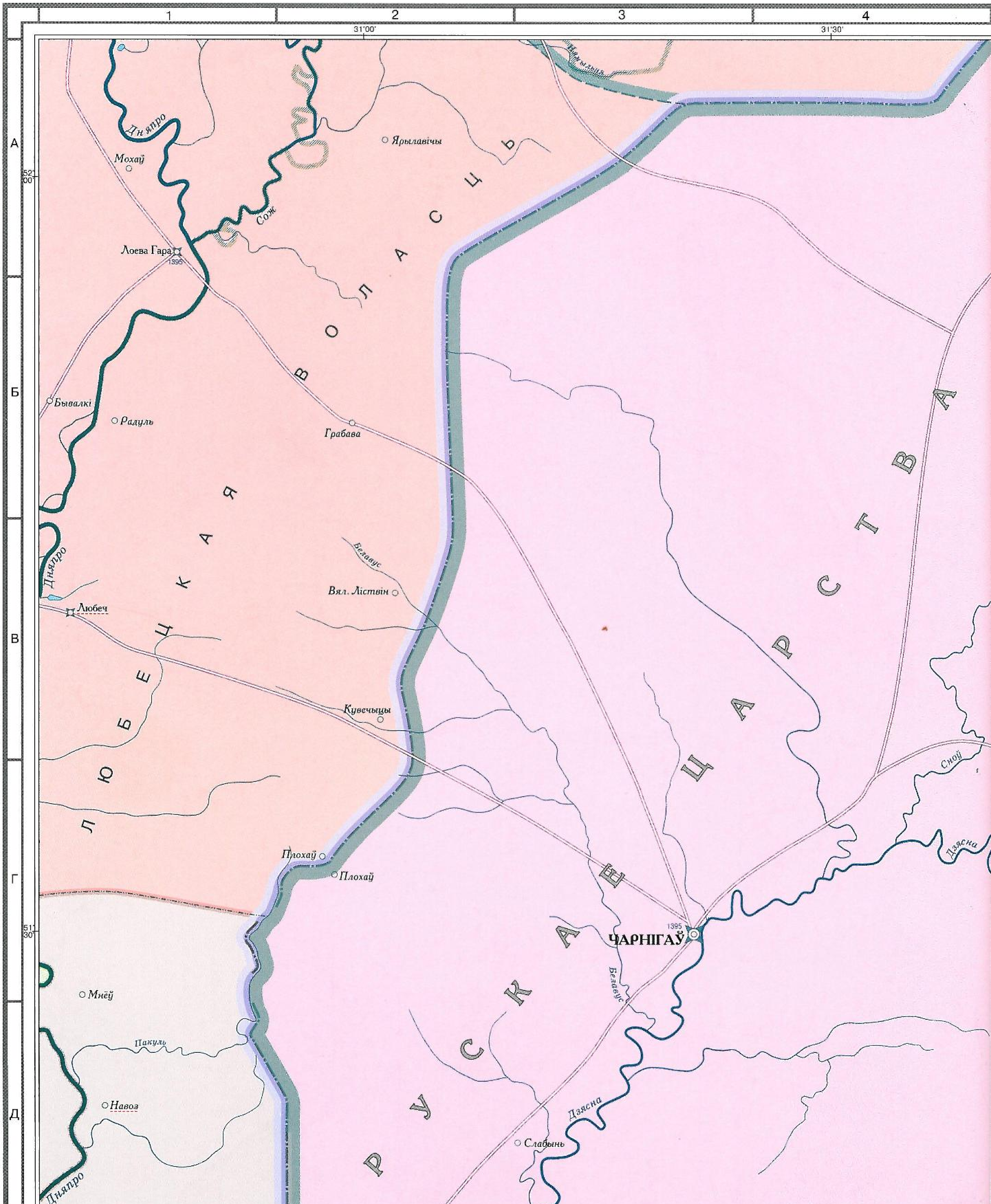
ЛЮБЕЦКАЯ ВОЛАСЦЬ
РУСКАЕ ЦАРСТВА
Дняпро
Сож
Мохаў
Ярылавічы
Лоева Гара
1395
Бывалкі
Радуль
Грабава
Белавус
Вял. Ліствін
Любеч
Кувечыцы
Плохаў
Плохаў
ЧАРНІГАЎ
1395
Сноў
Дзясна
Мнёў
Пакуль
Навоз
Слабынь
31°00'
31°30'
52°00'
51°30'
1
2
3
4
А
Б
В
Г
Д

Рэпрадукцыі старажытных карт

РЭПРАДУКЦЫІ СТАРАЖЫТНЫХ КАРТ

Апрача карт-рэканструкцый, створаных сучаснымі гісторыкамі, увазе чытача прапануецца падборка карт, створаных у мінулыя стагоддзі. Яны дазваляюць прасачыць эвалюцыю ўяўленняў аб тэрыторыі сучаснай Беларусі ў свядомасці інтэлектуальнай эліты Заходняй Еўропы XV–XVI стагоддзяў.

Першая з іх была створана яшчэ ў антычныя часы і нанова адкрыта заходнееўрапейскай грамадскасцю ў эпоху Рэнесанса. Гэта так званая *Tabula Europae Sarmatiae (Карта Еўрапейскай Сарматыі)*. Яна паходзіць з серыі карт, распрацаваных славутым рымскім географам Клаўдзіем Пталамеем (каля 90–каля 168) для яго шматтомнай „Геаграфіі“. У гэтай серыі яна была восьмай па ліку. Тэрыторыя сучаснай Беларусі аднесена да „Еўрапейскай Сарматыі“, што на доўгі час вызначыла заходнееўрапейскую гістарыяграфічную традыцыю. Антычны арыгінал не захаваўся. Карта прыводзіцца паводле перавыдання, здзейсненага ў Рыме Пятром Турскім у 1490 г.: Claudii Ptolemaei Geographiae libri VIII. – Romae: arte et impensis Petri de Turre, 1490. Яе арыгінальны памер складае 526x373 мм. Захоўваецца ў бібліятэцы Вільнюскага універсітэта. Друкуецца паводле альбома рэпрадукцый Old Maps of Lithuania From the Collection of the Vilnius University Library. – Vilnius, 2005.

Іншы варыянт восьмай карты Пталамея прыводзіцца адпаведна з выданнем, здзейсненым у Венецыі ў 1511 г. кнігавыдаўцом Якабам Пентусам з Леўкі пад назвай: Claudii Ptolemaei Alexanrini liber Geographicae cum tabulis et universali figura et cum additione locorum quae a recenti orbis reperta sunt dilligenti cura emendatus et impressus. – Venetus: per Iacobum Pentium de Leucho, 1511. Карта пазначана як *Octava Europae Tabula (Восьмая карта Еўропы)*. Гэты варыянт выкананы ў паменшаным выглядзе (395x 355 мм) у дзвюх фарбах: чырвоным колерам пазначаны геаграфічныя назвы паводле Пталамея, якія храналагічна тычацца першай паловы II стагоддзя н.э. Карта захоўваецца ва Львове. Друкуецца паводле выдання: Варичин М., Дашкевич Я., Кришталович У. Україна на стародавніх картах. Кінець XV–перша половина XVIII ст. – Київ: ДНВП „Картографія“, 2006.

У сярэдзіне XV ст. Мікалаем Кузанскім (Мікалай Крыпс з г. Куз на Мозелі ў Германіі) на аснове карты Пталамея была распрацавана *Tabula moderna Polonie, Ungarie, Boemie, Germanie, Russie, Litvanie (Сучасная карта Польшчы, Венгрыі, Багеміі, Германіі, Русі, Літвы)*. Яе памер – 515x380 мм. Мікалай Кузанскі, папскі легат у рангу кардынала з 1448, працаваў над картай паміж 1439 і 1464 гг. Медную дошку з яго незакончанай картай набыў нямецкі гуманіст і збіральнік карт Конрад Пойтынгер. Скончыў, напэўна, Ганс Буркмайр для выдання 1491 г. у Айхштэце. Пераробку Айхштэцкай карты для рымскага выдання Пталамея 1507–1508 гг., рэпрадукцыя з якога прыводзіцца тут, выканаў Марка Беневентана з Неапаля з удзелам польскага гуманіста Бярнарда Вапоўскага (памёр у 1535). Захоўваецца ў бібліятэцы Вільнюскага універсітэта, друкуецца паводле вышэйазначанага выдання „Old Maps of Lithuania“.

Звесткі па Усходняй Еўропе, дапрацаваныя Бернардам Вапоўскім, уяўляюць сабой першую ў заходняй картаграфіі спробу адлюстравання тагачаснай усходнееўрапейскай сітуацыі. Упершыню на карце з'явіліся пункты на тэрыторыі сучаснай Беларусі: Барысаў (Borisouo), Берасце (Brescze), Горадна (Grodno), Ліда (Lyda), Полацк (Polozk), а таксама і назва „Белая Русь“ (Russia Alba), якая аднесена да тэрыторыі Масковіі (за сучаснай Беларуссю гэтая назва замацавалася значна пазней). У далейшым копіі карты Б. Вапоўскага выдавалі Антоніа Саламанка (Рым, 1548), Фернанда Бертэлі (Венецыя, 1562) і інш.

Бернардам Вапоўскім каля 1528 г. была таксама распрацавана карта „Паўднёвай Сарматыі“, якую скарыстаў знакаміты нямецкі матэматык і картограф Себасцьян Мюнстэр (Sebastian Münster, 1489–1552) як аснову для карты *Polonia et Ungarica Nova Tabula (Новая карта Польшчы і Венгрыі)* памерам 345x257 мм. Яна ўвайшла ў падрыхтаваны С. Мюнстэрам збор новых карт – дадатак да перавыдання твораў Пталамея, пад назвай Geographia Universaluis Vetus et Nova (Усеагульная геаграфія старажытная і новая), здейсненага ў Базелі ў 1540 г. У далейшым перадрукоўвалася ў выданнях „Усеагульнай геаграфіі“ 1542, 1545, 1551, 1552 гг., а таксама ў іншым выданні С. Мюнстэра – Cosmographia Universalis („Усеагульная касмаграфія“), якое неаднаразова выходзіла з 1544 г. Карта ахоплівала і паўднёвую частку Беларусі. На ёй былі пазначаны Горадна (Grondo), верагодна Зэльва (Rzelna), Навагародак (Nouigrodes), Слонім (Syloniu), Пінск (Pynsh), Гарадок (Grodeck, сучасны Давыд-Гарадок), Капыль (Copil), Мазыр (Modzyr), Бабруйск (Bobruysco), Свіслач (Suyslocz), Орша (Orscha) і Тайманава (Tayona noua). Карта з першага выдання 1540 г. захоўваецца ва Львове. Друкуецца паводле вышэйазначанага выдання М. Варычын, Я. Дашкевіча і У. Крышталовіч.

Цікавасць уяўляе параўнальна невялікая (133x80 мм) карта, названая *Briefue description du royaume Poloigne et des petites provinces qui font a l'environ (Сціслая карта Польскага каралеўства і невялікіх правінцый вакол яго)*. Карта з'яўляецца часткай геаграфічнага зборніка Cosmographia Universalis („Усеагульная касмаграфія“) С. Мюнстэра. Яна была створана для першага выдання ў 1544 г. на аснове карты Іагана Гонтэра (Johann Honter) для яго вершаванага падручніка па геаграфіі Rudimenta cosmographiae, выдадзенага ў Брашове ў 1530 г. Рэпрадукцыя ўзята з перавыдання „Усеагульнай касмаграфіі“ С. Мюнстэра на французскай мове, надрукаванага ў 1555 г. у Базелі пасля смерці картографа яго пасынкам А. Петры (Henri Petri). Друкуецца паводле старонкі з прыватнага збору. На карце пазначана сталіца ВКЛ Вільня, а таксама гарады на тэрыторыі Беларусі, якія аўтар лічыў найбольш значнымі: Горадна (Grodno), Навагародак (Nouigrod), Гарадок Давыдаў (Grodec).

Аналагічнае паходжанне мае іншая падобная карта, якая ўзята з нямецкага перавыдання „Усеагульнай касмаграфіі“ 1550 г.: *Von dem Konigreich Poland, das in Sarmatia auch Begriffen Wirtsmapt Andern Landern Disem Konigreich Zugenhorig (Пра Каралеўства Польшча, таксама размешчанае ў Сарматыі, з выявай іншых земляў, што належаць да таго Каралеўства)*. Памеры карты – 155x115 мм. Яе асновай стала карта Дунайскіх краін, створаная І. Гонтэрам у 1534 і таксама дапрацаваная С.Мюнстэрам для выдання 1544 г. На гэтай карце з беларускіх гарадоў пазначаны толькі Горадна. Захоўваецца ва Львове. Друкуецца паводле вышэйазначанага выдання М. Варычын, Я. Дашкевіча і У. Крышталовіч.

У 1549 г. аўстрыйскі дыпламат Сігізмунд Герберштэйн падрыхтаваў карту *Moscovia Sigismundi liberi baroni in Herberstein, Neiperg, et Guttenhag (Масковія Сігізмунда, вольнага барона на Герберштэйне, Нейбергу і Гутэнхагу)* памерам 375x 260 мм для выдання сваіх мемуараў „Запіскі пра Масковію“, якое здзейсніў на лацінскай мове кнігавыдавец Іаган Апорын (Ioannes Oporini) у Базелі ў 1551 г.: Rerum Moscoviticarum Commentarii Sigismundi liberi baroni in Herberstein, Neiperg, et Guttenhag. – Ex officina Ioannes Oporini. – Basiliae, 1551. У ім вельмі схематычна была пазначана тэрыторыя Беларусі, праз якую ён праязджаў пад час пасольстваў у Маскву ў 1516–17 і 1526–27 гг. З беларускіх паселішчаў былі пазначаны толькі Полацк, Віцебск, Орша і Дуброўна. У паўторным выданні, здзейсненым тым жа І. Апорынам у 1556 г., таксама ў Базелі, гэтая карта прадстаўлена ў іншым афармленні. Яна крыху паменшана (337x215 мм), перароблена рамка, а значная частка тэрыторыі пазначана як пакрытая лесам. Абедзве карты С. Герберштэйна захоўваюцца ў Львове, друкуюцца паводле вышэйазначанага выдання М. Варычын, Я. Дашкевіча і У. Крышталовіч.

У 1550 г. італьянскі картограф Дж. Гашталдзі (каля 1500–1568) падрыхтаваў для венецыянскага выдання мемуараў С. Герберштэйна на італьянскай мове значна больш дасканалую карту *Desgriptione de la Moscouia per Giacomo Gastaldo Piamo[n]tese Cosmographo (Апісанне Масковіі Джакома Гашталдзі, п'ямонтца, касмографа)*. Яе памеры – 378x257 мм. На заходнім ускрайку карты былі змешчаны населеныя пункты на тэрыторыі Беларусі, запазычаныя напэўна з выданняў С. Мюнстэра. Захоўваецца ў Львове, друкуецца паводле вышэйазначанага выдання М. Варычын, Я. Дашкевіча і У. Крышталовіч.

Наступным крокам у развіцці геаграфічных уяўленняў пра тэрыторыю Беларусі стала карта *Poloniae finitimarumque locorum description auctore Wenceslao Gordetcio Polono (Апісанне Польшчы ў яе межах і тэрыторыях аўтарам Вацлавам Градзецкім, палякам)*. Яе памер – 486x373 мм. Аўтар – польскі картограф Вацлаў Градзецкі (1535–1591), імя якога на карце прыводзіцца ў лацінізаванай форме Wenceslao Godreccio. Першае выданне, надрукаванае ў Базелі ў 1562 г., не захавалася. У 1570 г. карта была ўключана ў лацінскамоўны атлас Абрахама Артэліўса (1527–1598), выдадзены праз год у Антверпене: Ortelius A. Theatrum orbis terrarium. – Antverpen: ghedruckt Gielis van Diest, 1571. Рэпрадукцыя прыводзіцца паводле адбітка, што захоўваецца ў бібліятэцы Вільнюскага універсітэта і апублікаваны ў выданні „Old Maps of Lithuania“. Карта ахоплівае амаль усю Беларусь за выключэннем парэчча Заходняй Дзвіны. Пры яе стварэнні выкарыстаны карты Б. Вапоўскага, С. Мюнстэра і нейкія іншыя крыніцы. На тэрыторыі сучаснай Беларусі пазначана каля 20 паселішчаў. У 1595 г. карта была перавыдадзена ў новым выданні атласа Артэліўса з невялікімі дапрацоўкамі, зробленымі Андрэем Паграбекам (Andrea Pograbio). У далейшым атлас Артэліўса, які карыстаўся вялікім попытам у Еўропе, перавыдаваўся ў 1598 г. на галандскай мове, у 1598 – на французскай, у 1601, 1603 і 1609/1612 – на лацінскай, у 1602 г. – на нямецкай і іспанскай, у 1606 – на англійскай, у 1608/1612 – на італьянскай, у 1609/1612/1641 – на іспанскай. Ва ўсіх выданнях змяшчалася і карта В. Градзецкага, якая стала, такім чынам, адной з асноўных крыніц для ўяўленняў пра тэрыторыю Польшчы і ВКЛ.

Карта *Duero deisegno della parte dil Regno di Polonia, np. Giacomo Gastaldo Piamontese (Карта часткі Польшчы Джакома Гашталдзі, П'ямонтца)* была створана Дж. Гашталдзі незадоўга да яго смерці. Памеры – 505x384 мм. Выдадзена ў Венецыі ў 1568 г. Паўлам Фарлані (Paolo Forlani). Захоўваецца ў бібліятэцы Вільнюскага універсітэта, апублікаваны ў выданні „Old Maps of Lithuania“. Ахоплівае прыблізна тую ж тэрыторыю, што і карта В. Градзецкага.

У тым жа 1568 г. Себасцьян Мюнстэр перапрацаваў „Новую карту Польшчы і Венгрыі“ для чарговага нямецкамоўнага выдання сваёй „Усеагульнай касмаграфіі“. Адгэтуль яна публікавалася пад назвай *Landtafel des Ungerlands, Polands, Reussen, Littaw, Walachey und Bulgarey (Карта Венгрыі, Польшчы, Літвы, Русі, Валахіі і Балгарыі)*. Памер яе склаў 340x320 мм. Былі дададзены новыя паселішчы, у тым ліку на Беларусі: Брэст (Berslni), Ваўкавыйск (Wolkowisz), Гожа (Oszia) і Масты (Most, абодва з памылковай лакалізацыяй), Маладзечна (Modotesch), Тураў (Tuiwor), верагодна Менск (Mneisz), Лагойск (Lockhack, памылкова на Прыпяці ніжэй за Мазыр). Друкуецца паводле адбітка з базельскага выдання 1578, які захоўваецца ва Львове, паводле вышэйазначанага выдання М. Варычын, Я. Дашкевіча і У. Крышталовіч.

Паўночна-заходнюю частку сучаснай Беларусі ахоплівае карта *Livoniae Provinciae Ac Eius Confinium Verus et elegans typus (Лівонскай правінцыі і яе наваколля дакладная і элегантная выява)*. Карта памерам 325x252 мм выканана антверпенскім астраномам і матэматыкам Янам Партранцыўсам (Johannes Portantius) для атласа „Speculum Orbis Terrae“, упершыню выдадзенага Герардам дэ Ёдэ (Gerardi de Jode) ў Амстэрдаме ў 1570 г. Аўтарамі карты значацца Ян і Лука Дэўтэкумы (Ioannes Deutecum, Lucas Deutecum). Рэпрадукцыя прыводзіцца паводле перавыдання, здзейсненага сынам першага выдаўцы Карнеліўсам дэ Ёдэ ў 1593 г.: Speculum Orbis Terrae / Cornelis de Jode. – Antwerpen : Vidua et Haeredes Gerardi de Iudaeis, 1593. Захоўваецца ў Нацыянальнай бібліятэцы Эстоніі. Друкуецца паводле электроннай публікацыі на сайце: http://www.nlib.ee.

На суседнім аркушы атласа Я. Партранцыўса змешчана карта *Вялікая Масковія (Moscoviae Maximi Amplissimi – Que Ducatus chorographica description)*, якую выканаў англійскі падарожнік Энтані Джэкінсан (Anthonio Iankinsono Anglo). На ёй пазначана частка тэрыторыі Беларусі, але без населеных пунктаў.

Цікавасць уяўляе таксама карта *Europae (Еўропа)*, упершыню надрукаваная ў атласе А. Артэліўса Theatrum orbis terrarium у 1570 г. Памер яе – 470x350 мм. На ёй тэрыторыя Вялікага княства Літоўскага паказана даволі падрабязна. Пазней яна перадрукоўвалася ў новых выданнях атласа. Публікуецца на падставе адбітку з антверпенскага выдання 1602, які захоўваецца ва Львове, паводле вышэйазначанага выдання М. Варычын, Я. Дашкевіча і У. Крышталовіч.

Вялікую папулярнасць мела ў канцы XVI–пачатку XVII стагоддзя серыя панарамных выяў гарадоў, змешчаная ў шасцітомным выданні „Гарады свету“, што было здзейснена Г. Браўнам і Ф. Хогенбергам на працягу 1572–618 гг. У другім томе, выдадзеным у 1575 г. у Кёльне (Civitates Orbis Terrarum / Georg Braun, Franz Hogenberg. – Vol. II. – Cologne: Bertram Bochholtz, 1575), быў надрукаваны і медзярыт *Панарама Гродна*, выкананы Мацеем Зюндтам (Matthias Zundt). Рэпрадукцыя прыводзіцца паводле электроннай версіі на сайце: http://historic-cities.huji.ac.il.

Карта *Descriptio ducatus Polocensis (Карта Полацкага ваяводства)* памерам 443x 333 мм была створана Станіславам Пахалавіцкім як ілюстрацыя да апісання ваенных дзеянняў на Полачыне пад час Інфлянцкай вайны, надрукавана ў 1579 г. Гэта – першая карта, якая параўнальна падрабязна паказвае паўночна-усходнюю частку сучаснай Беларусі, якая не ўвайшла ў карты Б. Вапоўскага, В. Градзецкага і Дж. Гашталдзі. Амаль усе з 69 населеных пунктаў на ёй пазначаны ўпершыню. Адначасова С. Пахалавіцкім быў створаны і *план аблогі Полацка войскамі Стэфана Баторыя*. Рэпрадукцыі паводле выдання: K. Buczek. Dzieje kartografii Polskiej od XV do XVIII wieku. Wrocl. etc, 1963.

Карта *Magni ducatis Lithuaniae, Livoniae et Moscoviae description (Карта Вялікага княства Літоўскага, Лівоніі і Масковіі)* памерам 390x323 мм створана польскім картографам Мацеем Струбічам (1520–1589) як ілюстрацыя агульнага тэатра ваенных дзеянняў пад час Інфлянцкай вайны. Надрукавана Марцінам Кромерам у Кёльне. Захоўваецца ў Нацыянальнай бібліятэцы Эстоніі. Рэпрадукцыя паводле выдання: В. А. Кордт. Материалы по истории русской картографии. Вып. 2. Киев, 1910.

На пачатку 1590-х гг. нямецкі гравёр і выдавец І. Бусемехер (Johann Bussemecher) разам з географам М. Квадам (Mattias Quad) падрыхтавалі на аснове атласа А. Артэліўса кампактны („кішэнны“) варыянт атласа Еўропы, які ўпершыню выйшаў у Кёльне ў 1592 г. на лацінскай мове пад назвай: Europae totius orbis Terrarum description. Для яго была адмыслова перароблена карта В. Градзецкага, але друкавалася яна пад старой назвай: *Poloniae finitimarumque locorum description auctore Wenceslao Gordetcio Polono (Апісанне Польшчы ў яе межах і тэрыторыях аўтарам Вацлавам Градзецкім, палякам)*. Памер яе – 268x181 мм. Карта стэрэатыпна перадрукоўвалася ў выданнях „кішэннага“ атласа І. Бусемехера ў 1594, 1596 і ў выданні 1608 гг., здзейсненым Вільгельмам Лютэнкірчанам. Адбітак з першага выдання захоўваецца ва Львове. Друкуецца паводле вышэйазначанага выдання М. Варычын, Я. Дашкевіча і У. Крышталовіч.

Завяршае серыю карт, выдадзеных у XVI ст., карта Lithuania (Літва) памерам 435x 370 мм, якая створана ў 1572 г. адным з самых вядомых картографаў свету Герхардам Меркатарам (Gerhardus Mercator, 1512–1594). Карта была ўключана ў трэцюю частку т. зв. „Атласа Меркатара“ (Atlas sive Cosmographicae Meditationes de Fabrica Mundi et Fabricati Fugura), якая выдадзена пасля яго смерці ў 1595 г. у Дуйсбургу яго сынам Румольдам (памёр у 1599). Карта з гэтага выдання, як і большасць арыгінальных карт Г. Меракатара, да нас не дайшла. Захаваўся шэраг адбіткаў з першапачатковай платы, набытай у 1600 г. амстэрдамскім выдаўцом Ю. Хондзіўсам. Карта прыводзіцца паводле адбітка, зробленага ў 1633 г. для трэцяга выдання „Атласа“ на французскай мове, які зараз захоўваецца ў прыватным зборы. На ёй прыведзена ўся тэрыторыя ВКЛ, у тым ліку і землі сённяшняй Беларусі.

В. Насевіч

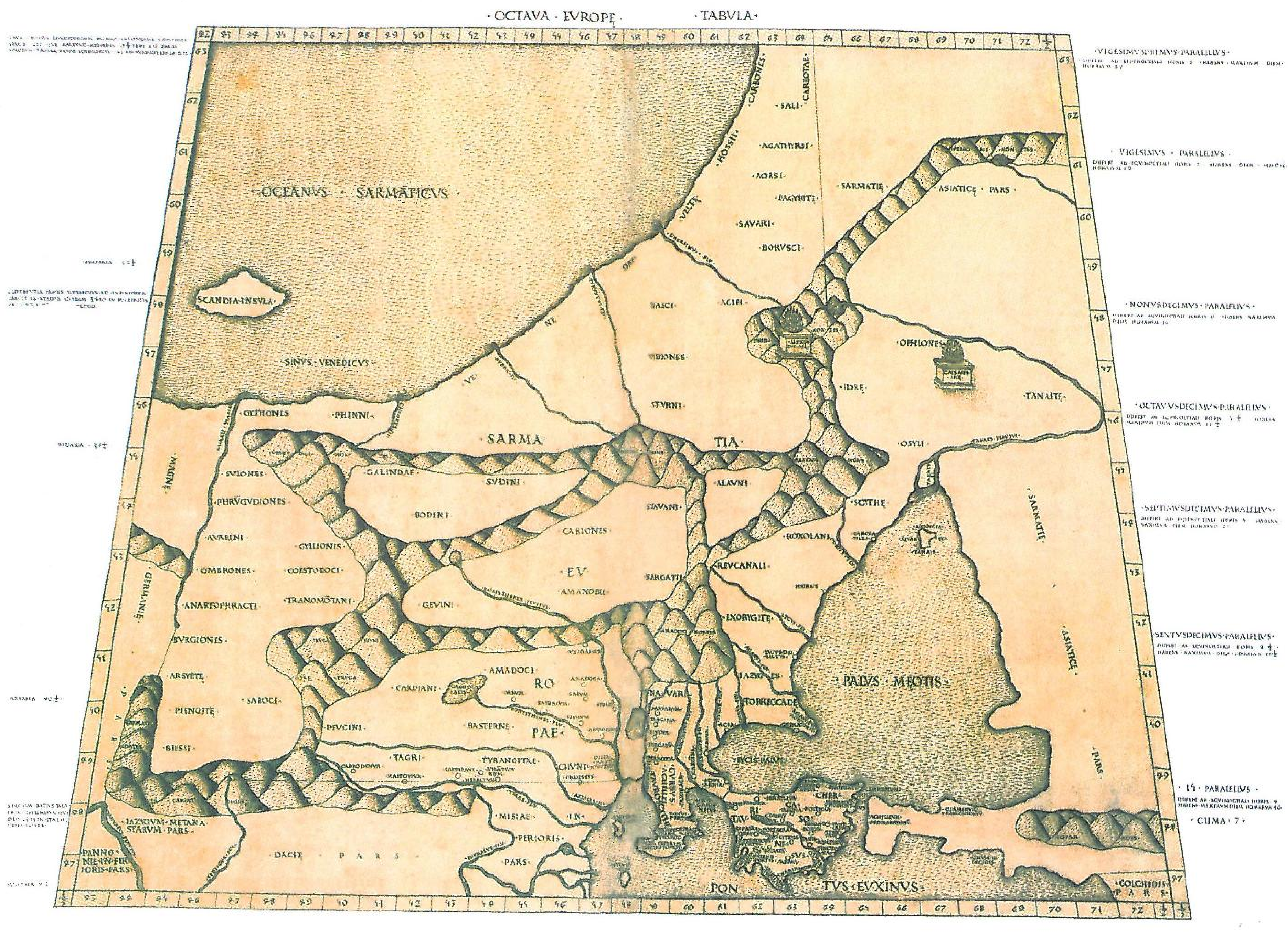
OCTAVA EUROPE TABULA
OCEANUS SARMATICUS
SCANDIA INSULA
SINUS VENEDICUS
SARMA TIA
EU RO PAE
PALUS MEOTIS
PON TUS EUXINUS
DACIE PARS
IAZYGUM METANASTARUM PARS
PANNONIE INFERIORIS PARS
ASIATICE PARS
SARMATIE ASIATICE PARS
CLIMA 7

„КАРТА ЕЎРАПЕЙСКАЙ САРМАТЫІ“ К. ПТАЛАМЕЯ. 1511 г.

„СУЧАСНАЯ КАРТА ПОЛЬШЧЫ, ВЕНГРЫІ, БАГЕМІІ, ГЕРМАНІІ, РУСІ, ЛІТВЫ“
М. БЕНЕВЕНТАНА (Б. ВАПОЎСКАГА). 1507 г.

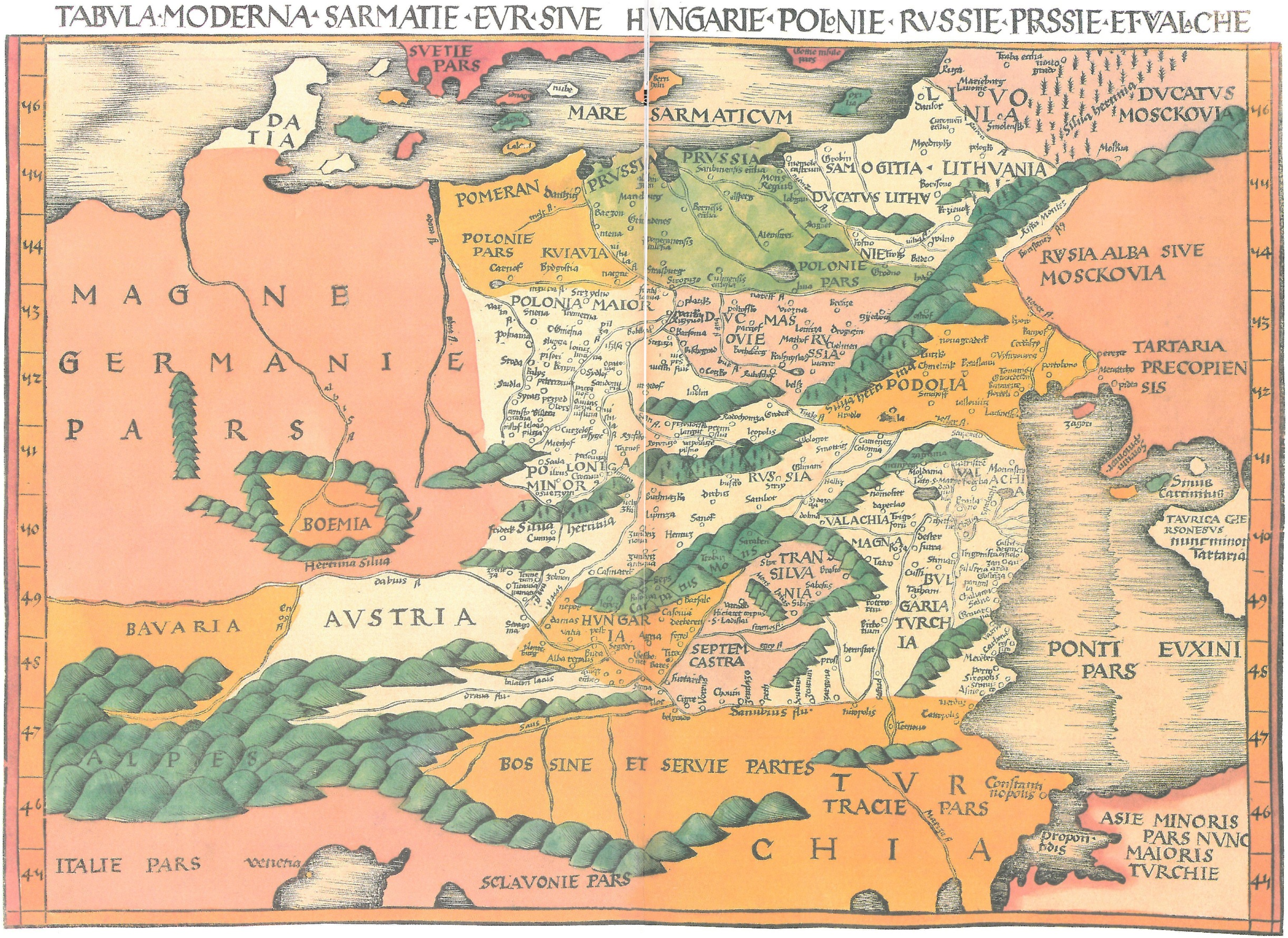

POLONIA ET VNGARIA XV. NOVA TABVLA
Prussia
Visthna
DVCATVS MASOVIAE
LITVANIAE Ducatus
Chrones lacus
Smolensky
Orsha
Mosthia
MOSCOVIA
RVSSIA ALBA
Bobruysco
Lubyen
Visigrod
Neper q & Borysthenes fl.
POLONIA
Mõs S.Crucis
Cracouia
Radom
Chelm
Volhinia
RVSSIA
Leopol
PODOLIA
Codimia
Nigra sylua
TARTARIA minor
Pokutze
MVLDAVIA
Septem Castra
Ceculia
TRANSSILVANIA
VALACHIA MAGNA
TRANSALPINA
BESSARABIA
Sinus Carcinitus
TARTARIA Precopien
Pontus Euxinus
Lacus Obidouo
Moravia
SLESIA
VNGARIA
Buda
Pest
Strigonium
Balaton lacus
Danubius fl.
BOSNA
SERVIA
RASCIA
BVLGARIA
Nicopol metropol
Sophia
DALMATIA
Campus Cassouius
Thracia Romania
Constãtinopel
NATVLIA
Bithyniæ pars

Briefue deſcription du royaume de Pologne

et de petites prouinces qui ſont à l'enuiron.

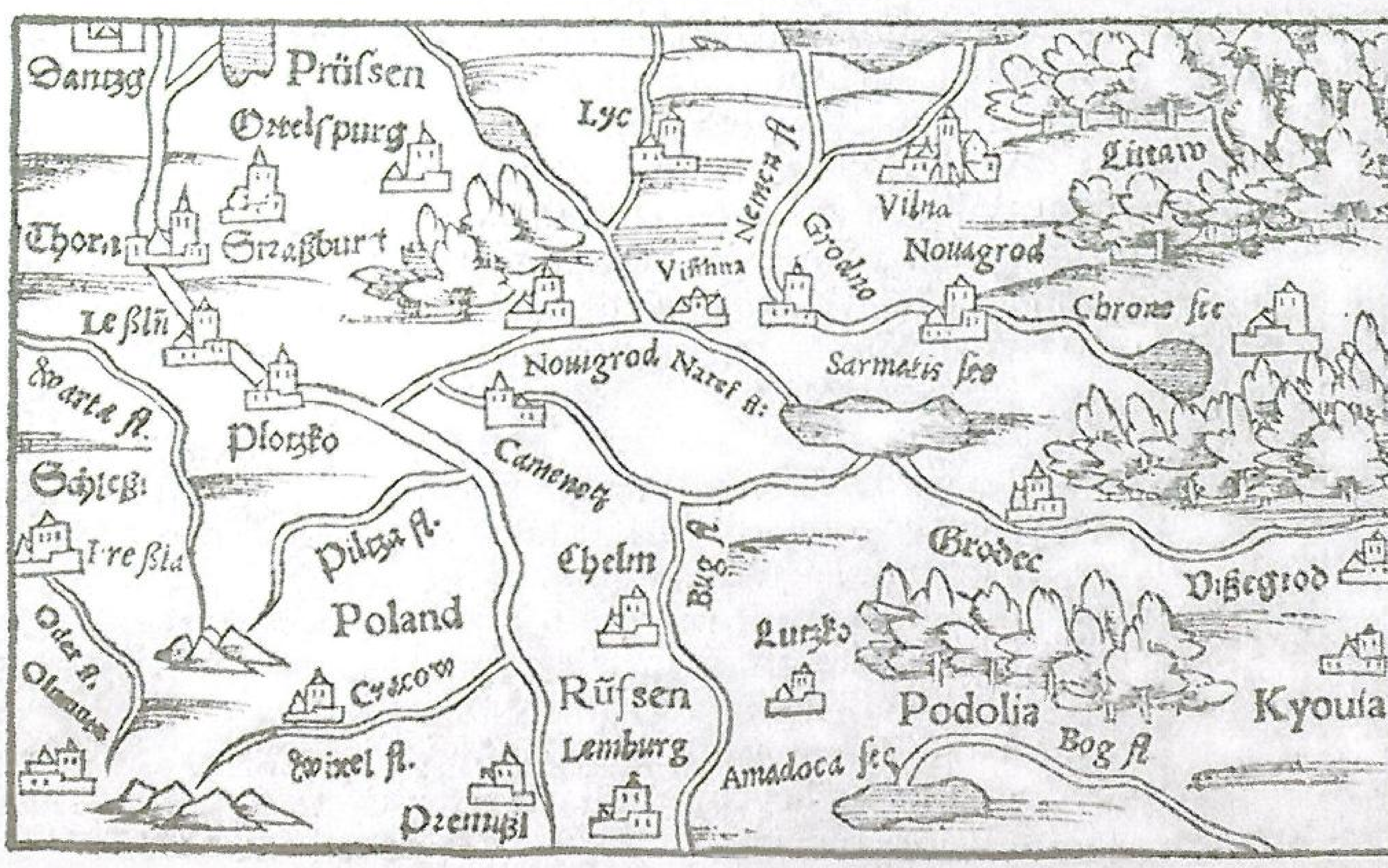

Du royau

Liuonia
Riga
Peibus see
Tartaria
Tanais fl.
Agathyrsi
Marieburg
Samogitia
Sarmatia fl.
Prüsen
Marieburg
Memel fl.
Plescouia
Vilna
Litaw
Thorn
Mäsen
Pregel fl.
Grodno
Mos
Gnezna
Gros Po lonia
Plocia
Naref fl.
Vil fl.
Smolenczko
Hamaxobij
Varsouia
Petricouia
Sarmati ss see
Scythia
Lutzko
Kiow
Lublinum
Premisel
Cracove
Basternæ
Lemburg
Grodec
Tartarei
Klein Polonia
Camenecz
Podolia
Bog fl.
Borysthenes
Cremania
Oder fl.
Nester fl.
Prut fl.
Caffa
Precope
Taurica Chers
Bessarabia
Vngern
walachy
Moldaw

MOSCOVIA SIGISMVNDI LIBERI BARONIS IN HERBERSTEIN, NEIPERG, ET GVTENHAG ANNO M.D XLIX
SEPTENTRIO
MARE GLACIALE
DWINA PROVINCIA
IVHRA INDE VNGARORV ORIGO
PERMIA PROVINCIA
LADOGA LACVS
ALBVS LACVS
NOWOGARDIA MAG.
ROSTOW
WOLODIMERIA
CZEREMISSA POPVLI
MOSCOVIA
OTWER
REZAN PRINCIPATVS
NOWOGARDIA INFERIOR
MORDVA POPVLI
PLESCOWIA
LIVONIA
SINVS LIVONICVS ET RVTHENICVS
FINLANDIÆ PARS
OCCIDENS
ORIENS
DISTANTIA PER MILIARIA
9 18 27 36 45 54 63 72 81 90
RHA GRECÆ
FL. WOLGA RVTHENICE
EDEL TARTARICE
LITWANIÆ PARS
NAGAYSKI TARTARE
SIBIER PROVINCIA
TARTARIA
CIRCASI POPVLI
MEOTIS PALVS
EVXINI PARS
PONTI
MERIDIES
MARE CASPIVM
ASTRACHAN
SCHAMACHI
MOLDAVIÆ PARS
ALIAS NESTER
KIOW
CZERNIGO
SMOLENCZKO
ASOW
KITHAY LACVS
WIBVRG
RIGA
CASAN
COLMOGOR
VSTIVG

MOSCOVIA SIGISMVNDI LIBERI BARO-
NIS IN HERBERSTAIN
Designatæ syluæ non carent suis incolis.
SEPTEMTRIO
REGNVM SVECIÆ FINLANDIÆ PARS
DICIO PRINCIPIS MOSCOVIE
DWINA PROVINCIA
AUREA ANVS
IUGRA VNDE HVNGARI IVGRITZI POPVLI
GRVSTINCZI POPVLI
LADOGA LACVS
ALBVS LACVS
PERMIA PROVINCIA
CZEREMISSA POPVL
NOVOGARDIA
MOSCOVIA
LIVONIÆ PARS
OCCIDENS
ORIENS
MORDWA POPVLI
SIBIER PROVINCIA
NAGAISKI TARTARE
LITHVANIÆ DICIO
POLONIÆ DICIO
MEOTIS PALVS
CAPHA
PONTVS EVXINVS
MERIDIES
MOLDAVIE PARS
CIRCASSI QVINQVE MONTANI POPVLI CRISTIANI
ASTRACHAN
CHWALINSCO MORYE
CASPIVM MARE
KITHAY
LACVS

TRAMONTANA
MEZO GIORNO
OCCIDENTE
ORIENTE
ROSSIA BIANCA
MARE GLACIALE
MOSCOVIA
LIVONIA
LITVANIA
SAMOGESTHIA
SEVERA PRO VIN.
CVMANIA
TARTARIA
PERMIA: PROVIN.
CZEREMISSA.
MORDVA POP.
NOGAY TARTARI
ZAGATHAY TARTARI
INAGAYSKI TARTARI
PERIGORSKI: POP. CIRCASI.
CIRCASI: POP.
IBERI PRO
MARE DILLE ZABACHE
MARE MAGIORE
MARE DI CHWALINSSCO MORIA. ALTRI MARE DI BACHAV
PODOLIA
BESSARA BIA
VALACHIA
Descriptione de la Moscouia per Giacomo gastaldo piamontese Cosmographo in Venetia M D L.

Scala miliarium Germanicorum.
Venedicus sinus.
BALTICVM MARE
SEPTENTRIO
MAGNVS
DVCATVS
OCCIDENS.
SILESIAE PARS.
ORIENS.
PODOLIA.
MOLDA VIAE PARS.
PONTI EVXINI PARS.
MERIDIES.
POLONIAE finitimarumque locorum descriptio. Auctore WENCESLAO GODRECCIO. Polono.

„КАРТА ЧАСТКІ ПОЛЬШЧЫ“ ДЖ. ГАШТАЛДЗІ. 1568 г.

„КАРТА ВЕНГРЫІ, ПОЛЬШЧЫ, ЛІТВЫ, РУСІ, ВАЛАХІІ І БАЛГАРЫІ“
С. МЮНСТЭРА. 1568 г.

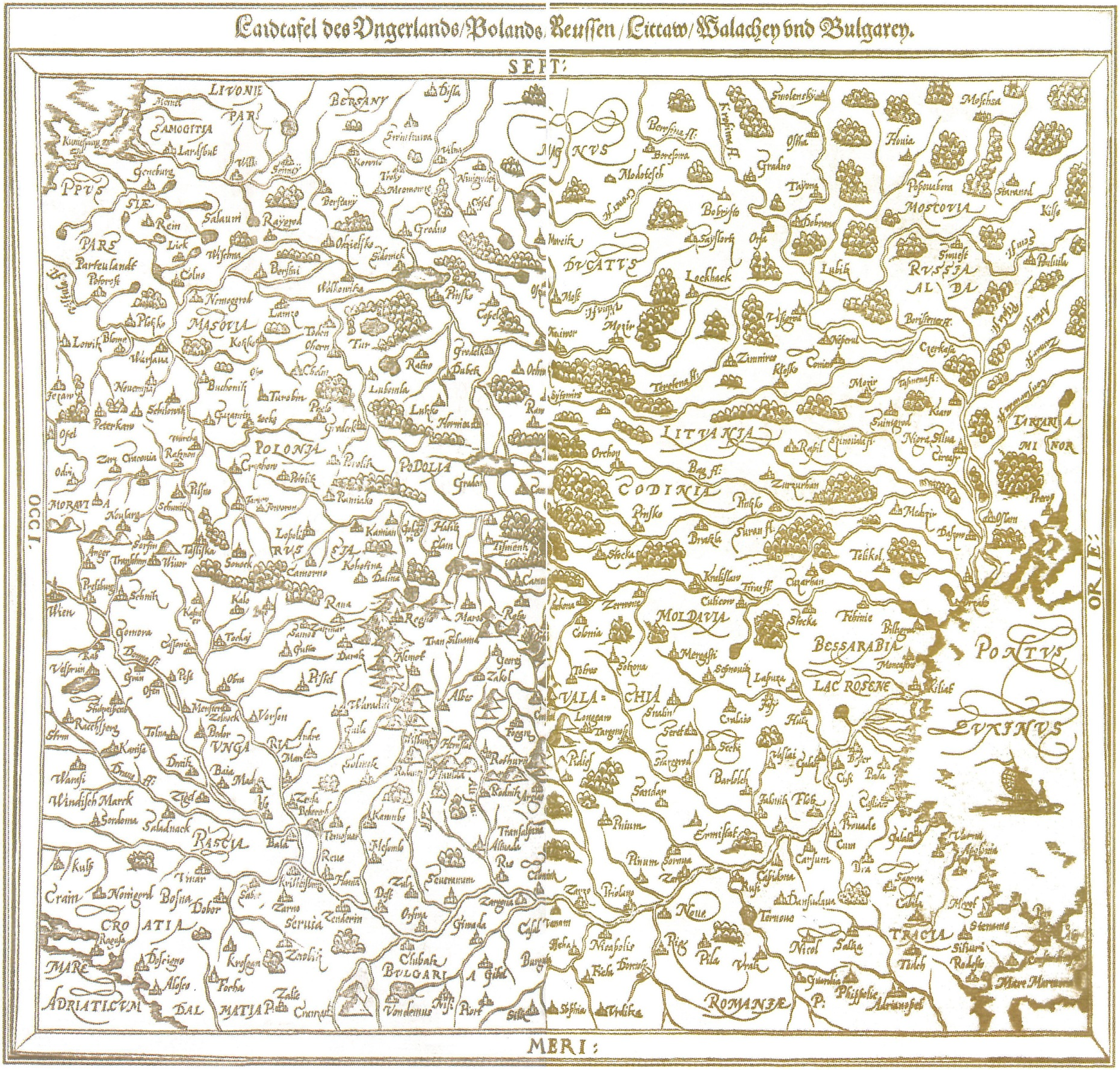

„КАРТА ЛІВОНСКАЙ ПРАВІНЦЫІ І ЯЕ НАВАКОЛЛЯ ДАКЛАДНАЯ І ЭЛЕГАНТНАЯ ВЫЯВА“
Я. і Л. ДЭЎТЭКУМАЎ. 1570 г.

MOSCOVIÆ MAXIMI AM PLISSIMI QVE DVCA TVS
chorographica descriptio
Authore Anthonio Ienkinsono Anglo
Scala Miliarium Germanicorū cōmunium
SEPTENTRIO.
Mare glacia le
LAPPIA PARS.
CONDORA
OBDORA
DVINA
MESCHORA
CARGAPOLI.
PERMIA
VSTI
VG.
VACHIN.
SERE MISE.
LOWGOVOI.
CAZANE
NOVOGARDIA
MOSCOVIA.
SERE MISE.
GORNI.
MORDVA.
HORDA
CRIMEA.
CHIRKASSI.
ASTRACAN.
PETIGORSKI.
MERIDIES.
Maris caspy pars
Mæotis palus
OCCIDENS
ORIENS.
LITVANIÆ PARS.
Moskua.
Smolensko.
Cazan
Astracan.
Noua Astracan.
Volga Rha uel Edel fluuius
Dan uel Tanais fluuius
Volga fluuius.
Serachick.
Asow.

EVROPAE
MARE SEPTENTRIONALE
OCEANVS HYPERBOREVS
OCEANVS SCHYTICVS
DEVCALIDONIVS OCEANVS
ISLANDIA
CONDORA
PERMIA
VOLOGDA
SVECIA
GOTTIA
OCEANVS GERMANICVS
LITVANIA
PODOLIA
MOLDAVIA
OCEANVS BRITANNICVS
CANTABRICVS OCEANVS
OCCIDENTALIS OCEANVS
MARE MAGIORE
MARE DELLE ZABACHE
BOLLI
AMASIA
NATOLIA
AIDINELLI
CARMANIA
CANDIA
BARBARIA
AFRICAE
TVRCHESTAN
TVMEN
MARE DE BACHV olim CASPIVM
MEDIA
PARS.
MESOPOTAMIA
PERSIA
GEORGIANI
BARCHA
AEGYPTVS
IVDEA

GROD NA.
Templum Rußorum latericium
Arx latericia
Domus Regia
Area ad domum Regiam
Templum muro circumdatum Rußorum
Templum Polonorum in Vrbe
Curia
Rußorum Templum in Vrbe
Stabula Regia
CRONON FLV.
NVNC NIEME FLV.
VERA DESIGNATIO VRBIS IN LITTAVIA GRODNAE.

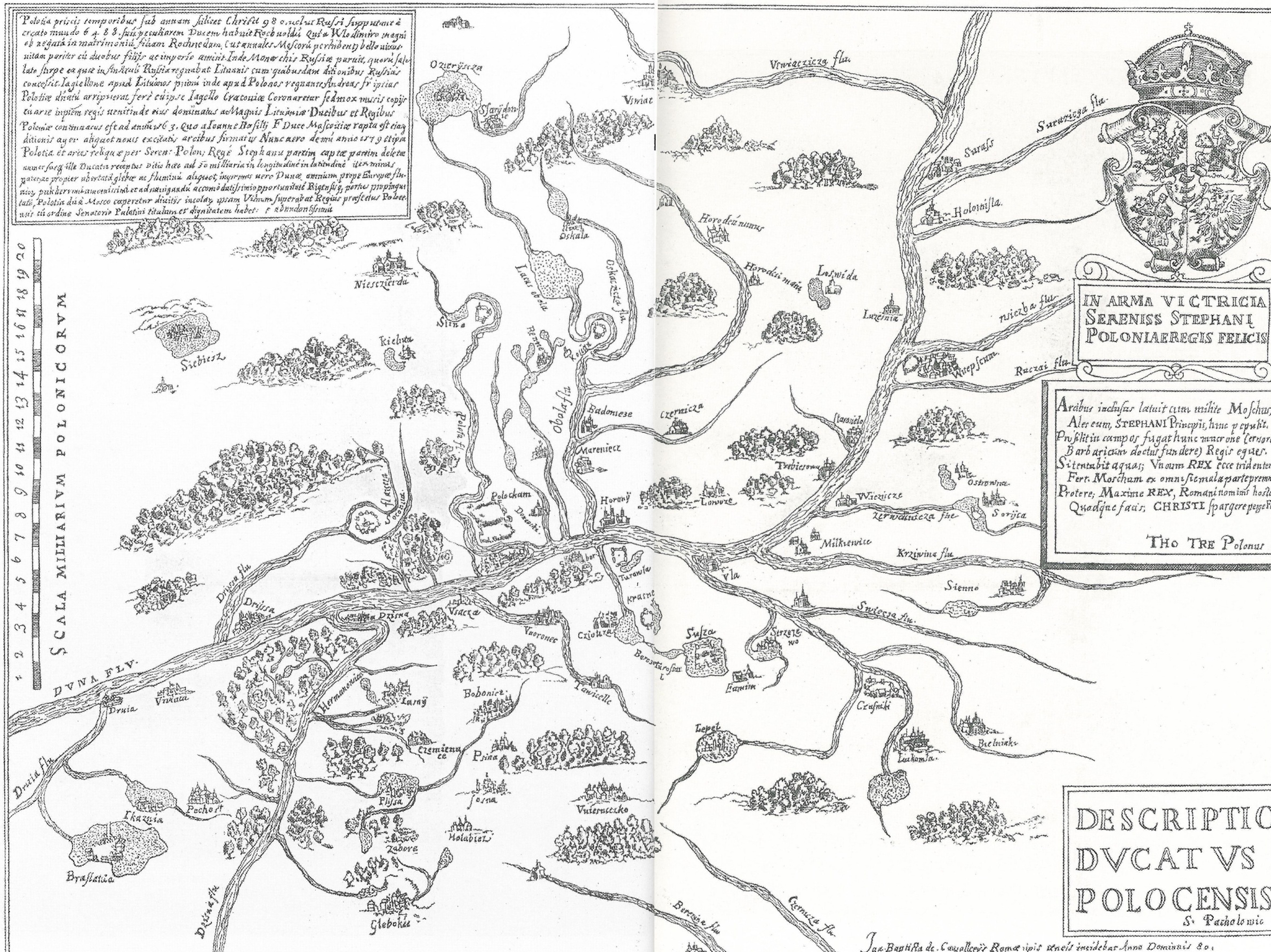
DESCRIPTIO
DVCATVS
POLOCENSIS
S. Pacholowic
IN ARMA VICTRICIA
SERENISS STEPHANI
POLONIAE REGIS FELICIS
THO TRE Polonus
SCALA MILLIARIVM POLONICORVM
DVNA FLV.
Polocham
Witepscum
Lepel
Lukomla
Brasław
Głębokie
Druia
Drissa
Dzisna
Oswiata
Sitna
Siebiesz
Ulla
Susza
Niesczierda
Krasne
Turowla
Sokół
Czaśniki
Sienno
Bielnik
Obola flu
Druia flu
Drissa flu

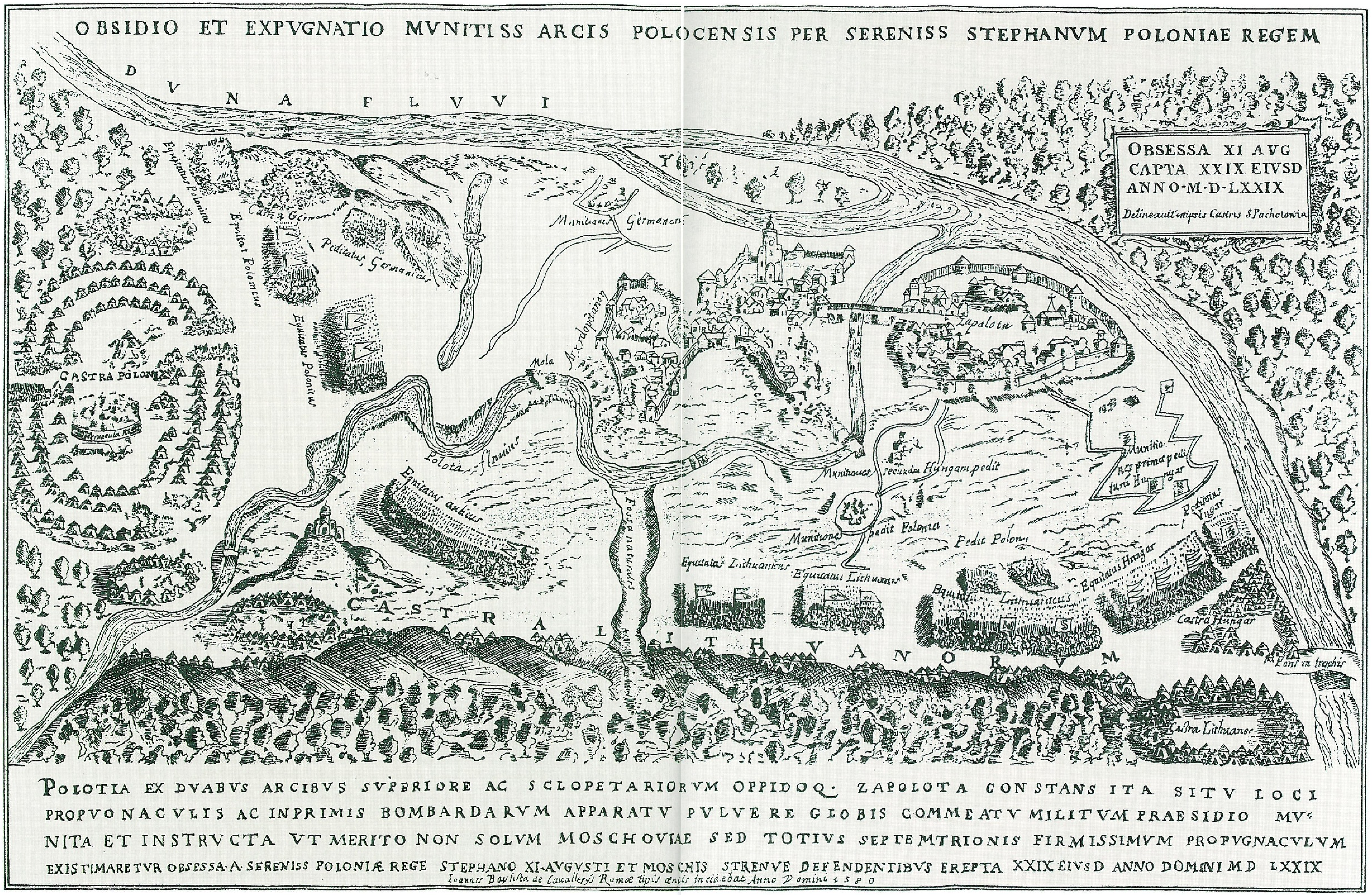
OBSIDIO ET EXPVGNATIO MVNITISS ARCIS POLOCENSIS PER SERENISS STEPHANVM POLONIAE REGEM
DVNA FLVVI
OBSESSA XI AVG
CAPTA XXIX EIVSD
ANNO·M·D·LXXIX
Delinexuit ipsis Castris S.Pachotowia
Castra Germanor
Equitatus Polonicus
Peditatus Germanicus
Munitiones Germanorum
Equitatus Polonicus
CASTRA POLONA
Zapolota
Polota fluvius
Equitatus aulicus
Munitiones secundae Hungarum pedit
Munitio prima peditum Hungar
Munitiones pedit Polonici
Pedit Polon
Peditatus Vngar
Equitatus Lithuanicus
Equitatus Lithuanus
Equitatus Lithuanicus
Equitatus Hungar
Castra Hungar
Pons in trophis
CASTRA LITHVANORVM
Castra Lithuanor
POLOTIA EX DVABVS ARCIBVS SVPERIORE AC SCLOPETARIORVM OPPIDOQ. ZAPOLOTA CONSTANS ITA SITV LOCI
PROPVGNACVLIS AC INPRIMIS BOMBARDARVM APPARATV PVLVERE GLOBIS COMMEATV MILITVM PRAESIDIO MV-
NITA ET INSTRVCTA VT MERITO NON SOLVM MOSCHOVIAE SED TOTIVS SEPTEMTRIONIS FIRMISSIMVM PROPVGNACVLVM
EXISTIMARETVR OBSESSA·A·SERENISS POLONIÆ REGE STEPHANO XI·AVGVSTI ET MOSCHIS STRENVE DEFENDENTIBVS EREPTA XXIX EIVSD ANNO DOMINI MD LXXIX
Ioannes Baptista de Cavallerys Romae tipis aeneis incidebat Anno Domini 1580

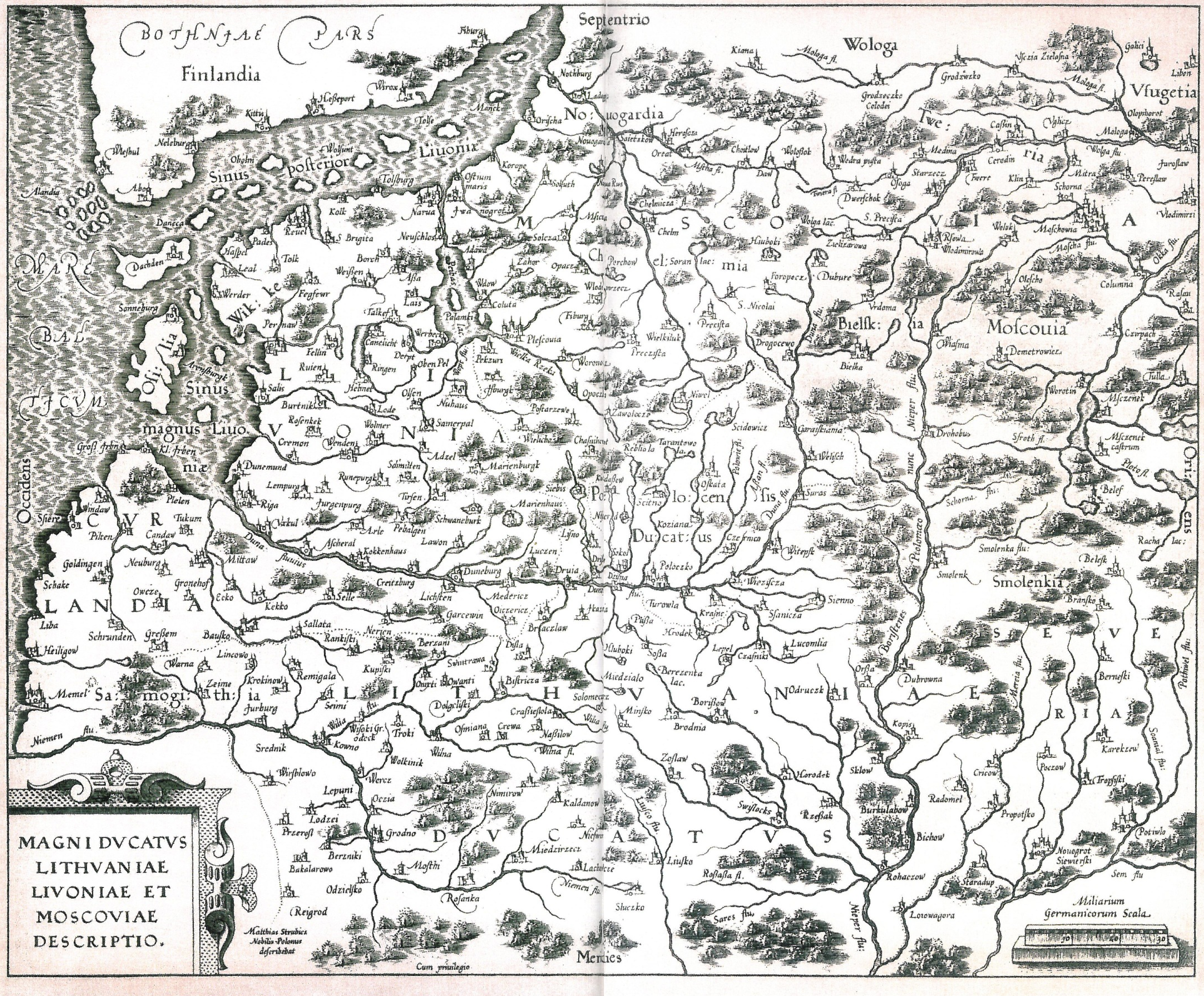
MAGNI DVCATVS
LITHVANIAE
LIVONIAE ET
MOSCOVIAE
DESCRIPTIO.
Matthias Strubicz
Nobilis Polonus
describebat
Cum priuilegio
Septentrio
Meridies
Occidens
Oriens
Miliarium
Germanicorum Scala
Bothniae Pars
Finlandia
Sinus Posterior
Liuonia
Mare Balticum
Sinus magnus Liuoniae
Dachden
Osilia
Nouogardia
Wologa
Vsugetia
Twer ria
Moscouia
Moscouia
Bielsk ia
Smolenkia
Seueria
Liuonia
Curlandia
Samogithia
Lithuania
Ducatus
Polocensis Ducatus
Wik ke
Memel
Niemen flu.
Riga
Duneburg
Polocz
Smolensk
Grodno
Troki
Kowno
Wilna
Minsko
Witepsk
Niemen flu.
Nieper flu.
Duna flu.

Scala miliarium Germanicorum
Balticum Mare
Venedicus sinus
Septentrio
MAGNVS
DVC ATVS
LITVA NI AE
CRIP TIO
Pomerania
Prussia
Polonia
Maior
Minor
POLONIAE
Silesiae
Volhinia
Podolia
Russia
Hungariae Pars
Moldauiae
Meridies
Oriens
Occidens
Cracouia
Lublin
Grodeck
Nowogrodek
Kijow
Poloniae finitimarum que locorum descriptio Auctore Wenceslao Godreccio Polono

LITHVA NIA
LIVONIAE PARS
CVRLAND
Semigalen
Maris Baltici pars
Samotia
MAGNVS DVCATVS LITHVANIAE
POLOCENSIS DVCATVS
MOSCOVIAE PARS
Smolenckia
VOLHINIA
PODOLIA
Samatia lago
Amadoca lago
Nigra Sylua
Miliaria Lithuanica communia
Per Gerardum Mercatorem Cum Privilegio

„КАРТА–АБРАЗ“, СТВОРАНАЯ ПРЫ КАНЦЫ XIII ст. У НЯМЕЦКІМ КЛЯШТАРЫ ЭБСТОРФ

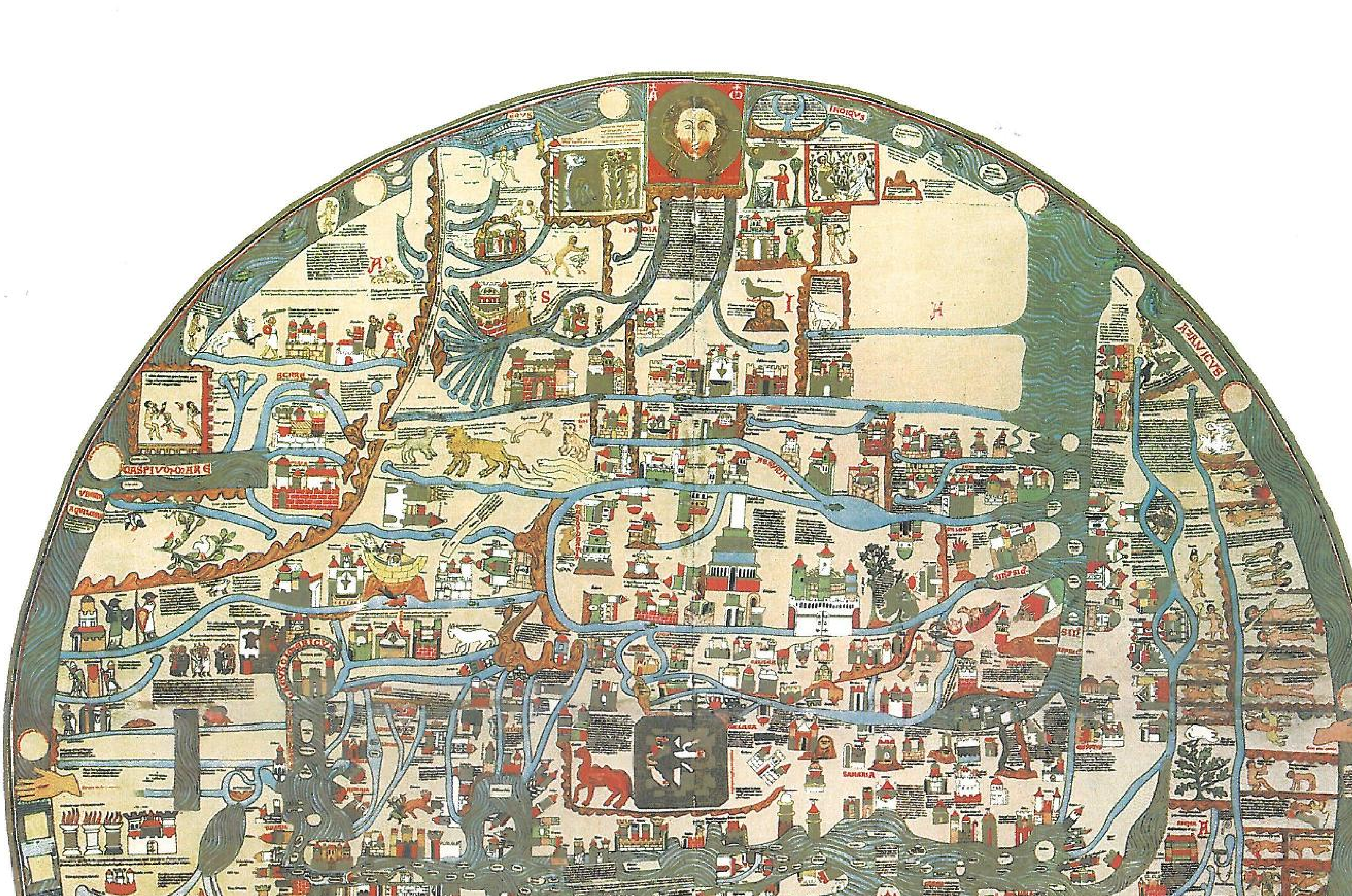

ГІСТОРЫКА-ГЕАГРАФІЧНЫ ПАКАЗАЛЬНІК

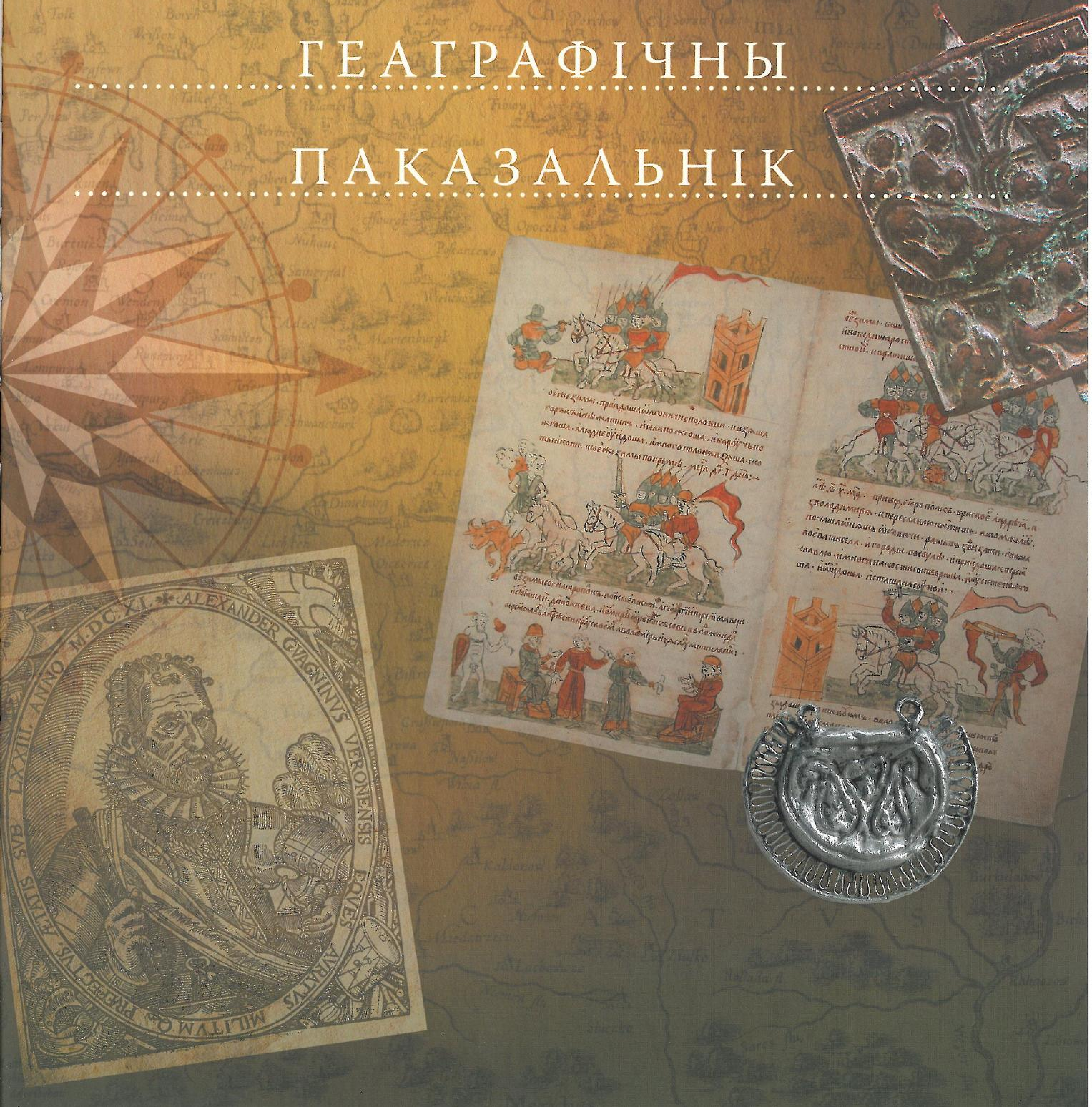

Назвы населеных пунктаў, змешчаныя на Генеральнай карце. Нумар старонкі і індэкс (літара і лічба)	Назвы паводле крыніц	Сучасныя назвы	Да якога маёнтка належала	Уладанне на 1567 г.	Першае упамінанне	Павет ВКЛ, краіна на 1567 г.	Сучасная прыналежнасць вобласць	раён
Абаб'е, 102, В-2	Обабье	Абаб'е	Браслаў	Дзярж.	1579	Брас.	Віц.	Браслаўскі
Абакунавічы, 130, Б-2	Обакуновичи (Абакумовичи)	не існуе	Прапойск	Дзярж.	1526	Рэч.	Маг.	Краснапольскі
Абеле, 101, А-1						Влкм.	Літва	
Абідавічы, 129, В-3	Обидовичи (Обыдовичи)	Абідавічы	Нов. Быхаў	Г.Хадкевіч па Гаштаўтах	1529	Арш.	Маг.	Быхаўскі
Абольцы, 110, Д-1	Обольцы (Оболцо)	Абольцы	Абольцы	Кн. А.Сангушка	1387	Арш.	Віц.	Талачынскі
Абрамавец, 107, Д-1	Абрамовец (Оврамово, Абрамовщина)	Абрамаўшчына 1	Жодзішкі	Кн. А.Чартарыйскі	1551	Ашм.	Гродз.	Смаргонскі
Аброва, 135, В-3	Оброво	Аброва	Аброва	Кат. царква	1415	Слон.	Брэсц.	Івацэвіцкі
Абротчычы, 116, Д-3	Оборотчичы (Обротки)	не існуе	Новы Двор	М.Дарагастайскі	1547	Мен.	Мін.	Дзяржынскі
Абухава, 123, А-3	Обухово (Обуховичи)	Абухава	Горадна	Дзярж.	1558	Гар.	Гродз.	Гродзенскі
Аб'язер'е, 109, Г-3	Объезерье (Вобизерье)	Абузер'е	Лукомль	Кн. Лукомскія і інш.	1554	Арш.	Віц.	Чашніцкі
Авадавічы, 148, Б-4	Овдовичи (Оводовичи, Овадовичи, Водовичи)	Вялікія Вадовічы (у 1966 зліласся з п. Леніна)	Мазыр	Дзярж.	1552	Маз.	Гом.	Калінкавіцкі
Агародзіцкае, 134, Г-2	Огородицкое	Агароднікі	Кобрын	Дзярж.	1597	Бер.	Брэсц.	Кобрынскі
Агароднікі, 116, Д-1	Огородники	Агароднікі	Дзераўна	Спадчыннікі Кезгайлаў	1594	Мен.	Мін.	Стаўбцоўскі
Агародніцкае, 126, Г-2		Агароднікі	Цімкавічы	Кн. Слуцкія		Нав.	Мін.	Капыльскі
Агарэвічы, 136, А-3	Огаревичи (Угаровичи, Огоровичи)	Агарэвічы	Агарэвічы	П.Падарэўскі па Нямірах	1457	Нав.	Брэсц.	Ганцавіцкі
Агіеўшчына, 119, Г-4	Огиевщина	Агееўка	Магілёў	Дзярж.	1592	Арш.	Маг.	Магілёўскі
Агнешычы, 124, Г-3	Огнешечи	Ягнешчыцы	Слонім	Дзярж.	1565	Слон.	Гродз.	Слонімскі
Адамавічы, 113, Д-2	Адамовичи	Адамавічы	Горадна	Дзярж.	1571	Гар.	Гродз.	Гродзенскі
Адамавічы, 116, Б-2	Адамовичи	Адамавічы	Адамавічы	Шл.	1559	Мен.	Мін.	Маладзечанскі
Адзгінавічы, 124, Д-3	Одзгиновичи (Одгиновичи)	Азгінавічы	Адзгінавічы	Шл.	1556	Слон.	Гродз.	Слонімскі
Адольск, 123, Б-2	Одольск (Одельск)	Адэльск	Одальск	Дзярж.		Гар.	Гродз.	Гродзенскі
Адрыжын, 144, А-4	Одрижин (Одрыжин)	Адрыжын	Адрыжын	Кн. Курцэвічы і інш.	1452	Пін.	Брэсц.	Іванаўскі
Ажунічы, 107, Б-4	Ожуничи	Ажуны	Ажунічы	Спадчыннікі кн. Мсціслаўскіх	1520	Ашм.	Віц.	Пастаўскі
Ажэлішкі, 114, В-4	Ожелишки	Ажэлішкі	Ажэлішкі	Шл.	1567	Лід.	Гродз.	Воранаўскі
Азарчычы, 141, Г-3	Озарчичи		Гомей	Дзярж.	1560	Рэч.	РФ	
Азарычы, 124, Г-4	Озаричи	Азарычы	Вараб'евічы	Шл.	1565	Слон.	Гродз.	Слонімскі
Азарычы, 130, А-1	Озаричи (Ожарчичи)	Азарычы	Магілёў	Дзярж.	1560	Арш.	Маг.	Слаўгарадскі
Азарычы, 135, В-4	Озаричи (Озарычы, Ожарычи, Озарычане, Озарычаны)	Азарычы	Ліпск	Кішкі па Радзівілах	1539	Пін.	Брэсц.	Пінскі
Азарычы, 139, В-1	Озаричи	Азарычы	Мазыр	Дзярж.	1552	Маз.	Гом.	Калінкавіцкі
Аздамічы, 146, А-4		Аздамічы				Пін.	Брэсц.	Столінскі
Аздзяцічы, 118, В-1	Оздятичи	Аздзяцічы	Барысаў	Дзярж.	1541	Арш.	Мін.	Барысаўскі
Азерцы, 119, А-1	Озерцы (Озерец, Озерцо)	Азерцы	Азерцы	Кн. Друцкія-Саколінскія і Азярэцкія	1557	Арш.	Віц.	Талачынскі
Азерцы, 145, Г-1			Чартарыйск	Кн. Чартарыйскія		Вал.	Украіна	
Азеры, 119, В-3	Озеры	Азер'е	Магілёў	Дзярж.	1560	Арш.	Маг.	Шклоўскі
Азёры, 113, Д-4	Озеры (Озера)	Азёры	Азёры	Дзярж.	1518	Гар.	Гродз.	Гродзенскі
Азёры, 130, А-2	Озеры	Язёры	Прапойск	Дзярж.	1555	Рэч.	Маг.	Чэрыкаўскі
Азёры, 119, Б-2	Озеры (Езеры)	Азёры	Шупені	Б.Корсак і інш. па кн.Крошынскіх	1522	Арш.	Маг.	Круглянскі
Азяраны, 124, В-3	Озераны (Озеряны, Озеране)	Вялікія Азёркі	Дзярэчын	Кн. К.Вішнявецкі і інш.	1492	Слон.	Гродз.	Мастоўскі
Азяраны, 129, В-2	Озераны (Озеране, Озеряне, Езераны)	Азяраны	Азяраны	Прав. царква	1556	Рэч.	Гом.	Рагачоўскі
Азярко, 110, Д-2	Озерко	Азярок	Сялец	С.Гамшэй і Л.Роскі	1607	Арш.	Віц.	Аршанскі
Азярніца, 124, Г-3	Озерница (Езерница)	Азярніца	Азярніца	Тэнчынскія і інш. па Багавіцінавічах	1478	Слон.	Гродз.	Слонімскі
Азярніца, 137, Г-1	Озерница (Езерница)	Азярніца	Лахва	М.К.Радзівіл і Кішкі	1588	Нав.	Брэсц.	Лунінецкі
Азярцо, 135, А-2	Озерцо	Азярцо			1600	Слон.	Брэсц.	Івацэвіцкі
Азярцы, 108, А-2	Озерцы	Азярцы	Азярцо		1552	Пол	Віц.	Глыбоцкі
Азярычна, 127, А-1	Озерично	Азярычына	Азярычна	Прав. царква		Мен.	Мін.	Пухавіцкі
Азярышча, 104, Б-1	Озерище (Озерищи, Озерища, Озерыща)	Мясцечка	Азярышча	Дзярж.	1377	Віц.	Віц.	Гарадоцкі
Азярэцк, 109, Г-4	Озерецк	Вялікі Азярэцк	Азярэцк		1563	Арш.	Віц.	Сенненскі
Азята, 134, Д-2	Озято	Азяты	Берасце	Дзярж.	1566	Бер.	Брэсц.	Жабінкаўскі
Айна, 117, Б-1	Айна (Гайна)	Гайна	Гайна	Дзярж.	1397	Мен.	Мін.	Лагойскі
Айнаравічы, 117, Б-1	Айнаровичи (Ойнаровичи, Айнаревичи)	Айнаравічы	Айнаравічы	Шл.	1539	Мен.	Мін.	Лагойскі
Айцюцевічы, 148, А-4	Айтютевичи (Айтючи)	Вялікія Аўцюкі	Мазыр	Дзярж.	1552	Маз.	Гом.	Калінкавіцкі
Акалова, 117, А-2	Околово	Акалова	Нястанавічы	Кн. Адзінцэвічава па Глябовічах	1600	Мен.	Мін.	Лагойскі
Аксакаўшчына, 116, Г-3	Оксаковщина	Аксакаўшчына	Ракаў	Спадчыннікі Кезгайлаў	1600	Мен.	Мін.	Мінскі
Акулінічы, 119, Г-4	Окулиничи	Акулінцы	Магілёў	Дзярж.	1592	Арш.	Маг.	Магілёўскі
Акулічы, 117, Б-1	Окуличи	не існуе	Сялец		1596	Мен.	Мін.	Лагойскі
Акуніна, 124, Д-4	Окунино	Акунінава	Слонім	Дзярж.	1569	Слон.	Гродз.	Слонімскі
Аланцеева, 110, Г-3	Олантеево	Аланцьева	Межава	Я.Сіняўскі па Глябовічах	1607	Арш.	Віц.	Аршанскі
Алба, 140, Б-1	Олба (Олесса, Олеша, Малая Олба)	Верхняя Алба	Стрэшын	Кат. царква	1500	Рэч.	Гом.	Жлобінскі
Албеце, 100, Д-1	Албеце (Олбецо)				1533	Пол.	РФ	
Албея, 107, А-4	Олбея (Ольбея, Олбея)	Галбея	Албея	С.Зяновіч і інш.	1516	Ашм.	Віц.	Пастаўскі
Алгеняны, 106, Д-4	Олгеняны (Олгиняны, Ольгиняны)	Альгіняны	Алгеняны	С.Гастомскі	1468	Віл.	Гродз.	Астравецкі
Алекавічы?, 126, Г-2	Олековичи	не існуе	Алекавічы	Шл.	1574	Нав.	Мін.	Капыльскі
Алексінічы, 110, Г-2	Олексиничи (Олексеничы, Олексичи)	Алексінічы	Алексінічы	Сапегі і кн. Друцкія-Любецкія	1455	Арш.	Віц.	Сенненскі
Алексічы, 117, В-1	Олексичи	Алекшыцы	Бяларуч	К.Цішкевіч па Ратомскіх і інш.	1600	Мен.	Мін.	Лагойскі
Алексічы, 123, Б-3	Олексичи (Олекшицы)	Алекшыцы	Алексічы	Кн. Масальскія	1509	Гар.	Гродз.	Бераставіцкі
Алексічы, 124, В-2	Олексичи	Алексічы	Дзярэчын	Кн. К.Вішнявецкі і інш.	1599	Слон.	Гродз.	Зэльвенскі
Алексічы, 149, Б-1	Олексичи (Олексичы, Олекшычы, Олежичи)	Алексічы	Мазыр	Дзярж.	1552	Маз.	Гом.	Хойніцкі
Аленічы, 113, Д-3	Оленичи	Аленічы	Аленічы	Шл.	1567	Гар.	Гродз.	Гродзенскі
Алень, 119, Д-3	Олень (Оленчаны)	Алень	Быхаў	Я.Хадкевіч	1541	Арш.	Маг.	Магілёўскі
Алехнавічы, 124, А-4	Олехновичи	Алёхнавічы	Здзяцель	Кн. К.Астрожскі	1580	Слон.	Гродз.	Дзятлаўскі
Алехнавічы, 134, В-4	Олехновичи	Алёхнавічы	Блудзень	Дзярж.	1562	Бер.	Брэсц.	Бярозаўскі
Алецка, 112, В-2						Прусія	Польшча	
Алешавічы, 124, Б-1	Олешевичи (Ольшевичи)	Алешавічы	Алешавічы	Шл.	1520	Гар.	Гродз.	Мастоўскі
Алешкавічы, 133, Г-4	Олешковичи (Олишковичи)	Алешкавічы	Трасцяніца	Ю.Хадкевіч	1446	Бер.	Брэсц.	Камянецкі
Алешкаўцы, 114, Д-2	Олешковцы	Алешкаўцы			1450	Лід.	Гродз.	Шчучынскі
Алешнікі, 107, Б-2	Олешники	Аляхнішкі	Алешнікі		1602	Ашм.	Віц.	Пастаўскі
Алешнікі, 117, Б-2	Олешники	Алешнікі	Ганявічы	Кат. царква	1599	Мен.	Мін.	Лагойскі
Аліва, 100, Д-2					1512	Пол.	РФ	
Алісеева, 105, Б-2	Олисеево	Усвят		Дзярж.	1571	Віц.	РФ	
Алісеевічы, 135, Б-2	Олисеевичи	Аляксейкі	Івацэвічы	Г.Кімбулатавіч і інш.	1556	Слон.	Брэсц.	Івацэвіцкі
Аліта, 113, А-4	Олита		Аліта		1387	Тр.	Літва	
Алішкавічы, 133, Г-4	Олишковичи	Алешкавічы			1446	Бер.	Брэсц.	Камянецкі
Алтушкі, 109, Б-3	Олтушки	не існуе	Алтушкі	Шл.	1563	Пол.	Віц.	Бешанковіцкі
Альгомля, 146, А-4	Ольгомле	Альгомель	Альгомля	Прав. царква	1518	Пін.	Брэсц.	Столінскі
Альшаніца, 134, В-3	Ольшаница	не існуе	Кобрын	Дзярж.	1597	Бер.	Брэсц.	Пружанскі
Альшанка, 132, Г-4	Ольшанка		Лосічы		1545	Мель.	Польшча	
Альшаны, 146, А-4	Ольшаны	Альшаны			1555	Пін.	Брэсц.	Столінскі
Алюціна, 119, В-4	Алюцино	Алюты	Магілёў	Дзярж.		Арш.	Маг.	Дрыбінскі
Аляксандрава, 105, Д-3	Олександрово	не існуе	Латыгала	Кіселі	1594	Віц.	Віц.	Віцебскі
Аляксандравічы, 124, Б-4	Александровичи	Аляксандравічы	Здзяцель	Кн. К.Астрожскі	1583	Слон.	Гродз.	Дзятлаўскі
Аляксандраўская Слабада, 119, А-3	Александровская Слобода	Аляксандраўка	Шклоў	Е.Хадкевіч па Гаштаўтах	1600	Арш.	Маг.	Шклоўскі

Назвы населеных пунктаў, змешчаныя на Генеральнай карце. Нумар старонкі і індэкс (літара і лічба)	Назвы паводле крыніц	Сучасныя назвы	Да якога маёнтка належала	Уладанне на 1567 г.	Першае упамінанне	Павет ВКЛ, краіна на 1567 г.	Сучасная прыналежнасць	
							вобласць	раён
Аляны, 115, А-3	Оляны	Аляны	Аляны	Кн. С.Збаражскі і інш.	1493	Ашм.	Гродз.	Ашмянскі
Амбросавічы, 110, А-1	Амбросовичи, Обросьевичи	Амбросавічы	Амбросавічы		1508	Пол.	Віц.	Шумілінскі
Амговічы, 127, Г-1	Омговичи	Амговічы	Слуцк	Кн. Слуцкія	1459	Нав.	Мін.	Слуцкі
Амелянец, 133, Б-3	Омеленец	Амельянец	Вярховічы	Дзярж.	1569	Бер.	Брэсц.	Камянецкі
Амлішава, 108, Д-2	Омлишово (Омнишевичи)	Амнішава	Амлішава		1448	Мен.	Мін.	Лагойскі
Амневічы, 125, А-3	Омневичи	Амневічы	Сянежыцы	М.К.Радзівіл	1567	Нав.	Гродз.	Навагрудскі
Амхінічы, 119, Г-4	Мхиничи (Омхиничи)	Вялікія Амхінічы	Магілёў	Дзярж.	1560	Арш.	Маг.	Чавускі
Амхова, 119, Д-4	Мхово (Омхово)	Амхавая 1	Магілёў	Дзярж.	1592	Арш.	Маг.	Магілёўскі
Амяльная, 129, Д-1	Омельная (Омельна)	Амельна	Рэчыца	Дзярж.	1591	Рэч.	Гом.	Рагачоўскі
Андронавічы, 110, А-3	Андроновичи	Андронавічы	Андронавічы		1589	Віц.	Віц.	Віцебскі
Андрушы, 126, Б-3	Андруши	Андрушы	Магільная	Пацы	1592	Мен.	Мін.	Уздзенскі
Андрушы, 126, В-2	Андруши	Андрушы	Кунаса	Пацы і інш.	1589	Нав.	Мін.	Нясвіжскі
Андрушэўшчына, 124, А-3	Андрушевщина	Андрашоўшчына	Збляны	М.Ю.Радзівіл	1584	Лід.	Гродз.	Лідскі
Андрэева, 109, А-4	Андреево (Ондреевское)	Андрэева			1552	Пол.	Віц.	Шумілінскі
Андрэевічы, 123, Г-4	Андреевичи	Андрэевічы	Андрэевічы	Г.Трызна	1567	Ваўк.	Гродз.	Ваўкавыскі
Анісімкавічы, 130, Д-2	Онасимковичи	Нісімкавічы	Чачэрск	Дзярж.	1527	Рэч.	Гом.	Чачэрскі
Анісковічы, 119, Д-3	Онисковичи	Палетнікі	Магілёў	Дзярж.	1560	Арш.	Маг.	Магілёўскі
Анопрыевічы, 126, Г-4	Онопреевичи	Ануфравічы	Грэск	Дзярж.	1590	Нав.	Мін.	Слуцкі
Анофрыева, 120, Г-4	Онофреево	да 1976 Ануфрыева		Прав. царква	1468	Мсц.	Маг.	Мсціслаўскі
Аношкавічы, 140, А-4	Оношковичи	не існуе	Чачэрск	Дзярж.		Рэч.	Гом.	Чачэрскі
Аношкі, 117, В-2	Оношки (Аношковичи)	Аношкі	Прылепы	Прав. царква	1597	Мен.	Мін.	Смалявіцкі
Антаколь, 106, Г-1	Антоколь		Антаколь	Шл.		Віл.	Літва	
Антонавічы, 141, Г-1	Антоновичи	Антонаўка	Гомей	Дзярж.	1560	Рэч.	Гом.	Добрушскі
Антонавічы, 148, В-4	Антоновичи (Антоново)	Антонаў	Антонавічы	Дзярж. (лен)	1527	Маз.	Гом.	Нараўлянскі
Антузаў, 101, Б-2						Влкм.	Літва	
Апанаскавічы, 109, А-2	Опонасковичи	Апанаскавічы			1510	Пол.	Віц.	Ушацкі
Апечкі, 126, А-1	Опечки	Апечкі	Свержань	Осцікі і Уралеўскія	1572	Мен.	Мін.	Стаўбцоўскі
Апіта, 115, В-1	Опита	Апіта	Апіта	Шл.	1567	Ашм.	Гродз.	Іўеўскі
Аполле, 142, В-3	Ополье (Ополе)		Аполе	Ю.Осцік	1528	Бер.	Польшча	
Арабнікі, 134, Б-3	Орабники	не існуе	Кобрын	Дзярж.	1597	Бер.	Брэсц.	Пружанскі
Арава, 119, Б-1	Орева (Орево)	Арава	Арава	Кн. Друцкія-Горскія	1541	Арш.	Маг.	Круглянскі
Аравічы, 149, Г-1	Оревичи	Аравічы	Аравічы	Прав. царква	1593	Кіеў.	Гом.	Хойніцкі
Араны, 114, Б-1						Тр.	Літва	
Арда, 125, Г-4	Орда	Арда	Клецк	М.К.Радзівіл	1577	Нав.	Мін.	Клецкі
Ардзіянцы, 116, А-1	Ордиянцы (Ордей, Ордея)	Ардзяя	Ганута	Кн. Л.Сангушка, С.Садоўскі і інш.	1569	Ашм.	Гродз.	Смаргонскі
Арлейна, 131, В-4						Расія	РФ	
Арлея, 104, В-2	Орлея	Арлея	Азярышча	Дзярж.	1597	Віц.	Віц.	Полацкі
Арловічы, 111, Г-2	Орловичи	Арловічы	Дуброўна	Я.Глябовіч	1607	Арш.	Віц.	Дубровенскі
Арцейкавічы, 103, В-4	Артейковичи	Арцейкавічы		Шл.	1552	Пол.	Віц.	Полацкі
Арцішэўцы, 114, Д-2	Артишевцы	Арцюшы	Васілішкі	Дзярж.	1589	Лід.	Гродз.	Шчучынскі
Арцюховічы, 140, Д-2	Артюховичи (Кисловичи)	Артукі	Рэчыца	Дзярж.	1541	Рэч.	Гом.	Рэчыцкі
Арэпічы, 134, Г-1	Орепичаны	Арэпічы	Камянец	Дзярж.	1536	Бер.	Брэсц.	Жабінкаўскі
Арэхава, 143, В-2	Орехово	Арэхава	Берасце	Дзярж.	1566	Бер.	Брэсц.	Маларыцкі
Арэхаўна, 103, Д-3	Ореховно	Арэхаўна	Арэхаўна		1524	Пол.	Віц.	Полацкі
Арэшкавічы, 118, Г-2		Арэшкавічы	Барысаў	Дзярж.		Арш.	Мін.	Бярэзінскі
Арэшкавічы, 127, Б-4	Орешковичи	Арэшкавічы	Арэшкавічы	Служкі і Няміры	1517	Мен.	Мін.	Пухавіцкі
Асава, 114, В-4	Осово	Асава	Асава	Я.Гайка	1525	Лід.	Гродз.	Воранаўскі
Асавая, 142, Б-2	Осовая		Берасце	Дзярж.	1566	Бер.	Польшча	
Асавец, 116, Б-3	Осовец	не існуе	Асавец	Шл.	1559	Мен.	Мін.	Маладзечанскі
Асавец, 109, В-4		Асавец			1563	Пол.	Віц.	Бешанковіцкі
Асавец, 129, А-4	Осовец	Красны Асавец	Магілёў	Дзярж.	1560	Арш.	Маг.	Быхаўскі
Асавец, 138, А-1	Осовец (Осов)	Асавец	Асавец	Прав. царква	1551	Нав.	Мін.	Любанскі
Асака, 127, А-1	Осока	Асака	Ячанка	Кн. К.Астрожскі	1524	Мен.	Мін.	Пухавіцкі
Асаўляне, 124, Б-2	Осовляне	Асаўляны	Пяскі	Г.Хадкевіч	1587	Ваўк.	Гродз.	Мастоўскі
Асаўніца, 135, Г-3	Осовница (Старая Осовница)	Асаўніца	Пінск	Дзярж.	1552	Пін.	Брэсц.	Іванаўскі
Асая, 143, А-4	Осая	Асавая	Берасце	Дзярж.	1566	Бер.	Брэсц.	Маларыцкі
Асвея, 103, А-2	Освея	Асвея	Асвея	Кішкі	1505	Пол.	Віц.	Верхнядзвінскі.
Асецішча, 108, В-4	Осетище (Осечище)	Асецішча		В.Цішкевіч	1567	Мен.	Віц.	Докшыцкі
Асецішча, 111, А-1	Осетище	не існуе	Мікуліна	Валовічы па кн.Асавіцкаму	1598	Віц.	Віц.	Лёзненскі
Асечня, 109, Д-3	Осечня	Асечана			1524	Арш.	Мін.	Крупскі
Асіна, 100, Д-1	Асино (Осыня, Асина, Сынчь)		Асвея	Кішкі	1542	Пол.	РФ	
Асіпавічы, 134, Д-4	Осиповичи	Асіпавічы			1546	Бер.	Брэсц.	Драгічынскі
Асіпішчава, 119, А-4	Осипищово	Сіпішчава	Дуброўна	Я.Глябовіч	1607	Арш.	Віц.	Дубровенскі
Асіпова, 110, В-3	Осипово	Асіпова	Асіповічы		1595	Віц.	Віц.	Лёзненскі
Асмолава, 126, Г-1	Осмолово (Осмоловичи)	Асмолава	Асмолава	Шл.	1519	Нав.	Мін.	Нясвіжскі
Асмолавічы, 129, Г-3		Асмолавічы	Юдзічы	Юдзіцкія		Рэч.	Гом.	Рагачоўскі
Асмолавічы, 131, А-1	Осмоловичи	Асмолавічы	Крычаў	Дзярж.	1556	Мсц.	Маг.	Клімавіцкі
Асмонавічы, 105, В-3	Осмоновичи		Усвят	Дзярж.	1604	Віц.	РФ	
Аснежычы, 136, Д-1	Оснежичи	Аснежыцы	Аснежычы	Завішы і Р.Даўгірд	1529	Пін.	Брэсц.	Пінскі
Асобавічы, 136, Д-3	Особовичи	Асобавічы	Пінск	Дзярж.	1552	Пін.	Брэсц.	Пінскі
Астапкавічы, 109, Г-2	Остапковичи (Остапково, Штакевичи)	Дабрамыслі	Астапкавічы	Кн. А.Вішнявецкі і Шэметы па Кезгайлах	1445	Арш.	Віц.	Чашніцкі
Астапкавічы, 105, В-3	Остапковичи	Астапкавічы	Усвят	Дзярж.	1591	Віц.	Віц.	Гарадоцкі
Асташкава, 100, Д-2	Осташково				1542	Пол.	РФ	
Асташы, 113, Г-2	Осташы	Асташа	Горадна	Дзярж.	1591	Гар.	Гродз.	Гродзенскі
Асташын, 125, А-3	Асташин (Осташин, Сташин)	Асташына	Асташын	Кн. Сакламярэцкія і інш.	1400	Нав.	Гродз.	Навагрудскі
Асташын, 125, Б-3	Осташин	Асташын	Асташын	А. Трызна і кн. Крошынскія	1446	Нав.	Гродз.	Карэліцкі
Астравец, 106, Д-3	Островец	Астравец	Астравец	Карыцкія і інш.	1461	Віл.	Гродз.	Астравецкі
Астравіта, 117, Д-3	Островита (Островитов, Островитово)	Астравіты	Астравіта	Шл.	1555	Мен.	Мін.	Чэрвеньскі
Астравічы, 136, Д-2	Островичи	Астравічы	Астравічы	Кн. Жыжэмскія	1567	Пін.	Брэсц.	Пінскі
Астраглядавічы, 149, Б-3	Остроглядовичи (Глядовичи)	Астрагляды	Хвойнікі		1532	Кіеў.	Гом.	Брагінскі
Астражанка, 147, А-4		Астражанка	Тураў	Кн. К.Астрожскі		Маз.	Гом.	Лельчыцкі
Астражаны, 132, Б-4	Острожаны			Кішкі і шл.	1508	Дар.	Польшча	
Астрамечаў, 133, Г-3	Остромечов (Остромеч)	Астрамечава	Астрамечаў	Шл.	1567	Бер.	Брэсц.	Брэсцкі
Астрамечын, 133, Г-1	Остроминичин		Астрамечын	С.Няміра	1567	Мель.	Польшча	
Астраўляны, 107, Г-1	Островляны	Астраўляны	Астраўляны		1591	Ашм.	Мін.	Мядзельскі
Астрашалкі, 110, Д-2	Острешапки	Астрашапкі	Падбярэззе	Падбярэзскія	1541	Арш.	Віц.	Талачынскі
Астрожчыцкі Гарадок, 117, В-1	Городок (Острожчицкий Городок)	Астрашыцкі Гарадок	Астрожчыцы	Гарнастаі	1575	Мен.	Мін.	Мінскі
Астрожчыцы, 117, В-1	Острожчицы (Старые Острожчичи)	Астрошыцы	Астрожчыцы	Гарнастаі	1442	Мен.	Мін.	Лагойскі
Астромечава, 134, Г-3	Островечево	Астромічы	Кобрын	Дзярж.	1597	Бер.	Брэсц.	Кобрынскі
Астроўкі, 125, В-4	Островки	Астроўкі	Астроўкі	Шл.	1567	Нав.	Мін.	Нясвіжскі
Астроўкі, 142, Б-2			Межырэчча	Кн. С.Збаражскі па Забярэзінскіх		Бер.	Польшча	
Астроўна, 104, Д-1	Островна (Островно)	не існуе	Астроўна	Шл.	1552	Пол.	Віц.	Шумілінскі
Астроўна? 104 Д-4	Островно	не існуе	Азярышча	Дзярж.	1581	Віц.	Віц.	Гарадоцкі
Астроўна, 110, Б-1	Островно	Астроўна	Астроўна	Сапегі	1546	Віц.	Віц.	Бешанковіцкі
Астроўчыцы, 136, А-4	Островчицы	Астроўчыцы	Астроўчыцы	М.Ю.Радзівіл і інш.	1565	Нав.	Мін.	Клецкі
Астроўчычы, 123, Г-4	Островчичи	Астроўчыцы	Астроўчычы	Шл.	1567	Ваўк.	Гродз.	Ваўкавыскі
Астрына, 114, Д-1	Острина	Астрына	Астрына	Дзярж.	1440	Лід.	Гродз.	Шчучынскі
Астрэе, 100, Б-4	Острее				1479	Расія	РФ	
Астрэневічы, 120, Д-1	Остреневичи (Остренковичи, Остренки, Остроневичи)	Астрэні	Магілёў	Дзярж.	1560	Арш.	Маг.	Чавускі

Назвы населеных пунктаў, змешчаныя на Генеральнай карце. Нумар старонкі і індэкс (літара і лічба)	Назвы паводле крыніц	Сучасныя назвы	Да якога маёнтка належала	Уладанне на 1567 г.	Першае упамінанне	Павет ВКЛ, краіна на 1567 г.	Сучасная прыналежнасць	
							вобласць	раён
Асцiковiчы, 116, А-3	Остиковичи	Асцюковічы			1582	Мен.	Мін.	Вілейскі
Аталез, 126, А-1	Отапез	Аталезь	Свержань	Осцікі і Уралеўскія	1570	Мен.	Мін.	Стаўбцоўскі
Атвержычы, 146, Б-2	Отвержичи	Атвержычы	Гарадок Давыдаў	М.К.Радзівіл	1533	Пін.	Брэсц.	Столінскі
Атмут, 126, А-1	Отмут (Отмыт)	не існуе	Атмут	Кн. А.Вішнявецкі і інш.	1451	Мен.	Мін.	Стаўбцоўскі
Атокі, 103, Б-1	Отоки	Атокі	Атокі	Прав. царква	1552	Пол.	Віц.	Верхнядзвінскі
Атолава, 109, Б-2		не існуе				Пол.	Віц.	Ушацкі
Атоўчычы, 135, Д-4	Отовчичи (Отолчичи, Толчичи)	Атоўчыцы	Атоўчыцы	Шл.	1499	Пін.	Брэсц.	Іванаўскі
Атражжа, 120, Д-1	Отражье (Отраж)	Атражжа	Магілёў	Дзярж.	1560	Арш.	Маг.	Чавускі
Атцэда, 126, Б-2	Отцеда (Оцеда, Отседа)	Атцэда	Свержань	Осцікі і Уралеўскія	1555	Мен.	Мін.	Стаўбцоўскі
Аўгустаў, 112, Г-3	Августов		Кнышын	Дзярж. па Радзівілах	1557	Бель.	Польшча	
Аўдакімавічы, 119, В-3	Авдакимовичи (Авдокимовичи, Евдакимовичи)	Еўдакімавічы	Магілёў	Дзярж.	1560	Арш.	Маг.	Шклоўскі
Аўдзеевічы, 109, Б-4	Овдеевичи	не існуе	Аўдзеевічы		1508	Пол.	Віц.	Шумілінскі
Аўдзеевічы, 125, А-3	Овдеевичи	Аўдзеевічы	Нягневічы	М.К.Радзівіл і інш.	1568	Нав.	Гродз.	Навагрудскі
Аўдовічы, 125, Г-3	Овдовичи	не існуе	Аўдовічы	Кн. Пузыны і інш.	1551	Нав.	Брэсц.	Баранавіцкі
Аўсімавічы, 128, Д-4	Овсимовичи	Аўсімавічы	Бабруйск	Дзярж.	1541	Рэч.	Маг.	Бабруйскі
Аўсямерава, 145, А-4	Овсемерово (Семеровичи)	Аўсямірава	Пінск	Дзярж.	1552	Пін.	Брэсц.	Столінскі
Аўхімкавічы, 119, В-1	Овхимковичи (Охимковичи)	Ахімкавічы 1	Шупені	Б.Корсак і інш. па кн.Крошынскіх	1549	Арш.	Маг.	Круглянскі
Аўхімкі, 120, Г-1	Овхимки (Овхимковичи)	Аўхімкі	Магілёў	Дзярж.	1560	Арш.	Маг.	Чавускі
Ахова, 136, Д-1	Охово (Гохово)	Ахова	Ахова	Кат. царква	1550	Пін.	Брэсц.	Пінскі
Ахонава, 125, А-1	Охоново	Ахонава	Ахонава	Кн. К.Астрожскі	1511	Нав.	Гродз.	Дзятлаўскі
Ахоцічы, 128, В-4	Охотичи (Охотыцы)	Ахоцічы	Ахоцічы	Кн. Крошынскія і інш.	1555	Рэч.	Маг.	Кіраўскі
Ачыжа, 127, А-4	Очижа (Очыже, Очыжья)	Ачыжа	Балоча	І.Лядскі	1534	Мен.	Мін.	Чэрвеньскі
Ашмена, 115, А-3	Ошмена	Ашмяны	Ашмена	Дзярж.	1398	Ашм.	Гродз.	Ашмянскі
Ашмена, 116, Г-4	Ошмена	Ашмянцы	Ашмена	Шл.	1556	Мен.	Мін.	Мінскі
Ашменцы, 124, Г-1	Ошменцы	Ашмянцы	Ашменцы	Шл.	1567	Ваўк.	Гродз.	Ваўкавыскі
Аюцавічы, 125, Б-4	Оюцевичи	Аюцавічы	Мір	Ю.Іллініч	1587	Нав.	Гродз.	Карэліцкі
Бабаевічы, 126, Д-1	Бабаевичи (Бумбаевичи)	Бабаевічы	Клецк	М.К.Радзівіл	1552	Нав.	Мін.	Клецкі
Бабіна, 110, Г-4	Бабино	Вялікае Бабіна	Орша	Дзярж.	1557	Арш.	Віц.	Аршанскі
Бабінавічы, 110, А-3	Бабиновичи, Бабыничи	не існуе	Віцебск	Дзярж.	1516	Віц.	Віц.	Віцебскі
Бабінавічы, 110, В-4		Бабінавічы				Віц.	Віц.	Лёзненскі
Бабінічы, 119, А-3	Бабиничи	Бабінічы	Копысь	А.Ласкі па кн. Астрожскай	1595	Арш.	Віц.	Аршанскі
Бабічы, 130, Д-2	Бабичи	Бабічы	Чачэрск	Дзярж.	1503	Рэч.	Гом.	Чачэрскі
Бабічы, 148, Б-4	Бабичи (Бобичи)	не існуе	Бабічы	Кн. С.Збаражскі	1509	Маз.	Гом.	Нараўлянскі
Бабічына, 119, В-1	Бабичина (Бабичин)	Бабчына	Шупені	Б.Корсак і інш. па кн.Крошынскіх	1492	Арш.	Маг.	Шклоўскі
Бабнева, 125, А-3	Бабнево	не існуе	Бабнева	Шл.	1522	Нав.	Гродз.	Карэліцкі
Бабовічы, 140, Г-4	Бобовичи	Бабовічы	Гомей	Дзярж.	1532	Рэч.	Гом.	Гомельскі
Бабовічы, 141, Б-3						Расія	РФ	
Бабровічы, 135, Б-4	Бобровичи	Бабровічы	Пінск	Дзярж.	1552	Пін.	Брэсц.	Івацэвіцкі
Бабровічы, 138, Б-3	Бобровичи	Бабровічы	Глуск	Спадчыннікі кн.Гальшанскіх	1568	Нав.	Маг.	Глускі
Бабровічы, 139, Д-2	Бобровичи	Бабровічы	Мазыр	Дзярж.	1552	Маз.	Гом.	Калінкавіцкі
Баброўнікі, 123, Б-3	Бобровники	Баброўнікі	Квасоўка	М.Ю.Радзівіл	1555	Гар.	Гродз.	Гродзенскі
Баброўнікі, 123, Г-2	Бобровники	Баброўнікі	Рудава	Хадкевічы і інш.	1579	Гар.	Польшча	
Баброўнічы, 123, Д-4	Бобровничи	Вялікія Баброўнікі	Мсцібогаў	Дзярж. па Кезгайлах	1537	Ваўк.	Гродз.	Свіслацкі
Бабруйск, 128, Г-3	Бобруйск (Бобруеск)	Бабруйск	Бабруйск	Дзярж.	1387	Рэч.	Маг.	Бабруйскі
Бабруйшчына, 108, А-3	Бубруйщына	Бабруйшчына	Псуя	Корсакі	1552	Пол.	Віц.	Глыбоцкі
Бабча, 109, Б-2	Бабча (Бабцо)	Бабча	Бабча	Кн. Друцкія-Саколінскія	1552	Пол.	Віц.	Лепельскі
Бабчын, 149, Б-2	Бабчин	Бабчын	Брагін	Кн.Вішнявецкія	1571	Кіеў.	Гом.	Хойніцкі
Бабынічы, 108, А-4	Бабыничи (Бобыничи)	Бабынічы	Бабынічы	Корсакі	1450	Пол.	Віц.	Полацкі
Бабынічы, 121, Г-1	Бобыничи			Дзярж.	1596	Мсц.	РФ	
Бабынічы, 124, Г-4	Бобыничи	Бабынічы	Парэчча	Нарбуты і інш.	1570	Слон.	Гродз.	Слонімскі
Багатыры, 113, Д-2	Богатыри	не існуе		Дзярж.	1561	Гар.	Гродз.	Гродзенскі
Багданава, 109, Д-1	Богданово	Багданава	Багданава		1524	Арш.	Віц.	Чашніцкі
Багданава, 115, Б-3	Богданово	Багданава	Гальшаны	Спадчыннікі кн.Гальшанскіх	1553	Ашм.	Мін.	Валожынскі
Багрынава, 119, А-1	Багрыново (Багринова)	Багрынава	Багрынава	Кн. Адзінцэвічы	1509	Арш.	Віц.	Талачынскі
Багрынавічы, 138, Д-4	Багриновичи	Багрымавічы	Мазыр	Дзярж.	1552	Маз.	Гом.	Петрыкоўскі
Багута, 117, Г-2	Багута	Багута	Прылепы	Прав. царква	1598	Мен.	Мін.	Смалявіцкі
Багуцічы, 148, В-2	Богутичи (Богушицкое)	Багуцічы	Мазыр	Дзярж.	1552	Маз.	Гом.	Ельскі
Багушэвічы, 128, А-1	Богушевичи	Багушэвічы	Багушэвічы	Скіндзеры і інш.	1560	Мен.	Мін.	Бярэзінскі
Бадзеевічы, 126, Г-3	Бодеевичи	Бадзяжы	Слуцк	Кн. Слуцкія	1583	Нав.	Мін.	Капыльскі
Баева, 111, Д-2	Баево	Баева	Дуброўна	Я.Глябовіч	1560	Арш.	Віц.	Дубровенскі
Байкавічы, 135, А-1	Байковичи (Бейкевичи, Байково)	Байкі	Ласасіная	В.Цішкевіч	1523	Слон.	Брэсц.	Пружанскі
Байкі, 124, В-3	Байки (Банки)	Байкі	Востраў	Дзярж. (лен)	1560	Слон.	Гродз.	Слонімскі
Бакаларава, 112, Б-2	Бакаларово		Даўспуда	А.Валовіч і інш.	1590	Гар.	Польшча	
Баковічы, 133, Д-1	Боковичи		Баковічы	Кн. Палубінскія	1556	Бер.	Польшча	
Бакшты, 107, В-1	Бакшты	Бакшты	Бакшты	Шл.	1468	Ашм.	Мін.	Мядзельскі
Бакшты, 114, Д-2	Бакшты	не існуе	Астрына	Дзярж.	1588	Лід.	Гродз.	Шчучынскі
Бакшты, 114, Д-2	Бакшты (Бакштаны)	Бакшты	Васілішкі	Дзярж.	1450	Лід.	Гродз.	Шчучынскі
Бакшты, 115, Г-3	Бакшты	Бакшты	Бакшты	Кат. царква	1387	Ашм.	Гродз.	Іўеўскі
Бакшты, 116, Б-4	Бакшты	Вялікія Бакшты	Трусавічы	Кат. царква	1500	Мен.	Мін.	Маладзечанскі
Бакшты, 116, Б-4	Бакшты	Малыя Бакшты	Бакшты	Кн. С.Збаражскі	1567	Мен.	Мін.	Маладзечанскі
Бакшты, 116, В-2	Бакшты	не існуе	Бакшты		1491	Мен.	Мін.	Валожынскі
Балагуша, 146, Б-2	Бологуша	Белавуша	Гарадок Давыдаў	М.К.Радзівіл	1533	Пін.	Брэсц.	Столінскі
Балажэвічы, 148, А-1	Боложевичи	Балажэвічы	Тураў	Кн. К.Астрожскі	1512	Маз.	Гом.	Мазырскі
Баландзічы, 144, А-4	Баландичи	Баландзічы	Баландзічы	Завішы і інш.	1435	Пін.	Брэсц.	Іванаўскі
Балашэвічы, 102, А-4	Балашевичи (Болошевичи)	Балашэвічы	Глуск	Спадчыннікі кн. Гальшанскіх	1528	Рэч.	Маг.	Глускі
Балбасава, 110, Г-3	Болбасово	не існуе	Балбасава		1607	Арш.	Віц.	Аршанскі
Балевічы, 116, Д-1	Болевичи	не існуе	Дзераўна	Спадчыннікі Кезгайлаў	1594	Мен.	Мін.	Стаўбцоўскі
Балічы, 123, Б-3	Баличи	не існуе	Горадна	Дзярж.	1558	Гар.	Гродз.	Бераставіцкі
Балічы, 124, А-2	Баличи	Балічы	Глыбокае	Кн. Пузыны і інш.	1524	Гар.	Гродз.	Шчучынскі
Балоня, 127, Б-3	Балоня (Балоне, Балонна, Болонь, Блонь, Блоньс)	Блонь	Пухавічы	Кішкі па Радзівілах	1536	Мен.	Мін.	Пухавіцкі
Балоткава, 133, Д-4	Болотково (Болотков)		Балоткава	Гарнастаі	1558	Бер.	Польшча	
Балотнае, 114, В-4	Болотное (Блотна, Болотники)	Балотнікі	Балотнае	Шл.	1541	Лід.	Гродз.	Воранаўскі
Балотніца, 103, Д-3	Болотница	да 1980-х Балотніца	Бабынічы	Корсакі	1535	Пол.	Віц.	Полацкі
Балотня, 129, В-4	Болотня	Балотня	Жаравічы	Юдзіцкія	1570	Рэч.	Гом.	Рагачоўскі
Балоча, 127, Б-4	Болоча (Болоша)	Балоча	Балоча	І.Лядскі	1513	Мен.	Мін.	Пухавіцкі
Балоша, 106, В-3	Болоша	Балоша	Балоша	М.К.Радзівіл	1548	Ашм.	Гродз.	Астравецкі
Баля, 113, Д-2	Баля (Бяля)	не існуе	Баля	Валовічы і інш.	1540	Гар.	Гродз.	Гродзенскі
Баравічы, 107, Г-4	Боровичи	Баравікі	Крывічы	Кішкі па Радзівілах	1606	Ашм.	Мін.	Мядзельскі
Барадзінічы, 102, Г-3	Бородиничи	Барадзінічы	Браслаў	Дзярж.	1566	Брас.	Віц.	Браслаўскі
Барадзінічы, 120, Г-1	Бородиничи	Бардзінічы	Магілёў	Дзярж.	1560	Арш.	Маг.	Чавускі
Баранавічы, 115, Б-2	Барановичи	Баранавічы	Баранавічы	Шл.	1567	Ашм.	Гродз.	Іўеўскі
Барань, 119, А-3	Барань (Борань)	Барань	Копысь	А.Ласкі па кн. Астрожскай	1470	Арш.	Віц.	Аршанскі
Баратынец, 133, В-1				Шл.		Дар.	Польшча	
Бараў, 115, Г-2	Баров	Вялікае Барава	Бараў	Шл.	1526	Ашм.	Гродз.	Іўеўскі
Бараўляны, 117, Г-1	Боровляны	Бараўляны	Бараўляны	К.Цішкевіч па Ратомскіх	1503	Мен.	Мін.	Мінскі
Барацін, 125, А-3	Борятин	Барацін	Паланая	Юрагі і Калантаі	1520	Нав.	Гродз.	Карэліцкі
Барацічы, 128, А-2	Боратичи (Баратичи, Борятин, Борачыцы)	Чырвоны Араты	Барацічы	Рагозы	1544	Арш.	Мін.	Бярэзінскі

Назвы населеных пунктаў, змешчаныя на Генеральнай карце. Нумар старонкі і індэкс (літара і лічба)	Назвы паводле крыніц	Сучасныя назвы	Да якога маёнтка належала	Уладанне на 1567 г.	Першае упамінанне	Павет ВКЛ, краіна на 1567 г.	Сучасная прыналежнасць	
							вобласць	раён
Барвін Перавоз, 110, А-3	Барвин Перевоз	Барвін-Перавоз	Астроўна	Сапегі	1591	Віц.	Віц.	Віцебскі
Барглаў, 112, Г-3					1544	Бель.	Польшча	
Бардзева, 100, Б-3						Расія	РФ	
Бардзілаў, 133, Д-1						Бер.	Польшча	
Барздзілавічы, 120, Г-1	Борздиловичи (Борздилово)	Бардзілы	Магілёў	Дзярж.	1523	Арш.	Маг.	Чавускі
Барздынь, 116, Г-3	Борздынь (Борздын, Броздынь)	Вялікая Барздынь	Борздынь	Шл.	1547	Мен.	Мін.	Мінскі
Баркі, 119, А-2	Борки	Баркі 1	Стараселле	Гарнастаі і Сапегі па кн.Талачынскаму	1566	Арш.	Маг.	Шклоўскі
Баркі, 125, В-1	Борки	Боркі	Раготна	Я.Сіняўскі па Глябовічах і інш.	1597	Слон.	Гродз.	Дзятлаўскі
Баркі, 129, Г-1	Борки	Баркі	Добасна	Г.Хадкевіч па Гаштаўтах	1556	Рэч.	Маг.	Кіраўскі
Барковічы, 103, В-2	Борковичи	не існуе	Борквавічы		1514	Пол.	Віц.	Полацкі
Баркулабаў, 129, А-3	Боркулабов (Баркулабов, Борколабово)	Баркалабава	Баркулабаў	Б.Корсак	1564	Арш.	Маг.	Быхаўскі
Бародзічы, 134, Д-4	Бородичи (Бородзичи)	Бародзічы	Бародзічы	Сноўскія і кат.царква	1528	Бер.	Брэсц.	Кобрынскі.
Бародзічы, 124, Г-2	Бородичи	Бародзічы	Зэльва	С.Няміра, П.Пац, Ю.Ілліч і інш.	1529	Ваўк.	Гродз.	Зэльвенскі
Барсукі, 119, В-3	Барсуки (Борсуки)	Барсукі	Манастыр Пячэрскі	Прав. царква	1505	Арш.	Маг.	Шклоўскі
Барсукі, 103, Г-2	Борсуки	Барсукі	Дзісна	Дзярж.	1597	Пол.	Віц.	Верхнядзвінскі
Барташэвічы, 114, В-3	Бартошевичи	не існуе	Барташэвічы	Шл.	1567	Лід.	Гродз.	Воранаўскі
Барткова, 132, В-4				А.Глябовіч		Дар.	Польшча	
Баруны, 115, Б-3	Боруны	Баруны	Баруны	Шл.	1559	Ашм.	Гродз.	Ашмянскі
Барчычы, 129, В-1	Барчичи	Барчыцы	Добасна	Г.Хадкевіч па Гаштаўтах	1587	Рэч.	Маг.	Кіраўскі
Баршчова, 133, В-3	Борщово (Берещи)	Баршчэва	Баршчова	Л.Война	1443	Бер.	Брэсц.	Камянецкі
Барысавічы, 148, А-3	Борисовичи (Борысовичи, Борисовщина)	Барыскавічы	Барысавічы	Дзярж. (лен)	1532	Маз.	Гом.	Мазырскі
Барысаў, 117, Б-4	Борисов (Борысов)	Барысаў	Барысаў	Дзярж.	1127	Арш.	Мін.	Барысаўскі
Барысаўка, 130, А-4	Борисовка	Барысавічы	Крычаў	Дзярж.	1604	Мсц.	Маг.	Клімавіцкі
Барысаўшчына, 128, Д-1		Барысаўшчына				Нав.	Маг.	Глускі
Барыскавічы, 119, В-2	Борисковичи	Барыскавічы	Шклоў	Е.Хадкевіч па Гаштаўтах	1577	Арш.	Маг.	Шклоўскі
Барыскавічы, 108, А-3	Борисковичи (Борисовичи, Борысковичи)	Барыскавічы			1552	Пол.	Віц.	Глыбоцкі
Барычавічы, 145, А-4	Боричевичи (Борисовичи)	Барычавічы	Барычавічы	Орды і інш.	1536	Пін.	Брэсц.	Пінскі
Барэйкавічы, 102, Б-4	Борейковичи	Барэйкі			1552	Пол.	Віц.	Верхнядзвінскі
Басея, 119, Б-4	Басея (Бесея, Басино)	не існуе	Басея	Гарнастаі і Сапегі па кн.Талачынскаму	1522	Арш.	Маг.	Горацкі
Басіна, 125, А-2	Басино	Басіна	Басіна	Я.Сіняўскі па Глябовічах і інш.	1428	Нав.	Гродз.	Навагрудскі
Басіны, 102, В-4	Басины	Басяныя			1513	Брас.	Віц.	Мёрскі
Баслаўцы, 126, Г-4	Басловцы	да 1964 Баславічы	Капыль	Кн. Слуцкія	1499	Нав.	Мін.	Слуцкі
Бастуны, 114, В-4	Бостуны (Бастунцы)	Бастуны	Бастуны	Шл.	1444	Лід.	Гродз.	Воранаўскі
Бастынь, 136, Г-4	Бостынь	Бастынь	Бастынь	Кішкі па Радзівілах	1458	Нав.	Брэсц.	Лунінецкі
Басценавічы, 120, В-3	Бостеневичи	Басценавічы	Басценавічы		1430	Мсц.	Маг.	Мсціслаўскі
Батунь, 119, Д-2	Батунь (Ботунь)	Батунь	Магілёў	Дзярж.	1604	Арш.	Маг.	Магілёўскі
Баўблі, 124, Г-1	Бовбли (Бовъбли)	Баўблі	Баўблі	Шл.	1540	Ваўк.	Гродз.	Ваўкавыскі
Бахань, 131, Б-3	Боханы	Баханы	Крычаў	Дзярж.	1604	Мсц.	Маг.	Хоцімскі
Бахань, 129, Б-4	Бахань (Бохань)	не існуе	Прапойск	Дзярж.	1567	Рэч.	Маг.	Слаўгарадскі
Бахаравічы, 127, А-1	Бахоревичи (Бахоровичи)	Бахаравічы	Бахаравічы	Шл.	1541	Мен.	Мін.	Пухавіцкі
Бацвінева, 120, Д-3	Ботвинево	Бацвінаўка	Крычаў	Дзярж.	1560	Мсц.	Маг.	Крычаўскі
Бацуні, 140, Б-3	Бацуни (Буцуничи)	Бацунь	Гомей	Дзярж.	1511	Рэч.	Гом.	Буда-Кашалёўскі
Бацэвічы, 128, Б-3	Бацевичи	Бацэвічы	Свіслач	Дзярж.	1560	Арш.	Маг.	Клічаўскі
Бачынічы, 120, Б-4	Бачиничи		Хвастава		1499	Мсц.	РФ	
Бачычы, 134, Г-2	Бачичи	Батчы	Бачычы	Прав. царква	1437	Бер.	Брэсц.	Кобрынскі
Бачэйкава, 109, Б-3	Бочейково	Бачэйкава	Бачэйкава	Падбярэзскія	1460	Пол.	Віц.	Бешанковіцкі
Башарова, 119, А-2	Башарево	Башарова	Падбярэззе	Падбярэзскія	1542	Арш.	Віц.	Талачынскі
Бедрыца, 103, Г-2	Бедрыца (Бедрица, Бедрыцо)	не існуе	Бедрыца		1552	Пол.	Віц.	Полацкі
Безвевічы, 130, В-1	Безвевичи	Бязуевічы	Безвевічы		1590	Рэч.	Маг.	Слаўгарадскі
Бездзеж, 135, Г-2	Бездеж (Бездежье, Бездзез)	Бездзеж	Бездзеж	Кат. царква	1409	Пін.	Брэсц.	Драгічынскі
Белавеж, 134, А-1	Беловеж (Белая Вежа)		Камянец	Дзярж.	1557	Бер.	Польшча	
Белавеж, 146, Д-4	Беловеж		Ракітна	Кн. Капусты	1511	Кіеў.	Украіна	
Белагруд, 114, Д-4	Белогруд	Белагруда	Белагруд	Кн. А.Вішнявецкі і інш.	1541	Лід.	Гродз.	Лідскі
Беладзедава, 104, В-3		не існуе	Азярышча	Дзярж.		Віц.	Віц.	Гарадоцкі
Белае, 103, Б-4	Белое	Азіна (да 1975 г. Белае)	Белае	Корсакі і інш.	1552	Пол.	Віц.	Полацкі
Белае, 117, А-1	Белое	Белае	Нястанавічы	Кн. Адзінцэвічава па Глябовічах і інш.	1536	Мен.	Мін.	Лагойскі
Белае (Новы Лепель), 109, В-1	Белое (Бяла, Лепль)	Лепель	Нов. Лепель	Сапегі і інш.	1512	Пол.	Віц.	Лепельскі
Беламош, 126, А-1	Беломош (Беломошье)	Беламошша	Дзераўна	Спадчыннікі Кезгайлаў	1549	Мен.	Мін.	Стаўбцоўскі
Беласток, 122, В-4	Белосток (Белый Сток)		Беласток	Весялоўскія і Хадкевічы	1547	Гар.	Польшча	
Белая, 133, Д-2	Белая		Белая	Ю.Ілліч	1430	Бер.	Польшча	
Белая Сарока, 149, Г-2		не існуе				Кіеў.	Гом.	Нараўлянскі
Белева, 110, А-3	Белево	да 1980-х Білева	Астроўна	Сапегі	1591	Віц.	Віц.	Віцебскі
Белевічы, 114, Г-4	Белевичи	Белевічы	Ліда	Дзярж.	1568	Лід.	Гродз.	Лідскі
Белевічы, 126, Д-3	Белевичи	Бялевічы	Слуцк	Кн. Слуцкія	1582	Нав.	Мін.	Слуцкі
Белікі, 126, В-2	Белики	не існуе	Гавезна	Пацы	1588	Нав.	Мін.	Капыльскі
Белін, 144, А-3	Белин	Белін	Белін	М.Ю.Радзівіл	1546	Пін.	Брэсц.	Драгічынскі
Белін, 144, А-3	Белин	Белінок			1546	Пін.	Брэсц.	Драгічынскі
Беліца, 110, Г-1	Белица	Старая Беліца	Беліца	Ю.Зяновіч	1528	Арш.	Віц.	Сенненскі
Беліца, 115, Д-4	Белица	Беліца	Дзераўна	Спадчыннікі Кезгайлаў	1594	Мен.	Мін.	Стаўбцоўскі
Беліца, 124, А-4	Белица	Беліца	Беліца	М.Ю.Радзівіл	1440	Лід.	Гродз.	Лідскі
Беліца, 140, В-3	Белица	Старая Беліца	Гомей	Дзярж.	1560	Рэч.	Гом.	Гомельскі
Белічаны, 118, Г-1	Беличаны	Белічаны	Жарамцы	Падбярэзскія і інш.	1501	Мен.	Мін.	Бярэзінскі
Белічы, 138, Г-1	Беличи	Белае	Белічы	Кн. Слуцкія	1541	Нав.	Гом.	Жыткавіцкі
Белле, 145, В-2	Белле		Пінск	Дзярж.	1552	Пін.	Украіна	
Белча, 139, А-2	Белча (Бельчо)	Бяльчо	Горваль	Кн. А.Сангушка	1520	Рэч.	Гом.	Жлобінскі
Белы Бераг, 148, В-4	Белый Берег (Белые Береги)	Белы Бераг	Белы Бераг		1532	Кіеў.	Гом.	Нараўлянскі
Белыя Балаты, 113, Г-2	Белые Болоты (Белое Болото)	Белыя Балаты	Белыя Балоты	Шл.	1567	Гар.	Гродз.	Гродзенскі
Бель, 120, Б-3	Бель	Бель	Бель		1445	Мсц.	Маг.	Мсціслаўскі
Бельмакі, 109, Г-3	Бельмаки (Белмаки, Бельмаковичи, Обельмаковичи)	Замачак	Мялешкавічы	Кн. Лукомскія і інш.	1528	Арш.	Віц.	Чашніцкі
Бельск, 133, А-2	Бельск		Бельск	Дзярж.	1252	Бель.	Польшча	
Бельск, 143, А-4	Бельск (Белск)	Бельск	Бельск	Шл.	1551	Бер.	Брэсц.	Кобрынскі
Бельск, 114, Г-4	Бельск	Бельскія	Ліда	Дзярж.	1568	Лід.	Гродз.	Лідскі
Больчыца, 103, Д-4	Белчица (Белчыца)	Бельчыца	Бельчыца	Прав. царква	1506	Пол.	Віц.	Полацкі
Бенін, 115, Д-2	Бенин	Бенін	Бенін		1549	Нав.	Гродз.	Навагрудскі
Беніца, 116, А-1	Беница	Беніца	Беніца	Г.Валовіч і інш.	1446	Ашм.	Мін.	Маладзечанскі
Беняконі, 114, Б-4	Бенякони (Бенейкони, Бенаконь)	Беняконі	Беняконі	Шл.	1529	Лід.	Гродз.	Воранаўскі
Беражкі, 124, Г-2	Бережки (Бережок)	Бярэжкі	Дзярэчын	Кн. К.Вішнявецкі і інш.	1478	Слон.	Гродз.	Зэльвенскі
Беражкі, 146, Г-1			Дубровіца	Спадчыннікі кн. Гальшанскіх		Пін.	Украіна	
Беражное, 146, А-2	Бережное	Беражное	Беражное	Шл.	1508	Пін.	Брэсц.	Столінскі
Беражное, 145, Д-4			Чартарыйск	Кн. Чартарыйскія		Вал.	Украіна	
Беразавец, 125, Б-3	Березовец	Беразавец	Беразавец	І.Кміта	1519	Нав.	Гродз.	Карэліцкі
Беразіна, 118, Д-2	Березина (Березыня)	Беразіно	Любашаны	Дзярж.	1565	Мен.	Мін.	Бярэзінскі
Беразітна, 120, Б-3	Березитна (Бережетня, Березотня)	Беразетня	Мсціслаў	Дзярж.	1576	Мсц.	Маг.	Мсціслаўскі
Беразнікі, 137, В-3	Березники	Беразнякі	Беразнякі	Кн. Слуцкія	1566	Маз.	Гом.	Жыткавіцкі

Назвы населеных пунктаў, змешчаныя на Генеральнай карце. Нумар старонкі і індэкс (літара і лічба)	Назвы паводле крыніц	Сучасныя назвы	Да якога маёнтка належала	Уладанне на 1567 г.	Першае упамінанне	Павет ВКЛ, краіна на 1567 г.	Сучасная прыналежнасць вобласць	раён
Беразовая, 133, В-3	Березовая (Березовая Воля)	Бярозаўка	Вярховічы	Копці	1566	Бер.	Брэсц.	Камянецкі
Беразуйкавічы, 123, Г-4	Березуйковичи (Березор)	Беразуйкі			1430	Мсц.	Маг.	Мсціслаўскі
Беразцы, 136, Д-3	Березцы (Береще)	Беразцы	Пінск	Дзярж.	1552	Пін.	Брэсц.	Столінскі
Беразыня, 108, В-3	Березыня (Березино)	Беразіно	Беразыня	В.Цішкевіч і інш.	1407	Мен.	Віц.	Докшыцкі
Берасце, 133, Д-4	Берестье (Бересте, Бересть, Берестие, Бересте Литовское)	Брэст	Берасце	Дзярж.	1019	Бер.	Брэсц.	Брэсцкі
Берашаў, 110, Б-1	Берешев, Берешово	Берашова	Астроўна	Сапегі	1455	Віц.	Віц.	Сенненскі
Бердаўка, 115, Г-1	Бердовка	Бердаўка	Бердаўка	Шл.	1449	Лід.	Гродз.	Лідскі
Бердаўка, 115, Д-2	Бердовка (Бердопка)	Бердаўка	Бердаўка	Дзярж.	1449	Нав.	Гродз.	Навагрудскі
Бердаўка, 123, Б-4	Бердовка	не існуе	Бердаўка	Шл.	1567	Гар.	Гродз.	Ваўкавыскі
Берднікі, 123, Д-4	Бердники	Бернікі	Свіслач	Я.Хадкевіч і інш.	1595	Ваўк.	Гродз.	Свіслацкі
Бердычы, 133, Д-4	Бердичи	Бердычы	Берасце	Дзярж.	1566	Бер.	Брэсц.	Брэсцкі
Бержнікі, 113, А-1	Бержники (Берзники)		Бержнікі	Дзярж. і шл.	1545	Гар.	Польшча	
Беркавічы, 104, Д-1	Берковичи	Беркавічы	Астроўна	Шл.	1601	Пол.	Віц.	Шумілінскі
Бернава, 104, Б-1	Берново	не існуе	Нешчарда	Дзярж.	1570	Пол.	Віц.	Расонскі
Берчукова, 127, А-1	Берчуково	Берчукі	Берчукова		1600	Мен.	Мін.	Пухавіцкі
Берішты, 114, Г-1	Берішты	не існуе	Берішты	Дзярж.	1463	Гар.	Гродз.	Шчучынскі
Бесцвіна, 110, В-1	Бествино	Бесцвіна	Астроўна	Сапегі	1591	Віц.	Віц.	Сенненскі
Бешанковічы, 109, Б-4	Бешенковичи	Бешанковічы	Мілкавічы	Кн. Друцкія-Саколінскія	1508	Пол.	Віц.	Бешанковіцкі
Бёрда, 128, Б-3	Берда (Бердо, Берто)	Бёрда	Бабруйск	Дзярж.	1560	Арш.	Маг.	Клічаўскі
Біжаравічы, 145, А-4	Бижеревичи (Безоровичи)	Біжаравічы	Біжаравічы	Орды	1524	Пін.	Брэсц.	Пінскі
Біклажа, 109, Б-4	Биклажа (Биклажи, Боклажье)	Біклажа	Мілкавічы	Кн. Друцкія-Саколінскія	1508	Пол.	Віц.	Бешанковіцкі
Бікольнічы, 103, А-1	Бикольничи (Биконичи, Бикуличы, Биколиничи)	Бікульнічы	Бікольнічы	Шл.	1533	Пол.	Віц.	Полацкі
Більдзюгі, 102, Г-3	Бильдюги	Більдзюгі	Браслаў	Дзярж.	1566	Брас.	Віц.	Шаркаўшчынскі
Бірукі, 102, Г-3	Бирюки (Бирюково)	да 1980-х Бірукі	Бірукі	Шл.	1534	Брас.	Віц.	Мёрскі
Бірулі, 130, В-4		Бірулі	Прапойск	Дзярж.		Рэч.	Маг.	Краснапольскі
Біскупічы, 115, Д-1	Бискупичи (Дойнишки)	не існуе	Біскупічы	Кат. царква	1397	Лід.	Гродз.	Лідскі
Біскупічы, 124, Г-1	Бискупичи	Біскупцы	Біскупічы	Кат. царква	1451	Ваўк.	Гродз.	Ваўкавыскі
Біюцішкі, 115, Б-3	Биютишки	Біюцішкі	Біюцішкі	Сноўскія і інш.	1529	Ашм.	Гродз.	Ашмянскі
Благавічы, 120, Д-1	Благовичи (Блаховичи)	Благавічы	Магілёў	Дзярж.	1560	Арш.	Маг.	Чавускі
Блеўчыцы, 126, Д-3	Блевчицы	Блеўчыцы	Цімкавічы	Кн. Слуцкія	1587	Нав.	Мін.	Капыльскі
Блізная, 124, Д-2	Близная (Близна)	Блізная	Азярніца	Тэнчынскія і інш. па Багавіцінах	1553	Слон.	Брэсц.	Пружанскі
Блічынічы, 105, В-2	Бличиничи	не існуе	Усвят	Дзярж.	1591	Віц.	Віц.	Гарадоцкі
Блошная, 125, Г-1	Блошная (Блошнево)	Падгорная (да 1964 Блошна)	Блошная	Шл.	1556	Слон.	Гродз.	Слонімскі
Блошнікі, 103, Д-2	Блошники	Блошнікі	Блошнікі	Корсак і інш.	1507	Пол.	Віц.	Мёрскі
Блудзень, 135, В-1	Блудень (Великий Блудень)	Першамайская (да 1964 Блудзень)	Блудзень	Дзярж.	1563	Бер.	Брэсц.	Бярозаўскі
Блудзімль, 130, Б-4	Блудим (Блудимль)	да 1980-х Блудзімля	Крычаў	Дзярж.	1552	Мсц.	Маг.	Касцюковіцкі
Блужа, 127, Б-3	Блужа	Блужа	Блужа	Кат. царква і шл.	1411	Мен.	Мін.	Пухавіцкі
Блювінічы, 133, Г-4	Блювиничи	Блювінічы	Блювінічы	Ю.Іллініч	1450	Бер.	Брэсц.	Брэсцкі
Бобіны, 133, Б-3		Бобінка	Камянец	Дзярж.		Бер.	Брэсц.	Камянецкі
Боблава, 123, В-4	Боблово	не існуе	Рось	Я.Хадкевіч і інш.	1569	Ваўк.	Гродз.	Ваўкавыскі
Бобр, 118, Б-3	Бобр	Бобр	Бобр	Я.Хадкевіч	1516	Арш.	Мін.	Крупскі
Бобра, 113, Д-1	Бобра (Бобр, Бобры)		Бобра	Шл.	1539	Гар.	Польшча	
Бобрык, 137, В-2	Бобрик (Боброк)	Бобрык	Бобрык	М.Ю.Радзівіл і Кішкі	1495	Нав.	Брэсц.	Пінскі
Бобрык, 138, Г-2	Боброк	Бобрык	Мазыр	Дзярж.	1536	Маз.	Гом.	Петрыкаўскі
Богінь, 102, Д-1	Богинь	Богіна	Опса	Дзярж.	1550	Брас.	Віц.	Браслаўскі
Богушавічы, 135, Д-4	Богушево	Богушава	Пінск	Дзярж.	1552	Пін.	Брэсц.	Пінскі
Божына, 118, Д-2	Божино	Божына (з 1964 па 1990-я Прырэчча)	Божына	Нарушэвічы і інш.	1448	Мен.	Мін.	Бярэзінскі
Бокава, 148, А-3	Боково (Боковщина, Боков и Малый Боков)	Вялікі Бокаў	Бокава	Дзярж. (лен)	1560	Маз.	Гом.	Мазырскі
Бокіна, 142, Б-4			Вішніцы	П.Сапега		Бер.	Польшча	
Бокінка, 133, Д-2						Бер.	Польшча	
Бокінка, 142, А-4			Берасце	Дзярж.		Бер.	Польшча	
Болгары, 145, А-3	Болгары	Болгары	Балгары	Шл.	1567	Пін.	Брэсц.	Пінскі
Болецк, 105, Г-1	Болецк	не існуе	Азярышча	Дзярж.	1579	Віц.	Віц.	Гарадоцкі
Боліна, 109, Г-2	Болино (Болин)	не існуе	Боліна	С.Гамшэй і інш.	1442	Пол.	Віц.	Лепельскі
Болтупы, 115, А-2	Болтупы (Болтуны)	Болтуп	Болтупы	Шл.	1567	Ашм.	Гродз.	Ашмянскі
Больнікі, 106, Г-3	Больники (Болники, Больтники)	Больнікі	Больнікі	М.Казінскі	1503	Віл.	Гродз.	Астравецкі
Больцінікі, 114, Б-4	Болтиники (Болтник, Болтыники)	Больцінікі	Больцінікі	Дзярж. (лен)	1567	Лід.	Гродз.	Воранаўскі
Болюта, 109, Д-3	Болюто (Болито, Болючаны)	Болюта	Чарэя	Сапегі і кн. Друцкія-Любецкія	1499	Арш.	Віц.	Чашніцкі
Бораўна, 109, В-1	Боровно	Бораўна	Стары Лепель	Кат. царква	1503	Пол.	Віц.	Лепельскі
Борздзева Воля, 133, В-2	Борздева Воля	Бардзёўка	Высокае	С.Хляўіцкі па Петкавічах	1535	Бер.	Брэсц.	Камянецкі
Боркавічы, 103, В-2	Борковичи	Боркавічы	Боркавічы	Шл.	1514	Пол.	Віц.	Верхнядзвінскі
Боркі, 124, В-2	Борки	Боркі	Боркі	Шл.	1541	Ваўк.	Гродз.	Мастоўскі
Боркі, 134, Г-4	Борки (Борковичи)	Боркі	Боркі	Шл.	1458	Бер.	Брэсц.	Бярозаўскі
Боркі, 147, А-1	Борки (Борок, Бортки)	Боркі	Боркі	Г.Хадкевіч па Гаштаўтах	1445	Маз.	Гом.	Жыткавіцкі
Бортнавічы, 134, Б-4	Бортновичи (Бортная)	Бортнавічы	Бортнавічы	Шл.	1445	Бер.	Брэсц.	Пружанскі
Бортнікі, 128, Г-4	Бортники	Вялікія Бортнікі	Бортнікі і інш.	Г.Хадкевіч па Гаштаўтах	1538	Рэч.	Маг.	Бабруйскі
Борхаў, 140, В-3	Борхов (Борки)	Борхаў	Гомей	Дзярж.	1511	Рэч.	Гом.	Рэчыцкі
Борці, 114, В-4	Борти	Борці	Радунь	Дзярж.	1525	Лід.	Гродз.	Воранаўскі
Борці, 115, Б-2	Борти	Борці	Кляўіца	Я.Глябовіч і інш.	1588	Ашм.	Гродз.	Ашмянскі
Босевічы, 118, В-4	Босевичи (Бовсевичи)	Боўсевічы	Цяцерын	Спадчыннікі кн.Мсціслаўскіх	1549	Арш.	Маг.	Круглянскі
Ботчычы, 117, Д-2	Ботчичи (Ботчицы, Болчычи)	не існуе	Ботчычы	Шалухі	1558	Мен.	Мін.	Мінскі
Боўкі, 129, А-4	Бовки (Бовка)	Боўкі	Магілёў	Дзярж.	1568	Арш.	Маг.	Быхаўскі
Боцькі, 133, А-2	Ботьки (Батьки)		Боцькі	П.Сапега	1507	Бель.	Польшча	
Брагін, 149, Б-3	Брагин (Брягин, Брагинь)	Брагін	Брагін	Кн.Вішнявецкія	1147	Кіеў.	Гом.	Брагінскі
Брадзец, 128, А-2	Бродец (Бродцы)	Брадзец	Брадзец	Кн. А.Вішнявецкі і інш.	1499	Арш.	Мін.	Бярэзінскі
Брадзяцін, 143, Б-2	Бродятин	Брадзяцін	Берасце	Дзярж.	1566	Бер.	Брэсц.	Маларыцкі
Бракава, 124, Д-4	Браково	Бракава	Слонім	Дзярж.	1568	Слон.	Гродз.	Слонімскі
Бранавічы, 126, Д-4	Браново (Брановичи)	Бранавічы	Слуцк	Кн. Слуцкія	1566	Нав.	Мін.	Слуцкі
Бранск, 133, А-1			Бранск	Дзярж.	1445	Бель.	Польшча	
Бранчыцы, 137, А-3	Бранчицы	Бранчыцы	Слуцк	Кн. Слуцкія	1566	Нав.	Мін.	Салігорскі
Браслаў, 102, В-2	Браслав (Браславль, Бряславль, Бряслов, Брясловль, Брачслав)	Браслаў	Браслаў	Дзярж.	1423	Брас.	Віц.	Браслаўскі
Брасневічы, 128, А-4	Брносневичи	не існуе	Любашаны	Дзярж.	1500	Арш.	Маг.	Клічаўскі
Браткавічы, 130, Б-4	Братковичи	да 1980-х Брацькавічы	Крычаў	Дзярж.	1552	Мсц.	Маг.	Касцюковіцкі
Брацінка, 125, А-2	Бретинка (Бретин, Бритенка, Бретенка, Брытена)	Брацянка	Брэцінка		1428	Нав.	Гродз.	Навагрудскі
Брачылаў, 133, Д-4	Братылава					Бер.	Брэсц.	Брэсцкі
Брашчын, 119, Б-2	Старое Брашчына		Шклоў	Е.Хадкевіч па Гаштаўтах		Арш.	Маг.	Шклоўскі
Брашэвічы, 135, Г-1	Брашевичи	Брашэвічы	Брашэвічы	Кат. царква і Сноўскія	1554	Бер.	Брэсц.	Драгічынскі
Брод, 108, Д-3	Брод (Броды, Бродек)	Броды	Брод	В.Цішкевіч	1567	Мен.	Мін.	Барысаўскі
Бродніца, 135, Д-4	Бродница	Бродніца	Пінск	Дзярж.	1552	Пін.	Брэсц.	Іванаўскі
Бродня, 124, Г-2	Бродня (Бродна, Бродная)	не існуе	Дзярэчын	Кн. К.Вішнявецкі і інш.	1565	Слон.	Гродз.	Зэльвенскі
Брожа, 128, Д-2	Брожа	Брожа	Бабруйск	Дзярж.	1560	Рэч.	Маг.	Бабруйскі
Брольнікі, 125, А-3	Брольники (Бронники)	Брольнікі	Брольнікі	Шл.	1551	Нав.	Гродз.	Навагрудскі
Бруса, 105, Г-3	Бруса (Брус)	не існуе	Бруса		1537	Віц.	Віц.	Віцебскі
Брухава, 110, Г-4	Брухово (Брушане)	Брухава	Сялец	С.Гамшэй і Л.Роскі	1430	Арш.	Віц.	Аршанскі

Назвы населеных пунктаў, змешчаныя на Генеральнай карце. Нумар старонкі і індэкс (літара і лічба)	Назвы паводле крыніц	Сучасныя назвы	Да якога маёнтка належала	Уладанне на 1567 г.	Першае упамінанне	Павет ВКЛ, краіна на 1567 г.	Сучасная прыналежнасць вобласць	раён
Брухачы, 126, А-1	Брухачи	не існуе	Дзераўна	Спадчыннікі Кезгайлаў	1591	Мен.	Мін.	Стаўбцоўскі
Брыкаўшчына, 126, Г-1	Брыковщина	не існуе	Ляхавічы	Дзярж. па Гаштаўтах	1525	Нав.	Брэсц.	Ляхавіцкі
Брылевічы, 119, Г-4	Брылевичи (Брилевичи, Бреловичи)	Брылі	Магілёў	Дзярж.	1560	Арш.	Маг.	Магілёўскі
Брылёва, 134, Д-3	Брилево	Брылёва	Брылёва	Прав. царква	1549	Бер.	Брэсц.	Кобрынскі
Брынёва, 138, Д-1	Брынево	не існуе	Брынёва	Кн. Слуцкія	1541	Маз.	Гом.	Петрыкаўскі
Брынічаў, 126, А-1	Брыничев	Брынічава	Дзераўна	Спадчыннікі Кезгайлаў	1594	Мен.	Мін.	Стаўбцоўскі
Брыцалавічы, 128, В-1	Брицаловичи	Брыцалавічы	Свіслач	Дзярж.	1513	Мен.	Маг.	Асіповіцкі
Бублі, 133, Г-2		Янаў	Кат. царква скага і інш.			Бер.	Польшча	
Буда (Будслаў), 108, Г-1	Буда (Будслав)	Будслаў	Буда	Кат. царква	1504	Ашм.	Мін.	Мядзельскі
Будавест, 110, А-1	Будовест (Будовесь, Будовойст)	не існуе	Будавесь	Шл.	1537	Віц.	Віц.	Шумілінскі
Будзенічы, 108, Д-4	Буденичи (Будиничи)	Будзенічы	Будзінічы	В.Цішкевіч, Глябовічы і інш.	1492	Мен.	Мін.	Барысаўскі
Будзенічы, 117, А-1	Буденичи	Будзенічы	Нястанавічы	Кн. Адзінцэвічава па Глябовічах і інш.	1586	Мен.	Мін.	Лагойскі
Будзілава, 109, Г-3	Будилово	Будзілава	Чарэя	Сапегі і кн. Друцкія-Любецкія	1591	Арш.	Віц.	Чашніцкі
Будзіслаўль, 105, Д-2	Будиславль	Будзіслава	Будзіслаўль		1532	Віц.	Віц.	Віцебскі
Будзішча, 119, Г-1	Будиша	Будзішча	Баркулабаў	Б.Корсак	1568	Арш.	Маг.	Магілёўскі
Буднева, 128, Б-3	Буднево	Буднева	Любашаны	Дзярж.	1589	Арш.	Маг.	Клічаўскі
Будугост, 120, В-4	Будогост (Бодагож)	Будагошч	Мсціслаў	Дзярж.	1499	Мсц.	Маг.	Мсціслаўскі
Буды, 120 , Б-2	Буды	Буды	Горы	Спадчыннікі кн.Талачынскага	1577	Арш.	Маг.	Горацкі
Бузуны, 126, В-2	Бузуны	Бузуны	Салтанава Гаць	І.Солтан	1587	Нав.	Мін.	Нясвіжскі
Буй, 110, Г-1		Буй				Арш.	Віц.	Сенненскі
Буйвіды, 106, В-2	Буйвиды (Бейвида)		Буйвіды	Шл.	1567	Віл.	Літва	
Буйнавічы, 147, Б-4	Буйновичи	Буйнавічы	Убарць	Кат. царква	1581	Маз.	Гом.	Лельчыцкі
Буйнічы, 119, Г-3	Буйничи (Буничи)	Буйнічы	Буйнічы	Б.Корсак і інш. па кн.Крошынскіх	1495	Арш.	Маг.	Магілёўскі
Букарава, 119, А-1		да 1980-х Букарава				Арш.	Віц.	Сенненскі
Букаты, 115, В-3	Букаты	Букаты	Гальшаны	Спадчыннікі кн.Гальшанскіх	1602	Ашм.	Мін.	Валожынскі
Букча, 147, В-1	Букча (Бухча, Букче)	Букча	Рычоў	Спадчыннікі кн. Гальшанскіх	1451	Пін.	Гом.	Лельчыцкі
Букшты, 124, В-2	Букшты (Букштово)	Букштава	Дзярэчын	Дзярж.	1547	Слон.	Гродз.	Мастоўскі
Була, 135, А-2	Була (Булы)	Була	Слонім	Дзярж.	1575	Слон.	Брэсц.	Івацэвіцкі
Булкова, 134, Д-1	Булково (Болково, Больково)	Булькова	Булкова	Кішкі па Радзівілах	1566	Бер.	Брэсц.	Жабінкаўскі
Буравое, 147, В-2	Баравое	Убарць	Кат. царква			Маз.	Гом.	Лельчыцкі
Бурвін, 142, А-3	Бурвин		Ворцель	Багавіціны	1585	Бер.	Польшча	
Бурнева, 123, Б-3	Бурнево (Бурневы)	не існуе	Бурнева	Шл.	1567	Гар.	Гродз.	Ваўкавыскі
Бурнеўка, 118, Б-4	Бурневка	Бурнеўка	Арава	Кн. Друцкія-Горскія	1544	Арш.	Маг.	Круглянскі
Бусеж, 135, А-2	Бусеж (Бусезь, Бусез)	Бусяж	Бусяж	Юндзілы і інш.	1496	Слон.	Брэсц.	Івацэвіцкі
Бутрыманцы, 114, Б-4	Бутриманцы		Раклішкі		1585	Лід.	Літва	
Бутча, 136, А-4	Бутча (Буча)	Будча	Бутча	Шл.	1552	Нав.	Брэсц.	Ганцавіцкі
Бухавічы, 134, Г-3	Буховичи	Бухавічы	Бухавічы	Шл.	1534	Бер.	Брэсц.	Кобрынскі
Буцілы, 124, А-3	Бутилы Вел. и Мал.	Буцілы	Збляны	М.Ю.Радзівіл	1572	Лід.	Гродз.	Лідскі
Буцкавічы, 108, А-4	Буцковичи	Будзькаўшчына		Шл.	1552	Пол.	Віц.	Полацкі
Буцэвічы, 116, В-4	Буцевичи (Буцовичи)	Буцэвічы	Буцэвічы	Глябовічы і інш.	1447	Мен.	Мін.	Мінскі
Бучамль, 133, В-4	Бучемль (Бучин)	Бучамля I	Бучамля	Шл.	1506	Бер.	Брэсц.	Камянецкі
Бучачын, 137, А-1	Бучачин	Бучаціна	Цімкавічы	Кн. Слуцкія	1587	Нав.	Мін.	Капыльскі
Бучыцы, 133, Г-2		Янаў	Кат. царква			Бер.	Польшча	
Бушкава, 119, В-4	Бушково	Вялікае Бушкава	Магілёў	Дзярж.	1604	Арш.	Маг.	Магілёўскі
Бушнічы, 133, Б-3	Бушничи	Бушмічы	Вярховічы	Копці	1577	Бер.	Брэсц.	Камянецкі
Буякі, 134, Д-1	Буяки	Буякі	Буякі	Ю.Цішкевіч па Катовічах	1563	Бер.	Брэсц.	Брэсцкі
Буянцы, 107, Д-1	Буянцы (Боенцы, Боенчи)	Буянцы	Вайнялгаў	Кат. царква	1436	Ашм.	Гродз.	Смаргонскі
Бчыч, 138, Д-4	Бчыч	не існуе		Кн. К.Астрожскі	1509	Маз.	Гом.	Петрыкаўскі
Бывалкі, 150, Б-1	Бывалькі	Любеч	Дзярж. па Гаштаўтах			Кіеў.	Гом.	Лоеўскі
Быковічы 120 В-4	Быковичи	Быковічы	Мсціслаў	Дзярж.	1589	Мсц.	Маг.	Мсціслаўскі
Быковічы, 125, Б-3	Быковичи	Быкевічы	Быкавічы	Прав. царква	1517	Нав.	Гродз.	Карэліцкі
Быковічы, 126, Б-3	Быковичи	Буковічы	Магільная	Пацы	1592	Мен.	Мін.	Уздзенскі
Былевічы, 119, Д-1	Былевичи	Малыя Бялевічы	Баркулабаў	Б.Корсак	1566	Арш.	Маг.	Магілёўскі
Былевічы, 119, Д-1	Былевичи	Вялікія Бялевічы	Быхаў	Я.Хадкевіч	1565	Арш.	Маг.	Магілёўскі
Быльчычы, 123, А-4	Быльчыцы					Гар.	Гродз.	Гродзенскі
Быстраёўка, 111, Д-1	Быстреёвка	Быстрыёўка	Дуброўна	Я.Глябовіч	1607	Арш.	Віц.	Дубровенскі
Быстрыца, 106, Г-3	Быстрица	Быстрыца	Быстрыца	Дзярж.	1390	Віл.	Гродз.	Астравецкі
Быстрыца, 126, Д-3	Быстрица	Быстрыца	Цімкавічы	Кн. Слуцкія	1582	Нав.	Мін.	Капыльскі
Быстрэя, 109, Б-4	Быстрея	Быстры	Быстрэя	Шл.	1445	Пол.	Віц.	Бешанковіцкі
Бытча, 117, Б-4	Бытча	Бытча	Барысаў	Дзярж.	1582	Арш.	Мін.	Барысаўскі
Быхаў, 129, Б-3	Быхов	Быхаў	Быхаў	Я.Хадкевіч	1395	Арш.	Маг.	Быхаўскі
Быхаў, 144, В-3	Быхов		Чэрвішча	М.Ю.Радзівіл і Кішкі	1539	Пін.	Украіна	
Быхаў (Новы Быхаў), 129, В-3	Быхов	Новы Быхаў	Нов. Быхаў	Г.Хадкевіч па Гаштаўтах	1444	Арш.	Маг.	Быхаўскі
Быхаўшчына, 126, Г-1	Быховщина	Вялікая Быхаўшчына	Быхаўшчына		1582	Нав.	Мін.	Нясвіжскі
Быцень, 135, А-3	Бытень (Бытен, Бытин, Быстен)	Быцень	Быцень	Карыцкая па Давойнах і інш.	1547	Слон.	Брэсц.	Івацэвіцкі
Бягомль, 108, Г-3	Бегомль	Бягомль	Ваўча	Кат. царква	1582	Мен.	Віц.	Докшыцкі
Бягун, 147, Д-3	Бегун		Камень	Кат. царква	1545	Кіеў.	Украіна	
Бязверхавічы, 126, Д-4	Безверховичи	Бязверхавічы	Слуцк	Кн. Слуцкія	1566	Нав.	Мін.	Слуцкі
Бязводнае, 116, А-3	Безводное	Бязводнае	Вязынь	Осцікі і інш.	1600	Мен.	Мін.	Вілейскі
Бязводнае, 124, Д-2	Безводное (Пресводна)	Бязводна	Межырэч	Дзярж. па Клочках	1477	Ваўк.	Гродз.	Зэльвенскі
Бязводнічы, 120, Г-3	Безводничи	Бязводзічы	Бязводнічы		1430	Мсц.	Маг.	Мсціслаўскі
Бяздзедавічы, 103, Г-3	Бездедовичи	Бяздзедавічы	Бяздзедавічы	Шл.	1506	Пол.	Віц.	Полацкі
Бяла, 125, А-3	Бяла	Белая	Бяла	Шл.	1559	Нав.	Гродз.	Карэліцкі
Бялавічы, 118, В-3	Белавичи	Бялавічы	Барысаў	Дзярж.	1569	Арш.	Мін.	Бярэзінскі
Бялавічы, 124, В-1	Белавичи	Бялавічы	Пяскі	Г.Хадкевіч	1530	Ваўк.	Гродз.	Мастоўскі
Бялавічы, 135, Б-1	Белавичи	Бялавічы	Бялавічы	В.Цішкевіч	1443	Слон.	Брэсц.	Івацэвіцкі
Бяларуч, 117, В-1	Беларуч (Белоруч)	Бяларучы	Бяларуч і інш.	К.Цішкевіч па Ратомскіх	1551	Мен.	Мін.	Лагойскі
Бялевічы, 123, Г-2	Белевичи				1565	Гар.	Польшча	
Бяліца, 116, Д-4	Белица	Беліца	Бяліца	Шл.	1549	Мен.	Мін.	Мінскі
Бялова, 138, Г-1	Белово	Бялёў			1568	Маз.	Гом.	Жыткавіцкі
Бялынавічы, 110, А-3		Бялынавічы				Віц.	Віц.	Віцебскі
Бялынічы, 119, Г-1	Белыничи (Белый Город, Белогородок)	Бялынічы	Цяцерын	Спадчыннікі кн.Мсціслаўскіх	1577	Арш.	Маг.	Бялыніцкі
Бялынкавічы, 131, В-2	Бялынкавічы					Мсц.	Маг.	Касцюковіцкі
Бянейкі, 114, В-4	Бенейки	не існуе	Бянейкі	Шл.	1567	Лід.	Гродз.	Воранаўскі
Бянюнцы, 114, В-2	Бенюнцы	Бялюнцы	Бянюнцы	Шл.	1567	Лід.	Гродз.	Воранаўскі
Бярвішча, 126, Б-3	Бервище (Бервец)	Бярвішчы	Кухцічы	Шл.	1567	Мен.	Мін.	Уздзенскі
Бяроза, 134, Г-2	Береза (Березая)	Бяроза	Кобрын	Дзярж.	1568	Бер.	Брэсц.	Кобрынскі
Бяроза, 134, Г-3	Береза (Березоя, Березое)	Бяроза	Бяроза	Кн. А.Жыжэмскі	1559	Бер.	Брэсц.	Кобрынскі
Бяроза, 135, В-1	Береза (Березоя, Березин, Березын)	Бяроза	Здзітава		1530	Бер.	Брэсц.	Бярозаўскі
Бяроза, 142, А-2	Береза		Межырэчча	Кн. С.Збаражскі па Забярэзінскіх	1545	Бер.	Польшча	
Бярозавец, 148 , Б-4	Березонец	Бярозаўка		Дзярж.	1591	Маз.	Гом.	Калінкавіцкі
Бярозавы Куст, 142, Б-3	Березовый Куст		Берасце	Дзярж.	1566	Бер.	Польшча	
Бярозая, 109, А-2	Березая	Бярозава		Шл.	1552	Пол.	Віц.	Ушацкі
Бярозкі, 131, Б-3	Берозки	Бярозкі	Крычаў	Дзярж.	1604	Мсц.	Маг.	Хоцімскі
Бярэзвеч, 108, А-2	Березвеч (Березвичо, Березвица, Березвичи, Бережвеч)	не існуе	Бярэзвеч	Корсакі і інш.	1552	Пол.	Віц.	Глыбоцкі

Назвы населеных пунктаў, змешчаныя на Генеральнай карце. Нумар старонкі і індэкс (літара і лічба)	Назвы паводле крыніц	Сучасныя назвы	Да якога маёнтка належала	Уладанне на 1567 г.	Першае упамінанне	Павет ВКЛ, краіна на 1567 г.	Сучасная прыналежнасць	
							вобласць	раён
Бярэзна, 134, Г-4	Березна (Березно, Березняны, Березово)	Бярозна	Кобрын	Дзярж.	1534	Бер.	Брэсц.	Кобрынскі
Бярозніца, 135, А-1	Березница	Бярэзніца	Ласасіная	В.Цішкевіч	1596	Слон.	Брэсц.	Пружанскі
Бярэзніца, 144, В-4	Березница (Берозичи)		Чэрвішча	М.Ю.Радзівіл і Кішкі	1539	Пін.	Украіна	
Бярэсцы, 141, Б-2	Бересцы	Бярозкі	Гомей	Дзярж.	1560	Рэч.	Гом.	Добрушскі
Бясковічы, 120, Г-3	Безковичи	Бескаўка	Бясковічы		1430	Мсц.	Маг.	Мсціслаўскі
Бясяды, 117, Б-1	Бесяды (Беседы)	Вялікія Бясяды	Бясяды	Ю.Зяновіч і В.Шэмет	1462	Мен.	Мін.	Лагойскі
Бяцюны, 115, А-2	Бяцюны					Ашм.	Гродз.	Ашмянскі
Бяшчынне, 119, Д-4	Бещинье (Бещиничи)	Бясчынне	Магілёў	Дзярж.	1592	Арш.	Маг.	Чавускі
Вавулічы, 135, Д-2	Вавуличи	Вавулічы	Бездзеж	Кат. царква	1445	Пін.	Брэсц.	Драгічынскі
Вавяраны, 106, Д-3	Воверaны (Оверани)	Вавяраны	Астравец		1499	Ашм.	Гродз.	Астравецкі
Вага, 141, Г-4	Вага		Гомей	Дзярж.	1560	Рэч.	РФ	
Ваганаў, 133, В-3	Ваганов (Ваганово, Воганово)	не існуе	Ваганаў	Ваганаўскія	1486	Бер.	Брэсц.	Камянецкі
Вадва, 119, В-2	Водва	Старая Вадва	Галоўчын	Кн. Я.Мікіцініч	1500	Арш.	Маг.	Шклоўскі
Вазгела, 116, В-3	Вазгело	Вазгелы	Дзяксняны	В.Шэмет па Пацах і інш.	1595	Мен.	Мін.	Маладзечанскі
Вайнілавічы, 119, Д-4	Войниловичи	Вайнілы	Магілёў	Дзярж.	1560	Арш.	Маг.	Чавускі
Вайнілавічы, 126, Г-1	Войниловичи	Вайнілавічы	Нясвіж	М.К.Радзівіл і Солтаны	1492	Нав.	Мін.	Нясвіжскі
Вайнялгаў, 107, Д-2	Войнялгов (Войналгов, Вонялгов)	да 1971 Ушакава	Вайнялгаў	Кат. царква	1436	Ашм.	Гродз.	Смаргонскі
Вайткуны, 114, В-3	Войткуны	Вайкунцы	Радунь	Дзярж.	1558	Лід.	Гродз.	Воранаўскі
Вайханы, 104, Д-4	Войханы	Старыя Вайханы	Азярышча	Дзярж.	1584	Віц.	Віц.	Гарадоцкі
Вайцехаўшчызна, 123, В-3	Войтеховщызна (Войтехов)	Вайцехаўшчына	Вял. Бераставіца	Хадкевічы	1567	Гар.	Гродз.	Бераставіцкі
Вайшпуны, 107, Б-1	Войшпуны	Вайшкуны	Вайшпуны		1602	Ашм.	Віц.	Пастаўскі
Валавікі, 116, Д-2	Воловики	не існуе	Койданава	М.Ю.Радзівіл па Гаштаўтах	1588	Мен.	Мін.	Дзяржынскі
Валаўка, 125, Б-2	Валовка	Валеўка			1559	Нав.	Гродз.	Навагрудскі
Валахва, 125, Г-2	Волохва	Вялікая Валахва			1449	Нав.	Брэсц.	Баранавіцкі
Валейшы, 114, Г-2	Волейши	Валэйшы	Валейшы	Даўгірды	1567	Лід.	Гродз.	Воранаўскі
Валі, 109, Д-3	Вали	Вал	Мялешкавічы	Кн. Лукомскія і інш.	1554	Арш.	Віц.	Чашніцкі
Валкуша, 123, Б-1	Волкуша (Волкума)		Валкуша		1540	Гар.	Польшча	
Валожын, 116, В-1	Воложин	Валожын	Валожын	Дзярж. па Гаштаўтах	1407	Ашм.	Мін.	Валожынскі
Валожын (Гардынаўшчына), 116, В-1	Воложин (Гордыновщина)							
Валожына, 120, Д-1	Воложино (Воложичи)	Валожанка	Магілёў	Дзярж.	1560	Арш.	Маг.	Чавускі
Валожыцы, 126, Г-2	Воложицы	да 1980-х Валожычы	Валожыцы	Шл.	1567	Нав.	Мін.	Нясвіжскі
Валосава, 109, Д-4		Валосава				Арш.	Віц.	Талачынскі
Валосавічы, 109, Г-2	Волосовичи	Старыя Валосавічы	Чашнікі		1574	Арш.	Віц.	Лепельскі
Валосавічы, 128, Г-4	Волосовичи	Валосавічы	Бабруйск	Дзярж.	1560	Рэч.	Маг.	Кіраўскі
Валосавічы, 130, Д-2	Волосовичи	Валосавічы	Чачэрск	Дзярж.	1483	Рэч.	Гом.	Чачэрскі
Валосавічы, 139, В-1	Волосовичи	Валосавічы	Мазыр	Дзярж.	1552	Маз.	Гом.	Акцябрскі
Валоткі, 116, В-3	Волотки	Валодзькі	Дзяксняны	В.Шэмет па Пацах і інш.	1595	Мен.	Мін.	Маладзечанскі
Валотыня, 123, Б-3	Волотыня	Валотынь	Горадна	Дзярж.	1558	Гар.	Гродз.	Бераставіцкі
Валымер, 120, Г-3	Волымер	да 1976 Валымер		Дзярж. (лен)	1572	Мсц.	Маг.	Мсціслаўскі
Валынцы, 130, В-2	Волынцы	Валынцы	Прапойск	Дзярж.	1526	Рэч.	Гом.	Кармянскі
Валькевічы, 124, В-2	Валкевичи	Валькевічы	Дзярэчын	Кн. К.Вішнявецкі і інш.	1492	Слон.	Гродз.	Зэльвенскі
Ванеў, 122, Г-2	Ванев		Ванева	Я.Сіняўскі па Радзівілах	1536	Бель.	Польшча	
Ванюжычы, 138, Г-3	Ванюжичи	Ванюжычы	Мазыр	Дзярж.	1552	Маз.	Гом.	Петрыкаўскі
Вараб'евічы, 115, Д-2	Воробьевичи (Воробъевичи)	Вераб'евічы	Вараб'евічы	Шл.	1565	Слон.	Гродз.	Слонімскі
Вараб'евічы, 123, Г-2	Воробьевичи	Вялікія Вераб'евічы	Вараб'евічы	Шл.	1509	Нав.	Гродз.	Навагрудскі
Вараб'і, 124, Г-4	Воробьи		Вараб'і	Шл.	1567	Ваўк.	Польшча	
Варанеў, 120, Д-4	Воронев	Варанева (з 1977 у мяжы г. Крычаў)	Крычаў	Дзярж.	1514	Мсц.	Маг.	Крычаўскі
Варанец, 142, Б-3	Воронец		Берасце	Дзярж.	1566	Бер.	Польшча	
Варанцэвічы, 119, А-1	Воронцевичи	Варанцэвічы	Варанцэвічы	М.Ю.Радзівіл і інш.	1501	Арш.	Віц.	Талачынскі
Вараны, 146, Б-2		Варані	Дубровіца	Спадчыннікі кн.Гальшанскіх		Пін.	Брэсц.	Столінскі
Варатынічы, 134, Г-3	Воротыничи	да 1970 Варатынічы	Варатынічы	Шл.	1534	Бер.	Брэсц.	Кобрынскі
Варатынь, 129, Д-1	Воротынь (Воротин)	Варатынь	Бабруйск	Дзярж.	1560	Рэч.	Маг.	Бабруйскі
Варацішча, 126, В-1	Воротище	Варацішча			1574	Нав.	Мін.	Стаўбцоўскі
Варачэвічы, 135, Д-3	Ворочевичи	Варацэвічы	Варачэвічы	Войны-Грычыны	1552	Пін.	Брэсц.	Іванаўскі
Варгуле, 133, Д-1	Воргуле		Варгуле			Бер.	Польшча	
Вардамічы, 108, Г-1	Вардомичи	Вардамічы	Вардамічы	Кішкі па Радзівілах	1536	Ашм.	Мін.	Вілейскі
Варкавічы, 126, Д-4	Ворковичи	Варкавічы	Слуцк	Кн. Слуцкія	1566	Нав.	Мін.	Слуцкі
Варнавіна, 120, Б-3	Варнавино				1594	Мсц.	РФ	
Варняны, 106, Г-3	Ворняны (Ворнены)	Варняны	Варняны	М.К.Радзівіл, Осцікі і інш.	1391	Віл.	Гродз.	Астравецкі
Варняны, 106, Г-3	Ворняны (Вороны, Ворнены)	Варона	Вароны	Чыжэвічы і інш.	1517	Віл.	Гродз.	Астравецкі
Варобін, 146, Г-1			Дубровіца	Спадчыннікі кн. Гальшанскіх		Пін.	Украіна	
Варонеч, 103, Д-4	Воронеч (Вороноч, Воронич, Вороничи)	Варонічы	Варонеч		1450	Пол.	Віц.	Полацкі
Варонічы, 107, Д-3	Вороничи	Варонічы	Губы	Дзярж.	1407	Ашм.	Мін.	Вілейскі
Варонічы, 124, Д-3	Вороничи	Варонічы	Слонім	Дзярж.	1564	Слон.	Гродз.	Слонімскі
Варонічы, 125, Б-3	Вороничи	Варонча	Цэрын	Дзярж.	1564	Нав.	Гродз.	Карэліцкі
Варонічы, 127, А-1	Вороневичи	Варонічы	Варонічы	М.Ю.Радзівіл	1584	Мен.	Мін.	Пухавіцкі
Вароны, 110, А-3	Вороны	Вароны	Тулава	Кн. Жылінскія	1592	Віц.	Віц.	Віцебскі
Варотна, 134, В-3	Воротна	Варотнае	Кобрын	Дзярж.	1597	Бер.	Брэсц.	Пружанскі
Васілевічы, 109, А-2	Василевичи	Васілевічы		Прав. царква	1534	Пол.	Віц.	Ушацкі
Васілевічы, 113, Г-2	Василевичи	Васілевічы	Горадна	Дзярж.	1594	Гар.	Гродз.	Гродзенскі
Васілевічы, 119, В-4	Василевичи	Васілевічы	Магілёў	Дзярж.	1604	Арш.	Маг.	Магілёўскі
Васілевічы, 124, Г-4	Василевичи	Васілевічы	Парэчча	Нарбуты і інш.		Слон.	Гродз.	Слонімскі
Васілевічы, 139, Д-4	Василевичи (Васильевичи)	не існуе	Рэчыца	Дзярж.	1560	Рэч.	Гом.	Рэчыцкі
Васілінкавічы, 127, Д-1	Василинковичи	Васілінкі	Слуцк	Кн. Слуцкія	1583	Нав.	Мін.	Слуцкі
Васілішкі, 114, Д-2	Василишки	Васілішкі	Васілішкі	Дзярж.	1473	Лід.	Гродз.	Шчучынскі
Васількаў, 122, В-4	Васильков			Дзярж.	1567	Гар.	Польшча	
Васільчыцы, 126, Д-3	Васильчицы	Васільчыцы	Цімкавічы	Кн. Слуцкія	1587	Нав.	Мін.	Капыльскі
Васішкі, 116, Д-2	Васишки (Васильев)	не існуе	Васішкі	Шл.	1550	Мен.	Мін.	Валожынскі
Васкевічы, 115, Д-1	Васкевичи Вел. и Мал. (Васковичи)	не існуе	Васкевічы	Спадчыннікі Кезгайлаў	1450	Лід.	Гродз.	Лідскі
Васкрасенскае, 110, Д-3	Воскресенское	не існуе	Васкрасенскае		1607	Арш.	Віц.	Аршанскі
Васкрынічы, 133, Д-2	Воскриничи (Возгриничи, Вокщиничи)		Васкрынічы	Ю.Іллініч	1510	Бер.	Польшча	
Васькавічы, 120, Г-1	Васьковичи	Васькавічы	Магілёў	Дзярж.	1604	Арш.	Маг.	Чавускі
Васькавічы, 130, Б-1	Васковичи	Васькавічы	Прапойск	Дзярж.	1555	Рэч.	Маг.	Слаўгарадскі
Васюкі, 106, Д-4	Васюки	Васюкі	Солы	Кішкі па Радзівілах	1544	Ашм.	Гродз.	Смаргонскі
Васюціна, 120, Г-1	Васютино	не існуе	Магілёў	Дзярж.	1604	Арш.	Маг.	Чавускі
Васявічы, 125, Б-1	Васевичи	Васявічы	Васевичи	Шл.	1565	Слон.	Гродз.	Дзятлаўскі
Ваўкавічы, 125, А-2	Волковичи	Ваўкавічы	Ваўкавічы	Шл.	1514	Нав.	Гродз.	Навагрудскі
Ваўкавічы, 129, А-4	Волковичи	Ваўкавічы	Магілёў	Дзярж.	1560	Арш.	Маг.	Чавускі
Ваўкавыйск, 124, Г-1	Волковыйск (Волковыск)	Ваўкавыск	Ваўкавыйск	Дзярж.	1248	Ваўк.	Гродз.	Ваўкавыскі
Ваўкалата, 107, В-4	Волколата	Валкалата	Ваўкалата	Ю.Хадкевіч па кн.Слуцкіх	1522	Ашм.	Віц.	Докшыцкі
Ваўканоша, 125, А-1	Волконоша	Ваўканоша	Ваўканоша	Шл.	1522	Нав.	Гродз.	Навагрудскі
Ваўкастаўцы, 133, Б-3	Волкоставцы (Волкостав, Волкоставляны)	Ваўкаставец	Камянец	Дзярж.	1567	Бер.	Брэсц.	Камянецкі
Ваўкінікі, 114, А-3	Волкиники		Ваўкінікі		1553	Тр.	Літва	
Ваўковічы, 133, В-3	Волковичи	Ваўковічы	Ваўкавічы	Шл.	1559	Бер.	Брэсц.	Камянецкі
Ваўковічы, 140, В-4	Волковичи	не існуе	Гомей	Дзярж.	1503	Рэч.	Гом.	Гомельскі
Ваўча, 108, Г-3	Волча	Ваўча	Ваўча	Кат. царква	1395	Мен.	Віц.	Докшыцкі

Назвы населеных пунктаў, змешчаныя на Генеральнай карце. Нумар таронкі і індэкс (літара і лічба)	Назвы паводле крыніц	Сучасныя назвы	Да якога маёнтка належала	Уладанне на 1567 г.	Першае упамінанне	Павет ВКЛ, краіна на 1567 г.	Сучасная прыналежнасць вобласць	раён
Вашкенікі, 115, А-2		не існуе				Ашм.	Гродз.	Ашмянскі
Веверкі, 116, Б-2	Веверки (Веверы, Вевирка)	Выверы	Маладзечна	Спадчыннікі кн.Мсціслаўскіх	1582	Мен.	Мін.	Маладзечанскі
Ведзенічы, 109, А-3	Веденичи (Видиничи)	не існуе	Ведзенічы	Шл.	1552	Пол.	Віц.	Бешанковіцкі
Ведзерць, 144, В-3	Ведерть		Камень Кашырскі	Кн. Л.Сангушка	1571	Вал.	Украіна	
Ведзьма, 125, Г-4	Ведьма (Ведма)	не існуе	Ведзьма	Дзярж. (лен)	1498	Нав.	Брэсц.	Ляхавіцкі
Вежкі, 134, Г-1	Вежки	Вежкі	Кобрын	Дзярж.	1541	Бер.	Брэсц.	Жабінкаўскі
Вежыцы, 146, Г-2						Пін.	Украіна	
Вейна, 119, Д-3	Вейна	Вейна	Магілёў	Дзярж.	1560	Арш.	Маг.	Магілёўскі
Велаўль, 135, Д-1	Велавель	Валавель	Валаўль	Шл.	1546	Бер.	Брэсц.	Драгічынскі
Велле, 103, Б-4	Велье	да 1944 Велле	Расона	Корсакі	1552	Пол.	Віц.	Расонскі
Велута, 136, В-4	Велута	Велута	Лахва	М.К.Радзівіл і Кішкі	1588	Нав.	Брэсц.	Лунінецкі
Велча, 128, Д-1	Велча	Вільча	Глуск	Спадчыннікі кн. Гальшанскіх	1583	Рэч.	Маг.	Глускі
Велямічы, 146, А-3	Велемичи	Велямічы	Гарадок Давыдаў	М.К.Радзівіл	1579	Пін.	Брэсц.	Столінскі
Велямовічы, 133, Г-3	Велямовичи (Вельмовичи, Волмовичи, Белямовичи)	Велямовічы	Берасце	Дзярж.	1565	Бер.	Брэсц.	Брэсцкі
Велянова, 133, В-2	Веленово		Велянова	Шл.	1551	Бер.	Польшча	
Велясніца, 135, Г-4	Велесница (Велишница, Валесница)	Велясніца	Велясніца	К.Іванавіч	1552	Пін.	Брэсц.	Пінскі
Веляшкоўскае, 111, А-1	Велешковское	Веляшковічы	Веляшковічы		1531	Віц.	Віц.	Лёзненскі
Вендараж, 119, Д-2	Вендорож	Вендараж	Баркулабаў	Б.Корсак	1564	Арш.	Маг.	Магілёўскі
Венусаў, 101, В-2						Влкм.	Літва	
Вепрын, 130, А-3	Вепрын	Вепрын	Крычаў	Дзярж.	1568	Мсц.	Маг.	Чэрыкаўскі
Вераскава, 115, Д-2	Верескoво	Вераскава	Вераскава	М.Ю.Радзівіл і інш.	1533	Нав.	Гродз.	Навагрудскі
Верасніца, 147, А-1	Вересница	Верасніца	Малешава	С.Глябовіч	1471	Пін.	Гом.	Жыткавіцкі
Верацея, 110, Г-4	Веретея	Верацея	Дуброўна	Я.Глябовіч	1565	Арш.	Віц.	Аршанскі
Верба, 120, В-2	Верба (Вербы, Бервы)	Вярба	Радамль	Дзярж.	1534	Мсц.	Маг.	Дрыбінскі
Вербавічы, 116, В-2	Вербовичи (Вербковичи)	Вербаўцы	Германішкі	Есманы і інш.	1567	Мен.	Мін.	Валожынскі
Вербавічы, 117, Г-1	Вербовичи (Вербовичи, Вербково)	не існуе	Вербкавічы	Кн. Друцкія-Горскія і П. Есман па кн. Жаслаўскай	1506	Мен.	Мін.	Мінскі
Вербкавічы, 148, В-4	Вербковичи (Вербиковичи)	Вербавічы	Вербкавічы	Шл.	1510	Маз.	Гом.	Нараўлянскі
Верзна, 100, Г-3					1503	Пол.	РФ	
Веркі, 106, Г-1	Верки		Веркі	Кат. царква	1387	Віл.	Літва	
Вертнікі, 116, Д-3	Вертники	Вертнікі	Койданава	М.Ю.Радзівіл па Гаштаўтах	1588	Мен.	Мін.	Дзяржынскі
Верхачэнне, 104, Г-1	Верхаченье	Верхачэнне		Шл.	1533	Пол.	Віц.	Полацкі
Верхліды, 114, Г-4	Верхлиды (Верхлида, Верхиды)	Верх- Ліда	Васілішкі	Дзярж.	1567	Лід.	Гродз.	Лідскі
Верхлічы, 133, Г-2			Янаў	Кат. царква		Бер.	Польшча	
Верхнія Балоты, 124, Д-4	Верхние Болоты	Вербалаты	Жыровічы	Солтаны	1556	Слон.	Гродз.	Слонімскі
Верхнее, 108, А-1	Верхнее (Верхняны)	Верхнее	Верхнее	Шл.	1514	Ашм.	Віц.	Глыбоцкі
Верцілішкі, 113, Д-3	Вертилишки (Виртилишки, Вирчилишки)	Верцялішкі	Горадна	Дзярж.	1506	Гар.	Гродз.	Гродзенскі
Веска, 137, А-2	Веска	Веска	Слуцк	Кн. Слуцкія	1566	Нав.	Мін.	Салігорскі
Веснабалог, 100, Б-3					1503	Расія	РФ	
Весная, 138, А-3	Весная (Вешняя)	Веснава	Глуск	Спадчыннікі кн. Гальшанскіх	1580	Нав.	Маг.	Глускі
Весніцк, 108, Б-4	Весницк (Весьницк, Весницко)	Весніцк	Весніцк	Прав. царква і шл.	1390	Пол.	Віц.	Ушацкі
Ветлы, 144, Б-3	Ветлы				1366	Расія	Украіна	
Ветрына, 103, Д-3	Ветрино	Ветрына	Ветрына	Дзярж. (лен)	1533	Пол.	Віц.	Полацкі
Вехатніца, 123, В-4	Вехотница (Вехетница)	Вехатніца	Рось	Я.Хадкевіч і інш.	1388	Ваўк.	Гродз.	Ваўкавыскі
Вець, 129, В-3	Веть	Вець	Нов. Быхаў	Г.Хадкевіч па Гаштаўтах	1587	Арш.	Маг.	Быхаўскі
Вечаровічы, 127, В-2	Вечеровичи	Вецярэвічы 2	Парэчча	М.Ю.Радзівіл па Гаштаўтах	1588	Мен.	Мін.	Пухавіцкі
Вечатарова, 126, Б-1	Иточерево	Вечатарова	Вечатарова	Шл.	1503	Нав.	Мін.	Стаўбцоўскі
Вешкі, 111, Д-2	Вешки	Вежкі	Дуброўна	Я.Глябовіч	1607	Арш.	Віц.	Дубровенскі
Вешні, 145, Б-3	Вешни	Вешня	Вешні	Шл.	1555	Пін.	Брэсц.	Пінскі
Вешняны, 108, Б-1	Вешняны	Вешняе	Ваўкалата	Ю.Хадкевіч па кн.Слуцкіх	1558	Ашм.	Віц.	Докшыцкі
Вешняя, 134, В-1	Вешняя	Вішня	Шарашоў	Дзярж.	1559	Бер.	Брэсц.	Пружанскі
Віганы, 114, В-3	Виганы Стар. и Нов.	Віганцы	Радунь	Дзярж.	1558	Лід.	Гродз.	Воранаўскі
Вігры, 112, В-4	Вигры				1539	Гар.	Польшча	
Відагошча, 117, В-1	Видогоща (Видогость)	не існуе	Відагошча	М.Служка і інш.	1554	Мен.	Мін.	Мінскі
Відаўле, 104, В-4	Видовле	Віраўля	Азярышча	Дзярж.	1571	Віц.	Віц.	Гарадоцкі
Відзеўшчызна, 116, Б-2	Видевщизна	Відзеўшчына	Відзеўшчызна	Шл.	1559	Мен.	Мін.	Маладзечанскі
Відзібор, 146, А-1	Видибор	Відзібор	Відзібор	Шл.	1563	Пін.	Брэсц.	Столінскі
Відзінічы, 110, Д-1	Видиничи	Відзінічы	Відзінічы	Кн. Друцкія-Любецкія і Саколінскія	1536	Арш.	Віц.	Талачынскі
Відзінішкі, 106, А-1						Віл.	Літва	
Відзы, 101, Д-4	Видзы (Выдзы, Види, Виды)	Відзы	Відзы	Нарушэвічы, шл. і кат.царква	1440	Брас.	Віц.	Браслаўскі
Відуйцы, 130, В-4	Видуйцы	Відуйцы	Крычаў	Дзярж.	1604	Мсц.	Маг.	Касцюковіцкі
Віжва, 143, Г-4						Вал.	Украіна	
Візна, 122, В-1						Польшча	Польшча	
Вікаравічы, 146, Б-2	Викаревичи	Вялікія Вікаравічы	Дубровіца	Спадчыннікі кн. Гальшанскіх	1559	Пін.	Брэсц.	Столінскі
Вілейкавічы, 106, Д-4	Вилейковичи	Валэйкавічы	Солы	Кішкі па Радзівілах	1544	Ашм.	Гродз.	Смаргонскі
Вілканцы, 114, Б-3	Вилканцы		Вілканцы	Шл.	1567	Лід.	Літва	
Вілканцы, 114, В-3	Вилканцы		Раклішкі		1585	Лід.	Літва	
Вількінікі, 113, В-3	Вилькиники (Вилкиники)		Вількінікі	Шл.	1567	Гар.	Літва	
Вільня, 106, Г-1	Вильня (Вильно)		Вільня	Дзярж.	1320	Віл.	Літва	
Вільча, 137, Д-3	Вильча (Вельча, Вельче)	Вільча	Лахва	М.К.Радзівіл і Кішкі	1493	Нав.	Брэсц.	Лунінецкі
Вільчыцы, 119, Д-3	Вильчичи	Вільчыцы	Магілёў	Дзярж.	1560	Арш.	Маг.	Магілёўскі
Вінкава, 114, Д-4	Винково	Вінкоўцы	Вінкава	Шл.	1567	Лід.	Гродз.	Лідскі
Вінна, 132, А-4	Винна			Шл.		Дар.	Польшча	
Вінчавічы, 114, Г-3	Винчовичи (Винчевичи)	да 1980-х Вінчы	Вінчавічы	Шл.	1567	Лід.	Гродз.	Лідскі
Віраэембы, 132, В-3	Вирозембы (Вырозубы)			Шл.		Дар.	Польшча	
Вірбічы, 129, Д-2	Вирбичи	Вярбічаў	Вірбічы	Дзярж. (лен)	1567	Рэч.	Гом.	Жлобінскі
Вірдамічы, 123, Г-4	Вирдомичи (Видомичи)	Вердамічы	Вірдамічы	Трызны	1561	Ваўк.	Гродз.	Свіслацкі
Вірня, 140, А-1	Вирня	Чорная Вірня	Вірня	М.Дарагастайскі	1567	Рэч.	Гом.	Жлобінскі
Віскі, 142, Б-3	Виски		Берасце	Дзярж.	1566	Бер.	Польшча	
Віскулічы, 134, Б-1	Вискуличи	Віскулі			1443	Бер.	Брэсц.	Пружанскі
Вістычы, 133, Г-4	Вистичи	Вістычы	Вістычы		1430	Бер.	Брэсц.	Брэсцкі
Вістычы, 133, Г-4	Вистичи	не існуе	Вістычы	Ю.Цішкевіч па Катовічах	1511	Бер.	Брэсц.	Брэсцкі
Вітава, 108, А-4	Витово	не існуе	Вітава	Шл.	1563	Пол.	Віц.	Ушацкі
Вітанічы, 108, Г-2	Витаничи (Витань)	Вітунічы	Вітанічы	Кміты па Насілоўскіх	1525	Мен.	Віц.	Докшыцкі
Вітараж, 142, А-3			Ворцель	Багавіціны		Бер.	Польшча	
Вітлін, 129, Д-1	Витлин	Вітлін	Бабруйск	Дзярж.	1541	Рэч.	Гом.	Рагачоўскі
Вітулін, 133, Д-1	Витулин		Баковічы	Кн. Палубінскія	1558	Бер.	Польшча	
Вітчын, 137, Д-1		Вічын	Кажан-Гарадок	Кішкі		Нав.	Брэсц.	Лунінецкі
Віцебск, 110, А-3	Витебск (Витепск, Видбеск, Витебьско, Витевеск)	Віцебск	Віцебск	Дзярж.	1021	Віц.	Віц.	Віцебскі
Вічаўка, 145, Б-3	Вичовка		Пінск	Дзярж.	1552	Пін.	Украіна	
Вішава, 125, В-1	Вишово	Вішава	Дзераўная	Дзярж. (лен)	1556	Слон.	Гродз.	Слонімскі
Вішавічы, 136, Д-1	Вишевичи	Вішавічы	Вішавічы		1565	Пін.	Брэсц.	Пінскі
Вішанкі, 148, В-2	Вишенки	Вішанькі	Мазыр	Дзярж.	1560	Маз.	Гом.	Ельскі
Вішкавічы, 109, В-3		Вішкавічы	Чашнікі	Кішкі па Радзівілах		Пол.	Віц.	Чашніцкі
Вішнева, 115, А-4	Вишнево	не існуе	Вішнева	Шл.	1524	Ашм.	Гродз.	Смаргонскі
Вішнеў, 107, Г-1	Вишнев (Вишнево)	Вішнева	Вішнеў	Зяновічы і інш.	1414	Ашм.	Гродз.	Смаргонскі
Вішнеў, 115, В-4	Вишнев (Вишнево)	Вішнева	Вішнеў	Кн. Л.Сангушка, Камаеўская па Глябовічах і інш.	1435	Ашм.	Мін.	Валожынскі
Вішнеўка, 123, Б-2	Вишневка	Вішнеўка	Горадна	Дзярж.	1576	Гар.	Гродз.	Бераставіцкі

Назвы паселеных пунктаў, змешчаныя на Генеральнай карце. Нумар старонкі і індэкс (літара і лічба)	Назвы паводле крыніц	Сучасныя назвы	Да якога маёнтка належала	Уладанне на 1567 г.	Першае упамінанне	Павет ВКЛ, краіна на 1567 г.	Сучасная прыналежнасць	
							вобласць	раён
Вішнеўка, 124, Г-2	Вишневка	Вішнеўка	Крамяніца	Юндзілы і інш.	1567	Ваўк.	Гродз.	Зэльвенскі
Вішнёва, 115, Б-4	Вишнево (Вишнев)	Вішнёўка	Крэва	Дзярж.	1468	Ашм.	Гродз.	Смаргонскі
Вішнічы, 142, Б-3	Вишничи (Вишница, Вышницы)		Вішніцы	П.Сапега	1450	Бер.	Польшча	
Вішчын, 129, Г-3	Вищин	Вішчын	Вішчын	Дзярж. (лен)	1567	Рэч.	Гом.	Рагачоўскі
Вобрынае, 125, А-4	Обриное	Вялікая Вобрына	Вобрынае	Шл.	1567	Нав.	Гродз.	Карэліцкі
Вобчыч, 128, Д-2	Обчич	Вобча	Вобчыч		1567	Рэч.	Маг.	Бабруйскі
Вожнікі, 132, Г-4	Вожники (Возники)		Вожнікі	Кішкі	1441	Мель.	Польшча	
Возера, 126, А-4	Озеро	Возера	Вязань	М.Ю.Радзівіл	1588	Мен.	Мін.	Уздзенскі
Возера, 126, Б-1	Озеро	Возерскае	Мір	Ю.Ілініч	1582	Нав.	Гродз.	Карэліцкі
Возеры, 145, Г-3	Озеры		Дубровіца	Спадчыннікі кн.Гальшанскіх	1586	Пін.	Украіна	
Воінь, 142, Б-2	Воинь (Войня, Вогынь)		Берасце	Дзярж.	1416	Бер.	Польшча	
Войбаравічы, 108, В-2	Волборовичи (Войборычи, Войборовичи, Ольберовичи)	Вольберавічы	Войбаравічы	М.Ю.Радзівіл і інш.	1534	Ашм.	Віц.	Докшыцкі
Война́ва, 115, Д-3	Войново	не існуе	Любча	Кішкі	1601	Нав.	Гродз.	Навагрудскі
Войская, 133, В-4	Войская	не існуе	Лісоўчыцы	Кн. Капусты	1580	Бер.	Брэсц.	Камянецкі
Войстам, 107, Д-1	Войстом (Ушаков, Ушаково, Вшаков)	Войстам	Войстам	Шл.	1460	Ашм.	Гродз.	Смаргонскі
Войстантаў, 115, Б-3	Воистонтов	Войштавічы	Гальшаны	Спадчыннікі кн.Гальшанскіх	1602	Ашм.	Мін.	Валожынскі
Войткавічы, 124, Г-1	Войтковичи	Войткавічы	Ваўкавыйск	Дзярж.	1592	Ваўк.	Гродз.	Ваўкавыскі
Войткавічы, 147, Г-1	Войтковичи (Войсковичи)		Камень	Кат. царква	1561	Кіеў.	Украіна	
Войценева, 116, Г-2	Ойтенево (Отинево, Оитеневичи)	не існуе	Войценева	Шл.	1556	Мен.	Мін.	Валожынскі
Войшын, 133, Д-3	Войшин		Войшын		1566	Бер.	Польшча	
Воласава, 110, Б-3	Волосово	не існуе	Воласава		1601	Віц.	Віц.	Віцебскі
Волма, 116, Д-2	Волма (Вольма)	Волма	Волма	Кн. С.Збаражскі па Забярэзінскіх	1450	Мен.	Мін.	Дзяржынскі
Волма, 117, Д-2	Волма (Вольма)	Волма	Волма	Кн. Л.Сангушка і інш. па Глябовічах	1451	Мен.	Мін.	Смалявіцкі
Волпа, 123, Б-4	Волпа (Вольпа)	Воўпа	Волпа	Дзярж.	1449	Ваўк.	Гродз.	Ваўкавыскі
Волца, 125, Б-3	Волца (Вовца)	Волца	Волца	Шл.	1528	Нав.	Гродз.	Карэліцкі
Вольвічы, 145, А-4	Вольвичи (Волвичи)	Вуйвічы	Пінск	Дзярж.	1552	Пін.	Брэсц.	Пінскі
Вольжава, 114, Г-4	Ольжево (Ольшово, Волжово)	Вольжава	Вольжава	Кішкі і інш.	1460	Лід.	Гродз.	Лідскі
Вольная, 125, В-3	Вольная	Вольна	Вольная	Ю.Хадкевіч	1567	Нав.	Брэсц.	Баранавіцкі
Вольніца, 127, Д-4	Вольница	Вольніца	Вольніца	Прав. царква	1516	Нав.	Маг.	Глускі
Воля, 135, А-1	Воля Байковская и Рожанская	Воля	Ласасіная	В.Цішкевіч	1596	Слон.	Брэсц.	Пружанскі
Ворані, 109, Б-1	Ворони	Ворань	Ворань	Ю.Зяновіч	1563	Пол.	Віц.	Лепельскі
Ворацел, 142, А-4	Воротел		Берасце	Дзярж.	1566	Бер.	Польшча	
Вордаць, 119, В-4	Вордать	Ордаць	Шклоў	Е.Хадкевіч па Гаштаўтах	1604	Арш.	Маг.	Шклоўскі
Ворліна, 128, В-2	Орлино (Орлины)	Ворліна	Свіслач	Дзярж.	1513	Арш.	Маг.	Клічаўскі
Ворсічы, 139, В-1	Ворсичи	не існуе	Ворсічы	Кат. царква	1503	Маз.	Гом.	Калінкавіцкі
Ворсы, 142, А-2	Ворсы		Межырэчча	Кн. С.Збаражскі па Забярэзінскіх	1545	Бер.	Польшча	
Ворцель, 142, А-4	Вортель (Вортоль)		Ворцель	Багавіціны	1503	Бер.	Польшча	
Восава, 107, Г-4	Осово	Восава	Крывічы	Кішкі па Радзівілах	1606	Ашм.	Мін.	Мядзельскі
Восава, 116, Д-2	Осово	Восава	Койданава	М.Ю.Радзівіл па Гаштаўтах	1588	Мен.	Мін.	Стаўбцоўскі
Восава, 128, Г-2	Осово	Восава	Глуск	Спадчыннікі кн.Гальшанскіх	1524	Рэч.	Маг.	Бабруйскі
Восавец, 134, Б-4	Осовец	Восаўцы	Восавец	Шл.	1579	Бер.	Брэсц.	Бярозаўскі
Восаў, 146, А-1		Асавая				Пін.	Брэсц.	Столінскі
Восая, 143, А-4	Осая	Воса	Берасце	Дзярж.	1566	Бер.	Брэсц.	Кобрынскі
Воската, 104, Г-4	Воскота, Воскотово	Воската	Азярышча	Дзярж.	1563	Віц.	Віц.	Гарадоцкі
Востраў, 119, Д-4	Остров	Астравы	Магілёў	Дзярж.		Арш.	Маг.	Чавускі
Востраў, 123, В-2	Остров		Горадна	Дзярж.	1558	Гар.	Польшча	
Востраў, 124, В-3	Остров	Вострава	Востраў	Дзярж. (лен)	1567	Слон.	Гродз.	Зэльвенскі
Востраў, 126, А-1	Остров	не існуе	Дзераўна	Спадчыннікі Кезгайлаў	1591	Мен.	Мін.	Стаўбцоўскі
Востраў?, 127, Д-1	Остров	не існуе	Слуцк	Кн. Слуцкія	1459	Нав.	Мін.	Слуцкі
Востраў, 128, А-2	Остров	Стары Востраў	Востраў	Шл.	1499	Арш.	Маг.	Клічаўскі
Востраў, 133, Г-2			Янаў	Кат. царква		Бер.	Польшча	
Востраў, 136, А-1	Остров	Востраў	Востраў	М.Ю.Радзівіл і Кішкі	1539	Нав.	Брэсц.	Ляхавіцкі
Востраў, 136, А-3	Остров	Востраў	Востраў	Я.Гайка і інш.	1553	Нав.	Брэсц.	Ганцавіцкі
Востраў, 145, Б-3	Остров	Востраў	Востраў	Шл.	1512	Пін.	Брэсц.	Пінскі
Востраў Язерскі, 140, Г-2	Остров Езерский	не існуе	Рэчыца	Дзярж.	1598	Рэч.	Гом.	Рэчыцкі
Востраўна, 109, Б-2	Островна (Островно)	Астроўна		Кн. Друцкія-Саколінскія і інш.	1534	Пол.	Віц.	Лепельскі
Воўка, 126, А-2	Волка	Воўка	Койданава	М.Ю.Радзівіл па Гаштаўтах	1588	Мен.	Мін.	Дзяржынскі
Воўкавічы, 110, Д-2	Волковичи	Ваўкавічы	Рэпухаў	Кн.Адзінцэвічава і інш.	1481	Арш.	Віц.	Талачынскі
Воўкастаўцы, 133, Б-3	Волкоставцы (Волкостав, Волкоставляны)	не існуе	Камянец	Дзярж.	1567	Бер.	Брэсц.	Камянецкі
Воўчас, 120, Д-3	Волчас (Волчос, Волчоса)	Воўчас	Крычаў	Дзярж.	1445	Мсц.	Маг.	Крычаўскі
Воўчын, 107, В-2	Волчын	Воўчына	Свір	Кн. Свірскія і М.Ю.Радзівіл і інш.	1472	Ашм.	Мін.	Мядзельскі
Воўчын, 133, Г-2	Волчин (Волчын)	Воўчын	Воўчын	Солтаны	1533	Бер.	Брэсц.	Камянецкі
Воўчычы, 145, В-3	Волчичи		Пінск	Дзярж.	1552	Пін.	Украіна	
Вохабна, 107, В-3	Охобно	Вохабні	Вохабна		1584	Ашм.	Мін.	Мядзельскі
Вохар, 130, А-4	Охор	не існуе	Крычаў	Дзярж.	1604	Мсц.	Маг.	Чэрыкаўскі
Вошкавічы, 125, Г-3	Вошковичи	Ураджайная (да 1971 Вошкаўцы)	Вошкавічы	Шл.	1586	Нав.	Брэсц.	Ляхавіцкі
Вугалец, 127, А-3	Уголец	Вугалец	Балоча	І.Лядскі	1584	Мен.	Мін.	Пухавіцкі
Вугальнікі, 103, Д-1	Угольники	Вугальнікі		Дзярж. (лен)	1522	Пол.	Віц.	Мёрскі
Вугальнікі, 114, Г-2	Уголлики	Вугольнікі	Вугальнікі	Дзярж. (лен)	1567	Лід.	Гродз.	Шчучынскі
Вуглевічы, 126, Г-3	Углевичи	Вуглы	Слуцк	Кн. Слуцкія	1583	Нав.	Мін.	Капыльскі
Вуглы, 119, В-4	Углы		Вуглы	Дзярж. (лен)	1560	Арш.	Маг.	Шклоўскі
Вуглы, 134, Д-4	Углы	не існуе	Кобрын	Дзярж.	1563	Бер.	Брэсц.	Кобрынскі
Вуглы, 148, Г-4	Углы	не існуе			1579	Кіеў.	Гом.	Нараўлянскі
Вугляны, 116, В-4	Угляны	Вугляны	Буцэвічы	Глябовічы і інш.	1600	Мен.	Мін.	Мінскі
Вугор, 102, Д-1	Угор	не існуе	Браслаў	Дзярж.	1550	Брас.	Віц.	Браслаўскі
Вуграў, 132, В-1	Угров		Вуграў	Кішкі	1558	Дар.	Польшча	
Вужаніца, 110, А-2	Уженица	не існуе	Вужаніца		1592	Віц.	Віц.	Віцебскі
Вужыкі, 133, Г-3	Ужики	Вужыкі	Воўчын	Солтаны		Бер.	Брэсц.	Камянецкі
Вужынец, 149, А-1	Ужынец	Вужынец	Вужынец		1591	Маз.	Гом.	Калінкавіцкі
Вузкае, 105, Б-2	Ускоe		Усвят	Дзярж.	1571	Віц.	РФ	
Вузла, 107, Г-3	Узла	Узла	Вузла	Кн. С.Збаражскі і інш.	1524	Ашм.	Мін.	Мядзельскі
Вузла, 107, Г-3	Узла	не існуе	Вузла	Дзярж. (лен)	1552	Ашм.	Мін.	Мядзельскі
Вузлоўцы?, 124, В-4	Узловцы (Узловсы, Узловск, Узловье, Узловицы)	не існуе	Вузлоўцы	Кн. А.Вішнявецкі і інш.	1528	Слон.	Гродз.	Дзятлаўскі
Вузляны, 127, А-1	Узляны (Ужляны)	Узляны	Пярэжыр	Кат. царква	1582	Мен.	Мін.	Пухавіцкі
Вусава, 126, Г-3	Усово	Вусава	Капыль	Кн. Слуцкія	1543	Нав.	Мін.	Капыльскі
Вусце, 103, Б-1	Устье (Усте, Устье Чемери)	не існуе		Шл.	1552	Пол.	Віц.	Полацкі
Вусце, 111, Д-1	Усте (Устье)	Вусце	Расасна	Дзярж. (лен)	1595	Арш.	Віц.	Дубровенскі
Вусце, 124, А-4	Устье	Вусце	Здзяцель	Кн. К.Астрожскі	1580	Слон.	Гродз.	Дзятлаўскі
Вуць, 141, Д-2	Уть (Утье)	Уць	Гомей	Дзярж.	1560	Рэч.	Гом.	Добрушскі
Выгаланы, 107, Г-1	Вигаланы	Выгаляненты	Выгаланы		1591	Ашм.	Гродз.	Смаргонскі
Выганашча, 136, Б-1	Выгоноща (Выгонощ, Выногощ)	Выганашчы	Выганашч	Кішкі па Радзівілах	1539	Нав.	Брэсц.	Івацэвіцкі
Выганічы, 116, Г-3	Выгоничи	Выганічы	Выганічы	Шл.	1552	Мен.	Мін.	Валожынскі
Выганка, 142, А-2			Межырэчча	Кн. С.Збаражскі па Забярэзінскіх		Бер.	Польшча	

Назвы населеных пунктаў, змешчаныя на Генеральнай карце. Нумар старонкі і індэкс (літара і лічба)	Назвы паводле крыніц	Сучасныя назвы	Да якога маёнтка належала	Уладанне на 1567 г.	Першае упамінанне	Павет ВКЛ, краіна на 1567 г.	Сучасная прыналежнасць вобласць	раён
Выгнанцы, 142, Б-4			Вішніцы	П.Сапега		Бер.	Польшча	
Выдрэя, 110, Б-4	Выдрея (Выдренье, Ведрея)	Вялікая Выдрэя	Любашкава	Дзярж.	1450	Віц.	Віц.	Лёзненскі
Выжлавічы, 135, Д-4	Выжловичи	Выжлавічы	Выжлавічы	Шл.	1562	Пін.	Брэсц.	Пінскі
Выжляцін, 105, Д-2	Выжлятин (Выжлятино)	не існуе	Вужляціна		1593	Віц.	Віц.	Віцебскі
Вызгірды, 114, Б-4	Вызгирды	Візгірды	Вызгірды	Шл.	1567	Лід.	Гродз.	Воранаўскі
Вызна, 137, А-1	Вызна (Визна)	Красная Слабада (да 1923 Вызна)	Капыль	Кн. Слуцкія	1543	Нав.	Мін.	Салігорскі
Вылаз, 136, Д-2	Вылаз (Вылазов, Вызла, Улаз, Влызы, Влазки)	Вылазы	Вылазы	Шл.	1552	Пін.	Брэсц.	Пінскі
Вымна, 110, А-4	Вымна	Вымна	Латыгала	Кіселі	1594	Віц.	Віц.	Віцебскі
Высацк, 125, В-1	Высоцк (Высокое)	Высацк	Высацк	Шл.	1553	Слон.	Гродз.	Слонімскі
Высокае, 110, Д-4	Высокое	Высокае	Высокае		1607	Арш.	Віц.	Аршанскі
Высокае, 119, В-3	Высокое (Высоцк)	Старое Высокае	Шклоў	Е.Хадкевіч па Гаштаўтах	1495	Арш.	Маг.	Шклоўскі
Высокае, 120, Д-1	Высокое	Высокае	Магілёў	Дзярж.	1560	Арш.	Маг.	Чавускі
Высокае, 122, Д-1	Высокое (Высокно)		Высокае	М.К.Радзівіл	1494	Дар.	Польшча	
Высокае, 133, В-3	Высокое	Высокае	Высокае	С.Хлявіцкі па Петкавічах	1492	Бер.	Брэсц.	Камянецкі
Высокае, 136, Д-2	Высокое	Высокае	Высокае	Дзярж. (лен)	1552	Пін.	Брэсц.	Пінскі
Высокае, 148, В-1	Высокое	не існуе	Высокае	Шл.	1538	Кіеў.	Гом.	Ельскі
Высокае, 149, Б-2	Высокое	Высокае	Брагін	Кн.Вішнявецкія	1571	Кіеў.	Гом.	Хойніцкі
Высоцк, 146, В-1	Высоцк		Дубровіца	Спадчыннікі кн.Гальшанскіх	1554	Пін.	Украіна	
Высоцкае, 115, В-2	Высоцкое	Высоцкія	Кандрацішкі		1587	Ашм.	Гродз.	Іўеўскі
Выступавічы, 148, Г-2	Выступовичи		Выступавічы	Гарнастаі	1518	Кіеў.	Украіна	
Вытрасі, 107, Г-4	Вытреси	Вытраскі	Крывічы	Кішкі па Радзівілах	1606	Ашм.	Мін.	Мядзельскі
Вычалкі, 133, Д-4	Вычолки	Вычулкі	Вычалкі		1522	Бер.	Брэсц.	Брэсцкі
Вычалкі, 142, А-4	Вычолки		Берасце	Дзярж.	1566	Бер.	Польшча	
Вышадкі, 105, В-1	Вышедки	Вышадкі	Усвят	Дзярж.	1571	Віц.	Віц.	Гарадоцкі
Вышалгаў, 147, А-3	Вишолгов	Вышалаў	Смядынь	Кн. К.Астрожскі	1520	Маз.	Гом.	Петрыкаўскі
Вышкава, 125, Б-4	Вышково	Вышкава	Вышкава	Шл.	1566	Нав.	Гродз.	Карэліцкі
Вышкаў, 132, В-1	Вышков		Вышкаў	А.Врылеўскі		Дар.	Польшча	
Вышкі, 122, Д-3	Вышки					Бель.	Польшча	
Вышонкі, 132, А-4	Вышонки					Бель.	Польшча	
Вяда, 135, Б-4	Вяда (Вядо, Великое Вядо)	да 1944 Вяда	Пінск	Дзярж.	1400	Пін.	Брэсц.	Івацэвіцкі
Вядзец, 109, Г-4	Вядец (Вядцо, Вятцо, Вятец)	да 1969 Вядзец	Вядца	Кат. царква	1545	Арш.	Віц.	Сенненскі
Вядрына, 109, В-3	Ведрино (Ведрень)	Вялікая Вядрэнь	Чашнікі	Кішкі па Радзівілах	1560	Пол.	Віц.	Чашніцкі
Вядрынь, 109, В-3	Ведрынь	Малая Вядрэнь	Мялешкавічы	Кн. Лукомскія	1571	Пол.	Віц.	Чашніцкі
Вяжа, 106, Д-3	Вяжа	Вяжы	Вяжа	С.Роскі	1567	Ашм.	Гродз.	Ашмянскі
Вяжышча, 110, Б-1	Вежыще (Вязищи, Выжища, Вяжища)	не існуе		Прав. царква	1508	Пол.	Віц.	Бешанковіцкі
Вяз, 100, Б-4					1503	Расія	РФ	
Вязавая, 147, Г-4	Вязовая (Вязовляне)	Вязавая		Кат. царква	1500	Кіеў.	Гом.	Лельчыцкі
Вязавец, 116, Б-2	Вязовец (Везовец)	Вязавец	Вязавец	Шл.	1554	Ашм.	Мін.	Маладзечанскі
Вязавец, 124, Б-4	Вязовец (Везовец)	Вензавец	Вязавец	Я.Сіняўскі па Глябовічах і інш.	1448	Слон.	Гродз.	Дзятлаўскі
Вязань, 116, Д-4	Вязань (Вязинь)	Вязань	Вязань	М.Ю.Радзівіл	1478	Мен.	Мін.	Дзяржынскі
Вязаўніцы, 128, Б-1	Вязовницы	Вязаўніца	Жыцін	Кн. Ю.Збаражскі і інш. па Насілоўскіх	1594	Мен.	Маг.	Асіповіцкі
Вязок, 139, Г-2	Везок (Вязок)	не існуе	Мазыр	Дзярж.	1552	Маз.	Гом.	Калінкавіцкі
Вязы, 128, В-1	Вязы (Вязье)	Вяззе	Свіслач	Дзярж.	1560	Мен.	Маг.	Асіповіцкі
Вязынь, 116, А-3	Вязынь	Вязынь	Вязынь	Осцікі і інш.	1457	Мен.	Мін.	Вілейскі
Вяйсеі, 113, В-2	Вейсеи (Вейсея, Вейсей)		Вяйсеі	Копці	1531	Гар.	Літва	
Вялейка, 108, Д-2	Велейка (Вилейка)	Вілейка	Вялейка	В.Цішкевіч	1556	Мен.	Віц.	Докшыцкі
Вялейка, 120, Д-1	Велейка	Вілейка	Магілёў	Дзярж.		Арш.	Маг.	Чавускі
Вялецін, 149, Б-2	Велети	Веляцін	Брагін	Кн.Вішнявецкія	1571	Кіеў.	Гом.	Хойніцкі
Вялешын, 126, В-3	Велешин (Велешино)	Вялешына 2	Душава	Багавіціны і інш.	1550	Нав.	Мін.	Капыльскі
Вялікае, 116, Б-1	Великое	не існуе	Лебедзева	М.К.Радзівіл	1575	Ашм.	Мін.	Маладзечанскі
Вялікае, 116, Д-2	Великое Село	Вялікае Сяло	Койданава	М.Ю.Радзівіл па Гаштаўтах	1588	Мен.	Мін.	Дзяржынскі
Вялікае, 126, Б-1	Великое	Вялікае Сяло	Мір	Ю.Іллініч	1587	Нав.	Гродз.	Карэліцкі
Вялікае Сяло, 110, Г-2	Великое Село	Вялікае Сяло	Вялікае Сяло	Шл.	1529	Арш.	Віц.	Сенненскі
Вялікая Ваверка, 114, Д-3	Ваверка (Великая Ваверка, Старая Ваверка)	Ваверка	Ваверка	Юндзілы і інш.	1460	Лід.	Гродз.	Лідскі
Вялікая Дубровіца, 142, А-4						Бер.	Польшча	
Вялікая Пруска, 134, В-1	Великая Пруска (Великий Прусец)	Пруска Велівейская	Камянец	Дзярж.	1577	Бер.	Брэсц.	Камянецкі
Вялікі Ліствін, 150, В-2	Великий Листвин		Любеч	Дзярж. па Гаштаўтах	1508	Кіеў.	Украіна	
Вялікія Наўгароды, 102, Г-4	Новгороды Большие	Наўгароды	Браслаў	Дзярж.	1566	Брас.	Віц.	Мёрскі
Вялікія Салечнікі, 115, Б-1	Солечники (Солшники, Солешники, Сольчники)		Вял. Салечнікі	М.Ю.Радзівіл і інш.	1387	Віл.	Літва	
Вялідзічы, 110, А-4	Велидичи (Вилидичи)	не існуе	Тулава	Кн. Жылінскія	1530	Віц.	Віц.	Лёзненскі
Вялікая Балваня, 126, Д-2	Великая Балваня (Балвань)	Загорнае (да 1964 Вялікая Балвань)	Клецк	М.К.Радзівіл	1552	Нав.	Мін.	Клецкі
Вялікая Бераставіца, 123, В-3	Берестовица (Великая Берестовица)	Вялікая Бераставіца	Вял. Бераставіца	Хадкевічы	1513	Гар.	Гродз.	Бераставіцкі
Вялікая Гаць, 135, В-4	Великая Гать	Вялікая Гаць	Пінск	Дзярж.	1552	Пін.	Брэсц.	Івацэвіцкі
Вялікая Рыта, 143, А-3	Великая Рита	Велікарыта	Берасце	Дзярж.	1566	Бер.	Брэсц.	Маларыцкі
Вялікі Бор, 149, А-2		Вялікі Бор				Кіеў.	Гом.	Хойніцкі
Вялікі Быкоў, 137, А-3	Великий Быков	Вялікі Быкоў	Слуцк	Кн. Слуцкія	1566	Нав.	Мін.	Слуцкі
Вялікі Іст, 103, Д-2	Великий Ист	Іст		Дзярж.	1558	Пол.	Віц.	Мёрскі
Вялікія Арлы, 146, А-2	Великие Орлы	Вялікія Арлы	Вялікія Арлы		1507	Пін.	Брэсц.	Столінскі
Вялікія Дольцы, 108, Б-4	Дольцы (Великие Дольцы, Долчане)	Вялікія Дольцы	Вялікія Дольцы	Прав. царква	1390	Пол.	Віц.	Ушацкі
Вялікія Сцяблевічы, 137, Г-2		Вялікія Сцяблевічы	Петрыковічы	Кн. Слуцкія		Маз.	Гом.	Жыткавіцкі
Вялічкава, 133, Г-2		Вялічкавічы	Янаў	Кат. царква		Бер.	Брэсц.	Камянецкі
Вялічкавічы, 109, Б-2	Величковичи	Вялічкаўцы		Дзярж. (лен)	1508	Пол.	Віц.	Ушацкі
Вялічкавічы, 137, Б-2	Величковичи	Вялічкавічы	Слуцк	Кн. Слуцкія	1582	Нав.	Мін.	Салігорскі
Вяляўск, 148, В-1	Веляяск (Велавск, Велявско, Веловско)	Валаўск	Вяляўск	Солтаны і інш.	1525	Кіеў.	Гом.	Ельскі
Вяляцічы, 118, В-1		Вяляцічы	Барысаў	Дзярж.		Арш.	Мін.	Барысаўскі
Вянужа, 103, Г-1	Венужа	Вянужа		Шл.	1552	Пол.	Віц.	Мёрскі
Вяпраты, 116, Б-4	Вепраты (Выпраты, Вепряты)	Вяпраты	Вяпраты	В.Цішкевіч і інш.	1500	Мен.	Мін.	Лагойскі
Вярбілава Слабада, 100, В-2	Вербилова Слобода (Вербилово)			Корсакі і інш.	1503	Пол.	РФ	
Вярбілавічы, 124, А-2	Вербиловичи	Вярбілкі	Ражанка	Пацы	1599	Лід.	Гродз.	Шчучынскі
Вярсока, 114, Б-2	Версока		Вярсока	Шл.	1445	Лід.	Літва	
Вярховічы, 133, В-3	Верховичи	Вярховічы	Вярховічы	Копці	1492	Бер.	Брэсц.	Камянецкі
Вярхоўе, 105, Г-4	Верховье		Дрэчы Лукі	Кн. Друцкія-Саколінскія	1450	Віц.	РФ	
Вярхоўе, 109, В-4	Верховье	Вярхоўе	Вярхоўе	Кн. Лукомскія і інш.	1552	Пол.	Віц.	Бешанковіцкі
Вярэбішкі, 115, Б-4	Веребишки (Воробишки)	Вярэбушкі	Вярэбішкі	Кат. царква	1468	Ашм.	Гродз.	Смаргонскі
Вярэйцы, 128, В-1	Верейцы	Вярэйцы	Жыцін	Кн. Ю.Збаражскі і інш. па Насілоўскіх	1560	Мен.	Маг.	Асіповіцкі
Вярэча, 105, Г-2	Верече	Вярэчча	Усвят	Дзярж.	1530	Віц.	Віц.	Гарадоцкі
Вята, 102, В-4	Вята	Вята	Вята	М.Сіняўскі па Сапегах	1515	Брас.	Віц.	Мёрскі
Вятчын, 138, В-1		Вятчын	Скавышчын	Кн. Слуцкія		Нав.	Гом.	Жыткавіцкі
Вяхраны, 121, В-1	Вехраны	не існуе	Мсціслаў	Дзярж.	1583	Мсц.	Маг.	Мсціслаўскі
Вяцевічы, 124, Д-3	Ветевичи	Вецявічы	Слонім	Дзярж.	1580	Слон.	Гродз.	Слонімскі
Вяцера, 109, Г-4	Вятеро (Вечер)	Вяцера	Лукомль	Кн. Лукомскія і інш.	1563	Арш.	Віц.	Чашніцкі
Вячэра, 109, Г-4	Вечера	не існуе	Вяцера	Кат. царква	1563	Арш.	Віц.	Чашніцкі
Вячэрына, 111, Д-1	Вечерыно	Вячэрына	Дуброўна	Я.Глябовіч	1607	Арш.	Віц.	Дубровенскі

Назвы населеных пунктаў, змешчаныя на Генеральнай карце. Нумар старонкі і індэкс (літара і лічба)	Назвы паводле крыніц	Сучасныя назвы	Да якога маёнтка належала	Уладанне на 1567 г.	Першае упамінанне	Павет ВКЛ, краіна на 1567 г.	Сучасная прыналежнасць	
							вобласць	раён
Габятаўшчызна, 123, Г-2	Гобятовщызна		Габятаўшчызна	Хадкевічы	1589	Гар.	Польшча	
Гавенавічы, 109, Д-3	Говеновичи	Пасёмкавічы (да 1958 Гавенавічы)	Лукомль	Кн. Лукомскія і інш.	1563	Арш.	Мін.	Крупскі
Гавенавічы, 125, Д-1	Говеновичи (Гоголица)	Падгорная (да 1964 Гавінавічы)	Гавенавічы	Г.Кімбулатавіч па Іллінічах	1510	Слон.	Брэсц.	Баранавіцкі
Гавуцевічы, 115, А-4	Гаутевичи (Гавутевичи)	Гавуці	Смаргонь	Зяновічы	1579	Ашм.	Гродз.	Смаргонскі
Гавязна, 126, В-1	Говезна (Говызна)	Вішнявец (да 1964 Гавязна II)	Гавязна	Пацы	1450	Нав.	Мін.	Стаўбцоўскі
Гагалік, 135, А-2	Гоголик	Вялікі Галік	Слонім	Дзярж.	1556	Слон.	Брэсц.	Івацэвіцкі
Гагаліца, 117, В-1	Гоголица	Галіца	Астрожчыцы	Гарнастаі	1442	Мен.	Мін.	Мінскі
Гадзілавічы, 129, Г-3	Годиловичи	Гадзілавічы	Рагачоў	Дзярж.	1515	Рэч.	Гом.	Рагачоўскі
Гадуцішкі, 107, А-2	Голутишки (Олутишки, Гойдутишки)		Гадуцішкі	Кішкі па Радзівілах	1509	Ашм.	Літва	
Гадынуў, 132, Г-4						Мель.	Польшча	
Газа, 106, Г-3	Гоза	Газа	Варняны	Шл.	1553	Віл.	Гродз.	Астравецкі
Гайцянішкі, 115, Б-1	Гайтенишки (Гайтунишки)	Гайцюнішкі	Гайцянішкі	Шл.	1567	Ашм.	Гродз.	Воранаўскі
Галавачы, 126, В-2	Головачи	Галавачы	Магільная	Пацы	1592	Нав.	Мін.	Уздзенскі
Галавачэвічы, 123, А-4	Головачевичи (Головачи)	Галавачы	Галавачэвічы	Л.Клочка	1556	Гар.	Гродз.	Гродзенскі
Галавачэвічы, 129, Д-4	Головачевичи	Галавачы	Чачэрск	Дзярж.	1585	Рэч.	Гом.	Буда-Кашалёўскі
Галавенічы, 132, Б-3				Кат. царква		Дар.	Польшча	
Галавенчычы, 120, Д-1	Головенчичи (Головичи, Головки)	Галавенчыцы	Магілёў	Дзярж.	1560	Арш.	Маг.	Чавускі
Галавінцы, 140, В-1	Головинцы	Галавінцы	Гомей	Дзярж.	1560	Рэч.	Гом.	Гомельскі
Галавічы, 120, В-2	Головичи	Галавічы	Магілёў	Дзярж.	1560	Арш.	Маг.	Дрыбінскі
Галавічы, 135, В-1	Головичи	Галавіцкія	Здзітаў		1586	Слон.	Брэсц.	Бярозаўскі
Галаўнічы, 113, Д-3	Головничи	Галаўнічы	Горадна	Дзярж.	1558	Гар.	Гродз.	Гродзенскі
Галаўня, 103, Д-4	Головня	Галаўні		Корсакі	1507	Пол.	Віц.	Полацкі
Галенчыцы, 134, А-2	Голенчицы (Голенчичи, Голенищевичи)	не існуе	Галенчыцы	Шл.	1507	Бер.	Брэсц.	Пружанскі
Галенчычы, 135, Б-3	Голенчычы	Галенчыцы	Слонім	Дзярж.	1602	Слон.	Брэсц.	Івацэвіцкі
Галенька, 124, В-3	Голенька	Старая Галынка	Востраў	Дзярж. (лен)	1570	Слон.	Гродз.	Зэльвенскі
Галешаў, 142, В-4			Яблачна			Бер.	Польшча	
Галічы, 131, А-2	Галичи (Чисто Поле)	Галічы	Крычаў	Дзярж.	1604	Мсц.	Маг.	Клімавіцкі
Галкавічы, 120, Г-4	Галковичи	Галкавічы	Мсціслаў	Дзярж.	1592	Мсц.	Маг.	Мсціслаўскі
Галкі, 149, Г-4	Галки	Галкі	Брагін	Кн.Вішнявецкія	1512	Кіеў.	Гом.	Брагінскі
Галодна, 141, Б-1	Голодно (Голодна)	Новаіванаўка (да 1924 Галодная)	Чачэрск	Дзярж.	1503	Рэч.	Гом.	Веткаўскі
Галоднічы, 107, Г-1	Голодничи	Краснаазёрнае (да 1964 Галоднічы)			1591	Ашм.	Гродз.	Смаргонскі
Галомысль, 103, Г-2	Голомысль (Голомысл, Голомышль, Голомый)	Галомысла	Галомысль	Глябовічы	1510	Пол.	Віц.	Мёрскі
Галоўна, 142, В-3			Аполе	Ю.Осцік		Бер.	Польшча	
Галоўск, 109, В-4	Головск	Галоўск	Сянно	Спадчыннікі кн. Сенскага	1609	Віц.	Віц.	Сенненскі
Галоўчын, 119, В-1	Головчин (Головчын)	Галоўчын	Галоўчын	Кн. Я.Мікіціні́ч	1435	Арш.	Маг.	Бялыніцкі
Галоўчыцы, 130, Б-3	Головчицы (Головчичи, Соловчичи)	Галоўчыцы	Прапойск	Дзярж.	1526	Рэч.	Маг.	Чэрыкаўскі
Галоўчычы, 103, Б-3	Головчичи (Головчычы)	Галоўчыцы	Галоўчыцы	Шл.	1552	Пол.	Віц.	Расонскі
Галоўчычы, 134, Д-4	Головчычы	Галоўчыцы			1546	Бер.	Брэсц.	Драгічынскі
Галоўчычы, 138, В-3	Головчичи	Старыя Галоўчыцы	Петрыковічы	Кн. Слуцкія	1560	Маз.	Гом.	Петрыкаўскі
Галошава, 119, А-2	Голошово	Галошава	Стараселле	Спадчыннікі кн.Талачынскага	1541	Арш.	Віц.	Талачынскі
Галубічы, 108, Б-3	Голубичи	Галубічы	Галубічы	Корсакі	1431	Пол.	Віц.	Глыбоцкі
Галумавічы, 115, Г-3	Галумовичи, Лугомы	Лугамавічы	Лотва	Дзярж. па Гаштаўтах	1584	Ашм.	Гродз.	Іўеўскі
Галынка, 124, Б-3	Голынка	Галынка	Ліпічна	Дзярж. па Давойнах	1577	Лід.	Гродз.	Шчучынскі
Галынка, 125, В-4	Голынка	Галынка	Чэрніхава	С.Глябовіч і інш.	1552	Нав.	Брэсц.	Баранавіцкі
Галынцы, 119, Г-2	Голынцы	Галынец 1	Галынцы		1579	Арш.	Маг.	Магілёўскі
Галынь, 115, Д-3	Голынь (Голынье)	Галынь	Галынь	Шл.	1567	Нав.	Гродз.	Навагрудскі
Галышын, 120, Б-1	Голышин	Галышына	Горы	Спадчыннікі кн.Талачынскага	1607	Арш.	Маг.	Горацкі
Галькі, 109, Д-2	Гальки (Ольки, Голки, Ольхово)	Галькі	Астапкавічы	Кн. А.Вішнявецкі і Шэметы па Кезгайлах	1540	Арш.	Мін.	Крупскі
Гальцова, 110, Д-2	Гольцово	Малое Гальцэва	Гальцова		1510	Арш.	Віц.	Талачынскі
Гальчуны, 106, Г-4	Гольчуны (Гольчунцы)	Гальчуны	Гальчуны	Кат. царква	1484	Ашм.	Гродз.	Астравецкі
Гальшаны, 115, Б-3	Гольшаны (Ольшаны)	Гальшаны	Гальшаны	Спадчыннікі кн.Гальшанскіх	1388	Ашм.	Гродз.	Ашмянскі
Галяні, 119, Д-4	Голени (Голенищевичи)	Галяні 1	Магілёў	Дзярж.	1560	Арш.	Маг.	Магілёўскі
Галяшова, 135, В-2	Голешово (Голешов)	не існуе	Галяшова	Шл.	1562	Слон.	Брэсц.	Бярозаўскі
Ганезь, 122, А-2	Ганезь (Гонедзь)		Райгарад	Кішкі па Радзівілах	1358	Бель.	Польшча	
Ганна, 143, Б-1			Яблачна			Бер.	Польшча	
Ганнаўка, 131, Б-3	Ганнувка	да 1975 Ганнаўка	Крычаў	Дзярж.	1604	Мсц.	Маг.	Хоцімскі
Ганута, 116, А-1	Ганута (Гнута)	не існуе	Ганута	Кн. Л.Сангушка, С.Садоўскі і інш.	1527	Ашм.	Мін.	Вілейскі
Ганцавічы, 115, Д-1	Ганцовичи	Ганцавічы	Ганцавічы	Шл.	1567	Лід.	Гродз.	Лідскі
Ганцавічы, 117, А-3	Ганцевичи	Ганцавічы	Каршакавічы	В.Цішкевіч, Осцікі і інш.	1594	Мен.	Мін.	Барысаўскі
Ганцавічы, 119, В-2		Ганцавічы	Шклоў			Арш.	Маг.	Шклоўскі
Ганчары, 124, А-4	Гончары	Ганчары	Вязавец	Я.Сіняўскі па Глябовічах і інш.	1583	Слон.	Гродз.	Дзятлаўскі
Ганявічы, 117, Б-2	Ганевичи	Ганявічы	Ганявічы	Кат. царква	1395	Мен.	Мін.	Лагойскі
Ганявічы, 125, Д-4	Ганевичи	Ганявічы	Клецк	М.К.Радзівіл	1577	Нав.	Мін.	Клецкі
Гарабурдзішкі, 106, Д-2	Гарабурдишки		Гарабурдзішкі		1593	Віл.	Літва	
Гаравец, 108, Д-2	Горовец (Горавец)	Гаравец	Гаравец	Кішкі па Радзівілах і інш.	1590	Мен.	Мін.	Лагойскі
Гаравец, 117, А-1	Горовец (Горавец)		Гаравец	Зяновічы і інш.	1523	Мен.	Мін.	Лагойскі
Гарадзенка, 119, В-3	Городенка	Гарадзянка	Шклоў	Е.Хадкевіч па Гаштаўтах	1550	Арш.	Маг.	Шклоўскі
Гарадзец, 103, Д-1	Городец	Гарадзец	Гарадзец	Кн. Друцкія-Саколінскія	1533	Пол.	Віц.	Шаркаўшчынскі
Гарадзец, 109, Д-4	Городец	Высокі Гарадзец	Шчыдут	Кн. Лукомскія і інш.	1547	Арш.	Віц.	Талачынскі
Гарадзец, 110, Б-1	Городец (Городно)	Гарадзец	Гарадзец		1531	Віц.	Віц.	Бешанковіцкі
Гарадзец, 120, А-2	Городец	Гарадзец	Горы	Спадчыннікі кн.Талачынскага	1590	Арш.	Маг.	Горацкі
Гарадзец, 128, Б-4	Городец	Гарадзец	Свіслач	Дзярж.	1560	Арш.	Маг.	Кіраўскі
Гарадзец, 129, А-2	Городец	Гарадзец	Быхаў	Я.Хадкевіч	1550	Арш.	Маг.	Быхаўскі
Гарадзец, 134, Д-4	Городец	Гарадзец	Кобрын	Дзярж.	1597	Бер.	Брэсц.	Кобрынскі
Гарадзец, 147, Д-3	Городец		Камень	Кат. царква	1581	Кіеў.	Украіна	
Гарадзечна, 115, Б-4	Городечно	Гарадзечна	Лоск	Кішкі і М.Чыж	1489	Ашм.	Мін.	Валожынскі
Гарадзечна, 125, А-2	Городечна (Гродечно)	Гарадзечна	Гарадзечна	Шл.	1428	Нав.	Гродз.	Навагрудскі
Гарадзея, 125, В-4	Городея	Гарадзея	Гарадзея	А.Валовіч і інш.	1551	Нав.	Мін.	Нясвіжскі
Гарадзілава, 116, Б-1	Городилово (Городилов)	Гарадзілава	Гарадзілава	Шл.	1443	Ашм.	Мін.	Маладзечанскі
Гарадзілавічы, 103, А-2	Городиловичи	Гарадзілавічы	Асвея	Кішкі	1533	Пол.	Віц.	Верхнядзвінскі
Гарадзішча?, 102, Г-3	Городище (Городиш)	не існуе	Гарадзішча	Дзярж. і шл.	1506	Брас.	Віц.	Мёрскі
Гарадзішча, 107, Б-4	Городище	Гарадзішча	Ваўкалата	Ю.Хадкевіч па кн.Слуцкіх	1558	Ашм.	Віц.	Докшыцкі
Гарадзішча, 116, Д-4	Городище	Гарадзішча	Гарадзішча	Шалухі і кн.Палубінскія	1547	Мен.	Мін.	Мінскі
Гарадзішча, 117, Г-2	Городище	Гарадзішча	Смалявічы	М.Ю.Радзівіл	1544	Мен.	Мін.	Мінскі
Гарадзішча, 119, Б-4	Городище	Гарадзішча	Шклоў	Е.Хадкевіч па Гаштаўтах	1541	Арш.	Маг.	Шклоўскі
Гарадзішча, 119, Д-1		Гарадзішча	Быхаў	Я.Хадкевіч		Арш.	Маг.	Магілёўскі
Гарадзішча, 125, В-3	Городище	Гарадзішча	Гарадзішча	Е.Хадкевіч па Карыцкіх і інш.	1442	Нав.	Брэсц.	Баранавіцкі
Гарадзішча, 127, Г-1	Городище	Гарадзішча	Грэск	Дзярж.	1590	Нав.	Мін.	Слуцкі
Гарадзішча, 128, Д-1	Городище	Гарадзішча	Глуск	Спадчыннікі кн. Гальшанскіх	1557	Рэч.	Маг.	Глускі
Гарадзішча, 136, Д-2	Городище (Гродзище)	Гарадзішча	Пінск	Дзярж.	1512	Пін.	Брэсц.	Пінскі
Гарадзішча, 142, Б-3	Городище		Гарадзішча	С.Нарушэвіч і Д.Пац	1492	Бер.	Польшча	
Гарадзішча, 144, Д-1			Камень Кашырскі	Кн. Л.Сангушка		Вал.	Украіна	

Назвы населеных пунктаў, змешчаныя на Генеральнай карце. Нумар старонкі і індэкс (літара і лічба)	Назвы паводле крыніц	Сучасныя назвы	Да якога маёнтка належала	Уладанне на 1567 г.	Першае упамінанне	Павет ВКЛ, краіна на 1567 г.	Сучасная прыналежнасць	
							вобласць	раён
Гарадзішча, 146, Б-1			Дубровіца	Спадчыннікі кн.Гальшанскіх		Пін.	Украіна	
Гарадзяцічы, 138, В-2	Городятичи	Малыя Гарадзяцічы	Глуск Пагарэлы	А.Ласкі і інш. па кн.Гальшанскіх	1557	Нав.	Мін.	Любанскі
Гарадзяцічы, 138, В-2	Городятичи	Вялікія Гарадзяцічы	Скавышчын	Кн. Слуцкія	1565	Нав.	Мін.	Любанскі
Гараднiца, 113, Д-2	Городница	не існуе			1560	Гар.	Гродз.	Гродзенскі
Гараднoе, 145, Б-4	Городное (Воля Городная)	Гарадная	Пінск	Дзярж.	1598	Пін.	Брэсц.	Столінскі
Гарадняны, 134, В-3	Городняны	Гарадняны	Кобрын	Дзярж.	1597	Бер.	Брэсц.	Пружанскі
Гарадок, 104, Г-4	Городок	Гарадок	Азярышча	Дзярж.	1567	Віц.	Віц.	Гарадоцкі
Гарадок, 109, А-4	Городок	Гарадок	Гарадок	Кн. Друцкія-Саколінскія	1511	Пол.	Віц.	Шумілінскі
Гарадок, 119, Б-2	Городок	Гарадок	Стараселле	Спадчыннікі кн.Талачынскага	1591	Арш.	Маг.	Шклоўскі
Гарадок, 123, Г-2	Городок (Гродок)		Гарадок	Хадкевічы	1498	Гар.	Польшча	
Гарадок (Ярад-Гарадок), 116, В-2	Городок (Петковский, Печковский, Петьковский, Ярад, Ерад)	Гарадок	Хоўхла	Кішкі па Радзівілах	1530	Мен.	Мін.	Маладзечанскі
Гарадок Давыдаў, 146, А-3	Городок Давыдов (Городок, Городец)	Давыд-Гарадок	Гарадок Давыдаў	М.К.Радзівіл	1388	Пін.	Брэсц.	Столінскі
Гарадок Саламірэцкі, 116, Г-4	Городок (Соломирецкий, Семковский)	Сёмкаў Гарадок	Саламярэч	Кн. Саламярэцкія	1555	Мен.	Мін.	Мінскі
Гаране, 104, Д-1	Горане (Горки, Горчаны)	Гараны	Гараны	Корсакі	1507	Пол.	Віц.	Полацкі
Гаране, 118, Д-2	Горяне	Гарэнічы			1499	Арш.	Мін.	Бярэзінскі
Гарбавічы, 119, Д-4	Горбовичи (Гобуровичи)	Гарбавічы	Магілёў	Дзярж.	1560	Арш.	Маг.	Чавускі
Гарбавічы, 131, В-1	Горбовичи (Горбачевичи)	да 1980-х Гарбавічы	Крычаў	Дзярж.	1589	Мсц.	Маг.	Касцюковіцкі
Гарбавічы, 139, Д-1	Горбовичи	Гарбавічы	Мазыр	Дзярж.	1552	Маз.	Гом.	Калінкавіцкі
Гарбачова, 105, Д-2	Горбачово	не існуе	Гарбачова		1594	Віц.	Віц.	Віцебскі
Гарбачэва, 110, Д-2	Горбачево	Гарбачэва	Гарбачэва		1496	Арш.	Віц.	Талачынскі
Гарбачэвічы, 128, Г-2	Горбачевичи (Горбачево)	Гарбацэвічы	Бабруйск	Дзярж.	1560	Рэч.	Маг.	Бабруйскі
Гарбузы, 126, А-3	Гарбузы	Гарбузы	Станькава	Спадчыннікі кн. Гальшанскіх	1588	Мен.	Мін.	Дзяржынскі
Гарноўшчына, 148, Б-4	Горновщина	не існуе	Гарноўшчына	Шл.	1552	Маз.	Гом.	Калінкавіцкі
Гароднае, 114, В-4	Городное	да 1980-х Гародна	Гароднае	Шл.	1567	Лід.	Гродз.	Воранаўскі
Гародня, 110, А-1	Городня	Гародна			1563	Віц.	Віц.	Шумілінскі
Гародня, 110, Д-3	Городня	Гародня	Гародня		1607	Арш.	Віц.	Аршанскі
Гародня, 119, Д-4	Городня (Гродня)	Гародня	Магілёў	Дзярж.	1592	Арш.	Маг.	Магілёўскі
Гарожа, 128, В-1	Горожа	Вялікая Гарожа	Свіслач	Дзярж.	1560	Мен.	Маг.	Асіповіцкі
Гарывец, 110, В-1	Горывец	Гарывец	Сянно	Спадчыннікі кн. Сенскага	1595	Віц.	Віц.	Сенненскі
Гарэздрычы, 134, Г-3	Горездричи (Горездра, Голездичи, Горездрычы)	Гарыздрычы	Кобрын	Дзярж.	1570	Бер.	Брэсц.	Кобрынскі
Гарэлічы, 127, Б-2	Горeличи (Горелец)	Гарэлец	Яршэвічы	Салагубы	1565	Мен.	Мін.	Пухавіцкі
Гастынічы, 118, А-4	Гостыничи (Гостиничи)	Гастынічы	Загараддзе	Гарнастаі па кн. Талачынскаму і кн. Друцкія-Любецкія	1540	Арш.	Віц.	Талачынскі
Гасцілавічы, 117, Б-2	Гостиловичи	Гасцілавічы	Гасцілавічы	Ю.Зяновіч	1407	Мен.	Мін.	Лагойскі
Гатава, 117, Д-1	Гатово	Гатава	Гатава	Служкі па Корсаках	1494	Мен.	Мін.	Мінскі
Гаўрылавічы, 102, В-2		Гаўрылова				Брас.	Віц.	Браслаўскі
Гаўрылкаўцы, 148, Д-4	Гаврылковцы	Габрылеёўка			1545	Кіеў.	Гом.	Нараўлянскі
Гаўя, 115, Г-1	Гавья	не існуе	Гаўя	Кішкі	1562	Ашм.	Гродз.	Іўеўскі
Гацішча, 125, В-3	Гатище	Вялікія Гацішчы	Гацішча	Шл.	1567	Нав.	Брэсц.	Баранавіцкі
Гаць, 117, Б-3	Гать (Гата, Гаць)	не існуе	Гаць	Ю.Зяновіч	1567	Мен.	Мін.	Лагойскі
Гаяны, 117, В-1	Гаяны	Вялікія Гаяны	Гаяны	Шл.	1551	Мен.	Мін.	Лагойскі
Гвозніца, 143, Б-2	Гвозница	Гвозніца	Берасце	Дзярж.	1551	Бер.	Брэсц.	Маларыцкі
Гедзейкі, 115, Б-2	Гедейки	не існуе	Гедзейкі	Шл.	1567	Ашм.	Гродз.	Ашмянскі
Гедройці, 106, Б-1	Гедройти		Гедройці	Кн. Гедройці і інш.	1451	Віл.	Літва	
Гейстуны, 115, Б-3	Гейстуны	Гейстуны	Солы	Кішкі па Радзівілах	1407	Ашм.	Гродз.	Ашмянскі
Гелюнцы, 114, А-3	Гелюнцы		Ейшышкі	Дзярж.	1579	Лід.	Літва	
Гераноны, 115, В-1	Гераноны (Горанойи, Гераноины Жигимонтовы, Мурованые)	Геранёны	Гераноны	Дзярж. па Гаштаўтах і шл.	1400	Ашм.	Гродз.	Іўеўскі
Гераноны (Суботнікі), 115, В-2	Гераноны (Гераноины, з 1573 Суботники, Соботники)	Суботнікі	Гераноны (Суботнікі)	М.К.Радзівіл і інш.	1396	Ашм.	Гродз.	Іўеўскі
Герасімовічы, 113, Д-1	Гарасимовичи		Горадна	Дзярж.	1572	Гар.	Польшча	
Герваты, 106, Г-4	Гервяты	Гервяты	Гервяты	Кат. царква	1434	Віл.	Гродз.	Астравецкі
Гердуцішкі, 116, В-2	Гердутишки (Гирдутишки, Кердутишки, Гедройтишки)	не існуе	Гердуцішкі	Есманы і інш.	1466	Мен.	Мін.	Валожынскі
Германавічы, 102, Д-4	Ермановичи	Германавічы		М.Сіняўскі па Сапегах	1563	Брас.	Віц.	Шаркаўшчынскі
Германішкі, 114, В-4	Германишки	Германішкі	Германішкі	Кат. царква	1391	Ашм.	Гродз.	Воранаўскі
Германішкі, 116, В-2	Германишки	не існуе	Германішкі	Есманы і інш.	1543	Мен.	Мін.	Валожынскі
Гершановічы, 133, Д-4	Гершановичи	Гершоны	Берасце	Дзярж.	1548	Бер.	Брэсц.	Брэсцкі
Геры, 107, Д-2	Геры	Гіры	Войстам	Шл.	1460	Ашм.	Мін.	Вілейскі
Гібалы, 131, Б-1	Гибалы	Красная Слабада (да 1947 Гібалы)	Крычаў	Дзярж.	1604	Мсц.	Маг.	Касцюковіцкі
Гібулічы, 123, А-3	Гибуличи	Гібулічы			1560	Гар.	Гродз.	Гродзенскі
Гіваневічы, 113, Д-2	Гивеневичи	Гінавічы	Горадна	Дзярж.	1558	Гар.	Гродз.	Гродзенскі
Гінюшы, 123, В-2	Гинюши (Гиношовщина)	Генюшы	Гінюшы	Шл.	1567	Гар.	Гродз.	Бераставіцкі
Гіраў, 140, Г-2	Гирево (Агирево)	Гіроў	Гомей	Дзярж.	1511	Рэч.	Гом.	Рэчыцкі
Гірдаўка, 115, Д-2	Гирдовка (Гердовка)	Гірдаўка	Уселюб	Спадчыннікі С.Давойны	1581	Нав.	Гродз.	Навагрудскі
Гірдзішкі, 115, В-3	Гирдишки (Гирдиское)	Гердушкі	Такарышкі	Шл.	1581	Ашм.	Гродз.	Іўеўскі
Гіркі, 114, Г-3	Гирки	Гіркі	Канява	Дзярж.	1596	Лід.	Гродз.	Воранаўскі
Гірчаны, 102, Г-1		Герчаны				Брас.	Віц.	Браслаўскі
Гірычы, 124, Б-4	Гиричы (Гурицы)	Гірычы	Вязавец	Я.Сіняўскі па Глябовічах і інш.	1583	Слон.	Гродз.	Дзятлаўскі
Гічычы, 135, Б-3	Гичичи (Гичычы)	Гічыцы	Слонім	Дзярж.	1565	Слон.	Брэсц.	Івацэвіцкі
Гладкае, 119, Г-4	Гладкое	Гладкава	Магілёў	Дзярж.		Арш.	Маг.	Чавускі
Глазамічы, 105, Д-3	Глазомичи (Глазомычи, Глазамничи)	Глазамічы	Глазамічы	Шл.	1530	Віц.	Віц.	Віцебскі
Глебавічы, 123, Б-2	Глебовичи (Глебовцы)	Глебавічы	Глебавічы	Шл.	1567	Гар.	Гродз.	Бераставіцкі
Глебаў, 110, Г-1	Глебов (Глебовское, Глебовщина)	Глебаўск	Палонна	Сапегі, кн. Друцкія-Любецкія і інш.	1550	Арш.	Віц.	Сенненскі
Глебкавічы, 117, Г-2	Глебковичи	Глебкавічы	Астрожчыцы	Гарнастаі	1448	Мен.	Мін.	Мінскі
Глівін, 117, В-4	Гливин	Глівін	Глівін	Л.Ратомскі	1508	Мен.	Мін.	Барысаўскі
Глін, 130, А-3	Глин	Глінь	Магілёў	Дзярж.	1604	Арш.	Маг.	Чэрыкаўскі
Глін, 149, А-1	Глин	Глінішча			1591	Маз.	Гом.	Хойніцкі
Гліндзічы, 123, Б-3	Глиндичи	не існуе	Гліндзічы	Шл.	1567	Гар.	Гродз.	Гродзенскі
Глінка, 146, Б-1		Глінка	Дубровіца	Спадчыннікі кн.Гальшанскіх		Пін.	Брэсц.	Столінскі
Глінкава, 120, Б-1	Глинково	Глінькава	Горы	Спадчыннікі кн.Талачынскага	1599	Арш.	Маг.	Горацкі
Глінна, 144, А-4	Глинна (Глинная, Глинное, Глиняны)		Глінная	Шл.	1499	Пін.	Брэсц.	Іванаўскі
Глінна, 146, Г-4	Глинно		Гарадок Давыдаў	М.К.Радзівіл	1451	Пін.	Украіна	
Глінніца, 148, А-1		Глініца				Маз.	Гом.	Мазырскі
Глоўсевічы, 124, Д-4	Гловсевичи (Гловшевичи)	Глоўсевічы	Слонім	Дзярж.	1589	Слон.	Гродз.	Слонімскі
Глубава, 130, В-3	Глубово (Глубов)	Глыбаў	Прапойск	Дзярж.	1526	Рэч.	Маг.	Краснапольскі
Глубава, 140, В-1	Глубово	Глыбаў	Глубава	А.Халецкі	1567	Рэч.	Гом.	Рэчыцкі
Глубачка, 109, А-2	Глубочка (Глубочане)	Глыбачка		Прав. царква	1534	Пол.	Віц.	Ушацкі
Глубочыца, 130, Д-1	Глубочица	Глыбочыца	Чачэрск	Дзярж.	1580	Рэч.	Гом.	Чачэрскі
Глупікі, 120, Д-3	Глупики	Мірная (да 1964 Глупікі)	Крычаў	Дзярж.	1582	Мсц.	Маг.	Крычаўскі
Глуск Дубровіцкі, 138, А-3	Глуск (Глуск Дубровицкий)	Глуск	Глуск	Спадчыннікі кн. Гальшанскіх	1525	Нав.	Маг.	Глускі

Назвы населеных пунктаў, змешчаныя на Генеральнай карце. Нумар старонкі і індэкс (літара і лічба)	Назвы паводле крыніц	Сучасныя назвы	Да якога маёнтка належала	Уладанне на 1567 г.	Першае упамінанне	Павет ВКЛ, краіна на 1567 г.	Сучасная прыналежнасць: вобласць	раён
Глуск Пагарэлы, 128, Д-1	Глуск (Глуск Погорелый)	Гарадок	Глуск Пагарэлы	А.Ласкі і інш. па кн.Гальшанскіх	1457	Нав.	Маг.	Глускі
Глухавічы, 149, В-3	Глуховичи	Глухавічы	Брагін	Кн.Вішнявецкія	1571	Кіеў.	Гом.	Брагінскі
Глухі, 129, А-2	Глухи	Глухі	Быхаў	Я.Хадкевіч	1541	Арш.	Маг.	Быхаўскі
Глуша, 128, Г-1	Глуша	Глуша	Глуск	Спадчыннікі кн.Гальшанскіх	1557	Рэч.	Маг.	Бабруйскі
Глушка, 144, Б-3	Глушка		Камень Кашырскі	Кн. Л.Сангушка	1571	Вал.	Украіна	
Глушкава, 121, Д-3	Глушково		Крычаў	Дзярж.	1569	Мсц.	РФ	
Глушкавічы, 147, Г-1	Глушковичи	Глушкавічы	Глушкавічы	Шл.	1545	Кіеў.	Гом.	Лельчыцкі
Глыбачаны, 116, А-4	Глыбочаны	Глыбачаны	Глыбачаны		1600	Мен.	Мін.	Лагойскі
Глыбокавічы, 128, В-4	Глыбоковичи (Добосна)	Глыбокавічы	Бабруйск	Дзярж.	1560	Рэч.	Маг.	Кіраўскі
Глыбокае, 108, Б-1	Глубокое	Глыбокае	Глыбоцкі	Корсакі	1552	Пол.	Віц.	Глыбоцкі
Глыбокае, 108, Б-2	Глубокое	Глыбокае	Глыбокае	Зяновічы	1414	Ашм.	Віц.	Глыбоцкі
Глыбокае, 114, Д-1	Глубокое	не існуе	Новы Двор	Дзярж. па Гаштаўтах	1558	Лід.	Гродз.	Шчучынскі
Глыбокае, 114, Д-2	Глубокое (Глыбокое)	не існуе	Глыбокае	Кн. Палубінскія і інш.	1536	Лід.	Гродз.	Шчучынскі
Глыбокае, 124, А-1	Глубокое	Глыбокае	Глыбокае	Кн. Пузыны і інш.	1514	Гар.	Гродз.	Шчучынскі
Глядавічы, 123, А-4	Глядовичи (Гледовичи)	Глядавічы	Горадна	Дзярж.	1528	Гар.	Гродз.	Мастоўскі
Гляднейічы, 123, Б-4	Гледневичи	Гляднeвічы	Гледнявічы	Шл.	1567	Ваўк.	Гродз.	Ваўкавыскі
Гнедкавічы, 126, А-2	Гнедковичи	Гнецькі	Койданава	М.Ю.Радзівіл па Гаштаўтах	1488	Мен.	Мін.	Стаўбцоўскі
Гнезна, 123, Г-4	Гнезно (Гнезная, Гнездо)	Гнезна	Гнезна	Хадкевічы і кн. Я.Мікіцініч	1440	Ваўк.	Гродз.	Ваўкавыскі
Гнесічы, 115, Д-3	Гнесичи (Гнешчыцы)	Гнесічы	Сенна	Храбтовічы і інш.	1559	Нав.	Гродз.	Навагрудскі
Гнеўчыцы, 145, А-1	Гневчицы (Гневчичи)	Гнеўчыцы	Пінск	Дзярж.	1551	Пін.	Брэсц.	Іванаўскі
Гноева, 149, Б-1	Гноево (Гнов)	Віць (да 1964 Гноеў)	Загалле	Дзярж. (лен)	1586	Маз.	Гом.	Хойніцкі
Гнойна, 133, Г-2	Гнойно		Гнойна		1503	Мель.	Польшча	
Гнойна, 135, А-3	Гнойно	Вішнёўка (да 1964 Гнойна)	Быцень	Карыцкая па Давойнах і інш.	1551	Слон.	Брэсц.	Івацэвіцкі
Гнойніца, 123, А-3	Гнойница	Вішнявец (да 1964 Гнойніца)	Гнойніца	Шл.	1558	Гар.	Гродз.	Гродзенскі
Гнушневічы, 102, Б-3	Гнушневичи		Вята	М.Сіняўскі па Сапегах	1563	Пол.	Латвія	
Гняздзілавічы, 108, Г-2	Гнездиловичи (Нездиловичи)	Гняздзілава	Гняздзілавічы	М.Ю.Радзівіл і інш.	1407	Ашм.	Віц.	Докшыцкі
Гняздзілавічы, 110, Б-1	Гнездиловичи	Гняздзілава	Вяжышча	Прав. царква	1570	Пол.	Віц.	Бешанковіцкі
Годкавічы, 116, А-1	Годковичи (Готковичи)	Готкавічы	Маркава	Дзярж.	1483	Ашм.	Мін.	Маладзечанскі
Годыні, 140, Г-2	Годыни	не існуе	Рэчыца	Дзярж.	1527	Рэч.	Гом.	Рэчыцкі
Голедзь, 110, А-2	Голедь	не існуе	Голедзь		1592	Віц.	Віц.	Віцебскі
Голі, 124, В-3	Голи	Голі	Парэчча	Нарбуты і інш.	1570	Слон.	Гродз.	Слонімскі
Голічы, 138, Д-2	Голичи	Аголічы	Брынёва	Кн. Слуцкія	1541	Маз.	Гом.	Петрыкаўскі
Гольчыцы, 127, Г-1	Гольчицы	Гольчычы	Слуцк	Кн. Слуцкія	1566	Нав.	Мін.	Слуцкі
Голя, 142, В-3	Голя		Берасце	Дзярж.	1566	Бер.	Польшча	
Гомей, 109, А-1	Гомей (Гомле, Гомье, Гомель)	Гомель	Гомель	Корсакі і інш.	1533	Пол.	Віц.	Полацкі
Гомей, 140, В-4	Гомей (Гомель)	Гомель	Гомей	Дзярж.	1142	Рэч.	Гом.	Гомельскі
Гонча, 128, Б-4	Гонча (Гончо)	Гонча	Свіслач	Дзярж.	1589	Арш.	Маг.	Клічаўскі
Горадзень, 114, В-3	Городень	не існуе	Радунь	Дзярж.	1558	Лід.	Гродз.	Воранаўскі
Горадна, 110, А-1	Городно	не існуе	Горадна		1592	Віц.	Віц.	Віцебскі
Горадна, 113, Д-3	Городно (Городен)	Гродна	Горадна	Дзярж.	1128	Гар.	Гродз.	Гродзенскі
Горадна, 118, В-2	Гродно	Вялікае Горадна	Барысаў	Дзярж.	1526	Арш.	Мін.	Крупскі
Горач, 135, В-1	Гореч (Горец, Горыз)	Светач (да 1964 Горач)	Блудзень	Дзярж.	1563	Бер.	Брэсц.	Бярозаўскі
Горбатавічы, 125, Б-3	Горботовичи	Горбатавічы	Гарбатовічы	Шл.	1567	Нав.	Гродз.	Карэліцкі
Горбава, 133, Д-2	Горбово		Горбаў	Шл.	1430	Бер.	Польшча	
Горваль, 140, В-1	Горволь	Горваль	Горваль	Кн. А.Сангушка	1395	Рэч.	Гом.	Рэчыцкі
Горкі, 109, А-4	Горки	Горкі	Горкі	Корсакі	1507	Пол.	Віц.	Шумілінскі
Горкі, 109, Д-4	Горки	Гара	Чарэя	Сапегі і кн. Друцкія-Любецкія	1591	Арш.	Віц.	Чашніцкі
Горкі, 120, Б-1	Горки	Горкі	Горы	Спадчыннікі кн.Талачынскага	1583	Арш.	Маг.	Горацкі
Горкі, 127, Д-2	Горки	Горкі	Горкі	М.Цішкевіч	1567	Нав.	Мін.	Старадарожскі
Горкі, 128, А-1	Горки	Горкі	Горкі	Кн. М.Вішнявецкі і інш.	1554	Мен.	Мін.	Чэрвеньскі
Горкі, 133, Г-1	Горки				1567	Мель.	Польшча	
Горкі, 144, Б-3						Пін.	Украіна	
Горлавічы, 120, В-2	Горловичи	Горлава	Мсціслаў	Дзярж.	1589	Мсц.	Маг.	Дрыбінскі
Горна, 130, В-4		да 1980-х Горна				Рэч.	Маг.	Краснапольскі
Горная, 124, Г-2	Горная (Горно)	Горна	Зэльва	С.Няміра, П.Пац, Ю.Ілініч інш.	1567	Ваўк.	Гродз.	Зэльвенскі
Горная Рута, 125, А-3	Горная Рута	Горная Рута	Сачкавічы	Шл.	1567	Пін.	Гродз.	Карэліцкі
Горніца, 123, А-3	Горница	Горніца	Горніца	Валовічы, Мялешкі і інш.	1505	Гар.	Гродз.	Гродзенскі
Горск, 125, В-1	Горск (Горка)	Горка	Горск		1555	Слон.	Гродз.	Дзятлаўскі
Горспля, 103, Б-4	Горспля (Горспле, Горскля)	Горспля		Прав. царква і шл.	1450	Пол.	Віц.	Расонскі
Горталь, 136, В-1	Гортоль (Ортел, Гортель, Ортель)	Горталь	Горталь	Кішкі па Радзівілах	1539	Пін.	Брэсц.	Івацэвіцкі
Горы, 110, Г-1	Горы	Горы	Сянно	Спадчыннікі кн. Сенскага		Віц.	Віц.	Сенненскі
Горы, 120, Б-2	Горы	Горы	Горы	Спадчыннікі кн.Талачынскага	1496	Арш.	Маг.	Горацкі
Госмер, 110, В-2	Госмер, Госмир	Госмірава	Гасмір	С.Гамшэй і Л.Роскі	1511	Віц.	Віц.	Сенненскі
Гоцкая Лука, 137, В-1	Гоцкая Лука	Гоцк		Кішкі	1523	Нав.	Мін.	Салігорскі
Гошча, 142, А-4	Гоща		Берасце	Дзярж.	1522	Бер.	Польшча	
Гошчава, 135, Б-2	Гощово (Ощово)	Гошчава	Гошчава	М.Ю.Радзівіл і інш.	1443	Слон.	Брэсц.	Івацэвіцкі
Грабава, 138, Г-2	Грабово (Грабье)	Грабаў	Мазыр	Дзярж.	1552	Маз.	Гом.	Петрыкаўскі
Грабава, 150, Б-2			Любеч	Дзярж. па Гаштаўтах		Кіеў.	Украіна	
Грабанаў, 133, Д-2			Белая	Ю.Ілініч		Бер.	Польшча	
Грабаўка, 113, Д-1	Грабовка		Новы Двор	Дзярж.	1576	Гар.	Польшча	
Грабаўка, 142, В-4			Аполе	Ю.Осцік		Бер.	Польшча	
Грава, 127, Б-4	Грава	Вялікая Грава	Свіслач	Дзярж.	1560	Мен.	Маг.	Асіповіцкі
Граева, 112, Д-1	Граево				1479	Польшча	Польшча	
Гразівец, 110, Д-4	Гразивец	з 1959 у г. Орша			1532	Арш.	Віц.	Аршанскі
Гразін, 110, Д-3	Грязин	Гразіна	Гразін		1607	Арш.	Віц.	Аршанскі
Гралева, 105, Д-3		Гралева (з 1970 у г.п. Руба)				Віц.	Віц.	Віцебскі
Грамкі, 114, Г-2	Громки	Грамкі	Астрына	Дзярж.	1588	Лід.	Гродз.	Шчучынскі
Грамыкі, 141, Б-2	Громыки	Старыя Грамыкі			1607	Рэч.	Гом.	Веткаўскі
Грандзічы, 113, Д-2	Грандичи (Грандычи)	Грандзічы	Горадна	Дзярж.	1558	Гар.	Гродз.	Гродзенскі
Гранічы, 116, Б-3	Граничи	Гранічы	Гранічы	Ю. Зяновіч і інш.	1551	Мен.	Мін.	Маладзечанскі
Граўжышкі, 115, Б-2	Гровжишки (Граужишки, Гроижишки)	Граўжышкі	Граўжышкі	Сноўскія і інш.	1495	Ашм.	Гродз.	Ашмянскі
Гродак, 132, Б-3				Кат. царква		Дар.	Польшча	
Грозаў, 126, Г-4	Грозов (Великий Грозов)	Грозава			1538	Нав.	Мін.	Капыльскі
Груздава, 116, Б-2	Груздово	Груздава	Груздава	Кн. С.Збаражскі і інш.	1387	Ашм.	Мін.	Маладзечанскі
Грузкая, 124, Д-1	Грузкая	Груск	Грузкая	Шл.	1477	Ваўк.	Брэсц.	Пружанскі
Грунтуны, 101, Г-4		Грытуны				Брас.	Віц.	Браслаўскі
Грушаў, 134, Г-4	Грушов (Грушевая)	Грушава	Кобрын	Дзярж.	1404	Бер.	Брэсц.	Кобрынскі
Грушаўка, 125, Д-4	Грушовка	Грушаўка	Грушаўка	Шл.	1551	Нав.	Брэсц.	Ляхавіцкі
Грушка, 118, А-2	Грушка	Ігрушка	Азерцы	Кн. Друцкія-Саколінскія і Азярэцкія	1528	Арш.	Мін.	Крупскі
Грушка, 118, А-2	Грушка	Майск (да 1964 Панскае)	Варанцэвічы	М.Ю.Радзівіл і інш.	1501	Арш.	Мін.	Крупскі
Грушка, 118, А-2	Грушка	Гапонавічы	Падбярэззе	Падбярэзскія	1542	Арш.	Мін.	Крупскі
Грыбы, 103, Д-2	Грибы	да 1973 Грыбы		Дзярж. (лен)	1558	Пол.	Віц.	Глыбоцкі

Назвы населеных пунктаў, змешчаныя на Генеральнай карце. Нумар старонкі і індэкс (літара і лічба)	Назвы паводле крыніц	Сучасныя назвы	Да якога маёнтка належала	Уладанне на 1567 г.	Першае упамінанне	Павет ВКЛ, краіна на 1567 г.	Сучасная прыналежнасць	
							вобласць	раён
Грыгаравічы, 103, В-1	Григоровичи	да 1980-х Грыгаравічы	Грыгаравічы	Есманы	1551	Пол.	Віц.	Мёрскі
Грыгаравічы, 109, Г-2	Григоровичи	Грыгаравічы	Боліна	С.Гамшэй і інш.	1443	Пол.	Віц.	Лепельскі
Грыдзькавічы, 109, Д-2	Гридьковичи	Грыцкавічы	Лукомль	Кн. Лукомскія і інш.	1554	Арш.	Мін.	Крупскі
Грынёва, 110, А-1	Старое	да 2002 Грынёва		Прав. царква	1563	Пол.	Віц.	Шумілінскі
Грыневічы, 108, Д-1	Гриневичи (Грыневичи)	Грыневічы	Крайск	Спадчыннікі Ю.Насілоўскага і інш.	1582	Мен.	Мін.	Лагойскі
Грыні, 109, Г-3	Грыни	Грынькі	Мялешкавічы	Кн. Лукомскія	1571	Арш.	Віц.	Чашніцкі
Грынкі, 123, Д-3	Гринки	Грынкі 1	Грынкі	Хадкевічы	1529	Ваўк.	Гродз.	Свіслацкі
Грыўда, 135, А-2	Гривда	Грыўда	Грыўда		1556	Слон.	Брэсц.	Івацэвіцкі
Грыўковічы, 145, А-4	Гринковичи (Грибковичи)	Грыўковічы	Грыўковічы	Шл.	1536	Пін.	Брэсц.	Пінскі
Грыцкі, 123, Г-3	Грицки (Грицковичи, Грицкевичи)	Грыцкі	Грыцкі	Шл.	1519	Ваўк.	Гродз.	Свіслацкі
Грыцэвічы, 126, Д-1	Грицевичи (Грицовичи)	Грыцэвічы	Грыцэвічы	Шл.	1495	Нав.	Мін.	Клецкі
Грычын, 116, Д-4	Гричин (Грычын)	Грычына			1547	Мен.	Мін.	Дзяржынскі
Грычынавічы, 137, Г-2		Грычынавічы	Петрыковічы	Кн. Слуцкія		Маз.	Гом.	Жыткавіцкі
Грышкава, 104, Б-2	Гришково	не існуе	Нешчарда	Дзярж.	1570	Пол.	Віц.	Расонскі
Грэбенец, 127, А-4		Грабянец	Балоча	І.Лядскі		Мен.	Мін.	Чэрвеньскі
Грэбень, 127, А-1	Гребень	Грэбень	Грэбень	Шл.	1492	Мен.	Мін.	Пухавіцкі
Грэск, 126, Г-4	Греск (Грезск)	Грэск	Грэск	Дзярж.	1488	Нав.	Мін.	Слуцкі
Губа, 117, Б-2	Губа	не існуе	Лагойск	В.Цішкевіч	1567	Мен.	Мін.	Лагойскі
Губаровічы, 149, Б-2	Губаровичи	Губарэвічы	Брагін	Кн.Вішнявецкія	1571	Кіеў.	Гом.	Хойніцкі
Губінка, 113, Д-4	Губинка (Губинец)	Губінка	Жараслаўка	Шл.	1558	Гар.	Гродз.	Гродзенскі
Губічы, 117, В-2	Губичи	не існуе	Астрожчыцы	Гарнастаі	1598	Мен.	Мін.	Смалявіцкі
Губічы, 140, Б-2	Губичи	Губічы	Гомей	Дзярж.	1500	Рэч.	Гом.	Буда-Кашалёўскі
Губічы, 149, Г-4	Губичи		Любеч	Дзярж. па Гаштаўтах		Кіеў.	Украіна	
Губы, 107, Д-3	Губы	Губы	Маркава	Дзярж.	1541	Ашм.	Мін.	Вілейскі
Гудава, 111, Д-1	Гудово	Гудава Зямянскае	Дуброўна	Я.Глябовіч	1607	Арш.	Віц.	Дубровенскі
Гудзевічы, 123, Б-4	Гудевичи (Гудовцы)	Гудзевічы	Гудзевічы	Шл.	1445	Гар.	Гродз.	Мастоўскі
Гудзелі, 114, Г-3	Гудели (Гуделе)	не існуе	Гудзелі	Кат. царква	1423	Лід.	Гродз.	Лідскі
Гудзішкі, 114, Д-2	Гудишки	Гудзішкі	Гудзішкі	Кн. К.Крошынскі	1567	Лід.	Гродз.	Шчучынскі
Гудзянята, 115, Г-3	Гуденята	Гудзяняты	Бакшты	Кат. царква	1539	Ашм.	Гродз.	Іўеўскі
Гулевічы, 148, А-4	Гулевичи	Гулевічы	Мазыр	Дзярж.	1552	Маз.	Гом.	Калінкавіцкі
Гулічы, 125, Д-4	Гуличи	Гулічы	Гулічы	Шл.	1562	Нав.	Брэсц.	Ляхавіцкі
Гулькі, 121, Д-3	Гульки (Хмель)	не існуе	Крычаў	Дзярж.	1503	Мсц.	Маг.	Клімавіцкі
Гуменнікі, 124, Д-3	Гуменники (Гуменичи, Гумельничи)	Гуменікі	Слонім	Дзярж.	1560	Слон.	Гродз.	Слонімскі
Гусакова Даліна, 126, Г-1	Гусакова Долина	Гусакі	Навадворкі	Кн. Пузыны	1578	Нав.	Мін.	Нясвіжскі
Гусіна Воля, 133, Д-3			Горбаў	Шл.		Бер.	Польшча	
Густат, 102, Г-2	Густат (Густаты)	Густаты	Лужкі	М.Сіняўскі па Сапегах	1510	Брас.	Віц.	Браслаўскі
Гутава, 135, Д-2	Гутово	Гутава	Гутава	Шл.	1552	Пін.	Брэсц.	Драгічынскі
Гуя, 116, В-3	Гуя (Гуи)	не існуе	Гуя	Шл.	1451	Мен.	Мін.	Маладзечанскі
Дабарова, 116, В-3	Добарово (Добаровщина, Добаровичи)	Даўбарова	Радашковічы	Дзярж. па Гаштаўтах	1549	Мен.	Мін.	Мінскі
Дабея, 109, А-4	Добея (Добее)	Дабея	Дабея	Шл.	1552	Пол.	Віц.	Шумілінскі
Дабраніжа, 133, Д-3	Добронижа	не існуе	Дабраніжа	Шл.	1567	Бер.	Брэсц.	Брэсцкі
Дабрасневічы, 119, Г-2	Добросневичи (Доброшневичи)	Дабрасневічы	Галоўчын	Кн. Я.Мікіцініч	1599	Арш.	Маг.	Магілёўскі
Дабратычы, 143, А-1			Кодань	П.Сапега		Бер.	Польшча	
Дабромысль, 135, А-4	Добромысль (Добромышль, Добромош, Добромисл)	Дабромысль	Дабромысль	Сноўскія	1411	Слон.	Брэсц.	Івацэвіцкі
Дабрылавічы, 118, Д-4	Добриловичи	Дабрылавічы	Любашаны	Дзярж.	1500	Арш.	Маг.	Бялыніцкі
Дабрын, 148, В-3	Добрин	Дабрынь	Дабрын	Няміры	1569	Маз.	Гом.	Ельскі
Дабрынева, 117, Б-2	Добринево (Добренево, Добринев)	Дабрэнева	Лагойск	В.Цішкевіч	1558	Мен.	Мін.	Лагойскі
Дабрынева, 126, А-4	Добринево (Добрынево)	Дабрынёва	Станькава	Спадчыннікі кн. Гальшанскіх	1588	Мен.	Мін.	Дзяржынскі
Дабрэнеў, 122, В-3	Добренев		Кнышын	Дзярж. па Радзівілах	1515	Бель.	Польшча	
Дабужа, 129, А-4	Добужа	Дабужа	Магілёў	Дзярж.	1591	Арш.	Маг.	Быхаўскі
Дабучын, 134, Б-3	Добучин (Добучын, Пружана, Пружаны)	Дабучын	Кобрын	Дзярж.	1487	Бер.	Брэсц.	Пружанскі
Давідавічы, 116, Д-1	Давидовичи	Далідавічы	Васішкі	Шл.	1599	Мен.	Мін.	Валожынскі
Давыдкавічы, 109, Б-3	Давыдковичи (Давидковичи)	Давыдкавічы		Шл.	1552	Пол.	Віц.	Бешанковіцкі
Давячоравічы, 135, Д-2	Довечоровичи (Доверовичи)	Драгічын	Пінск	Дзярж.	1445	Пін.	Брэсц.	Драгічынскі
Дайнава, 114, Г-4	Дойново	Дайнава	Дайнава	Шл.	1555	Ашм.	Гродз.	Воранаўскі
Дайнава, 114, Д-3	Дойново	Дайнава 1	Ліда	Дзярж.	1568	Лід.	Гродз.	Лідскі
Дайнава, 115, В-1	Дойново (Дойнава)	Дайнава	Геранoны	Дзярж. па Гаштаўтах	1522	Ашм.	Гродз.	Іўеўскі
Дайнава, 116, В-4	Дойново	не існуе	Відагошча	М.Служка і інш.	1582	Мен.	Мін.	Мінскі
Дайнава, 116, Г-1	Дайново (Дойнова)	Дайнава	Камень	Кішкі па Забярэзінскіх	1593	Мен.	Мін.	Валожынскі
Дайнаравічы, 117, В-2	Дойнаровичи (Дойнаров)	не існуе	Смалявічы	М.Ю.Радзівіл	1540	Мен.	Мін.	Смалявіцкі
Даколле, 138, А-3	Доколье	Даколь	Глуск	Спадчыннікі кн. Гальшанскіх	1558	Нав.	Маг.	Глускі
Дакудава, 115, Д-1	Докудово (Докудов)	не існуе	Дакудава	М.Ю.Радзівіл	1436	Лід.	Гродз.	Лідскі
Дакудава, 142, А-3	Докудово (Левково)		Ворцель	Багавіціны	1503	Бер.	Польшча	
Дакучын, 109, Д-3	Докучин	Дакучына	Худава	Д.Сапега, М.Курч і інш.	1546	Арш.	Мін.	Крупскі
Далабова, 133, Б-1	Долобово		Далабова	А.Арынак		Дар.	Польшча	
Далёкія, 102, Г-1	Далекие (Далекое)	Далёкія	Далёкія	Дзярж. і шл.	1567	Брас.	Віц.	Браслаўскі
Далёкія Капцэвічы, 138, Д-2	Далекие Коптевичи	Капцэвічы		Кн. К.Астрожскі	1512	Маз.	Гом.	Петрыкаўскі
Далістова, 122, А-3	Долистово						Польшча	
Даложцы, 103, А-4	Доложце (Доложец)		Далажцы	Епімахі	1551	Пол.	РФ	
Далькавічы, 117, А-2	Дальковичи (Далькевичи)	Далькавічы	Далькавічы	В.Цішкевіч	1473	Мен.	Мін.	Лагойскі
Даляцічы, 115, Д-3	Долятиче (Лодягичи)	Дзяляцічы	Даляцічы	М.Ю.Радзівіл	1428	Нав.	Гродз.	Навагрудскі
Дамамарычы, 121, Д-1	Домамаричи	Дамамерычы	Крычаў	Дзярж.	1604	Мсц.	Маг.	Клімавіцкі
Дамамірка, 149, Б-4	Домамирка	Дзімамеркі	Брагін	Кн.Вішнявецкія	1571	Кіеў.	Гом.	Лоеўскі
Даманавічы, 137, В-4	Домановичи	Даманавічы	Слуцк	Кн. Слуцкія	1555	Нав.	Мін.	Салігорскі
Даманавічы, 139, Г-2	Домановичи	Даманавічы	Мазыр	Дзярж.	1450	Маз.	Гом.	Калінкавіцкі
Даманова, 133, А-1	Доманово					Бель.	Польшча	
Даманцішкі, 117, Г-2	Домантишки	Дамашаны	Смалявічы	М.Ю.Радзівіл	1586	Мен.	Мін.	Смалявіцкі
Даманы, 119, В-4	Доманы (Домановичи)	Даманы	Магілёў	Дзярж.	1560	Арш.	Маг.	Дрыбінскі
Даматканавічы, 126, Г-1	Домоткановичи (Доматкановщина)	Даматканавічы	Навадворкі	Кн. Пузыны	1518	Нав.	Мін.	Клецкі
Дамачава, 143, Б-1		Дамачава				Бер.	Брэсц.	Брэсцкі
Дамашкавічы, 108, Д-3	Домашковичи (Домашковцы)	Дамашкавічы	Дамашкавічы	Кішкі па Радзівілах	1407	Мен.	Віц.	Докшыцкі
Дамашыцы, 136, Д-1	Домашичи (Домашычы)	Дамашыцы	Пінск	Дзярж.	1552	Пін.	Брэсц.	Пінскі
Дамашэвічы, 102, Г-1	Домашевичи	Дамашы	Опса		1580	Брас.	Віц.	Браслаўскі
Дамашэвічы, 117, Б-1	Домашевичи (Домаши)	Дамашы	Дамашэвічы	Шл.	1551	Мен.	Мін.	Лагойскі
Дамейкаўцы, 114, Г-1	Домейковцы (Домейковичи)	Дамейкі	Васілішкі	Дзярж.	1585	Лід.	Гродз.	Шчучынскі
Дамузі, 106, Б-4	Домузи	Дамуці	Лынтупы	Я.Глябовіч і інш.	1591	Ашм.	Віц.	Пастаўскі
Данева, 103, Д-3	Данево	Данева		Шл.	1552	Пол.	Віц.	Полацкі
Данейкавічы, 125, Б-2	Данейковичи	Данейкі	Данейкавічы	Шл.	1567	Нав.	Брэсц.	Баранавіцкі
Данеўка, 142, А-2			Ворцель	Багавіціны		Бер.	Польшча	
Данілавічы, 126, А-4	Даниловичи	Данілавічы	Данілавічы		1588	Мен.	Мін.	Дзяржынскі
Данілавічы, 140, Б-4	Даниловичи	Данілавічы	Гомей	Дзярж.	1452	Рэч.	Гом.	Веткаўскі
Данілаўскае, 120, В-3	Даниловское	Данілаўск	Пацкава	Спадчыннікі кн.Мсціслаўскага	1461	Мсц.	Маг.	Мсціслаўскі
Данілевічы, 147, В-2	Данелчовичи	Данілевічы	Тураў	Кн. К.Астрожскі	1508	Пін.	Гом.	Лельчыцкі
Данілкавічы, 141, В-3	Данилковичи		Гомей	Дзярж.	1560	Рэч.	РФ	
Данільчычы, 123, В-3	Данильчычы (Данилчычы)	Данілкі	Данільчычы	Кн. Масальскія	1567	Гар.	Гродз.	Бераставіцкі
Данышаў, 107, Д-1	Данюшов (Данышево)	Данюшава	Данюшава	Кішкі па Радзівілах	1443	Ашм.	Гродз.	Смаргонскі

Назвы населеных пунктаў, змешчаныя на Генеральнай карце. Нумар старонкі і індэкс (літара і лічба)	Назвы паводле крыніц	Сучасныя назвы	Да якога маёнтка належала	Уладанне на 1567 г.	Першае упамінанне	Павет ВКЛ, краіна на 1567 г.	Сучасная прыналежнасць	
							вобласць	раён
Дарагічын, 132, В-4			Дарагічын	Дзярж.	1567	Дар.	Польшча	
Дараглінты, 124, В-2	Дороглинты (Дороглин, Дорогайно)	Дарагляны	Дзярэчын	Кн. К.Вішнявецкі і інш.	1492	Слон.	Гродз.	Мастоўскі
Дарагомічы, 108, Д-1	Дорогомичи (Дорогиничи)	не існуе	Дарагомічы	Кішкі па Радзівілах	1526	Мен.	Мін.	Лагойскі
Дарагунь, 129, В-4	Дорогунь	Драгунск	Новы Быхаў	Г.Хадкевіч па Гаштаўтах	1598	Рэч.	Гом.	Рагачоўскі
Дарапеевічы, 143, А-4	Доропеевичи	Дарапеевічы	Берасце	Дзярж.	1551	Бер.	Брэсц.	Маларыцкі
Дарасін, 137, А-4	Доросин	Дарасіно	Слуцк	Кн. Слуцкія	1566	Нав.	Мін.	Любанскі
Дараў, 125, Г-3	Даров	Дарава	Дараў	Шл.	1498	Нав.	Брэсц.	Ляхавіцкі
Дарогі, 127, Д-3	Дороги	Старыя Дарогі	Глуск Пагарэлы	А.Ласкі і інш. па кн. Гальшанскіх	1524	Нав.	Мін.	Старадарожскі
Дарожкавічы, 103, Г-2	Дорожковичи	Дарожкавічы			1563	Пол.	Віц.	Мёрскі
Дарошкава, 138, А-2	Дорошково	Дарошкавічы	Глуск Пагарэлы	А.Ласкі і інш. па кн. Гальшанскіх	1582	Нав.	Мін.	Старадарожскі
Дасовічы, 119, Д-2	Досовичи	Дасовічы	Баркулабаў	Б.Корсак	1562	Арш.	Маг.	Магілёўскі
Дастоева, 135, Д-4	Достоево	Дастоева	Дастоева	Шл.	1445	Пін.	Брэсц.	Іванаўскі
Даўбнёва, 133, Г-3	Долбнево	Даўбнёва	Ваганаў	Ваганаўскія	1551	Бер.	Брэсц.	Камянецкі
Даўбуцішкі, 115, А-4	Долбутишки (Довбутишки)	да 1968 Даўбучкі	Даўбуцішкі	Шл.	1559	Ашм.	Гродз.	Смаргонскі
Даўгаброды, 143, В-1			Яблачна			Бер.	Польшча	
Даўгалессе, 142, Б-4			Вішніцы	П.Сапега		Бер.	Польшча	
Даўгаполічы, 124, Г-2	Долгополичи	Даўгаполічы	Дзярэчын	Кн. К.Вішнявецкі і інш.	1599	Слон.	Гродз.	Зэльвенскі
Даўгі, 114, А-1	Довги		Даўгі			Тр.	Літва	
Даўгінава, 108, Д-1	Долгиново	Даўгінава	Даўгінава	Ю.Хадкевіч па кн.Слуцкіх	1449	Ашм.	Мін.	Вілейскі
Даўгінічы, 126, Б-4	Долгиничи (Долгиновичи, Долгиново)	Даўгінава	Даўгінічы	Кат. царква	1492	Мен.	Мін.	Уздзенскі
Даўгялавічы, 125, В-1	Довгяловичи	Даўгялавічы	Даўгялавічы		1592	Слон.	Гродз.	Дзятлаўскі
Даўгялішкі, 101, Д-3	Довгелишки		Даўгялішкі	Дзярж. па Гаштаўтах	1526	Віл.	Літва	
Даўжаны, 116, В-3	Должаны	Даўжаны	Жаслаўль	Я.Сіняўскі па кн.Жаслаўскай	1583	Мен.	Мін.	Мінскі
Даўнары, 126, А-2	Довнары	Даўнары	Койданава	М.Ю.Радзівіл па Гаштаўтах	1588	Мен.	Мін.	Стаўбцоўскі
Даўспуда, 112, В-3	Довспуда (Довспруда)		Даўспуда	А.Валовіч і інш.	1520	Гар.	Польшча	
Даўспуда (Рачкі), 112, В-3	Довспуда (Рачки)		Даўспуда	А.Валовіч і інш.	1558	Гар.	Польшча	
Дашкевічы, 125, А-1	Дашкевичи	да 1980-х Дашкавічы	Дашкавічы	Шл.	1559	Нав.	Гродз.	Навагрудскі
Дашэвічы, 133, В-4		Дашэвічы				Бер.	Брэсц.	Камянецкі
Дваранінавічы, 128, Г-4	Дваранинович	Старыя Дваранінавічы	Бабруйск	Дзярж.	1567	Рэч.	Маг.	Кіраўскі
Дваргунты, 113, Г-2	Дворгунты (Доргунь)	Доргунь	Дваргунты	Храбтовічы	1561	Гар.	Гродз.	Гродзенскі
Дварцы, 134, В-1		Дварцы				Бер.	Брэсц.	Камянецкі
Дварчаны, 123, Г-3	Дворчаны	Дварчаны	Дварчаны	Шл.	1567	Ваўк.	Гродз.	Свіслацкі
Дварэц, 125, Б-1	Дворец (Дворчане)	Дварэц	Ботчычы		1600	Мен.	Мін.	Мінскі
Дварэц, 125, Б-1	Дворец	Дварэц	Дварэц	Спадчыннікі Кезгайлаў	1451	Нав.	Гродз.	Дзятлаўскі
Дварэц, 128, Д-1	Дворец (Дворчане)	Дварэц	Глуск Пагарэлы	А.Ласкі і інш. па кн. Гальшанскіх	1560	Нав.	Маг.	Глускі
Дварэц, 137, Г-1	Дворец	Дварэц	Лахва	М.К.Радзівіл і Кішкі	1588	Нав.	Брэсц.	Лунінецкі
Дворышча, 114, Г-4	Дворище	не існуе	Дворышча	Ю.Ілініч і інш.	1537	Лід.	Гродз.	Лідскі
Дзаўгі, 116, Д-2	Дзавги	Дзяўгі	Койданава	М.Ю.Радзівіл па Гаштаўтах	1588	Мен.	Мін.	Стаўбцоўскі
Дзвінаса, 108, Д-1	Двиноса	Дзвінаса	Нястанавічы	Кн. Пузыны	1594	Мен.	Мін.	Лагойскі
Дзевіна, 110, Г-3	Девино	Дзевіна	Орша	Дзярж.	1567	Арш.	Віц.	Аршанскі
Дзевіча Сяло, 103, А-4	Девиче Село			Дзярж.	1533	Пол.	РФ	
Дзевянішкі, 115, Б-1	Девенишки (Девиниски)		Дзевянішкі	Дзярж. па Гаштаўтах	1411	Ашм.	Літва	
Дзевяткавічы, 124, Д-3	Девятковичи	Старадзевяткавічы	Дзявяткавічы	Мялешкі і інш.	1505	Слон.	Гродз.	Слонімскі
Дзедзілавічы, 108, Д-3	Дедиловичи (Деделовичи)	Дзедзілавічы	Дзедзілавічы	М.Ю.Радзівіл	1407	Мен.	Мін.	Барысаўскі
Дзедзін, 120, Г-2	Дедин	Дзедня	Магілёў	Дзярж.		Арш.	Маг.	Чавускі
Дзедзіна, 100, А-2	Дедино				1542	Пол.	РФ	
Дзедзіна, 102, В-3	Дедино (Дедин)	Дзедзіна	Дзедзіна	Кн. Агінскія і інш.	1517	Брас.	Віц.	Мёрскі
Дзедзіна, 103, Б-2		да 1980-х Дзедзіна		М.Сіняўскі па Сапегах	1542	Пол.	Віц.	Верхнядзвінскі
Дзедзіна, 121, Д-1	Дедино	Стары Дзедзін	Дзедзіна		1546	Мсц.	Маг.	Клімавіцкі
Дзедкавічы, 125, Г-1	Дедковичи	Дзеткавічы	Палонка	Кн. Р.Сангушка	1560	Слон.	Брэсц.	Баранавіцкі
Дзедкавічы, 134, Г-4	Дедковичи	Дзеткавічы	Судзілавічы		1554	Бер.	Брэсц.	Драгічынскі
Дземантавічы, 126, Д-2	Дементовичи	Домантавічы	Макраны	Глябовічы і інш.	1598	Нав.	Мін.	Капыльскі
Дземяховічы, 140, Г-1	Демеховичи	Дземяхі	Рэчыца	Дзярж.	1523	Рэч.	Гом.	Рэчыцкі
Дзеравічная, 142, Б-2	Деревичная		Берасце	Дзярж.	1566	Бер.	Польшча	
Дзераўна, 125, Г-2		Дзераўная				Нав.	Брэсц.	Баранавіцкі
Дзераўна, 126, А-1	Деревна (Деревная)	Дзераўная	Дзераўна	Спадчыннікі Кезгайлаў	1451	Мен.	Мін.	Стаўбцоўскі
Дзераўная, 145, Б-4	Деревная	Дзераўная	Дзераўная	Кн.Адзінцэвічава, Сакалоўскія і дзярж. (лен)	1499	Слон.	Гродз.	Слонімскі
Дзераўня, 117, А-1	Деревня (Деревно, Деревнано)	Дзераўно	Крайск	Спадчыннікі Ю.Насілоўскага і інш.	1551	Мен.	Мін.	Лагойскі
Дзераўцы, 127, В-4	Деревцы (Деревцо)	Дзераўцы	Глуск Пагарэлы	Я.Хадкевіч і інш.	1461	Мен.	Маг.	Асіповіцкі
Дзернавічы, 103, В-3	Дерновичи	Дзёрнавічы	Дзернавічы	Корсакі	1552	Пол.	Віц.	Верхнядзвінскі
Дзертнікі, 115, Б-3	Дертники	Дзертнікі	Гальшаны	Спадчыннікі кн.Гальшанскіх	1602	Ашм.	Гродз.	Ашмянскі
Дзесятнікі, 115, Б-3	Десятники	Дзесятнікі	Гальшаны	Спадчыннікі кн.Гальшанскіх	1602	Ашм.	Мін.	Валожынскі
Дзеткавічы, 125, Д-1	Детковичи (Дедковичи)	не існуе	Дзеткавічы	С.Глябовіч і інш.	1542	Слон.	Брэсц.	Івацэвіцкі
Дзівін, 144, А-1	Дивин	Дзівін	Берасце	Дзярж.	1566	Бер.	Брэсц.	Кобрынскі
Дзівіна, 111, Б-2	Дивино		Мікуліна	Валовічы па кн.Асавіцкаму	1593	Віц.	РФ	
Дзіковічы, 145, А-3	Диковичи (Дзиковичи)	Вялікія Дзіковічы	Дзіковічы	Шл.	1567	Пін.	Брэсц.	Пінскі
Дзікушкі, 124, А-3	Дикушки	Дзікушкі	Дзікушкі		1586	Лід.	Гродз.	Лідскі
Дзіндева, 126, Г-4	Диндево	да 1980-х Дзюдзеў	Грэск	Дзярж.	1590	Нав.	Мін.	Слуцкі
Дзіркілеў, 124, Г-2	Диркилев	Дзергілі	Зэльва	С.Няміра, П.Пац, Ю.Ілініч інш.	1573	Ваўк.	Гродз.	Зэльвенскі
Дзісна, 103, Г-2	Дисна	Дзісна	Дзісна	Дзярж.	1516	Пол.	Віц.	Мёрскі
Дзітва, 114, Г-3	Дитва	не існуе	Дзітва	Шл.	1467	Лід.	Гродз.	Лідскі
Дзітва Шамятоўская, 114, Д-3	Дитва Шеметовская	не існуе	Дзітва Шамятоўская	Камаеўская	1567	Лід.	Гродз.	Лідскі
Дзітрыкі, 114, Д-4	Дитрики	Дзітрыкі	Дзітрыкі	Шл.	1567	Лід.	Гродз.	Лідскі
Дзіўнае, 119, В-4	Дивное	Дзіўнава	Шклоў	Е.Хадкевіч па Гаштаўтах	1604	Арш.	Маг.	Шклоўскі
Дзмітравічы, 133, В-4		Дзмітравічы				Бер.	Брэсц.	Камянецкі
Дзюнабург, 101, Б-4						Інфл.	Латвія	
Дзяброва, 124, А-1	Деброво (Дебрево)	Дамброва	Дзяброва	Копці і інш.	1539	Гар.	Гродз.	Шчучынскі
Дзягенева, 106, Д-3	Дегнево	Дзягенева	Дзягенева	Шл.	1567	Ашм.	Гродз.	Астравецкі
Дзягільна, 126, А-3	Дягильно	Дзягільна	Койданава	М.Ю.Радзівіл па Гаштаўтах	1588	Мен.	Мін.	Дзяржынскі
Дзяготкі, 103, Г-3	Деготки (Доготки)	да 1980-х Дзягадкі		Прав. царква	1552	Пол.	Віц.	Полацкі
Дзядкавічы, 133, Б-1	Дядковичи				1431	Мель.	Польшча	
Дзякавічы, 138, В-1	Дяковичи	Дзякавічы	Скавышчын	Кн. Слуцкія	1566	Нав.	Гом.	Жыткавіцкі
Дзякаўшчына?, 116, Д-3	Дьяковщина	не існуе	Дзякаўшчына	Салагубы	1567	Мен.	Мін.	Дзяржынскі
Дзякі, 123, Г-4	Дьяки	не існуе	Мсцібогаў	Дзярж. па Кезгайлах	1583	Ваўк.	Гродз.	Ваўкавыскі
Дзяксняны, 116, В-3	Дексняны (Декшняны, Дыксняны)	Дзякшняны	Дзяксняны	В.Шэмет па Пацах і інш.	1407	Мен.	Мін.	Маладзечанскі
Дзяксняны, 116, В-3	Дексняны	не існуе	Дзяксняны	Ю.Зяновіч і інш.	1553	Мен.	Мін.	Маладзечанскі
Дзяменічы, 133, Г-4	Деменичи (Дымянчицы)	Дзяменічы	Дзяменічы	Ю.Ілініч	1587	Бер.	Брэсц.	Жабінкаўскі
Дзямідавічы, 109, В-3	Демидовичи	Дзямідавічы	Евань	Прав. царква	1533	Пол.	Віц.	Чашніцкі
Дзямідавічы, 148, В-3	Демидовичи (Демидова)	Дзямідаў	Дзямідавічы	Прав. царква	1552	Маз.	Гом.	Нараўлянскі
Дзямідкава, 123, А-2	Демидково	не існуе	Дзямідкава	Шл.	1558	Гар.	Гродз.	Гродзенскі
Дзям'янавічы, 141, В-2	Демьяновичи	Дзям'янкі	Гомей	Дзярж.	1560	Рэч.	Гом.	Добрушскі
Дзям'янавічы, 124, Б-3	Демьяновичи	Дзямянаўцы	Ліпічна	Петкавічы і інш.	1577	Слон.	Гродз.	Дзятлаўскі
Дзям'янкава, 111, Д-2	Демьянково	Дзям'янкава	Дуброўна	Я.Глябовіч	1607	Арш.	Віц.	Дубровенскі
Дзянісавічы, 102, Г-3	Денисовичи	Дзянісы	Браслаў	Дзярж.	1566	Брас.	Віц.	Мёрскі
Дзяніскавічы, 129, Д-3	Денисковичи	Дзяніскавічы	Дзяніскавічы	Дзярж.	1567	Рэч.	Гом.	Жлобінскі

Назвы населеных пунктаў, змешчаныя на Генеральнай карце. Нумар старонкі і індэкс (літара і лічба)	Назвы паводле крыніц	Сучасныя назвы	Да якога маёнтка належала	Уладанне на 1567 г.	Першае упамінанне	Павет ВКЛ, краіна на 1567 г.	Сучасная прыналежнасць	
							вобласць	раён
Дзяніскавічы, 136, Б-4	Денисковичи	Дзяніскавічы	Клецк	М.К.Радзівіл	1445	Нав.	Брэсц.	Ганцавіцкі
Дзяражнае, 124, Б-2	Деражное (Деражно)	не існуе	Дзяражнао	Пацы	1567	Гар.	Гродз.	Шчучынскі
Дзяражын, 109, Д-2	Деражин	не існуе	Дзяражын	Кат. царква	1561	Арш.	Віц.	Сенненскі
Дзяражын, 126, А-1	Деряжин (Деряжно, Деряжна)	Дзяражнае	Дзераўна	Спадчыннікі Кезгайлаў	1555	Мен.	Мін.	Стаўбцоўскі
Дзяражычы, 149, Б-4		Дзяражычы	Любеч	Дзярж. па Гаштаўтах		Кіеў.	Гом.	Лоеўскі
Дзярэчын, 124, В-2	Деречин	Дзярэчын	Дзярэчын	Кн. К.Вішнявецкі і інш.	1416	Слон.	Гродз.	Зэльвенскі
Дзяткавічы, 130, Г-1	Дзятковичи	не існуе			1590	Рэч.	Гом.	Кармянскі
Дзятлавічы, 140, Д-4	Дятловичи	Старыя Дзятлавічы	Гомей	Дзярж.	1560	Рэч.	Гом.	Гомельскі
Дзяцел, 120, А-1	Детел	Вялікая Дзяцель	Дуброўна	Я.Глябовіч	1607	Арш.	Віц.	Дубровенскі
Дзяцелавічы, 123, В-4	Дятеловичи	Дзятлавічы	Дзяцелавічы	Шл.	1567	Гар.	Гродз.	Ваўкавыскі
Дзяцелавічы, 136, Г-4	Дятеловичи	Дзятлавічы	Дзяцелавічы	П.Падарэўскі па Давойнах	1514	Нав.	Брэсц.	Лунінецкі
Длугалукі, 122, Д-1	Длуголуки		Кнышын	Дзярж. па Радзівілах	1515	Бель.	Польшча	
Дняпрэц, 136, Д-3	Днепрец	не існуе	Лунін	Спадчыннікі С.Давойны	1588	Нав.	Брэсц.	Лунінецкі
Добасна, 129, Г-1	Добосна	не існуе	Бабруйск	Дзярж.	1567	Рэч.	Маг.	Кіраўскі
Добасна, 129, Г-1	Добосна	Добасна	Добасна	Г.Хадкевіч па Гаштаўтах	1444	Рэч.	Маг.	Кіраўскі
Добрае, 120, Г-4	Доброе	Добрае	Мсціслаў	Дзярж.	1560	Мсц.	Маг.	Мсціслаўскі
Добрае Дзерава, 137, В-2	Доброе Дерево (Добродеревцы)	не існуе	Слуцк	Кн. Слуцкія	1555	Нав.	Мін.	Салігорскі
Добруша, 141, В-1	Добруша	Добруш	Гомей	Дзярж.	1560	Рэч.	Гом.	Добрушскі
Добры Бор, 125, Д-1	Добрый Бор (Добры Бор)	не існуе	Слонім	Дзярж.	1560	Слон.	Брэсц.	Баранавіцкі
Добры Гарадзішча, 109, В-4	Добры Городищо (Добры Горощино)	Дабрыгоры	Дабрыгоры	Кн. Лукомскія	1563	Пол.	Віц.	Бешанковіцкі
Добрын, 133, Д-3	Добрин (Добрын, Добрынь)		Добрын	Солтаны і П.Дамашэўскі	1525	Бер.	Польшча	
Добрына, 104, Д-3	Добрыно (Добрино)	Добрына	Добрына	Шл.	1552	Пол.	Віц.	Шумілінскі
Добрына, 110, Б-2	Добрино	Добрына	Добрына		1592	Віц.	Віц.	Віцебскі
Добрынка, 142, А-4	Добринка		Берасце	Дзярж.	1566	Бер.	Польшча	
Дозды, 105, В-4	Дозды		Усвят	Дзярж.	1571	Віц.	РФ	
Дойлідка, 123, А-2	Дойлидка	Дайлідкі	Горадна	Дзярж.	1558	Гар.	Гродз.	Гродзенскі
Дойліды, 114, Б-3	Дойлиды		Навасады	М.Ю.Радзівіл	1561	Лід.	Літва	
Дойліды, 122, Г-4	Дойлиды		Дойліды	Хадкевічы	1549	Гар.	Польшча	
Докшычы, 108, В-2	Докшичи (Докшицы, Довшачи)	Докшыцы	Докшыцы	Кішкі па Радзівілах	1407	Ашм.	Віц.	Докшыцкі
Долса, 100, Д-4	Долсо		Няведра	Дзярж.	1552	Пол.	РФ	
Долса, 109, Б-3	Долсо	Далосцы		Кн. К.Астрожскі	1497	Пол.	Віц.	Бешанковіцкі
Дольск, 144, Б-4	Дольск		Дольск	Кн. Дольскія	1567	Пін.	Украіна	
Домжырычы, 108, Г-4	Домжиричи (Домжеричи, Домжырычы, Домшырычи)	Домжарыцы	Домжарычы	В.Цішкевіч, Радзівілы і інш.	1407	Пол.	Віц.	Лепельскі
Домнікі, 104, Г-1	Домники	Домнікі	Домнікі	Глябовічы	1507	Пол.	Віц.	Полацкі
Дорагава, 125, Б-3	Дорогово	Дорагава	Дорагава	С.Роскі	1503	Нав.	Гродз.	Карэліцкі
Доры, 115, Б-2	Доры (Дорже)	Доржы	Гальшаны	Спадчыннікі кн.Гальшанскіх	1528	Ашм.	Гродз.	Ашмянскі
Доры, 116, В-2	Доры (Дорово)	не існуе	Доры	Шл.	1528	Мен.	Мін.	Валожынскі
Доры, 116, В-2	Доры	Доры	Мядзел	Кішкі па Радзівілах	1545	Ашм.	Мін.	Валожынскі
Доўбізна, 133, В-3	Долбизна	Доўбізна	Вярховічы	Копці	1577	Бер.	Брэсц.	Камянецкі
Доўбін, 149, В-3	Долбин	не існуе	Брагін	Кн.Вішнявецкія	1571	Кіеў.	Гом.	Брагінскі
Доўга, 142, А-2			Ворцель	Багавіціны		Бер.	Польшча	
Доўгае, 108, А-3	Долгое	Доўгае	Бабынічы	Корсакі і прав. царква	1552	Пол.	Віц.	Глыбоцкі
Доўгае, 109, Б-3	Долгое	Доўгае		Шл.	1552	Пол.	Віц.	Бешанковіцкі
Доўгае, 126, Г-2	Долгое (Долге)	Доўгае	Цімкавічы	Кн. Слуцкія	1587	Нав.	Мін.	Капыльскі
Доўгае, 128, А-4	Долгое (Довгоеды)	Доўгае	Любашаны	Дзярж.	1499	Арш.	Маг.	Клічаўскі
Доўгае, 137, Б-3	Долгое	Доўгае	Беразнякі	Кн. Слуцкія	1555	Нав.	Мін.	Салігорскі
Доўгае Поле, 104, Г-4	Долгое Поле, Долгополье	Даўгаполле	Азярышча	Дзярж.	1571	Віц.	Віц.	Гарадоцкі
Доўгая Дуброва, 122, Д-1	Долгая Дуброва			Шл.	1567	Дар.	Польшча	
Доўгі Лог, 116, Б-1	Долгий Лог	Доўгі Лог	Трэпалава		1547	Ашм.	Мін.	Маладзечанскі
Доўжа, 105, Д-1	Должо	Доўжа	Храпавічы		1556	Віц.	Віц.	Віцебскі
Дохнар, 103, Г-4	Дохнар (Дохнаро)	Дохнары		Шл.	1552	Пол.	Віц.	Полацкі
Дочышкі, 114, В-3	Дочишки	Доцішкі	Дочышкі	Юндзілы	1567	Лід.	Гродз.	Воранаўскі
Драбышоў, 107, Б-2	Дробышов	Драбышы	Драбышоў	Шл.	1567	Ашм.	Віц.	Пастаўскі
Дравянікі, 106, Г-3	Дровеники (Дровиники, Древеники)	Дравянікі	Дравянікі	Кат. царква і шл.	1556	Віл.	Гродз.	Астравецкі
Драгабыль, 125, В-2	Дрогобыль	Драгабылле	Драгабыль	М.Казінскі	1567	Нав.	Брэсц.	Баранавіцкі
Драгча, 117, Д-4	Дрегча	Кутузаўка (да 1964 Драхча Паненская)	Дрэгча	К.Цішкевіч	1579	Мен.	Мін.	Чэрвеньскі
Драгча, 117, Д-4	Дрегча (Драгуча)	Праўда (да 1964 Драхча Буглацкая)	Радашковічы	Дзярж. па Гаштаўтах	1549	Мен.	Мін.	Чэрвеньскі
Дражна, 127, Г-3	Дражно	Дражна	Жыцін	Сапегі і інш. па кн.Гальшанскіх	1588	Мен.	Мін.	Старадарожскі
Дражнеў, 132, В-4	Дражнев		Дражнеў	С.Няміра		Мель.	Польшча	
Дракавец, 120, Д-2	Драковец	Дрокаўка	Магілёў	Дзярж.	1604	Арш.	Маг.	Чавускі
Драчкова, 117, Д-2	Драчково (Драчков, Дрочково)	Драчкава	Смалявічы	М.Ю.Радзівіл	1552	Мен.	Мін.	Смалявіцкі
Драчылава, 125, А-1	Дрочилово	Гагарына (да 1969 Драчылава)	Драчылава	Шл.	1567	Нав.	Гродз.	Навагрудскі
Дрождчынічы, 120, Г-4	Дрождчиничи (Дроздчыничи)	да 1976 Дрожджаніцы	Крычаў	Дзярж.	1582	Мсц.	Маг.	Крычаўскі
Дроздава, 110, Д-3	Дроздово	Дроздава	Рэпухаў	Кн.Адзінцэвічава і інш.	1595	Арш.	Віц.	Аршанскі
Дроздынь, 146, В-3						Пін.	Украіна	
Дрокаў, 131, Г-4	Дроков				1395	Расія	РФ	
Дружылавічы, 135, Г-3	Дружылавічы	Дружыланічы	Пінск	Дзярж.	1445	Пін.	Брэсц.	Іванаўскі
Друйск, 102, В-3	Друйск	Друйск	Друйск		1513	Брас.	Віц.	Браслаўскі
Друцк, 119, А-1	Друцк (Одруцк, Одруцко)	Друцк	Друцк	Кн. Друцкія і інш.	1078	Арш.	Віц.	Талачынскі
Другчаны, 118, Д-4		Другчаны				Арш.	Маг.	Бялыніцкі
Друя, 102, В-3	Друя	Друя	Друя	Кн. Масальскія і інш.	1496	Брас.	Віц.	Браслаўскі
Дрыбін, 120, В-2		Дрыбін				Мсц.	Маг.	Дрыбінскі
Дрыса, 103, В-1	Дриса (Дрыса, Дрысь)	Верхнядзвінск (да 1962 Дрыса)	Дрыса	Дзярж.	1517	Пол.	Віц.	Верхнядзвінскі
Дрыса, 104, А-2	Дриса (Дрыса)	не існуе	Сітна	Дзярж.		Пол.	Віц.	Расонскі
Дрысвяты, 101, Г-4	Дрисвяты (Дрисветы)	Дрысвяты	Дрысвяты	Дзярж.	1413	Брас.	Віц.	Браслаўскі
Дрычын, 127, А-2	Дрычын	Дрычын			1590	Мен.	Мін.	Пухавіцкі
Дрышчаў, 121, Д-1	Дрыщов	да 1976 Першамайская (да 1937 Дрышчаў)	Крычаў	Дзярж.	1604	Мсц.	Маг.	Крычаўскі
Дрэлаў, 142, А-2			Межырэчча	Кн. С.Збаражскі па Забярэзінскіх		Бер.	Польшча	
Дрэчы Лукі, 105, Д-3	Дречи Луки (Дречие Луки, Дречьи Луки, Здрелуки)	Парэчча (да 1964 Дрычалукі)	Дрэчы Лукі	Кн. Друцкія-Саколінскія	1450	Віц.	Віц.	Віцебскі
Дубава, 134, Г-2	Дубово	не існуе	Кобрын	Дзярж.	1597	Бер.	Брэсц.	Кобрынскі
Дубакрая, 105, Б-2	Дубокрая		Усвят	Дзярж.	1571	Віц.	РФ	
Дубасны Лог, 120, В-4	Дубасный Лог	Дубасна	Хвастава		1499	Мсц.	Маг.	Мсціслаўскі
Дубатоўка, 107, Д-1	Дуботолка (Дуботолки, Дуботовки)	Дубатоўка	Солы	Кішкі па Радзівілах	1491	Ашм.	Гродз.	Смаргонскі
Дубаўляны, 117, Г-1	Дубовляны (Дубровляны)	Дубаўляны	Зацэнь	Кн. Крошынскія	1557	Мен.	Мін.	Мінскі
Дубая, 137, А-2	Дубая	Дубеі	Слуцк	Кн. Слуцкія	1582	Нав.	Мін.	Салігорскі
Дубая, 145, А-2	Дубоя (Дубуя)	Дубай	Юхнавічы		1596	Пін.	Брэсц.	Пінскі
Дубая, 146, А-2	Дубоя (Дуба)	Дубай	Дубая	Шл.	1552	Пін.	Брэсц,	Столінскі
Дубейкавічы, 126, Г-2	Дубейковичи	Дубейкі	Нясвіж	М.К.Радзівіл і Солтаны	1587	Нав.	Мін.	Нясвіжскі
Дубейкі, 126, Г-4	Дубейки	Дубейкі			1551	Нав.	Мін.	Капыльскі
Дубенец, 146, А-2	Дубенец (Дубенцы, Дубинец)	Дубенец	Дубенец	Шл.	1550	Пін.	Брэсц.	Столінскі
Дубіна, 116, В-1	Дубина	Дубіна Юрздыцкая	Дубіна	Сапегі, Кішкі і А.Цеханавецкі	1496	Ашм.	Мін.	Валожынскі
Дубінкі, 106, Б-1	Дубинки		Дубінкі	М.Ю.Радзівіл і інш.		Віл.	Літва	

Назвы населеных пунктаў, змешчаныя на Генеральнай карце. Нумар старонкі і індэкс (літара і лічба)	Назвы паводле крыніц	Сучасныя назвы	Да якога маёнтка належала	Уладанне на 1567 г.	Першае упамінанне	Павет ВКЛ, краіна на 1567 г.	Сучасная прыналежнасць	
							вобласць	раён
Дубінцы, 114, Г-3	Дубинцы	Дубінцы	Радунь	Дзярж.	1558	Лід.	Гродз.	Воранаўскі
Дубіца, 142, Б-3			Гарадзішча	С.Нарушэвіч і Д.Пац		Бер.	Польшча	
Дубічы, 114, В-2	Дубичи		Дубічы	І.Солтан і інш.	1397	Лід.	Літва	
Дубкі, 143, В-1	Дубки	Дубок	Ражанка	Кн.Галаўні	1561	Бер.	Брэсц.	Брэсцкі
Дубна, 124, Б-1	Дубна (Дубно, Дубен, Дубень)	Дубна	Дубно	Дзярж. і Сапегі	1484	Гар.	Гродз.	Мастоўскі
Дубна, 130, В-2	Дубно	Дубна	Прапойск	Дзярж.	1555	Рэч.	Маг.	Слаўгарадскі
Дубна, 133, Б-2	Дубно		Боцькі	П.Сапега	1512	Бель.	Польшча	
Дубнавічы, 136, Г-3	Дубновичи	Дубнавічы	Бобрык	М.Ю.Радзівіл і Кішкі	1539	Нав.	Брэсц.	Пінскі
Дубнікі, 106, Г-3	Дубники	Дубнікі		М. Кішка		Ашм.	Гродз.	Астравецкі
Дубніца, 110, Г-3	Дубница	Дубніцы	Межава	Я.Сіняўскі па Глябовічах	1607	Арш.	Віц.	Аршанскі
Дубніца, 123, А-2	Дубница	Дубніца	Дубніца		1544	Гар.	Гродз.	Гродзенскі
Дубно, 128, А-4	Дубно	Дубно	Любашаны	Дзярж.	1499	Арш.	Маг.	Клічаўскі
Дубок, 117, Д-4	Дубок	не існуе	Ігумен	Кат. царква	1594	Мен.	Мін.	Чэрвеньскі
Дубраўка, 107, Б-1	Дубровка	Дубраўка	Дубраўка	Шл.	1550	Ашм.	Мін.	Вілейскі
Дубраўка, 124, А-3	Дубровка	Дубраўка	Здзяцель	Кн. К.Астрожскі	1580	Слон.	Гродз.	Дзятлаўскі
Дубраўкі, 103, Д-3	Дубровки	Дубраўка		Шл.	1506	Пол.	Віц.	Полацкі
Дубраўляны, 107, Г-1	Дубровляны (Добровляны)	Дабраўляны	Дубраўляны	С.Роскі	1522	Ашм.	Гродз.	Смаргонскі
Дуброва, 127, Д-4	Дуброва	Дуброва	Вольніца	Прав. царква	1566	Нав.	Маг.	Глускі
Дуброва, 139, Б-2	Дуброва (Дубровы)	Дуброва	Бабруйск	Дзярж.	1592	Рэч.	Гом.	Светлагорскі
Дуброва, 147, В-3	Дуброва	Дуброва	Убарць	Кат. царква	1551	Маз.	Гом.	Лельчыцкі
Дуброва Дукранская?, 125, В-1	Дуброва Дукранская	не існуе	Дзераўная	Дзярж. (лен)	1560	Слон.	Гродз.	Слонімскі
Дубровіца, 146, Г-1	Дубровица		Дубровіца	Спадчыннікі кн.Гальшанскіх	1224	Пін.	Украіна	
Дубровы, 116, В-3	Дубровы	Пралескі	Дубровы	М.К.Радзівіл	1434	Мен.	Мін.	Маладзечанскі
Дубровы, 117, В-1	Дубровы	Дуброва	Астрожыцы	Гарнастаі	1582	Мен.	Мін.	Смалявіцкі
Дубровы, 137, Б-4	Дубровы	Старая Дуброва	Скавышчын	Кн. Слуцкія	1567	Нав.	Мін.	Любанскі
Дуброўка, 122, Д-1	Дубровка					Бель.	Польшча	
Дуброўкі, 109, Г-3	Дубровки	Дуброўкі	Пачаевічы	Кн. Лукомскія	1591	Арш.	Віц.	Чашніцкі
Дуброўна, 111, Д-1	Дубровно (Дубровна)	Дуброўна	Дуброўна	Я.Глябовіч	1443	Арш.	Віц.	Дубровенскі
Дуброўна, 114, Г-4	Дубровна	Дуброўня	Дуброўна	Кат. царква	1387	Лід.	Гродз.	Лідскі
Дубянцы, 116, Д-3	Дубенцы	Дубянцы	Старае Сяло	Кн. Слуцкія	1600	Мен.	Мін.	Мінскі
Дудаковічы, 119, Б-1	Дудаковичи (Дудаковичи)	Дудаковічы	Дудаковічы	А.Гарнастай па кн. Горскіх	1506	Арш.	Маг.	Круглянскі
Дудзічы, 123, Г-3	Дудичи (Дудиче)	Дудзічы	Мсцібогаў	Дзярж. па Кезгайлах	1572	Ваўк.	Гродз.	Свіслацкі
Дудзічы, 125, В-4	Дудичи	Дудзічы	Дудзічы	Шл.	1518	Нав.	Брэсц.	Баранавіцкі
Дудзічы, 127, А-1	Дудичи	Дудзічы	Грэбень	Шл.	1600	Мен.	Мін.	Пухавіцкі
Дудзічы, 139, Д-2	Дудичи	Дудзічы	Мазыр	Дзярж.	1552	Маз.	Гом.	Калінкавіцкі
Дудзічы, 140, А-4	Дудичи	Дудзічы	Чачэрск	Дзярж.	1560	Рэч.	Гом.	Чачэрскі
Дудкі, 116, Д-2	Дудки	Дудка	Старынкі	Кат. царква	1588	Мен.	Мін.	Валожынскі
Дудчычы, 120, Г-4	Дудчичи (Дудчычи, Дудичи)	Дудчыцы	Мсціслаў	Дзярж.	1589	Мсц.	Маг.	Мсціслаўскі
Дуды, 115, Г-2	Дуды	Дуды	Дуды	Кат. царква і дзярж. па Гаштаўтах	1528	Ашм.	Гродз.	Іўеўскі
Дукарка, 127, А-2	Дукорка (Дукора)	да 1980-х Дукарка	Дукарка	Служкі і інш.	1517	Мен.	Мін.	Пухавіцкі
Дукора, 127, А-2	Дукора	Дукора	Бакшты (Смілавічы)	Спадчыннікі Кезгайлаў	1582	Мен.	Мін.	Пухавіцкі
Дукрава, 125, В-1	Дукрово	Дукрава	Лушнева	М.Сапега і А.Цеханавецкі	1579	Слон.	Гродз.	Дзятлаўскі
Дукшты, 101, Г-3						Брас.	Літва	
Дулебы, 118, Д-3	Дулебы	Дулебы	Любашаны	Дзярж.	1550	Арш.	Мін.	Бярэзінскі
Дунайчычы, 126, Д-1	Дунайчыцы	Дунайчыцы	Клецк	М.К.Радзівіл	1586	Нав.	Мін.	Клецкі
Дунілавічы, 107, Б-4	Дуниловичи (Даниловичи)	Дунілавічы	Дунілавічы	М.К.Радзівіл	1476	Ашм.	Віц.	Пастаўскі
Дуравічы, 116, А-3	Дуровичи	Зялёная (да 1978 Дуравічы)	Вязынь	Осцікі і інш.	1600	Мен.	Мін.	Вілейскі
Дуравічы, 140, Б-3	Дуровичи	Дуравічы	Гомей	Дзярж.	1452	Рэч.	Гом.	Буда-Кашалёўскі
Дурынічы, 128, В-2	Дуриничи	Ізюмава (да 1964 Дурынічы)	Дурынічы		1492	Мен.	Маг.	Бабруйскі
Дурычы, 143, А-1		Знаменка (да 1964 Дурычы)	Кодань	П.Сапега		Бер.	Брэсц.	Брэсцкі
Дусьмяны, 114, А-1						Тр.	Літва	
Дусяты, 101, В-1	Дусяты		Дусяты		1519	Влкм.	Літва	
Духаровічы, 110, Б-1	Духоровичи (Духоревичи, Духаревичи)	не існуе		Шл.	1534	Пол.	Віц.	Шумілінскі
Душава, 126, Г-2	Душово	Душава	Душава	Багавіцііны і інш.	1550	Нав.	Мін.	Капыльскі
Душкі, 108, А-3	Душки	Дужкі	Арэхаўна	Корсакі	1524	Пол.	Віц.	Глыбоцкі
Душынічы, 110, Д-3	Душыничи	не існуе	Межава	Я.Сіняўскі па Глябовічах	1607	Арш.	Віц.	Аршанскі
Дымава, 119, Б-2	Дымово	Дымава	Дудаковічы	А.Гарнастай па кн. Горскіх	1541	Арш.	Маг.	Шклоўскі
Евань, 109, В-3	Евань	Іванск	Евань	Прав. царква	1533	Пол.	Віц.	Чашніцкі
Езяросы, 101, В-3	Езеросы (Озересы, Возересы)		Таўрагіні	Кат. царква	1508	Брас.	Літва	
Ейсімонты, 113, Д-3	Ейсимонты (Вел.Ейсимонты)	Эйсманты	Ейсімонты	Шл.	1567	Гар.	Гродз.	Гродзенскі
Ейшышкі, 114, Б-3	Ейшишки (Ейшиски, Ейсшиски)		Ейшышкі	Дзярж.	1482	Лід.	Літва	
Елізаравічы, 139, Г-4		Елізаравічы				Рэч.	Гом.	Рэчыцкі
Ельна, 124, Б-1	Ельна	да 1980-х Ельня	Масты	Дзярж.	1558	Гар.	Гродз.	Мастоўскі
Ельна, 125, Б-1	Ельно	Стараельня	Ельна	Спадчыннікі Кезгайлаў	1451	Нав.	Гродз.	Дзятлаўскі
Ельна, 137, Г-2		Ельна	Петрыковічы	Кн. Слуцкія		Маз.	Гом.	Жыткавіцкі
Ельнае, 114, Д-4	Елное	не існуе	Ельнае	Шл.	1567	Лід.	Гродз.	Лідскі
Ельніца, 142, А-2	Ельное		Ельніца	Г.Пяцігорац		Бер.	Польшча	
Ерашова, 125, В-2	Ерошова	да 1976 Ярашова	Ерашова	Шл.	1565	Слон.	Брэсц.	Баранавіцкі
Ерашоўка, 121, Д-1	Ерошовка	Ерашоўка	Крычаў	Дзярж.	1604	Мсц.	Маг.	Клімавіцкі
Ескава, 135, А-1	Еsково	Еськаўцы	Ласасіная	В.Цішкевіч	1596	Слон.	Брэсц.	Пружанскі
Ескавічы, 136, А-1		не існуе				Нав.	Брэсц.	Ляхавіцкі
Етчыцы, 126, Д-2	Етчицы (Ечичи)	Ёдчыцы	Клецк	М.К.Радзівіл	1552	Нав.	Мін.	Клецкі
Еўлічы, 126, Д-3	Евличи	Еўлічы	Слуцк	Кн. Слуцкія	1566	Нав.	Мін.	Слуцкі
Ёдкі, 114, Б-4	Едки	Ёткішкі	Ёдкі	Шл.	1567	Лід.	Гродз.	Воранаўскі
Ёды, 102, Д-2		Ёды		М.Сіняўскі па Сапегах	1590	Брас.	Віц.	Шаркаўшчынскі
Ёлча, 149, Г-4		Старая Ёлча				Кіеў.	Гом.	Брагінскі
Жабер, 134, Г-2	Жабер	Жабер	Жабер	Нарушэвічы	1565	Пін.	Брэсц.	Драгічынскі
Жаберычы, 118, А-2	Жаберичи (Забиричи)	Вялікія Жаберычы	Барысаў	Дзярж.	1541	Арш.	Мін.	Крупскі
Жабіна, 134, В-2	Жабино	Жабін	Кобрын	Дзярж.	1597	Бер.	Брэсц.	Пружанскі
Жабчычы, 136, Д-1	Жабчичи (Жабчыцы, Жабичи)	Жабчыцы	Жабчыцы	Шл.	1554	Пін.	Брэсц.	Пінскі
Жагаліна, 110, Б-2	Жагалино	Жыгалы	Астроўна	Сапегі	1597	Віц.	Віц.	Бешанковіцкі
Жадзены, 134, Б-2	Жадены (Жадины)	Жадзены	Кобрын	Дзярж.	1563	Бер.	Брэсц.	Пружанскі
Жадунька, 131, А-1	Жадунька	Жадунька	Крычаў	Дзярж.	1604	Мсц.	Маг.	Клімавіцкі
Жалвінец, 128, Д-1	Жолвинец	Жалвінец	Глуск	Спадчыннікі кн. Гальшанскіх	1597	Рэч.	Маг.	Глускі
Жалезкава, 111, Д-2	Железково (Железково)	да 1980-х Жалезкава	Жалезкава	Сапегі	1563	Арш.	Віц.	Дубровенскі
Жалезна, 142, А-2	Железна (Железная)		Жалезна	Шл.	1538	Бер.	Польшча	
Жалезнавічы, 141, А-1	Железновичи	Жалезнікі			1503	Рэч.	Гом.	Веткаўскі
Жалезніца, 125, В-2	Железница	Жалезніца	Жалезніца	Спадчыннікі Кезгайлаў	1445	Нав.	Брэсц.	Баранавіцкі
Жаліўль, 120, Г-2	Жаливль (Заливье)	Жаліўе	Радамль	Дзярж.	1579	Мсц.	Маг.	Чавускі
Жалудок, 124, А-3	Жолудок	Жалудок	Жалудок	І.Лядскі	1468	Лід.	Гродз.	Шчучынскі
Жамайтакі, 115, В-2	Жомойтаки	Жамайтукі	Кандрацішкі		1587	Ашм.	Гродз.	Іўеўскі
Жамайцелі, 106, Д-2	Жемойтели		Свіраны	І.Зарэцкі і інш.	1561	Віл.	Літва	
Жамойцкае, 135, А-1	Жомойтское	Жамайдзякі	Косава	Кн. Л.Сангушка і інш. па Осцікаx	1597	Слон.	Брэсц.	Івацэвіцкі
Жамотка, 125, В-4	Жамотка	не існуе	Сноў	Сноўскія і інш.	1562	Нав.	Мін.	Нясвіжскі
Жарабілавічы, 125, Г-2	Жеребиловичи	не існуе	Палонка	Кн. Р.Сангушка	1540	Слон.	Брэсц.	Баранавіцкі

Назвы населеных пунктаў, змешчаныя на Генеральнай карце. Нумар старонкі і індэкс (літара і лічба)	Назвы паводле крыніц	Сучасныя назвы	Да якога маёнтка належала	Уладанне на 1567 г.	Першае упамінанне	Павет ВКЛ, краіна на 1567 г.	Сучасная прыналежнасць вобласць	раён
Жарабковічы, 125, Г-4	Жеребковичи	Жарабковічы	Ляхавічы	Дзярж. па Гаштаўтах	1445	Нав.	Брэсц.	Ляхавіцкі
Жарабцы, 105, В-2	Жеребцы	не існуе	Усвят	Дзярж.	1571	Віц.	Віц.	Гарадоцкі
Жарабцы, 128, Д-4	Жеребцы	Юр'ева (да 1964 Жарабцы)	Бабруйск	Дзярж.	1595	Рэч.	Маг.	Бабруйскі
Жаравічы, 129, В-4	Жоравичи	Журавічы	Жаравічы	Юдзіцкія	1570	Рэч.	Гом.	Рагачоўскі
Жарамцы, 118, Г-1	Заремцы (Зеремцы, Жеремец, Зеремец)	Жарамец	Жарамцы	Падбярэзскія і інш.	1506	Мен.	Мін.	Бярэзінскі
Жараслаўка, 123, А-3	Жерославка (Жорославка, Жорыславка, Зерославка)	не існуе	Жараслаўка	Дзярж. і шл.	1508	Гар.	Гродз.	Гродзенскі
Жараўлі, 119, А-1	Жоравли (Жоравель)	Жураўлі	Жараўлі	М.Касмоўскі	1567	Арш.	Віц.	Талачынскі
Жарацін, 120, Г-4	Жеретин (Жеречыно)	да 1976 Жараціно	Мсціслаў	Дзярж.	1589	Мсц.	Маг.	Мсціслаўскі
Жарнае, 123, В-4	Жарное	Жарна	Жарнае	Я.Шэмет і інш.	1567	Ваўк.	Гродз.	Ваўкавыскі
Жаробычы, 104, Д-3	Жаробычи, Жоробичи	да 1939 Жаробычы	Жаробычы	Шл.	1563	Пол.	Віц.	Шумілінскі
Жаройсць, 106, Б-4	Жоройсть	Ажуройсці	Жаройсць	Шл.	1567	Ашм.	Віц.	Пастаўскі
Жары, 107, Д-4	Жары (Зары, Шары)	Жары	Кабыльнік		1518	Ашм.	Мін.	Вілейскі
Жаскавічы, 116, А-1	Жасковичи (Засковичи)	Заскавічы	Маркава	Дзярж.	1483	Ашм.	Мін.	Маладзечанскі
Жаслаўль, 116, Г-3	Жеславль (Ижеславль, Жослав, Жаславль, Заславье, Заславль)	Заслаўе	Жаслаўль	Я.Сіняўскі па кн.Жаслаўскай	1127	Мен.	Мін.	Мінскі
Жаўнерава, 105, Д-3	Жолнерово	да 1980-х Жаўнерава	Латыгала	Кіселі	1594	Віц.	Віц.	Віцебскі
Жаховічы, 148, А-2	Жоховичи (Жаховичи, Жеховичи)	Жахавічы	Жаховічы	Полазы	1505	Маз.	Гом.	Мазырскі
Жвікова, 110, Д-2	Жвиково	Жвікова	Лемніца	Сапегі, кн. Друцкія-Любецкія і інш.	1597	Арш.	Віц.	Аршанскі
Жданава, 142, Б-4			Кодань	П.Сапега		Бер.	Польшча	
Жданавічы, 119, В-4	Ждановичи	Жданавічы	Магілёў	Дзярж.	1560	Арш.	Маг.	Дрыбінскі
Ждановічы, 125, А-2	Ждановичи	Жданахвічы	Ждановічы	Дзярж.	1561	Нав.	Гродз.	Навагрудскі
Жодзішкі, 107, Д-1	Жодишки	Жодзішкі	Жодзішкі	Кн. А.Чартарыйскі	1522	Ашм.	Гродз.	Смаргонскі
Жомайць, 115, В-4	Жомоить	Жомайдзь	Жомайць	Шл.	1567	Ашм.	Мін.	Валожынскі
Жорнаўка, 123, Б-3	Жорновка	Жорнаўка	Горадна	Дзярж.	1571	Гар.	Гродз.	Гродзенскі
Жорнаўка, 127, Б-4	Жорновка	Жорнаўка	Жыцін	Сапегі і інш. па кн.Гальшанскіх	1560	Мен.	Маг.	Асіповіцкі
Жосна, 107, В-3	Жосна	не існуе	Жосна	М.Дарагастайскі і інш.	1493	Ашм.	Мін.	Мядзельскі
Жоўкіня, 145, Б-4	Жолкиня (Золкино, Золкинь)	Жоўкіна	Жоўкіна	Дзярж. (лен)	1548	Пін.	Брэсц.	Пінскі
Жохтавічы, 103, В-4	Жохтовичи	не існуе	Жохтавічы	Корсакі	1552	Пол.	Віц.	Полацкі
Жукава, 120, Б-4						Мсц.	РФ	
Жукавічы, 104, Г-2		не існуе	Азярышча	Дзярж.		Віц.	Віц.	Полацкі
Жукойні, 106, В-4	Жукойни	Жукойні	Ясень	Кн. Свірскія	1567	Ашм.	Гродз.	Астравецкі
Жупраны, 115, А-3	Жупраны	Жупраны	Жупраны	М.Ю.Радзівіл і інш.	1403	Ашм.	Гродз.	Ашмянскі
Журжэвічы, 147, Д-1	Журжевичи					Кіеў.	Украіна	
Журоўка, 118, Г-2		Журоўка	Любашаны	Дзярж.		Арш.	Мін.	Бярэзінскі
Журына? 128 Д-3	Журино	не існуе	Бабруйск	Дзярж.	1590	Рэч.	Гом.	Светлагорскі
Жухавічы, 125, Б-4	Жуховичи	Вялікія Жухавічы	Жухавічы	Ю.Іллініч і інш.	1449	Нав.	Гродз.	Карэліцкі
Жыгмунцішкі, 115, В-1	Жигмунтишки	Зыгмунцішкі	Жыгмунцішкі	Дзярж. па Гаштаўтах	1572	Ашм.	Гродз.	Іўеўскі
Жыдкавічы, 137, Д-4	Жыдковичи (Житковичи)	Жыткавічы	Жыдкавічы	Я.Хадкевіч і інш.	1445	Маз.	Гом.	Жыткавіцкі
Жыдомля, 123, А-3	Жидомля (Жыдомля)	Жытомля	Жыдомля	Дзярж. і шл.	1539	Гар.	Гродз.	Гродзенскі
Жыжма, 114, В-4	Жижма	не існуе	Жыжма	Шл.	1567	Лід.	Гродз.	Лідскі
Жыжма, 115, Г-1	Жижма	не існуе	Жыжма	Кн.Жыжэмскія	1550	Лід.	Гродз.	Іўеўскі
Жылічы, 123, Б-4	Жыличи	Жылічы	Мсцібогаў	Дзярж. па Кезгайлах	1583	Ваўк.	Гродз.	Мастоўскі
Жылічы, 125, Г-4	Жиличи	Жылічы	Клецк	М.К.Радзівіл	1552	Нав.	Мін.	Клецкі
Жылічы, 129, Г-1	Жиличи (Жилица)	Жылічы	Добасна	Г.Хадкевіч па Гаштаўтах	1556	Рэч.	Маг.	Кіраўскі
Жырмуны, 114, В-4	Жирмуны	Жырмуны	Жырмуны	М.Ю.Радзівіл і інш.	1413	Лід.	Гродз.	Воранаўскі
Жыровічы, 124, Д-4	Жировичи (Жыровичи)	Жыровцы	Жыровічы	Солтаны	1442	Слон.	Гродз.	Слонімскі
Жыровічы, 133, Д-4	Жировичи	не існуе	Жыровічы	Осцікі і кн. Л.Сангушка	1516	Бер.	Брэсц.	Брэсцкі
Жытнавічы, 145, А-2	Житновичи (Зитновичи)	Жытнавічы	Пінск	Дзярж.	1552	Пін.	Брэсц.	Пінскі
Жыцін, 127, В-3	Житин (Зычино)	Жыцін	Жыцін	Сапегі і інш. па кн.Гальшанскіх	1481	Мен.	Маг.	Асіповіцкі
Жыцін, 128, Б-1	Житин	не існуе	Жыцін	Кн. Ю.Збаражскі і інш. па Насілоўскіх	1567	Мен.	Маг.	Асіповіцкі
Жыцін, 134, Г-1	Житен	Жыцін	Жыцін	Шл.	1567	Бер.	Брэсц.	Жабінкаўскі
Жэзліна, 109, В-2	Жезлино (Железно)	Вялікае Жэжліна	Жэжліна	Шл.	1547	Пол.	Віц.	Лепельскі
Жэлехава, 126, Д-2	Желехово	Жыліхава	Цімкавічы	Кн. Слуцкія	1587	Нав.	Мін.	Капыльскі
Жэмбраў, 132, Б-3				Шл.		Дар.	Польшча	
Жэрдная, 123, В-4	Жердная	не існуе	Жэрдная	Шл.	1516	Ваўк.	Гродз.	Ваўкавыскі
Жэрына, 109, В-4	Жерино (Жерын, Жерыно, Жырен, Жирино)	Жэрына	Мялешканічы	Кн. Лукомскія і інш.	1528	Арш.	Віц.	Чашніцкі
Заазер'е, 110, Г-4	Заозерье	не існуе	Орша	Дзярж.	1567	Арш.	Віц.	Аршанскі
Заазер'е, 117, В-2	Заозерье (Зазерье)	Заазер'е	Заазер'е	В.Цішкевіч і Пацы	1490	Мен.	Мін.	Лагойскі
Заазер'е, 127, А-1	Заозерье (Зазерье)	Зазер'е	Заазер'е	Служкі і інш.	1517	Мен.	Мін.	Пухавіцкі
Забаброўе, 118, Б-3	Забобровье	Стары Бобр	Бобр	Я.Хадкевіч	1559	Арш.	Мін.	Крупскі
Забалацце, 107, Д-2	Заболотье	Забалацце	Ганута	Кн. Л.Сангушка, С.Садоўскі і інш.	1569	Ашм.	Гродз.	Смаргонскі
Забалацце, 110, Д-3		Забалацце	Машкова	С.Гамшэй і Л.Роскі		Арш.	Віц.	Аршанскі
Забалацце, 114, Г-2	Заболотье	Забалаць	Забалацце	Нарбуты і інш.	1503	Лід.	Гродз.	Воранаўскі
Забалацце, 117, Г-1	Заболотье	Забалацце	Ботчычы		1558	Мен.	Мін.	Мінскі
Забалацце, 119, Д-2	Заболотье	Забалацце	Галоўчын	Кн. Я.Мікіцініч	1577	Арш.	Маг.	Магілёўскі
Забалацце, 120, Д-1	Заболотье	не існуе	Магілёў	Дзярж.	1563	Арш.	Маг.	Магілёўскі
Забалацце, 125, Б-3	Заболотье	Забалацце	Забалацце	Я.Гайка	1553	Нав.	Гродз.	Карэліцкі
Забалацце, 129, Д-2	Заболотье	Забалацце	Рагачоў	Дзярж.	1590	Рэч.	Гом.	Рагачоўскі
Забалацце, 133, В-3		Забалацце	Ваўкавічы	Шл.		Бер.	Брэсц.	Камянецкі
Забалацце, 143, А-4	Заболотье	Забалацце	Берасце	Дзярж.	1566	Бер.	Брэсц.	Маларыцкі
Забалацце, 143, Б-1			Кодань	П.Сапега		Бер.	Польшча	
Забалачча, 124, Б-1	Заболочье	не існуе	Горадна	Дзярж.	1558	Гар.	Гродз.	Мастоўскі
Забалоцце, 107, Б-3	Заболотье (Заболотцы)	Забалацце	Забалоцце	Кн. Свірскія і С.Роскі	1567	Ашм.	Віц.	Пастаўскі
Забалоцце, 108, Д-1	Заболотье	Забалацце	Крайск	Спадчыннікі Ю.Насілоўскага і інш.	1600	Мен.	Мін.	Вілейскі
Забалоцце, 117, Г-1	Заболотье	Забалоцце	Саламярэч	Кн. Саламярэцкія	1583	Мен.	Мін.	Мінскі
Забалоцце, 117, Г-1	Заболотье	Забалоцце	Смалявічы	М.Ю.Радзівіл	1586	Мен.	Мін.	Смалявіцкі
Забалоцце, 117, Д-2	Заболотье	Забалоцце	Забалоцце	Дзярж. (лен)	1567	Пол.	Віц.	Глыбоцкі
Забалоцце, 126, Б-3	Заболотье	Забалацце	Узда	М.К.Радзівіл, Корсакі і інш.	1582	Мен.	Мін.	Уздзенскі
Забараўе, 110, Г-2	Заборовье	Забараўе	Пількавічы		1594	Віц.	Віц.	Сенненскі
Забараўцы, 136, Г-1	Заборовцы	Забараўцы	Забараўцы	Дзярж. (лен)	1556	Пін.	Брэсц.	Пінскі
Забарвінне, 110, А-3		не існуе	Астроўна			Віц.	Віц.	Віцебскі
Забашавічы, 118, В-1	Забашевичи	Забашавічы	Забашавічы	Шл.	1492	Мен.	Мін.	Барысаўскі
Забелле, 103, Д-3	Забелье	Забелле 1	Забелле	Дзярж. (лен)	1538	Пол.	Віц.	Полацкі
Забердава, 125, Б-3	Забердово (Забердовье)	Забердава	Забердава	Шл.	1556	Нав.	Гродз.	Карэліцкі
Заблаце, 137, А-4	Заблоте	Забалаць	Слуцк	Кн. Слуцкія	1566	Нав.	Мін.	Любанскі
Заблудаў, 122, Г-4	Заблудов		Заблудаў	Хадкевічы	1513	Гар.	Польшча	
Заборак, 133, Г-2			Янаў	Кат. царква		Бер.	Польшча	
Забор'е, 103, Д-2	Заборье	Забор'е		Дзярж.	1552	Пол.	Віц.	Мёрскі
Забор'е, 104, Б-2	Заборье	Забор'е	Сітна	Дзярж.	1509	Пол.	Віц.	Расонскі
Забор'е, 108, А-2	Заборье	Забор'е	Забор'е	Корсакі	1380	Пол.	Віц.	Глыбоцкі
Забор'е, 108, Г-2	Заборье	Забор'е	Далькавічы		1596	Мен.	Віц.	Докшыцкі
Забор'е, 109, Г-2	Заборье	Забор'е	Пірошычы	Кн. Лукомскія і інш.	1554	Арш.	Віц.	Чашніцкі
Забор'е, 109, Д-3	Заборье	Забор'е	Чарэя	Сапегі і кн. Друцкія-Любецкія	1591	Арш.	Мін.	Крупскі
Забор'е, 116, Б-4	Заборье (Заборцы)	Забор'е	Карпавічы	Кішкі	1600	Мен.	Мін.	Вілейскі
Забор'е, 116, Г-1	Заборье	Забор'е	Камень	Кішкі па Забярэзінскіх	1595	Мен.	Мін.	Валожынскі

Назвы населеных пунктаў, змешчаныя на Генеральнай карце. Нумар старонкі і індэкс (літара і лічба)	Назвы паводле крыніц	Сучасныя назвы	Да якога маёнтка належала	Уладанне на 1567 г.	Першае упамінанне	Павет ВКЛ, краіна на 1567 г.	Сучасная прыналежнасць: вобласць	раён
Забор'е, 119, А-2	Заборье	Забор'е	Стараселле	Спадчыннікі кн. Талачынскага	1591	Арш.	Маг.	Шклоўскі
Забор'е, 121, Д-3	Заборье				1503	Расія	РФ	
Забор'е, 124, Б-2	Заборье	Забор'е	Ражанка	Пацы	1599	Лід.	Гродз.	Шчучынскі
Заброддзе, 126, А-1	Забродье	Заброддзе	Дзераўна	Спадчыннікі Кезгайлаў	1594	Мен.	Мін.	Стаўбцоўскі
Забычанне, 131, Б-1	Забычанье	Забычанне	Крычаў	Дзярж.	1552	Мсц.	Маг.	Касцюковіцкі
Забярэззе, 115, Б-4	Заберезье (Заберезынь)	Забрэзза	Забярэззе	Кн. С.Збаражскі па Забярэзінскіх	1456	Ашм.	Мін.	Валожынскі
Завада, 113, Д-3	Завада (Завадичи)	Завадзічы	Завады	Шл.	1567	Гар.	Гродз.	Гродзенскі
Завадаўка, 133, Д-1	Завадовка		Межырэчча	Кн. С.Збаражскі па Забярэзінскіх	1594	Бер.	Польшча	
Завайць, 148, Б-4	Завойть (Завойти, Завойцы)	Завайць	Смалігавічы	Дзярж. (лен)	1553	Маз.	Гом.	Нараўлянскі
Завалочча, 100, Г-4					1534	Расія	РФ	
Завалочча, 110, Б-1	Заволочье	Замялочча	Астроўна		1563	Віц.	Віц.	Бешанковіцкі
Заведзічы, 109, В-1	Заведичи	Завідзічы	Завідзічы	Кн. Адзінцэвічы	1552	Пол.	Віц.	Лепельскі
Завер'е, 102, В-2	Заверe (Заверск)	Завер'е	Завер'е	Шл.	1567	Брас.	Віц.	Браслаўскі
Заверша, 133, Г-4	Заверше	не існуе	Чарнаўчыцы	Ю.Ілліч	1587	Бер.	Брэсц.	Брэсцкі
Завершы, 124, Д-4	Заверши	Завершша	Жыровічы	Солтаны	1604	Слон.	Гродз.	Слонімскі
Завесна, 105, Б-1	Завесно	не існуе	Усвят	Дзярж.	1571	Віц.	Віц.	Гарадоцкі
Завідчыцы, 145, А-3	Завидчицы	Завідчыцы	Завідчыцы	Шл.	1565	Пін.	Брэсц.	Пінскі
Завінне, 125, Д-3	Завинье	Завінне	Востраў	М.Ю.Радзівіл і Кішкі	1589	Нав.	Брэсц.	Ляхавіцкі
Завішычы, 137, А-2	Завишичи	Вялікія Заўшыцы	Слуцк	Кн. Слуцкія	1566	Нав.	Мін.	Салігорскі
Завуцяне, 103, Г-2	Заутяне (Завутье, Заустье, Зовутье)	Завуцце	Завуцце	Дзярж.	1552	Пол.	Віц.	Мёрскі
Завячалле, 109, Б-1	Завечелье	Завячэлле	Завячэлле	Прав. царква і шл.	1552	Пол.	Віц.	Ушацкі
Загайкі, 142, А-2			Аполе	Ю.Осцік		Бер.	Польшча	
Загайкі, 142, В-4			Межырэчча	Кн. С.Збаражскі па Забярэзінскіх		Бер.	Польшча	
Загалічы, 135, А-1	Загаличи	Загалічы	Ласасіная	В.Цішкевіч	1596	Слон.	Брэсц.	Пружанскі
Загалле, 138, Б-2	Загалье	Загалле	Глуск Пагарэлы	А.Ласкі і інш. па кн.Гальшанскіх	1557	Нав.	Мін.	Любанскі
Загалле, 149, Б-1	Загале	Загалле	Загалле	Дзярж. (лен)	1552	Маз.	Гом.	Хвойніцкі
Загараддзе, 118, Д-4	Загородье	Загараддзе	Загараддзе	Гарнастаі па кн. Талачынскаму і кн. Друцкія-Любецкія	1536	Арш.	Віц.	Талачынскі
Загараны, 105, В-1	Загоряны	Загаране	Азярышча	Дзярж.	1571	Віц.	Віц.	Гарадоцкі
Загацце, 108, А-4	Загатье	Загацце	Загацце	Корсакі	1524	Пол.	Віц.	Полацкі
Загваздзіна, 111, Д-1	Загваздино	Загваздзіна	Дуброўна	Я.Глябовіч	1607	Арш.	Віц.	Дубровенскі
Загор'е, 115, Д-3	Загорье	Дзяляціцкае Загор'е	Даляцічы	М.Ю.Радзівіл	1601	Нав.	Гродз.	Навагрудскі
Загор'е, 116, А-1	Загорье	Загор'е	Даўбуцішкі	Шл.	1582	Ашм.	Гродз.	Смаргонскі
Загор'е, 134, Б-4	Загорье	Загор'е	Кобрын	Дзярж.	1563	Бер.	Брэсц.	Пружанскі
Загошчына, 109, В-3	Загощино	не існуе	Чашнікі	Кішкі па Радзівілах	1563	Пол.	Віц.	Чашніцкі
Загрыдкава, 124, Г-4	Загридково	Загрыцькава	Дзераўная	Дзярж. (лен)	1575	Слон.	Гродз.	Слонімскі
Загузава, 134, Г-2	Загузово (Загужово)	не існуе	Кобрын	Дзярж.	1597	Бер.	Брэсц.	Кобрынскі
Задабрычы, 128, А-1	Задобричье	Задабрычча	Свіслач	Дзярж.	1499	Мен.	Мін.	Чэрвеньскі
Задарожжа, 108, А-2	Задорожье	Задарожжа	Задарожжа	Дзярж. (лен)	1538	Пол.	Віц.	Глыбоцкі
Задарожжа, 120, Б-1	Задорожье	Задарожжа	Горы	Спадчыннікі кн.Талачынскага	1599	Арш.	Маг.	Горацкі
Задвар'е, 116, В-1	Задворье	Задварцы	Хоўхла	Кішкі па Радзівілах	1607	Ашм.	Мін.	Маладзечанскі
Задвор'е, 133, Г-4	Задворье	Задвор'е	Чарнаўчыцы	Ю.Ілліч	1587	Бер.	Брэсц.	Камянецкі
Задзвея, 125, В-4	Задвея	Задзвея	Задзвея	М.К.Радзівіл	1450	Нав.	Брэсц.	Баранавіцкі
Задзвінне, 102, Б-3	Задвинье			М.Сіняўскі па Сапегах	1516	Пол.	Латвія	
Задзежжа, 103, Б-2		Задзежжа				Пол.	Віц.	Верхнядзвінскі
Задзеў, 107, Б-2	Задев	Задзеўе	Задзеў	Кат. царква	1528	Ашм.	Віц.	Пастаўскі
Задоўзе, 145, Б-1	Задолзе		Пінск	Дзярж.	1552	Пін.	Украіна	
Задубляны, 107, Г-4	Задубляны	Задубенне	Крывічы	Кішкі па Радзівілах	1606	Ашм.	Мін.	Мядзельскі
Заелле, 117, Б-1	Заелье	да 1980-х Заельнік	Сялец	Цішкевічы і Глябовічы	1596	Мен.	Мін.	Лагойскі
Заенча, 132, В-2	Заенча		Заенча	А.Врылеўскі		Дар.	Польшча	
Заессе, 109, Д-2	Заесье (Заесе, Залесье)	Заессе	Асталкавічы	Кн. А.Вішнявецкі і Шэметы па Кезгайлах	1540	Арш.	Віц.	Чашніцкі
Зажэва, 137, А-3	Зажево (Ожеевичи)	Зажэвічы	Слуцк	Кн. Слуцкія	1566	Нав.	Мін.	Салігорскі
Зазер'е, 106, Д-4	Зазерье	Завозерцы	Солы	Кішкі па Радзівілах	1544	Ашм.	Гродз.	Смаргонскі
Зазер'е, 116, А-3	Зазерье	Заазер'е	Зазер'е		1583	Ашм.	Мін.	Вілейскі
Закальнікі, 133			Казярады	Багавіціны і Кішкі		Бер.	Польшча	
Закальнічы, 137, А-4	Закольничи (Закольное)	Закальное	Слуцк	Кн. Слуцкія	1566	Нав.	Мін.	Любанскі
Закрэўе, 115, Б-4	Закревье	не існуе	Закрэўе	Кн. І.Крошынскі і інш.	1559	Ашм.	Гродз.	Смаргонскі
Закубель, 107, В-3	Закубель	не існуе	Закубель		1572	Ашм.	Мін.	Мядзельскі
Залатавічы, 111, Д-2	Золотовичи	Залатавічы	Дуброўна	Я.Глябовіч	1494	Арш.	Віц.	Дубровенскі
Залацеева, 124, В-2	Золотеево (Золочево)	Залацеева	Дзярэчын	Кн. К.Вішнявецкі і інш.	1478	Слон.	Гродз.	Зэльвенскі
Залессе, 102, В-3	Залесье	Залессе	Залессе	Кн. Масальскія і інш.	1559	Брас.	Віц.	Браслаўскі
Залессе, 108, А-2	Залесье	Залессе	Залессе	Корсакі	1380	Пол.	Віц.	Глыбоцкі
Залессе, 115, В-2	Залесье	Залессе	Герaноны (Суботнікі)	М.К.Радзівіл	1591	Ашм.	Гродз.	Іўеўскі
Залессе, 116, В-3	Залесье	Залессе	Крывічы	Шл.	1600	Мен.	Мін.	Валожынскі
Залессе, 120, В-3		Залессе				Мсц.	Маг.	Мсціслаўскі
Залессе, 124, Д-4	Залесье	Залессе	Жыровічы	Солтаны	1566	Слон.	Гродз.	Слонімскі
Залессе, 125, В-3	Залесье	Залессе	Вольная	Ю.Хадкевіч	1571	Нав.	Брэсц.	Баранавіцкі
Залессе, 134, Г-2	Залесье	Залессе	Кобрын	Дзярж.	1563	Бер.	Брэсц.	Кобрынскі
Залессе, 134, Г-3	Залесье	Залессе	Кобрын	Дзярж.	1597	Бер.	Брэсц.	Кобрынскі
Заліпені, 136, А-1	Залипени	Заліпенне	Ліпск	М.К.Радзівіл і Кішкі	1589	Нав.	Брэсц.	Ляхавіцкі
Залоззе, 126, Б-1	Залозье	не існуе	Свержань	Осцікі і Уралеўскія	1587	Нав.	Мін.	Стаўбцоўскі
Залозкі, 115, Д-3	Залозки	Залозкі	Асташын	Кн. Сакламярэцкія і інш.	1582	Нав.	Гродз.	Навагрудскі
Залужжа, 104, Д-3	Залужье (Залуже)	Залужжа		Прав. царква	1570	Пол.	Віц.	Шумілінскі
Залужжа, 126, Б-1	Залужье (Залуже)	Залужжа	Свержань	Осцікі і Уралеўскія	1503	Нав.	Мін.	Стаўбцоўскі
Залужжа, 127, Г-3	Залужье	Залужжа	Залужжа	Кат. царква	1588	Мен.	Мін.	Старадарожскі
Залужжа, 134, В-4	Залужье	Залужжа	Кобрын	Дзярж.	1563	Бер.	Брэсц.	Бярозаўскі
Залужжа, 136, А-1	Залужье	Залужжа	Ліпск	М.К.Радзівіл і Кішкі	1589	Нав.	Брэсц.	Ляхавіцкі
Залуцічы, 137, Г-3	Залутичи	Залюцічы	Петрыковічы	Кн. Слуцкія	1594	Нав.	Гом.	Жыткавіцкі
Заляддзе, 106, В-4	Залядье	не існуе	Заляддзе	Кн. Свірскія	1556	Ашм.	Гродз.	Астравецкі
Заляшане, 133, Г-2		да 1980-х Заляшаны	Берасце	Дзярж.		Бер.	Брэсц.	Камянецкі
Заляшаны, 123, Д-3	Залешаны		Мсцібогаў	Дзярж. па Кезгайлах	1567	Ваўк.	Польшча	
Замашша, 108, Б-2	Замошье	не існуе	Докшыцы	Кішкі па Радзівілах	1566	Ашм.	Віц.	Докшыцкі
Замашэнне, 110, Б-2	Замошенье	Замашэнне	Астроўна	Сапегі	1527	Віц.	Віц.	Бешанковіцкі
Замосце, 114, Г-1	Замостье (Замостянко)	Замасцяны	Васілішкі	Дзярж.	1567	Лід.	Гродз.	Шчучынскі
Замосце, 126, Б-2	Замостье	Замосце	Магільная	Пацы	1592	Мен.	Мін.	Уздзенскі
Замосце, 127, Г-1	Замостье	Замосце	Замосце	Шл.	1554	Нав.	Мін.	Слуцкі
Замосце, 139, Д-3	Замосте	Замосце	Мазыр	Дзярж.	1560	Маз.	Гом.	Калінкавіцкі
Замосце, 147, А-4	Замосте	Замошша	Смядынь	Кн. К.Астрожскі	1520	Пін.	Гом.	Лельчыцкі
Замошша, 102, Г-2	Замошье	Замошша		М.Сіняўскі па Сапегах	1566	Брас.	Віц.	Браслаўскі
Замошша, 104, А-1	Замошье		Замошша		1509	Пол.	РФ	
Замошша, 105, В-4	Замошье		Усвят	Дзярж.	1571	Віц.	РФ	
Замошша, 110, Д-1	Замоше	Замошша	Саколіна	Кн. Друцкія-Саколінскія і Сапегі	1593	Арш.	Віц.	Талачынскі
Замошша, 110, Д-2	Замошье	Замошша	Смальняны	Кн. А.Сангушка	1594	Арш.	Віц.	Талачынскі
Замошша, 117, А-3	Замошье (Замоское)	Замошша	Зембін	Кішкі па Радзівілах	1545	Мен.	Мін.	Барысаўскі
Замошша, 128, В-1	Замошье (Замошто)	Замошша	Глуск Пагарэлы	Я.Хадкевіч і інш.	1560	Мен.	Маг.	Асіповіцкі

Назвы населеных пунктаў, змешчаныя на Генеральнай карце. Нумар старонкі і індэкс (літара і лічба)	Назвы паводле крыніц	Сучасныя назвы	Да якога маёнтка належала	Уладанне на 1567 г.	Першае упамінанне	Павет ВКЛ, краіна на 1567 г.	Сучасная прыналежнасць вобласць	раён
Замошша, 134, Б-3		Замошша				Бер.	Брэсц.	Пружанскі
Замошша, 137, А-4	Замошье	Замошша	Слуцк	Кн. Слуцкія	1566	Нав.	Мін.	Любанскі
Замшаны, 103, В-3	Замшаны (Замшане)	да 1980-х Старыя Замшаны	Замшаны		1534	Пол.	Віц.	Полацкі
Замшаны, 104, Б-2	Замшаны (Замошане, Замошская)			Дзярж.	1509	Пол.	РФ	
Замшаны, 110, А-3	Замшаны	не існуе	Замшаны		1591	Віц.	Віц.	Віцебскі
Замшаны, 134, Д-1	Замшаны	не існуе	Камяніца	Кат. царква	1566	Бер.	Брэсц.	Брэсцкі
Занарач, 107, Г-2	Занароч (Занарочье, Занороч)	Занарач	Занарач	Кн. А.Вішнявецкі і інш.	1494	Ашм.	Мін.	Мядзельскі
Занеў Груд, 142, В-3			Гарадзішча	С.Нарушэвіч і Д.Пац		Бер.	Польшча	
Занкавічы, 123, Г-3	Занковичи (Занки)	Занкі 1	Занкавічы	Шл.	1567	Ваўк.	Гродз.	Свіслацкі
Занкевічы, 125, Г-4	Занкевичи		Сваяцічы	Спадчыннікі С.Давойны	1579	Нав.	Брэсц.	Баранавіцкі
Занявічы, 123, Б-3	Заневичи	Занявічы	Заневічы	Шл.	1567	Гар.	Гродз.	Гродзенскі
Занявічы, 134, В-4		Занявічы				Бер.	Брэсц.	Пружанскі
Занявіша, 114, Д-2	Заневиша	Занявіша	Новы Двор	Дзярж. па Гаштаўтах	1558	Лід.	Гродз.	Шчучынскі
Запаснік, 114, Г-2	Запасник	да 1969 Запаснікі	Запаснік	Шл.	1567	Лід.	Гродз.	Воранаўскі
Заполле, 116, А-4	Заполье	Заполле	Заполле	Шл.	1553	Мен.	Мін.	Лагойскі
Заполле, 120, В-2	Заполье	не існуе	Радамль	Дзярж.	1580	Мсц.	Маг.	Мсціслаўскі
Заполле, 124, Б-1	Заполье	Заполле	Масты	Дзярж.	1558	Гар.	Гродз.	Мастоўскі
Заполле, 124, Д-4	Заполье	Заполле	Быцень	Карыцкая па Давойнах і інш.	1510	Слон.	Брэсц.	Івацэвіцкі
Заполле, 125, Б-1	Заполье	Заполле	Здзяцель	Кн. К.Астрожскі	1580	Слон.	Гродз.	Дзятлаўскі
Заполле, 125, В-3	Заполье	Заполле	Стваловічы	Кн. Чартарыйскія	1580	Нав.	Брэсц.	Баранавіцкі
Заполле, 128, Д-1	Заполье	Заполле	Глуск	Спадчыннікі кн. Гальшанскіх	1597	Нав.	Маг.	Глускі
Заполле, 135, Б-2	Заполье	Заполле	Бялавічы	В.Цішкевіч	1592	Слон.	Брэсц.	Івацэвіцкі
Заполле, 136, Д-1	Заполье	Заполле	Заполле	К.Іванавіч	1567	Пін.	Брэсц.	Пінскі
Запонне, 108, Г-2	Запонье (Запони)	Старое Запонне	Запонне	Кміты і інш.	1545	Мен.	Віц.	Докшыцкі
Запруддзе, 107, В-3	Запрудье (Запруд)	не існуе	Запруддзе	Кішкі па Радзівілах	1553	Ашм.	Мін.	Мядзельскі
Запруддзе, 110, В-1	Запрудье	Запруддзе	Сянно	Спадчыннікі кн. Сенскага	1609	Віц.	Віц.	Сенненскі
Запруддзе, 116, В-2	Запрудье	Запруддзе	Пяршай		1600	Мен.	Мін.	Валожынскі
Заракуша, 138, А-4	Зарекуша	Заракуша	Глуск	Спадчыннікі кн.Гальшанскіх	1597	Нав.	Маг.	Глускі
Зарой, 125, Б-1	Зарой	Зарой	Зарой	Шл.	1524	Нав.	Гродз.	Дзятлаўскі
Заронава, 104, Д-4	Зароново (Заронов)	Заронава	Заронава		1563	Віц.	Віц.	Віцебскі
Заронава, 110, А-1	Зароново	не існуе	Ужляціна		1563	Віц.	Віц.	Шумілінскі
Зарубы, 111, Д-1	Зарубы	Зарубы	Дуброўна	Я.Глябовіч	1506	Арш.	Віц.	Дубровенскі
Зарудавая, 124, Б-1	Зарудовая	Зарудаўе	Пяскі	Г.Хадкевіч	1587	Ваўк.	Гродз.	Мастоўскі
Зарэчча, 116, Г-4	Заречье	Зарэчча 1	Новы Двор	М.Дарагастайскі	1563	Мен.	Мін.	Мінскі
Зарэчча, 116, Д-1	Заречье	Зарэчча	Дзераўна	Спадчыннікі Кезгайлаў	1581	Мен.	Мін.	Стаўбцоўскі
Зарэчча, 117, Г-3	Заречье	Зарэчча	Смалявічы	М.Ю.Радзівіл	1586	Мен.	Мін.	Смалявіцкі
Засеклі, 110, Д-3	Засекли (Засекль)	Засеклі	Засеклі	Шл.	1532	Арш.	Віц.	Аршанскі
Заселле, 121, Г-3	Заселье		Мсціслаў	Дзярж.	1586	Мсц.	РФ	
Засецці, 124, Б-4	Засети	Засецце	Здзяцель	Кн. К.Астрожскі	1580	Слон.	Гродз.	Дзятлаўскі
Заскаркі, 103, Д-4	Заскорки	Заскаркі		Есманы	1551	Пол.	Віц.	Полацкі
Заслучча, 137, Д-3	Заслучье (Заслуче)	не існуе	Лахва	М.К.Радзівіл і Кішкі	1493	Нав.	Гом.	Жыткавіцкі
Засмужжа, 137, Б-4	Засмужье	Засмужжа	Слуцк	Кн. Слуцкія	1566	Нав.	Мін.	Любанскі
Заснуды, 102, Б-2	Заснуды	Заснуддзе			1608	Брас.	Віц.	Браслаўскі
Засоўе, 108, Д-2	Засовье	Засоўе	Амлішава		1600	Мен.	Мін.	Лагойскі
Заспа, 140, Г-2	Заспа	Заспа	Рэчыца	Дзярж.	1511	Рэч.	Гом.	Рэчыцкі
Застарынне, 109, В-4	Застаринье	Застарынне	Свеча	Шл.	1563	Пол.	Віц.	Бешанковіцкі
Застарынцы, 110, Б-2	Застарынцы	Застарынне	Астроўна	Сапегі	1591	Віц.	Віц.	Бешанковіцкі
Застружалы, 119, Б-2	Застружалы (Застружье)	не існуе	Стараселле	Спадчыннікі кн.Талачынскага	1566	Арш.	Віц.	Талачынскі
Засулле, 126, А-2	Засулье	Засулле	Засулле	Шл.	1487	Мен.	Мін.	Стаўбцоўск
Затур'е, 126, В-2	Затурье	Затур'я	Салтанава Гаць	І.Солтан	1587	Нав.	Мін.	Нясвіжскі
Затычына, 116, Г-3	Затычино	Чаромуха (да 1964 Затычына)	Старае Сяло	Кн. Слуцкія	1582	Мен.	Мін.	Мінскі
Заусее, 126, В-1	Заусье	Завушша	Нясвіж	М.К.Радзівіл і Солтаны	1587	Нав.	Мін.	Нясвіжскі
Заўлічы, 108, Б-1	Завличи	да 1980-х Старое Заўлічча	Ваўкалата	Ю.Хадкевіч па кн.Слуцкіх	1558	Ашм.	Віц.	Пастаўскі
Захарынічы, 103, Г-4	Захариничи (Захарьиничи)	Захарнічы	Захарынічы	Прав. царква і шл.	1533	Пол.	Віц.	Полацкі
Заход, 120, Г-2	Заход	не існуе	Магілёў	Дзярж.	1567	Арш.	Маг.	Чавускі
Зацемень, 116, А-4	Затемень	Зацемень	Ілья	Кн. С.Збаражскі па Забярэзінскіх і Кішкі па Радзівілах	1600	Мен.	Мін.	Вілейскі
Зацераў, 126, Б-1	Затерев (Жатерев)	Жацерава	Зацераў		1462	Нав.	Мін.	Стаўбцоўскі
Зацэнь, 116, Г-4	Зацень (Заценье, Зацынь)	Зацань	Зацэнь	Кн. Крошынскія	1533	Мен.	Мін.	Мінскі
Зацэнь, 117, А-3	Зацень (Зацене)	Зацэнне	Нястанавічы	Кн. Адзінцэвічава па Глябовічах	1586	Мен.	Мін.	Лагойскі
Зацяклесе, 108, В-4	Затеклесе	Зацякляссе	Пышна	Кн. Лукомскія	1606	Пол.	Віц.	Лепельскі
Зачэрнічы, 111, В-1	Зачорничи, Затерничи	Зачэрня	Любашкава	Дзярж.	1579	Віц.	Віц.	Лёзненскі
Зашча, 142, В-3			Аполе	Ю.Осцік		Бер.	Польшча	
Зашчэб'е, 139, Д-4		Зашчоб'е	Брагін	Кн. Вішнявецкія		Рэч.	Гом.	Рэчыцкі
Збараміры, 133, Г-4		Збарамірава				Бер.	Брэсц.	Брэсцкі
Збароў, 129, Г-2	Зборов	Збароў			1602	Рэч.	Гом.	Рагачоўскі
Збірагі, 133, Д-4	Збироги (Збероги)	Збірагі	Збірагі	Я.Гайка і П.Падарэўскі	1513	Бер.	Брэсц.	Брэсцкі
Збляны, 124, А-4	Збляны (Збляне)	Збляны	Збляны	М.Ю.Радзініл	1527	Лід.	Гродз.	Лідскі
Збонь, 109, Б-1		Звонь				Пол.	Віц.	Ушацкі
Зборск, 128, Б-1	Зборск (Изборск)	Зборск	Жыцін	Кн. Ю.Збаражскі і інш. па Насілоўскіх	1560	Мен.	Маг.	Асіповіцкі
Збунін, 143, Б-1	Збунин	Збунін	Збунін	Шл.	1552	Бер.	Брэсц.	Брэсцкі
Збураж, 143, Б-2	Збураж	Збураж	Берасце	Дзярж.	1566	Бер.	Брэсц.	Маларыцкі
Званец, 129, В-3	Звонец	Званец	Званец	Дзярж. (лен)	1563	Рэч.	Гом.	Рагачоўскі
Звераўшчына, 125, В-1	Зверовщина	Звераўшчына	Люшнева	М.Сапега і А.Цеханавецкі	1599	Слон.	Брэсц.	Баранавіцкі
Звінячае, 116, Г-3	Звинячое (Звинячае)	Звінячы	Звінячае	Шл.	1549	Мен.	Мін.	Мінскі
Здзітаў, 135, В-1	Здитов (Старый Здитов, Здетов, Ыздитов)	Здзітава	Здзітава	С.Гамшэй, А.Валовіч і інш.	1519	Бер.	Брэсц.	Бярозаўскі
Здзітаў, 135, В-2	Здитов (Здетов, Здитов Городок)	Здзітава	Здзітаў		1248	Слон.	Брэсц.	Бярозаўскі
Здзітаўцы, 134, Д-1	Здитовцы (Здитов, Здетовцы, Здитовичи)	Здзітава	Здзітаўцы	Шл.	1534	Бер.	Брэсц.	Жабінкаўскі
Здзяцель, 124, Б-4	Здецель (Здетел, Здетелы, Дзецел)	Дзятлава	Здзяцель	Кн. К.Астрожскі	1498	Слон.	Гродз.	Дзятлаўскі
Здуцічы, 139, Б-3	Здутичи (Здутис)	Здудзічы	Бабруйск	Дзярж.	1587	Рэч.	Гом.	Светлагорскі
Зебіна, 137, А-3	Зебино (Жабино)	Жабін	Слуцк	Кн. Слуцкія	1566	Нав.	Мін.	Салігорскі
Зедлева?, 110, Г-3	Зедлево	не існуе			1607	Арш.	Віц.	Сенненскі
Зелава, 134, Г-4	Зелово (Золово)	Зёлава	Зелава		1583	Бер.	Брэсц.	Драгічынскі
Зеляневічы, 124, Д-2	Зеленевичи (Зеленовичи)	Зеляневічы	Зеляневічы	Шл.	1540	Ваўк.	Брэсц.	Пружанскі
Зелянковічы, 138, А-4	Зеленковичи (Зеленьковичи)	Зелянковічы	Бабруйск	Дзярж.	1560	Рэч.	Маг.	Глускі
Зембін, 117, А-3	Зембин (Зебин)	Зембін	Зембін	Кішкі па Радзівілах	1516	Мен.	Мін.	Барысаўскі
Зерчыніцы, 108, А-4	Зерчиничи	Зерчаніцы	Зерчыніцы	Корсакі	1509	Пол.	Віц.	Ушацкі
Зідча, 145, А-2	Зидча	Жыдча	Пінск	Дзярж.	1552	Пін.	Брэсц.	Пінскі
Зімніца, 129, В-4	Зимница	Вялікая Зімніца	Нов. Быхаў	Г.Хадкевіч па Гаштаўтах	1587	Арш.	Маг.	Слаўгарадскі
Зімовішчы, 148, А-2	Зимовищи (Зимовщина)	не існуе	Мазыр	Дзярж.	1552	Маз.	Гом.	Мазырскі
Зорчыньскае, 111, В-2	Зорчиньское		Любавічы	Дзярж. (лен)	1551	Арш.	РФ	
Зорына, 119, А-2	Зорино (Зарино)	не існуе	Стараселле	Спадчыннікі кн.Талачынскага	1566	Арш.	Віц.	Талачынскі
Зубава, 120, Б-3	Зубово		Мсціслаў	Дзярж.	1607	Мсц.	РФ	

Назвы населеных пунктаў, змешчаныя на Генеральнай карце. Нумар старонкі і індэкс (літара і лічба)	Назвы паводле крыніц	Сучасныя назвы	Да якога маёнтка належала	Уладанне на 1567 г.	Першае упамінанне	Павет ВКЛ, краіна на 1567 г.	Сучасная прыналежнасць	
							вобласць	раён
Зубарэвічы, 138, А-4	Зубаревичи (Зуборевичи, Зубревичи)	Зубарэвічы	Зубарэвічы	Кішкі па Радзівілах	1522	Рэч.	Маг.	Глускі
Зубаўшчына, 123, В-4	Зубовщина (Зубово, Зубовсчызна)	Зубаўшчына	Рось	Я.Хадкевіч і інш.	1567	Ваўк.	Гродз.	Ваўкавыскі
Зубачы, 133, В-2	Зубачи (Зубачы)		Зубачы	Шл.	1529	Бер.	Польшча	
Зуберавец, 126, А-1	Зуберовец	Зуберава	Дзераўна	Спадчыннікі Кезгайлаў	1594	Мен.	Мін.	Стаўбцоўскі
Зубкава, 125, Б-2	Зубково	Зубкава	Зубкава	Шл.	1567	Нав.	Гродз.	Навагрудскі
Зубрэвічы, 119, А-2	Зубревичи	Зубрэвічы	Шклоў	Е.Хадкевіч па Гаштаўтах	1444	Арш.	Віц.	Аршанскі
Зуй, 120, Д-4	Зуй	Зуі	Крычаў	Дзярж.	1499	Мсц.	Маг.	Крычаўскі
Зуі, 102, Б-4	Зуи	не існуе			1563	Пол.	Віц.	Верхнядзвінскі
Зуі, 126, А-2	Зуи	Зуі	Койданава	М.Ю.Радзівіл па Гаштаўтах	1588	Мен.	Мін.	Стаўбцоўскі
Зэльва, 124, Г-2	Зельва (Вел.Зелва)	Зэльва	Зэльва	С.Няміра, П.Пац, Ю.Іллініч і інш.	1470	Ваўк.	Гродз.	Зэльвенскі
Зябкі, 103, В-2	Зябки	Зябкі		Дзярж.	1533	Пол.	Віц.	Верхнядзвінскі
Зябкі, 108, А-3	Зябки	Зябкі		Дзярж.	1552	Пол.	Віц.	Глыбоцкі
Зялёнкавічы, 131, В-1	Зеленковичи (Зенковичи)	да 1977 Зялёнкавічы I	Крычаў	Дзярж.	1527	Мсц.	Маг.	Касцюковіцкі
Зямкоўцы, 110, Г-2	Земковцы	Зямковічы	Алексінічы	Сапегі і кн. Друцкія-Любецкія	1594	Арш.	Віц.	Сенненскі
Зянцоў Перавоз, 100, В-1						Расія	РФ	
Іванавічы, 120, А-1	Ивановичи	не існуе	Дуброўна	Я.Глябовіч	1607	Арш.	Віц.	Дубровенскі
Іванічы, 130, А-1	Иваничи	Іванішчавічы	Прапойск	Дзярж.	1555	Рэч.	Маг.	Слаўгарадскі
Іванішчавічы, 139, Б-1	Иванищевичи	Іванішчавічы	Іванішчавічы	Прав. царква	1576	Маз.	Гом.	Акцябрскі
Іванкавічы, 125, В-1	Иванковичи	Іванкавічы	Люшнева	М.Сапега і А.Цеханавецкі	1576	Слон.	Брэсц.	Баранавіцкі
Іванкавічы, 145, Б-3	Иванковичи		Пінск	Дзярж.	1552	Пін.	Украіна	
Іванкі, 115, В-3	Иванки	Іванкі	Трабы	Дзярж. па Гаштаўтах	1581	Ашм.	Гродз.	Іўеўскі
Іванцавічы, 116, Б-3	Иванцовичи	Івонцавічы			1593	Мен.	Мін.	Маладзечанскі
Івань, 126, Д-4	Ивань	Івань	Слуцк	Кн. Слуцкія	1459	Нав.	Мін.	Слуцкі
Івахнавічы, 133, Д-4	Ивахновичи	Івахнавічы	Чарнаўчыцы	Ю.Іллініч	1537	Бер.	Брэсц.	Брэсцкі
Івачэвічы, 135, Б-2	Ивачевичи (Ивачовичи, Ивачевичы, Ывачевичи)	Івацэвічы	Івацэвічы	Г.Кімбулатавіч і інш.	1501	Слон.	Брэсц.	Івацэвіцкі
Івашкава, 110, Д-3	Ивашково	Івашкава	Івашкава		1607	Арш.	Віц.	Аршанскі
Івашкавічы, 104, Б-2	Ивашковичи		Нешчарда	Дзярж.	1570	Пол.	Віц.	Расонскі
Івашкавічы, 123, В-3	Ивашковичи (Ивашковщизна)	Івашкаўцы	Вял. Бераставіца	Хадкевічы	1567	Гар.	Гродз.	Бераставіцкі
Івашкавічы, 124, Г-2	Ивашковичи	Івашкавічы	Зэльва	С.Няміра, П.Пац, Ю.Іллініч інш.	1566	Ваўк.	Гродз.	Зэльвенскі
Івашкаўцы, 106, Д-4	Ивашковцы (Ивашкевичи, Ивашковичи)	Івашкаўцы	Солы	Кішкі па Радзівілах	1544	Ашм.	Гродз.	Смаргонскі
Івянец, 116, Г-1	Ивенец (Ывенец)	Івянец	Івянец	Салагубы і інш.	1495	Мен.	Мін.	Валожынскі
Ігдзін, 149, Д-4	Игдин	Гдзень	Навоз	Прав. царква	1593	Кіеў.	Гом.	Брагінскі
Ігліца, 118, Д-4		Ігліца	Любашаны	Дзярж.		Арш.	Маг.	Бялыніцкі
Ігнатоўка, 128, Б-1	Игнатовка	Ігнатоўка	Жыцін	Кн. Ю.Збаражскі і інш. па Насілоўскіх	1536	Мен.	Маг.	Асіповіцкі
Ігнатчычы, 116, Д-4	Игнатчичи	не існуе	Ігнатчычы	Шл.	1567	Мен.	Мін.	Мінскі
Ігумен, 127, А-4	Игумен	Чэрвень (да 1923 Ігумен)	Ігумен	Кат. царква	1387	Мен.	Мін.	Чэрвеньскі
Ігуменава, 102, Д-4	Игуменово	не існуе	Ігуменава	Прав. царква	1566	Пол.	Віц.	Шаркаўшчынскі
Ігуменшчына, 104, Д-3	Игуменщина Мосырская	да 1938 Ігумена	Мосар	Дзярж.	1571	Пол.	Віц.	Шумілінскі
Іеўкавічы, 124, Г-3	Ивковичи (Ивское, Иковичи, Елцы)	Елка	Слонім	Дзярж.	1566	Слон.	Гродз.	Зэльвенскі
Іжа, 107, Д-2	Ижа (Иза)	Іжа	Іжа	Кат. царква	1443	Ашм.	Мін.	Вілейскі
Ізбоцк, 124, Г-3	Избоцк	не існуе	Азярніца	Тэнчынскія і інш. па Багавіцінах	1604	Слон.	Гродз.	Слонімскі
Ізва, 125, А-1	Изва	Вялікая Ізва	Ізва	М.Ю.Радзівіл	1530	Нав.	Гродз.	Навагрудскі
Ізмайлава, 110, Д-2		Ізмайлава				Арш.	Віц.	Аршанскі
Ікажна, 102, Г-3	Икажно (Ыкажно, Икажня, Иказнь)	Іказнь	Ікажна	М.Сіняўскі па Сапегах	1499	Брас.	Віц.	Браслаўскі
Ілаўска, 134, Г-4	Иловско	Іласк	Кобрын	Дзярж.	1563	Бер.	Брэсц.	Кобрынскі
Ілгайці, 102, Г-1	Илгайти	Ілгайцы	Дрысвяты	Дзярж.	1568	Брас.	Віц.	Браслаўскі
Ілья, 116, А-4	Илья (Иля, Ыля)	Ілья	Ілья	Кн. С.Збаражскі па Забярэзінскіх і Кішкі па Радзівілах	1475	Мен.	Мін.	Вілейскі
Ілямніца, 105, Д-2	Илемница	Лямніца	Ілемніца	Дзярж.	1530	Віц.	Віц.	Віцебскі
Імянін, 135, Г-1	Именин (Именины, Ойменин)	Імянін	Імянін	Шл.	1459	Бер.	Брэсц.	Драгічынскі
Індура, 123, Б-3	Индура	Індура	Індура	М.Ю.Радзівіл	1522	Гар.	Гродз.	Гродзенскі
Ірцішава, 119, А-1		не існуе	Падбярэззе			Арш.	Віц.	Талачынскі
Ісаевічы, 124, В-4	Исаевичи (Ысайишки)	Ісаевічы	Ісаевічы	Нарбуты і інш.	1564	Слон.	Гродз.	Слонімскі
Ісакавічы, 140, Д-3		Ісакавічы	Любеч	Дзярж. па Гаштаўтах		Кіеў.	Гом.	Лоеўскі
Ісерна, 137, А-3	Исерна	Ісерна	Слуцк	Кн. Слуцкія	1566	Нав.	Мін.	Слуцкі
Іскалць, 125, В-4	Исколть (Ишколдь)	Ішкалдзь	Іскалць	Спадчыннікі С.Давойны	1449	Нав.	Брэсц.	Баранавіцкі
Іскань, 129, В-4	Искань (Исхань)	Іскань	Нов. Быхаў	Г.Хадкевіч па Гаштаўтах	1587	Арш.	Маг.	Быхаўскі
Іслач, 116, Г-3	Ислочь (Ишлоч)	Іслач	Іслач	Койданава	1499	Мен.	Мін.	Мінскі
Іструбіца, 119, Д-2	Иструбица (Иструбищи, Выструбица, Выструбищи, Струбище, Струбица)	не існуе	Магілёў	Дзярж.	1541	Арш.	Маг.	Магілёўскі
Іўе, 115, Г-2	Ивье (Ывье)	Іўе	Іўе	Кішкі	1444	Ашм.	Гродз.	Іўеўскі
Ішчална, 124, А-2	Ищолна	Ішчална	Ішчална	Кн. Саламярэцкая па Давойнах	1515	Лід.	Гродз.	Шчучынскі
Кабакі, 134, В-4	Кобаки (Кабак)	Кабакі	Блудзень	Дзярж.	1562	Бер.	Брэсц.	Бярозаўскі
Кабёлка, 143, Б-1		Кабёлка				Бер.	Брэсц.	Брэсцкі
Кабішча, 105, Д-1	Кобище	не існуе			1594	Віц.	Віц.	Гарадоцкі
Кабруны, 126, Г-1	Кабруны		Чанавічы	Шл.	1587	Нав.	Мін.	Нясвіжскі
Кабыліна, 122, Г-2	Кобылино					Бель.	Польшча	
Кабылічы, 127, Б-1	Кобыличи	Пцічанская (да 1964 Кабылічы)	Кабылічы	Салагубы і інш.	1500	Мен.	Мін.	Пухавіцкі
Кабылічы, 128, Д-3	Кобыличи	да 1937 Кабылічы	Бабруйск	Дзярж.	1567	Рэч.	Маг.	Бабруйскі
Кабылічы, 130, В-1	Кобыличи	Дубравіна (да 1964 Кабылічы)	Кабылічы		1605	Рэч.	Гом.	Кармянскі
Кабылле, 108, Д-1	Кобылье (Кобыли)	не існуе	Крайск	Спадчыннікі Ю.Насілоўскага і інш.	1600	Мен.	Мін.	Вілейскі
Кабыльнік, 107, В-2	Кобыльник (Кобельники, Замяделье)	Нарач (да 1964 Кабыльнік)	Кабыльнік	Кн. С.Збаражскі і кн. Л.Сангушка	1506	Ашм.	Мін.	Мядзельскі
Кабыльнікі, 110, Б-3	Кобыльники	не існуе	Любашкава	Дзярж.	1635	Віц.	Віц.	Віцебскі
Кабыльчычы, 126, Г-3	Кобыльчичи	Калінава (да 1964 Кабыльчыцы)	Слуцк	Кн. Слуцкія	1583	Нав.	Мін.	Капыльскі
Кабылякі, 110, Д-4	Кобыляки (Кобылья)	не існуе	Кабылякі	Сапегі	1563	Арш.	Віц.	Аршанскі
Кабылякі, 124, Г-1	Кобыляки	Дружная (да 1969 Кабылякі)	Ваўкавыйск	Дзярж.	1530	Ваўк.	Гродз.	Ваўкавыскі
Кабыляны, 133, Д-3	Кобыляне		Берасце	Дзярж.	1566	Бер.	Польшча	
Кавалевічы, 127, Б-1	Ковалевичи	Кавалевічы	Хатляны	Кн. П.Забражскі па Забярэзінскіх	1568	Мен.	Мін.	Пухавіцкі
Кавалевічы, 128, Д-4	Ковалевичи (Ковалево)	Кавалі	Бабруйск	Дзярж.	1595	Рэч.	Маг.	Бабруйскі
Кавалеўшчына, 126, Б-2	Ковалевщина	не існуе	Свержань	Осцікі і Уралеўскія	1568	Мен.	Мін.	Стаўбцоўскі
Кавалі, 106, Д-3	Ковали	Кавалі	Астравец		1582	Віл.	Гродз.	Астравецкі
Кавалі, 115, В-1	Ковали	Кавалі	Ліпнішкі	Дзярж. па Гаштаўтах	1560	Ашм.	Гродз.	Іўеўскі
Кавалі, 123, А-3	Ковали	Кавалічы	Квасоўка	М.Ю.Радзівіл	1561	Гар.	Гродз.	Гродзенскі
Кавалі, 123, В-2	Ковали	Кавалі	Малая Бераставіца	А.Валовіч і інш.	1595	Гар.	Гродз.	Бераставіцкі
Кавалі, 123, В-3	Ковали (Коваля)	не існуе	Горадна	Дзярж.	1558	Гар.	Гродз.	Бераставіцкі
Кавалі, 124, Б-2	Ковали	не існуе	Масты	Дзярж.	1582	Гар.	Гродз.	Мастоўскі
Кавалі, 125, Г-4	Ковали	Кавалі	Ведзьма	Дзярж. (лен)	1571	Нав.	Брэсц.	Ляхавіцкі
Кавелі, 106, Д-4	Ковели	Кавалі	Солы	Кішкі па Радзівілах	1544	Ашм.	Гродз.	Смаргонскі

Назвы населеных лунктаў, змешчаныя на Генеральнай карце. Нумар таронкі і індэкс (літара і лічба)	Назвы паводле крыніц	Сучасныя назвы	Да якога маёнтка належала	Уладанне на 1567 г.	Першае упамінанне	Павет ВКЛ, краіна на 1567 г.	Сучасная прыналежнасць вобласць	раён
Кавычыцы, 131, Г-1	Ковычичи	Кавычыцы	Крычаў	Дзярж.	1527	Мсц.	Маг.	Касцюковіцкі
Кавярняны, 116, Д-3	Каверняны	Кавярняны	Койданава	М.Ю.Радзівіл па Гаштаўтах	1589	Мен.	Мін.	Дзяржынскі
Кадзіна, 119, Г-4	Кадино	Кадзіна	Магілёў	Дзярж.	1591	Арш.	Маг.	Магілёўскі
Кадзіна, 120, Б-3	Кадино (Кадин)		Кадзіна		1578	Мсц.	РФ	
Кадзянец, 142, В-3	Коденец		Берасце	Дзярж.	1566	Бер.	Польшча	
Кадчыны, 125, А-3	Кадчичи (Катчичи)	Качыны	Кадчыны	Шл.	1525	Нав.	Гродз.	Карэліцкі
Каецянята, 115, Б-3	Кояценята	Каецяняты	Каецянята	Шл.	1559	Ашм.	Гродз.	Ашмянскі
Кажан-Гарадок, 137, Д-1	Кожан-Городок (Городец)	Кажан-Гарадок	Кажан-Гарадок	Кішкі	1493	Нав.	Брэсц.	Лунінецкі
Кажуховек, 132, В-3				Шл.		Дар.	Польшча	
Кажушкі, 132, Д-4			Межырэчча	Кн. С.Збаражскі па Забярэзінскіх		Бер.	Польшча	
Кажушкоўцы, 149, В-1		Кажушкі				Кіеў.	Гом.	Хойніцкі
Казакова, 102, В-3	Козаково	не існуе	Казакова	Шл.	1559	Брас.	Віц.	Браслаўскі
Казарцы, 115, А-2	Козарцы	Казары	Гераноны	Дзярж. па Гаштаўтах	1560	Ашм.	Гродз.	Іўеўскі
Казарынава, 111, Д-2	Казарыново	Казарынава	Дуброўна	Я.Глябовіч	1607	Арш.	Віц.	Дубровенскі
Казарэзы, 115, В-1	Козарезы	Казарэзы			1588	Ашм.	Гродз.	Ашмянскі
Казечын, 110, Д-3	Козечин (Козечаны)	Казечына	Казечын	Спадчыннікі кн.Мсціслаўскіх	1556	Арш.	Віц.	Аршанскі
Казечын, 120, Б-3	Козичин (Козечаны)		Пацкава	Спадчыннікі кн. Мсціслаўскага	1557	Мсц.	РФ	
Казілужы, 149, Б-2	Козилужи	Казялужжа	Загалле	Дзярж. (лен)	1589	Маз.	Гом.	Хойніцкі
Казінец, 107, Г-2	Козинец (Козицк)	не існуе	Казінец	Шл.	1549	Ашм.	Мін.	Мядзельскі
Казішчы, 134, Г-2	Козища	не існуе	Кобрын	Дзярж.	1597	Бер.	Брэсц.	Кобрынскі
Казловічы, 105, Г-2	Козловичи	Казловічы	Лужасна	Дзярж.	1564	Віц.	Віц.	Гарадоцкі
Казловічы, 113, Д-3	Козловичи	Казловічы	Казловічы	Шл.	1567	Гар.	Гродз.	Гродзенскі
Казловічы, 119, А-3	Козловичи	Казловічы 1	Шклоў	Е.Хадкевіч па Гаштаўтах	1522	Арш.	Віц.	Аршанскі
Казловічы, 124, Г-3	Козловичи	Казловічы	Казловічы		1592	Слон.	Гродз.	Зэльвенскі
Казловічы, 127, Д-1	Козловичи	Казловічы	Слуцк	Кн. Слуцкія	1566	Нав.	Мін.	Слуцкі
Казловічы, 129, Д-3	Козловичи (Козловичы)	да 1936 Казловічы	Чачэрск	Дзярж.	1580	Рэч.	Гом.	Жлобінскі
Казловічы, 138, А-4	Козловичи	Казловічы	Бабруйск	Дзярж.	1595	Рэч.	Маг.	Глускі
Казловічы, 139, Г-2	Козловичи	Казловічы	Мазыр	Дзярж.	1552	Маз.	Гом.	Калінкавіцкі
Казлы, 108, Б-1	Козлы (Козлонское)	Казлы	Казлы	М.Зяновіч	1567	Ашм.	Віц.	Докшыцкі
Казлы, 114, Д-2	Козлы	не існуе	Васілішкі	Дзярж.	1561	Лід.	Гродз.	Шчучынскі
Казляковічы, 136, Д-1	Козляковичи	Казляковічы (з 1958 у г. Пінск)	Казляковічы	Шл.	1567	Пін.	Брэсц.	Пінскі
Казулічы, 128, В-3	Козуличи	Казулічы	Бабруйск	Дзярж.	1518	Рэч.	Маг.	Кіраўскі
Казьяны, 104, Г-3	Козьяны (Козьяне)	Казьяны	Азярышча	Дзярж.	1563	Віц.	Віц.	Шумілінскі
Казюлішкі, 114, Д-2	Козюлишки	Казулішкі	Казюлішкі	Шл.	1567	Лід.	Гродз.	Шчучынскі
Казяны (Дзісна), 102, Д-1	Козяны (Козьяны, Дисна)	Казяны	Казяны	П.Пац і інш.	1514	Брас.	Віц.	Браслаўскі
Казярады, 133, Г-1	Козерады (Козирады)		Казярады	Багавіціны і Кішкі	1446	Бер.	Польшча	
Казячнікі, 107, Д-1	Козячники	Казярнікі	Жодзішкі	Кн. А.Чартарыйскі	1598	Ашм.	Гродз.	Смаргонскі
Кайшоўкі, 125, Б-3	Кайшовки (Кайшевичи)	Кайшоўка	Асташын	А.Трызна	1541	Нав.	Гродз.	Карэліцкі
Какарэкі, 133, Д-3			Берасце	Дзярж.		Бер.	Польшча	
Какоракі, 135, Г-2	Кокореки	Какорыца	Бездзеж	Кат. царква	1522	Пін.	Брэсц.	Драгічынскі
Какорычы, 126, Г-2	Кокоричи	Какорычы	Цімкавічы	Кн. Слуцкія	1509	Нав.	Мін.	Капыльскі
Какоўчын, 110, Г-2	Каковчин	Какоўчына	Сцецава	Сапегі	1596	Арш.	Віц.	Сенненскі
Какошычы, 124, Г-3	Кокошичи (Кокошки)	Какошычы	Слонім	Дзярж.	1564	Слон.	Гродз.	Слонімскі
Каладзеевічы, 135, Д-4	Колодеевичи (Колодзевичи, Колодевичи)	Каладзеевічы	Каладзеевічы	Шл.	1552	Пін.	Брэсц.	Пінскі
Калазубава, 135, А-1	Колозубово	Калазубы	Ласасіная	В.Цішкевіч	1596	Слон.	Брэсц.	Пружанскі
Каланая, 123, Д-4	Колоная	Каланая	Грынкі	Хадкевічы	1559	Ваўк.	Гродз.	Свіслацкі
Каласова, 123, Г-3	Колосово (Колосы)	Каласы	Каласова	Я.Роскі і інш.	1567	Ваўк.	Гродз.	Берастаўіцкі
Калацічы, 128, Д-1	Колотичи	Калацічы	Глуск	Спадчыннікі кн. Гальшанскіх	1597	Нав.	Маг.	Глускі
Калачы, 116, Б-4	Колачи (Колочи, Колачево)	Калачы	Калачы		1582	Мен.	Мін.	Лагойскі
Калбасін, 113, Д-2	Колбасин (Колбасино, Колбашичи)	Калбасіна	Калбасін	Шл.	1558	Гар.	Гродз.	Гродзенскі
Калдычэва, 125, В-3	Колдычево (Колдычевичи)	Калдычэва	Калдычова	Шл.	1544	Нав.	Брэсц.	Баранавіцкі
Каледзічы, 117, Д-1	Коледичи	Калядзічы	Гатава	Служкі па Корсаках і інш.	1590	Мен.	Мін.	Мінскі
Каленкавічы, 139, Д-2	Каленковичи (Калениковичи)	Калінкавічы	Мазыр	Дзярж.	1552	Маз.	Гом.	Калінкавіцкі
Каленковічы, 133, В-4		Каленкавічы				Бер.	Брэсц.	Камянецкі
Калеснікі, 106, Д-2	Колесники		Свіраны	І.Зарэцкі і інш.	1561	Віл.	Літва	
Калеснікі, 123, В-3	Колесники	Калеснікі	Горадна	Дзярж.	1558	Гар.	Гродз.	Берастаўіцкі
Калеснікі, 125, В-2	Колесники	да 1970 Калеснікі	Моўчадзь	Фурсы	1574	Слон.	Брэсц.	Баранавіцкі
Калінаўка, 122, Б-3	Калиновка		Калінаўка	І.Іванавіч	1511	Бель.	Польшча	
Каловічы, 107, Д-2	Коловичи	Каловічы	Стары Куранец	Дзярж. па Гаштаўтах	1562	Ашм.	Мін.	Вілейскі
Калода, 142, А-4						Бер.	Польшча	
Калодзежы, 127, А-4	Колодежи	Калодзежы	Ігумен	Кат. царква	1593	Мен.	Мін.	Чэрвеньскі
Калодзезі, 117, В-2	Колодези (Колодезь)	да 1977 Вялікія Калодзезі	Калодзезі	В.Цішкевіч і інш.	1492	Мен.	Мін.	Смалявіцкі
Калодзезі, 120, Б-3	Колодези (Колодежи)		Мсціслаў	Дзярж.	1577	Мсц.	РФ	
Калодна, 145, Б-4	Колодно	Калоднае	Калодна	Кат. царква	1388	Пін.	Брэсц.	Столінскі
Калодніца, 109, Д-3	Колодница (Колодчицы)	Калодніца	Худава	Д.Сапега, М.Курч і інш.	1562	Арш.	Мін.	Крупскі
Калодчычы (Холміч), 140, Д-3	Калодчычы (Калачичи, Колотчичи, Колодчыцы, Калкчевичи)	Холмеч	Калатчычы (Холміч)	Дзярж. (лен)	1511	Рэч.	Гом.	Рэчыцкі
Калтыняны, 106, А-3	Колтыняны		Калтыняны	Нарбуты		Ашм.	Літва	
Калышкі, 111, А-1		Калышкі	Мікуліна			Віц.	Віц.	Лёзненскі
Кальскевічы, 140, В-2	Кольскевичи (Козкевичи, Скольскевичи, Колискевичи)	не існуе	Глубава	А.Халецкі	1560	Рэч.	Гом.	Буда-Кашалёўскі
Калюжычы, 118, Г-1	Калюжичи	Калюжыца	Жарамцы	Падбярэзскія і інш.	1600	Мен.	Мін.	Бярэзінскі
Калюты, 103, А-1	Калюты	да 1944 Калюты	Асвея	М.Сіняўскі па Сапегах	1533	Пол.	Віц.	Верхнядзвінскі
Калясішча, 119, Г-3	Колесищи (Колешища)	Калясішча	Магілёў	Дзярж.	1578	Арш.	Маг.	Магілёўскі
Камаі, 107, Б-2	Комаи	Камаі	Камаі	Шл.	1540	Ашм.	Віц.	Пастаўскі
Камарна, 133, Г-2			Казярады	Багавіціны і Кішкі		Бер.	Польшча	
Камарова, 107, А-1	Комарово (Коморово)		Камарова	Ю.Іллініч і П.Пац	1550	Ашм.	Літва	
Камаровічы, 125, А-3	Коморовичи	Камаровічы	Шчорсы	Храбтовічы і інш.	1596	Нав.	Гродз.	Карэліцкі
Камаровічы, 130, А-3	Коморовичи	Камаровічы	Крычаў	Дзярж.	1568	Мсц.	Маг.	Чэрыкаўскі
Камаровічы, 138, В-2	Комаровичи (Коморовичи)	Камаровічы	Камаровічы	Дзярж. (лен)	1552	Маз.	Гом.	Петрыкаўскі
Камароўка, 142, Б-2						Бер.	Польшча	
Камароўка, 143, В-1		Камароўка	Уладава	Кн. Р.Сангушка		Бер.	Брэсц.	Брэсцкі
Камары, 146, Б-2		Камарнікі				Пін.	Брэсц.	Столінскі
Камарын, 149, Г-4		Камарын				Кіеў.	Гом.	Брагінскі
Камарычы, 129, Б-3	Комаричи	да 1976 Камарычы	Нов. Быхаў	Г.Хадкевіч па Гаштаўтах	1528	Арш.	Маг.	Быхаўскі
Каматоўцы, 123, Г-3	Коматовцы		Рудава	Хадкевічы і інш.	1579	Гар.	Польшча	
Камена, 100, Б-2						Расія	РФ	
Каменец, 116, В-4	Каменец	Каменец	Каменец	Гарнастаі па Гаштаўтах	1444	Мен.	Мін.	Мінскі
Каменічы, 128, Б-1	Каменичи	Каменічы	Свіслач	Дзярж.	1513	Мен.	Маг.	Асіповіцкі
Каменка, 110, Г-3	Каменка	Каменка	Межава	Я.Сіняўскі па Глябовічах	1607	Арш.	Віц.	Аршанскі
Каменка, 115, Б-3	Каменка	Каменка	Каменка	Шл.	1554	Ашм.	Гродз.	Ашмянскі
Каменка, 123, А-2	Каменка	Каменка	Горадна	Дзярж.	1528	Гар.	Гродз.	Гродзенскі
Каменка, 123, В-3	Каменка	Каменка	Малая Бераставіца	А.Валовіч і інш.	1600	Гар.	Гродз.	Берастаўіцкі
Каменка, 124, А-1	Каменка	Каменка	Каменка	Шл.	1558	Гар.	Гродз.	Шчучынскі
Каменка, 125, А-1	Каменка	Каменка	Каменка	Шл.	1550	Нав.	Гродз.	Навагрудскі
Каменка, 126, А-3	Каменка	Каменка	Станькава	Спадчыннікі кн. Гальшанскіх	1588	Мен.	Мін.	Дзяржынскі
Каменка, 134, Г-2	Каменна	Каменка	Кобрын	Дзярж.	1597	Бер.	Брэсц.	Кобрынскі
Каменны Брод, 132, В-3	Каменный Брод		Каменны Брод	А.Врылеўскі		Дар.	Польшча	
Каменны Лог, 106, Д-2	Каменный Лог (Каменный Луг)	Каменны Лог	Каменны Лог	Кат. царква і шл.	1565	Віл.	Гродз.	Ашмянскі

Назвы населеных пунктаў, змешчаныя па Генеральнай карце. Нумар старонкі і індэкс (літара і лічба)	Назвы паводле крыніц	Сучасныя назвы	Да якога маёнтка належала	Уладанне на 1567 г.	Першае упамінанне	Павет ВКЛ, краіна на 1567 г.	Сучасная прыналежнасць вобласць	раён
Камень, 109, Б-2	Камень (Каменой)	Камень	Камень	Кн. Друцкія-Саколінскія	1506	Пол.	Віц.	Лепельскі
Камень, 116, Д-1	Камень	Камень	Камень	Кішкі па Забярэзінскіх	1451	Мен.	Мін.	Валожынскі
Камень, 126, Г-4	Камень	Камень	Грэск	Дзярж.	1590	Нав.	Мін.	Капыльскі
Камень, 134, Г-3	Камень	Акцябр (да 1939 Камень Шляхецкі)	Камень	Шл.	1510	Бер.	Брэсц.	Кобрынскі
Камень, 134, Д-3	Камень	Камень (да 1939 Камень Каралеўскі)	Кобрын	Дзярж.	1563	Бер.	Брэсц.	Кобрынскі
Камень, 136, Г-2	Камень	Камень	Бобрык	М.Ю.Радзівіл і Кішкі	1539	Нав.	Брэсц.	Пінскі
Камень, 147, Д-4	Камень (Каменец)		Камень	Кат. царква	1430	Кіеў.	Украіна	
Камень Завялейскі, 108, Д-1	Камень Завелейский	Камена	Камень Завялейскі	Кишки па Радзівілах і А.Валовіч	1544	Ашм.	Мін.	Вілейскі
Камень Кашырскі, 144, В-2	Камень Каширский		Камень Кашырскі	Кн. Л.Сангушка		Вал.	Украіна	
Камень Харэцкі, 117, А-2	Камень Хорецкий (Камень Корецкий)	Камена	Камень Харэцкі	В.Цішкевіч	1450	Мен.	Мін.	Лагойскі
Камора, 145, Б-2	Коморы (Комора)		Пінск	Дзярж.	1548	Пін.	Украіна	
Камянец, 109, Д-3	Каменец	Вялікі Каменец	Лукомль	Кн. Лукомскія і інш.	1604	Арш.	Мін.	Крупскі
Камянец, 134, В-1	Каменец	Камянец	Камянец	Дзярж.	1276	Бер.	Брэсц.	Камянецкі
Каманіца, 133, Д-4	Каменица	Жыровіцкая Камяніца	Жыровічы	Осцікі і кн. Л.Сангушка	1577	Бер.	Брэсц.	Брэсцкі
Камяніца, 143, А-2	Каменица	да 1950 Біскулская Камяніца	Камяніца	Кат. царква	1566	Бер.	Брэсц.	Брэсцкі
Канапельчыцы, 119, А-1	Конопельчицы	Канапельчыцы	Саколіна	Кн. Друцкія-Саколінскія і Сапегі	1550	Арш.	Віц.	Талачынскі
Канапліцы, 129, Г-1	Коноплицы	Канапліцы	Ціхінічы	Зянковічы	1585	Рэч.	Гом.	Рагачоўскі
Канатоп, 148, В-4		Канатоп				Маз.	Гом.	Нараўлянскі
Канаховічы, 133, В-3	Конаховичи	Кунахавічы	Вярховічы	Копці	1577	Бер.	Брэсц.	Камянецкі
Кандратавічы, 117, В-1	Кондратовичи	Кандратавічы	Астрожчыцы	Гарнастаі	1580	Мен.	Мін.	Лагойскі
Кандрацішкі, 115, В-1	Кондратишки (Кондрачиски, Кондрытишки)	не існуе	Кандрацішкі	С.Роскі	1539	Ашм.	Гродз.	Іўеўскі
Канічы, 131, В-2	Коничи	Канічы	Крычаў	Дзярж.	1511	Мсц.	Маг.	Касцюковіцкі
Канстанцінава, 109, Д-3	Константиново (Костентиново)	Канстанцінава	Чарэя	Сапегі і кн. Друцкія-Любецкія	1591	Арш.	Віц.	Чашніцкі
Канцяжын, 107, А-1	Контяжин		Канцяжын	Шл.	1567	Ашм.	Літва	
Канюхі, 123, Б-3	Конюхи	Канюхі	Горадна	Дзярж.	1558	Гар.	Гродз.	Бераставіцкі
Канюхі, 126, Г-4	Конюхи	Канюхі	Грэск	Дзярж.	1553	Нав.	Мін.	Капыльскі
Канюхова, 120, А-2	Конюхово	Канюхі	Горы	Спадчыннікі кн.Талачынскага	1599	Арш.	Маг.	Горацкі
Канюхова, 121, В-1	Конюхово	да 1976 Канюхова	Канюхова		1582	Мсц.	Маг.	Мсціслаўскі
Канюшае, 124, Д-1	Конюшое	Канюхі	Канюшае	Шл.	1567	Ваўк.	Гродз.	Ваўкавыскі
Канюшаны, 124, А-3	Конюшаны	Канюшаны	Канюшаны	Шл.	1565	Лід.	Гродз.	Лідскі
Канява, 114, В-2	Конева		Канява	Дзярж.	1443	Лід.	Літва	
Капані, 119, Д-4	Копани (Копаны, Копаничи, Копаневичи, Копанишевичи)	Капані	Магілёў	Дзярж.	1560	Арш.	Маг.	Чавускі
Капані, 142, Б-2						Бер.	Польшча	
Капаткова, 138, Г-4	Копотковичи	Капаткевічы	Мазыр	Дзярж.	1552	Маз.	Гом.	Петрыкаўскі
Капачы, 116, Б-2	Копачи	Капачы	Капачы	Шл.	1567	Мен.	Мін.	Маладзечанскі
Капачэвічы, 137, Б-2	Копачевичи	Капацэвічы			1588	Нав.	Мін.	Салігорскі
Капашчова, 115, Д-3	Капощово	Капашчава	Капашчова	Шл.	1567	Нав.	Гродз.	Навагрудскі
Кап'евічы, 116, Д-4	Копьевичи	не існуе	Лошыца	Кн. Друцкія-Горскія па кн.Жаслаўскай і інш.	1556	Мен.	Мін.	Мінскі
Капланцы, 118, Д-2	Капланцы	Капланцы	Капланцы		1596	Арш.	Мін.	Бярэзінскі
Капліносы, 142, В-4	Каплиносы		Уладава	Кн. Р.Сангушка	1450	Бер.	Польшча	
Капліца, 113, Д-3	Каплица	не існуе	Капліца	Кат. царква	1540	Гар.	Гродз.	Гродзенскі
Каплічы, 139, Г-1	Капличи (Капчичи)	Каплічы	Мазыр	Дзярж.	1552	Маз.	Гом.	Калінкавіцкі
Капусцічы, 107, Г-4	Капустичи	Капусцічы	Крывічы	Кішкі па Радзівілах	1606	Ашм.	Мін.	Мядзельскі
Капцэвічы, 138, Г-4	Коптевичи	Капцэвічы	Капцэвічы	Шл.	1516	Маз.	Гом.	Петрыкаўскі
Капылы, 133, В-3	Копылы	Капылы	Капылы	Гарнастаі	1525	Бер.	Брэсц.	Камянецкі
Капыль, 126, Г-3	Копыль	Капыль	Капыль	Кн. Слуцкія	1274	Нав.	Мін.	Капыльскі
Капытаў, 143, А-1	Копытов		Кодань	П.Сапега	1512	Бер.	Польшча	
Капытнік, 142, Б-4	Копытник		Берасце	Дзярж.	1566	Бер.	Польшча	
Карабанавічы, 111, Д-1	Коробановичи	Карабанавічы	Дуброўна	Я.Глябовіч	1607	Арш.	Віц.	Дубровенскі
Караблі, 116, В-2	Корабли	Караблі			1559	Мен.	Мін.	Валожынскі
Караваева, 127, А-2	Короваево	Караваева	Бакшты (Смілавічы)	Спадчыннікі Кезгайлаў	1582	Мен.	Мін.	Пухавіцкі
Караевічы, 109, В-2	Кораевичи	Караевічы	Караевічы	Кн.Лукомскія	1539	Пол.	Віц.	Лепельскі
Каракуль, 122, В-4	Каракуль (Каракулы)		Каракуль	Хадкевічы	1549	Гар.	Польшча	
Каралеўская Слабада, 110, В-1	Королевская Слобода	не існуе	Сянно	Спадчыннікі кн. Сенскага	1609	Віц.	Віц.	Сенненскі
Каралёва, 105, Д-1	Королево	Каралёва	Каралёва		1594	Віц.	Віц.	Віцебскі
Каралёў Брод, 142, А-3	Королев Брод		Берасце	Дзярж.	1566	Бер.	Польшча	
Каралёўка, 142, В-4			Уладава	Кн. Р.Сангушка		Бер.	Польшча	
Каралёў Мост?, 123, Б-4	Королев Мост	не існуе			1590	Гар.	Гродз.	Мастоўскі
Караліішчавічы, 117, Д-1	Королищевичи	Каралішчавічы	Каралішчавічы		1582	Мен.	Мін.	Мінскі
Караміды, 110, Б-3	Коромиды	не існуе	Караміды		1597	Віц.	Віц.	Віцебскі
Караневічы, 107, Г-4	Кореневичи	Каранішацы	Крывічы	Кішкі па Радзівілах	1606	Ашм.	Мін.	Мядзельскі
Караневўшчына, 126, Д-2	Короневщина	Караневўшчына	Клецк	М.К.Радзівіл	1552	Нав.	Мін.	Клецкі
Карані, 139, В-2	Корени	Карані	Карані	Служкі і Няміры	1552	Маз.	Гом.	Светлагорскі
Карацк, 126, Д-1	Корацк	не існуе	Карацк		1552	Нав.	Мін.	Клецкі
Карацка, 126, Д-1	Корацко	Карацк	Клецк	М.К.Радзівіл	1552	Нав.	Мін.	Клецкі
Карачуны, 116, Д-3	Карачуны	Карачуны	Койданава	М.Ю.Радзівіл па Гаштаўтах	1589	Мен.	Мін.	Дзяржынскі
Карашава, 114, Д-1	Карашево (Карашов)	Карашава	Карашава	Пацы і дзярж.	1558	Лід.	Гродз.	Шчучынскі
Карзунова, 119, Б-2	Карзуново	Карзуны	Шклоў	Е.Хадкевіч па Гаштаўтах	1578	Арш.	Маг.	Шклоўскі
Каркажышкі, 106, В-2	Коркожишки		Каркажышкі	Шл.	1459	Ашм.	Літва	
Каркуцяны, 114, В-3	Коркуцяны (Коркутянцы)	Каркуцяны	Каркуцяны	Шл.	1567	Лід.	Гродз.	Воранаўскі
Карлаўшчына, 115, Б-3	Карловщина	Карлаўшчына	Карлаўшчына	Фурсы (Сноўскія)	1567	Ашм.	Гродз.	Ашмянскі
Карма, 141, Г-2	Корма	Карма	Гомей	Дзярж.	1560	Рэч.	Гом.	Добрушскі
Карніца, 133, Г-1						Мель.	Польшча	
Карніца, 133, Д-4	Корница	не існуе	Карніца	Ю.Цішкевіч па Катовічах	1563	Бер.	Брэсц.	Брэсцкі
Каробавічы, 127, Б-2	Карабовицы	Каробавічы	Цытва		1590	Мен.	Мін.	Пухавіцкі
Карозічы, 123, А-3	Корозичи	Карозічы	Карозічы	Шл.	1567	Гар.	Гродз.	Гродзенскі
Каросцічы, 133, Г-4	Коростичи	Холмічы (да 1964 Каростычы)	Каросцічы	Ю.Цішкевіч па Катовічах	1446	Бер.	Брэсц.	Брэсцкі
Кароўчына, 120, В-1	Коровчино	Кароўчына	Магілёў	Дзярж.	1560	Арш.	Маг.	Дрыбінскі
Карошча, 135, А-2	Короща	Харошча	Быцень	Карыцкая па Давойнах і інш.	1570	Слон.	Брэсц.	Івацэвіцкі
Карошчына, 133, Д-3	Корощино		Непля	Багавіціны	1579	Бер.	Польшча	
Карпавічы, 116, Б-4	Карповичи	Карпавічы	Карпавічы	Кішкі па Радзівілах	1544	Мен.	Мін.	Вілейскі
Карпавічы, 139, В-3	Карповичи	Карпавічы	Рэчыца	Дзярж.	1565	Рэч.	Гом.	Светлагорскі
Карпавічы, 149, В-1	Карповичи	Карпавічы	Карпавічы	Прав. царква	1525	Маз.	Гом.	Нараўлянскі
Карсакавічы, 116, Б-3	Корсаковичи (Коршаковичи)	Карсаковічы	Карсакавічы	Кн. М.Масальскі па Корсаках	1503	Мен.	Мін.	Маладзечанскі
Картэлісы, 143, Б-4						Польшча	Украіна	
Карчаватка, 142, А-3			Ворцель	Багавіціны		Бер.	Польшча	
Каршакавічы, 117, А-3	Коршаковичи (Корсаковичи)	Карсакавічы	Каршакавічы	В.Цішкевіч, Осцікі і інш.	1540	Мен.	Мін.	Барысаўскі
Карытна, 128, Г-1	Корытно	Карытнае	Глуск	Спадчыннікі кн. Гальшанскіх	1557	Рэч.	Маг.	Асіповіцкі
Карытніца, 118, Г-3	Корытница	Карытніца	Карытніца	Шл.	1560	Арш.	Маг.	Бялыніцкі
Карытніца, 124, А-3	Кортыница	Карытніца	Здзяцель	Кн. К.Астрожскі	1580	Слон.	Гродз.	Лідскі
Карыца, 125, Б-1	Корица (Корицы)	Карыца 1	Карыца	Шл.	1521	Нав.	Гродз.	Дзятлаўскі
Карэевічы, 124, Г-1	Кореевичи	Карэвічы	Карэевічы	Шл.	1567	Ваўк.	Гродз.	Свіслацкі

Назвы населеных пунктаў, змешчаныя на Генеральнай карце. Нумар старонкі і індэкс (літара і лічба)	Назвы паводле крыніц	Сучасныя назвы	Да якога маёнтка належала	Уладанне на 1567 г.	Першае упамінанне	Павет ВКЛ, краіна на 1567 г.	Сучасная прыналежнасць	
							вобласць	раён
Карэлічы, 125, А-3	Кореличи	Карэлічы	Карэлічы	Кн. Чартарыйскія	1428	Нав.	Гродз.	Караліцкі
Касарычы, 138, Б-4	Косаричи (Косоричи)	Касарычы	Глуск	Спадчыннікі кн. Гальшанскіх	1555	Нав.	Маг.	Глускі
Касінічы, 109, Д-4	Косиничи	Касянічы	Пірошычы	Кн. Лукомскія і інш.	1554	Арш.	Мін.	Крупскі
Касічы, 129, А-2	Косичи (Косичы)	Касічы	Баркулабаў	Б.Корсак	1562	Арш.	Маг.	Быхаўскі
Каскевічы, 118, Б-4	Коскевичи	Вялікія Каскевічы	Арава	Кн. Друцкія-Горскія	1585	Арш.	Маг.	Круглянскі
Касмынічы, 130, А-1	Космыничи	не існуе	Магілёў	Дзярж.	1560	Арш.	Маг.	Чавускі
Каспля, 111, Б-4						Расія	РФ	
Кастамлоты, 143, А-1			Берасце	Дзярж.		Бер.	Польшча	
Касута, 116, А-3	Касута	Касута	Касута	Кн. А.Вішнявецкі па Кезгайлах	1434	Ашм.	Мін.	Вілейскі
Касцешы, 126, В-3	Костеши (Костешовичи)	Касцяшы	Магільная	Пацы	1536	Нав.	Мін.	Уздзенскі
Касцюкі, 137, А-4	Костюки	Касцюкі	Слуцк	Кн. Слуцкія	1566	Нав.	Мін.	Любанскі
Касцюкова, 120, Д-4	Костюково (Костюки)	Касцюковічы	Касцюкова		1508	Мсц.	Маг.	Касцюковіцкі
Касцюковічы, 148, А-2	Костюковичи (Костюшковичи)	Касцюковічы	Мазыр	Дзярж.	1552	Маз.	Гом.	Мазырскі
Касцюшкавічы, 116, Б-3	Костюшковичи	Касцюшкі	Радашковічы	Дзярж. па Гаштаўтах	1549	Мен.	Мін.	Маладзечанскі
Касцюшкавічы, 131, Б-2	Костюшковичи (Костюшково, Костюшки)	Касцюшкавічы	Крычаў	Дзярж.	1584	Мсц.	Маг.	Крычаўскі
Касцянева, 114, Д-2	Костенево (Костенев)	Касцянева	Касцянева	Кішкі па Радзівілах	1545	Лід.	Гродз.	Шчучынскі
Касцяневічы, 124, Г-3	Костеневичи (Костенево)	Касцяні	Слонім	Дзярж.	1576	Слон.	Гродз.	Слонімскі
Касцяневічы, 129, В-1	Костеневичи	не існуе	Добасна	Г.Хадкевіч па Гаштаўтах	1556	Рэч.	Маг.	Кіраўскі
Касцяневічы, 129, Г-3	Костеневичи	Кісцяні	Касцяневічы	Дзярж. (лен)	1567	Рэч.	Гом.	Рагачоўскі
Касцяневічы (Сервеч), 107, Д-4	Костеневичи (Сервеч)	Касцяневічы	Касцяневічы	Ю. Зяновіч і інш.	1529	Ашм.	Мін.	Вілейскі
Касцянкова, 142, А-3			Берасце	Дзярж.		Бер.	Польшча	
Касцяшоў, 129, Г-2	Костешов (Костешово)	Касцяшоў	Касцяшоў	Дзярж. (лен)	1567	Рэч.	Гом.	Рагачоўскі
Касцяшэвічы, 138, А-1	Костешевичи	Касцяшы	Слуцк	Кн. Слуцкія	1566	Нав.	Мін.	Любанскі
Касынь, 116, В-4	Касынь (Касын)	Касынь	Касынь	Шл.	1557	Мен.	Мін.	Мінскі
Катавічы, 103, Д-2	Котовичи	Катавічы		Дзярж. (лен)	1533	Пол.	Віц.	Мёрскі
Катлова, 125, Б-2	Котлово	Катлова	Катлова	М.К.Радзівіл	1450	Нав.	Гродз.	Навагрудскі
Катляны, 104, Г-1	Котляны	Катляны	Катляны	Глябовічы	1571	Пол.	Віц.	Полацкі
Катчын, 124, В-3	Котчин (Котчын, Котчино)	Котчына	Дзярэчын	Кн. К.Вішнявецкі і інш.	1492	Слон.	Гродз.	Мастоўскі
Каўбовічы, 145, А-4	Колбовичи	Каўбы	Каўбовічы	Шл.	1567	Пін.	Брэсц.	Пінскі
Каўпеніца, 125, Г-3	Колпеница (Колпыница)	Вялікая Каўпеніца	Каўпеніца	Шл.	1445	Нав.	Брэсц.	Баранавіцкі
Каўпеніца, 125, Г-3	Колпеница	Малая Каўпеніца	Каўпеніца	Кат. царква	1449	Нав.	Брэсц.	Баранавіцкі
Каўшова, 116, Д-3	Ковшово	Каўшова	Каўшова	Шл.	1541	Мен.	Мін.	Дзяржынскі
Каўшова, 121, Г-1	Ковшово	Каўшова	Каўшова		1435	Мсц.	Маг.	Мсціслаўскі
Каўшэва, 116, В-4	Ковшево	не існуе	Каўшэва		1589	Мен.	Мін.	Мінскі
Каўшэвічы, 116, А-4	Ковшевичи	Каўшэвічы	Ілья	Кн. С.Збаражскі па Забярэзінскіх і Кішкі па Радзівілах	1600	Мен.	Мін.	Вілейскі
Каханавічы, 103, Б-2	Кохановичи	Каханавічы	Каханавічы	Шл.	1508	Пол.	Віц.	Верхнядзвінскі
Кацёлкаўшчына, 134, В-3		Кацёлкі	Кобрын	Дзярж.		Бер.	Брэсц.	Пружанскі
Кацельна, 133, Д-4		не існуе	Берасце	Дзярж.		Бер.	Брэсц.	Брэсцкі
Кацуры, 138, Д-4		не існуе				Маз.	Гом.	Петрыкаўскі
Кацягі, 116, Д-4	Котяги (Котеги)	Кацягі	Кацягі		1582	Мен.	Мін.	Мінскі
Кацялёва, 120, Б-2	Котелево	Кацялёва	Горы	Спадчыннікі кн.Талачынскага	1599	Арш.	Маг.	Горацкі
Качановічы, 126, Г-1	Качановичи	Качановічы	Нясвіж	М.К.Радзівіл і Солтаны	1547	Нав.	Мін.	Нясвіжскі
Качановічы, 136, Д-3	Качановичи	Качановічы	Качановічы	Шл.	1567	Пін.	Брэсц.	Пінскі
Качын, 116, Г-4	Качин	Качына	Лошыца	Кн. Друцкія-Горскія па кн. Жаслаўскай і інш.	1490	Мен.	Мін.	Мінскі
Качэвічы, 118, Б-4	Кочевичи	Кацэвічы	Загараддзе	Гарнастаі па кн. Талачынскаму і кн. Друцкія-Любецкія	1551	Арш.	Віц.	Талачынскі
Качэрычы, 128, В-4	Кочеричи (Кочериче, Кочераны)	не існуе	Бабруйск	Дзярж.	1560	Рэч.	Маг.	Кіраўскі
Кашалёва, 125, А-2	Кошелево	Кашалёва	Кашалёва	Шл.	1547	Нав.	Гродз.	Навагрудскі
Кашалёва, 140, А-3	Кошелево (Кошелев Лес)	Кашалёва			1503	Рэч.	Гом.	Буда-Кашалёўскі
Кашын, 120, Г-4	Кашин	Кашаны	Кашын		1513	Мсц.	Маг.	Крычаўскі
Кашэвічы, 136, Д-1	Кошевичи (Кошчичи)	Кашэвічы	Кашэвічы	Войны-Грычыны	1552	Пін.	Брэсц.	Пінскі
Квасовічы, 135, А-1	Квасовичи	Квасевічы	Косава	Кн. Л.Сангушка і інш. па Осціках	1597	Слон.	Брэсц.	Івацэвіцкі
Квасоўка, 123, А-3	Квасовка (Красовка)	Квасоўка	Квасоўка	М.Ю.Радзівіл	1434	Гар.	Гродз.	Гродзенскі
Квасоўка, 142, А-2			Ворцель	Багавіціны		Бер.	Польшча	
Квачы, 126, В-1	Квачи	Квачы	Нясвіж	М.К.Радзівіл і Солтаны	1587	Нав.	Мін.	Нясвіжскі
Кены, 106, Г-2	Кены		Кены	І.Зарэцкі	1567	Віл.	Літва	
Кібы, 115, А-2		Кібы				Ашм.	Гродз.	Ашмянскі
Ківачыцы, 134, Г-2	Кивачицы (Кивачычы)	Ківацічы	Ківачыцы	Пацы	1536	Бер.	Брэсц.	Кобрынскі
Кімея, 117, А-3	Кимея (Кемей, Кимия, Камея, Кимки)	Кімія	Кімея	Камаеўская па Глябовічах і інш.	1567	Мен.	Мін.	Барысаўскі
Кірножычы, 126, Д-1	Кирножичи (Керножичи)	не існуе	Кірножычы	Шл.	1561	Нав.	Мін.	Клецкі
Кісялевічы, 128, Г-3	Киселевичи	Кісялевічы (з 1972 у г. Бабруйск)	Кісялевічы	Прав. царква	1486	Рэч.	Маг.	Бабруйскі
Кісялі, 124, Д-4	Кисели	Кісялі	Дзявяткавічы	Мялешкі і інш.	1575	Слон.	Гродз.	Слонімскі
Кішчыцы, 119, В-4	Кищицы (Кищичи, Кишчычы)	Кішчыцы	Магілёў	Дзярж.	1541	Арш.	Маг.	Шклоўскі
Кіюцяны, 114, Б-2	Киютяны		Кіюцяны	Шл.	1567	Лід.	Літва	
Кіявец, 116, Г-2	Киевец	Кіявец	Кіявец	Салагубы	1500	Мен.	Мін.	Валожынскі
Кіявец, 118, А-3	Киевец	Кіявец	Загараддзе	Гарнастаі па кн. Талачынскаму і кн. Друцкія-Любецкія	1554	Арш.	Мін.	Крупскі
Кіявец, 133, Д-3	Киевец		Берасце	Дзярж.	1566	Бер.	Польшча	
Клепачы, 124, Г-2	Клепачи	Клепачы	Слонім	Дзярж.	1478	Слон.	Гродз.	Слонімскі
Клепачы, 124, Г-2		Клепачы	Клепачы	Шл.	1567	Ваўк.	Гродз.	Зэльвенскі
Клепачы, 124, Г-3	Клепачи (Клепачы)	Клепачы	Клепачы	Хадкевічы і інш.	1540	Ваўк.	Гродз.	Бераставіцкі
Клепачы, 133, В-4	Клепачи	Клепачы	Камянец	Дзярж.	1571	Бер.	Брэсц.	Камянецкі
Клетна, 134, А-2	Клетно	Клетнае	Кобрын	Дзярж.	1597	Бер.	Брэсц.	Пружанскі
Клетнае, 134, В-3	Клетное	Клетнае	Камянец	Дзярж.	1569	Бер.	Брэсц.	Пружанскі
Клецк, 126, Д-1	Клецк (Клеческ)	Клецк	Клецк	М.К.Радзівіл	1128	Нав.	Мін.	Клецкі
Клеявічы, 131, В-1	Клеевичи (Уклеевичи)	Клеявічы	Крычаў	Дзярж.	1527	Мсц.	Маг.	Касцюковіцкі
Клімавічы, 124, В-3	Климовичи	Клімавічы	Востраў	Дзярж. (лен)	1566	Слон.	Гродз.	Зэльвенскі
Клімавічы, 131, А-1	Климовичи	Клімавічы	Крычаў	Дзярж.	1590	Мсц.	Маг.	Клімавіцкі
Кліманцы, 115, А-2	Климанцы	Кліманцы	Кліманцы	Шл.	1567	Ашм.	Гродз.	Ашмянскі
Кліманы, 115, Б-1	Климаны	Кліманы	Кліманы	Шл.	1567	Лід.	Гродз.	Воранаўскі
Клін, 103, Д-4	Клин	Клінавое	Клін	Кн.Масальскія	1552	Пол.	Віц.	Шаркаўшчынскі
Клін, 117, А-2	Клин	не існуе	Клін		1579	Мен.	Мін.	Лагойскі
Клінкова, 105, В-3	Клинково		Усвят	Дзярж.	1571	Віц.	РФ	
Клішавічы, 125, А-1	Клишевичи	Клішавічы	Здзяцель	Кн. К.Астрожскі	1580	Слон.	Гродз.	Дзяглаўскі
Клішына, 100, Д-1	Клишино			Шл.	1542	Пол.	РФ	
Клоўсевічы, 107, Д-3	Кловзевичи	Клоўсі	Рабынь		1602	Ашм.	Мін.	Вілейскі
Клубінічы, 109, Д-4	Клубиничи (Клубыничи)	Клубынічы	Манастыр Чарэйскі	Прав. царква	1475	Арш.	Мін.	Крупскі
Клюкавічы, 125, А-2	Клюковичи	Клюкавічы	Клюкавічы	Шл.	1567	Нав.	Гродз.	Навагрудскі
Клюшчаны, 106, В-4	Клющаны	Клюшчаны	Клюшчаны	Шл.	1558	Ашм.	Гродз.	Астравецкі
Клявіны, 122, В-4	Клевины		Клявіны	Прав. царква	1567	Гар.	Польшча	
Клявіца, 115, Б-2	Клевица	Клявіца	Клявіца	Я.Глябовіч і інш.	1499	Ашм.	Гродз.	Ашмянскі
Клявы, 149, Б-1	Клевы (Клевцы)	Клівы	Загалле	Дзярж. (лен)	1572	Маз.	Гом.	Хойніцкі
Кляковічы, 133, В-2	Клековичи (Клюковичи)		Кляковічы	Шл.	1528	Бер.	Польшча	
Кляневічы, 123, Б-3	Кленевичи	Каенеўцы	Горадна	Дзярж.	1558	Гар.	Гродз.	Бераставіцкі
Кляновіца, 133, Д-2	Клоновица		Белая	Ю.Іллініч	1566	Бер.	Польшча	

Назвы населеных пунктаў, змешчаныя на Генеральнай карце. Нумар старонкі і індэкс (літара і лічба)	Назвы паводле крыніц	Сучасныя назвы	Да якога маёнтка належала	Уладанне на 1567 г.	Першае упамінанне	Павет ВКЛ, краіна на 1567 г.	Сучасная прыналежнасць	
							вобласць	раён
Клясціцы, 103, Б-3	Клясичи	Клясціцы	Клясціцы	Дзярж.	1508	Пол.	Віц.	Расонскі
Клятное, 127, В-2	Клетное	Клятное	Бакшты (Смілавічы)	Спадчыннікі Кезгайлаў	1589	Мен.	Мін.	Пухавіцкі
Кляшчалі, 133, Б-3			Бельск	Дзярж.	1523	Бель.	Польшча	
Кнароды, 133, А-2	Кнороды (Кнорыды)		Кнароды	П.Сапега	1508	Бель.	Польшча	
Кнубава, 145, А-3	Кнубово	Кнубава	Пінск	Дзярж.	1552	Пін.	Брэсц.	Пінскі
Кнышын, 122, Б-3	Кнышин		Кнышын	Дзярж. па Радзівілах	1515	Бель.	Польшча	
Кнышэвічы, 139, А-1	Кнышевичи	Кнышэвічы	Бабруйск	Дзярж.	1567	Рэч.	Гом.	Светлагорскі
Княгініна, 107, Г-3	Княгинино (Кнегинин)	Княгінін	Княгініна	Дзярж. (лен)	1493	Ашм.	Мін.	Мядзельскі
Княжа, 142, А-4			Берасце	Дзярж.		Бер.	Польшча	
Княжыцы, 119, Г-2	Княжичи (Княжицы, Кнежычи)	Княжыцы	Галоўчын	Кн. Я.Мікіцініч	1501	Арш.	Маг.	Магілёўскі
Княжычы, 103, В-2	Княжичи	Княжыцы	Княжычы	Шл.	1552	Пол.	Віц.	Верхнядзвінскі
Княжэвічы, 123, Б-3	Княжевичи	Князевічы	Горадна	Дзярж.	1558	Гар.	Гродз.	Бераставіцкі
Кобравічы, 114, Д-1	Кобровичи (Кобров)	Кобраўцы	Кобравічы	Шл.	1567	Лід.	Гродз.	Шчучынскі
Кобрын, 134, Д-2	Кобрин (Кобрынь)	Кобрын	Кобрын	Дзярж.	1366	Бер.	Брэсц.	Кобрынскі
Кодань, 143, А-1	Кодань		Кодань	П.Сапега	1511	Бер.	Польшча	
Кодзева, 113, Г-2	Кодево (Кодевичи)	Кодзеўцы	Ожа	Дзярж.	1588	Гар.	Гродз.	Гродзенскі
Козінскае, 125, Д-1	Козинское (Кози Лес)	Козіна	Быцень	Карыцкая па Давойнах і інш.	1510	Слон.	Брэсц.	Івацэвіцкі
Козкі, 118, А-4	Козки	Козкі	Саколіна	Кн. Друцкія-Саколінскія і Сапегі	1593	Арш.	Віц.	Талачынскі
Койданава, 126, А-3	Койданово	Дзяржынск (да 1932 Койданава)	Койданава	М.Ю.Радзівіл па Гаштаўтах	1442	Мен.	Мін.	Дзяржынскі
Койтава, 105, Д-2	Койтово	Койтава	Койтава	Кн. Друцкія-Любецкія і інш.	1556	Віц.	Віц.	Віцебскі
Кокатава, 120, В-3	Кокотово	Кокатава	Кокатава		1499	Мсц.	Маг.	Мсціслаўскі
Коладна, 133, Г-3		Коладна	Воўчын	Солтаны		Бер.	Брэсц.	Камянецкі
Коладна, 133, Д-3		да 1972 Коладна	Церабунь			Бер.	Брэсц.	Брэсцкі
Коланск, 135, В-4	Колонско (Коломско, Колония)	Коланск	Пінск	Дзярж.	1552	Пін.	Брэсц.	Івацэвіцкі
Колкі, 138, Г-4	Колки (Ковки)	Колкі	Глуск Пагарэлы	Я.Хадкевіч	1515	Маз.	Гом.	Петрыкаўскі
Колкі, 137, А-1	Колки	Колкі	Макраны	Глябовічы і інш.	1598	Нав.	Мін.	Клецкі
Колпіна, 100, В-2	Колпино		Колпіна	Корсакі	1552	Пол.	РФ	
Колтава, 120, Г-4	Колтово	Колтава	Колтава		1430	Мсц.	Маг.	Мсціслаўскі
Кольбава, 129, Б-1	Кольбово (Кобовля)	Коўбава	Добасна	Г.Хадкевіч па Гаштаўтах	1556	Рэч.	Маг.	Кіраўскі
Кольна, 137, Д-4	Кольно	Кольна	Кольна	Кн. Слуцкія	1582	Маз.	Гом.	Жыткавіцкі
Кольчычы, 125, А-3	Кольчичи (Колчичи, Кольчицы, Кольчычы, Кадчичи)	Кальчычы	Кольчычы	Храбтовічы і інш.	1502	Нав.	Гродз.	Карэліцкі
Комша, 105, А-1	Комша				1552	Расія	РФ	
Кондратавічы, 116, Д-2	Кондратовичи	Кондратавічы	Волма?	Кн. С.Збаражскі па Забярэзінскіх	1553	Мен.	Мін.	Стаўбцоўскі
Конева, 109, В-4	Конева	Канева	Сянно	Спадчыннікі кн. Сенскага	1543	Віц.	Віц.	Сенненскі
Конкавічы, 138, Д-3	Конковичи (Кононовичи)	Конкавічы	Конкавічы	Кн. Слуцкія	1560	Маз.	Гом.	Петрыкаўскі
Конюхі, 145, А-4	Конюхи	Канюхі	Конюхі		1536	Пін.	Брэсц.	Пінскі
Копанікі, 123, А-2	Копаники	Копанькі	Горадна	Дзярж.	1558	Гар.	Гродз.	Гродзенскі
Копцевічы, 109, В-3	Коптевичи	Копцевічы	Евань	Прав. царква	1533	Пол.	Віц.	Чашніцкі
Копысь, 119, Б-3	Копысь (Копыс)	Копысь	Копысь	А.Ласкі па кн. Астрожскай	1060	Арш.	Віц.	Аршанскі
Коравічы, 109, Г-4	Коревичи (Корейвичи)	Коравічы	Пачаевічы	Кн. Лукомскія	1558	Арш.	Віц.	Чашніцкі
Корань, 117, А-1	Корень	Корань	Корань	Кат. царква	1395	Мен.	Мін.	Лагойскі
Корань, 135, Г-4			Вялесніца	К.Іванавіч	1565	Пін.	Брэсц.	Іванаўскі
Коргава, 117, А-2	Коргово	Коргава	Коргава	Кн. Адзінцэвічава па Глябовічах	1442	Мен.	Мін.	Лагойскі
Коргава-Гарадзец, 117, А-2	Коргово-Городец	Гарадзец	Нястанавічы	Кн. Адзінцэвічава па Глябовічах	1586	Мен.	Мін.	Лагойскі
Кормыж, 137, В-1	Кормыж (Кормыш, Кормуш)	Кормуж	Кормыж	Кішкі	1489	Нав.	Брэсц.	Лунінецкі
Корсакава, 111, Д-2	Корсаково	Коршыкава	Дуброўна	Я.Глябовіч	1607	Арш.	Віц.	Дубровенскі
Кортынічы, 147, В-3		Картынічы	Убарць	Кат. царква		Маз.	Гом.	Лельчыцкі
Корчычы, 134, Д-2	Корчичи	не існуе	Кобрын	Прав. царква	1491	Бер.	Брэсц.	Кобрынскі
Косава, 110, В-2	Косово	не існуе	Обаль	Спадчыннікі кн. Буйніцкіх	1593	Віц.	Віц.	Сенненскі
Косава, 132, Б-2				Шл.		Дар.	Польшча	
Косава, 135, А-2	Косово	Косава	Косава	Кн. Л.Сангушка і інш. па Осціках	1517	Слон.	Брэсц.	Івацэвіцкі
Косічы, 125, Б-2	Косичи	Косічы	Косічы	Спадчыннікі С.Давойны	1500	Нав.	Гродз.	Навагрудскі
Косічы, 133, Д-4		не існуе				Бер.	Брэсц.	Брэсцкі
Кострычы, 128, В-3	Костричи	Кострычы	Бабруйск	Дзярж.	1560	Рэч.	Маг.	Кіраўскі
Косхі, 126, А-3	Косхи	Коскі	Станькава	Спадчыннікі кн. Гальшанскіх	1588	Мен.	Мін.	Дзяржынскі
Котра, 123, А-4	Котра	Котра	Котра	Дзярж. і шл.	1520	Гар.	Гродз.	Гродзенскі
Котра, 134, А-2		Котра				Бер.	Брэсц.	Пружанскі
Котчышчы, 148, В-2	Котчищи (Котчичи, Котчище, Котчисще)	Кочышчы	Котчышчы	Шл.	1532	Маз.	Гом.	Ельскі
Коўбча, 128, А-3	Колбча (Колбчо, Кобчо, Ковпча)	Коўбча	Свіслач	Дзярж.	1513	Арш.	Маг.	Клічаўскі
Коўпін, 143, А-1	Колпин	не існуе	Кодань	П.Сапега	1513	Бер.	Брэсц.	Брэсцкі
Коўчыцы, 139, А-1	Колчичи (Кольчычы)	Коўчыцы 1	Коўчыцы	Кішкі па Радзівілах	1529	Рэч.	Гом.	Светлагорскі
Коўчычы, 139, А-1	Ковчичи (Ковчычи, Ковтовичи, Колчичи)	Коўчыцы 2	Бабруйск	Дзярж.	1560	Рэч.	Гом.	Светлагорскі
Коханава, 119, А-1	Коханово	Коханава	Коханово	Спадчыннікі кн.Талачынскага	1544	Арш.	Віц.	Талачынскі
Коцалева, 117, А-1	Котелево (Котелевичи)	Кацялі	Коцалева	Кат. царква	1577	Мен.	Мін.	Лагойскі
Кош, 104, Г-4	Кош	не існуе	Азярышча	Дзярж.	1589	Віц.	Віц.	Гарадоцкі
Кошчычы, 117, Б-1	Кощичи (Кощицы, Кошчицы)	не існуе	Кошчычы	Шл.	1567	Мен.	Мін.	Лагойскі
Кошылавічы, 124, Д-3	Кошиловичи	Кошлавічы			1559	Слон.	Гродз.	Слонімскі
Краблёва, 121, Г-1	Краблево		Крычаў	Шл.	1518	Мсц.	РФ	
Краглевічы, 145, В-4	Краглевичи (Кроглевичи, Круглевичи, Креглевичи, Крехлево)	Краглевічы	Горталь	Кішкі па Радзівілах	1539	Пін.	Брэсц.	Івацэвіцкі
Краглі, 125, Г-4	Крегли	Краглі	Ведзьма	Дзярж. (лен)	1551	Нав.	Брэсц.	Ляхавіцкі
Край, 136, В-1	Край (Краи)	Краі	Выганашч	Кішкі па Радзівілах	1539	Нав.	Брэсц.	Івацэвіцкі
Крайск, 108, Д-1	Крайск	Крайск	Крайск	Спадчыннікі Ю.Насілоўскага і інш.	1523	Мен.	Мін.	Лагойскі
Кракотка, 124, Д-3	Крокотка	Вялікая Кракотка	Слонім	Дзярж.	1587	Слон.	Гродз.	Слонімскі
Кракуны, 115, В-1	Кракуны (Кракунцы)		Гераноны	Дзярж. па Гаштаўтах	1560	Ашм.	Літва	
Крамок, 127, В-3	Кремок	Крамок	Жыцін	Сапегі і інш. па кн.Гальшанскіх	1588	Мен.	Маг.	Асіповіцкі
Крамянец, 116, А-4	Кременец	Крамянец	Крамянец		1598	Мен.	Мін.	Лагойскі
Крамяніца, 124, В-2	Кременица (Крямяница)	Крамяніца	Крамяніца	Юндзілы і інш.	1450	Ваўк.	Гродз.	Зэльвенскі
Крапіўна, 106, Д-4	Крапивно	Крапіўна	Солы	Кішкі па Радзівілах	1544	Ашм.	Гродз.	Смаргонскі
Крапіўна, 107, В-3	Кропивна	Крапіўна	Крапіўна		1584	Ашм.	Мін.	Мядзельскі
Крапіўна, 110, Д-4	Крапивная	Крапіўна	Дуброўна	Я.Глябовіч	1499	Арш.	Віц.	Аршанскі
Крапіўніца, 123, Д-4	Крапивница	Крапіўніца	Крапіўніца		1595	Ваўк.	Гродз.	Свіслацкі
Красава, 145, А-3	Красово (Красов)	Красава	Красава	Шл.	1567	Пін.	Брэсц.	Пінскі
Красавічы, 131, Б-1	Красовичи	Красавічы	Крычаў	Дзярж.	1568	Мсц.	Маг.	Клімавіцкі
Краснае, 120, Г-3	Красное	Краснае	Мсціслаў	Дзярж.	1476	Мсц.	Маг.	Мсціслаўскі
Краснае, 123, Г-3	Красное	Краснае	Краснае	Кн. А.Глінскі	1567	Ваўк.	Гродз.	Бераставіцкі
Краснае, 124, В-1	Красное	не існуе	Рось	Я.Хадкевіч і інш.	1571	Ваўк.	Гродз.	Ваўкавыскі
Краснае Сяло, 116, Б-3	Красное Село	Краснае	Краснае Сяло	Дзярж.	1387	Мен.	Мін.	Маладзечанскі
Краснік, 123, Б-3	Красник (Краешник)	Краснікі	Горадна	Дзярж.	1558	Гар.	Гродз.	Бераставіцкі
Краснікі, 133, Б-2	Красники		Берасце	Дзярж.		Бер.	Польшча	
Красны, 109, А-2	Красное (Красный)	Краснае	Красны	Шл.	1552	Пол.	Віц.	Ушацкі
Красны, 111, Д-3						Расія	РФ	
Красны Бераг, 129, Д-1	Красный Берег	Чырвоны Бераг	Ціхінічы	Зянковічы	1595	Рэч.	Гом.	Жлобінскі

Назвы населеных пунктаў, змешчаныя на Генеральнай карце. Нумар старонкі і індэкс (літара і лічба)	Назвы паводле крыніц	Сучасныя назвы	Да якога маёнтка належала	Уладанне на 1567 г.	Першае упамінанне	Павет ВКЛ, краіна на 1567 г.	Сучасная прыналежнасць	
							вобласць	раён
Красны Стаў, 118, А-3	Красный Стан	Абчуга	Чарэя	Сапегі і кн. Друцкія-Любецкія	1602	Арш.	Мін.	Крупскі
Красны Стаў, 126, Д-1	Красный Став		Клецк	М.К.Радзівіл	1552	Нав.	Мін.	Клецкі
Красулка, 124, А-3	Красулка	Красулі	Красулка	Шл.	1567	Лід.	Гродз.	Шчучынскі
Красын, 111, А-1		Красыні	Мікуліна	Валовічы па кн.Асавіцкаму		Віц.	Віц.	Лёзненскі
Красыні, 110, Б-4	Красыня (Краселни)	Красыні	Тулава	Кн. Жылінскія	1530	Віц.	Віц.	Лёзненскі
Крашуці, 104, Б-2	Крешути (Крашути, Крешучи)	Крашуты	Сітна	Дзярж.	1533	Пол.	Віц.	Расонскі
Кронкі, 114, Д-2	Кронки (Кронковичи)	Кронькі	Васілішкі	Дзярж.	1585	Лід.	Гродз.	Шчучынскі
Кротаў, 139, Г-1	Кротов (Кротово)	Кротаў	Мазыр	Дзярж.	1552	Маз.	Гом.	Калінкавіцкі
Крошын, 125, Г-3	Крошин	Крошын	Крошын	Шл.	1442	Нав.	Брэсц.	Баранавіцкі
Кругель, 133, Г-4	Кругель	Кругель	Кругель	Шл.	1562	Бер.	Брэсц.	Камянецкі
Круглае, 119, Б-1	Круглое (Курглянское)	Круглае	Круглае	С.Нарушэвіч па кн.Палубінскай	1524	Арш.	Маг.	Круглянскі
Круговічы, 136, А-4	Круговичи	Вялікія Круговічы	Круговічы	Ю.Іллініч і інш.	1445	Нав.	Брэсц.	Ганцавіцкі
Крукі, 119, Г-1		Крукі	Галоўчын	Кн. Я.Мікіціч		Арш.	Маг.	Бялыніцкі
Крупа, 114, Г-4	Крупа (Крупуя)	Крупава	Крупа	Шл.	1460	Лід.	Гродз.	Лідскі
Крупавесы, 114, Б-3	Круповесы (Круповесишки)		Крупавесы	Шл.	1567	Лід.	Літва	
Крупавічы, 114, Г-3	Круповичи	не існуе	Крупавічы	Шл.	1567	Лід.	Гродз.	Лідскі
Крупеніна, 110, Б-1	Крупенино, Крупейкино	Крупеніна	Астроўна	Сапегі	1591	Віц.	Віц.	Бешанковіцкі
Крупічы, 128, Г-4	Крупичи	Крупічы	Крупічы	Шл.	1567	Рэч.	Маг.	Бабруйскі
Крупка, 118, Б-2	Крупка	Крупкі	Багрынава		1613	Арш.	Мін.	Крупскі
Крупяжын, 110, Г-2	Крупяжин	Крупяжына	Сцецава	Сапегі	1596	Арш.	Віц.	Сенненскі
Круты Берег, 126, В-1	Крутой Берег (Круты Брег)	Круты Бераг	Нясвіж	М.К.Радзівіл і Солтаны	1492	Нав.	Мін.	Нясвіжскі
Крываберва, 142, В-3	Кривоберва (Кривовер)		Крываберва	Шл.	1567	Бер.	Польшча	
Крываногава, 115, Д-2	Кривоногово	Крываногава	Уселюб	Спадчыннікі С.Давойны	1547	Нав.	Гродз.	Навагрудскі
Крывая, 119, Б-1	Кривая	не існуе			1510	Арш.	Віц.	Талачынскі
Крывіна, 109, Б-4	Кривино (Кривина, Крывина, Крывино)	Крывіна	Крывіна	Кн. Друцкія-Саколінскія	1508	Пол.	Віц.	Бешанковіцкі
Крывічы, 107, Г-4	Кривичи (Великие и Малые)	Крывічы	Крывічы	Кішкі па Радзівілах	1493	Ашм.	Мін.	Мядзельскі
Крывічы, 108, А-3	Кривичи (Крывичы)	Крывічы	Пліса	Корсакі	1529	Пол.	Віц.	Глыбоцкі
Крывічы, 116, Г-2	Кривичи	Вялікія Крывічы	Крывічы	Шл.	1567	Мен.	Мін.	Валожынскі
Крывое, 145, А-3	Кривое	Крывое Сяло	Крывое	Шл.	1567	Пін.	Брэсц.	Пінскі
Крывошын, 136, А-1		Крывошын				Нав.	Брэсц.	Ляхавіцкі
Крыкштаны, 113, Б-3	Крикштаны		Крыкштаны	Шл.	1567	Гар.	Літва	
Крымошыцы, 132, Д-4			Межырэчча	Кн. С.Збаражскі па Забярэзінскіх		Бер.	Польшча	
Крыніца, 116, Б-2	Крыницы (Крыница Веверская)	Крыніца	Маладзечна	Спадчыннікі кн.Мсціслаўскіх	1559	Мен.	Мін.	Маладзечанскі
Крынкі, 103, Г-3	Крынки (Кринки)	не існуе	Крынкі	Дзярж. і прав. царква	1552	Пол.	Віц.	Полацкі
Крынкі, 123, В-2	Кринки (Крынки)		Горадна	Дзярж.	1518	Гар.	Польшча	
Крынкі, 125, Б-3	Кринки	Крынкі	Беразавец	І.Кміта	1567	Нав.	Гродз.	Карэліцкі
Крынкі, 133, Г-2	Кринки	Крынкі	Берасце	Дзярж.	1566	Бер.	Брэсц.	Камянецкі
Крысава, 116, А-3	Крысово (Крышов)	Крысава	Станькава	А.Валовіч, Сапегі па кн.Гальшанскіх і інш.	1561	Мен.	Мін.	Дзяржынскі
Крыўск, 115, Б-4	Кривск	Крыўск	Лоск	Кішкі і М.Чыж	1489	Ашм.	Гродз.	Смаргонскі
Крыўча, 149, В-4	Кривча	Крыўча	Брагін	Кн.Вішнявецкія	1571	Кіеў.	Гом.	Брагінскі
Крыцавічы, 102, В-3	Крыцовичи	Крычава		Шл.	1559	Брас.	Віц.	Мёрскі
Крычаў, 120, Д-4	Кричев (Крычов)	Крычаў	Крычаў	Дзярж.	1136	Мсц.	Маг.	Крычаўскі
Крычаў, 133, Д-3						Бер.	Польшча	
Крычын, 117, А-4	Кричин (Крычын)	Крычына	Крычын	Шл.	1525	Арш.	Мін.	Барысаўскі
Крышычы, 148, А-4	Кришичи (Крошичи, Крышичи, Крешево)	Крышычы	Крышычы	Шл.	1552	Маз.	Гом.	Калінкавіцкі
Крэва, 115, Б-4	Крево	Крэва	Крэва	Дзярж.	1377	Ашм.	Гродз.	Смаргонскі
Крэвіца, 132, Д-4	Кревица		Межырэчча	Кн. С.Збаражскі па Забярэзінскіх		Бер.	Польшча	
Крэслін, 132, Г-3	Креслин		Крэслін	Вадынскія		Дар.	Польшча	
Кубак, 104, А-3	Кубок		Кубак	Корсакі	1552	Пол.	РФ	
Кубарка, 125, А-2	Куборка	да 1980-х Кубарка			1428	Нав.	Гродз.	Навагрудскі
Кублічы, 108, А-4	Кубличи	Кублічы	Кублічы	Шл.	1512	Пол.	Віц.	Ушацкі
Кувечыцы, 150, В-2	Кувечицы		Любеч	Дзярж. па Гаштаўтах	1508	Кіеў.	Украіна	
Кугоні, 109, Б-2	Кугони (Кучани)	Кугоні		Прав. царква	1552	Пол.	Віц.	Ушацкі
Кудзевер, 100, А-3						Расія	РФ	
Кудзін, 119, В-1	Кудин	Вялікі Кудзін	Кудзін	Шл.	1525	Арш.	Маг.	Бялыніцкі
Кудзінавічы, 126, Г-2	Кудиновичи	Кудзінавічы	Салтанава Гаць	І.Солтан	1587	Нав.	Мін.	Капыльскі
Кудрычы, 123, В-2	Кудрычи	Кудрычы	Кудрычы	Шл.	1567	Гар.	Гродз.	Бераставіцкі
Кудрычы, 136, Д-2	Кудричи	Кудрычы	Кудрычы	Кат. царква	1552	Пін.	Брэсц.	Пінскі
Кужалічы, 145, А-1	Кузеличи (Кужеличин)	Кужалічын	Пінск	Дзярж.	1552	Пін.	Брэсц.	Іванаўскі
Кузевічы, 117, Б-2	Кузевичи (Кузовичи)	Кузевічы	Сялец	Цішкевічы і Глябовічы	1558	Мен.	Мін.	Лагойскі
Кузевічы, 125, В-2	Кузевичи	Кузевічы	Ерашова	Шл.	1592	Слон.	Брэсц.	Баранавіцкі
Кузмічы, 115, В-1	Кузмичи	Кузьмічы	Герановы	Дзярж. па Гаштаўтах	1560	Ашм.	Гродз.	Іўеўскі
Кузмічы, 123, Б-3	Кузмичи	Кузьмічы	Кузмічы	Шл.	1567	Гар.	Гродз.	Гродзенскі
Кузмічы, 123, В-3	Кузмичи	Кузьмічы	Кузмічы	А.Халецкі і інш.	1567	Ваўк.	Гродз.	Ваўкавыскі
Кузмічы, 138, В-1	Кузмичи	Кузьмічы	Скавышчын	Кн. Слуцкія	1566	Нав.	Мін.	Любанскі
Кузмішкі, 107, Д-2	Кузмишки	Кузьмішкі	Вайнялгаў	Кат. царква	1574	Ашм.	Мін.	Вілейскі
Кузніца, 123, А-2	Кузница		Кузніца	Дзярж. і шл.	1539	Гар.	Польшча	
Кузьмінічы, 130, А-1	Кузьминичи	Кузьмінічы	Магілёў	Дзярж.	1560	Арш.	Маг.	Чавускі
Кузьмічы, 141, Г-2	Кузьмичи	Кузьмінічы	Гомей	Дзярж.	1560	Рэч.	Гом.	Добрушскі
Кузьмічы, 148, В-2	Кузмичи	не існуе	Кузьмічы	Служкі і Няміры	1545	Маз.	Гом.	Ельскі
Кукавачына, 110, А-2	Куповачино	Кукавячына	Астроўна	Сапегі	1591	Віц.	Віц.	Віцебскі
Кукавічы, 126, Г-2	Куковичи	Кукавічы	Кукавічы	Шл.	1567	Нав.	Мін.	Капыльскі
Куклічы, 130, Д-2		Куклічы	Чачэрск	Дзярж.		Рэч.	Гом.	Чачэрскі
Кукуцішкі, 101, Д-1	Кукутишки		Таўрагіні		1539	Влкм.	Літва	
Кулеш, 122, Г-1	Кулеш					Бель.	Польшча	
Кулікі, 117, Д-2	Кулики	Кулікі	Кулікі		1586	Мен.	Мін.	Чэрвеньскі
Кулікі, 123, Б-3	Куликов	Кулікі	Кулікі	Шл.	1567	Гар.	Гродз.	Бераставіцкі
Кульбакі, 114, Г-3	Кульбаки	да 1980-х Кульбакі	Ліда	Дзярж.	1569	Лід.	Гродз.	Лідскі
Куляўцы, 114, Д-1	Кулевцы	Кулеўцы	Астрына	Дзярж.	1540	Лід.	Гродз.	Шчучынскі
Куляшы, 135, А-1	Кулеши	Куляшы	Косава	Кн. Л.Сангушка і інш. па Осціках	1597	Слон.	Брэсц.	Івацэвіцкі
Кунаса, 126, В-2	Куноса	Кунаса	Кунаса	Пацы і інш.	1589	Нав.	Мін.	Нясвіжскі
Кундзін, 123, Б-1	Кундин		Кундзін	Шл.	1548	Гар.	Польшча	
Куневічы, 125, Б-3	Куневичи	Куневічы	Куневічы	Шл.	1567	Нав.	Гродз.	Карэліцкі
Кунчычы, 145, А-2	Кунчичи	Кончыцы	Пінск	Дзярж.	1552	Пін.	Брэсц.	Пінскі
Купа, 107, В-2	Купа (Куп, Купы)	да 1964 Купа	Мядзел	Кішкі па Радзівілах	1553	Ашм.	Мін.	Мядзельскі
Купіцк, 115, Д-3	Купицк (Купецк)	Купіск	Купіцк	Храбтовічы	1451	Нав.	Гродз.	Навагрудскі
Куплін, 134, Б-3	Куплин	Куплін	Куплін	Шл.	1562	Бер.	Брэсц.	Пружанскі
Купніно, 104, Д-1	Купнино	Купніно	Астроўна	Шл.	1601	Пол.	Віц.	Шумілінскі
Купрыева, 123, А-4	Куприево	не існуе	Горадна	Дзярж.	1558	Гар.	Гродз.	Гродзенскі
Купяцічы, 136, Д-2	Купятичи (Купетичи, Купечичи)	Купяцічы	Купяцічы	Дзярж. (лен)	1522	Пін.	Брэсц.	Пінскі
Куравічы, 125, А-2	Куровичи	Куравічы	Басіна	Я.Сіняўскі па Глябовічах і інш.	1540	Нав.	Гродз.	Навагрудскі
Куравічы, 125, Б-1	Куровичи	не існуе	Здзяцель	Кн. К.Астрожскі	1540	Слон.	Гродз.	Дзятлаўскі
Курадава, 136, Д-2	Курадово	Курадава	Курадава	Шл.	1567	Пін.	Брэсц.	Пінскі
Куранец, 107, Д-3	Куренец	Куранец	Куранец	Шл.	1493	Ашм.	Мін.	Вілейскі
Куранец (Стары Куранец), 116, А-2	Куренец (Старый Куренец)	Вілейка	Стары Куранец	Дзярж. па Гаштаўтах	1435	Ашм.	Мін.	Вілейскі

Назвы населеных пунктаў, змешчаныя на Генеральнай карце. Нумар старонкі і індэкс (літара і лічба)	Назвы паводле крыніц	Сучасныя назвы	Да якога маёнтка належала	Уладанне на 1567 г.	Першае упамінанне	Павет ВКЛ, краіна на 1567 г.	Сучасная прыналежнасць	
							вобласць	раён
Кураўшчына, 110, Г-3	Куровщина	да 1980-х Кураўшчына	Межава	Я.Сіняўскі па Глябовічах	1607	Арш.	Віц.	Аршанскі
Курбакі, 130, В-4	Курбаки	Курбакі	Крычаў	Дзярж.	1595	Мсц.	Маг.	Краснапольскі
Курпешы, 125, Б-1	Курпеши	Курпешы	Здзяцель	Кн. К.Астрожскі	1580	Слон.	Гродз.	Дзятлаўскі
Куршынавічы, 136, А-2	Куршиновичи	Куршынавічы	Мядзведзічы	Кат. царква	1552	Нав.	Брэсц.	Ляхавіцкі
Курылавічы, 103, Д-2	Куриловичи (Курыловичи)	Курылавічы	Курылавічы	Дзярж. (лен)	1533	Пол.	Віц.	Мёрскі
Курылавічы, 124, В-2	Куриловичи	Курылавічы	Дзярэчын	Кн. К.Вішнявецкі і інш.	1599	Слон.	Гродз.	Мастоўскі
Курына, 105, Д-2	Курино	Курына	Хатоля		1618	Віц.	Віц.	Віцебскі
Курэйша, 110, Г-2		Курэйшына				Арш.	Віц.	Сенненскі
Кустовічы, 134, Г-3		Кустовічы				Бер.	Брэсц.	Кобрынскі
Кустынь, 133, Г-3	Кустынь	Кустын	Кустынь		1535	Бер.	Брэсц.	Брэсцкі
Кусцін, 123, А-2	Кустин (Кустино, Старый Кустин)		Кусцін	А.Валовіч і інш.	1535	Гар.	Польшча	
Кусціна, 125, А-2	Кустино	Кусціна	Кусціна	Шл.	1524	Нав.	Гродз.	Навагрудскі
Кутня, 119, Д-4	Кутня	Кутня	Магілёў	Дзярж.	1591	Арш.	Маг.	Чавускі
Куты, 119, Г-1	Куты	Куты	Баркулабаў	Б.Корсак	1568	Арш.	Маг.	Магілёўскі
Кухцічы, 126, Б-3	Кухтичи	Кухцічы	Кухцічы	Шл.	1567	Мен.	Мін.	Уздзенскі
Кухча, 145, Б-1	Кухча		Пінск	Дзярж.	1552	Пін.	Украіна	
Куцейна, 110, Д-4	Кутейно (Кутеин, Кутейки)	не існуе	Машкова	С.Гамшэй і Л.Роскі	1552	Арш.	Віц.	Аршанскі
Куцэвічы, 115, А-3	Куцевичи	Куцавічы	Куцэвічы	Шл.	1567	Нав.	Гродз.	Карэліцкі
Кучын, 123, Б-4	Кучин	Кучыцы	Кучын	Шл.	1567	Гар.	Гродз.	Мастоўскі
Кучын, 132, А-3	Кучин			Шл.		Дар.	Польшча	
Кушлікі, 103, Г-3	Кушлики	Кушлікі	Кушлікі		1533	Пол.	Віц.	Полацкі
Кушляны, 115, А-4	Кушляны	Кушляны	Кушляны	Шл.	1524	Ашм.	Гродз.	Смаргонскі
Кушчычы, 126, Д-1	Кущичи	Кухчыцы	Кушчычы	Шл.	1519	Нав.	Мін.	Клецкі
Лабанары, 106, А-3	Лабонары		Лабанары	Кат. царква	1387	Брас.	Літва	
Лабковічы, 120, Г-4	Лобковичи	Лабковічы	Крычаў	Дзярж.	1508	Мсц.	Маг.	Крычаўскі
Лабна, 113, Д-2	Лабно	Лабна-Агароднікі	Горадна	Дзярж.	1558	Гар.	Гродз.	Гродзенскі
Лаварышкі, 106, Г-2						Віл.	Літва	
Лавец, 104, А-3					1537	Расія	РФ	
Лагадка, 125, А-2	Лагодка (Лаготки)	Старыя Лагадкі	Сянежыцы	М.К.Радзівіл	1559	Нав.	Гродз.	Навагрудскі
Лагаза, 117, Б-1	Логоза	Лагаза	Сялец	Цішкевічы і Глябовічы	1596	Мен.	Мін.	Лагойскі
Лагаўчын, 119, Б-1	Лаговчин	Лагаўшчына	Лагаўчын	Гарнастаі па кн.Талачынскаму	1541	Арш.	Віц.	Талачынскі
Лагішын, 136, Г-1	Логишин	Лагішын	Пінск	Дзярж.	1570	Пін.	Брэсц.	Пінскі
Лагожаск, 117, Б-2	Логожеск (Логойск)	Лагойск	Лагойск	В.Цішкевіч	1078	Мен.	Мін.	Лагойскі
Лагуновічы, 141, Г-1	Лагуновичи	Лагуны	Гомей	Дзярж.	1560	Рэч.	Гом.	Добрушскі
Ладасна, 109, Б-2	Ладосна	Ладасна	Ладасна	Дзярж. і прав. царква	1508	Пол.	Віц.	Лепельскі
Ладыга, 114, Д-2	Ладыга	Ладыга	Васілішкі	Дзярж.	1589	Лід.	Гродз.	Шчучынскі
Лазавіца, 133, Г-3	Лозовица	не існуе	Лазавіца	Ю.Іллініч	1529	Бер.	Брэсц.	Брэсцкі
Лазаравічы, 129, В-3	Лазоровичи (Лазари)	Лазаравічы	Нов. Быхаў	Г.Хадкевіч па Гаштаўтах	1587	Арш.	Маг.	Быхаўскі
Лаздзейнікі, 125, А-2		Ладзенікі				Нав.	Гродз.	Навагрудскі
Лаздзея, 113, Б-2	Лоздея				1590	Ков.	Літва	
Лаздуны, 115, Г-2	Лаздуны (Лоздуны)	Лаздуны 1	Лаздуны	М.К.Радзівіл	1407	Ашм.	Гродз.	Іўеўскі
Лазічы, 119, В-2	Лозичи	Вялікія Лазіцы	Галоўчын	Кн. Я.Мікіцініч	1578	Арш.	Маг.	Шклоўскі
Лазукі, 109, Г-3	Лазуки	Лазукі	Мялешкавічы	Кн.Лукомскія	1571	Арш.	Віц.	Чашніцкі
Лакніца, 113, Д-4	Локница	Лакно	Лакніца	Шл.	1567	Гар.	Гродз.	Гродзенскі
Лактышы, 136, А-4	Лактыши	Лактышы	Астроўчыцы	М.Ю.Радзівіл і інш.	1580	Нав.	Брэсц.	Ганцавіцкі
Ламазы, 142, А-3	Ломазы		Берасце	Дзярж.	1416	Бер.	Польшча	
Ламачына, 110, Д-3	Ломачино (Ломачыно)	Ламачына	Машкова	С.Гамшэй і Л.Роскі	1511	Арш.	Віц.	Аршанскі
Ламашы, 124, В-3	Ломаши	Ламашы	Парэчча	Нарбуты і інш.	1591	Слон.	Гродз.	Слонімскі
Ланіна Слабада, 119, А-4	Ланина Слобода	Ланенка	Дуброўна	Я.Глябовіч	1607	Арш.	Віц.	Дубровенскі
Ланцавічы, 124, В-2	Ланцевичи	Ланцавічы	Дзярэчын	Кн. К.Вішнявецкі і інш.	1599	Слон.	Гродз.	Мастоўскі
Лань, 126, Г-1	Лань	Лань	Чанавічы	Шл.	1567	Нав.	Мін.	Нясвіжскі
Лапатавічы, 131, А-1	Лопатовичи	Лапатавічы	Крычаў	Дзярж.	1590	Мсц.	Маг.	Клімавіцкі
Лапацін, 120, Г-4	Лопатин	Лапаціна	Лапацін		1582	Мсц.	Маг.	Мсціслаўскі
Лапаціна, 145, А-4	Лопатино (Лопатин)	Лапацін	Лапаціна	Дзярж. (лен)	1536	Пін.	Брэсц.	Пінскі
Лапеніца, 124, Г-1	Лопеница (Лопейница, Лопиники, Лопеничи)	Малая Лапеніца	Лапеніца	Скіндзеры і інш.	1530	Ваўк.	Гродз.	Ваўкавыскі
Лапенічы, 123, Б-2	Лопеничи	Лапенеўцы	Горадна	Дзярж.	1576	Гар.	Гродз.	Бераставіцкі
Лапічы, 127, Б-4	Лапичи	Лапічы	Свіслач	Дзярж.	1560	Мен.	Маг.	Асіповіцкі
Лапухова, 124, Д-3	Лопухово	Лапухова	Слонім	Дзярж.	1564	Слон.	Гродз.	Слонімскі
Ларанава, 120, В-4	Лоряново	Лар'янава	Мсціслаў	Дзярж.	1593	Мсц.	Маг.	Мсціслаўскі
Ласасіна, 110, Б-3		Ласасіна				Віц.	Віц.	Віцебскі
Ласасіная, 135, А-1	Лососиная (Лососин, Лососна, Лососичи)	Ласасіна	Ласасіная	В.Цішкевіч	1510	Слон.	Брэсц.	Пружанскі
Ласінцы, 135, Г-1	Лосинцы	Ласінцы			1599	Пін.	Брэсц.	Драгічынскі
Ласіцк, 145, Б-4	Ласицк (Лашицк, Лясицкое, Лосичи)	Ласіцк	Жоўкіна	Дзярж. (лен)	1536	Пін.	Брэсц.	Пінскі
Ласічы, 145, А-4	Лосичи (Лозичи)	Лазічы	Лосічы	Шл.	1567	Пін.	Брэсц.	Пінскі
Ласокіна, 116, В-2	Лосокин	Ласокіна	Пяршай	Кат. царква	1473	Ашм.	Мін.	Валожынскі
Ласосна, 113, Д-2	Лососна	Ласосна	Ласосна	Шл.	1555	Гар.	Гродз.	Гродзенскі
Ласосна, 123, А-2	Лососна	не існуе	Ласосна	Дзярж.	1558	Гар.	Гродз.	Гродзенскі
Ласосна, 123, Б-2	Лососина	не існуе	Горадна	Л.Война і інш.	1567	Гар.	Гродз.	Гродзенскі
Ластавіца, 108, Б-2	Ластовица	Ластавічы	Ластавіца	Корсакі	1552	Пол.	Віц.	Глыбоцкі
Ластая, 115, Б-4	Ластоя (Лостая, Лостаи)	Ластаянцы	Ластая	Шл.	1550	Ашм.	Мін.	Валожынскі
Латушчычы, 116, Д-3	Лотушичи	Латушкі	Койданава	М.Ю.Радзівіл па Гаштаўтах	1588	Мен.	Мін.	Дзяржынскі
Латыгала, 105, Д-3	Латыголь, Латыгола	Латыгава	Латыгала	Кіселі	1567	Віц.	Віц.	Віцебскі
Латыгаль, 105, Д-1	Латыголь, Латыгола	Латыгава	Лужасна	Дзярж.	1556	Віц.	Віц.	Гарадоцкі
Латыгаль, 116, А-3	Латыголь (Латыговичи, Лотыголичи)	Латыгаль	Латыголь	Шл.	1567	Мен.	Мін.	Вілейскі
Латыгола, 107, Д-1	Лотыгола (Латыголь)	не існуе	Латыгола	Кат. царква	1433	Ашм.	Гродз.	Смаргонскі
Латыголічы, 109, Д-1	Латыголичи (Лотыголичи, Лотыгол)	Латыгалічы	Латыголічы	А.Гарнастай і інш.	1476	Арш.	Віц.	Чашніцкі
Лаўная, 123, А-4	Лавная	Лаўна			1590	Гар.	Гродз.	Мастоўскі
Лаўрынічы, 110, Д-1	Вовжиничи	Лаўрэнавічы	Загараддзе	Гарнастаі па кн. Талачынскаму і кн. Друцкія-Любецкія	1562	Арш.	Віц.	Талачынскі
Лаўрышава, 125, А-3	Лавришов	Лаўрышава	Лаўрышава	Прав. царква	1424	Нав.	Гродз.	Навагрудскі
Лаўскі Брод, 115, Б-4	Лавский Брод	Лаўскі Брод	Лаўскі Брод	Шл.	1567	Ашм.	Мін.	Валожынскі
Лаўцы, 125, А-1	Ловцы (Ловчицы)	не існуе	Лаўцы	Шл.	1506	Нав.	Гродз.	Дзятлаўскі
Лаўцы, 125, А-2	Ловцы	Лаўцы	Ізва	М.Ю.Радзівіл	1561	Нав.	Гродз.	Навагрудскі
Лаўчылавічы, 114, Г-4	Ловчиловичи	не існуе	Лаўчылавічы	Шл.	1566	Лід.	Гродз.	Лідскі
Лахаўка, 137, Д-1	Лаховка (Малая Лаховка)	Лахаўка	Лахва	М.К.Радзівіл і Кішкі	1493	Нав.	Брэсц.	Лунінецкі
Лахва, 137, Д-1	Лахва (Лафа, Ляхва)	Лахва	Лахва	М.К.Радзівіл і Кішкі	1493	Нав.	Брэсц.	Лунінецкі
Лаша, 123, А-3	Лаша (Ласса)	Лаша	Квасоўка	М.Ю.Радзівіл і інш.	1558	Гар.	Гродз.	Гродзенскі
Лашаны, 115, Б-4	Лошаны	Лашаны	Лашаны	Шл.	1559	Ашм.	Гродз.	Смаргонскі
Лебедзева, 116, Б-1	Лебедев (Лебедево)	Лебедзева	Лебедзева	М.К.Радзівіл	1387	Ашм.	Мін.	Маладзечанскі
Лебедзева, 143, А-1	Лебедево		Берасце	Дзярж.	1566	Бер.	Польшча	
Лебяда, 114, Д-3	Лебеда	Лебяда	Лебяда	Нарбуты і інш.	1525	Лід.	Гродз.	Лідскі
Левашэвічы, 140, Д-3	Левошевичи	Левашы	Рэчыца	Дзярж.	1511	Рэч.	Гом.	Рэчыцкі
Легушоў, 116, Б-3	Легушов	Левушоўшчына	Легушоў	Шл.	1559	Мен.	Мін.	Маладзечанскі
Ледневічы, 110, Г-3	Ледневичи	Ледневічы	Пількавічы	Кн. А.Сангушка і інш.	1554	Арш.	Віц.	Сенненскі
Леднікі, 116, Д-3	Ледники	Леднікі	Койданава	М.Ю.Радзівіл па Гаштаўтах	1588	Мен.	Мін.	Дзяржынскі
Лёзна, 111, Б-1	Лезьно	Лёзна	Мікуліна	Валовічы па кн.Асавіцкаму	1593	Віц.	Віц.	Лёзненскі
Лельчыцы, 147, В-3	Лельчицы (Уборть)	Лельчыцы	Убарць	Кат. царква	1412	Маз.	Гом.	Лельчыцкі

Назвы населеных пунктаў, змешчаныя на Генеральнай карце. Нумар старонкі і індэкс (літара і лічба)	Назвы паводле крыніц	Сучасныя назвы	Да якога маёнтка належала	Уладанне на 1567 г.	Першае упамінанне	Павет ВКЛ, краіна на 1567 г.	Сучасная прыналежнасць	
							вобласць	раён
Лемніца, 110, Д-2	Лемница (Илемница, Ылемница)	Лемніца	Лемніца	Сапегі, кн. Друцкія-Любецкія і інш.	1446	Арш.	Віц.	Талачынскі
Лемяшэвічы, 145, А-4	Лемещевичи	Лемяшэвічы	Пінск	Дзярж.	1552	Пін.	Брэсц.	Пінскі
Ленін, 137, Г-3	Ленин (Ленень)	Леніна	Петрыковічы	Кн. Слуцкія	1568	Маз.	Гом.	Жыткавіцкі
Ленкаўшчына, 116, Б-1	Ленковщина	Ленкаўшчына	Ленкаўшчына		1559	Ашм.	Мін.	Маладзечанскі
Ленькавічы, 102, Г-3	Леньковичи	Лінкаўшчына		Дзярж.	1578	Брас.	Віц.	Мёрскі
Лескава, 104, Д-3	Лесково (Лезков)	не існуе	Лескава	Корсакі	1552	Пол.	Віц.	Шумілінскі
Лескавічы, 110, А-1		Лескавічы				Віц.	Віц.	Шумілінскі
Лескі, 124, Д-1	Лески	да 1971 Лескі	Лескі	Шл.	1567	Ваўк.	Гродз.	Свіслацкі
Лесна, 133, Д-1	Лесна		Баковічы	Кн. Палубінскія	1556	Бер.	Польшча	
Лесная, 119, Б-1	Лесная (Лесный)	Лясныя	Радча	Спадчыннікі кн.Талачынскага	1541	Арш.	Маг.	Круглянскі
Леснікі, 116, Г-2	Лесники	Леснікі	Пяршай	Кат. царква	1595	Ашм.	Мін.	Валожынскі
Лесніца, 117, Д-1	Лесница (Лешница, Олесница)	Лешніца	Пляражыр	Кат. царква	1511	Мен.	Мін.	Пухавіцкі
Леўкавічы, 129, Г-1	Левковичи	Леўкавічы	Добасна	Г.Хадкевіч па Гаштаўтах	1587	Рэч.	Маг.	Кіраўскі
Леўкі, 133, А-2	Левки		Леўкі	Б.Есман		Бель.	Польшча	
Лешня, 126, Д-2	Лешня	Лешня	Цімкавічы	Кн. Слуцкія	1587	Нав.	Мін.	Капыльскі
Лешчанка, 115, Д-2	Лещенка (Лещанка, Лещанки)	Лешчанка	Вераскава	М.Ю.Радзівіл і інш.	1445	Нав.	Гродз.	Навагрудскі
Лешчанка, 120, В-4	Лещанка (Леща)	Вялікая Лешчанка	Лешчанка		1547	Мсц.	Маг.	Мсціслаўскі
Лешчанькі, 128, Г-4	Лещаньки	Лешчанка	Добасна	Г.Хадкевіч па Гаштаўтах	1587	Рэч.	Маг.	Кіраўскі
Лётцы, 110, А-2		Вялікія Лётцы				Віц.	Віц.	Віцебскі
Лігі, 115, Б-3	Лиги	Лігі	Лігі		1560	Ашм.	Гродз.	Ашмянскі
Ліда, 114, Г-4	Лида	Ліда	Ліда	Дзярж.	1395	Лід.	Гродз.	Лідскі
Лік, 112, Г-1						Прусія	Польшча	
Лінова, 134, В-3	Линово	Лінова	Кобрын	Дзярж.	1597	Бер.	Брэсц.	Пружанскі
Ліпа, 126, В-1	Липа (Липая)	Вялікая Ліпа	Ліпа	Спадчыннікі С.Давойны	1532	Нав.	Мін.	Нясвіжскі
Ліпаўцы, 142, В-4			Аполе	Ю.Осцік		Бер.	Польшча	
Ліпінічы, 140, А-2	Липиничи	Ліпінічы	Чачэрск	Дзярж.	1527	Рэч.	Гом.	Буда-Кашалёўскі
Ліпічанка, 124, А-3	Липичанка	Ліпічанка	Ліпічна	Петкавічы і інш.	1577	Лід.	Гродз.	Шчучынскі
Ліпічна, 124, А-3	Липично	Ліпічна	Ліпічна	Петкавічы і інш.	1513	Лід.	Гродз.	Шчучынскі
Ліпляны, 147, В-4	Липляны	Ліпляны	Убарць	Кат. царква	1541	Маз.	Гом.	Лельчыцкі
Ліпнішкі, 106, Д-3	Липнишки	Ліпнішкі	Астравец	Карыцкія і інш.	1582	Віл.	Гродз.	Астравецкі
Ліпнішкі, 115, Г-1	Липнишки	Ліпнішкі	Ліпнішкі	Дзярж. па Гаштаўтах	1411	Ашм.	Гродз.	Іўеўскі
Ліпнішкі, 142, Б-4			Вішніцы	П.Сапега		Бер.	Польшча	
Ліпск, 113, Д-1	Липск		Ліпск	Дзярж.	1561	Гар.	Польшча	
Ліпск, 113, Д-2	Липск	не існуе	Ліпск	Валовічы і Храбтовічы	1506	Гар.	Гродз.	Гродзенскі
Ліпск, 136, А-1	Липск	Ліпск	Ліпск	М.К.Радзівіл і Кішкі	1492	Нав.	Брэсц.	Ляхавіцкі
Ліскава, 126, Д-1	Лисково	Ліскава	Клецк	М.К.Радзівіл	1577	Нав.	Мін.	Клецкі
Ліскі, 129, Д-1	Лиски (Лески)	Ліскі	Ліскі	Прав. царква	1553	Рэч.	Гом.	Рагачоўскі
Лісна, 103, А-3	Лисно	Лісна	Лісна	Дзярж.	1508	Пол.	Віц.	Верхнядзвінскі
Лісовічы, 146, А-3	Лисовичи	Лісовічы	Лісовічы	Шл.	1533	Пін.	Брэсц.	Столінскі
Лісоўчыцы, 133, В-4	Лисовчицы	да 1973 Лісовічы	Лісоўчыцы	Кн. Капусты	1580	Бер.	Брэсц.	Брэсцкі
Лістападавічы, 137, Б-3	Листопадовичи	Лістападавічы	Слуцк	Кн. Слуцкія	1541	Нав.	Мін.	Салігорскі
Лістві́н, 147, Д-4	Листвин		Камень	Кат. царква	1545	Кіеў.	Украіна	
Ліцвін, 149, Б-2	Листвин	Ліцвін	Брагін	Кн.Вішнявецкія	1571	Кіеў.	Гом.	Хойніцкі
Літва, 124, Д-4	Литва	Літва	Жыровічы	Солтаны	1604	Слон.	Гродз.	Слонімскі
Літва, 125, Г-3	Литва	Літва	Дараў	Шл.	1551	Нав.	Брэсц.	Ляхавіцкі
Літва, 126, Б-3	Литва	Літва	Магільная	Пацы	1602	Мен.	Мін.	Уздзенскі
Літвінава, 111, Д-2	Литвиново	да 1980-х Ліцвінава	Дуброўна	Я.Глябовіч	1607	Арш.	Віц.	Дубровенскі
Літвінавічы, 133, В-2	Литвиновичи				1529	Бер.	Польшча	
Літвінкі, 134, Г-2	Литвинки	Літвінкі	Кобрын	Дзярж.	1597	Бер.	Брэсц.	Кобрынскі
Літоўка, 125, А-2	Литовка	Літоўка	Літоўка	Прав. царква	1496	Нав.	Гродз.	Навагрудскі
Літоўнікі, 133, Г-1						Мель.	Польшча	
Літоўскае, 135, Д-1	Литевка	Літоўск	Брашэвічы	Кат. царква і Сноўскія	1558	Бер.	Брэсц.	Драгічынскі
Літыца, 124, А-4	Литица	не існуе	Здзяцель	Кн. К.Астрожскі	1580	Слон.	Гродз.	Дзятлаўскі
Ліўе, 126, А-2	Ливье	Ліўе	Койданава	М.Ю.Радзівіл па Гаштаўтах	1588	Мен.	Мін.	Дзяржынскі
Ліхасельцы, 123, Д-3	Лихосельцы	не існуе	Ліхасельцы	Шл.	1522	Ваўк.	Гродз.	Свіслацкі
Ліхасельцы, 125, В-4	Лихосельцы	Ліхасельцы	Іскалць	Спадчыннікі С.Давойны	1579	Нав.	Брэсц.	Баранавіцкі
Ліхачы, 126, А-2	Лихачи	Ліхачы	Койданава	М.Ю.Радзівіл па Гаштаўтах	1588	Мен.	Мін.	Стаўбцоўскі
Ліхачэвіцы, 107, Г-2	Лихочевичи	не існуе	Ліхачэвіцы		1591	Ашм.	Мін.	Вілейскі
Ліхінічы, 119, Б-1	Лихиничи (Лехиничи)	не існуе	Шупені	Б.Корсак і інш. па кн.Крошынскіх	1492	Арш.	Маг.	Шклоўскі
Ліхінічы, 124, В-2	Лихиничи	Ліхінічы	Ліхінічы		1541	Ваўк.	Гродз.	Мастоўскі
Ліцвінавічы, 130, Г-1		Ліцвінавічы	Чачэрск	Дзярж.		Рэч.	Гом.	Кармянскі
Ліцвінавічы, 139, В-1	Литвиновичи	Вялікія Ліцвінавічы	Ліцвінавічы	М.Ю.Радзівіл і інш.	1523	Маз.	Гом.	Калінкавіцкі
Ліцеўка, 135, Д-1	Литевка	Літоўск	Брашэвічы	Кат. царква і Сноўскія	1558	Бер.	Брэсц.	Драгічынскі
Лобжа, 130, А-4	Лобжа	Лобжа	Крычаў	Дзярж.	1551	Мсц.	Маг.	Клімавіцкі
Лобча, 130, А-2	Лобча (Лопча, Лопчи)	Лобча	Прапойск	Дзярж.	1514	Рэч.	Маг.	Чэрыкаўскі
Лобча, 136, Г-3	Лобчо	Лобча (Лоўча)	Бобрык	М.Ю.Радзівіл і Кішкі	1539	Нав.	Брэсц.	Лунінецкі
Ловаж, 109, А-4	Ловож (Ловожо)	Лоўжа	Ловаж	Шл.	1506	Пол.	Віц.	Шумілінскі
Лог, 118, Д-1	Лог (Логи)	Вялікія Лагі	Жарамцы	Падбярэзскія і інш.	1541	Мен.	Мін.	Бярэзінскі
Лодаса, 107, Б-1	Лодоса	Лодасі	Лодаса		1602	Ашм.	Віц.	Пастаўскі
Лоева Гара, 150, А-1	Лоева Гора	Лоеў	Любеч	Дзярж. па Гаштаўтах	1538	Кіеў.	Гом.	Лоеўскі
Лойбішкі, 114, Д-2	Лойбишки	Лойбішка	Лойбішкі	Шл.	1567	Лід.	Гродз.	Шчучынскі
Лойкі, 113, Д-2	Лойки	Лойкі	Горадна	Дзярж.	1558	Гар.	Гродз.	Гродзенскі
Лойці, 115, Б-2	Лойти	Лойці	Граўжышкі	Сноўскія і інш.	1563	Ашм.	Гродз.	Ашмянскі
Лонва, 108, Д-2	Лонва	Лонва	Амлішава		1600	Мен.	Мін.	Лагойскі
Лопавічы, 119, В-2	Лоповичи	Лопавічы	Шклоў	Е.Хадкевіч па Гаштаўтах	1550	Арш.	Маг.	Шклоўскі
Лосвіда, 104, Д-4		Малое Лосвіда			1579	Віц.	Віц.	Гарадоцкі
Лосічы, 132, Г-4			Лосічы			Мель.	Польшча	
Лоск, 115, Б-4	Лоск (Лошеск, Лозк)	Лоск	Лоск	Кішкі і М.Чыж	1395	Ашм.	Мін.	Валожынскі
Лоскі, 117, А-1	Лоски	Лозкі	Пуцілава	Шл.	1585	Мен.	Мін.	Лагойскі
Лотава, 125, Г-4	Лотово	Вялікая Лотва	Ляхавічы	Дзярж. па Гаштаўтах	1560	Нав.	Брэсц.	Ляхавіцкі
Лотва, 115, Д-2	Лотва	Латэўка	Лотва	Дзярж. па Гаштаўтах	1495	Ашм.	Гродз.	Іўеўскі
Лотвічы, 125, Г-1	Лотвичи	Лотвічы	Палонка	Кн. Р.Сангушка	1566	Слон.	Брэсц.	Баранавіцкі
Лоўцавічы, 116, Б-4	Ловцевичи	Лоўцавічы	Трусавічы	Цішкевічы і інш.	1600	Мен.	Мін.	Вілейскі
Лоцевічы, 107, Д-4	Лотевичи	Лоцевічы	Маркава	Дзярж.	1529	Ашм.	Мін.	Вілейскі
Лошніца, 118, Б-1	Лошница	Лошніца	Барысаў	Дзярж.	1610	Арш.	Мін.	Барысаўскі
Лошыца, 116, Д-4	Лошица	Лошыца I (з 1980-х у г. Мінск)	Лошыца	Кн. Друцкія-Горскія па кн. Жаслаўскай і інш.	1493	Мен.	Мін.	Мінскі
Лубень, 142, Г-4	Уладана			Кн. Р.Сангушка		Бер.	Польшча	
Лубін, 133, А-1	Лубин					Бель.	Польшча	
Лубінь, 108, Г-1	Лубинь (Лубяны)	не існуе	Лубінь	Шл.	1567	Ашм.	Віц.	Докшыцкі
Лугінавічы, 110, В-1	Лугиновичи (Лугиничи)	Лугінавічы	Лугінавічы	Дзярж. (лен)	1533	Віц.	Віц.	Сенненскі
Лугінічы, 140, А-3	Лугиничи	да 1980-х Лугінічы	Чачэрск	Дзярж.	1527	Рэч.	Гом.	Буда-Кашалёўскі
Лудчыцы, 129, Б-3	Лутчичи (Лутчицы)	Лудчыцы	Нов. Быхаў	Г.Хадкевіч па Гаштаўтах	1587	Арш.	Маг.	Быхаўскі
Лужаны, 116, В-1	Лужаны	Лужаны	Лужаны	С.Глябовіч	1434	Ашм.	Мін.	Валожынскі
Лужасна, 110, А-2	Лужесно	Лужасна	Лужасна	Дзярж.	1555	Віц.	Віц.	Віцебскі
Лужкі, 103, Д-1	Лужки (Лушки)	Лужкі	Іказнь	М.Сіняўскі па Сапегах	1514	Пол.	Віц.	Шаркаўшчынскі
Лужок, 130, Д-1	Лужок	Лужок	Чачэрск	Дзярж.	1563	Рэч.	Гом.	Кармянскі
Лука, 125, Д-3	Лука	Вялікія Лукі	Каўпеніца	Кат. царква	1449	Нав.	Брэсц.	Баранавіцкі
Лукава, 143, Б-3	Луцкое	Лукава	Берасце	Дзярж.	1566	Бер.	Брэсц.	Маларыцкі
Лукавец, 116, Б-4	Лукавец	Лукавец	Лукавец	Осцікі і інш.	1523	Мен.	Мін.	Вілейскі
Лукавец, 126, Г-1	Луковец	Лукаўцы	Лукавец	Шл.	1552	Нав.	Мін.	Клецкі

Назвы населеных пунктаў, змешчаныя на Генеральнай карце. Нумар старонкі і індэкс (літара і лічба)	Назвы паводле крыніц	Сучасныя назвы	Да якога маёнтка належала	Уладанне на 1567 г.	Першае упамінанне	Павет ВКЛ, краіна на 1567 г.	Сучасная прыналежнасць	
							вобласць	раён
Лукавец, 133, Д-1			Варгуле			Бер.	Польшча	
Лукавіска, 132, Д-4			Межырэчча	Кн. С.Збаражскі па Забярэзінскіх		Бер.	Польшча	
Лукае, 100, Г-1	Лукое				1552	Пол.	РФ	
Лукашчын, 125, Б-3	Лукощин	Лукашын	Лукашчын	Шл.	1559	Нав.	Гродз.	Карэліцкі
Лукі, 102, В-2		не існуе				Брас.	Віц.	Браслаўскі
Лукі, 125, Б-3	Луки	Лукі	Мір	Ю.Ілініч	1559	Нав.	Гродз.	Карэліцкі
Лукі, 125, Д-3	Луки	Малыя Лукі	Лукі	Шл.	1449	Нав.	Брэсц.	Баранавіцкі
Лукі, 129, Д-2	Луки	Лукі	Рагачоў	Дзярж.	1589	Рэч.	Гом.	Жлобінскі
Лукішкі, 110, А-3	Лукишки	не існуе	Лукішкі		1597	Віц.	Віц.	Віцебскі
Лукомір, 134, В-4	Лукомир	Лукомір	Блудзень	Дзярж.	1562	Бер.	Брэсц.	Бярозаўскі
Лукомль, 109, Г-3	Лукомль	Лукомль	Лукомль	Кн. Лукомскія і інш.	1078	Арш.	Віц.	Чашніцкі
Луконніца, 124, Г-3	Луконница	Луконіца	Луконніца	Нарбуты і інш.	1478	Слон.	Гродз.	Зэльвенскі
Лумна, 133, В-2			Ваўкавічы	Шл.		Бер.	Польшча	
Лумшым, 116, В-4	Лумшим (Ломшим, Ломшин)	Ломшына	Жаслаўль	Я.Сіняўскі па кн.Жаслаўскай	1567	Мен.	Мін.	Мінскі
Лунёва, 142, Б-4	Лунево		Вішніцы	П.Сапега	1511	Бер.	Польшча	
Лунеў, 132, Д-4			Межырэчча	Кн. С.Збаражскі па Забярэзінскіх		Бер.	Польшча	
Лунін, 126, Б-2	Лунин	Луніна	Магільная	Пацы	1599	Нав.	Мін.	Уздзенскі
Лунін, 136, Г-3	Лунин (Лулин, Великий Лунин)	Лунін	Лунін	Спадчыннікі С.Давойны	1435	Нав.	Брэсц.	Лунінецкі
Лунінец, 136, Д-4	Лунинец (Лулинец)	Лунінец	Лунін	Спадчыннікі С.Давойны	1471	Нав.	Брэсц.	Лунінецкі
Луннае, 123, Б-4	Лунное (Лунна, Лунно, Лунная)	Лунна	Луннае	Сапегі і інш.	1503	Гар.	Гродз.	Мастоўскі
Лускава, 117, В-1	Лусково	Лускава	Відагошча	М.Служка і інш.	1556	Мен.	Мін.	Мінскі
Луцаўшчына, 117, Б-2	Луцовщина (Луцово)	Луцаўшчына	Лагойск	В.Цішкевіч	1559	Мен.	Мін.	Лагойскі
Лучай, 107, Б-3	Лучай	Лучай	Лучай	М.Шэмет па Козгайлах	1542	Ашм.	Віц.	Пастаўскі
Лучнікавічы, 126, Д-4	Лучниковичи	Лучнікі	Слуцк	Кн. Слуцкія	1566	Нав.	Мін.	Слуцкі
Лучоса, 110, В-3	Лучоса	Лучоса	Межава		1500	Віц.	Віц.	Віцебскі
Лучын, 129, Д-2	Лучин	Лучын	Рагачоў	Дзярж.	1136	Рэч.	Гом.	Рагачоўскі
Лучыцы, 138, В-4	Лучицы (Лучичи)	Лучыцы	Мазыр	Дзярж.	1552	Маз.	Гом.	Петрыкаўскі
Лучыцы?, 138, В-4	Лучичи (Олучичи, Лучиничи)	не існуе	Крычаў	Дзярж.	1503	Мсц.	Маг.	Касцюковіцкі
Лушнёва, 102, Г-1	Лушнево	Лушнева		Дзярж.	1568	Брас.	Віц.	Браслаўскі
Лыкошкава, 100, В-1						Расія	РФ	
Лынгмяны, 101, Д-2	Лынгмяны		Лынгмяны	Кат. царква	1434	Брас.	Літва	
Лынтупы, 106, Б-4	Лынтупы (Лынтупи)	Лынтупы	Лынтупы	Я.Глябовіч і інш.	1385	Ашм.	Віц.	Пастаўскі
Лысаў, 132, Г-4	Лысов		Лысаў	Вадынскія		Дар.	Польшча	
Лысіца, 125, В-4	Лысица (Лисица, Лисича)	Вялікая Лысіца	Іскалць	Спадчыннікі С.Давойны	1449	Нав.	Мін.	Нясвіжскі
Лыскава, 134, Д-1	Лысково (Лысков, Лисков)	Лыскава	Лыскава	Дзярж. па Клочках	1470	Ваўк.	Брэсц.	Пружанскі
Лысцавічы, 116, В-4	Лысцовичи	Лысавічы	Буцэвічы	Глябовічы і інш.	1590	Мен.	Мін.	Мінскі
Лычажэвічы, 148, А-3	Лычежевичи (Лычижицы)	Лучажэвічы	Мазыр	Дзярж.	1560	Маз.	Гом.	Мазырскі
Лычкава, 114, Д-2	Лычково	Лычкаўцы	Лычкава	Шл.	1567	Лід.	Гродз.	Шчучынскі
Лычыцы, 125, А-3	Лычичи (Личичи)	Казённыя Лычыцы	Лычыцы	Шл.	1528	Нав.	Гродз.	Навагрудскі
Лышчычы, 133, Г-3	Лыщичи	Лышчыцы	Лышчычы	Шл.	1567	Бер.	Брэсц.	Брэсцкі
Льнянікі, 125, В-3	Льняники (Льняны)	да 1980-х Льнянікі	Льнянікі	Шл.	1506	Нав.	Брэсц.	Баранавіцкі
Любавічы, 111, В-2	Любавичи		Любавічы	Дзярж. (лен)	1551	Арш.	РФ	
Любанавічы, 130, А-2	Любановичи	Любаны	Прапойск	Дзярж.	1555	Рэч.	Маг.	Слаўгарадскі
Любанічы, 119 , А-1	Любаничи	Любанічы	Любанічы	Кн.Адзінцэвічы і інш.	1541	Арш.	Віц.	Талачынскі
Любанічы, 125, Б-3	Любаничи	Любанічы	Беразавец	І.Кміта	1567	Нав.	Гродз.	Карэліцкі
Любаны, 130, А-2	Любаны (Любаничи)	Лабанаўка	Магілёў	Дзярж.	1560	Арш.	Маг.	Чэрыкаўскі
Любань, 137, Д-1	Любань	Любань	Лахва	М.К.Радзівіл і Кішкі	1589	Нав.	Брэсц.	Лунінецкі
Любань, 138, А-1	Любань	Любань	Слуцк	Кн. Слуцкія	1566	Нав.	Мін.	Любанскі
Любартаў, 142, Г-1						Польшча	Польшча	
Любары, 114, Д-4	Любары	Любары	Дуброўна	Кат. царква	1407	Лід.	Гродз.	Лідскі
Любачын, 137, Д-1		Любачын	Лахва	М.К.Радзівіл і Кішкі		Нав.	Брэсц.	Лунінецкі
Любашава, 136, А-3	Любашево	Любашава	Любашава	Ю.Цішкевіч	1503	Нав.	Брэсц.	Ганцавіцкі
Любашаны, 118, Д-3	Любошаны (Любошане)	Любушаны	Любашаны	Дзярж.	1387	Арш.	Мін.	Бярэзінскі
Любашкава, 110, Б-3	Любашково	не існуе	Любашкава	Дзярж.	1533	Віц.	Віц.	Віцебскі
Любель, 136, Д-2	Любель	Любель	Любель	Войны-Грычыны і інш.	1565	Пін.	Брэсц.	Пінскі
Любенка, 142, А-3	Любенка		Берасце	Дзярж.	1566	Бер.	Польшча	
Любеч, 150, В-1	Любеч		Любеч	Дзярж. па Гаштаўтах	1387	Кіеў.	Украіна	
Любічын, 142, В-3			Аполе	Ю.Осцік		Бер.	Польшча	
Любішыцы, 135, А-3	Любишичи (Любищичи, Любишичы)	не існуе	Слонім	Дзярж.	1553	Слон.	Брэсц.	Івацэвіцкі
Любішычы, 135, А-3	Любишичи (Любищичи, Любишичы)	Любішчыцы	Быцень	Карыцкая па Давойнах і інш.	1551	Слон.	Брэсц.	Івацэвіцкі
Люблін, 142, Д-1						Польшча	Польшча	
Любна, 126, Б-1	Любно	Любна	Свержань	Осцікі і Уралеўскія	1568	Нав.	Гродз.	Карэліцкі
Любонічы, 128, В-3	Любоничи	Любонічы	Бабруйск	Дзярж.	1584	Рэч.	Маг.	Кіраўскі
Любра, 146, А-3	Любра (Любре, Рубль)	Рубель	Любра		1492	Пін.	Брэсц.	Столінскі
Любуж, 119, Б-4	Любуж	Любіж	Шклоў	Е.Хадкевіч па Гаштаўтах	1600	Арш.	Маг.	Горацкі
Любча, 115, Д-3	Любча	Любча	Любча	Кішкі	1401	Нав.	Гродз.	Навагрудскі
Любы, 132, Д-4			Межырэчча	Кн. С.Збаражскі па Забярэзінскіх		Бер.	Польшча	
Любяшоў, 144, В-4	Любешов		Любяшова	Спадчыннікі С.Давойны	1450	Пін.	Украіна	
Людагошча, 120, Г-4	Людогоща (Людогост)	Людагошча	Мсціслаў	Дзярж.	1442	Мсц.	Маг.	Мсціслаўскі
Людзінічы, 111 , Д-2	Людиничи	да 1980-х Людзінічы	Дуброўна	Я.Глябовіч	1607	Арш.	Віц.	Дубровенскі
Люсіна, 136, Б-3	Люсино	Люсіна	Ліпск	М.К.Радзівіл і Кішкі	1539	Нав.	Брэсц.	Ганцавіцкі
Лютовічы, 126, Д-3	Лютовичи	Лютовічы	Слуцк	Кн. Слуцкія	1566	Нав.	Мін.	Капыльскі
Люты, 133, Г-3		не існуе	Воўчын	Солтаны		Бер.	Брэсц.	Брэсцкі
Люціна, 116, Г-2	Лютино (Лютан, Лютин, Лютен)	Люціна	Люціна	Кн. С.Збаражскі	1556	Мен.	Мін.	Валожынскі
Люшнева, 125, В-1	Люшнево (Лушнево)	Люшнева	Люшнева	М.Сапега і А.Цеханавецкі	1533	Слон.	Брэсц.	Баранавіцкі
Лябедка, 114, Д-2	Лебедка (Лебеда)	не існуе	Лябедка	Шл.	1567	Лід.	Гродз.	Шчучынскі
Лявонавічы, 107, Г-1	Левоновичи	не існуе	Вішнеў		1591	Ашм.	Гродз.	Смаргонскі
Лягаты, 134, Г-2	Легаты	Лягаты	Кобрын	Дзярж.	1597	Бер.	Брэсц.	Кобрынскі
Лядзвены, 116, Б-4	Ледвены	Лядзвені	Карпавічы	Кішкі	1600	Мен.	Мін.	Вілейскі
Лядзіны, 125, В-1	Ледины	Лядзіны	Дзераўная	Дзярж. (лен)	1566	Слон.	Гродз.	Дзятлаўскі
Лядна, 109, В-1	Лядное	Старое Лядна	Лядна	Шл.	1563	Пол.	Віц.	Лепельскі
Лядна, 126, Д-3	Ледне (Ледное)	Лядна	Слуцк	Кн. Слуцкія	1566	Нав.	Мін.	Слуцкі
Лядск, 124, А-1	Лядское (Ляды, Ляцк, Лядцкое, Ледцкое, Ледское)	Лядск	Лядск	Скіндзеры і інш.	1553	Лід.	Гродз.	Шчучынскі
Ляды, 111, Д-2	Ляды	Ляды	Дуброўна	Я.Глябовіч	1607	Арш.	Віц.	Дубровенскі
Ляды, 117, В-2	Ляды (Ледо)	Ляды	Прылепы	Прав. царква	1597	Мен.	Мін.	Смалявіцкі
Ляжайка, 134, Б-2	Лежайка	Ляжайка	Кобрын	Дзярж.	1597	Бер.	Брэсц.	Пружанскі
Лялейкі, 107, Б-2	Лелейки	да 1980-х Лялейкі	Лялейкі		1602	Ашм.	Віц.	Пастаўскі
Лялікаў, 144, А-1		Лелікава				Польшча	Брэсц.	Кобрынскі
Ляпошске, 143, А-1			Кодань	П.Сапега		Бер.	Польшча	
Ляпесавічы, 134, Г-2	Лепесовичи (Лепесовка)	не існуе	Ляпесавічы	Шл.	1522	Бер.	Брэсц.	Кобрынскі
Ляпуны, 113, В-3	Лепуны				1590	Гар.	Літва	
Ляпуны, 114, А-2	Лепуны				1387	Тр.	Літва	
Лясковічы, 135, Г-1	Лесковичи	Вялікія Лясковічы	Лясковічы	Шл.	1518	Бер.	Брэсц.	Бярозаўскі
Ляскавічы, 135, Д-3	Лесковичи	Ляскавічы	Ляскавічы	Шл.	1567	Пін.	Брэсц.	Іванаўскі
Ляскавічы, 138, Б-3	Лесковичи (Левковичи)	Ляскавічы	Глуск Пагарэлы	А.Ласкі і інш. па кн.Гальшанскіх	1557	Нав.	Гом.	Акцябрскі
Ляскавічы, 147, А-3	Лесковичи	Ляскавічы	Брынёва	Кн. Слуцкія	1541	Маз.	Гом.	Петрыкаўскі
Ляхавік, 111, Б-1		не існуе	Мікуліна			Віц.	Віц.	Лёзненскі

Назвы населеных пунктаў, змешчаныя на Генеральнай карце. Нумар старонкі і індэкс (літара і лічба)	Назвы паводле крыніц	Сучасныя назвы	Да якога маёнтка належала	Уладанне на 1567 г.	Першае упамінанне	Павет ВКЛ, краіна на 1567 г.	Сучасная прыналежнасць	
							вобласць	раён
Ляхавічы, 109, Г-2	Ляховичи (Лиховичи)	Ляхавічы	Пірошычы	Кн. Лукомскія і інш.	1554	Арш.	Віц.	Лепельскі
Ляхавічы, 125, Д-4	Ляховичи	Ляхавічы	Ляхавічы	Дзярж. па Гаштаўтах	1520	Нав.	Брэсц.	Ляхавіцкі
Ляхавічы, 135, Д-1	Ляховичи	Ляхавічы	Ляхавічы	Шл.	1492	Пін.	Брэсц.	Драгічынскі
Ляхавічы, 135, Д-3	Ляховичи		Пінск	Дзярж.	1552	Пін.	Брэсц.	Іванаўскі
Ляхавічы, 137, Г-4		Ляхавічы				Маз.	Гом.	Жыткавіцкі
Ляхавічы, 143, Б-3	Ляховцы	Ляхаўцы	Берасце	Дзярж.	1546	Бер.	Брэсц.	Маларыцкі
Ляхаўшчына, 116, Г-4	Леховщызна	Ляхаўшчына	Ляхаўшчына	Шл.	1590	Мен.	Мін.	Мінскі
Ляшчылавічы, 103, В-2	Лещыловичи (Лещыловцы)	Ляшчылава	Ляшчылавічы	Шл.	1552	Пол.	Віц.	Верхнядзвінскі
Магенцы, 115, В-3	Магенцы	Магенцы	Трабы	Дзярж. па Гаштаўтах	1581	Ашм.	Гродз.	Іўеўскі
Магілёў, 119, Г-3	Могилев	Магілёў	Магілёў	Дзярж.	1387	Арш.	Маг.	Магілёўскі
Магілкі, 103, Д-2	Могилки	да 1971 Магілкі	Магілкі	Корсакі і інш.	1552	Пол.	Віц.	Полацкі
Магільна, 100, Г-2	Могильно (Могилно)		Магільна	Шл.	1511	Пол.	РФ	
Магільнае, 146, А-2	Могильное	Магільнае	Гарадок Давыдаў	М.К.Радзівіл	1554	Пін.	Брэсц.	Столінскі
Магільная, 126, Б-2	Могильная	Магільна (з 1979 па 1991 Нёман)	Магільная	Пацы	1446	Нав.	Мін.	Уздзенскі
Магільная, 135, Д-3	Могильная	Магільна (з 1970 у г. Іванава)	Магільная	Шл.	1557	Пін.	Брэсц.	Іванаўскі
Магільніца, 125, А-1	Могильница	Рошчыца (да 1969 Магільніца)	Магільніца	Шл.	1561	Нав.	Гродз.	Навагрудскі
Магілянка, 125, Г-2	Могилянка	Магіляны	Магілянка	А.Урылеўскі	1567	Нав.	Брэсц.	Баранавіцкі
Магілянка, 126, Б-2	Могилянка	не існуе	Свержань	Осцікі і Уралеўскія	1593	Нав.	Мін.	Стаўбцоўскі
Мажары, 147, Д-4	Можары		Камень	Кат. царква	1545	Кіеў.	Украіна	
Мажуйцевічы, 108, А-4	Можуйтевичы (Можуйти)	Мажуйкі	Бабынічы	Корсакі-Любецкія і інш.	1552	Пол.	Віц.	Ушацкі
Мажулева, 110, Г-2								
Мажэйкава, 114, Д-3	Можейково	Вялікае Мажэйкава	Мажэйкава	Скуміны-Цішкевічы	1508	Лід.	Гродз.	Шчучынскі
Мазалава, 129, Д-2	Мазалово (Мазалов)	Стары Мазалаў	Мазалава	Дзярж. (лен)	1549	Рэч.	Гом.	Рагачоўскі
Мазалова, 110, А-2	Мазалово	Мазалава	Мазалова		1589	Віц.	Віц.	Віцебскі
Мазанава, 123, А-4	Мазаново	Мазанава	Горадна	Дзярж.	1558	Гар.	Гродз.	Мастоўскі
Мазуркаўшчына, 125, Д-4	Мазурковщина	Мазуркі	Мазуркаўшчына		1592	Нав.	Брэсц.	Ляхавіцкі
Мазыр, 148, А-3	Мозырь	Мазыр	Мазыр	Дзярж.	1155	Маз.	Гом.	Мазырскі
Майсеевічы, 109, Д-1	Моисеевичи (Моисеевщина, Мойсеевщына)	Майсееўшчына	Майсеевічы		1524	Арш.	Мін.	Барысаўскі
Майсеевічы, 127, Г-3	Мойсеевичи	Майсеевічы	Глуск Пагарэлы	Я.Хадкевіч і інш.	1557	Мен.	Маг.	Асіповіцкі
Майсеевічы, 147, А-4	Мойсеевичи (Мостевичи)	Майсеевічы	Тураў	Кн. К.Астрожскі	1520	Маз.	Гом.	Петрыкаўскі
Макавічы, 127, Д-4	Маковичи (Маковище)	Макавічы	Глуск	Спадчыннікі кн. Гальшанскіх	1557	Нав.	Маг.	Глускі
Маканавічы, 139, Д-4	Макановичи	Маканавічы	Рэчыца	Дзярж.	1523	Рэч.	Гом.	Рэчыцкі
Макарава, 133, В-2	Макарово	Макарава	Высокае	С.Хлявіцкі па Петкавічах	1535	Бер.	Брэсц.	Камянецкі
Макаўчычы, 126, А-3	Макавчичи	да 1980-х Макаўчыцы	Койданава	М.Ю.Радзівіл па Гаштаўтах	1589	Мен.	Мін.	Дзяржынскі
Макашы, 125, Г-3	Макаши	Макашы	Чэрніхава	С.Глябовіч і інш.	1565	Нав.	Брэсц.	Баранавіцкі
Макеевічы, 121, Д-3	Макеевичи	Макеевічы	Крычаў	Дзярж.	1604	Мсц.	Маг.	Клімавіцкі
Маклакоў, 110, Д-4	Маклаков	не існуе	Межава	Я.Сіняўскі па Глябовічах	1532	Арш.	Віц.	Аршанскі
Маковічы, 133, В-2			Берасце	Дзярж.	1566	Бер.	Польшча	
Макраны, 126, Д-2	Мокраны	да 1961 Макраны	Макраны	Глябовічы і інш.	1450	Нав.	Мін.	Капыльскі
Макраны, 143, Б-3	Мокраны	Макраны	Макраны		1564	Бер.	Брэсц.	Маларыцкі
Макрэц, 124, Б-2	Мокрец	не існуе	Макрэц	Шл.	1567	Гар.	Гродз.	Шчучынскі
Макрэц, 125, А-2	Мокрец (Мокрицы)	Макрэц	Макрэц	Шл.	1561	Нав.	Гродз.	Навагрудскі
Максімава, 119, А-2	Максимово	Максімкава	Стараселле	Спадчыннікі кн.Талачынскага	1591	Арш.	Віц.	Талачынскі
Максімавічы, 128, А-2	Максимовичи	Старыя Максімавічы	Максімавічы	Кн. А.Вішнявецкі і інш.	1499	Арш.	Маг.	Клічаўскі
Малая Дубровіца, 142, А-4	Малая Дубровица		Берасце	Дзярж.	1566	Бер.	Польшча	
Малая Рыта, 143, Б-3	Малая Ритая	Маларыта	Берасце	Дзярж.	1566	Бер.	Брэсц.	Маларыцкі
Малыя Салечнікі, 114, А-4	Малые Солечники (Солшники, Сольшники, Шольшники)		Малыя Салечнікі	Камаеўскія і інш.	1445	Віл.	Літва	
Малыя Сцяблевічы, 137, Г-2		Малыя Сцяблевічы	Петрыковічы	Кн. Слуцкія		Маз.	Гом.	Жыткавіцкі
Маладзечна, 116, Б-2	Молодечно	Маладзечна	Маладзечна	Спадчыннікі кн.Мсціслаўскіх	1388	Мен.	Мін.	Маладзечанскі
Маладзільчыцы, 136, Д-3	Молодильчицы (Молодилчичи)	Маладзельчыцы	Маладзільчыцы	Шл.	1530	Пін.	Брэсц.	Пінскі
Малаты, 106, А-1	Малаты		Малаты		1387	Влкм.	Літва	
Малафеевічы, 117, В-2	Малафеевичи	не існуе	Малафеевічы		1600	Мен.	Мін.	Смалявіцкі
Малашава, 129, Г-3	Малошово	Малашкавічы	Юдзічы	Юдзіцкія	1585	Рэч.	Гом.	Рагачоўскі
Малашэвічы, 133, Д-3	Малашевичи		Берасце	Дзярж.	1566	Бер.	Польшча	
Малая Балваня, 126, Д-2	Малая Балваня	не існуе	Клецк	М.К.Радзівіл	1577	Нав.	Мін.	Клецкі
Малая Бераставіца, 123, В-3	Берестовица (Малая Берестовица)	Малая Бераставіца	Малая Бераставіца	А.Валовіч і інш.	1552	Гар.	Гродз.	Бераставіцкі
Малая Гаць, 135, В-4	Малая Гать	да 1972 Малая Гаць	Пінск	Дзярж.	1552	Пін.	Брэсц.	Івацэвіцкі
Малева, 126, Г-1	Малево	Малева			1562	Нав.	Мін.	Нясвіжскі
Малеевічы, 129, Д-1	Малеевичи	Малевічы	Рагачоў	Дзярж.	1584	Рэч.	Гом.	Жлобінскі
Малееўка, 121, В-2						Мсц.	РФ	
Малеч, 134, В-4	Малеч (Малец)	Малеч	Блудзень	Дзярж.	1534	Бер.	Брэсц.	Бярозаўскі
Малеш, 109, В-4	Малеш	Малішы	Сянно	Спадчыннікі кн. Сенскага	1609	Віц.	Віц.	Сенненскі
Малешава, 146, А-4	Малешово (Малешево, Малешев, Малешов)	Вялікае Малешава	Малешава	С.Глябовіч	1453	Пін.	Брэсц.	Столінскі
Малі, 106, Г-3	Мали	Малі	Малі		1558	Віл.	Гродз.	Астравецкі
Малкава, 111, Б-1	Малково	не існуе	Мікуліна	Валовічы па кн.Асавіцкаму	1593	Віц.	Віц.	Лёзненскі
Малкавічы, 107, Б-4		Малькавічы				Ашм.	Віц.	Пастаўскі
Малотыня, 110, Д-3	Молотыня (Милотынь)	Малотынь	Рэпухаў	Кн.Адзінцэвічава і інш.	1481	Арш.	Віц.	Аршанскі
Малочкавічы, 134, А-4	Молочковичи	Малочкі	Ласасіная	В.Цішкевіч	1523	Слон.	Брэсц.	Пружанскі
Малы Быкоў, 137, А-3	Малый Быков	Малы Быкоў	Слуцк	Кн. Слуцкія	1566	Нав.	Мін.	Слуцкі
Малы Іст, 103, Д-2	Малый Ист	не існуе		Дзярж.	1558	Пол.	Віц.	Мёрскі
Малышкаўшчына, 131, А-2	Малышковщизна	Малашкавічы			1555	Мсц.	Маг.	Клімавіцкі
Малышчын, 113, Д-3	Малыщин (Малыщын, Малыщино)	Малышчына	Малышчын	Шл.	1567	Гар.	Гродз.	Гродзенскі
Малыя Дольцы, 108, В-4	Дольцы (Дольца, Малые Дольцы)	Малыя Дольцы	Малыя Дольцы		1540	Пол.	Віц.	Ушацкі
Малыя Жылічы, 123, А-3	Малые Жиличи	не існуе	Горадна	Дзярж.	1558	Гар.	Гродз.	Гродзенскі
Малыя Крывічы, 116, В-2	Малые Кривичи (Малые Крывичи)	Малыя Крывічы	Малыя Крывічы	Шл.	1579	Мен.	Мін.	Валожынскі
Малькавічы, 136, В-3	Мальковичи (Малковичи)	Малькавічы	Малькавічы	Спадчыннікі С.Давойны	1434	Нав.	Брэсц.	Ганцавіцкі
Малюшычы, 125, Б-3	Малюшичи (Малюшицы, Малышичи, Маляшичи)	Малюшычы	Малюшычы	Шл.	1528	Нав.	Гродз.	Карэліцкі
Малявічы, 123, Б-2	Молявичи (Молявицы)		Малявічы	Дзярж. і шл.	1519	Гар.	Польшча	
Малявічы, 124, А-2	Малевичи	Малявічы	Ражанка	Пацы	1599	Лід.	Гродз.	Шчучынскі
Малятычы, 114, Д-1	Молятычы (Молятицы)	Маляцічы	Астрына	Дзярж.	1561	Лід.	Гродз.	Шчучынскі
Манастыр, 109, Д-3	Монастырь (Обчина Монастырь)	Мар'іна (да 1964 Манастыр)	Манастыр Чарэйскі	Прав. царква	1454	Арш.	Віц.	Чашніцкі
Манастырцы, 118, А-4	Монастырцы (Монастеровичи)	Палявая (да 1964 Манастыры)	Бобр	Я.Хадкевіч	1562	Арш.	Віц.	Талачынскі
Манастыршчына, 120, А-4						Мсц.	РФ	
Манцякі, 124, Д-2	Монтяки (Монтеки)	Манцякі	Манцякі	Шл.	1567	Ваўк.	Гродз.	Зэльвенскі
Манчакі, 133, В-3	Мончеки	Манчакі	Камянец	Дзярж.	1557	Бер.	Брэсц.	Камянецкі
Манчаняты, 107, Б-3	Манченяты	Манчаняты	Манчаняты	Кат. царква	1554	Ашм.	Віц.	Пастаўскі
Манькава, 119, Б-2	Маньково	Манькава	Стараселле	Спадчыннікі кн.Талачынскага	1591	Арш.	Маг.	Шклоўскі
Манькавічы, 107, Б-3	Маньковичи (Маньков)	Манькавічы	Манькавічы	Ю.Хадкевіч па кн.Слуцкіх	1541	Ашм.	Віц.	Пастаўскі
Манькавічы, 146, Б-2	Маньковичи	Манькавічы	Гарадок Давыдаў	М.К.Радзівіл	1570	Пін.	Брэсц.	Столінскі
Манюшыцы, 116, Б-1	Манюшицы (Манушичи)	не існуе	Манюшыцы		1559	Ашм.	Мін.	Маладзечанскі
Маравінічы, 118, А-4	Моравиничи (Моровиничи, Муровники)	Мураўнічы	Загараддзе	Гарнастаі па кн. Талачынскаму і кн. Друцкія-Любецкія	1350	Арш.	Віц.	Талачынскі

Назвы населеных пунктаў, змешчаныя на Генеральнай карце. Нумар старонкі і індэкс (літара і лічба)	Назвы паводле крыніц	Сучасныя назвы	Да якога маёнтка належала	Уладанне на 1567 г.	Першае упамінанне	Павет ВКЛ, краіна на 1567 г.	Сучасная прыналежнасць	
							вобласць	раён
Мардасава, 124, А-2	Мордасово	Мардасы	Мардасава	Шл.	1567	Гар.	Гродз.	Шчучынскі
Мардашовічы, 111, Д-1	Мордошовичи	Мардахі	Дуброўна	Я.Глябовіч	1534	Арш.	Віц.	Дубровенскі
Маркава, 116, Б-1	Марково	Маркава	Маркава	Дзярж.	1486	Ашм.	Мін.	Маладзечанскі
Маркавічы, 113, Г-2	Марковичи	Маркаўцы	Горадна	Дзярж.	1558	Гар.	Гродз.	Гродзенскі
Маркавічы, 141, Д-1	Марковичи	Маркавічы	Гомей	Дзярж.	1508	Рэч.	Гом.	Гомельскі
Мармарычы, 139, В-2	Марморичи (Морморичи)	Мармавічы	Карані	Служкі і Няміры	1516	Маз.	Гом.	Светлагорскі
Марозава, 133, Г-3	Морозово	не існуе		Прав. царква	1592	Бер.	Брэсц.	Брэсцкі
Марозавічы, 116, Д-2	Морозовичи	Марозавічы	Койданава	М.Ю.Радзівіл па Гаштаўтах	1588	Мен.	Мін.	Стаўбцоўскі
Марозавічы, 125, А-1	Морозовичи	Марозавічы	Марозавічы	Шл.	1550	Нав.	Гродз.	Дзятлаўскі
Марозавічы, 140, Б-2	Морозовичи	Марозавічы	Гомей	Дзярж.	1500	Рэч.	Гом.	Буда-Кашалёўскі
Марозавічы, 145, А-3	Морозовичи (Мрозовичи)	Марозавічы	Пінск	Дзярж.	1551	Пін.	Брэсц.	Пінскі
Марочна, 145, Б-2	Морочна		Пінск	Дзярж.	1552	Пін.	Украіна	
Марцінавічы, 124, Г-2	Мартиновичи	Марцінавічы	Межырэч	Дзярж. па Клочках	1530	Ваўк.	Гродз.	Зэльвенскі
Масевічы, 143, А-2		Масевічы	Берасце	Дзярж.		Бер.	Брэсц.	Маларыцкі
Масіловічы, 124, Д-3	Масиловичи Машловичи)	Масілавічы	Слонім	Дзярж.	1575	Слон.	Гродз.	Слонімскі
Масты, 124, Б-1	Мосты	Правыя Масты	Масты	Дзярж.	1526	Гар.	Гродз.	Мастоўскі
Масты, 142, В-4			Аполе	Ю.Осцік		Бер.	Польшча	
Масцвілавічы, 126, Д-1	Моствиловичи	Масцілавічы	Клецк	М.К.Радзівіл	1553	Нав.	Мін.	Клецкі
Масцвілішкі, 115, А-3	Моствилишки	Маствілішкі	Маствілішкі		1586	Ашм.	Гродз.	Ашмянскі
Матарова, 117, Д-2	Моторово	Матарова	Матарова	Служкі	1517	Мен.	Мін.	Пухавіцкі
Матыкалы, 133, Г-3	Мутыкалы (Мутикол, Мутиколово)	Вялікія Матыкалы	Матыкалы	Шл.	1567	Бер.	Брэсц.	Брэсцкі
Матыкі, 107, Г-4	Мотыки	Матыкі	Матыкі	Дзярж. (лен)	1552	Ашм.	Мін.	Мядзельскі
Матылі, 114, Г-2	Мотыли	Матылі	Васілішкі	Дзярж.	1585	Лід.	Гродз.	Шчучынскі
Матырына, 109, А-1	Мотырыно	Матырына	Матырына	Корсакі	1552	Пол.	Віц.	Ушацкі
Матырына, 109, В-2	Мотырино (Мотирино, Матырино, Материно)	Матырына	Матырына		1552	Пол.	Віц.	Лепельскі
Махава, 119, Д-4	Мохов (Махово)	Махава	Баркулабаў	Б.Корсак	1593	Арш.	Маг.	Магілёўскі
Махайлы, 115, В-1	Махайлы	Махалы		Дзярж. па Гаштаўтах	1560	Ашм.	Гродз.	Іўеўскі
Махнавічы, 137, Б-3	Махновичи	Махнавічы	Беразнякі	Кн. Слуцкія	1566	Нав.	Мін.	Салігорскі
Махро, 145, А-1		Махро				Пін.	Брэсц.	Іванаўскі
Мацавічы, 117, Д-1	Мацовичи (Мацевичи)	Мацавічы	Каралішчавічы		1582	Мен.	Мін.	Мінскі
Мацвеевічы, 135, В-1	Матвеевичи (Матеевичи)	да 1972 Малыя Мацвеевічы	Матвеевічы	Шл.	1567	Бер.	Брэсц.	Бярозаўскі
Мацеевічы, 127, В-3	Матеевичи	Мацеевічы	Мацеевічы	Скіндзеры і інш.	1554	Мен.	Мін.	Пухавіцкі
Мацеевічы, 128, А-3	Матеевичи	Мацевічы			1560	Арш.	Мін.	Бярэзінскі
Мацеевічы, 137, А-3	Матеевичи	Мацеевічы	Мацеевічы	Шл.	1567	Гар.	Гродз.	Берастаўіцкі
Мацешычы, 125, А-2	Матешичи (Мачешичи)	Мацешыцы	Мацешычы	Шл.	1567	Нав.	Гродз.	Навагрудскі
Маціяшава Воля, 142, Б-4			Кодань	П.Сапега		Бер.	Польшча	
Мачаны, 117, В-1		Мачаны	Відагошча	М.Служка і інш.		Мен.	Мін.	Лагойскі
Мачулішча, 117, Д-1	Мачулище	Мачулішчы	Гатава	Служкі па Корсаках і інш.	1590	Мен.	Мін.	Мінскі
Мачульна, 124, В-1	Мочульна (Мачульная, Мочулно, Мочулин)	Мачуліна	Мачульна	Кн. Я.Мікіцініч і інш.	1530	Ваўк.	Гродз.	Ваўкавыскі
Мачульцы, 133, В-2	Мочулцы	Мачулішча	Берасце	Дзярж.	1566	Бер.	Брэсц.	Камянецкі
Машанакі, 119, Г-4		Машанакі	Магілёў	Дзярж.		Арш.	Маг.	Магілёўскі
Машкова, 110, Д-3	Мошков (Мошково)	Машкова	Машкова	С.Гамшэй і Л.Роскі	1442	Арш.	Віц.	Аршанскі
Машуковічы, 136, А-3	Машуковичи (Машуки)	Машукі	Клецк	М.К.Радзівіл	1552	Нав.	Мін.	Клецкі
Машчонае, 116, Д-3	Мощеное	Машчонае	Койданава	М.Ю.Радзівіл па Гаштаўтах	1588	Мен.	Мін.	Дзяржынскі
Машчэніца, 110, Г-1	Мощеница	Мяшчэнцы	Лемніца	Сапегі	1546	Арш.	Віц.	Сенненскі
Машэвічы, 125, Б-3	Мошевичи (Машевичи)	Машэвічы	Машэвічы	Шл.	1551	Нав.	Гродз.	Карэліцкі
Мглінічы, 117, В-2	Мглиничи (Мгле)	Мглё	Мглінічы	В.Цішкевіч	1492	Мен.	Мін.	Смалявіцкі
Медзна, 132, Б-1			Медзылес (Мендзылес)	Вадынскія	1531	Дар.	Польшча	
Медна, 143, А-1	Медна	Медна	Кодань	П.Сапега	1566	Бер.	Брэсц.	Брэсцкі
Меднікі, 106, Д-2	Медники		Меднікі	Дзярж. і шл.	1391	Віл.	Літва	
Медухава, 117, Б-1	Медухово	Медухава	Лагойск	В.Цішкевіч	1558	Мен.	Мін.	Лагойскі
Межава, 110, Д-3	Межево (Межово, Межов)	Межава	Межава	Я.Сіняўскі па Глябовічах	1501	Арш.	Віц.	Аршанскі
Межаў, 103, А-4	Межов	Межава			1537	Пол.	Віц.	Расонскі
Междурэчча, 127, А-3	Междуречье	Міжрэчча	Пухавічы	Кішкі па Радзівілах	1584	Мен.	Мін.	Пухавіцкі
Межнікі, 117, А-1	Межники (Межны)	Мяжанка	Нястанавічы	Кн. Пузыны	1594	Мен.	Мін.	Лагойскі
Межчычы, 109, В-2	Межчичи (Межчычы, Межщичи)	Межыца	Боліна	С.Гамшэй і інш.	1530	Пол.	Віц.	Лепельскі
Межчычы, 109, В-2	Межчичи (Межчычы, Мещицы, Междичи, Междчычы)	не існуе	Межчычы	Прав. царква	1552	Пол.	Віц.	Лепельскі
Межылес, 142, Б-4			Кодань	П.Сапега		Бер.	Польшча	
Межылессе, 138, А-2	Межилесье (Медзылесе)	Межылессе	Вольніца	Прав. царква	1566	Нав.	Мін.	Старадарожскі
Межырэч, 124, Г-2	Межиреч (Межиречь, Межыреч, Межиричи)	Міжэрычы	Межырэч	Дзярж. па Клочках	1479	Ваўк.	Гродз.	Зэльвенскі
Межырэчча, 142, А-2	Межиреч		Межырэчча	Кн. С.Збаражскі па Забярэзінскіх	1390	Бер.	Польшча	
Мезаў, 144, Д-1			Камень Кашырскі	Кн. Л.Сангушка		Вал.	Украіна	
Мейштавічы, 124, Г-2	Мейштовичи (Мештовичи)	Мештавічы	Мейштавічы	Шл.	1567	Ваўк.	Гродз.	Зэльвенскі
Мелехава, 110, В-1	Мелехово	Мелехава	Астроўна	Сапегі	1556	Віц.	Віц.	Сенненскі
Мельнік, 133, Г-1	Мельник		Мельнік	Дзярж.	1258	Мель.	Польшча	
Меляхі, 115, В-1	Мелехи	Меляхі	Гераноны	Дзярж. па Гаштаўтах	1560	Ашм.	Гродз.	Іўеўскі
Меляшковічы, 127, Д-1	Мелешковичи	да 1920 Меляшковічы	Слуцк	Кн. Слуцкія	1566	Нав.	Мін.	Слуцкі
Мемеж, 106, Г-1	Мемеж (Немежа)		Мемеж	Дзярж.	1391	Віл.	Літва	
Мендзылес, 132, Б-1	Мендзылес		Мендзылес	Вадынскія		Дар.	Польшча	
Менедзіковічы, 126, Д-1	Менедиковичи (Менедиково, Рудиковичи, Моствиловичи)	не існуе	Менедзіковічі	Шл.	1445	Нав.	Мін.	Клецкі
Меніца, 109, А-1	Меница	не існуе	Меніца	Шл.	1552	Пол.	Віц.	Ушацкі
Менск, 117, Г-1	Менск (Менеск)	Мінск	Менск	Дзярж.	1167	Мен.	Мін.	Мінскі
Мерач, 113, Б-4	Меречь		Мерач		1395	Тр.	Літва	
Меркалавічы, 129 , Д-4	Мерколовичи (Меркаловичи, Мирколовичи)	Меркулавічы	Чачэрск	Дзярж.	1563	Рэч.	Гом.	Чачэрскі
Мерчычы, 136, Г-1	Мерчичи (Межчичи, Мястичи)	Мерчыцы	Пінск	Дзярж.	1536	Пін.	Брэсц.	Пінскі
Мёры, 102, Г-4	Меры	Мёры	Мёры	Шл.	1567	Брас.	Віц.	Мёрскі
Месата, 116, Б-3	Месота	Мясата	Маладзечна	Спадчыннікі кн.Мсціслаўскіх	1567	Мен.	Мін.	Маладзечанскі
Месткавічы, 145, А-3	Местковичи (Местичи)	Месткавічы	Месткавічы	Шл.	1567	Пін.	Брэсц.	Пінскі
Мехаў, 125, В-1	Мехов (Мехово, Михово)	не існуе	Мехаў	Шл.	1558	Слон.	Гродз.	Слонімскі
Мехачы, 126, А-1	Мехачи	не існуе	Засулле	Шл.	1592	Мен.	Мін.	Стаўбцоўскі
Мецелі, 113, А-2						Ков.	Літва	
Мігова, 123, А-3	Мигово	Мігова	Горадна	Дзярж.	1558	Гар.	Гродз.	Гродзенскі
Міжэвічы, 124, Д-3	Мижевичи	Міжэвічы	Слонім	Дзярж.	1564	Слон.	Гродз.	Слонімскі
Мізава, 124, Б-1	Мизово (Мисово)	Міжава	Пяскі	Г.Хадкевіч	1587	Ваўк.	Гродз.	Мастоўскі
Мізгіры, 135, А-2	Мизгири (Мизгиры, Мизгеры, Мезгиры)	Мізгіры	Мізгіры	Шл.	1559	Слон.	Гродз.	Слонімскі
Мікалаеўшчына, 126, Б-2	Миколаевщина	Мікалаеўшчына	Мікалаеўшчына	Кн. Свірскія	1555	Мен.	Мін.	Стаўбцоўскі
Мікашэвічы, 137, Д-3		Мікашэвічы	Петрыковічы	Кн. Слуцкія		Маз.	Брэсц.	Лунінецкі
Мікілевічы, 124, Б-2	Микилевичи (Микелевщизна)	Мікелеўшчына	Горадна	Дзярж.	1558	Гар.	Гродз.	Мастоўскі
Мікіціна, 111, Д-2	Микитина	Мікіціна	Дуброўна	Я.Глябовіч	1607	Арш.	Віц.	Дубровенскі
Мікіцічы, 134, В-3	Микитичи	не існуе	Кобрын	Дзярж.	1534	Бер.	Брэсц.	Пружанскі
Мікуліна, 111, Б-2	Микулин (Микулино)		Мікуліна	Валовічы па кн.Асавіцкаму	1395	Віц.	РФ	
Мікулічы, 118, Д-1	Микуличи	Мікулічы	Ігумен	Кат. царква	1550	Мен.	Мін.	Бярэзінскі
Мікулічы, 125, Б-2	Микуличи	Мікулічы	Мікулічы	Шл.	1567	Нав.	Брэсц.	Баранавіцкі
Мікулічы, 126, А-2	Микуличи	Мікулічы	Койданава	М.Ю.Радзівіл па Гаштаўтах	1588	Мен.	Мін.	Дзяржынскі
Мікулічы, 126, А-3	Микуличи	не існуе	Койданава	М.Ю.Радзівіл па Гаштаўтах	1588	Мен.	Мін.	Дзяржынскі

Назвы населеных пунктаў, змешчаныя на Генеральнай карце. Нумар старонкі і індэкс (літара і лічба)	Назвы паводле крыніц	Сучасныя назвы	Да якога маёнтка належала	Уладанне на 1567 г.	Першае упамінанне	Павет ВКЛ, краіна на 1567 г.	Сучасная прыналежнасць	
							вобласць	раён
Мікулічы, 128, Д-4	Микуличи	Мікулічы	Бабруйск	Дзярж.	1595	Рэч.	Маг.	Бабруйскі
Мікулічы, 149, Б-3	Микуличи	Мікулічы	Брагін	Кн.Вішнявецкія	1571	Кіеў.	Гом.	Брагінскі
Мікуцева, 125, Г-4	Микутево (Микутовичи)	да 1980-х Мікуцевічы	Сноў	Сноўскія і інш.	1562	Нав.	Мін.	Нясвіжскі
Мікуцяны, 106, Д-3	Микутяны	Мікуцяны	Мікуцяны	Шл.	1567	Ашм.	Гродз.	Ашмянскі
Мілаславічы, 121, Д-2	Милославичи	Мілаславічы	Крычаў	Дзярж.	1604	Мсц.	Маг.	Клімавіцкі
Мілашова, 102, В-4	Милошево	Мілашова	Мілошава	Шл.	1567	Брас.	Віц.	Мёрскі
Мілашавічы, 147, В-2	Милашевичи	Мілашавічы	Убарць	Кат. царква	1581	Маз.	Гом.	Лельчыцкі
Мілеевічы, 137, В-3		Мілевічы				Нав.	Гом.	Жыткавіцкі
Мілейкава, 115, Б-4	Милейково	Мілэйкава	Мілейкава	Кат. царква	1411	Ашм.	Гродз.	Смаргонскі
Мілейкі, 135, А-1	Милейки	Мілейкі	Косава	Кн. Л.Сангушка і інш. па Осціках	1597	Слон.	Брэсц.	Івацэвіцкі
Мілейчыцы, 133, Б-2	Милейчицы (Милейчичи)		Берасце	Дзярж.	1516	Бер.	Польшча	
Мілкава, 124, А-1	Милково (Милковщизна, Милковичи, Мильковичи, Милков)	Мількаўшчына	Горадна	Дзярж. і шл.	1537	Гар.	Гродз.	Гродзенскі
Мілкавічы, 109, Б-4	Милковичи (Мильковичи)	Мількавічы	Мілкавічы	Кн. Друцкія-Саколінскія	1501	Пол.	Віц.	Бешанковіцкі
Мілушава, 125, А-3	Милушево	Мілушава	Шчорсы	Храбтовічы і інш.	1586	Нав.	Гродз.	Навагрудскі
Мількавічы, 137, Б-3	Мильковичи	Мелкавічы	Беразнякі	Кн. Слуцкія	1566	Нав.	Мін.	Салігорскі
Мільча, 108, Г-1	Мильча (Милча)	Мільча	Хоўхла	Кішкі па Радзівілах	1522	Ашм.	Мін.	Вілейскі
Мілявічы, 124, В-2	Милевичи	Мілявічы	Дзярэчын	Кн. К.Вішнявецкі і інш.	1599	Слон.	Гродз.	Мастоўскі
Мінкавічы, 127, Д-4	Миньковичи (Минюково)	Мінкавічы	Глуск	Спадчыннікі кн. Гальшанскіх	1461	Нав.	Мін.	Старадарожскі
Мінкавічы, 133, В-3	Минковичи (Мишковичи)	Мінкавічы	Мінкавічы	І.Гарнастай	1529	Бер.	Брэсц.	Камянецкі
Мінявічы, 123, А-4	Миневичи (Меновичи)	Мінявічы	Міневічы	Шл.	1567	Гар.	Гродз.	Мастоўскі
Мір, 125, Б-4	Мир	Мір	Мір	Ю.Іллініч	1434	Нав.	Гродз.	Карэліцкі
Мірацічы, 125, Б-2	Мирятичи (Мератичи, Миратичи)	Мірацічы	Мірацічы	Л.Война	1520	Нав.	Гродз.	Карэліцкі
Міркліщкі, 115, А-3	Мирклишки	Міркліщкі	Міркліщкі	М.Ю.Радзівіл	1407	Ашм.	Віц.	Смаргонскі
Міромін, 124, Д-4	Миромин (Муромин, Мироним, Мироминь)	Міронім	Міромін	М.Ю.Радзівіл і інш.	1510	Слон.	Брэсц.	Івацэвіцкі
Місеўшчына, 114, Г-2	Мисевщина	Місявічы	Місеўшчына		1505	Лід.	Гродз.	Воранаўскі
Міскавічы, 128, Г-4	Мисковичи (Мишковичи)	Мышкавічы	Бабруйск	Дзярж.	1587	Рэч.	Маг.	Кіраўскі
Місюковічы, 115, Г-2	Мисюковичи	Мішуковічы	Іўе	Кішкі	1561	Ашм.	Гродз.	Іўеўскі
Мітва, 114, Д-3	Митва	Мыто	Мітва		1576	Лід.	Гродз.	Лідскі
Міткавічы, 109, А-4	Митковичи	не існуе	Міткавічы		1499	Пол.	Віц.	Шумілінскі
Міткавічы, 116, А-1	Митковичи (Митькевичи)	Міцкевічы	Ганута	Кн. Л.Сангушка, С.Садоўскі і інш.	1569	Ашм.	Гродз.	Смаргонскі
Міткавічы, 125, В-2	Миткевичи (Митьковичи)	Міцкавічы	Моўчадзь	Фурсы	1557	Слон.	Брэсц.	Баранавіцкі
Міткавічы, 126, Г-1	Митковичи (Мицкевичи)	Міцькавічы	Міткавічы	Шл.	1567	Нав.	Мін.	Нясвіжскі
Міткавічы, 148, Б-3	Митковичи	да 1980-х Міцькі	Мазыр	Дзярж.	1589	Маз.	Гом.	Мазырскі
Міткаўшчына, 110, Д-4	Митковщина	Міцькаўшчына	Міткаўшчына		1607	Арш.	Віц.	Аршанскі
Міхайлаў, 120, В-4	Михайлов	Міхайлава	Мсціслаў	Дзярж.	1592	Мсц.	Маг.	Мсціслаўскі
Міхалева, 128, Г-4	Михалево (Михолево)	Міхалёва 1	Бабруйск	Дзярж.	1567	Рэч.	Маг.	Бабруйскі
Міхалевічы, 126, Г-4	Михалевичи	Міхалёўцы			1551	Нав.	Мін.	Капыльскі
Міхаліна, 111, Д-2	Михалино	Міхалінава	Дуброўна	Я.Глябовіч	1607	Арш.	Віц.	Дубровенскі
Міхалішкі, 106, Г-4	Михалишки	Міхалішкі	Міхалішкі	Кн. Пронскія і інш.	1526	Віл.	Гродз.	Астравецкі
Міхалкава, 123, Д-3	Михалково (Михалки)	Вялікія Міхалкі	Свіслач	Я.Хадкевіч і інш.	1559	Ваўк.	Гродз.	Свіслацкі
Міхалкава, 140, Г-3	Михалково	Міхалькі			1508	Рэч.	Гом.	Гомельскі
Міхалкі, 133, Д-2	Михалки (Михалково)		Берасце	Дзярж.	1566	Бер.	Польшча	
Міхалкі, 148, Б-3	Михалки (Михалы, Михалковичи, Михалково)	Міхалкі	Мазыр	Дзярж.	1560	Маз.	Гом.	Мазырскі
Міхалцы, 108, А-1	Михалцы	Міхальцы			1567	Ашм.	Віц.	Глыбоцкі
Міханавічы, 117, Д-1	Михановичи	Міханавічы	Міханавічы		1572	Мен.	Мін.	Мінскі
Міхедавічы, 138, Г-2	Михедовичи (Мехедовичи)	Міхедавічы	Петрыковічы	Кн. Слуцкія	1560	Маз.	Гом.	Петрыкаўскі
Міхеевічы, 121, Д-1	Михеевичи	Міхеевічы	Крычаў	Дзярж.	1586	Мсц.	Маг.	Крычаўскі
Міхейкавічы, 127, Д-1	Михейковичи	Міхейкі	Слуцк	Кн. Слуцкія	1583	Нав.	Мін.	Слуцкі
Міхнавічы, 139, Д-1	Михновичи	Міхнавічы	Міхнавічы	Ратомскія і інш.	1542	Маз.	Гом.	Калінкавіцкі
Міхнішкі, 107, Г-1	Михнишки	не існуе	Міхнішкі		1591	Ашм.	Гродз.	Смаргонскі
Мішкінікі, 123, А-2	Мишкиники	Мішкенікі	Мішкінікі	Шл.	1567	Гар.	Гродз.	Гродзенскі
Мішукі, 133, Д-1			Межырэчча	Кн. С.Збаражскі па Забярэзінскіх		Бер.	Польшча	
Мнёў, 150, Г-1	Мнево		Навоз	Прав. царква	1593	Кіеў.	Украіна	
Мнюта, 108, А-2	Мнюта (Мнюто)	Мнюта 1	Мнюта	Шл.	1552	Пол.	Віц.	Глыбоцкі
Мойсічы, 116, Б-2	Мойсичи	Мойсічы	Лебедзева	М.К.Радзівіл	1574	Ашм.	Мін.	Маладзечанскі
Мокавічы, 109, В-2	Моковичи	Мокавічы	Цяпіна	Служкі і Цяпінскія	1591	Пол.	Віц.	Чашніцкі
Мокрава, 125, Б-3	Мокрово	Мокрава	Мокрава	Шл.	1559	Нав.	Гродз.	Карэліцкі
Мокрава, 137, Д-2	Мокрово (Макроть)	Мокрава	Лахва	М.К.Радзівіл і Кішкі	1493	Нав.	Брэсц.	Лунінецкі
Мокрае, 131, Г-1	Мокрое	да 1980-х Мокрае 1	Крычаў	Дзярж.	1527	Мсц.	Маг.	Касцюковіцкі
Мокрыца, 107, Г-2	Мокрица	Мокрыца	Кабыльнік	Кн. С.Збаражскі і кн. Л.Сангушка	1551	Ашм.	Мін.	Мядзельскі
Моладава, 135, Г-4	Молодово	Моладава	Моладава	Войны-Грычыны	1560	Пін.	Брэсц.	Іванаўскі
Мондзін, 125, Б-2	Мондин	Чаромушкі (да 1964 Мондзіна)	Мондзін	Шл.	1559	Нав.	Гродз.	Навагрудскі
Монкава, 110, Г-3	Монково	Монькава	Межава	Я.Сіняўскі па Глябовічах	1607	Арш.	Віц.	Аршанскі
Морач, 136, А-4	Мороч (Мокраны)	Морач	Морач	Глябовічы і інш.	1444	Нав.	Мін.	Клецкі
Морач, 137, В-3	Мороч	Морач	Слуцк	Кн. Слуцкія	1582	Нав.	Мін.	Салігорскі
Моргавішкі, 115, В-3	Морговишки	Моргавічы	Трабы	Дзярж. па Гаштаўтах	1581	Ашм.	Гродз.	Іўеўскі
Мордзвіна, 147, А-4	Мордвино	Мардзвін	Смядынь	Кн. К.Астрожскі	1520	Пін.	Гом.	Петрыкаўскі
Морды, 132, Г-3	Морды		Морды	М.К.Радзівіл	1505	Дар.	Польшча	
Мормарычы, 139, В-2	Морморичи	Мормаль	Рагачоў	Дзярж.	1595	Рэч.	Гом.	Жлобінскі
Мосар, 104, Д-3	Мосары	не існуе		Дзярж.	1552	Пол.	Віц.	Шумілінскі
Мосар, 108, А-1	Мосар (Мосер, Мосера)	Мосар	Мосар	Зяновічы і С.Роскі	1514	Ашм.	Віц.	Глыбоцкі
Мосар, 109, Б-2	Мосар (Мосыр, Мошар)	Мосар	Мосар	Прав. царква	1533	Пол.	Віц.	Ушацкі
Моталь, 135, Г-3	Мотоль (Мочуль, Мотыль)	Моталь	Пінск	Дзярж.	1445	Пін.	Брэсц.	Іванаўскі
Моўчадзь, 125, В-1	Молчадь (Мовчадь, Молчеда)	Моўчадзь	Моўчадзь	Фурсы	1492	Слон.	Брэсц.	Баранавіцкі
Мохавічы, 107, В-3		Мохавічы				Ашм.	Мін.	Мядзельскі
Мохаў, 150, А-1	Мохов	Мохаў	Любеч	Дзярж. па Гаштаўтах	1522	Кіеў.	Гом.	Лоеўскі
Мочажа, 100, А-2	Мочажо (Мочеж, Мочеже)		Мочажа		1508	Пол.	РФ	
Мошна, 109, А-4	Мошно	не існуе			1563	Пол.	Віц.	Шумілінскі
Мсцібогаў, 123, Г-4	Мстибогов	Мсцібава	Мсцібогаў	Дзярж. па Кезгайлах	1451	Ваўк.	Гродз.	Ваўкавыскі
Мсціж, 108, Д-3	Мстиж (Мстиже)	Мсціж	Мсціж	Кішкі па Радзівілах і інш.	1407	Мен.	Мін.	Барысаўскі
Мсціслаўль, 120, В-4	Мстиславль (Мстислав)	Мсціслаў	Мсціслаў	Дзярж.	1156	Мсц.	Маг.	Мсціслаўскі
Мукабоды, 132, Г-2	Мукободы (Мукоботы)		Мукабоды	А.Врылеўскі		Дар.	Польшча	
(Мураваная) Ашмена, 115, А-2	Ошмена (Ошмена Ириковская)	Мураваная Ашмянка	Мураваная Ашмена	М.Дарагастайскі, Нарушэвічы і інш.	1492	Ашм.	Гродз.	Ашмянскі
Мурыны, 134, В-1		Вялікія Мурыны	Камянец	Дзярж.		Бер.	Брэсц.	Камянецкі
Мутвіца, 142, Б-4			Вішніцы	П.Сапега		Бер.	Польшча	
Мухаедавічы, 148, Д-4	Мухоедовичи	Кіраў (да 1939 Махаеды)	Мухаедавічы		1517	Кіеў.	Гом.	Нараўлянскі
Мхінічы, 130, В-3	Мхиничи	да 1980-х Мхінічы	Прапойск	Дзярж.	1563	Рэч.	Маг.	Краснапольскі
Мхінь, 100, А-3	Мхинь (Вохминь)			Шл.	1542	Пол.	РФ	
Мыкрычы, 133, В-3		Мыкшыцы	Ваўкавічы	Шл.		Бер.	Брэсц.	Камянецкі
Мыса, 115, А-4	Мыса	Вялікая Мыса	Мыса	Я.Зяновіч	1559	Ашм.	Гродз.	Смаргонскі
Мысе, 142, А-1			Можырэчча	Кн. С.Збаражскі па Забярэзінскіх		Бер.	Польшча	
Мыслабаж, 125 Д-3	Мыслобож	Мыслабаж	Ляхавічы	Дзярж. па Гаштаўтах	1570	Нав.	Брэсц.	Ляхавіцкі
Мыслава, 124, Г-3	Мыслово	Мыслава	Азярніца	Тэнчынскія і інш. па Багавіцінах	1564	Слон.	Гродз.	Слонімскі
Мыслоціна, 128, Д-1	Мыслотин	Мыслоціна	Глуск	Спадчыннікі кн. Гальшанскіх	1597	Нав.	Маг.	Глускі

Назвы населеных пунктаў, змешчаныя на Генеральнай карце. Нумар старонкі і індэкс (літара і лічба)	Назвы паводле крыніц	Сучасныя назвы	Да якога маёнтка належала	Уладанне на 1567 г.	Першае упамінанне	Павет ВКЛ, краіна на 1567 г.	Сучасная прыналежнасць	
							вобласць	раён
Мыш, 125, Г-2	Мыш	Старая Мыш	Мыш	Хадкевічы	1398	Нав.	Брэсц.	Баранавіцкі
Мышневічы, 104, Д-3	Мишневичи	Мішневічы	Азярышча	Дзярж.	1571	Віц.	Віц.	Шумілінскі
Мядведка, 143, Б-2	Медведка	не існуе	Берасце	Дзярж.	1566	Бер.	Брэсц.	Маларыцкі
Мядзведзічы, 125, Д-4	Медведичи (Недведичи, Недзведзиче)	Мядзведзічы	Мядзведзічы	Кат. царква	1483	Нав.	Брэсц.	Ляхавіцкі
Мядзел, 107, В-3	Мядель (Новый Мядель)	Мядзел	Мядзел	Дзярж. па Гаштаўтах	1443	Ашм.	Мін.	Мядзельскі
Мядзельна, 110, А-1	Мяделено	не існуе	Мядзельна		1594	Віц.	Віц.	Віцебскі
Мяжа, 105, В-2	Межо	Мяжа	Усвят	Дзярж.	1571	Віц.	Віц.	Гарадоцкі
Мязовічы, 127, В-4	Мезовичи (Мезовляны)	Мязовічы	Глуск Пагарэлы	Я.Хадкевіч і інш.	1461	Мен.	Маг.	Асіповіцкі
Мякішы, 114, Д-2	Мякиши	Мякішы	Васілішкі	Дзярж.	1585	Лід.	Гродз.	Шчучынскі
Мялейкава, 120, В-3	Мелейково (Мелейков)	Мілейкава	Мялейкава		1578	Мсц.	Маг.	Мсціслаўскі
Мялешкавічы, 109, Г-3	Мелешковичи	Мялешкавічы	Мялешкавічы	Кн. Лукомскія і інш.	1552	Арш.	Віц.	Чашніцкі
Мялешкавічы, 148, Б-2	Мелешковичи	Мялешкавічы	Мазыр	Дзярж.	1552	Маз.	Гом.	Мазырскі
Мялешкі, 123, Г-2	Мелешки		Гарадок	Хадкевічы	1567	Гар.	Польшча	
Мялкі, 115, В-2	Мелки	не існуе	Трабы	Дзярж. па Гаштаўтах	1586	Ашм.	Гродз.	Іўеўскі
Мялк'янавічы, 124, Г-3	Мелкъяновичи (Мелкиановичи, Мелькияны)	Мальканавічы	Слонім	Дзярж.	1556	Слон.	Гродз.	Слонімскі
Мямеж, 106, Г-1	Мемеж (Немежа)		Мемеж	Дзярж.	1391	Віл.	Літва	
Мянонтавічы, 124, А-3	Менонтовичи	Мінотавічы	Турэйск	Дзярж.	1558	Лід.	Гродз.	Шчучынскі
Мяняькі, 123, Г-3	Меньки	Мяняькі	Мяняькі	Г.Валовіч	1560	Ваўк.	Гродз.	Бераставіцкі
Мятлі, 110, Б-4	Мятли	Мятлі	Мятлі	Шл.	1594	Віц.	Віц.	Лёзненскі
Мятлічыцы, 117, А-2	Метличицы (Коргово-Метличицы)	Мятлічыцы	Нястанавічы	Кн. Адзінцэвічава па Глябовічах	1598	Мен.	Мін.	Лагойскі
Мяцелі, 113, А-2						Ков.	Літва	
Мяцяевічы, 137, А-3	Метяевичи	Мяцявічы	Слуцк	Кн. Слуцкія	1566	Нав.	Мін.	Салігорскі
Мяшкоў, 118, А-4	Мешков	Мяшкова	Саколіна	Кн. Друцкія-Саколінскія і Сапегі	1593	Арш.	Віц.	Талачынскі
Навадворкі, 126, Г-1	Новодворки (Новый Двор)	Навадворкі	Навадворкі	Кн. Пузыны	1563	Нав.	Мін.	Клецкі
Навакунцы, 114, Б-3	Новокунцы (Новкунцы)		Навакунцы	Шл.	1567	Лід.	Літва	
Навалакі, 102, Г-3	Наволоки	Навалака	Навалакі	Шл.	1605	Брас.	Віц.	Мёрскі
Навапрудцы, 114, Г-4	Новопрудцы	Навапрудцы (з 1968 у г. Ліда)	Ліда	Дзярж.	1568	Лід.	Гродз.	Лідскі
Навасады, 114, Б-3	Новосады		Навасады	М.Ю.Радзівіл	1561	Лід.	Літва	
Навасады, 135, А-1	Новосады	Навасады	Ласасіная	В.Цішкевіч	1553	Слон.	Брэсц.	Пружанскі
Навасёлкі, 107, Г-4	Новоселки	Навасёлкі	Крывічы	Кішкі па Радзівілах	1606	Ашм.	Мін.	Мядзельскі
Навасёлкі, 116, А-1	Новоселки	Навасёлкі	Ганута	Кн. Л.Сангушка, С.Садоўскі і інш.	1569	Ашм.	Гродз.	Смаргонскі
Навасёлкі, 116, Д-3	Новоселки	не існуе	Навасёлкі	Шл.	1541	Мен.	Мін.	Дзяржынскі
Навасёлкі, 117, В-1	Новоселки	Навасёлкі	Астрожчыцы	Гарнастаі	1582	Мен.	Мін.	Мінскі
Навасёлкі, 119, Б-4	Новоселки	Навасёлкі	Шклоў	Е.Хадкевіч па Гаштаўтах	1541	Арш.	Маг.	Шклоўскі
Навасёлкі, 119, В-3	Новоселки (Каменные Лавы)	Каменныя Лавы	Галоўчын	Кн. Я.Мікіцініч	1577	Арш.	Маг.	Шклоўскі
Навасёлкі, 119, Д-2	Новоселки	Навасёлкі	Магілёў	Дзярж.	1604	Арш.	Маг.	Магілёўскі
Навасёлкі, 120, Д-1	Новоселки	Навасёлкі	Магілёў	Дзярж.	1591	Арш.	Маг.	Чавускі
Навасёлкі, 123, В-2	Новосёлки		Навасёлкі	Шл.	1567	Гар.	Польша	
Навасёлкі, 123, Д-4	Новоселки	Навасёлкі	Свіслач	Я.Хадкевіч і інш.	1595	Ваўк.	Гродз.	Свіслацкі
Навасёлкі, 126, Г-2	Новоселки	Навасёлкі	Салтанава Гаць	І.Солтан	1587	Нав.	Мін.	Капыльскі
Навасёлкі, 128, Б-2	Новоселки	Навасёлкі	Жыцін	Кн. Ю.Збаражскі і інш. па Насілоўскіх	1594	Мен.	Маг.	Асіповіцкі
Навасёлкі, 130, Г-1	Новоселки	Навасёлкі	Чачэрск	Дзярж.	1563	Рэч.	Гом.	Кармянскі
Навасёлкі, 133, Г-2	Новоселки	Навасёлкі	Берасце	Дзярж.	1529	Бер.	Брэсц.	Камянецкі
Навасёлкі, 136, А-2	Новоселки	Навасёлкі	Ліпск	М.К.Радзівіл і Кішкі	1584	Нав.	Брэсц.	Ляхавіцкі
Навасёлкі, 138, Г-3	Новоселки	Навасёлкі	Мазыр	Дзярж.	1552	Маз.	Гом.	Петрыкаўскі
Навасёлкі, 139, Г-2	Новоселки	Навасёлкі	Навасёлкі	А.Валовіч	1535	Маз.	Гом.	Калінкавіцкі
Навасёлкі, 141, Б-1	Новоселки	Навасёлкі	Гомей	Дзярж.	1443	Рэч.	Гом.	Веткаўскі
Навасёлкі, 143, А-4	Новоселки	Навасёлкі	Навасёлкі	Шл.	1550	Бер.	Брэсц.	Кобрынскі
Навасёлкі, 149, Б-2		Навасёлкі			1532	Кіеў.	Гом.	Хойніцкі
Наваселле, 127, Б-3	Новоселье	Навасёлкі	Бакшты (Смілавічы)	Спадчыннікі Кезгайлаў	1554	Мен.	Мін.	Пухавіцкі
Навікі, 110, А-2		Навікі				Віц.	Віц.	Віцебскі
Навілаўка, 141, А-1		Навілаўка	Чачэрск	Дзярж.	1526	Рэч.	Гом.	Веткаўскі
Навоз, 136, А-4	Навоз	Арэшніца (да 1964 Навозы)	Астроўчыцы	М.Ю.Радзівіл і інш.	1580	Нав.	Мін.	Клецкі
Навоз, 150, Д-1	Навоз		Навоз	Прав. царква	1395	Кіеў.	Украіна	
Навозцы, 129, Г-2	Навозцы	не існуе	Рагачоў	Дзярж.	1584	Рэч.	Гом.	Рагачоўскі
Навумавічы, 113, Д-2	Наумовичи	Навумавічы	Горадна	Дзярж.	1558	Гар.	Гродз.	Гродзенскі
Нагуевічы, 125, Г-1	Нагуевичи (Ногуевичи)	Нагуевічы	Шылавічы	С.Няміра-Грымаліч і інш.	1510	Слон.	Гродз.	Слонімскі
Наздрыскі, 115, В-2	Ноздрыски	Наздракі	Трабы	Дзярж. па Гаштаўтах	1522	Ашм.	Гродз.	Іўеўскі
Накрышкі, 124, Б-4	Накрышки	Накрышкі	Вязавец	Я.Сіняўскі па Глябовічах і інш.	1583	Слон.	Гродз.	Дзятлаўскі
Наланне, 137, Д-2		не існуе	Лахва	М.К.Радзівіл і Кішкі		Нав.	Брэсц.	Лунінецкі
Налібакі, 115, Д-1	Налибоки	Налібакі	Дакудава	М.Ю.Радзівіл	1530	Нав.	Гродз.	Навагрудскі
Налібакі, 115, Д-4	Налибоки	Налібакі	Налібакі	М.К.Радзівіл	1447	Мен.	Мін.	Стаўбцоўскі
Намейкі, 124, Б-1	Намейки (Наймеки, Наименково)	не існуе	Намейкі	Шл.	1567	Ваўк.	Гродз.	Ваўкавыскі
Напарожнеў, 123, В-2	Непорожнев	Непарожнеўцы			1558	Гар.	Гродз.	Бераставіцкі
Нараў, 123, Д-1	Нарев		Нараў	Дзярж. па Гаштаўтах	1514	Бель.	Польшча	
Нараўка, 123, Д-2	Наровка (Наревка)		Вял.Бераставіца	Хадкевічы	1584	Бер.	Польшча	
Нарач, 107, В-2	Нароч (Нороч)	не існуе	Нарач	Кн. С.Збаражскі па Забярэзінскіх	1460	Ашм.	Мін.	Вілейскі
Нарач, 107, Д-2	Нароч	Нарач	Маркава	Дзярж.	1566	Ашм.	Мін.	Вілейскі
Нарбутавічы, 125, Б-1	Нарбутовичи	Нарбутавічы	Здзяцель	Кн. К.Астрожскі	1580	Слон.	Гродз.	Дзятлаўскі
Наркавічы, 107, Б-2	Нарковичи	Норкавічы	Наркавічы		1602	Ашм.	Віц.	Пастаўскі
Наркавічы, 123, Д-4	Наркевичи	Наркавічы	Свіслач	Я.Хадкевіч і інш.	1595	Ваўк.	Гродз.	Свіслацкі
Наркавічы, 124, Г-4	Нарковичи	не існуе	Парэчча	Нарбуты і інш.	1577	Слон.	Гродз.	Слонімскі
Нарковічы, 120, Д-3	Нарковичи	Наркі	Магілёў	Дзярж.	1580	Арш.	Маг.	Чэрыкаўскі
Наркушкі, 114, Б-4	Наркушки (Наркишки)	да 1973 Наркушкі	Наркушкі	Юндзілы і інш.	1536	Лід.	Гродз.	Воранаўскі
Нарушэвічы, 115, Б-3	Нарушевичи	Нарушаўцы	Гальшаны	Спадчыннікі кн.Гальшанскіх	1602	Ашм.	Гродз.	Ашмянскі
Нарэйкі, 115, В-3	Нарейки	Нарэйкі	Нарэйкі	Шл.	1581	Ашм.	Гродз.	Іўеўскі
Насавічы, 139, Г-3	Носовичи	Насавічы	Мазыр	Дзярж. (лен)	1552	Маз.	Гом.	Калінкавіцкі
Насейкаўшчына, 125, В-2	Носейковщина	Насейкі	Насейкаўшчына	Шл.	1567	Нав.	Брэсц.	Баранавіцкі
Насілава, 116, Б-2	Носилово (Насилово)	Насілава	Насілава	Кн. Ю.Збаражскі па Насілоўскіх і інш.	1443	Ашм.	Мін.	Маладзечанскі
Насовічы, 141, Г-1	Носовичи	Насовічы	Гомей	Дзярж.	1560	Рэч.	Гом.	Добрушскі
Наўгародавічы, 124, А-4	Новгородовичи	Нагародавічы	Наўгародавічы		1592	Слон.	Гродз.	Дзятлаўскі
Наўкунцы, 114, Б-3	Новкунцы		Наўкунцы	Шл.	1567	Лід.	Літва	
Наўлічы, 103, Д-3	Навличи (Науличи, Уличи)	не існуе			1572	Пол.	Віц.	Полацкі
Наўя, 107, Г-4	Навя		Крывічы	Кішкі па Радзівілах	1606	Ашм.	Мін.	Мядзельскі
Нача, 103, Д-2	Нача	Нача		Шл.	1533	Пол.	Віц.	Полацкі
Нача, 114, В-2	Нача	Нача	Нача	Шл.	1529	Лід.	Гродз.	Воранаўскі
Нача, 117, А-4	Нача	Кішчына Слабада	Нача	Кішкі па Радзівілах	1545	Арш.	Мін.	Барысаўскі
Нача, 125, Д-4	Нача	Нача	Ляхавічы	Дзярж. па Гаштаўтах	1551	Нав.	Брэсц.	Ляхавіцкі
Нача, 125, Д-4	Нача	не існуе	Нача	Глябовічы і інш.	1533	Нав.	Брэсц.	Ляхавіцкі
Нача, 136, А-4	Нача	Нач	Нача	Падарэўскія і інш.	1552	Нав.	Брэсц.	Ганцавіцкі
Нача (Радзівілаўская Воля), 118, Б-2	Радивилловская Воля	Нача	Барысаў	Дзярж.	1586	Арш.	Мін.	Крупскі
Невалож, 137, А-4	Неволож	Невалож	Слуцк	Кн. Слуцкія	1582	Нав.	Мін.	Любанскі
Невель, 104, А-4	Невель (Невле, Невль)				1552	Расія	РФ	
Невель, 145, А-2	Невель	Невель	Невель	К.Іванавіч	1567	Пін.	Брэсц.	Пінскі

Назвы населеных пунктаў, змешчаныя на Генеральнай карце. Нумар старонкі і індэкс (літара і лічба)	Назвы паводле крыніц	Сучасныя назвы	Да якога маёнтка належала	Уладанне на 1567 г.	Першае упамінанне	Павет ВКЛ, краіна на 1567 г.	Сучасная прыналежнасць	
							вобласць	раён
Невярышкі, 115, Б-4	Неверишки	да 1975 Невярышкі	Невярышкі	Кат. царква	1468	Ашм.	Гродз.	Смаргонскі
Неганічы, 118, Д-2	Негоничи	Неганічы			1539	Мен.	Мін.	Бярэзінскі
Негарэлае, 126, А-3	Негорелое	Негарэлае	Койданава	М.Ю.Радзівіл па Гаштаўтах	1588	Мен.	Мін.	Дзяржынскі
Негра, 105, В-1	Негро	не існуе	Усвят	Дзярж.	1571	Віц.	Віц.	Гарадоцкі
Негрымава, 125, А-1	Негримово	Негрымава	Негрымава	Шл.	1559	Нав.	Гродз.	Навагрудскі
Недраска, 116, В-3	Недреска (Недрезка, Недрезска)	Недраска	Недраска	М.К.Радзівіл	1495	Мен.	Мін.	Мінскі
Нежычы, 117, А-4	Нежычи (Нижицы, Нежычаны, Нежитицы, Нежатичи, Нежитичи, Нежетичи, Незетичи)	Нежыцы	Нежычы	Кішкі па Радзівілах і інш.	1501	Арш.	Мін.	Барысаўскі
Некрашы, 115, В-1	Некраши	Некрашы	Ліпнішкі	Дзярж. па Гаштаўтах	1560	Ашм.	Гродз.	Іўеўскі
Некрашэвічы, 123, А-4	Некрашевичи (Некарашовичи)	Некрашы	Горадна	Дзярж.	1558	Гар.	Гродз.	Гродзенскі
Нелаевічы, 134, Д-2	Нелоевичи	не існуе	Нелаевічы	Шл.	1522	Бер.	Брэсц.	Жабінкаўскі
Неманойці, 113, А-4	Немонойти				1387	Тр.	Літва	
Ненькавічы, 145, Б-3	Неньковичи		Ненькавічы	Шл.	1545	Пін.	Украіна	
Непакойчыцы, 134, Д-1	Непокойчичи (Неупокойчицы, Непакойчыцы)	не існуе	Непакойчыцы	Шл.	1522	Бер.	Брэсц.	Жабінкаўскі
Непаротавічы, 100, Г-1	Непоротовичи			Кн. Друцкія-Саколінскія і інш.	1503	Пол.	РФ	
Непароты, 110, А-1	Непороты	Непароты	Непароты	Шл.	1508	Віц.	Віц.	Шумілінскі
Непля, 133, Д-3	Непля (Непель)		Непля	Багавіціны	1513	Бер.	Польшча	
Несіна, 109, Б-2	Несино	Несіна	Несіна	Кн. Друцкія-Саколінскія	1552	Пол.	Віц.	Лепельскі
Несухаежы, 144, Д-1				Кн. Р.Сангушка		Вал.	Украіна	
Несцеравічы, 120, Б-3	Нестеровичи	Несцерава	Мсціслаў	Дзярж.	1592	Мсц.	Маг.	Мсціслаўскі
Несцераў, 123, Г-4	Нестеров	Несцеравічы	Несцераў	Шл.	1557	Гар.	Гродз.	Свіслацкі
Неўгадава, 109, Г-3	Невгодово	не існуе	Пачаевічы	Кн. Лукомскія	1591	Арш.	Віц.	Чашніцкі
Неўда, 125, Б-2	Невда (Невдвь)	Нёўда	Неўда	Шл.	1496	Нав.	Гродз.	Навагрудскі
Нехалсты, 133, Г-3	Нехолсты	Нехалсты	Берасце	Дзярж.	1566	Бер.	Брэсц.	Брэсцкі
Нечатаў, 145, Б-4	Нечатов	Нячатава	Пінск	Дзярж.	1552	Пін.	Брэсц.	Столінскі
Нешкава, 120, А-1	Нешково (Мешково)	Нежкава	Горы	Спадчыннікі кн.Талачынскага	1599	Арш.	Маг.	Горацкі
Нешчарда, 104, Б-1	Нещердо (Нещерда)	не існуе	Нешчарда	Дзярж. і шл.	1533	Пол.	Віц.	Расонскі
Нівіцы, 133, Г-2	Нивицы (Нивин)		Нівіцы	С.Няміра	1548	Мель.	Польшча	
Нівішчы, 120, Б-1	Нивищи	Нівішчы	Горы	Спадчыннікі кн.Талачынскага	1599	Арш.	Маг.	Горацкі
Нівы, 135, В-2	Нивы	Нівы	Нівы	Шл.	1559	Слон.	Брэсц.	Бярозаўскі
Ніжын, 138, Б-1	Нижин (Нижаны)	Нежын	Глуск Пагарэлы	А.Ласкі і інш. па кн. Гальшанскіх	1557	Нав.	Мін.	Любанскі
Ніз, 126, Б-3	Низ (Низовичи)	Нізок	Ніз	Шл.	1567	Мен.	Мін.	Уздзенскі
Нізаўка, 137, А-3	Низовка	Нежаўка	Слуцк	Кн. Слуцкія	1566	Нав.	Мін.	Слуцкі
Нізгалава, 109, Б-3	Низголов	Нізгалава	Нізгалава		1499	Пол.	Віц.	Бешанковіцкі
Нізкая Алба, 140, Б-1	Низкая Олба (Олба, Великая Олба, Низшая Олба)	Ніжняя Алба	Стрэшын	Кат. царква	1500	Рэч.	Гом.	Жлобінскі
Ніканавічы, 129, Б-3	Никоновичи	Ніканавічы	Прапойск	Дзярж.	1555	Арш.	Маг.	Быхаўскі
Ніўкі, 107, Д-3	Нивки	Ніўкі	Ніўкі	Кн. С.Збаражскі	1567	Ашм.	Мін.	Мядзельскі
Ніўкі, 108, Д-3	Нивки (Нивье)	Ніўкі	Ніўкі	В.Цішкевіч і інш.	1531	Мен.	Мін.	Барысаўскі
Ніўкі, 117, Б-2	Нивки (Нивье)	Ніўкі	Лагойск	В.Цішкевіч	1551	Мен.	Мін.	Лагойскі
Нічыпаравічы, 119, В-4	Ничипоровичи (Ничыпоровичи)	Нічыпаравічы	Магілёў	Дзярж.	1560	Арш.	Маг.	Шклоўскі
Нішча, 100, Д-1	Нища (Нищо)		Нішча		1517	Пол.	РФ	
Нобель, 145, Б-1	Набель		Пінск	Дзярж.	1552	Пін.	Украіна	
Новагародак, 125, А-2	Новогородок	Навагрудак	Новагародак	Дзярж.	1235	Нав.	Гродз.	Навагрудскі
Новае, 116, Г-3	Новое	Новая Вёска	Старае Сяло	Кн. Слуцкія	1590	Мен.	Мін.	Мінскі
Новае Сяло, 118, А-4	Новое Село	Новае Сяло	Азерцы	Кн. Друцкія-Саколінскія і Азярэцкія	1555	Арш.	Віц.	Талачынскі
Новая Шаркаўшчына, 102, Д-3	Новая Шарковщина	Шаркаўшчына		Зяновічы	1567	Брас.	Віц.	Шаркаўшчынскі
Новы Дварэц, 135, Д-4	Новый Дворец	Новы Дварэц	Новы Дварэц	Прав. царква	1554	Пін.	Брэсц.	Пінскі
Новы Двор, 114, Б-3	Новый Двор (Трокели)		Новы Двор	Дзярж. па Гаштаўтах	1433	Лід.	Літва	
Новы Двор, 114, Д-1	Новый Двор	не існуе	Новы Двор	Шл.	1567	Лід.	Гродз.	Шчучынскі
Новы Двор, 114, Г-1	Новый Двор		Новы Двор	Шл.	1567	Лід.	Літва	
Новы Двор, 116, В-4	Новый Двор	Новы Двор	Новы Двор	М.Дарагастайскі	1547	Мен.	Мін.	Мінскі
Новы Двор, 116, Д-4	Новый Двор	Новы Двор	Новы Двор	Кн. С.Збаражскі і інш. па кн.Жаслаўскіх	1554	Мен.	Мін.	Мінскі
Новы Двор, 117, Д-1	Новый Двор	Новы Двор	Гатава	Служкі па Корсаках і інш.	1553	Мен.	Мін.	Мінскі
Новы Двор, 123, А-1	Новый Двор		Новы Двор	Дзярж.	1504	Гар.	Польшча	
Новы Двор, 126, Д-4	Новый Двор	Новы Двор	Слуцк	Кн. Слуцкія	1566	Нав.	Мін.	Слуцкі
Новы Двор, 134, А-3	Нов. Двор	Новы Двор	Нов. Двор	Дзярж.	1518	Ваўк.	Гродз.	Свіслацкі
Новы Двор, 136, Г-2	Новый Двор	Новы Двор	Новы Двор	Прав. царква	1562	Пін.	Брэсц.	Пінскі
Норчавічы, 124, А-4	Норчевичи	Норцавічы	Здзяцель	Кн. К.Астрожскі	1580	Слон.	Гродз.	Дзятлаўскі
Носаў, 133, Г-1	Носово		Носаў	І.Лядскі	1514	Бер.	Польшча	
Нулавіды, 135, А-4	Моловиды (Нелвиды)	Мілавіды	Нулавіды	Спадчыннікі С.Давойны	1518	Слон.	Брэсц.	Баранавіцкі
Нурэц, 133, В-2	Нурец		Нурэц	Пракулеі	1567	Бер.	Польшча	
Нябышын, 108, Г-2		Нябышына				Ашм.	Віц.	Докшыцкі
Няведра, 100, Д-3	Неведро (Неведрей)		Няведра	Дзярж. і шл.	1512	Пол.	РФ	
Нявіша, 114, Д-2	Невиша (Невыша)	да 1980-х Нявіша	Нявіша	Шл.	1555	Лід.	Гродз.	Шчучынскі
Нягневічы, 125, А-3	Негневичи	Нягневічы	Нягневічы	М.К.Радзівіл і інш.	1428	Нав.	Гродз.	Навагрудскі
Нядзведнікі, 110, Д-3	Недведницкое	Мядзведнікі	Нядзведнікі		1607	Арш.	Віц.	Аршанскі
Нязбодзічы, 123, Д-3	Незбодичи	Нязбодзічы	Нязбодзічы	Дзярж.	1430	Ваўк.	Гродз.	Свіслацкі
Нязнанава, 125, Б-3	Незнаново	Нязнанава	Нязнанава	Шл.	1559	Нав.	Гродз.	Навагрудскі
Няклюдаў, 110, Д-1	Неклюдов	Няклюдава	Няклюдава	Сапегі	1531	Арш.	Віц.	Талачынскі
Нялідавічы, 116, В-4	Нелидовичи	Нялідавічы	Саламярэч	Кн. Саламярэцкія	1583	Мен.	Мін.	Мінскі
Нямейшы, 123, А-2	Намейки (Намейксы)	Нямейшы	Горадна	Дзярж.	1558	Гар.	Гродз.	Гродзенскі
Няменчын, 106, В-1	Неменчин		Няменчын	Кішкі па Радзівілах, С.Нарбут і інш.	1398	Віл.	Літва	
Нямковічы, 124, Б-4	Немковичи	Нямковічы	Вязавец	Я.Сіняўскі па Глябовічах і інш.	1583	Слон.	Гродз.	Дзятлаўскі
Нямковічы, 129, Б-1	Немковичи	Нямкі	Добасна	Г.Хадкевіч па Гаштаўтах	1587	Рэч.	Маг.	Кіраўскі
Нямковічы, 130, Д-3	Немковичи	Вялікія Нямкі	Чачэрск	Дзярж.	1450	Рэч.	Гом.	Веткаўскі
Нямойта, 110, Г-1	Немойта	Нямойта	Палонна	Сапегі, кн. Друцкія-Любецкія і інш.	1591	Арш.	Віц.	Сенненскі
Нянадавічы, 124, В-4	Ненадовичи	Нянадавічы	Нянадавічы		1565	Слон.	Гродз.	Дзятлаўскі
Няневічы, 133, Г-4	Няневичи	Няневічы	Чарнаўчыцы	Ю.Іллініч	1587	Бер.	Брэсц.	Брэсцкі
Нянкава, 115, Д-3	Нянково	Нянькава	Нянкава	Шл.	1567	Нав.	Гродз.	Навагрудскі
Няпадавічы, 103, А-4	Непадовичи		Няпадавічы		1542	Пол.	РФ	
Няпраха, 114, Д-1	Непраха	не існуе	Няпраха	Шл.	1567	Лід.	Гродз.	Шчучынскі
Нярова, 115, Б-4	Нерова (Неровка)	Няроўка	Крэва	Дзярж.	1559	Ашм.	Гродз.	Смаргонскі
Нярова, 115, В-4	Нерова	Няровы		Шл.	1567	Ашм.	Мін.	Валожынскі
Няросля, 123, А-1	Неросля		Новы Двор	Дзярж.	1572	Гар.	Польшча	
Нярэйша, 110, Г-2	Нерейша	Нярэйша	Пількавічы		1594	Віц.	Віц.	Сенненскі
Нясвіж, 126, Г-1	Несвиж (Несвыш)	Нясвіж	Нясвіж	М.К.Радзівіл і Солтаны	1446	Нав.	Мін.	Нясвіжскі
Нясета, 128, Б-3	Несета	Нясята	Любашаны	Дзярж.	1560	Арш.	Маг.	Клічаўскі
Нястанавічы, 117, А-1	Нестановичи	Вялікія Нястанавічы	Нястанавічы	Кн. Пузыны	1555	Мен.	Мін.	Лагойскі
Нястанавічы, 117, А-1	Нестановичи	Малыя Нястанавічы	Нястанавічы	Кн. Адзінцэвічава па Глябовічах і інш.	1551	Мен.	Мін.	Лагойскі
Нястанавічы, 139, В-1	Нестановичи	Нястанавічы	Мазыр	Дзярж.	1560	Маз.	Гом.	Акцябрскі
Нястанішкі, 107, Г-1	Нестанишки	Нястанішкі	Нястанішкі	Ю.Цішкевіч і інш.	1497	Ашм.	Гродз.	Смаргонскі
Нясутычы, 125, А-2	Несутичи	Несутычы	Нясутычы	Шл.	1530	Нав.	Гродз.	Навагрудскі
Няхведзевічы, 134, Д-4	Нехведичи (Нехведзево, Мехведовичи)	Мяфёдавічы	Бародзічы	Сноўскія і кат.царква	1554	Бер.	Брэсц.	Кобрынскі

Назвы населеных пунктаў, змешчаныя на Генеральнай карце. Нумар старонкі і індэкс (літара і лічба)	Назвы паводле крыніц	Сучасныя назвы	Да якога маёнтка належала	Уладанне на 1567 г.	Першае упамінанне	Павет ВКЛ, краіна на 1567 г.	Сучасная прыналежнасць	
							вобласць	раён
Няхведы, 107, Д-1	Нехведы (Недзнечки)	Няфеды	Жодзішкі	Кн. А.Чартарыйскі	1535	Ашм.	Гродз.	Смаргонскі
Няцеч, 114, Д-4	Нетеч	Няцеч	Няцеч	Шл.	1567	Лід.	Гродз.	Лідскі
Няцеча, 123, Б-3	Нетеча (Нетеч)	Няцочы	Горадна	Дзярж.	1558	Гар.	Гродз.	Гродзенскі
Няцеча, 132, Б-3	Нетеча			Шл.		Дар.	Польшча	
Нячарца, 100, Б-3	Нечерцо		Нячэрца	Шл.	1542	Пол.	РФ	
Обаль, 104, В-3	Оболе	Обаль	Азярышча	Дзярж.	1571	Віц.	Віц.	Гарадоцкі
Обаль, 104, Д-2	Оболь	Обаль	Обаль	Корсакі і інш.	1503	Пол.	Віц.	Шумілінскі
Обаль, 110, В-2	Оболь	Обаль	Гасмір	С.Гамшэй і Л.Роскі	1544	Віц.	Віц.	Сенненскі
Обаль, 110, В-2	Оболь (Оболи)	Новая Обаль	Обаль	Спадчыннікі кн. Буйніцкіх	1554	Віц.	Віц.	Сенненскі
Обзыр, 144, Г-2						Вал.	Украіна	
Обчына, 137, А-4	Обчино	Вобчын	Слуцк	Кн. Слуцкія	1582	Нав.	Мін.	Любанскі
Одла, 123, Б-3	Одла	Водла	Одла	Шл.	1558	Гар.	Гродз.	Бераставіцкі
Ожа, 113, Г-3	Ожа (Гожа)	Гожа	Ожа	Дзярж.	1488	Гар.	Гродз.	Гродзенскі
Олбязь (Любяж), 144, Б-4	Олбязь (Олбяж)		Олбязь	Спадчыннікі С.Давойны	1450	Пін.	Украіна	
Олдава, 124, А-3	Олдово (Овдово, Олжево)	Голдава	Олдава	Кн. А.Чартарыйскі і інш.	1460	Лід.	Гродз.	Лідскі
Олтухава, 125, А-3	Олтухово	Востухава	Шчорсы	Храбтовічы і інш.	1536	Нав.	Гродз.	Карэліцкі
Олтуш, 143, В-2	Олтуш	Олтуш	Берасце	Дзярж.	1566	Бер.	Брэсц.	Маларыцкі
Ольса, 128, В-3	Ольса	Малая Вольса	Бабруйск	Дзярж.	1560	Арш.	Маг.	Клічаўскі
Омельна, 127, В-2	Омельно (Омело)	Вомельна	Бакшты (Смілавічы)		1582	Мен.	Мін.	Пухавіцкі
Опалле, 135, Г-3	Ополье (Ополь)	Опаль	Опалле	Шл.	1561	Пін.	Брэсц.	Іванаўскі
Опса, 102, Г-1	Опса	Опса	Опса	Дзярж.	1423	Брас.	Віц.	Браслаўскі
Орля, 133, А-3	Орля		Орля	М.Ю.Радзівіл	1529	Бель.	Польшча	
Орля, 133, Г-2		Орля	Янаў	Кат. царква		Бер.	Брэсц.	Камянецкі
Орцы, 102, В-4	Орцы (Ореч, Орец)	Ворцы	Вята	М.Сіняўскі па Сапегах	1513	Брас.	Віц.	Мёрскі
Орша, 110, Д-4	Орша (Рша)	Орша	Орша	Дзярж.	1067	Арш.	Віц.	Аршанскі
Осін-Гарадок, 107, А-4	Осингородок	Асінагарадок			1613	Ашм.	Віц.	Пастаўскі
Отар, 130, Д-1	Отор (Уторы)	Отар	Чачэрск	Дзярж.	1442	Рэч.	Гом.	Чачэрскі
Отмыт, 145, Б-1	Отмыт		Отмыт			Пін.	Украіна	
Пабоева, 124, В-1	Побоево (Пробоево)	не існуе	Пабоева	Кн. А.Глінскі і інш.	1492	Ваўк.	Гродз.	Ваўкавыскі
Пабокавічы, 128, В-2	Побоковичи	Пабокавічы	Глуск	Спадчыннікі кн. Гальшанскіх	1557	Рэч.	Маг.	Бабруйскі
Пабокавічы, 128, Г-2	Побоковичи	не існуе	Бабруйск	Дзярж.	1586	Рэч.	Маг.	Бабруйскі
Паболі, 115, Г-2	Поболи	Паболі	Іўе	Кішкі	1561	Ашм.	Гродз.	Іўеўскі
Паварчыцы, 137, Б-2	Поварчицы	Паварчыцы	Беразнякі	Кн. Слуцкія	1566	Нав.	Мін.	Салігорскі
Павеці, 144, А-1	Повети	Павіцце			1565	Польшча	Брэсц.	Кобрынскі
Павулле, 109, А-2	Поуле	Двор Павулле	Павулле	Шл.	1552	Пол.	Віц.	Ушацкі
Павулле, 109, В-2	Поулье	Павулле	Павулле	Шл.	1550	Пол.	Віц.	Чашніцкі
Павуссе, 116, Д-3	Поусе	Павуссе	Койданава	М.Ю.Радзівіл па Гаштаўтах	1589	Мен.	Мін.	Дзяржынскі
Павяжы, 115, А-3		Павяжы				Ашм.	Гродз.	Ашмянскі
Павязынь, 116, В-3	Повязынь	Повязынь	Дзяксняны	В.Шэмет па Пацах і інш.	1595	Мен.	Мін.	Маладзечанскі
Павялковічы, 116, Д-3	Павелковичи	Павялкова	Вязань	М.Ю.Радзівіл	1600	Мен.	Мін.	Дзяржынскі
Павялы, 102, В-1	Повялы	Павялішкі	Павялы		1559	Брас.	Віц.	Браслаўскі
Павярсоча, 114, Б-2	Поверсоча (Поверсоцкое)		Павярсоча	Шл.	1567	Лід.	Літва	
Пагаві, 115, В-2	Погови (Поговье)	да 1980 Пагаўе	Пагаві	Даўгірды	1567	Ашм.	Гродз.	Іўеўскі
Паганцы, 139, Б-2	Поганьцы (Поганцы)	Пагонцы	Бабруйск	Дзярж.	1592	Рэч.	Гом.	Светлагорскі
Пагарэлае, 128, Б-1	Погорелое	Пагарэлае	Жыцін	Кн. Ю.Збаражскі і інш. па Насілоўскіх	1555	Мен.	Маг.	Асіповіцкі
Пагарэлец, 142, В-4			Вішніцы	П.Сапега		Бер.	Польшча	
Пагарэльцы, 117, В-1	Погорелец	да 1977 Пагарэльцы	Прылепы	Прав. царква	1597	Мен.	Мін.	Смалявіцкі
Пагост, 102, Г-3	Погост	Новы Пагост	Пагост	М.Сіняўскі па Сапегах	1498	Брас.	Віц.	Мёрскі
Пагост, 108, Д-1	Погост	Пагост	Пагост	Ю.Хадкевіч па кн.Слуцкіх	1567	Ашм.	Мін.	Вілейскі
Пагост, 110, Д-3		Пагост	Машкова	С.Гамшэй і Л.Роскі		Арш.	Віц.	Аршанскі
Пагост, 119, В-4	Погост	не існуе	Магілёў	Дзярж.	1541	Арш.	Маг.	Шклоўскі
Пагост, 128, Д-1	Погост	Пагост	Глуск	Спадчыннікі кн. Гальшанскіх	1560	Нав.	Маг.	Глускі
Пагост, 136, Г-2	Погост	Загародскі Пагост	Пагост	М.Ю.Радзівіл і Кішкі	1539	Нав.	Брэсц.	Пінскі
Пагост, 137, А-3	Погост	Пагост	Слуцк	Кн. Слуцкія	1459	Нав.	Мін.	Салігорскі
Пагосцішча, 110, Б-4	Погостищи (Погостичи)	Пагосцішча	Пагосцішча	Шл.	1450	Віц.	Віц.	Лёзненскі
Пагошча, 145, Б-3	Погоще		Пінск	Дзярж.	1552	Пін.	Украіна	
Падароск, 124, Д-1	Подороск (Подорозск, Подоросск)	Падароск	Падароск	М.Клочка	1522	Ваўк.	Гродз.	Ваўкавыскі
Падарэссе, 127, Г-2	Подоресье	Падарэссе	Жыцін	Сапегі і інш. па кн.Гальшанскіх	1588	Мен.	Мін.	Старадарожскі
Падбельск, 133, А-2	Подбельск		Падбельск	А.Ваганаўскі		Бель.	Польшча	
Падбярэззе, 106, В-1	Подберезье (Подбережье)		Падбярэззе	Шл.	1501	Віл.	Літва	
Падбярэззе, 119, А-1	Подберезье	Падбярэззе	Падбярэззе	Падбярэзскія	1399	Арш.	Віц.	Талачынскі
Паддуб, 110, А-3	Поддуб	Паддуб'е	Паддубы		1592	Віц.	Віц.	Віцебскі
Паддубе, 114, Г-2	Поддубе (Подубе)	не існуе	Паддубе	Шл.	1567	Лід.	Гродз.	Воранаўскі
Падзельсна, 134, В-2	Подельсна	не існуе	Кобрын	Дзярж.	1597	Бер.	Брэсц.	Пружанскі
Падзенна, 134, Г-4	Подзенно	Падзяменне	Кобрын	Дзярж.	1597	Бер.	Брэсц.	Кобрынскі
Падзерка, 126, А-1	Падзерка	Падазернае	Койданава	М.Ю.Радзівіл па Гаштаўтах	1588	Мен.	Мін.	Стаўбцоўскі
Падзерня, 120, Б-3	Подерня		Падзерня		1607	Мсц.	РФ	
Падзітва, 114, В-3	Поддитва	По дзітва	Падзітва	Шл.	1567	Лід.	Гродз.	Воранаўскі
Падлессе, 125, Г-4	Подлесье (Подлешаны)	Вялікае Падлессе	Ляхавічы	Дзярж. па Гаштаўтах	1561	Нав.	Брэсц.	Ляхавіцкі
Падлессе, 133, Г-4	Подлесье	да 1976 Падлессе	Дзямянічы	Ю.Ілініч	1587	Бер.	Брэсц.	Камянецкі
Падліпяны, 133, Д-2			Берасце	Дзярж.		Бер.	Польшча	
Падмажка, 126, Д-2	Подмаже	да 1961 Падмажжа	Макраны	Глябовічы і інш.	1598	Нав.	Мін.	Капыльскі
Падневічы, 116, Г-2	Падневичи	Падневічы			1600	Мен.	Мін.	Валожынскі
Падольцы, 106, В-4	Подольцы	Падольцы	Тракінікі	Шл.	1549	Ашм.	Гродз.	Астравецкі
Падражанка, 124, А-2	Подрожанка	не існуе	Ражанка	Пацы	1599	Лід.	Гродз.	Шчучынскі
Падрукша, 102, Д-1	Подрукше	не існуе			1626	Брас.	Віц.	Браслаўскі
Падрэчча, 128, В-3	Подречье	Падрэчча	Бабруйск	Дзярж.	1584	Рэч.	Маг.	Кіраўскі
Падсадскае, 126, В-3	Подсадское	Падсадскія	Магільная	Пацы	1602	Мен.	Мін.	Уздзенскі
Падселле, 129, В-1	Подселье	Падсёлы	Азяраны	Прав. царква	1593	Рэч.	Маг.	Кіраўскі
Падчобутавічы,123, Б-2	Подчобутовичи	Пачобуты	Падчобутавічы	Шл.	1567	Гар.	Гродз.	Бераставіцкі
Падшыйка?,118, А-3	Подшийка (Подшичайна)	не існуе	Худава	Д.Сапега, М.Курч і інш.	1562	Арш.	Мін.	Крупскі
Падэйкі, 114, Г-2	Подейки	Падэйкі	Падэйкі	Шл.	1567	Лід.	Гродз.	Воранаўскі
Паедупе, 114, Б-3	Поедупе (Поюдупь)		Паедупе	Шл.	1567	Лід.	Літва	
Пажарышчы, 116, В-2	Пожарищи (Пожарище, Пожарыщи)	Пажарышча	Пажарышчы	Шл.	1567	Мен.	Мін.	Маладзечанскі
Пажэжын, 143, А-2	Пожежино	Пажожын	Пажэжын	Шл.	1525	Бер.	Брэсц.	Маларыцкі
Паздзерычы, 126, В-1	Паздеричи	Падзерычы	Свержань	Осцікі і Уралеўскія	1568	Нав.	Мін.	Стаўбцоўскі
Пазнякі, 116, В-3	Позняки	Пазнякі	Дзяксняны	Я.Гайка і інш.	1582	Мен.	Мін.	Маладзечанскі
Пакалічы, 139, А-2	Покаличи	Пякалічы	Бабруйск	Дзярж.	1562	Рэч.	Гом.	Жлобінскі
Пакалюбічы, 140, В-4	Поколюбичи (Покалевичи)	Пакалюбічы	Гомей	Дзярж.	1560	Рэч.	Гом.	Гомельскі
Палажэвічы, 127, Д-4	Положевичи	Палажэвічы	Вольніца	Прав. царква	1566	Нав.	Мін.	Старадарожскі
Паланая, 125, А-3	Полоная (Полоное)	Паланая	Паланая	Юрагі і Калантаі	1428	Нав.	Гродз.	Карэліцкі
Паланіца, 120, Д-4	Полоница	Паланіца	Крычаў	Дзярж.	1534	Мсц.	Маг.	Крычаўскі
Палацічы, 134, Г-2	Полатичи	Паляцічы	Кобрын	Дзярж.	1597	Бер.	Брэсц.	Кобрынскі
Палачаны, 116, Б-2	Полочаны	Палачаны	Палачаны	С.Глябовіч і інш.	1434	Ашм.	Мін.	Маладзечанскі
Палашкі, 114, В-3	Полашки	Палашкі	Радунь	Дзярж.	1558	Лід.	Гродз.	Воранаўскі
Палашыцы, 120, А-2	Полошицы	Палішына	Горы	Спадчыннікі кн.Талачынскага	1599	Арш.	Маг.	Горацкі
Палессе, 107, Б-1	Полесье	Палессе	Палессе	Шл.	1567	Ашм.	Віц.	Пастаўскі
Палессе, 118, Б-4	Полесье	Старое Палессе	Дудаковічы	А.Гарнастай па кн. Горскіх	1541	Арш.	Маг.	Круглянскі

Назвы населеных пунктаў, змешчаныя на Генеральнай карце. Нумар старонкі і індэкс (літара і лічба)	Назвы паводле крыніц	Сучасныя назвы	Да якога маёнтка належала	Уладанне на 1567 г.	Першае упамінанне	Павет ВКЛ, краіна на 1567 г.	Сучасная прыналежнасць вобласць	раён
Палессе, 130, Г-3	Полесье (Полешаны)	Палессе	Чачэрск	Дзярж.	1503	Рэч.	Гом.	Чачэрскі
Паліканы, 102, Г-1	Полеканы, Поликаны	не існуе		Дзярж. (лен)	1567	Брас.	Віц.	Браслаўскі
Паліцы, 144, В-3	Полицы		Камень Кашырскі	Кн. Л.Сангушка	1571	Вал.	Украіна	
Палічна, 133, Б-3			Камянец	Дзярж.		Бер.	Польшча	
Палкі, 129, Б-4	Палки	Палкі	Нов. Быхаў	Г.Хадкевіч па Гаштаўтах	1587	Арш.	Маг.	Быхаўскі
Палова, 105, В-2	Полова	Палова	Усвят	Дзярж.	1571	Віц.	Віц.	Гарадоцкі
Паложына, 118, Д-2	Положино (Положыно, Положаны)	Паложына	Божына	Нарушэвічы і інш.	1499	Мен.	Мін.	Бярэзінскі
Паложына, 118, Д-2	Положино (Положыно)	не існуе	Паложына	Шл.	1516	Мен.	Мін.	Бярэзінскі
Палонка, 123, Г-4	Полонка	Палонка	Палонка	Трызны	1505	Ваўк.	Гродз.	Свіслацкі
Палонка, 125, Б-1	Полонка (Полоньск)	Вялікая Палонка	Палонка	Я.Пясецкі	1553	Слон.	Гродз.	Дзятлаўскі
Палонка, 125, В-4	Полонка	Паланэчка	Палонка	С.Глябовіч	1428	Нав.	Брэсц.	Баранавіцкі
Палонка, 125, Г-1	Полонка (Полоная)	Палонка	Палонка	Кн. Р.Сангушка	1528	Слон.	Брэсц.	Баранавіцкі
Палонна, 110, Г-1	Полоное (Полоная)	не існуе	Палонна	Сапегі, кн. Друцкія-Любецкія і інш.	1446	Арш.	Віц.	Сенненскі
Палоны Груд, 134, Б-4		не існуе	Палоны Груд	Шл.		Бер.	Брэсц.	Пружанскі
Палоскі, 142, А-4	Полоски		Берасце	Дзярж.	1566	Бер.	Польшча	
Палубнікі, 114, Д-4	Полубники	Палубнікі	Палубнікі	Шл.	1567	Лід.	Гродз.	Лідскі
Палугосевічы, 137, Г-3	Полугосевичи	не існуе	Петрыковічы	Кн. Слуцкія	1594	Маз.	Гом.	Жыткавіцкі
Палуж, 130, В-4	Полуж (Палуж)	Палуж 1	Палуж	Дзярж. (лен)	1567	Рэч.	Маг.	Краснапольскі
Палужжа, 125, Б-3	Полужье	Палужжа	Палужжа	Зенкавічы і інш.	1493	Нав.	Гродз.	Карэліцкі
Палуйкавічы, 119, Г-3	Полуйковичи	Палыкавічы	Магілёў	Дзярж.	1560	Арш.	Маг.	Магілёўскі
Палуш, 106, Д-3	Палуш	Палушы	Палуш	Шл.	1546	Ашм.	Гродз.	Астравецкі
Палуянавічы, 123, В-2	Полуяновичи	да 1979 Палыянаўцы	Палуянавічы	Шл.	1567	Гар.	Гродз.	Бераставіцкі
Палуянкі, 123, Г-4	Полуянки (Полуянковичи)	Палуянкі	Палуянкі	Шл.	1567	Ваўк.	Гродз.	Свіслацкі
Пальшчызна, 110, Г-3	Польщизна	не існуе	Межава	Я.Сіняўскі па Глябовічах	1607	Арш.	Віц.	Аршанскі
Палюбічы, 142, Б-3	Полюбичи		Гарадзішча	С.Нарушэвіч і Д.Пац	1416	Бер.	Польшча	
Палюдава, 119, А-2	Палюдово (Людов)	Старое Палюдава	Падбярэззе	Падбярэзскія	1541	Арш.	Віц.	Талачынскі
Палюдавічы, 103, Г-2	Полюдовичи	Палюдавічы	Палюдавічы	Прав. царква і шл.	1552	Пол.	Віц.	Полацкі
Палюды, 115, Б-3	Полюды	Палуды	Гальшаны	Спадчыннікі кн.Гальшанскіх	1602	Ашм.	Гродз.	Ашмянскі
Палюнцы, 113, Б-2	Полюнцы		Палюнцы	Шл.	1567	Гар.	Літва	
Палянінавічы, 129, В-4	Полениновичи	Палянінавічы	Нов. Быхаў	Г.Хадкевіч па Гаштаўтах	1587	Арш.	Маг.	Быхаўскі
Палянічы, 125, Г-3	Поленичи	Палянічыцы	Стваловічы	Кн. Чартарыйскія	1580	Нав.	Брэсц.	Баранавіцкі
Паляны, 106, В-3	Паляны	Паляны	Паляны	Кішкі па Радзівілах	1545	Ашм.	Гродз.	Астравецкі
Паляны, 107, Г-1	Паляны	Паляны	Паляны	Кат. царква	1436	Ашм.	Гродз.	Смаргонскі
Паляны, 115, А-3	Паляны	Паляны	Паляны	С.Роскі	1553	Ашм.	Гродз.	Ашмянскі
Паляны, 116, Б-2	Паляны	Паляны	Паляны	Шл.	1559	Ашм.	Мін.	Маладзечанскі
Паляцічы, 133, Д-4	Полятичи		Берасце	Дзярж.	1566	Бер.	Польшча	
Паляшаны, 104, Г-4	Полешаны Большие и Малые	Палешына	Азярышча	Дзярж.	1571	Віц.	Віц.	Гарадоцкі
Памош, 107, В-2	Помош	Памошша	Кабыльнік	Кн. С.Збаражскі і кн.Л.Сангушка	1551	Ашм.	Мін.	Мядзельскі
Панары, 115, А-4	Понары (Поныры)	Панара	Панары	Шл.	1559	Ашм.	Гродз.	Смаргонскі
Панача, 114, В-2	Поначa		Панача	Шл.	1567	Лід.	Літва	
Панача, 125, Д-4	Поначa	Панача	Клецк	М.К.Радзівіл	1577	Нав.	Мін.	Клецкі
Паніжаны, 107, Д-1	Понижаны (Поньжаны)	Паніжаны	Паніжаны	Шл.	1497	Ашм.	Гродз.	Смаргонскі
Паніззе, 109, А-3	Понизье	Паніззе	Паніззе	Шл.	1547	Пол.	Віц.	Бешанковіцкі
Паніззе, 116, А-1	Понизе	не існуе	Валожын	Дзярж. па Гаштаўтах	1470	Ашм.	Мін.	Валожынскі
Паніззе, 116, В-1	Понизье (Понизцы, Понижаны)	Паніззе	Паніззе	Кн. Свірскія і Есманы	1549	Ашм.	Гродз.	Смаргонскі
Панізоў, 103, В-1	Понизов (Понивзов)	Панізова	Друя	Кн. Масальскія	1552	Пол.	Віц.	Мёрскі
Паніквы, 133, Г-2		Паніквы				Бер.	Брэсц.	Камянецкі
Панкі, 119, А-2	Панки (Папки)	не існуе	Стараселле	Спадчыннікі кн.Талачынскага	1591	Арш.	Віц.	Аршанскі
Панкі, 135, А-2	Панки	Панкі	Івацэвічы	Г.Кімбулатавіч і інш.	1600	Слон.	Брэсц.	Івацэвіцкі
Панкратава?, 104, Б-1	Панкратова	да 1944 Панкратава	Нешчарда	Дзярж.	1570	Пол.	Віц.	Расонскі
Панкратавічы, 126, Г-1	Панкратовичи	Панкратавічы	Клецк	М.К.Радзівіл	1552	Нав.	Мін.	Клецкі
Панкратавічы, 128, Д-4	Панкратовичи	Панкратавічы	Бабруйск	Дзярж.	1567	Рэч.	Маг.	Бабруйскі
Пантусавічы, 115, Д-3	Пантусовичи	Пантусавічы	Любча	Кішкі	1601	Нав.	Гродз.	Навагрудскі
Панькавічы, 118, А-4	Паньковичи	Панькавічы	Бобр	Я.Хадкевіч	1573	Арш.	Віц.	Талачынскі
Панькі, 131, В-1	Паньки	да 1965 Панькі	Крычаў	Дзярж.	1604	Мсц.	Маг.	Касцюковіцкі
Панюшкавічы, 128, Г-2	Панюшковичи	Панюшкавічы	Бабруйск	Дзярж.	1592	Рэч.	Маг.	Бабруйскі
Панядзеле, 114, Б-3	Понеделе		Панядзеле	Шл.	1567	Лід.	Літва	
Панямонь, 123, А-3	Понемоне	да 1980-х Панямунь	Горадна	Дзярж.	1558	Гар.	Гродз.	Гродзенскі
Панямунцы, 124, А-4	Понемунцы	Панямонцы	Збляны	М.Ю.Радзівіл	1572	Лід.	Гродз.	Лідскі
Панятычы, 116, А-3	Понятичи	не існуе	Панятычы	Осцікі	1540	Мен.	Мін.	Вілейскі
Панятычы, 135, Д-4	Понячичи	Паняцічы	Пінск	Дзярж.	1552	Пін.	Брэсц.	Пінскі
Папарычы, 130, В-2	Папоричи (Папоровичи, Попороичи)	да 1980-х Папараткі	Прапойск	Дзярж.	1526	Рэч.	Маг.	Краснапольскі
Папельнікі, 115, Г-3		Папельнікі	Трабы		1581	Ашм.	Гродз.	Іўеўскі
Папіна, 135, Д-1	Попино (Попинск, Попина, Попиная)	Папіна	Папіна	Шл.	1552	Пін.	Брэсц.	Драгічынскі
Папішкі, 114, Б-3	Попишки		Раклішкі		1585	Лід.	Літва	
Паплаўцы, 123, В-3	Поплавцы	Паплаўцы	Паплаўцы	Хадкевічы і інш.	1567	Гар.	Гродз.	Бераставіцкі
Папова Гара, 130, Д-4	Попова Гора				1395	Расія	РФ	
Папоўцы, 129, Д-1	Поповцы	Папоўцы	Ліскі	Прав. царква	1553	Рэч.	Гом.	Рагачоўскі
Папротна, 132, Г-3	Папоротная (Папротоно)			Шл.		Дар.	Польшча	
Парадніна, 121, В-1	Пораднино (Порядніно)	Парадзіна	Мсціслаў	Дзярж.	1582	Мсц.	Маг.	Мсціслаўскі
Парасляны, 134, Б-3	Поросляне (Поросль, Поросляны)	Парасляны	Кобрын	Дзярж.	1563	Бер.	Брэсц.	Пружанскі
Парахонск, 136, Д-3	Парохонск (Порохонск, Прохонск)	Парахонск	Бобрык	М.Ю.Радзівіл	1512	Пін.	Брэсц.	Пінскі
Парошны, 136, Д-3	Порощи (Поросцы)	Паросцы	Парошны	Дзярж. (лен)	1552	Пін.	Брэсц.	Пінскі
Парфена, 124, В-2	Парфеновичи	Парфёнавічы	Парфенавічы	Кн. А.Глінскі	1567	Ваўк.	Гродз.	Мастоўскі
Парфенава, 111, Д-2	Парфено	Парфенкава	Дуброўна	Я.Глябовіч	1607	Арш.	Віц.	Дубровенскі
Парфенавічы, 108, В-1	Парфеновичи (Парфенеевичи, Парфенковичи, Пархвеновичи)	Параф'янава	Парфенавічы	Кат. царква	1460	Ашм.	Віц.	Докшыцкі
Парчэў, 142, В-2						Польшча	Польшча	
Паршчыно, 120, А-2	Парщино	Першыно	Горы	Спадчыннікі кн.Талачынскага	1599	Арш.	Маг.	Горацкі
Паршэвічы, 135, Д-4	Паршевичи (Поршевичи)	не існуе	Пінск	Дзярж.	1450	Пін.	Брэсц.	Пінскі
Пары, 145, Б-3	Пары	Парэ	Пінск	Дзярж.	1552	Пін.	Брэсц.	Пінскі
Парычы, 139, А-2	Парычи	Парычы	Бабруйск	Дзярж.	1567	Рэч.	Гом.	Светлагорскі
Парэчча, 110, Д-2		Парэчча				Арш.	Віц.	Аршанскі
Парэчча, 124, Г-4	Поречье	Парэчча	Парэчча	Нарбуты і інш.	1495	Слон.	Гродз.	Слонімскі
Парэчча, 127, В-2	Поречье	Парэчча	Парэчча	М.Ю.Радзівіл па Гаштаўтах	1468	Мен.	Мін.	Пухавіцкі
Парэчча, 135, Г-4	Поречье	Парэчча	Парэчча	Шл.	1552	Пін.	Брэсц.	Пінскі
Парэчча, 138, Б-4	Поречье	Парэчча	Глуск	Спадчыннікі кн. Гальшанскіх	1559	Нав.	Гом.	Акцябрскі
Пасвятна, 122, Д-2	Посвятна					Бель.	Польшча	
Пасека, 127, Д-3	Пасека	Пасека	Пасека	Кат. царква	1494	Нав.	Мін.	Старадарожскі
Пасінічы, 124, Д-3	Посиничи (Посеничи)	Пасінічы	Слонім	Дзярж.	1572	Слон.	Гродз.	Слонімскі
Пасолча, 114, Б-4	Посолча		Пасолча	Шл.	1567	Лід.	Літва	
Паставы, 107, Б-2	Поставы	Паставы	Паставы	Зяновічы і інш.	1414	Ашм.	Віц.	Пастаўскі
Пасталова, 134, В-4	Постолово (Постолове)	Пасталова	Кобрын	Дзярж.	1534	Бер.	Брэсц.	Бярозаўскі
Пастарына, 107, Г-1	Постарина (Подстаринье, Застарина)	Пастарыні 1	Кабыльнік	Кн. С.Збаражскі і кн.Л.Сангушка	1551	Ашм.	Гродз.	Смаргонскі
Пасудзева, 111, Д-1	Посудево	Пасуддзева	Дуброўна	Я.Глябовіч	1607	Арш.	Віц.	Дубровенскі
Пасцішы, 142, А-1						Бер.	Польшча	
Пасянічы, 136, Д-1	Посиничи (Пошеничи)	Пасянічы	Пінск	Дзярж.	1552	Пін.	Брэсц.	Пінскі

Назвы населеных пунктаў, змешчаныя на Генеральнай карце. Нумар старонкі і індэкс (літара і лічба)	Назвы паводле крыніц	Сучасныя назвы	Да якога маёнтка належала	Уладанне на 1567 г.	Першае упамінанне	Павет ВКЛ, краіна на 1567 г.	Сучасная прыналежнасць	
							вобласць	раён
Патапавічы, 145, А-1	Потаповичи	Патапавічы	Пінск	Дзярж.	1552	Пін.	Брэсц.	Іванаўскі
Паташня, 120, В-2		Паташня				Мсц.	Маг.	Дрыбінскі
Патрыкі, 134, Д-2	Патрики (Патриковичи)	Патрыкі	Кобрын	Дзярж.	1551	Бер.	Брэсц.	Кобрынскі
Патур, 114, Б-2	Потур (Потуренское)		Патур	Шл.	1567	Лід.	Літва	
Паўлава, 133, Г-2			Янаў	Кат. царква		Бер.	Польшча	
Паўлавічы, 103, Д-1	Павловичи	да 1980-х Паўлавічы		Дзярж. (лен)	1552	Пол.	Віц.	Мёрскі
Паўлавічы, 110, А-2	Павловичи	Паўлавічы	Паўлавічы		1607	Віц.	Віц.	Віцебскі
Паўлавічы, 118, Б-4	Павловичи	Паўлавічы	Цяцерын	Спадчыннікі кн.Мсціслаўскіх	1522	Арш.	Маг.	Круглянскі
Паўлавічы, 124, В-4	Павловичи	Паўлавічы	Парэчча	Нарбуты і інш.	1577	Слон.	Гродз.	Слонімскі
Паўлавічы, 128, Г-4	Павловичи	Паўлавічы	Бабруйск	Дзярж.	1595	Рэч.	Маг.	Кіраўскі
Паўлавічы, 131, А-1	Павловичи	Паўлавічы	Крычаў	Дзярж.	1584	Мсц.	Маг.	Клімавіцкі
Паўлавічы, 134, В-4	Павловичи	Лаўлавічы	Блудзень	Дзярж.	1562	Бер.	Брэсц.	Бярозаўскі
Паўлаўшчына, 124, Г-1	Павловщина	Паўлаўшчына	Паўлаўшчына	Шл.	1567	Ваўк.	Гродз.	Ваўкавыскі
Паўлікоўшчына, 125, Д-4	Павликовщина	да 1972 Паўлюкоўшчына	Ляхавічы	Дзярж. па Гаштаўтах	1535	Нав.	Брэсц.	Ляхавіцкі
Паўлішкі, 123, Г-3	Павлишки	Паўлюшкі	Вял. Бераставіца	Хадкевічы	1566	Гар.	Гродз.	Бераставіцкі
Паўтаранавічы, 136, Д-1	Пулторановичи	Паўтаранавічы	Пінск	Дзярж.	1552	Пін.	Брэсц.	Пінскі
Пахабавічы, 126, Г-1	Похабовичи	Альбянка (да 1964 Пахабаўшчына)	Нясвіж	М.К.Радзівіл і Солтаны	1587	Нав.	Мін.	Нясвіжскі
Пахнава, 120, Г-2	Пахново	Пухнава	Магілёў	Дзярж.		Арш.	Маг.	Чавускі
Паходавічы, 120, Д-2	Походовичи	да 1968 Пахадавічы	Магілёў	Дзярж.	1578	Арш.	Маг.	Чэрыкаўскі
Пахомавічы, 109, Г-2	Пахомовичи	Пахомлевічы	Боліна	С.Гамшэй і інш.	1443	Пол.	Віц.	Лепельскі
Пацаўшчына, 124, Б-4	Пацевщизна (Пацовский, Пацевичи, Пацовичи)	Пацаўшчына	Вязавец	Я.Сіняўскі па Глябовічах і інш.	1566	Слон.	Гродз.	Дзятлаўскі
Пацейкі, 126, Г-2	Потеки (Потейковичи)	Пацейкі	Пацейкі	Кн. Вішнявецкія	1554	Нав.	Мін.	Капыльскі
Пацкава, 120, В-3	Пацково (Пацков)	Пацкава	Пацкава	Спадчыннікі кн.Мсціслаўскага	1557	Мсц.	Маг.	Мсціслаўскі
Пацуі, 123, Г-3	Пацуи	Пацуі	Пацуі	Шл.	1506	Ваўк.	Гродз.	Свіслацкі
Пачаевічы, 109, Г-3	Почаевичи	Пачаевічы	Пачаевічы	Кн. Лукомскія	1520	Арш.	Віц.	Чашніцкі
Пачапаў, 125, В-2	Почепов	Пачапава	Пачапаў	І.Кміта	1428	Нав.	Брэсц.	Баранавіцкі
Пашкава, 110, А-2	Пашково	не існуе	Пашкава		1572	Віц.	Віц.	Віцебскі
Пашкава, 110, Г-3	Пашково	Пашкава	Пашкава	Шл.	1565	Арш.	Віц.	Сенненскі
Пашуцічы, 124, Г-1	Пашутичи	Пасуцічы			1530	Ваўк.	Гродз.	Зэльвенскі
Пекалавічы, 105, Д-2	Пекаловичи	Пянкловічы	Пекалавічы	Дзярж.	1596	Віц.	Віц.	Віцебскі
Пекалін, 117, Г-3	Пекалин (Поколин)	Пекалін	Смалявічы	Шл.	1558	Мен.	Мін.	Смалявіцкі
Пелішчава, 134, Г-1		Пелішча				Бер.	Брэсц.	Камянецкі
Пеляка, 106, Б-4	Пелека	Пеляка	Пеляка	Шл.	1567	Ашм.	Віц.	Пастаўскі
Пеляса, 114, Г-3	Пелеса	не існуе	Пеляса	Юндзілы і інш.	1503	Лід.	Гродз.	Воранаўскі
Пеляса, 114, Г-3	Пеляса	Пеляса	Радунь	Дзярж.	1558	Лід.	Гродз.	Воранаўскі
Перабродцзе, 102, В-3	Перебродье	Перабродцзе	Браслаў	Дзярж.	1580	Брас.	Віц.	Мёрскі
Перабродцзе, 146, В-2						Пін.	Украіна	
Перабродьі, 110, В-1	Переброды	да 1980-х Перабродьі	Сянно	Спадчыннікі кн. Сенскага	1609	Віц.	Віц.	Сенненскі
Перавалка, 113, Г-3	Перевалка	Прывалкі	Перавалка	Дзярж.	1517	Гар.	Гродз.	Гродзенскі
Перавалока, 124, Д-3	Переволока	Старая Перавалока	Слонім	Дзярж.	1526	Слон.	Гродз.	Слонімскі
Перавалочня, 119, А-1	Переволочна	Пярэвалачня	Падбярэззе	Падбярэзскія	1541	Арш.	Віц.	Талачынскі
Перагаліны, 142, Б-2	Перегалины		Перагаліны	Шл.	1493	Бер.	Польшча	
Перадол, 108, Б-3	Передоль (Передолы, Передолое)	Перадолы	Перадол	Корсакі і інш.	1552	Пол.	Віц.	Глыбоцкі
Перакладавічы, 129, А-3	Перекладовичи (Прикладовичи)	Перакладавічы	Магілёў	Дзярж.	1560	Арш.	Маг.	Быхаўскі
Peралая, 114, Б-1	Перелая (Прелая)		Пералая		1387	Тр.	Літва	
Пералом, 113, Г-2	Перелом	Пералом	Пералом	Дзярж.	1522	Гар.	Гродз.	Гродзенскі
Перапечычы, 114, Д-4	Перепечычы (Перепечы, Перепечин)	Перапечыца	Перапечычы	Шл.	1559	Лід.	Гродз.	Лідскі
Перарось, 112, А-2	Перерось				1590	Гар.	Польшча	
Перароў, 147, А-2	Переров	Перароў	Тураў	Кн. К.Астрожскі	1395	Пін.	Гом.	Жыткавіцкі
Перасека, 118, А-2	Пересека	Двор-Пярэсіка	Худава	Д.Сапега, М.Курч і інш.	1546	Арш.	Мін.	Крупскі
Перасудавічы, 135, В-1	Пересудовичи	Перасудавічы	Перасудавічы		1586	Слон.	Брэсц.	Бярозаўскі
Ператокі, 126, Б-1	Перетоки	Ператокі	Свержань	Осцікі і Уралеўскія	1587	Нав.	Мін.	Стаўбцоўскі
Ператрутавічы, 139, Г-1	Перетрутовичи	не існуе	Глуск Пагарэлы	Я.Хадкевіч	1442	Маз.	Гом.	Калінкавіцкі
Пераход, 142, Б-4			Вішніцы	П.Сапега		Бер.	Польшча	
Пераходзічы, 146, Г-2	Переходичи (Преходы)		Пінск	Дзярж.	1529	Пін.	Украіна	
Перацяткі, 116, Д-3	Перетятки	Перацяткі	Койданава	М.Ю.Радзівіл па Гаштаўтах	1589	Мен.	Мін.	Дзяржынскі
Перка, 149, Г-4	Перка	Піркі	Брагін	Кн.Вішнявецкія	1571	Кіеў.	Гом.	Брагінскі
Перкавічы, 142, А-4			Ворцель	Багавіціны		Бер.	Польшча	
Перстунь, 113, Д-2	Перстунь	Перстунь	Горадна	Дзярж.	1558	Гар.	Гродз.	Гродзенскі
Перхавічы, 125, В-1	Перховичи	Перхавічы	Люшнева	М.Сапега і А.Цеханавецкі	1599	Слон.	Брэсц.	Баранавіцкі
Пескавічы, 120, Д-4	Песковичи (Пескевичи)	Песькавічы	Крычаў	Дзярж.	1572	Мсц.	Маг.	Крычаўскі
Петакі, 124, В-1	Петаки	Петакі	Ваўкавыйск	Дзярж.	1593	Ваўк.	Гродз.	Ваўкавыскі
Петкавічы, 126, А-3	Петковичи	Петкавічы	Койданава	М.Ю.Радзівіл па Гаштаўтах	1588	Мен.	Мін.	Дзяржынскі
Петрашэвічы, 123, В-2	Петрашевичи (Петрашовщина)	не існуе	Петрашэвічы	Шл.	1567	Гар.	Гродз.	Бераставіцкі
Петрашэвічы, 126, А-3	Петрашевичи	Летрашэвічы	Койданава	М.Ю.Радзівіл па Гаштаўтах	1589	Мен.	Мін.	Дзяржынскі
Петрыкавічы, 138, Д-3	Петриковичи (Петриков, Петрыков)	Петрыкаў	Петрыковічы	Кн. Слуцкія	1506	Маз.	Гом.	Петрыкаўскі
Петухова, 124, Г-1	Петухово (Подухово)	не існуе	Петухова	С.Клочка і інш.	1553	Ваўк.	Гродз.	Ваўкавыскі
Пешча, 143, В-2						Польшча	Украіна	
Піанкі, 120, А-1	Пианки	Вішня (да 1959 П'янькава)	Горы	Спадчыннікі кн.Талачынскага	1599	Арш.	Маг.	Горацкі
Півашы, 137, А-3	Пивоши	Півашы	Слуцк	Кн. Слуцкія	1566	Нав.	Мін.	Салігорскі
Пілілава, 120, А-1	Пилипово	Філіпава	Горы	Спадчыннікі кн.Талачынскага	1599	Арш.	Маг.	Горацкі
Піліпавічы, 129, Г-1	Пилиповичи	не існуе			1553	Рэч.	Гом.	Рагачоўскі
Піліпавічы, 134, Д-1	Пилиповичи	Піліпавічы			1582	Бер.	Брэсц.	Жабінкаўскі
Піліпавічы, 138, Г-3	Пилиповичи (Филиповичи)	Філіпавічы	Мазыр	Дзярж.	1552	Маз.	Гом.	Петрыкаўскі
Пількавічы, 110, Г-2	Пильковичи (Пильково)	Пількавічы	Пількавічы	Кн. А.Сангушка і інш.	1556	Арш.	Віц.	Сенненскі
Пілюны, 114, Г-3	Пилюны	не існуе	Радунь	Дзярж.	1558	Лід.	Гродз.	Воранаўскі
Пінкавічы, 136, Д-1	Пинковичи	Пінкавічы	Пінкавічы		1565	Пін.	Брэсц.	Пінскі
Пінск, 136, Д-1	Пинск (Пиньск)	Пінск	Пінск	Дзярж.	1097	Пін.	Брэсц.	Пінскі
Пінчычы, 124, Б-4	Пинчичи	Пенчыцы	Здзяцель	Кн. К.Астрожскі	1580	Слон.	Гродз.	Дзятлаўскі
Піпіраўцы, 124, А-3	Пипировцы	Папераўцы	Турэйск	Дзярж.	1561	Лід.	Гродз.	Лідскі
Пірагова, 120, Г-4	Пирогово	Пірагова	Пірагова		1508	Мсц.	Маг.	Мсціслаўскі
Пірковічы, 135, Д-1	Пирковичи	Пярковічы	Пірковічы	Дзярж. (лен)	1557	Пін.	Брэсц.	Драгічынскі
Пірлева, 132, Б-4	Перлиево (Пирлево)			Шл.		Дар.	Польшча	
Пірошычы, 109, Г-2	Пирошычи (Перошичи, Перешичи, Пирошичи)	не існуе	Пірошычы	Кн. Лукомскія і інш.	1542	Арш.	Віц.	Чашніцкі
Пірэявічы, 140, А-2	Пиреевичи (Пыреевичи)	Пірэвічы	Гомей	Дзярж.	1527	Рэч.	Гом.	Жлобінскі
Пісаравічы, 137, В-4		Пісаравічы				Нав.	Мін.	Салігорскі
Пласток, 138, А-1	Пласток	Пласток		Прав. царква	1566	Нав.	Мін.	Любанскі
Плаўск, 124, Г-3	Плавск (Плавское)	Плаўскія	Плаўск	Шл.	1561	Слон.	Гродз.	Слонімскі
Плаўскае, 123, А-3	Плавское	Плавы	Горадна	Дзярж.	1558	Гар.	Гродз.	Гродзенскі
Плёса, 140, В-4	Плесо	Плёсы	Гомей	Дзярж.	1560	Рэч.	Гом.	Гомельскі
Плёсавічы, 139, А-3	Плесовичи (Плисовичи)	Плесавічы	Рагачоў	Дзярж.	1440	Рэч.	Гом.	Жлобінскі
Плёсы, 128, Д-4	Плесы	Плёсы	Бабруйск	Дзярж.	1592	Рэч.	Маг.	Бабруйскі
Плехаў, 125, В-1	Плехов (Плехово)	не існуе			1558	Слон.	Гродз.	Дзятлаўскі
Плешчаніцы, 117, А-2	Плещеницы (Плещиничи, Плешчыничи)	Плешчаніцы	Плешчаніцы	Кн. Саламярэцкія	1492	Мен.	Мін.	Лагойскі
Плешчычы, 116, Б-4	Плещичи	Пляшчаны	Трусавічы	Кат. царква	1500	Мен.	Мін.	Вілейскі

Назвы населеных пунктаў, змешчаныя на Генеральнай карце. Нумар старонкі і індэкс (літара і лічба)	Назвы паводле крыніц	Сучасныя назвы	Да якога маёнтка належала	Уладанне на 1567 г.	Першае упамінанне	Павет ВКЛ, краіна на 1567 г.	Сучасная прыналежнасць	
							вобласць	раён
Плешычы, 119, В-3	Плещичи (Плещычы, Плещицы)	Плошчыцы	Магілёў	Дзярж.	1522	Арш.	Маг.	Шклоўскі
Пліна, 108, А-4	Плина (Плино)	Пліна	Пліна	Корсакі і інш.	1509	Пол.	Віц.	Ушацкі
Пліса, 108, А-3	Плиса	Пліса	Пліса	Корсакі і інш.	1507	Пол.	Віц.	Глыбоцкі
Пліса, 117, В-3	Плиса	Пліса	Смалявічы	М.Ю.Радзівіл	1584	Мен.	Мін.	Смалявіцкі
Плісы, 110, Б-2	Плисы	Плісы	Астроўна	Сапегі	1597	Віц.	Віц.	Бешанковіцкі
Плонка, 122, Г-2	Плонка					Бель.	Польшча	
Плоскае, 134, Д-3	Плоское	Плоскае	Кобрын	Дзярж.	1597	Бер.	Брэсц.	Кобрынскі
Плотніца, 146, А-1	Плотница	Плотніца	Плотніца	Дзярж. (лен)	1548	Пін.	Брэсц.	Столінскі
Плохаў, 150, Г-2	Плохов		Любеч	Дзярж. па Гаштаўтах	1508	Кіеў.	Украіна	
Плохаў, 150, Г-2	Плохов				1508	Расія	Украіна	
Плошчава, 136, Д-2	Площево	Плошчава	Пінск	Дзярж.	1552	Пін.	Брэсц.	Пінскі
Плюса, 102, Б-2	Плюса	Плюсы	Плюса		1610	Брас.	Віц.	Браслаўскі
Плясевічы, 126, Г-2	Плесевичи	Пляшэвічы	Салтанава Гаць	І.Солтан	1587	Нав.	Мін.	Нясвіжскі
Пнюхі, 135, Г-3	Пнюхи (Пнюхи Великие)	да 1980-х Пнюхі	Пінск	Дзярж.	1566	Пін.	Брэсц.	Іванаўскі
Побалава, 129, Д-1	Поболово	Побалава	Ціхінічы	Зянковічы	1553	Рэч.	Гом.	Рагачоўскі
Погіры, 115, А-2	Погиры	Погіры	Погіры	Шл.	1567	Ашм.	Гродз.	Ашмянскі
Погіры, 124, А-4	Погиры (Погири)	Погіры	Здзяцель	Кн. К.Астрожскі	1580	Слон.	Гродз.	Дзятлаўскі
Подзітва, 114, Г-3	Подитва	Подзітва	Радунь	Дзярж.	1558	Лід.	Гродз.	Воранаўскі
Пожанькі, 109, В-4	Поженки	Пожанькі	Сянно	Спадчыннікі кн. Сенскага	1545	Віц.	Віц.	Сенненскі
Покаршава, 127, Г-1	Покоршево	Покрашава	Покаршава	Шл.	1535	Нав.	Мін.	Слуцкі
Покасіна, 115, Г-1	Покосино	Вялікая Показь	Ліпнішкі	Дзярж. па Гаштаўтах	1560	Ашм.	Гродз.	Іўеўскі
Полава, 102, Д-2	Полово (Полавь)	Полава	Полава	Зяновічы	1553	Ашм.	Віц.	Пастаўскі
Поланск, 124, Д-2	Полонско (Полоньско)	Поланск	Поланск	Дзярж. (лен)	1550	Ваўк.	Брэсц.	Пружанскі
Полаўцы, 133, В-3	Половцы		Берасце	Дзярж.	1566	Бер.	Польшча	
Полацк, 103, Г-4	Полоцк (Полтеск)	Полацк	Полацк	Дзярж.	862	Пол.	Віц.	Полацкі
Полеўцы, 114, Д-1	Полевцы	Пелеўцы	Астрына	Дзярж.	1588	Лід.	Гродз.	Шчучынскі
Полцева, 110, А-1	Полтево	Полцева	Полцева		1572	Віц.	Віц.	Шумілінскі
Помедзь, 114, Г-3	Помедь	Помедзь	Радунь	Дзярж.	1558	Лід.	Гродз.	Воранаўскі
Поравічы, 116, Б-3	Поровичи	Поравічы	Карсакавічы	Кн. М.Масальскі па Корсаках	1582	Мен.	Мін.	Маладзечанскі
Поразава, 123, Д-4	Порозово (Порозов)	Поразава	Поразава	Дзярж.	1460	Ваўк.	Гродз.	Свіслацкі
Порплішча, 108, В-1	Порплище	Порплішча	Порплішча	Зяновічы	1529	Ашм.	Віц.	Докшыцкі
Поўбераг, 115, Д-2	Полберег	Поўбераг	Поўбераг	М.Ю.Радзівіл	1428	Нав.	Гродз.	Навагрудскі
Поўкацічы, 135, Д-4	Полкотичи	Поўкацічы	Поўкацічы	Прав. царква	1580	Пін.	Брэсц.	Іванаўскі
Поўлака, 114, Г-3	Повлока	Повалака	Радунь	Дзярж.	1558	Лід.	Гродз.	Воранаўскі
Поўхава, 145, А-4	Полхово (Повхово)	Полхава	Поўхава	Шл.	1567	Пін.	Брэсц.	Пінскі
Почапава, 136, Д-1	Почапово (Почопов)	Почапава	Почапава	Я.Роскі	1559	Пін.	Брэсц.	Пінскі
Праважа, 114, Г-2	Провожа	Праважа	Праважа		1584	Лід.	Гродз.	Воранаўскі
Прадашэвічы, 127, В-4	Продашевичи (Прудошевичи)	Пратасевічы	Глуск Пагарэлы	Я.Хадкевіч і інш.	1513	Мен.	Маг.	Асіповіцкі
Празарокі, 108, А-3	Прозороки	Празарокі	Празарокі	Дзярж. (лен)	1524	Пол.	Віц.	Глыбоцкі
Празнікі, 123, Д-4	Празники	Празнікі	Грынкі	Хадкевічы	1559	Ваўк.	Гродз.	Свіслацкі
Прайлейкі, 113, Г-2	Пшейлейки	Пралейкі	Горадна	Дзярж.	1558	Гар.	Гродз.	Гродзенскі
Прапойск, 130, Б-2	Пропойск (Пропоеск, Пропошеск, Пропостьско)	Слаўгарад	Прапойск	Дзярж.	1136	Рэч.	Маг.	Слаўгарадскі
Праскурні, 140, А-1	Проскурни (Проскурня, Праскурники)	Праскурні	Стрэшын	Кат. царква	1500	Рэч.	Гом.	Жлобінскі
Прасмыкі, 132, Г-4	Просмыки			Шл.		Дар.	Польшча	
Прасняки, 126, Г-4	Пресняки	Праснакі	Грэск	Дзярж.	1590	Нав.	Мін.	Капыльскі
Пратулін, 133, Д-3						Бер.	Польшча	
Праход, 108, Б-1	Проход	Праходы	Ваўкалата	Ю.Хадкевіч па кн.Слуцкіх	1558	Ашм.	Віц.	Глыбоцкі
Праходы, 135, Г-4		не існуе				Пін.	Брэсц.	Пінскі
Працавічы, 137, А-3	Працовичи	Працавічы	Слуцк	Кн. Слуцкія	1566	Нав.	Мін.	Слуцкі
Працкаўшчына, 115, А-3	Працковщина	Працкаўшчына	Працкаўшчына		1593	Ашм.	Гродз.	Ашмянскі
Праценовічы, 125, А-3	Претеневичи	Праценевічы	Праценевічы	Шл.	1511	Нав.	Гродз.	Карэліцкі
Пронцавічы, 116, Б-3	Пронцовичи	Пронцавічы	Карсакавічы	Кн. М.Масальскі па Корсаках	1596	Мен.	Мін.	Маладзечанскі
Простыня, 132, А-1	Простыня			Шл.		Дар.	Польшча	
Прошыцы, 127, Г-1	Прошицы	Прошчыцы	Слуцк	Кн. Слуцкія	1566	Нав.	Мін.	Слуцкі
Прудзяны, 114, Г-2	Прудяны	Прудзяны	Васілішкі	Дзярж.	1585	Лід.	Гродз.	Шчучынскі
Прудцы, 124, А-1	Прудцы	Прудцы	Савічы	Копці і інш.	1552	Лід.	Гродз.	Шчучынскі
Пружана (Дабучын), 134, Б-3	Пружана (Добучин, Добучын, Добучины, Пружаны)	Пружаны	Кобрын	Дзярж.	1561	Бер.	Брэсц.	Пружанскі
Прусавічы, 108, Д-3	Прусовичи (Присовичи, Просовичи)	Прусавічы	Прусавічы	Ю.Зяновіч па Глябовічах і інш.	1534	Мен.	Мін.	Лагойскі
Прусінава, 126, Б-2	Прусиново (Прусиновичи)	Прусінава	Магільная	Пацы	1536	Мен.	Мін.	Уздзенскі
Пруска, 134, Г-2	Пруска	Пруска	Кобрын	Дзярж.	1534	Бер.	Брэсц.	Жабінкаўскі
Прусы, 126, Г-2	Прусы	Вялікія Прусы	Капыль	Кн. Слуцкія	1543	Нав.	Мін.	Капыльскі
Прусы, 126, Г-2	Прусы	Малыя Прусы	Цімкавічы	Кн. Слуцкія	1587	Нав.	Мін.	Капыльскі
Прусы, 137, А-2	Прусы	Прусы	Слуцк	Кн. Слуцкія	1566	Нав.	Мін.	Салігорскі
Прусы, 138, А-2		Прусы				Нав.	Мін.	Старадарожскі
Прыбалавічы, 147, В-1	Прибыловичи	Прыбалавічы	Рычоў	Спадчыннікі кн. Гальшанскіх	1451	Пін.	Гом.	Лельчыцкі
Прыбар, 140, В-3		Прыбар				Рэч.	Гом.	Гомельскі
Прыбарава, 143, В-1	Приборово	Прыбарава	Ражанка	Кн.Галаўні	1561	Бер.	Брэсц.	Брэсцкі
Прыборкі, 118, Д-3	Приборки	Старыя Прыборкі	Карытніца	Шл.	1560	Арш.	Мін.	Бярэзінскі
Прыбуж, 120, В-1	Прибуж	Старое Прыбужжа	Горы	Спадчыннікі кн.Талачынскага	1604	Арш.	Маг.	Дрыбінскі
Прыбыткавічы, 141, Г-1	Прибытковичи	Прыбыткі	Гомей	Дзярж.	1560	Рэч.	Гом.	Гомельскі
Прыкладнікі, 145, Б-2	Прикладники		Пінск	Дзярж.	1552	Пін.	Украіна	
Прылепы, 117, В-2	Прилепы	Прылепы	Прылепы	Прав. царква	1512	Мен.	Мін.	Смалявіцкі
Прылукі, 116, Д-4	Прилуки	Прылукі	Прылукі	Спадчыннікі кн.Жаслаўскай	1493	Мен.	Мін.	Мінскі
Прылукі, 143, А-1	Прилуки	Прылукі	Берасце	Дзярж.	1558	Бер.	Брэсц.	Брэсцкі
Прыпеч, 103, А-3	Припишане			Шл.	1530	Пол.	РФ	
Прысна, 119, Г-3	Присно	Прысна 1	Галоўчын	Кн. Я.Мікіцініч	1568	Арш.	Маг.	Магілёўскі
Прысно, 140, Б-4	Присно (Прысно, Пресно)	Прысно	Прысно	Дзярж. (лен)	1443	Рэч.	Гом.	Веткаўскі
Прыстоі, 109, В-3	Пристои	Прыстоі	Евань	Прав. царква	1533	Пол.	Віц.	Чашніцкі
Прысынак, 126, Б-3	Присынок	Прысынак	Прысынак	Шл.	1567	Мен.	Мін.	Уздзенскі
Прыхабы, 103, В-4	Прихабы	Прыхабы	Прыхабы	Шл.	1552	Пол.	Віц.	Расонскі
Прыхабы, 110, Д-2	Прихабы	Прыхабы	Пількавічы	Кн. А.Сангушка і інш.	1594	Арш.	Віц.	Сенненскі
Прыхабы, 110, Д-2	Прихабы	не існуе	Сялец	С.Гамшэй і Л.Роскі	1442	Арш.	Віц.	Аршанскі
Прыходы, 142, А-1						Бер.	Польшча	
Прышыхвосты, 134, Д-4	Прышыхвосты (Пришифосты)	Першамайск (да 1940 Прышыхвасты)	Прышыхвосты	Шл.	1563	Бер.	Брэсц.	Драгічынскі
Псарцы, 105, Д-1	Псарцы	не існуе	Санейкавічы	Шл.	1583	Віц.	Віц.	Віцебскі
Псуя, 108, А-3	Псуя (Псуе)	Псуя	Псуя	Корсакі	1538	Пол.	Віц.	Глыбоцкі
Пугачы, 114, Д-2	Пугачи	не існуе	Астрына	Дзярж.	1588	Лід.	Гродз.	Шчучынскі
Пудзіцк, 127, А-3	Пудицк (Пудинск)	не існуе	Бакшты (Смілавічы)	Спадчыннікі Кезгайлаў	1582	Мен.	Мін.	Пухавіцкі
Пужычы, 123, А-3	Пужич (Пузево, Пузевичи)	Пужычы	Горадна	Дзярж.	1558	Гар.	Гродз.	Гродзенскі
Пужычы, 133, Г-2	Пужичи (Пужычи)	не існуе	Берасце	Дзярж. і шл.	1494	Бер.	Брэсц.	Камянецкі
Пукава, 126, Г-4	Пуково	Камсамольская (да 1964 Пукава)	Пукава	Шл.	1567	Нав.	Мін.	Капыльскі
Пуньск, 112, Б-4	Пуни				1509	Ков.	Літва	
Пурызы, 110, А-4	Пурцы	да 1980-х Пурузы	Латыгала	П.Кісель	1617	Віц.	Віц.	Віцебскі
Пустынка, 110, В-2		Пустынкі				Віц.	Віц.	Сенненскі
Пустынкі, 120, В-4	Пустынки	да 1980-х Пустынкі		Прав. царква	1500	Мсц.	Маг.	Мсціслаўскі

Назвы населеных пунктаў, змешчаныя на Генеральнай карце. Нумар старонкі і індэкс (літара і лічба)	Назвы паводле крыніц	Сучасныя назвы	Да якога маёнтка належала	Уладанне на 1567 г.	Першае упамінанне	Павет ВКЛ, краіна на 1567 г.	Сучасная прыналежнасць	
							вобласць	раён
Путкаў, 128, А-2	Путков	Пуцькава	Барацічы	Рагозы	1597	Арш.	Мін.	Бярэзінскі
Путнікі, 116, В-3	Путники	Путнікі	Дзяксняны	В.Шэмет па Пацах і інш.	1595	Мен.	Мін.	Маладзечанскі
Путрышкі, 113, Д-3	Путрышки	Путрышкі	Путрышкі	Войны	1565	Гар.	Гродз.	Гродзенскі
Путчына, 116, Д-3	Путчино	Путчына	Койданава	М.Ю.Радзівіл па Гаштаўтах	1588	Мен.	Мін.	Дзяржынскі
Пухавічы, 127, Б-3	Пуховичи	Пухавічы	Пухавічы	Кішкі па Радзівілах	1536	Мен.	Мін.	Пухавіцкі
Пухавічы, 138, Г-1	Пуховичи	Пухавічы	Пухавічы	Прав. царква	1566	Маз.	Гом.	Жыткавіцкі
Пуцавічы, 125, А-2	Пуцевичи (Пуцовичи)	Пуцэвічы	Пуцавічы	Шл.	1559	Нав.	Гродз.	Навагрудскі
Пуцілава, 117, А-1	Путилово	Пуцілава	Пуцілава	Шл.	1445	Мен.	Мін.	Лагойскі
Пуцілкавічы, 108, В-4	Путилковичи (Путилковичы)	Пуцілкавічы	Пуцілкавічы	Прав. царква	1390	Пол.	Віц.	Ушацкі
Пуцкі, 123, Г-4	Пуцки	Пуцкі	Свіслач	Я.Хадкевіч і інш.	1595	Ваўк.	Гродз.	Свіслацкі
Пуцькевічы, 120, Д-2	Пуцкевичи (Пуцьковское, Путковичи, Пучковичи, Пуцки)	Пуцькі	Магілёў	Дзярж.	1560	Арш.	Маг.	Чавускі
Пуцяцічы, 139, Г-2	Путятичи	не існуе	Пуцяцічы	Храбтовічы і інш.	1552	Маз.	Гродз.	Калінкавіцкі
Пушкары, 113, Д-2	Пушкари	Пушкары	Пушкары	Шл.	1567	Гар.	Гродз.	Гродзенскі
Пчыч, 116, Д-4	Птич (Бчыч)	Пціч	Тарасава		1491	Мен.	Мін.	Мінскі
Пыра, 113, Д-4	Пыра	Пыра	Пыра	Шл.	1555	Гар.	Гродз.	Гродзенскі
Пырашава, 126, Б-4	Пырашево (Пырешово, Пырышово, Порошово)	Пырашава	Пырашава	Корсакі і інш.	1511	Мен.	Мін.	Уздзенскі
Пыхоўчычы, 123, Б-3	Пыховчичи	Пыхоўчыцы	Горадна	Дзярж.	1558	Гар.	Гродз.	Бераставіцкі
Пышна, 108, В-4	Пышно (Пишно)	Пышна	Пышна	Кн. Лукомскія	1529	Пол.	Віц.	Лепельскі
Пышнікі, 105, Д-2	Пышники	Пышнякі	Пышнікі		1596	Віц.	Віц.	Віцебскі
Пярковічы, 134, Д-2	Перковичи	Пяркі	Кобрын	Дзярж.	1597	Бер.	Брэсц.	Кобрынскі
Пярхайлы, 115, Б-3	Перхайлы	Зарэчная (да 1964 Пярхайлы)	Гальшаны	Спадчыннікі кн.Гальшанскіх	1602	Ашм.	Мін.	Валожынскі
Пяршай, 116, В-1	Першай	Пяршаі	Пяршай	Кат. царква	1493	Ашм.	Мін.	Валожынскі
Пярэвалака, 125, В-3	Переволока	Пярэвалака	Пярэвалака	Шл.	1565	Нав.	Брэсц.	Баранавіцкі
Пярэжыр, 116, Г-2	Пережыр (Пережир, Пережири)	Пярэжары	Пярэжыр	Скіндзеры і інш.	1538	Мен.	Мін.	Валожынскі
Пярэжыр, 127, А-1	Пережыр (Пережир)	Пярэжыр	Пярэжыр	Кат. царква	1447	Мен.	Мін.	Пухавіцкі
Пярэсека, 125, А-2	Пересека	да 1980-х Пярэсека	Пярэсека	Шл.	1558	Нав.	Гродз.	Навагрудскі
Пяскі, 114, Д-4	Пески	Пяскі	Ліда	Дзярж.	1568	Лід.	Гродз.	Лідскі
Пяскі, 123, А-3	Пески	не існуе	Квасоўка	М.Ю.Радзівіл	1558	Гар.	Гродз.	Гродзенскі
Пяскі, 124, Б-1	Пески	Пескі	Пяскі	Г.Хадкевіч	1526	Ваўк.	Гродз.	Мастоўскі
Пяскі, 135, В-2	Пески	да 1980-х Старыя Пескі	Пяскі	Шл.	1443	Слон.	Брэсц.	Бярозаўскі
Пясочна, 125, Б-4	Пясечно	Пясочная	Мір	Ю.Іллініч	1587	Нав.	Гродз.	Карэліцкі
Пясочна, 126, В-3	Песочно (Песечна)	Пясочнае	Капыль	Кн. Слуцкія	1566	Нав.	Мін.	Капыльскі
Пятраевічы, 129, Г-4	Петраевичи	Пятравічы	Чачэрск	Дзярж.	1588	Рэч.	Гом.	Кармянскі
Пятралевічы, 124, Г-4	Петралевичи (Петралевичы)	Пятралевічы 1	Слонім	Дзярж.	1566	Слон.	Гродз.	Слонімскі
Пятровічы, 117, Д-2	Петровичи	Пятровічы	Пятровічы		1586	Мен.	Мін.	Смалявіцкі
Пятровічы, 119, Г-3	Петровичи	Пятровічы	Магілёў	Дзярж.	1563	Арш.	Маг.	Магілёўскі
Пятровічы, 128, Д-2	Петровичи	Пятровічы	Бабруйск	Дзярж.	1555	Рэч.	Маг.	Бабруйскі
Пятроўшчына, 116, Д-4	Петровщина (Петровское)	Пятроўшчына (з 1978 у г. Мінск)	Пятроўшчына	Шл.	1559	Мен.	Мін.	Мінскі
Пятроўшчына, 123, В-3	Петровщина	Пятроўцы	Пятроўшчына	Шл.	1567	Гар.	Гродз.	Бераставіцкі
Пятрыжычы, 120, Г-3	Петрыжычы	Пятрыгі	Магілёў	Дзярж.	1597	Арш.	Маг.	Мсціслаўскі
Пяцелчычы, 123, Б-2	Петелчичи	Пяцельчыцы	Пяцелчычы	Шл.	1567	Гар.	Гродз.	Бераставіцкі
Пяцеўшчына, 126, А-4	Пятевщина	Пяцеўшчына	Пяцеўшчына	Шл.	1545	Мен.	Мін.	Мінскі
Пячары, 131, Б-2		Пячары				Мсц.	Маг.	Касцюковіцкі
Пячкавічы, 120, Г-3	Пячковичи (Пятковичи, Пешковичи)	Пячкавічы		Дзярж.	1581	Мсц.	Маг.	Мсціслаўскі
Пячэрск, 119, Г-3	Печерск	не існуе	Манастыр Пячэрскі	Прав. царква	1565	Арш.	Маг.	Магілёўскі
Пяшчанка, 133, В-3	Пищанка		Берасце	Дзярж.	1566	Бер.	Польшча	
Пяшчатка, 142, А-4	Пещатка	Пясчатка	Берасце	Дзярж.	1566	Бер.	Брэсц.	Камянецкі
Рабавічы, 130, А-1	Рабовичи	Рабавічы	Прапойск	Дзярж.	1560	Рэч.	Маг.	Слаўгарадскі
Рабынь 116, А-3	Рабынь (Рябынь, Рабин)	Рабунь	Рабынь	Кн. С.Збаражскі	1549	Ашм.	Мін.	Вілейскі
Раванічы, 117, Г-4	Рованичи (Реваничи)	Раванічы	Радашковічы	Дзярж. па Гаштаўтах	1536	Мен.	Мін.	Чэрвеньскі
Равіна, 142, Б-3			Вішніцы	П.Сапега		Бер.	Польшча	
Равіны, 125, Б-3	Ровины	Равіны	Равіны	Шл.	1567	Нав.	Гродз.	Карэліцкі
Равы, 115, Б-4	Ровы	Равы	Солы	Кішкі па Радзівілах	1584	Ашм.	Гродз.	Ашмянскі
Равяцічы, 134, В-4	Ревятичи (Ревятычи)	Равяцічы	Блудзень	Дзярж.	1563	Бер.	Брэсц.	Бярозаўскі
Равячычы, 114, Г-1	Ревячичи	не існуе	Равячычы	Шл.	1567	Лід.	Гродз.	Шчучынскі
Раганавічы, 109, В-3	Регановичи	Раганавічы	Чашнікі	Кішкі па Радзівілах	1563	Пол.	Віц.	Чашніцкі
Рагачоў, 129, Г-2	Рогачев	Рагачоў	Рагачоў	Дзярж.	1142	Рэч.	Гом.	Рагачоўскі
Рагачы, 123, Б-3	Рогачи	Рагачы	Рагачы	Шл.	1567	Гар.	Гродз.	Гродзенскі
Рагачы, 133, В-2	Рогачи		Рагачы	Г.Бака і інш.	1529	Бер.	Польшча	
Рагіні, 129, Д-4	Рогини	Рагінь	Чачэрск	Дзярж.	1592	Рэч.	Гом.	Буда-Кашалёўскі
Рагозіна, 110, Д-3	Рогозино (Рагозино)	Рагозіна	Рагозіна	Шл.	1537	Арш.	Віц.	Аршанскі
Рагозна, 119, Б-2	Рогозна	Рагозна	Шупені	Б.Корсак і інш. па кн.Крошынскіх	1492	Арш.	Маг.	Шклоўскі
Рагозніца, 124, В-2	Рогозница	Вялікая Рагозніца	Рагозніца	Шл.	1530	Ваўк.	Гродз.	Мастоўскі
Раготна, 125, В-1	Роготна (Роготно, Роготная)	Раготна	Раготна	Я.Сіняўскі па Глябовічах і інш.	1454	Слон.	Гродз.	Дзятлаўскі
Рагоўка, 132, В-4				Дзярж.		Дар.	Польшча	
Радаванічы, 143, А-3	Радованичи (Радованищи)	Вялікія Радванічы	Радаванічы	А.Падарэўскі па Давойнах	1450	Бер.	Брэсц.	Брэсцкі
Радагошч, 125, Б-2	Радогощ	Радагошча	Радагошч	Шл.	1559	Нав.	Гродз.	Навагрудскі
Радамль, 120, Г-1	Радомль	Радамля	Радамль	Дзярж.	1525	Мсц.	Маг.	Чавускі
Радастаў, 144, А-2	Радостов	Радастава	Ратно		1546	Польшча	Брэсц.	Драгічынскі
Радасць, 133, В-4	Радость (Радости)	Радасць	Камянец	Дзярж.	1583	Бер.	Брэсц.	Камянецкі
Радашковічы, 116, В-3	Радошковичи	Радашковічы	Радашковічы	Дзярж. па Гаштаўтах	1447	Мен.	Мін.	Маладзечанскі
Радзеевічы, 133, В-3	Радеевичи	Радзевічы	Вярховічы	Копці	1577	Бер.	Брэсц.	Камянецкі
Радзеш, 143, В-2	Радеш	Радзеж	Берасце	Дзярж.	1522	Бер.	Брэсц.	Маларыцкі
Радзівілавічы, 113, В-3	Радивиловичи		Радзівілавічы	Шл.	1567	Гар.	Літва	
Радзівілавічы, 114, Г-3	Радивиловичи	Радзвілаўцы	Радзівілавічы	Шл.	1567	Лід.	Гродз.	Лідскі
Радзівілавічы, 124, Д-3	Радивиловичи	не існуе	Радзівілавічы	Шл.	1541	Слон.	Гродз.	Слонімскі
Радзівілавічы, 146, В-4	Радивиловичи (Радиловичи, Радловичи)	Дзяржынск (да 1931 Радзілавічы)	Радзівілавічы	Прав. царква	1498	Пін.	Гом.	Лельчыцкі
Радзівонішкі, 114, Д-3	Радивонишки (Радивощ)	Радзівонішкі	Радзівонішкі	Камаеўская	1541	Лід.	Гродз.	Лідскі
Радзілава, 122, Б-1						Польшча	Польшча	
Радзін, 142, Б-1						Польшча	Польшча	
Радзішын, 119, В-4	Радишин	Радзішына	Шклоў	Е.Хадкевіч па Гаштаўтах	1604	Арш.	Маг.	Шклоўскі
Радзялавічы, 136, Б-2	Роздяловичи	Раздзялавічы	Ліпск	М.К.Радзівіл і Кішкі	1539	Нав.	Брэсц.	Ганцавіцкі
Радуль, 150, Б-1			Любеч	Дзярж. па Гаштаўтах		Кіеў.	Украіна	
Радунь, 114, В-3	Радунь	Радунь	Радунь	Дзярж.	1387	Лід.	Гродз.	Воранаўскі
Радунь, 125, Б-4	Радунь	Радунь	Мір	Ю.Іллініч	1567	Нав.	Гродз.	Карэліцкі
Радуцічы, 127, Г-4	Радутичи	Радуцічы	Глуск Пагарэлы	А.Ласкі і інш. па кн.Гальшанскіх	1549	Нав.	Маг.	Асіповіцкі
Радуцішкі, 113, Д-4	Радутишки (Радутовщина)	Радута	Радуцішкі	Шл.	1567	Гар.	Гродз.	Гродзенскі
Радча, 119, Б-1	Радча (Регча)	Старое Радча	Радча	Гарнастаі па кн.Талачынскаму	1541	Арш.	Маг.	Круглянскі
Радча, 142, Б-3	Радче		Гарадзішча	С.Нарушэвіч і Д.Пац	1567	Бер.	Польшча	
Ражаная, 135, А-1	Рожаная (Рожаны)	Ружаны	Ласасіная	В.Цішкевіч	1552	Слон.	Брэсц.	Пружанскі
Ражанка, 124, А-2	Рожанка	Ражанка	Ражанка	Пацы	1522	Лід.	Гродз.	Шчучынскі
Ражанка, 143, В-1	Рожанка (Рожан, Рожанец)		Ражанка	Кн.Галаўні	1506	Бер.	Польшча	
Ражышча, 127, Б-4		Ражышча	Свіслач	Дзярж.		Мен.	Маг.	Асіповіцкі

Назвы населеных пунктаў, змешчаныя на Генеральнай карце. Нумар старонкі і індэкс (літара і лічба)	Назвы паводле крыніц	Сучасныя назвы	Да якога маёнтка належала	Уладанне на 567 г.	Першае упамінанне	Павет ВКЛ, краіна на 1567 г.	Сучасная прыналежнасць	
							вобласць	раён
Разанцы, 120, В-4	Резанцы	Разанцы			1583	Мсц.	Маг.	Мсціслаўскі
Разбіты Камень, 132, В-2				Шл.		Дар.	Польшча	
Развадоўка, 142, Б-4			Вішніцы	П.Сапега		Бер.	Польшча	
Разважа, 124, Б-4	Розважа	Развaжжа	Здзяцель	Кн. К.Астрожскі	1580	Слон.	Гродз.	Дзятлаўскі
Рай, 120, Б-3	Рай	не існуе			1590	Мсц.	Маг.	Слаўгарадскі
Райгарад, 112, Д-2	Райгород (Райгрод)		Райгарад	Кішкі па Радзівілах	1253	Бель.	Польшча	
Райца, 125, Б-3	Райца	Райца	Райца	Шл.	1400	Нав.	Гродз.	Карэліцкі
Ракавіца, 133, Г-3	Раковичи (Раковина)	Вялікая Ракавіца	Ракавіца	Шл.	1566	Бер.	Брэсц.	Брэсцкі
Ракавічы, 113, Д-2	Раковичи (Раково)			Дзярж.	1558	Гар.	Польшча	
Ракавічы, 124, Б-2	Раковичи	Ракавічы	Ракавічы	Кн. Пузыны і інш.	1524	Лід.	Гродз.	Шчучынскі
Раканцішкі, 106, Г-1	Раконтишки		Раканцішкі	М.Ю.Радзівіл	1496	Віл.	Літва	
Ракаў, 116, Г-3	Раков	Ракаў	Ракаў	Спадчыннікі Кезгайлаў	1476	Мен.	Мін.	Валожынскі
Ракаў, 116, Г-3	Раков	Стары Ракаў	Ракаў	Спадчыннікі Кезгайлаў	1442	Мен.	Мін.	Валожынскі
Ракашычы, 126, Б-3	Ракошичи	Ракашычы	Станькава	Спадчыннікі кн.Гальшанскіх	1588	Мен.	Мін.	Уздзенскі
Ракітна, 133, Д-2	Рокитная		Берасце	Дзярж.	1566	Бер.	Польшча	
Ракітна, 146, Д-3	Рокитно		Ракітна	Кн. Калусты	1511	Кіеў.	Украіна	
Ракіцяны, 133, Д-1	Рокитяны	Ракітніца	Булкова	Кішкі па Радзівілах	1566	Бер.	Брэсц.	Жабінкаўскі
Ракішкі, 101, А-1	Ракишки		Ракішкі		1500	Влкм.	Літва	
Раклевічы, 125, Б-1	Раклевичи	Раклевічы	Здзяцель	Кн. К.Астрожскі	1580	Слон.	Гродз.	Дзятлаўскі
Раклішкі, 114, Б-4	Раклишки		Раклішкі		1585	Лід.	Літва	
Раклішкі, 114, Б-4	Раклишки		Навасады	М.Ю.Радзівіл	1561	Лід.	Літва	
Раковічы, 126, В-2	Раковичи	Ракавічы	Салтанава Гаць	І.Солтан	1587	Нав.	Мін.	Нясвіжскі
Раманава, 120, А-2	Романово	Леніна (да 1918 Раманава)	Копысь	А.Ласкі па кн. Астрожскай	1481	Арш.	Маг.	Горацкі
Раманава, 126, Д-3		Леніна (да 1921 Раманава)				Нав.	Мін.	Слуцкі
Раманава, 142, Б-4			Вішніцы	П.Сапега		Бер.	Польшча	
Раманавічы, 101, Б-4	Романовичи	Раманавічы	Вязавец	Я.Сіняўскі па Глябовічах і інш.	1583	Слон.	Гродз.	Дзятлаўскі
Раманавічы, 119, Г-4	Романовичи	Раманавічы	Магілёў	Дзярж.	1580	Арш.	Маг.	Магілёўскі
Раманавічы, 141, В-1	Романовичи	Раманавічы	Гомей	Дзярж.	1560	Рэч.	Гом.	Гомельскі
Раманішкі, 106, Б-4	Романишки	Раманішкі	Раманішкі	Шл.	1555	Ашм.	Віц.	Пастаўскі
Рамашкавічы, 107, Б-1	Ромашкевичи	Рамашкавічы	Рамашкавічы	Шл.	1567	Ашм.	Віц.	Пастаўскі
Рамашкавічы, 125, Г-4	Ромашковичи	Рамашкі	Ляхавічы	Дзярж. па Гаштаўтах	1561	Нав.	Брэсц.	Ляхавіцкі
Рамашкі, 142, Б-3			Гарадзішча	С.Нарушэвіч і Д.Пац		Бер.	Польшча	
Рамязы, 148, Б-2	Ромезы (Ремезовичи, Ремешов)	Рамязы	Рамязы		1545	Маз.	Гом.	Ельскі
Рамятава, 143, А-2	Ромятово	Старое Раматова	Берасце	Дзярж.	1567	Бер.	Брэсц.	Маларыцкі
Ранены, 110, А-4	Ранены	Раніна	Ранены		1592	Віц.	Віц.	Віцебскі
Рапалавічы, 116, Г-4	Рапаловичи	не існуе	Сёмкава	Шл.	1598	Мен.	Мін.	Мінскі
Рапалоўшчына, 110, А-3	Рапаловщина	не існуе	Рапалоўшчына		1591	Віц.	Віц.	Віцебскі
Расасна, 111, Г-1	Росасна	Расасна	Расасна	Дзярж. (лен)	1557	Арш.	Віц.	Дубровенскі
Расна, 107, Д-1	Расно	Расла	Жодзішкі	Кн. А.Чартарыйскі	1598	Ашм.	Гродз.	Смаргонскі
Расна, 133, В-3	Рясно (Расна, Расная, Рясная)	Расна	Расна	Л.Война	1507	Бер.	Брэсц.	Камянецкі
Расная, 120, В-2	Расно	Расна	Радамль	Дзярж.	1527	Мсц.	Маг.	Дрыбінскі
Расона, 103, Б-4	Росоно	Расоны	Расона	Корсакі	1552	Пол.	Віц.	Расонскі
Расохі, 117, А-1	Росохи	Расохі	Хатаевічы	Сноўскія і інш.	1582	Мен.	Мін.	Лагойскі
Расош, 142, Б-3	Росош		Гарадзішча	С.Нарушэвіч і Д.Пац	1503	Бер.	Польшча	
Расошычы, 130, Д-1	Росошичи (Росош)	да 1980-х Старыя Расохі	Чачэрск	Дзярж.	1580	Рэч.	Гом.	Кармянскі
Ратамка, 116, Г-4	Ратамка (Ратам)	Ратамка	Ратамка	Шл.	1524	Мен.	Мін.	Мінскі
Ратмеравічы, 138, А-4	Ратмеровичи	Ратміраў	Бабруйск	Дзярж.	1595	Рэч.	Гом.	Акцябрскі
Ратна, 144, В-1	Ратно				1366	Польшча	Украіна	
Раўбічы, 114, Б-3	Ровбичи		Раўбічы	Шл.	1567	Лід.	Літва	
Раўбічы, 117, В-1	Ровбичи	Раўбічы	Прылепы	Прав. царква	1597	Мен.	Мін.	Мінскі
Раўкуцевічы, 116, В-4	Рекутевичи (Ровкутьевичи, Рокучане)	Раўкуцевічы		Кат. царква і шл.	1450	Мен.	Мін.	Мінскі
Рахавічы, 124, Д-3	Раховичи (Рахов)	Рахавічы	Рахавічы	Кат. царква	1557	Слон.	Гродз.	Слонімскі
Рачкавічы, 126, Д-3	Рачковичи	Рачкевічы	Цімкавічы	Кн. Слуцкія	1587	Нав.	Мін.	Капыльскі
Рачкі, 116, Б-1	Рачки	Рачкава	Гарадзілава	Шл.	1572	Ашм.	Мін.	Маладзечанскі
Рачкінцы, 125, Д-4	Рочкинцы	Рачканы	Рачкінцы		1586	Нав.	Брэсц.	Ляхавіцкі
Рачкуны, 114, В-4	Рачкуны	Рачкуны	Восава	Я. Гайка	1591	Лід.	Гродз.	Воранаўскі
Рачуны, 106, Д-4	Рачуны	Малыя Рачуны	Рачуны	Шл.	1544	Ашм.	Гродз.	Смаргонскі
Рачэнь, 137, А-4	Речень	Рачэнь	Слуцк	Кн. Слуцкія	1566	Нав.	Мін.	Любанскі
Рашова, 109, А-3	Рашово	не існуе			1571	Пол.	Віц.	Шумілінскі
Рог, 137, В-4		Рог				Нав.	Мін.	Салігорскі
Рогаў, 132, В-3	Рогов		Рогаў	Осцікі	1424	Дар.	Польшча	
Рожава, 120, В-4	Рожово	Рожава	Мсціслаў	Дзярж.	1592	Мсц.	Маг.	Мсціслаўскі
Ропна, 103, Г-4	Ропно	Ропна	Ропна	Шл.	1552	Пол.	Віц.	Полацкі
Росіца, 102, Б-4	Росица (Росица Кортеневская)		Росіца	Шл.	1497	Пол.	Латвія	
Рослаў, 121, В-4						Расія	РФ	
Рось, 124, В-1	Рось	Рось	Рось	Я.Хадкевіч і інш.	1513	Ваўк.	Гродз.	Ваўкавыскі
Ротніца, 109, Г-3	Ротница (Рудница)	да 1971 Ротніца	Ратніца	Сапегі	1534	Арш.	Віц.	Чашніцкі
Роўбавічы, 115, В-1	Ровбовцы	Роўбавічы	Гераноны	Дзярж. па Гаштаўтах	1560	Ашм.	Гродз.	Іўеўскі
Роўнае, 104, Г-2	Ровное	Роўнае	Азярышча	Дзярж.	1564	Віц.	Віц.	Шумілінскі
Рубяжэвічы, 126, А-2	Рубежевичи	Рубяжэвічы	Койданава	М.Ю.Радзівіл па Гаштаўтах	1588	Мен.	Мін.	Стаўбцоўскі
Рудава, 123, Г-3	Рудава (Рудавая)	не існуе	Рудава	Хадкевічы і інш.	1506	Гар.	Гродз.	Бераставіцкі
Рудава, 123, Г-3	Рудава (Рудавоя)	Рудаўка	Свіслач	Я.Хадкевіч і інш.	1567	Ваўк.	Гродз.	Свіслацкі
Рудае, 107, Б-4	Рудое	Рудае			1567	Ашм.	Віц.	Пастаўскі
Рудакі, 123, В-2	Рудаки		Малая Бераставіца	А.Валовіч і інш.	1560	Гар.	Польшча	
Рудакоў, 149, Б-2	Рудаков	Рудакоў	Брагін	Кн.Вішнявецкія	1571	Кіеў.	Гом.	Хойніцкі
Рудаміна, 106, Д-1	Рудомина		Рудаміна	Шл. Віл. Літва				
Рудаўка, 124, Г-3	Рудавка	Рудаўка	Азярніца	Тэнчынскія і інш. па Багавіцінах	1604	Слон.	Гродз.	Слонімскі
Рудаўка, 126, В-1	Рудавка	Рудаўка	Нясвіж	М.К.Радзівіл і Солтаны	1584	Нав.	Мін.	Нясвіжскі
Рудзевічы, 107, Г-3	Рудевичи	Рудзевічы	Рудзевічы	Шл.	1567	Ашм.	Мін.	Мядзельскі
Рудзевічы, 124, В-2	Рудевичи	Рудзевічы	Рудзевічы	Шл.	1567	Ваўк.	Гродз.	Зэльвенскі
Рудзіца, 126, А-2	Рудица	Старая Рудзіца	Койданава	М.Ю.Радзівіл па Гаштаўтах	1588	Мен.	Мін.	Дзяржынскі
Рудзянец, 142, Б-2	Руденец		Гарадзішча	С.Нарушэвіч і Д.Пац	1594	Бер.	Польшча	
Рудка, 132, А-4	Рудка		Рудка		1505	Дар.	Польшча	
Рудкавічы, 125, А-2	Рудковичи (Рудка)	Рутка 1	Рудкавічы	Шл.	1567	Нав.	Гродз.	Навагрудскі
Рудна, 142, Б-2	Рудна (Рудно)		Берасце	Дзярж.	1558	Бер.	Польшча	
Руднае, 109, Д-1	Рудное	Руднае	Лукомль	Кн. Лукомскія і інш.	1554	Арш.	Віц.	Чашніцкі
Руднікі, 108, А-4	Рудники	Руднікі		Дзярж. (лен)	1524	Пол.	Віц.	Глыбоцкі
Руднікі, 114, А-4	Рудники		Руднікі		1511	Тр.	Літва	
Руднікі, 125, Б-2	Рудники	Руднікі	Руднікі	Шл.	1559	Нав.	Гродз.	Карэліцкі
Рудня, 111, Б-2						Арш.	РФ	
Рудня, 115, Д-4		Рудня	Камень			Мен.	Мін.	Стаўбцоўскі
Рудня, 149, А-3		Рудня Жураўлёва	Брагін	Кн.Вішнявецкія		Кіеў.	Гом.	Брагінскі
Рудодмя, 116, Д-3	Рудодмя	не існуе	Новы Двор	М.Дарагастайскі	1531	Мен.	Мін.	Дзяржынскі
Рудчычы, 116, А-1	Рудчичи	Ручыца	Ганута	Кн. Л.Сангушка, С.Садоўскі і інш.	1569	Ашм.	Мін.	Вілейскі
Рудыя Белкі, 138, Б-4	Рудые Белки (Рудобелка, Рудобелки)	Рудабелка (з 1954 у г. п. Акцябрскі)	Мазыр	Дзярж.	1450	Маз.	Гом.	Акцябрскі
Рукойні, 106, Д-1	Рукойни		Рукойні	Кат. царква	1435	Віл.	Літва	

Назвы населеных пунктаў, змешчаныя на Генеральнай карце. Нумар старонкі і індэкс (літара і лічба)	Назвы паводле крыніц	Сучасныя назвы	Да якога маёнтка належала	Уладанне на 1567 г.	Першае упамінанне	Павет ВКЛ, краіна на 1567 г.	Сучасная прыналежнасць	
							вобласць	раён
Рукшычы, 109, А-2	Рукшычи (Рукшыно, Рукшеница, Рукшыницы)	да 1967 Рукшаніцы		Шл.	1552	Пол.	Віц.	Ушацкі
Русакі, 116, Д-1	Русаки	Русакі	Хатава	Спадчыннікі Кезгайлаў	1594	Мен.	Мін.	Стаўбцоўскі
Русакі, 119, Б-4	Русаки	да 1977 Русакі	Магілёў	Дзярж.	1560	Арш.	Маг.	Шклоўскі
Русакова, 124, Д-4	Русаково	Русакова	Жыровічы	Солтаны	1605	Слон.	Гродз.	Слонімскі
Русаковічы, 127, Б-2	Русаковичи	Русаковічы	Грэбень	Шл.	1561	Мен.	Мін.	Пухавіцкі
Русілы, 142, Б-3	Русилы (Русилово)		Аполе	Ю.Осцік	1528	Бер.	Польшча	
Русінавічы, 116, Д-4	Русиновичи	Русінавічы	Русінавічы		1506	Мен.	Мін.	Мінскі
Русінавічы, 125, Д-4	Русиновичи	Русінавічы	Ляхавічы	Дзярж. па Гаштаўтах	1586	Нав.	Брэсц.	Ляхавіцкі
Русінаў, 109, В-4		да 1980-х Русінава	Сянно	Спадчыннікі кн. Сенскага		Віц.	Віц.	Сеннenскі
Рускае, 107, Д-2	Руское	Рускае Сяло	Данюшава	Кішкі па Радзівілах	1550	Ашм.	Мін.	Вілейскі
Русота, 113, Д-3	Русота	Русота	Русота	М.Тальваш і Я.Кунцавіч	1540	Гар.	Гродз.	Гродзенскі
Рута, 125, А-3	Рута	Дольная Рута	Рута	Шл.	1525	Нав.	Гродз.	Карэліцкі
Рутнева, 100, Д-1						Расія	РФ	
Руховічы, 134, Д-3	Руховичи	Руховічы	Кобрын	Дзярж.	1563	Бер.	Брэсц.	Кобрынскі
Рухча, 146, А-1		Рухча I				Пін.	Брэсц.	Столінскі
Рыбакі-Зялвяне, 124, Б-1	Рыбаки-Зелвяне	не існуе	Пяскі	Г.Хадкевіч	1587	Ваўк.	Гродз.	Мастоўскі
Рыбно, 100, В-2	Рыбно				1535	Пол.	РФ	
Рыбчыцы, 116, А-3	Рыбчицы (Рыбчино)	да 1976 Рыбчына	Вязынь	Осцікі і інш.	1475	Мен.	Мін.	Вілейскі
Рыдамля, 110, Д-1	Рыдомля (Рыдомле)	Рыдамля	Манастыр Чарэйскі	Прав. царква	1469	Арш.	Віц.	Талачынскі
Рыдзялевічы, 113, Д-3	Рыдзелевичи	Рыдзялі	Горадна	Дзярж.	1558	Гар.	Гродз.	Гродзенскі
Рызгоры, 106, В-3	Рызгоры (Ризгоры)	да 1980-х Рызгоры	Рызгоры		1542	Ашм.	Гродз.	Астравецкі
Рылавічы, 141, В-4	Рыловичи		Гомей	Дзярж.	1560	Рэч.	РФ	
Рылаўцы, 135, Д-4	Рыловцы	Рылавічы	Рылаўцы	Шл.	1565	Пін.	Брэсц.	Іванаўскі
Рымавічы, 115, Б-3	Рымовичи	Рымавічы	Гальшаны	Спадчыннікі кн.Гальшанскіх	1602	Ашм.	Мін.	Валожынскі
Рымашы, 126, В-3		Рымашы				Нав.	Мін.	Капыльскі
Рымкавічы, 114, Г-1	Римковичи (Римковцы)	не існуе	Астрына	Дзярж.	1588	Лід.	Гродз.	Шчучынскі
Рымкі, 134, Г-2	Римки	Рынкі			1563	Бер.	Брэсц.	Кобрынскі
Рымуны, 106, Д-2	Рымуны	Рымуні		Дзярж.	1567	Віл.	Гродз.	Астравецкі
Рына, 126, Г-3	Рына	не існуе	Слуцк	Кн. Слуцкія	1582	Нав.	Мін.	Капыльскі
Рындзіна, 105, Б-2			Усвят	Дзярж.		Віц.	РФ	
Рынь, 128, Г-4	Рынь	Рыння	Рынь	Шл.	1567	Рэч.	Маг.	Бабруйскі
Рыцэвічы, 134, В-4	Рицевичи (Рыцевичи)	Грыцэвічы	Кобрын	Дзярж.	1563	Бер.	Брэсц.	Бярозаўскі
Рыча, 114, Д-1	Рича	Рыча	Рыча	Шл.	1531	Лід.	Гродз.	Шчучынскі
Рычоў, 147, А-1	Рычов (Ричев)	Рычоў	Рычоў	Спадчыннікі кн. Гальшанскіх	1451	Пін.	Гом.	Жыткавіцкі
Рэдкавічы, 138, Б-1	Редковичи	Рэдкавічы		Прав. царква	1566	Нав.	Мін.	Любанскі
Рэксцеў, 114, Г-4	Рекстев (Рексти)	не існуе	Рэксцеў	Шл.	1554	Лід.	Гродз.	Лідскі
Рэкта, 120, Б-1	Ректа	Рэкта	Горы	Спадчыннікі кн.Талачынскага	1590	Арш.	Маг.	Горацкі
Рэмезаў, 115, Б-1	Ремезов	Рэмезава	Гераноны	Дзярж.	1500	Ашм.	Гродз.	Воранаўскі
Рэпіхава, 136, А-2	Репихово	не існуе	Ліпск	М.К.Радзівіл і Кішкі	1584	Нав.	Брэсц.	Ляхавіцкі
Рэпля, 123, В-4	Репля	Рэпля	Рэпля	Шл.	1545	Ваўк.	Гродз.	Ваўкавыскі
Рэпнічы, 124, Г-3	Репничи		Рэпнічы	Шл.	1561	Слон.	Гродз.	Слонімскі
Рэпухаў, 110, Д-2	Репухов (Репухово)	Рэпухава	Рэпухаў	Кн.Адзінцэвічава і інш.	1435	Арш.	Віц.	Аршанскі
Рэтчыцы, 130, А-3		не існуе				Мсц.	Маг.	Чэрыкаўскі
Рэцемля, 125, А-2	Ретемля	Рэцемля	Рэцемля	Шл.	1567	Нав.	Гродз.	Навагрудскі
Рэчкі, 107, Д-3	Речки	Рэчкі	Губы	Дзярж.	1589	Ашм.	Мін.	Вілейскі
Рэчкі, 133, Г-1						Мель.	Польшча	
Рэчыца, 133, Д-4	Речица (Речыца)	Рэчыца (з 1968 у г. Брэст)	Берасце	Дзярж.	1566	Бер.	Брэсц.	Брэсцкі
Рэчыца, 134, В-1	Речица (Речыца)	Рэчыца	Рэчыца	Шл.	1567	Бер.	Брэсц.	Камянецкі
Рэчыца, 134, Г-1	Речица	не існуе	Рэчыца	Д.Пац	1510	Бер.	Брэсц.	Камянецкі
Рэчыца, 140, Г-2	Речица (Речыца)	Рэчыца	Рэчыца	Дзярж.	1213	Рэч.	Гом.	Рэчыцкі
Рэчыца, 142, А-2	Речица		Межырэчча			Бер.	Польшча	
Рэчыца, 144, Б-1	Речица				1537	Польшча	Украіна	
Рэчыца, 145, В-2	Речица		Рэчыца	Прав. царква	1590	Пін.	Украіна	
Сабалевічы, 109, Г-3	Соболевичи	Сабалі			1591	Арш.	Віц.	Чашніцкі
Сабалевічы, 134, В-4	Соболевичи	Сабалі	Блудзень	Дзярж.	1563	Бер.	Брэсц.	Бярозаўскі
Сабалі, 130, Г-2	Соболи	Сабалі	Прапойск	Дзярж.	1526	Рэч.	Маг.	Краснапольскі
Сабечын, 146, Д-4	Собечин		Сабечын	Шл.	1569	Кіеў.	Украіна	
Сабяцін, 133, Б-2	Собятин		Берасце	Дзярж.	1566	Бер.	Польшча	
Сава, 120, А-1	Сова	Сава	Горы	Спадчыннікі кн.Талачынскага	1590	Арш.	Маг.	Горацкі
Савейкавічы, 110, А-2	Совейковичи	не існуе	Савейкавічы	Шл.	1567	Віц.	Віц.	Віцебскі
Савіна, 110, А-4	Савино	не існуе	Тулава	Кн. Жылінскія	1592	Віц.	Віц.	Віцебскі
Савінічы, 130, Б-4	Савиничи (Совиничи)	да 1980-х Савінічы	Прапойск	Шл.	1527	Мсц.	Маг.	Клімавіцкі
Савічы, 124, А-1	Савичи	Савічы	Савічы	Копці і інш.	1580	Лід.	Гродз.	Шчучынскі
Савічы, 124, Б-4	Савичи	Савічы	Здзяцель	Кн. К.Астрожскі	1580	Слон.	Гродз.	Дзятлаўскі
Савічы, 124, Д-4	Совичи (Совичы)	Савічы	Слонім	Дзярж.	1561	Слон.	Гродз.	Слонімскі
Савічы, 125, В-4	Савичи	Савічы	Савічы	Шл.	1567	Нав.	Брэсц.	Баранавіцкі
Савічы, 126, Г-2	Савичи	Савічы	Слуцк	Кн. Слуцкія	1551	Нав.	Мін.	Капыльскі
Савічы, 149, В-3		Савічы	Брагін	Кн.Вішнявецкія		Кіеў.	Гом.	Брагінскі
Саволеўка, 123, А-4	Соволиски	Саволеўка	Горадна	Дзярж.	1558	Гар.	Гродз.	Гродзенскі
Сакалова, 124, Д-4	Соколово	Сакалова	Сакалова	Шл.	1553	Слон.	Гродз.	Слонімскі
Сакаловічы, 118, Б-3	Соколовичи	Сакалавічы	Бобр	Я.Хадкевіч	1516	Арш.	Мін.	Крупскі
Сакаловічы, 118, Б-3	Соколовичи	Мачулішча	Варанцэвічы	М.Ю.Радзівіл і інш.	1560	Арш.	Мін.	Крупскі
Сакалоў, 132, В-2	Соколов		Вуграў	Кішкі	1424	Дар.	Польшча	
Сакалятычы, 126, Д-2	Соколятичи	да 1977 Сакалятычы	Сакалятычы	Гурыны	1540	Нав.	Мін.	Клецкі
Сакаўшчына, 115, В-4	Саковщина	Сакаўшчына	Сакаўшчына	Дзярж.	1522	Ашм.	Мін.	Валожынскі
Сакачова, 137, Г-3	Сакачово	Сукачы	Петрыковічы	Кн. Слуцкія	1594	Нав.	Гом.	Жыткавіцкі
Сакерычы, 139, Б-1	Сокеричи	Сякерычы	Бабруйск	Дзярж.	1595	Рэч.	Гом.	Светлагорскі
Саковічы, 115, А-4	Саковичи	не існуе	Саковічы	Шл.	1553	Ашм.	Гродз.	Смаргонскі
Саковічы, 116, Д-3	Саковичи	Саковічы	Койданава	М.Ю.Радзівіл па Гаштаўтах	1588	Мен.	Мін.	Дзяржынскі
Саковічы, 137, Б-3	Саковичи	Саковічы	Слуцк	Кн. Слуцкія	1566	Нав.	Мін.	Салігорскі
Саколдка, 123, Б-1	Соколда (Соколка)		Саколдка	Дзярж. і шл.	1567	Гар.	Польшча	
Саколіна, 110, Д-1	Соколино (Сокольня)	Старое Саколіна	Саколіна	Кн. Друцкія-Саколінскія і Сапегі	1539	Арш.	Віц.	Талачынскі
Саколы, 122, Г-2	Соколы					Бель.	Польшча	
Сакольнікі, 105, Д-3	Сокольники	Сакольнікі	Латыгала	Кіселі	1583	Віц.	Віц.	Віцебскі
Сакольнікі, 123, Д-4	Соколники	Сакольнікі	Сакольнікі	Шл.	1567	Ваўк.	Гродз.	Свіслацкі
Салавяцічы, 143, Б-1	Соловятичи		Яблачна		1516	Бер.	Польшча	
Салакі, 101, Г-3	Солоки		Салакі	Петкавічы і інш.	1567	Брас.	Літва	
Саламярэч, 116, В-4	Соломеречье (Старые Соломеречи)	Саламарэчча	Саламярэч	Кн. Саламярэцкія	1540	Мен.	Мін.	Мінскі
Саланевічы, 108, А-4	Солоневичи	Саланевічы	Саланевічы	Дзярж. (лен)	1538	Пол.	Віц.	Полацкі
Саланое, 139, А-4	Солона (Дубосна, Солоно, Солоное)	Саланое	Стрэшын	Кат. царква	1500	Рэч.	Гом.	Жлобінскі
Салаты, 113, Г-4	Салаты	Салацце	Салаты	Дзярж.	1570	Гар.	Гродз.	Гродзенскі
Салаўёва, 110, Д-4	Соловьево (Соловьи)	Салаўе	Селішча		1595	Арш.	Віц.	Аршанскі
Салаўі, 113, Д-2	Соловьи	Салаўі	Горадна	Дзярж.	1558	Гар.	Гродз.	Гродзенскі
Салтанава Гаць, 126, Г-2	Солтанова Гать	не існуе	Салтанава Гаць	І.Солтан	1587	Нав.	Мін.	Капыльскі
Салтанаўскае Дваралішкі, 114, В-2	Солтановское Дворелишки	Салтанішкі	Салтанаўскае Дваралішкі		1596	Лід.	Гродз.	Воранаўскі
Саматыевічы, 131, В-1	Самотыевичи (Самовичи)	Саматэвічы	Крычаў	Дзярж.	1580	Мсц.	Маг.	Касцюковіцкі

Назвы населеных пунктаў, змешчаныя на Генеральнай карце. Нумар старонкі і індэкс (літара і лічба)	Назвы паводле крыніц	Сучасныя назвы	Да якога маёнтка належала	Уладанне на 1567 г.	Першае упамінанне	Павет ВКЛ, краіна на 1567 г.	Сучасная прыналежнасць вобласць	раён
Самахвалавічы, 116, Д-4	Самохваловичи (Самофаловичи)	Самахвалавічы	Самахвалавічы		1582	Мен.	Мін.	Мінскі
Самборавічы, 113, Д-2	Самборовичи (Сомборовичи)	Самборы	Ожа	Дзярж.	1592	Гар.	Гродз.	Гродзенскі
Самовічы, 133, Д-3	Сомовичи		Непля	Багавіціны	1566	Бер.	Польшча	
Самолева, 126, А-4	Самолево (Смолево)	Самуэлева	Самолева	Шл.	1567	Мен.	Мін.	Мінскі
Самуйловічы, 124, В-2	Самуйловичи (Самойловичи, Самуловичи)	Самуйлавічы Дольныя	Самуйловічы	Кн. Б.Глінскі і інш.	1450	Ваўк.	Гродз.	Мастоўскі
Самулкі, 119, Д-1	Самулки (Самолки, Савулки)	Самулкі	Магілёў	Дзярж.	1560	Арш.	Маг.	Чавускі
Саннікі, 109, Б-4	Санники	Саннікі	Саннікі	Шл.	1508	Пол.	Віц.	Бешанковіцкі
Саннікі, 123, А-2	Санники	Саннікі	Горадна	Дзярж.	1558	Гар.	Гродз.	Гродзенскі
Саннікі, 125, В-1	Санники	Саннікі	Раготна	Я.Сіняўскі па Глябовічах і інш.	1569	Слон.	Гродз.	Дзятлаўскі
Санюкі, 148, Б-3		Санюкі				Маз.	Гом.	Ельскі
Сапатніца, 125, А-3	Сопотница	Сапатніца	Сянежыцы	М.К.Радзівіл	1579	Нав.	Гродз.	Карэліцкі
Сапоткін, 113, Г-2	Сопоткин (Сопоткини)	Сапоцкін			1590	Гар.	Гродз.	Гродзенскі
Сапрынавічы, 120, В-4	Саприновичи	Сапрынавічы	Сапрынавічы		1583	Мсц.	Маг.	Мсціслаўскі
Сапуцева, 116, Д-2	Сопутево (Сопучово, Сопотево, Запутевичи)	Сапуцевічы	Тонава	Кн. Слуцкія	1582	Мен.	Мін.	Стаўбцоўскі
Сара, 106, Б-3	Сара (Сарское)		Сара	Шл.	1567	Ашм.	Літва	
Сараж, 122, Д-3	Сараж		Сараж	Дзярж.	1445	Бель.	Польшча	
Сарачэвічы, 138, А-1	Сорочевичи	Сарачы	Слуцк	Кн. Слуцкія	1566	Нав.	Мін.	Любанскі
Сарнакі, 133, Г-1						Мель.	Польшча	
Сарочына, 109, А-1	Сорочино	Сарочына	Сарочына	Шл.	1495	Пол.	Віц.	Ушацкі
Сар'я, 103, Б-1	Сарья	Сар'я	Сар'я	Дзярж. і М.Сіняўскі па Сапегах	1506	Пол.	Віц.	Верхнядзвінскі
Саснавіцы, 142, Б-4						Польшча	Польшча	
Сасноўка, 134, В-4	Сосновка	Сасноўка	Кобрын	Дзярж.	1563	Бер.	Брэсц.	Бярозаўскі
Сасонка, 107, Д-4	Сосонка	Сосенка	Ільня		1551	Ашм.	Мін.	Вілейскі
Саўдзеневічы, 117, Б-1	Солденевичи (Совденовичи)	Саўдзеневічы	Саўдзеневічы	Шл.	1582	Мен.	Мін.	Лагойскі
Саўрасы, 109, Б-3	Соврасы	Саўрасы		Шл.	1552	Пол.	Віц.	Бешанковіцкі
Сахачоў, 118, А-4	Сохачев	Сухачэва	Саколіна	Кн. Друцкія-Саколінскія і Сапегі	1593	Арш.	Віц.	Талачынскі
Сахоня, 120, В-3	Сохоня	не існуе			1430	Мсц.	Маг.	Мсціслаўскі
Сачкавічы, 145, А-3	Сачковичи	Сачкавічы	Сачкавічы	Шл.	1567	Пін.	Брэсц.	Пінскі
Сачыўчычы, 125, Г-3	Сочивчичи	да 1980-х Сачыўкі	Сачыўчычы		1571	Нав.	Брэсц.	Баранавіцкі
Свадбічы, 134, В-4	Свадбичи	Свадзьбічы	Блудзень	Дзярж.	1569	Бер.	Брэсц.	Бярозаўскі
Свайгін, 107, Г-1	Свойгин (Свойкин)	Свайгіні	Вішнеў	Зяновічы і інш.	1591	Ашм.	Гродз.	Смаргонскі
Свалавічы, 145, Б-1	Сваловичи		Пінск	Дзярж.	1552	Пін.	Украіна	
Сваротва, 125, В-1	Своротва (Свороват)	Вялікая Сваротва	Сваротва	Уралеўскія і інш.	1445	Нав.	Брэсц.	Баранавіцкі
Сварыдавічы, 104, Б-4	Сваридовичи	не існуе	Азярышча	Дзярж.	1571	Віц.	Віц.	Гарадоцкі
Сварышчавічы, 145, В-3	Сваринчевичи		Пінск	Дзярж.	1552	Пін.	Украіна	
Сваткавічы, 120, Д-4	Сватковичи	Свадкавічы	Крычаў	Дзярж.	1560	Мсц.	Маг.	Крычаўскі
Сватошыцы, 111, Д-1	Сватошичи	Сваташыцы	Дуброўна	Я.Глябовіч	1607	Арш.	Віц.	Дубровенскі
Сваяцічы, 125, Г-4	Своятичи (Своячичи)	Сваятычы	Сваяцічы	Спадчыннікі С.Давойны	1507	Нав.	Брэсц.	Ляхавіцкі
Свернава, 126, Б-2	Сверенево (Смиряновичи, Свираново)	Сверынава	Магільная	Пацы	1536	Мен.	Мін.	Стаўбцоўскі
Свержаны, 129, Г-3	Свержаны	Свержань	Юдзічы	Юдзіцкія	1570	Рэч.	Гом.	Рагачоўскі
Свержань, 126, Б-1	Свержень (Свержно, Свержен, Свиржно)	Новы Свержань	Свержань	Осцікі і Уралеўскія	1428	Нав.	Мін.	Стаўбцоўскі
Светагорава, 110, Б-1	Светогорово	Светагорава	Астроўна	Сапегі	1597	Віц.	Віц.	Бешанковіцкі
Свяцічава, 133, Г-3	Светичово (Светичов, Светичы)	Свіцічы	Ваганаў	Ваганаўскія	1551	Бер.	Брэсц.	Камянецкі
Свеча, 109, Б-3	Свеча (Светчо)	Свяча	Свеча	Шл.	1552	Пол.	Віц.	Бешанковіцкі
Свечкі, 116, Б-2	Свечки	Свечкі	Дзяксняны	Я.Гайка і інш.	1600	Мен.	Мін.	Маладзечанскі
Свібла, 100, Д-2	Свибло		Свібла		1512	Пол.	РФ	
Свідзічы, 126, Г-3	Свидичи (Свидим)	Свідзічы	Слуцк	Кн. Слуцкія	1582	Нав.	Мін.	Капыльскі
Свіла, 108, А-3	Свило	Свіла 1	Свіла	Шл.	1492	Пол.	Віц.	Глыбоцкі
Свілы, 107, А-1	Свилы		Свілы	Шл.	1567	Ашм.	Літва	
Свіна, 104, В-3	Свинья	не існуе	Азярышча	Дзярж.	1597	Віц.	Віц.	Полацкі
Свіная, 120, Д-4	Свиная	Іванаўка (да 1919 Свіная)	Крычаў	Дзярж.	1604	Мсц.	Маг.	Крычаўскі
Свінцы, 107, Г-1		Малінавая (да 1964 Свінка)	Свинцы		1591	Ашм.	Гродз.	Смаргонскі
Свіня, 133, Б-4	Свиня (Свиная Воля)	Дубраўцы (да 1964 Свінёва)	Вярховічы	Дзярж.	1577	Бер.	Брэсц.	Камянецкі
Свір, 107, В-1	Свир (Свиро)	Свір	Свір	Кн. Свірскія і М.Ю.Радзівіл і інш.	1449	Ашм.	Мін.	Мядзельскі
Свіракі, 110, Д-4	Свираки	Свіракі	Дуброўна	Я.Глябовіч	1534	Арш.	Віц.	Дубровенскі
Свіране, 125, Г-2	Свиране	Свіраны	Палонка	Кн. Р.Сангушка	1594	Слон.	Брэсц.	Баранавіцкі
Свіраны, 106, В-3	Свираны (Свиряны)	Вялікія Свіраны	Свіраны	Кн. К.Астрожскі, Осцікі і інш.	1473	Ашм.	Гродз.	Астравецкі
Свіраны, 106, В-4	Свираны (Свиряны)	Малыя Свіранкі	Свіраны	Осцікі і інш.	1440	Ашм.	Гродз.	Астравецкі
Свіраны, 106, Д-2	Свираны (Свиряны)		Свіраны	І.Зарэцкі і інш.	1501	Віл.	Літва	
Свіраны, 107, Б-2	Свираны	Свіраны	Ясева	Кішкі па Радзівілах	1544	Ашм.	Віц.	Пастаўскі
Свірыдавічы, 140, Д-2		Свірыдавічы				Рэч.	Гом.	Рэчыцкі
Свіслач, 123, Б-3	Свислочь	Свіслач	Свіслач	Дзярж. і шл.	1555	Гар.	Гродз.	Гродзенскі
Свіслач, 123, Г-3	Свислочь	Свіслач	Свіслач	Я.Хадкевіч і інш.	1530	Ваўк.	Гродз.	Свіслацкі
Свіслач, 128, Б-2	Свислочь	Свіслач	Свіслач	Дзярж.	1256	Мен.	Маг.	Асіповіцкі
Свіцязь, 143, Г-2						Польшча	Украіна	
Свіцязь Палямчаны, 143, Г-1						Польшча	Украіна	
Свольна, 103, В-2	Свольна (Сволыня, Сволна)	Свольна	Свольна	Шл.	1533	Пол.	Віц.	Верхнядзвінскі
Свяда, 109, Г-1	Свядо	да 1973 Свяда	Свяда		1442	Арш.	Віц.	Лепельскі
Святляны, 107, Д-1	Светляны	Святляны	Святляны		1549	Ашм.	Гродз.	Смаргонскі
Святы Двор, 126, В-3	Святой	не існуе	Магільная	Пацы	1536	Нав.	Мін.	Уздзенскі
Свяцілавічы, 119, Г-1	Светыловичи	Свяцілавічы	Галоўчын	Кн. Я.Мікіцініч	1577	Арш.	Маг.	Бялыніцкі
Свяцілавічы, 141, А-1	Светиловичи	Свяцілавічы	Чачэрск	Дзярж.	1503	Рэч.	Гом.	Веткаўскі
Свяціца, 136, А-1	Светица	Свяціца	Ліпск	М.К.Радзівіл і Кішкі	1539	Нав.	Брэсц.	Ляхавіцкі
Свяцк, 113, Д-2	Святск (Свяцк, Свяцко)	Свяцк	Свяцк	Валовічы, Кішкі і інш.	1545	Гар.	Гродз.	Гродзенскі
Себеж, 100, А-3	Себеж				1414	Расія	РФ	
Севярнічы, 118, Г-2	Северничи (Северничы, Северница)	Шавярнічы	Барысаў	Дзярж.	1579	Арш.	Мін.	Бярэзінскі
Седружа, 134, Г-1	Седружа	не існуе	Рэчыца	Шл.	1567	Бер.	Брэсц.	Камянецкі
Сейвы, 112, Б-4	Сейвы					Тр.	Польшча	
Сейлавічы, 126, В-2	Сейловичи	Сейлавічы	Нясвіж	М.К.Радзівіл і Солтаны	1547	Нав.	Мін.	Нясвіжскі
Сейны, 113, В-1	Сейны (Сейвы)		Сейны	Кн. А.Вішнявецкі і інш.	1567	Гар.	Польшча	
Секунь, 144, Д-1			Камень Каширскі	Кн. Л.Сангушка		Вал.	Украіна	
Селаўшчына, 135, В-1	Селовцизна	Селаўшчына	Селаўшчына		1579	Бер.	Брэсц.	Бярозаўскі
Селігор, 103, Д-3	Селигор (Семигорье)	не існуе	Селігор	Шл.	1552	Пол.	Віц.	Полацкі
Селішча, 110, Д-4	Селище	Селішча	Селішча		1607	Арш.	Віц.	Аршанскі
Селішча, 116, А-3	Селище	Селішча	Вязынь	Осцікі і інш.	1533	Мен.	Мін.	Вілейскі
Селішча, 117, Б-1	Селище	Селішча	Сялец	Цішкевічы і Глябовічы	1596	Мен.	Мін.	Лагойскі
Селішча, 126, Д-4	Селище (Седлище)	Селішча	Слуцк	Кн. Слуцкія	1566	Нав.	Мін.	Слуцкі
Селішча, 136, Д-3	Селище (Селищо)	Селішча	Пінск	Дзярж.	1552	Пін.	Брэсц.	Пінскі
Селядцова, 109, Б-3	Селедцово	Селядцова		Шл.	1552	Пол.	Віц.	Бешанковіцкі
Селякта, 110, Г-3	Селекта	Селякта	Селекта		1607	Арш.	Віц.	Аршанскі
Семежава, 126, Д-2	Семежево	Семежава	Цімкавічы	Кн. Слуцкія	1582	Нав.	Мін.	Капыльскі
Семенчычы, 126, А-1	Семенчичи (Семянчаны, Семерчичи)	Семенчыцы	Свержань	Осцікі і Уралеўскія	1575	Мен.	Мін.	Стаўбцоўскі

Назвы населеных пунктаў, змешчаныя на Генеральнай карце. Нумар старонкі і індэкс (літара і лічба)	Назвы паводле крыніц	Сучасныя назвы	Да якога маёнтка належала	Уладанне на 1567 г.	Першае упамінанне	Павет ВКЛ, краіна на 1567 г.	Сучасная прыналежнасць	
							вобласць	раён
Семернікі, 116, В-1	Семерники	Семернікі	Пяршай	Кат. царква	1595	Ашм.	Мін.	Валожынскі
Семігостычы, 146, А-4	Семогостычи (Семигощичи)	Сямігосцічы	Малешава	С.Глябовіч	1471	Пін.	Брэсц.	Столінскі
Семянкі, 115, В-2		Семянкі	Трабы			Ашм.	Гродз.	Смаргонскі
Семянча, 134, Б-3	Семенча (Семенче)	Семянча І	Семянча	Шл.	1559	Бер.	Брэсц.	Пружанскі
Семяровічы, 128, Б-1	Семеровичи (Серемовичи)	Семіровічы	Жыцін	Кн. Ю.Збаражскі і інш. па Насілоўскіх	1555	Мен.	Маг.	Асіповіцкі
Сенажаткі, 129, Д-1	Сеножатки	Сенажаткі	Рагачоў	Дзярж.	1572	Рэч.	Гом.	Рагачоўскі
Сеніца, 116, Д-4	Сенница	Сеніца	Лошыца	Кн. Друцкія-Горскія па кн. Жаслаўскай і інш.	1556	Мен.	Мін.	Мінскі
Сенкава, 120, А-1	Сенково	Сенькава	Горы	Спадчыннікі кн.Талачынскага	1599	Арш.	Маг.	Горацкі
Сенна, 115, Д-3	Сенно	Сенна	Сенна	Храбтовічы і інш.	1400	Нав.	Гродз.	Навагрудскі
Сенчыцы, 145, Б-2	Сенчицы		Пінск	Дзярж.	1552	Пін.	Украіна	
Серабрышча, 125, В-1	Серебрищи (Серебрыщи, Серебрищо, Серебраная)	Серабрышча	Люшнева	М.Сапега і А.Цеханавецкі па кн. Сангушках	1538	Слон.	Брэсц.	Баранавіцкі
Сервеч, 107, Д-4	Сервеч (Севреч)	Вялікая Сэрвач	Сервеч	Сноўскія і інш.	1529	Ашм.	Мін.	Вілейскі
Сернікі, 145, Б-3	Серники		Сернікі	Шл.	1552	Пін.	Украіна	
Сеўкаўцы, 149, Б-4	Севковцы	Сяўкі	Брагін	Кн.Вішнявецкія	1571	Кіеў.	Гом.	Лоеўскі
Сеўрукі, 140, Г-4	Севруки	Сеўрукі	Гомей	Дзярж.	1560	Рэч.	Гом.	Гомельскі
Сёгда, 125, Б-2	Сегда	Сёгда	Сёгда	Шл.	1559	Нав.	Гродз.	Карэліцкі
Сёмкава, 116, Г-4	Семково (Сенково)	Сёмкава	Сёмкава	Шл.	1506	Мен.	Мін.	Мінскі
Сівіца, 116, Г-1	Сивица (Сивичи)	Сівіца	Сівіца	М.Няміра і інш.	1541	Мен.	Мін.	Валожынскі
Сідаравічы, 129, А-3	Сидоровичи	Сідаравічы	Баркулабаў	Б.Корсак	1568	Арш.	Маг.	Магілёўскі
Сідаравічы, 130, Г-2		Сідаравічы	Чачэрск	Дзярж.		Рэч.	Гом.	Чачэрскі
Сідра, 123, А-1	Сидра		Сідра	Валовічы і інш.	1535	Гар.	Польшча	
Сілічы, 117, В-2	Силичи	Сілічы	Лагойск	В.Цішкевіч	1598	Мен.	Мін.	Лагойскі
Сіманавічы, 128, Д-1	Симоновичи	Сіманавічы	Глуск	Спадчыннікі кн. Гальшанскіх	1560	Нав.	Маг.	Глускі
Сіманавічы, 135, Г-2	Симоновичи	Сіманавічы			1554	Пін.	Брэсц.	Драгічынскі
Сіманавічы, 147, Б-3	Симоновичи (Симоничи)	Сіманічы	Сіманавічы	Прав. царква	1492	Пін.	Гом.	Лельчыцкі
Сімна, 113, А-2	Симно (Семно)		Сімна		1506	Ков.	Літва	
Сімнавічы, 126, А-2	Симновичи	Сімкавічы	Койданава	М.Ю.Радзівіл па Гаштаўтах	1588	Мен.	Мін.	Стаўбцоўскі
Сініло, 117, Д-1	Синило (Синин)	Сіняло	Лошыца	Кн. Друцкія-Горскія па кн. Жаслаўскай і інш.	1555	Мен.	Мін.	Мінскі
Сінкевічы, 137, Д-2	Синкевичи (Сынковичи)	Сінкевічы	Лахва	М.К.Радзівіл і Кішкі	1493	Нав.	Брэсц.	Лунінецкі
Сінякова, 116, А-1	Синяково	Сінькі	Даўбуцішкі	Шл.	1592	Ашм.	Гродз.	Смаргонскі
Сінякова, 127, Д-3	Синяково	Сінягова	Слуцк	Кн. Слуцкія	1566	Нав.	Мін.	Старадарожскі
Сітна, 104, В-2	Ситно (Ситуно)	Вялікае Сітна	Сітна	Дзярж.	1503	Пол.	Віц.	Полацкі
Сітнік, 133, Д-1			Варгуле			Бер.	Польшча	
Сітніца, 137, Д-2	Ситница	Сітніца	Лахва	М.К.Радзівіл і Кішкі	1493	Нав.	Брэсц.	Лунінецкі
Сітца, 108, В-1	Ситцо	Сітцы	Ваўкалата	Ю.Хадкевіч па кн.Слуцкіх	1545	Ашм.	Віц.	Докшыцкі
Сіўкі, 133, Г-2		Сіўкі	Янаў	Кат. царква		Бер.	Брэсц.	Камянецкі
Скабін, 126, Г-3	Скабин	Скабін	Слуцк	Кн. Слуцкія	1566	Нав.	Мін.	Капыльскі
Скавародкі, 116, Б-1	Сковородки	Скавародкі	Маркава	Дзярж.	1600	Ашм.	Мін.	Маладзечанскі
Скавышчын, 137, В-4	Сковыщин (Сковышин)	Скаўшын	Скавышчын	Кн. Слуцкія	1566	Нав.	Мін.	Салігорскі
Скамарошкі, 126, Б-1	Скоморошки	Скамарошкі	Свержань	Осцікі і Уралеўскія	1587	Нав.	Мін.	Стаўбцоўскі
Скарбічы, 133, Д-4	Скорбичи	Дружба (да 1964 Скарбічы)				Бер.	Брэсц.	Брэсцкі
Скарбы, 114, Г-2	Скорбы (Скорди)	Скорбы	Васілішкі	Дзярж.	1585	Лід.	Гродз.	Шчучынскі
Скароднае, 148, Г-1	Скородня	Скароднае	Скароднае	Шл.	1545	Кіеў.	Гом.	Ельскі
Скарынічы, 116, Д-4	Скориничи	Скарынічы	Лошыца	Кн. Друцкія-Горскія па кн. Жаслаўскай і інш.	1556	Мен.	Мін.	Мінскі
Скепева, 126, Г-2	Скепьево	да 1966 Скіп'ёва	Скепева	Корсакі	1499	Нав.	Мін.	Капыльскі
Скепна, 140, А-1	Скепна (Скепня, Скепно)	Скепня	Стрэшын	Кат. царква	1500	Рэч.	Гом.	Жлобінскі
Скібнева, 132, Б-2				Шл.		Дар.	Польшча	
Сківы, 132, Б-4				Дзярж.		Дар.	Польшча	
Скідзель, 123, А-4	Скидель	Скідзель	Горадна	Дзярж.	1514	Гар.	Гродз.	Гродзенскі
Скірмантава, 116, Д-3	Скирмонтово	Скірмантава	Скірмантава		1589	Мен.	Мін.	Дзяржынскі
Складанцы, 114, В-3	Складанцы	Складанцы	Радунь	Дзярж.	1558	Лід.	Гродз.	Воранаўскі
Скленікава, 107, Г-3	Склениково	не існуе	Мядзел	Дзярж. па Гаштаўтах	1545	Ашм.	Мін.	Мядзельскі
Скнаравічы, 116, В-4	Снаксаровичи (Кнаревичи, Снаксарево)	да 1980-х Скнаравічы	Скнаравічы	Спадчыннікі кн. Жаслаўскай	1560	Мен.	Мін.	Мінскі
Скокі, 133, Д-4	Скоки	Скокі	Скокі	Шл.	1550	Бер.	Брэсц.	Брэсцкі
Скоклева, 130, А-1	Скоклево	Скоклева	Магілёў	Дзярж.	1591	Арш.	Маг.	Чавускі
Скоўдзічы, 124, Г-4	Сковдичи	Скоўдзічы	Жыровічы	Солтаны	1597	Слон.	Гродз.	Слонімскі
Скраблякі, 123, Г-2	Скребляки		Горадна	Дзярж.	1558	Гар.	Польшча	
Скробава, 125, В-3	Скробово	Скробава (Горнае Скробава)	Скробава	Шл.	1554	Нав.	Брэсц.	Баранавіцкі
Скрыгалава, 148, А-1	Скриголово (Скриголов, Скригалов)	Скрыгалаў	Скрыгалава	Дзярж. (лен)	1497	Маз.	Гом.	Мазырскі
Скрыдлева, 110, Б-2		Скрыдлева	Астроўна	Сапегі		Віц.	Віц.	Віцебскі
Скрыннікі, 113, Д-2	Скрынники	Скрынікі			1560	Гар.	Гродз.	Гродзенскі
Скрышава, 115, Д-3	Скришово (Скрышов, Скорышово)	Скрышава	Любча	Кішкі	1550	Нав.	Гродз.	Навагрудскі
Скрышава, 125, Б-3	Скрышово	Скрышава	Скрышава	Шл.	1559	Нав.	Гродз.	Карэліцкі
Скрышаў, 132, В-3				Кат. царква		Дар.	Польшча	
Скрэндзевічы, 124, В-4	Скрендевичи (Крендевичи, Скрендево)	Скрэндзевічы	Скрэндзевічы		1565	Слон.	Гродз.	Дзятлаўскі
Скублятоўшчына, 125, Д-3	Скублятовщина	не існуе	Скублятоўшчына	Дзярж. (лен)	1567	Нав.	Брэсц.	Ляхавіцкі
Скулавічы, 110, А-3	Скуловичи	не існуе	Тулава	Кн. Жылінскія	1532	Віц.	Віц.	Віцебскі
Скураты, 135, А-1	Скураты	Скураты	Косава	Кн. Л.Сангушка і інш. па Осціках	1597	Слон.	Брэсц.	Івацэвіцкі
Слабада, 107, Г-2	Слобода	Слабада	Маркава	Дзярж.	1589	Ашм.	Мін.	Вілейскі
Слабада, 116, Д-2	Слабада	не існуе	Хатава	Спадчыннікі Кезгайлаў	1594	Мен.	Мін.	Стаўбцоўскі
Слабада, 116, Д-4	Слабада	не існуе	Менск	Дзярж.	1600	Мен.	Мін.	Мінскі
Слабада, 116, Д-4	Слабада	Слабодка	Прылукі	Спадчыннікі кн.Жаслаўскай	1582	Мен.	Мін.	Дзяржынскі
Слабада, 129, Г-1	Слобада (Слободка)	не існуе	Рагачоў	Дзярж.	1551	Рэч.	Гом.	Рагачоўскі
Слабада Пырашаўская, 126, В-4	Собода Пырашовская	Слабада	Слуцк	Кн. Слуцкія	1583	Нав.	Мін.	Уздзенскі
Слабодка, 102, В-2	Слободка	Слабодка			1618	Брас.	Віц.	Браслаўскі
Слабынь, 150, Д-3	Слабынь				1508	Расія	Украіна	
Славань, 139, В-3		Славань				Рэч.	Гом.	Светлагорскі
Славачыняды, 107, Г-1	Словоченяды (Славоченяды)	Слаўчыненты	Славачыняды	Кат. царква	1591	Ашм.	Гродз.	Смаргонскі
Славені, 118, Б-4	Славени (Славенцы)	Славені	Талачын	Спадчыннікі кн.Талачынскага	1556	Арш.	Віц.	Талачынскі
Славенск, 115, В-4	Словенск (Словенеск)	Славенск	Славенск	Кн. К.Астрожскі	1395	Ашм.	Мін.	Валожынскі
Славенцы, 119, Б-3	Славенцы	Вялікія Славені	Копысь	А.Ласкі па кн. Астрожскай	1556	Арш.	Маг.	Шклоўскі
Славяцічы, 124, Д-2	Славятичи	Славацічы	Славяцічы	Шл.	1567	Ваўк.	Гродз.	Зэльвенскі
Слагавашча, 117, Б-2	Слаговоща (Славогощ)	Слагавішча	Лагойск	В.Цішкевіч	1551	Мен.	Мін.	Лагойскі
Сланімцы, 134, В-3	Слонимцы	Сланімцы	Кобрын	Дзярж.	1563	Бер.	Брэсц.	Пружанскі
Сласцёны, 120, Г-1	Сластены	Сласцёны	Магілёў	Дзярж.	1594	Арш.	Маг.	Чавускі
Слаўкава, 126, В-1	Славково	Слаўкава	Нясвіж	М.К.Радзівіл і Солтаны	1587	Нав.	Мін.	Нясвіжскі
Слаўнавічы, 120, Б-4	Славновичи		Хвастава		1499	Мсц.	РФ	
Следзюкі, 129, А-3	Следюки (Слединки)	Следзюкі	Магілёў	Дзярж.	1560	Арш.	Маг.	Быхаўскі
Слежчынічы, 109, Б-3	Слежчыничы (Слешчыничы, Сезчыничы)	Узрэчча	Слежчынічы	Шл.	1552	Пол.	Віц.	Бешанковіцкі
Слепня, 117, Г-1	Слепня	Вялікая Слепня (з 1959 у г. Мінск)	Смалявічы	М.Ю.Радзівіл	1582	Мен.	Мін.	Мінскі

Назвы населеных пунктаў, змешчаныя на Генеральнай карце. Нумар старонкі і індэкс (літара і лічба)	Назвы паводле крыніц	Сучасныя назвы	Да якога маёнтка належала	Уладанне на 1567 г.	Першае упамінанне	Павет ВКЛ, краіна на 1567 г.	Сучасная прыналежнасць	
							вобласць	раён
Сліва, 127, Д-1	Слива	не існуе	Слуцк	Кн. Слуцкія	1566	Нав.	Мін.	Слуцкі
Слідца, 109, Г-3	Слидце	Слідцы	Пачаевічы	Кн. Лукомскія	1563	Арш.	Віц.	Чашніцкі
Сліжы, 119, Б-4	Слижи	Вялікія Сліжы	Копысь	А.Ласкі па кн. Астрожскай	1604	Арш.	Маг.	Шклоўскі
Сліжына, 117, Б-1	Слижино (Слижын)	Сліжына	Сліжына	Шл.	1471	Мен.	Мін.	Лагойскі
Слонім, 124, Г-4	Слоним	Слонім	Слонім	Дзярж.	1248	Слон.	Гродз.	Слонімскі
Слуцк, 126, Д-4	Слуцк (Случеск)	Слуцк	Слуцк	Кн. Слуцкія	1116	Нав.	Мін.	Слуцкі
Слядневічы, 109, Г-2	Слядневичи	Слядневічы 1	Лукомль	Кн. Лукомскія	1593	Арш.	Віц.	Лепельскі
Слядневічы, 109, Г-2	Следневичи	Слядневічы 2	Боліна	С.Гамшэй і інш.	1563	Пол.	Віц.	Лепельскі
Смалігавічы, 148, В-4	Смолиговичи (Смогулевичи)	Смалегаў	Смалігавічы	Дзярж. (лен)	1435	Маз.	Гом.	Нараўлянскі
Смаліца, 129, Б-4	Смолица	Смаліца	Магілёў	Дзярж.	1604	Арш.	Маг.	Быхаўскі
Смальняны, 110, Д-2	Смольняны (Смоляны, Смолняне)	Смаляны	Смальняны	Кн. А.Сангушка	1484	Арш.	Віц.	Аршанскі
Смальянцы, 109, В-3	Смольянцы	Вялікія Смалянцы	Чашнікі	Кішкі па Радзівілах	1563	Пол.	Віц.	Чашніцкі
Смалявічы, 117, Г-2	Смолевичи (Смольневичи)	Смалявічы	Смалявічы	М.Ю.Радзівіл	1448	Мен.	Мін.	Смалявіцкі
Смалянцы, 119, А-2	Смолянцы	Смальянцы	Стараселле	Спадчыннікі кн.Талачынскага	1591	Арш.	Маг.	Шклоўскі
Смаргонь, 115, А-4	Сморгонь (Сморгойнь, Сморгоины, Смургоины)	Смаргонь	Смаргонь	Зяновічы	1503	Ашм.	Гродз.	Смаргонскі
Смілавічы, 117, Д-2	Смиловичи	Смілавічы	Бакшты (Смілавічы)	Спадчыннікі Кезгайлаў	1582	Мен.	Мін.	Чэрвеньскі
Смолвы, 101, В-3	Смолвы (Смоли, Молвы)		Смолвы	Шл.	1567	Брас.	Літва	
Смольнікі, 134, Б-3	Смольники	не існуе	Кобрын	Дзярж.	1563	Бер.	Брэсц.	Пружанскі
Сморадск, 146, В-1	Смородск		Дубровіца	Спадчыннікі кн. Гальшанскіх	1554	Пін.	Украіна	
Сморкава, 107, Д-4	Сморково	не існуе	Крайск	Спадчыннікі Ю.Насілоўскага і інш.	1593	Мен.	Мін.	Вілейскі
Смыч, 107, Б-3	Смыч	Смычно	Смыч	Кішкі па Радзівілах	1457	Ашм.	Віц.	Пастаўскі
Смядынь, 147, А-3	Смедынь (Смедин)	Снядзін	Смядынь	Кн. К.Астрожскі	1395	Пін.	Гом.	Петрыкаўскі
Смяховічы, 145, А-1	Семиховичи	Семяховічы	Пінск	Дзярж.	1552	Пін.	Брэсц.	Пінскі
Снетава, 135, Д-3	Снетово	Снітава		Дзярж.	1559	Пін.	Брэсц.	Іванаўскі
Снігяны, 106, Д-4	Снигяны	Снігяны	Солы	Кішкі па Радзівілах	1544	Ашм.	Гродз.	Смаргонскі
Сноў, 125, Г-4	Снов (Шнов, Сновь)	Сноў	Сноў	Сноўскія і інш.	1478	Нав.	Мін.	Нясвіжскі
Сокал, 103, В-3	Сокол (Соколище)	не існуе			1566	Пол.	Віц.	Расонскі
Солы, 106, Д-4	Солы	Солы	Солы	Кішкі па Радзівілах	1434	Ашм.	Гродз.	Смаргонскі
Соміна, 104, В-3	Сомино			Дзярж.	1552	Пол.	РФ	
Соміна, 136, В-1	Сомино (Сомин, Гомин)	Соміна	Выганашч	Кішкі па Радзівілах	1539	Нав.	Брэсц.	Івацэвіцкі
Сорыца, 110, Б-1	Сорыца	Соржыца	Сорыца	Кат. царква	1508	Віц.	Віц.	Бешанковіцкі
Сосна, 104, Д-1	Сосна	не існуе	Сосна	Прав. царква	1552	Пол.	Віц.	Полацкі
Сошна, 136, Д-2	Сошно (Шошно)	Сошна	Сошна	Дзярж. (лен)	1500	Пін.	Брэсц.	Пінскі
Сошна, 143, В-1	Сошно		Уладава	Кн. Р.Сангушка	1475	Бер.	Польшча	
Спаскае, 104, Д-2	Спаское	Спаскае			1571	Пол.	Віц.	Шумілінскі
Спаскае, 110, Д-2	Спасское	Спаскае	Смальняны	Кн. А.Сангушка	1591	Арш.	Віц.	Аршанскі
Спорава, 135, В-2	Спорово (Споров)	Спорава	Спорава	В.Цішкевіч	1443	Слон.	Брэсц.	Бярозаўскі
Споры, 107, Б-2	Споры	Споры Вялікія	Споры	Шл.	1472	Ашм.	Віц.	Пастаўскі
Спудвілы, 123, В-2	Спудвилы (Спудиловичи)	да 1979 Спудзвілы	Спудвілы		1558	Гар.	Гродз.	Бераставіцкі
Спуша, 124, А-1	Спуша	Старая Спуша	Горадна	Кн. Д.Жыжэмскі і дзярж.	1558	Гар.	Гродз.	Шчучынскі
Спягла, 107, Г-2	Спягло (Спягла, Спегляны, Спегляне)	не існуе	Кабыльнік	Кн. С.Збаражскі і кн.Л.Сангушка	1504	Ашм.	Мін.	Мядзельскі
Спягліца, 107, Д-1	Спяглица (Стяглица)	Свяцілавічы (да 1964 Спягліца)	Спягліца	Кішкі па Радзівілах	1443	Ашм.	Гродз.	Смаргонскі
Ставіданцы, 114, Б-4	Ставиданцы		Раклішкі		1585	Лід.	Літва	
Ставок, 136, Д-1	Ставок	Ставок	Пінск	Дзярж.	1552	Пін.	Брэсц.	Пінскі
Ставы, 133, Г-3		Ставы	Янаў	Кат. царква		Бер.	Брэсц.	Камянецкі
Стадолічы, 147, В-4	Стодоличи	Стадолічы	Убарць	Кат. царква	1551	Маз.	Гом.	Лельчыцкі
Стайкі, 105, В-2	Стайки	Стаі	Усвят	Дзярж.	1571	Віц.	Віц.	Гарадоцкі
Стайкі, 109, Г-3	Стайки	да 1980-х Стайкі	Пачаевічы	Кн. Лукомскія	1591	Арш.	Віц.	Чашніцкі
Стайкі, 110, А-4		не існуе	Латыгала			Віц.	Віц.	Віцебскі
Стайкі, 110, А-4						Віц.	Віц.	Віцебскі
Стайкі, 110, Б-2	Стайки	не існуе	Стайкі		1596	Віц.	Віц.	Віцебскі
Стайкі, 116, А-4	Стайки	Стайкі	Ілья	Кн. С.Збаражскі па Забярэзінскіх і Кішкі па Радзівілах	1602	Мен.	Мін.	Вілейскі
Стайкі, 117, А-2	Стайки	Стайкі	Гайна	Дзярж.	1603	Мен.	Мін.	Лагойскі
Стайкі, 117, Б-1	Стайки	Стайкі	Камень Харэцкі	В.Цішкевіч	1600	Мен.	Мін.	Лагойскі
Стайкі, 125, В-3	Стайки	Стайкі	Крошын	Шл.	1549	Нав.	Брэсц.	Баранавіцкі
Сталова, 117, Д-1	Столова	Сталовая (з 1959 у г. Мінск)	Менск	Дзярж.	1557	Мен.	Мін.	Мінскі
Станькава, 126, А-3	Станьково	Станькава	Станькава	Спадчыннікі кн. Гальшанскіх	1424	Мен.	Мін.	Дзяржынскі
Станявічы, 124, Д-4	Станевичи	Сценявічы			1552	Слон.	Гродз.	Слонімскі
Старае Сяло, 146, Г-3						Пін.	Украіна	
Старажоўцы, 147, А-1	Стороживцы (Сторожовичи)	Старажоўцы	Тураў	Кн. К.Астрожскі	1508	Пін.	Гом.	Жыткавіцкі
Старажоўшчына, 135, А-2	Стороживщина	Старажоўшчына	Косава	Кн. Л.Сангушка і інш. па Осціках	1597	Слон.	Брэсц.	Івацэвіцкі
Старажавічы, 109, Г-3	Сторожевичи	Стражавічы	Лукомль	Кн. Лукомскія і інш.	1558	Арш.	Віц.	Чашніцкі
Стараселле, 119, Б-2	Староселье	Стараселле	Стараселле	Спадчыннікі кн.Талачынскага	1544	Арш.	Маг.	Шклоўскі
Стараселле, 120, Г-4	Староселье (Старое)	Стараселле	Крычаў	Дзярж.	1589	Мсц.	Маг.	Крычаўскі
Старая Палова, 105, В-2	Старая Полова	не існуе	Усвят	Дзярж.	1571	Віц.	Віц.	Гарадоцкі
Старобін, 137, Б-3		Старобін				Нав.	Мін.	Салігорскі
Старое, 108, В-1	Старое	Старое Сяло	Ваўкалата	Ю.Хадкевіч па кн.Слуцкіх	1558	Ашм.	Віц.	Докшыцкі
Старое, 141, В-1	Старое Село (Старое)	Старое Сяло	Гомей	Дзярж.	1560	Рэч.	Гом.	Веткаўскі
Старое Сяло, 110, А-1	Старое Село	Старое Сяло	Старае Сяло	Шл.	1572	Віц.	Віц.	Віцебскі
Старое Сяло, 116, Г-3	Старое Село	Старое Сяло	Старае Сяло	Кн. Слуцкія	1499	Мен.	Мін.	Мінскі
Старое Сяло, 120, В-4	Старое Село	Старое Сяло	Старое Сяло		1586	Мсц.	Маг.	Мсціслаўскі
Старое Сяло, 129, Г-2	Старое Село (Староселье)	Старое Сяло	Старае Сяло	Дзярж. (лен)	1567	Рэч.	Гом.	Рагачоўскі
Старое Сяло, 134, Д-1	Старое Село	Старое Сяло	Берасце	Дзярж.	1551	Бер.	Брэсц.	Жабінкаўскі
Старчыцы, 137, А-2	Старчицы	не існуе	Слуцк	Кн. Слуцкія	1566	Нав.	Мін.	Салігорскі
Стары Двор, 114, Г-2	Старый Двор	Стары Двор	Стары Двор	Нарбуты і інш.	1567	Лід.	Гродз.	Шчучынскі
Стары Дворац, 123, В-3	Старый Дворец	Стары Дворац	Стары Дворац	Шл.	1567	Ваўк.	Гродз.	Бераставіцкі
Стары Лепель, 109, В-1	Лепель (Лепль, Лепле, Лепле Стар.)	Стары Лепель	Стары Лепель	Кат. царква	1439	Пол.	Віц.	Лепельскі
Стары Мядзел, 107, В-3	Мядель (Мядело, Старый Мядель)	у мяжы г. Мядзел	Стары Мядзел	М.Ю.Радзівіл і інш.	1400	Ашм.	Мін.	Мядзельскі
Стары Пагост, 102, Г-4		Стары Пагост	Пагост	М.Сінявскі па Сапегах		Брас.	Віц.	Мёрскі
Стары Свержань, 126, Б-1		Стары Свержань				Нав.	Мін.	Стаўбцоўскі
Стары Стан, 121, Д-2	Старый Стан	Стары Стан	Крычаў	Дзярж.	1604	Мсц.	Маг.	Клімавіцкі
Старыкі, 105, Д-2		не існуе	Вужляціна			Віц.	Віц.	Віцебскі
Старыконі, 145, Б-3	Стареконе (Тарыхкони)		Пінск	Дзярж.	1445	Пін.	Украіна	
Старына, 110, В-4		не існуе				Віц.	Віц.	Лёзненскі
Старына, 126, А-1	Старина	Старына	Дзераўна	Спадчыннікі Кезгайлаў	1591	Мен.	Мін.	Стаўбцоўскі
Старынкі, 111, Д-1	Старынки	не існуе	Дуброўна	Я.Глябовіч	1607	Арш.	Віц.	Дубровенскі
Старынкі, 116, А-4	Старинки (Старыны)	Старынкі	Старынкі	Кн. С.Збаражскі па Забярэзінскіх	1540	Мен.	Мін.	Вілейскі
Старынкі, 116, В-2	Старинки	не існуе	Старынкі	Шл.	1567	Мен.	Мін.	Валожынскі
Старынкі, 116, В-3	Старинки	Старынкі	Старынкі	Я.Гайка і інш.	1494	Мен.	Мін.	Маладзечанскі
Старынкі, 116, Д-2	Старинки	Старынкі	Койданава	М.Ю.Радзівіл па Гаштаўтах	1499	Мен.	Мін.	Дзяржынскі
Старынкі, 116, Д-2	Старинки (Старины, Волма)	Старынкі	Старынкі	Кат. царква і Салагубы	1430	Мен.	Мін.	Валожынскі
Старынкі, 117, В-2	Старинки	да 1944 Старынкі	Заазер'е	В.Цішкевіч і Пацы	1592	Мен.	Мін.	Лагойскі

Назвы населеных пунктаў, змешчаныя на Генеральнай карце. Нумар старонкі і індэкс (літара і лічба)	Назвы паводле крыніц	Сучасныя назвы	Да якога маёнтка належала	Уладанне на 1567 г.	Першае упамінанне	Павет ВКЛ, краіна на 1567 г.	Сучасная прыналежнасць	
							вобласць	раён
Старынкі, 125, В-2	Старинки (Старины)	да 1980-х Старынкі	Старынкі	Шл.	1525	Нав.	Брэсц.	Баранавіцкі
Старыновічы, 104, Г-2		Старыновічы	Азярышча	Дзярж.		Віц.	Віц.	Шумілінскі
Старыца, 126, Г-3	Старица (Старицы)	Старыца	Капыль	Кн. Слуцкія	1494	Нав.	Мін.	Капыльскі
Стаўбуновічы, 126, А-4	Столбуновичи (Столбуны)	Стаўбуновічы	Ігнатчычы	Шл.	1567	Мен.	Мін.	Мінскі
Стаўпы, 134, Г-2	Столпы	Стаўпы	Кобрын	Дзярж.	1563	Бер.	Брэсц.	Жабінкаўскі
Стаўровічы, 102, Д-1	Ставровичи (Ставрово, Тавровичи)	Стаўрова	Стаўровічы	Шл.	1567	Брас.	Віц.	Браслаўскі
Стаўровічы, 104, Д-3	Ставровичи	не існуе	Стаўровічы	Шл.	1552	Пол.	Віц.	Шумілінскі
Стаўрынава, 119, А-3	Ставриново (Ставронов)	Стаўры	Копысь	А.Ласкі па кн. Астрожскай	1607	Арш.	Віц.	Аршанскі
Стахава, 117, Б-4	Стахово	Вялікае Стахава	Барысаў	Дзярж.	1600	Мен.	Мін.	Барысаўскі
Стахава, 146, А-1	Стахово (Стехово, Стахов, Стохово)	Стахава	Стахава	Дзярж. (лен)	1552	Пін.	Брэсц.	Столінскі
Стахавічы, 145, А-2	Стеховичи	Стахавічы	Пінск	Дзярж.	1552	Пін.	Брэсц.	Пінскі
Сташчаны, 136, Г-1	Стощаны (Стошаны)	Сташаны	Аснежычы	Завішы і Р.Даўгірд	1557	Пін.	Брэсц.	Пінскі
Стаялы, 128, Б-3	Стоялы	Стаялава	Любашаны	Дзярж.	1500	Арш.	Маг.	Клічаўскі
Стваловічы, 125, В-3	Стволовичи (Столовичи)	Сталовічы	Стваловічы	Кн. Чартарыйскія	1449	Нав.	Брэсц.	Баранавіцкі
Стобінкі, 113, Б-1	Стобинки (Тобинки)		Стобінкі	Копацi і інш.	1522	Гар.	Літва	
Стокі, 123, Г-3	Стоки	Стокі	Стокі	Шл.	1567	Ваўк.	Гродз.	Свіслацкі
Столін, 146, Б-2	Столино	Столін	Дубровіца	Спадчыннікі кн. Гальшанскіх	1554	Пін.	Брэсц.	Столінскі
Стоўбцы, 126, Б-1		Стоўбцы				Мен.	Мін.	Стаўбцоўскі
Стоўпна, 142, А-2	Столпно		Межырэчча	Кн. С.Збаражскі па Забярэзінскіх	1430	Бер.	Польшча	
Страдча, 143, А-1	Страдча	Страдзечы	Кодань	П.Сапега	1512	Бер.	Брэсц.	Брэсцкі
Стракайлава, 121, Г-3	Стрекайлово (Стрекуло)		Крычаў	Дзярж.	1503	Мсц.	РФ	
Стракайлы, 121, Д-1	Строкайлы		Крычаў	Дзярж.	1604	Мсц.	РФ	
Стракпы, 142, А-1			Межырэчча	Кн. С.Збаражскі па Забярэзінскіх		Бер.	Польшча	
Страла, 124, А-4	Стрела	Страла	Здзяцель	Кн. К.Астрожскі	1580	Слон.	Гродз.	Дзятлаўскі
Странковічы, 103, Б-2	Стренковичи	Стралкі	Асвея	Кішкі	1552	Пол.	Віц.	Верхнядзвінскі
Страча, 106, В-4	Страча	да 1980-х Страча--Мацееўшчына	Свір	Кн. Свірскія і М.Ю.Радзівіл і інш.	1555	Ашм.	Гродз.	Астравецкі
Строчычы, 116, Д-4	Строчычы	Строчыца	Гарадзішча	Шалухі і кн.Палубінскія	1582	Мен.	Мін.	Мінскі
Струбніца, 124, В-1	Струбница (Иструбница, Ыструбница)	Струбніца	Струбніца	Камаеўскія, Скіндзеры і інш.	1496	Ваўк.	Гродз.	Мастоўскі
Струга, 123, Б-4	Струга	Струга	Струга	Дзярж. і шл.	1558	Гар.	Гродз.	Мастоўскі
Струмень, 130, Г-1	Струмень	Струмень	Чачэрск	Дзярж.	1527	Рэч.	Гом.	Кармянскі
Струна, 106, Б-4	Струна		Струна	Кн. Я.Мікіціч, П.Пац і інш.	1459	Ашм.	Літва	
Струнойты, 106, Б-4	Струнойты (Струнойти, Стронойци)		Струнойты	Кн. Свірскія	1462	Ашм.	Літва	
Струня, 103, Г-4	Струня (Струнья)	Струнне		Прав. царква	1552	Пол.	Віц.	Полацкі
Струня, 104, Г-1	Струня (Струнья)	Струнне		Шл.	1552	Пол.	Віц.	Полацкі
Струпіна, 123, А-4	Струпино	Струпіна	Струпіна	Шл.	1567	Гар.	Гродз.	Гродзенскі
Стрыгіны, 135, В-1	Стригины	Стрыгінь	Здзітаў		1586	Слон.	Брэсц.	Бярозаўскі
Стрыевічы, 134, Г-3	Стрыевичи (Стрыи, Стрые)	Стрыі	Кобрын	Дзярж.	1534	Бер.	Брэсц.	Кобрынскі
Стрыжоўка, 142, А-2			Ворцель	Багавіціны		Бер.	Польшча	
Стрыжыў, 107, Д-3	Стрижив	Стражы	Губы	Дзярж.	1596	Ашм.	Мін.	Вілейскі
Стрый, 117, А-1	Стрый	Стрый	Крайск	Спадчыннікі Ю.Насілоўскага і інш.	1602	Мен.	Мін.	Лагойскі
Стрыпуны, 115, А-4	Стрипуны	Стрыпуны	Стрыпуны		1522	Ашм.	Гродз.	Смаргонскі
Стрэжава, 109, Б-3	Стрежово	Стрыжава	Стрыжэва	Шл.	1552	Пол.	Віц.	Бешанковіцкі
Стрэлкі, 129, Д-3	Стрелки	не існуе			1585	Рэч.	Гом.	Рагачоўскі
Стрэльск, 148, Б-4	Стрельск (Стрельское)	Стрэльск	Стральск		1512	Маз.	Гом.	Мазырскі
Стрэшын, 140, Б-1	Стрешин (Устрешин)	Стрэшын	Стрэшын	Кат. царква	1391	Рэч.	Гом.	Жлобінскі
Студзенікі, 123, Д-4	Студеники	Студзенікі	Свіслач	Я.Хадкевіч і інш.	1575	Ваўк.	Гродз.	Свіслацкі
Студзёная, 142, А-3	Студеная		Берасце	Дзярж.	1566	Бер.	Польшча	
Студзёнка, 117, Б-4	Студенка (Студенки)	Студзёнка	Барысаў	Дзярж.	1582	Арш.	Мін.	Барысаўскі
Студзёнкі, 107, Д-3	Студенки	Студзёнкі	Маркава	Дзярж.	1552	Ашм.	Мін.	Вілейскі
Студзёнкі, 125, В-4	Студенки (Студенец)	Студзёнкі	Студзёнкі	Шл.	1562	Нав.	Мін.	Нясвіжскі
Студзянец, 124, В-1	Студенецкое	Студзянец	Рось	Я.Хадкевіч і інш.	1569	Ваўк.	Гродз.	Ваўкавыскі
Стульгі, 115, А-2	Стульги (Стулги)	Стульгі	Ашмена	Дзярж.	1550	Ашм.	Гродз.	Ашмянскі
Ступічаў, 133, В-4	Ступичов (Стопичов)	Ступічава	Ступічаў		1559	Бер.	Брэсц.	Камянецкі
Стырдыня, 132, Б-3	Стырдиня (Стердынь)		Кішкі		1517	Дар.	Польшча	
Стытычава, 145, А-3	Ститичево	Стытычава	Пінск	Дзярж.	1552	Пін.	Брэсц.	Пінскі
Субачы, 110, А-2	Субочи	Субачы	Заронава		1594	Віц.	Віц.	Віцебскі
Сувекі, 101, Б-2	Сувеки		Сувекі		1521	Влкм.	Літва	
Сугакі, 123, Б-4	Сугаки	Сугакі	Горадна	Дзярж.	1558	Гар.	Гродз.	Ваўкавыскі
Сугрынка, 124, Д-4	Сугринка	Сурынка	Слонім	Дзярж.	1593	Слон.	Гродз.	Слонімскі
Судзілавічы, 108, Б-4	Судиловичи	Судзілавічы	Судзілавічы	Дзярж. (лен)	1502	Пол.	Віц.	Ушацкі
Судзілавічы, 111, Г-1	Судиловичи	Судзілавічы	Сялец	С.Гамшэй і Л.Роскі	1555	Арш.	Віц.	Дубровенскі
Судзілавічы, 131, А-2	Судиловичи	Судзілы	Судзілавічы	Шл.	1511	Мсц.	Маг.	Клімавіцкі
Судзілавічы, 135, Г-1	Судиловичи	Судзілавічы	Судзілавічы	Шл.	1495	Пін.	Брэсц.	Бярозаўскі
Суйкова, 110, А-2	Суйково	не існуе	Суйкова		1592	Віц.	Віц.	Віцебскі
Сулічава, 135, Д-1	Суличово (Уличово)	Сулічава	Брашэвічы	Кат. царква і Сноўскія	1549	Пін.	Брэсц.	Драгічынскі
Сулятычы, 125, А-2	Сулятычи (Сулятичи)	Суляцічы	Сулятычы	Я.Сіняўскі па Глябовічах	1430	Нав.	Гродз.	Навагрудскі
Сунаевічы, 126, В-4	Сунаевичи	Сунаі	Грэск	Дзярж.	1590	Нав.	Мін.	Капыльскі
Сунчыцы, 125, А-2	Сунчичи (Сунтычи)	Сунчыцы	Сунчыцы	Шл.	1559	Нав.	Гродз.	Навагрудскі
Супанічы, 119, Г-4	Супоничи (Шупаничи)	Супанічы	Магілёў	Дзярж.	1560	Арш.	Маг.	Магілёўскі
Супрасль, 122, В-4	Супрасль (Супрясла)	Супрасль	Хадкевічы		1513	Гар.	Польшча	
Супруненята, 106, Г-4	Супруненята	Супраненты			1553	Ашм.	Гродз.	Астравецкі
Сураж, 105, Д-3	Сураж	Сураж	Сураж	Дзярж.	1509	Віц.	Віц.	Віцебскі
Суража, 115, В-1	Сурожа	Сураж	Ліпнішкі	Дзярж. па Гаштаўтах	1560	Ашм.	Гродз.	Іўеўскі
Сурвілішкі, 107, Б-1	Сурвилишки (Камаи)	Сурвілішкі	Сурвілішкі		1558	Ашм.	Віц.	Пастаўскі
Сурвілішкі, 115, Б-2	Сурвилишки (Сурминишки)	Сурвілішкі	Сурвілішкі	Гайкі	1495	Ашм.	Гродз.	Іўеўскі
Сурканты, 114, Г-3	Сурконты	Сурканты	Сурканты	Шл.	1567	Лід.	Гродз.	Воранаўскі
Сурмачы, 133, Д-1			Межырэчча	Кн. С.Збаражскі па Забярэзінскіх		Бер.	Польшча	
Сурынты, 116, Б-3	Суринты	Сурынты	Суринты		1600	Мен.	Мін.	Маладзечанскі
Суснева, 116, В-1	Суснево	Сусні	Пяршай	Кат. царква	1568	Ашм.	Мін.	Валожынскі
Сутна, 133, Г-2						Мель.	Польшча	
Сутокі, 100, Д-2	Сутоки				1512	Пол.	РФ	
Сутокі, 117, Б-2	Сутоки	Сутокі	Лагойск	В.Цішкевіч	1527	Мен.	Мін.	Смалявіцкі
Сутокі, 120, В-4	Сутоки	Сутокі	Сутокі		1580	Мсц.	Маг.	Мсціслаўскі
Сутокі, 129, А-4	Сутоки (Шутоки)	Сутокі	Магілёў	Дзярж.	1591	Арш.	Маг.	Чавускі
Сухаверхаўчшына, 116, Д-1	Суховерховщина	не існуе	Сухаверхаўчшына	Спадчыннікі Кезгайлаў	1547	Мен.	Мін.	Стаўбцоўскі
Сухавічы, 139, Д-1	Суховичи (Сыховичи)	Сухавічы	Мазыр	Дзярж.	1552	Маз.	Гом.	Калінкавіцкі
Сухадолы, 106, Д-3	Суходолы	Сухадолы	Сухадолы	Шл.	1567	Ашм.	Гродз.	Ашмянскі
Сухадолы, 133, В-3	Суходолы (Суходол)	Сухадол	Берасце	Дзярж.	1566	Бер.	Брэсц.	Камянецкі
Сухадарава, 110, Б-3	Суходорово	не існуе	Сухадорава		1594	Віц.	Віц.	Віцебскі
Сухажэбры, 132, Г-2				Шл.		Дар.	Польшча	
Сухарава, 116, Г-4	Сухарево (Сухорово, Сохарово)	Сухарава (з 1980-х у г. Мінск)	Сухарава	Шл.	1440	Мен.	Мін.	Мінскі
Сухары, 119, Г-4	Сухари (Сухаревичи, Сухаровичи)	Сухары	Магілёў	Дзярж.	1560	Арш.	Маг.	Магілёўскі
Сухая Лошыца, 116, Д-4	Сухая Лошица	Лошыца 2 (з 1973 у г. Мінск)	Лошыца	Кн. Друцкія-Горскія па кн. Жаслаўскай і інш.	1557	Мен.	Мін.	Мінскі
Сухі Скідаль, 123, А-4	Сухой Скидель	не існуе	Горадна	Дзярж.	1558	Гар.	Гродз.	Гродзенскі

Назвы населеных пунктаў, змешчаныя на Генеральнай карце. Нумар старонкі і індэкс (літара і лічба)	Назвы паводле крыніц	Сучасныя назвы	Да якога маёнтка належала	Уладанне на 1567 г.	Першае упамінанне	Павет ВКЛ, краіна на 1567 г.	Сучасная прыналежнасць вобласць	раён
Сухінічы, 123, Б-2	Сухиничи		Адольск	Дзярж.	1595	Гар.	Польшча	
Сухлічы, 126, Г-1	Сухличи	Сухлічы	Сухлічы	Шл.	1552	Нав.	Мін.	Клецкі
Сухопаль, 134, Б-2	Сухополь (Сухополье)	Сухопаль	Камянец	Дзярж.	1569	Бер.	Брэсц.	Пружанскі
Сухоры, 133, Б-2			Берасце	Дзярж.		Бер.	Польшча	
Сухоўчыцы, 134, Д-2	Суховчицы (Суховичи, Суховжичи)	Сухоўчыцы	Кобрын	Дзярж.	1551	Бер.	Брэсц.	Кобрынскі
Сухоўчычы, 126, Д-3	Суховчичи	Сухоўчыцы	Цімкавічы	Кн. Слуцкія	1587	Нав.	Мін.	Капыльскі
Суцін, 127, В-3	Сутин (Счутин, Щутин)	Суцін	Суцін		1554	Мен.	Мін.	Пухавіцкі
Суцкаў, 115, А-4	Суцков	Суцькава	Суцкаў		1559	Ашм.	Гродз.	Смаргонскі
Суша, 128, А-4	Суша	Суша	Любашаны	Дзярж.	1500	Арш.	Маг.	Клічаўскі
Суша (Кап'ё), 109, Б-2	Суша	Суша	Суша	Кн. К.Астрожскі	1509	Пол.	Віц.	Лепельскі
Сушкава, 108, Д-1	Сушково	Сушкава	Крайск	Спадчыннікі Ю.Насілоўскага і інш.	1550	Мен.	Мін.	Лагойскі
Сушчы, 120, Г-1	Суша (Сущи)	Сушчы	Магілёў	Дзярж.	1560	Арш.	Маг.	Чавускі
Сушына, 108, А-4	Сушыно	Сушына	Сушына	Шл.	1538	Пол.	Віц.	Полацкі
Сушыцк, 136, Д-2	Сушицк (Сушицко)	Сушыцк	Пінск	Дзярж.	1512	Пін.	Брэсц.	Пінскі
Сцежар, 119, Д-4	Сцежар (Щежар)	Шчэжар 2	Магілёў	Дзярж.	1591	Арш.	Маг.	Магілёўскі
Сцеляхі, 143, В-1		Селяхі	Уладава	Кн. Р.Сангушка		Бер.	Брэсц.	Брэсцкі
Сцерава Поле, 104, Г-3	Стерево Поле	не існуе	Азярышча	Дзярж.	1571	Віц.	Віц.	Шумілінскі
Сцецава, 110, Г-2	Стецево	Стэцава	Сцецава	Сапегі	1565	Арш.	Віц.	Сенненскі
Сцыганы, 115, Г-1		Сцігане	Ліпнішкі			Ашм.	Гродз.	Іўеўскі
Сцяпанавічы, 104, Г-3	Степановичи	не існуе	Азярышча	Дзярж.	1571	Віц.	Віц.	Гарадоцкі
Сцяпанавічы, 105, В-2	Степановичи	Сцяпанавічы	Усвят	Дзярж.	1571	Віц.	Віц.	Гарадоцкі
Сцяпанкі, 134, Г-1		Сцяпанкі				Бер.	Брэсц.	Жабінкаўскі
Сцяпкова, 126, Г-4	Степково	Сцяпкова	Сцяпкова	Шл.	1554	Нав.	Мін.	Слуцкі
Сцяпы, 128, Д-4	Степы (Степахи)	Сцяпы	Сцяпы	Шл.	1492	Рэч.	Гом.	Жлобінскі
Сцяцэвічы, 123, Б-3	Стецевичи	Сцяцкі	Сцяцэвічы	Шл.	1567	Гар.	Гродз.	Гродзенскі
Сшо, 108, А-3	Сшо (Шьшо, Сша, Шашо, Шеша)	Шо	Сшо		1552	Пол.	Віц.	Глыбоцкі
Сынковічы, 124, Г-3	Сынковичи (Сунковичи, Сенковичи)	Сынкавічы	Сынковічы	Нарбуты і інш.	1533	Слон.	Гродз.	Зэльвенскі
Сырмеж, 107, В-2	Сырмеж (Сирмеж, Сырмяж, Сирмяж)	Малая Сырмеж	Кабыльнік	Кн. С.Збаражскі і кн. Л.Сангушка	1490	Ашм.	Мін.	Мядзельскі
Сырмеж, 107, Г-1	Сырмеж (Сирмеж, Сирмяж)	Сырмеж	Сырмеж	С.Роскі	1452	Ашм.	Мін.	Мядзельскі
Сычова, 110, Г-2	Сычово	Сычова	Вялікае Сяло	Шл.	1599	Арш.	Віц.	Сенненскі
Сычы, 133, Г-3	Сычи (Сичи)	Сычы	Берасце	Дзярж.	1541	Бер.	Брэсц.	Брэсцкі
Сычэвічы, 117, В-2	Сычевичи (Сычи)	не існуе	Заазер'е	В.Цішкевіч і Пацы	1582	Мен.	Мін.	Лагойскі
Сычэўчычы, 116, Б-3	Сыченчичи (Сечевляне)	Сычавічы	Сычэвічы	Кат. царква	1442	Мен.	Мін.	Маладзечанскі
Сэрвач, 125, Б-3	Сервеч	Сэрвач	Сэрвач	Шл.	1527	Нав.	Гродз.	Карэліцкі
Сябровічы, 140, А-4	Себровичи (Себры)	Сябровічы	Чачэрск	Дзярж.	1586	Рэч.	Гом.	Чачэрскі
Сявіца, 116, А-1	Севица (Сивица)	Сівіца			1524	Ашм.	Гродз.	Смаргонскі
Сягневічы, 135, В-1	Сегневичи (Сеневичи)	Сігневічы	Сягневічы	Шл.	1526	Бер.	Брэсц.	Бярозаўскі
Сядзельнікі, 148, А-3	Седельники (Седельниковичи)	Сядзельнікі (у 1962 зліліся з в. Гурыны)	Мазыр	Дзярж.	1548	Маз.	Гом.	Мазырскі
Сядзельнікі, 124, Д-1	Седельники	Сядзельнікі	Сядзельнікі	Шл.	1532	Ваўк.	Гродз.	Ваўкавыскі
Сякерычы, 126, Г-1	Секеричи (Секиричи)	Сякерычы	Клецк	М.К.Радзівіл	1552	Нав.	Мін.	Клецкі
Сякерычы, 138, В-4	Секеричи (Секиричи, Сокеричи)	Сякерычы	Сякерычы	Дзярж. (лен)	1552	Маз.	Гом.	Петрыкаўскі
Сялец, 109, В-3	Сельцо	Сялец	Чашнікі	Кішкі па Радзівілах	1563	Пол.	Віц.	Чашніцкі
Сялец, 110, Д-2	Селец	Роскі Сялец	Сялец	С.Гамшэй і Л.Роскі	1552	Арш.	Віц.	Аршанскі
Сялец, 115, А-4	Селец	Сялец	Сялец		1559	Ашм.	Гродз.	Смаргонскі
Сялец, 116, В-4	Селец	Сялец	Жаслаўль	Я.Сіняўскі па кн.Жаслаўскай	1567	Мен.	Мін.	Мінскі
Сялец, 117, Б-1	Селец (Сельцо)	Сялец	Сялец	Цішкевічы і Глябовічы	1493	Мен.	Мін.	Лагойскі
Сялец, 124, А-4	Селец	Сялец	Сялец	М.Ю.Радзівіл	1525	Лід.	Гродз.	Лідскі
Сялец, 128, Д-1	Селец (Сельцы)	Сельцы	Глуск	Спадчыннікі кн. Гальшанскіх	1560	Нав.	Маг.	Глускі
Сялец, 129, А-1	Селец	не існуе	Быхаў	Я.Хадкевіч	1541	Арш.	Маг.	Быхаўскі
Сялец, 134, Г-3	Селец	Сялец	Кобрын	Дзярж.	1563	Бер.	Брэсц.	Кобрынскі
Сялец, 135, Б-1	Селец (Сельцо)	Сялец	Сялец	Дзярж. і шл.	1458	Бер.	Брэсц.	Бярозаўскі
Сялец?, 136, Д-1	Селец (Сельцо)	не існуе	Сялец	Шл.	1555	Пін.	Брэсц.	Пінскі
Сялец, 137, А-3	Селец	Сяльцо	Слуцк	Кн. Слуцкія	1566	Нав.	Мін.	Салігорскі
Сялец, 149, Б-3	Селце	Сялец	Брагін	Кн.Вішнявецкія	1571	Кіеў.	Гом.	Брагінскі
Сяльцо, 110, Д-2	Сельцо	Сялец	Смальняны	Кн. А.Сангушка	1593	Арш.	Віц.	Аршанскі
Сялюты, 110, Б-3	Селюты	Сялюты	Сялюты		1601	Віц.	Віц.	Віцебскі
Сялюты, 116, В-4	Селюты (Селичичи)	Сялюты	Саламярэч	Кн. Саламярэцкія	1582	Мен.	Мін.	Мінскі
Сялюцічы, 138, Г-1	Селютичи (Селюты)	Вялікія Сялюцічы	Петрыковічы	Кн. Слуцкія	1560	Маз.	Гом.	Петрыкаўскі
Сялявіна, 109, А-3		не існуе			1571	Пол.	Віц.	Шумілінскі
Сялявічы, 124, Д-3	Селевичи	Сялявічы	Слонім	Дзярж.	1564	Слон.	Гродз.	Слонімскі
Сялявічы, 125, Г-4	Селявичи (Селяничи)	Сялявічы	Чэрніхава	С.Глябовіч і інш.	1579	Нав.	Брэсц.	Ляхавіцкі
Сямёнавічы, 126, Б-3	Семеновичи (Семиновичи)	Сямёнавічы	Сямёнавічы	Даўгірды і інш.	1567	Мен.	Мін.	Уздзенскі
Сямернікі, 123, Б-3	Семерники (Семеренки, Семеренчичи)	Сомярэнкі		Дзярж.	1558	Гар.	Гродз.	Мастоўскі
Сямятычы, 133, В-1	Семятичи (Семятыче)		Сямятычы	Кн. Слуцкія па Тэнчынскіх	1443	Дар.	Польшча	
Сянежыцы, 125, А-2	Сенежичи	Сянежыцы	Сянежыцы	М.К.Радзівіл	1522	Нав.	Гродз.	Навагрудскі
Сянеўка, 125, Д-4	Сеневка	Сіняўка	Клецк	М.К.Радзівіл	1534	Нав.	Мін.	Клецкі
Сянкоўскі, 124, Г-3	Сенковский	Сянькоўшчына	Парочча	Нарбуты і інш.	1577	Слон.	Гродз.	Слонімскі
Сянно, 110, Г-1	Сенно (Сено)	Сянно	Сянно	Спадчыннікі кн. Сенскага	1442	Віц.	Віц.	Сенненскі
Сяргеевічы, 124, Г-3	Сергеевичи (Сергиевичи)	Сяргеевічы	Сяргеевічы	Шл.	1566	Слон.	Гродз.	Слонімскі
Сяргеевічы, 127, Б-1	Сергеевичи	Сяргеевічы	Хатляны	Кн. П.Забражскі па Забярэзінскіх	1597	Мен.	Мін.	Пухавіцкі
Сяргеевічы, 128, В-3	Сергеевичи	Сяргеевічы	Бабруйск	Дзярж.	1584	Рэч.	Маг.	Кіраўскі
Сярэдкаротня, 110, В-3	Середкоротня (Середикоротня, Середкорунта)	Лучазарная (да 1964 Серакаротня)	Сярэдкаротня	Кн. Друцкія-Саколінскія	1449	Віц.	Віц.	Сенненскі
Сярэя, 113, Б-3	Серея		Сярэя	М.Ю.Радзівіл	1523	Ков.	Літва	
Сяхновічы, 134, Г-4	Сехновичи	Вялікія Сяхновічы	Сехнавічы	Шл.	1557	Бер.	Брэсц.	Жабінкаўскі
Сяцевіна, 125, А-2	Сетевина	Сяцевіна	Сяцевіна	Шл.	1567	Нав.	Гродз.	Навагрудскі
Табала, 113, Д-3	Тобола (Тоболка, Тоболки)	Табала	Азёры	Дзярж.	1558	Гар.	Гродз.	Гродзенскі
Табарышкі, 115, А-1	Таборишки (Таборышки)		Табарышкі	С.Гамшэй	1507	Віл.	Літва	
Таболкі, 103, В-1	Тоболки (Тоболчиничи)	Таболкі	Таболкі		1506	Пол.	Віц.	Верхнядзвінскі
Тадоры, 145, А-4	Тадоры	Фядоры	Тадоры	Шл.	1536	Пін.	Брэсц.	Столінскі
Тайманава, 129, Б-3	Тайммоново (Тайманов, Таймонов)	Тайманава	Нов. Быхаў	Г.Хадкевіч па Гаштаўтах	1515	Арш.	Маг.	Быхаўскі
Такарня, 127, А-1	Токарня	Такарня	Грэбень	Шл.	1511	Мен.	Мін.	Пухавіцкі
Такары, 133, В-2	Токары		Велянова	Шл.	1492	Бер.	Польшча	
Такарышкі, 115, В-3	Токаришки	Такарышкі	Такарышкі	Шл.	1581	Ашм.	Гродз.	Іўеўскі
Талацішкі, 106, Д-3	Толотишки	не існуе	Талацішкі		1425	Ашм.	Гродз.	Астравецкі
Талачкі, 124, А-3	Толочки	Талачкі	Турэйск	Дзярж.	1558	Лід.	Гродз.	Шчучынскі
Талачын, 118, А-4	Толочин (Толочын)	Талачын	Талачын	Спадчыннікі кн.Талачынскага	1541	Арш.	Віц.	Талачынскі
Таледавічы, 126, В-2		Цялядавічы				Нав.	Мін.	Капыльскі
Талочкавічы, 123, А-3	Толочковичи (Толочки)	Талочкі	Талочкавічы	Шл.	1567	Гар.	Гродз.	Гродзенскі
Талушэвічы, 106, В-3	Талушевичи	Талюшаны	Быстрыца		1612	Ашм.	Гродз.	Астравецкі
Таль, 137, А-4	Таль	Таль	Слуцк	Кн. Слуцкія	1566	Нав.	Мін.	Любанскі
Талявічы, 124, В-4	Талевичи	Талявічы			1592	Слон.	Гродз.	Дзятлаўскі
Тамілавічы, 108, В-3	Томиловичи (Тумиловичи)	Тумілавічы	Докшыцы	Кішкі па Радзівілах	1499	Ашм.	Віц.	Докшыцкі
Танявічы, 114, Г-2	Таневичи	Танявічы	Васілішкі	Дзярж.	1567	Лід.	Гродз.	Шчучынскі
Тапічэва, 122, Д-3	Топичево					Бель.	Польшча	
Тапорніна, 110, А-2	Топорнино	не існуе	Заронава		1594	Віц.	Віц.	Віцебскі

Назвы населеных пунктаў, змешчаныя на Генеральнай карце. Нумар старонкі і індэкс (літара і лічба)	Назвы паводле крыніц	Сучасныя назвы	Да якога маёнтка належала	Уладанне на 1567 г.	Першае упамінанне	Павет ВКЛ, краіна на 1567 г.	Сучасная прыналежнасць	
							вобласць	раён
Тараканы, 135, Г-1	Тороканы (Торокань)	не існуе	Бародзічы	Сноўскія і кат.царква	1554	Бер.	Брэсц.	Драгічынскі
Тарантова, 104, В-2	Тарантово (Турунтово)			Дзярж.	1563	Пол.	РФ	
Тарантова, 109, В-1	Тарантово	Тарантова		Шл.	1552	Пол.	Віц.	Чашніцкі
Тарапчаны, 104, Г-3	Торопчаны (Торопчане)	не існуе	Азярышча	Дзярж.	1583	Віц.	Віц.	Гарадоцкі
Тарасава, 104, А-1	Тарасово	не існуе	Нешчарда	Дзярж.	1570	Пол.	Віц.	Расонскі
Тарасава, 116, Г-4	Тарасово (Тарасов)	Тарасава	Тарасава		1440	Мен.	Мін.	Мінскі
Тарасавічы, 107, Г-2	Тарасовичи	Тарасавічы	Тарасавічы	Шл.	1567	Ашм.	Мін.	Вілейскі
Тарасавічы, 119, Г-3	Тарасовичи (Тарасевичи)	не існуе	Манастыр Пячэрскі	Прав. царква	1593	Арш.	Маг.	Магілёўскі
Тарасавічы, 131, А-2	Тарасовичи	Тарасавічы	Крычаў	Дзярж.	1604	Мсц.	Маг.	Клімавіцкі
Таргошычы, 136, Д-1	Таргошичи	Таргошыцы	Пінск	Дзярж.	1552	Пін.	Брэсц.	Пінскі
Таронцевічы, 109, Г-2	Торонтевичи (Тарантово)	Двор Таронкавічы	Боліна	С.Гамшэй і інш.	1443	Пол.	Віц.	Лепельскі
Татаркавічы, 128, В-2	Татарковичи	Татаркавічы	Татаркавічы	Осцікі	1542	Мен.	Маг.	Асіповіцкі
Татаркавічы, 134, Д-4		Татарнавічы				Бер.	Брэсц.	Драгічынскі
Татарск, 120, Б-3						Мсц.	РФ	
Татарцы, 105, Д-3		да 1980-х Татарскія				Віц.	Віц.	Віцебскі
Таўгінянцы, 114, Б-4	Товгинянцы (Товдзгиновичи)	Таўзгіняны	Таўгінянцы	Шл.	1567	Лід.	Гродз.	Воранаўскі
Таўканы, 116, Д-2	Толканы	Таўканы	Васішкі	Шл.	1597	Мен.	Мін.	Валожынскі
Таўкачэвічы, 127, Б-1	Толкачевичи	Таўкачэвічы 1	Хатляны	Кн. П.Забражскі па Забярэзінскіх	1600	Мен.	Мін.	Уздзенскі
Таўрагіні, 101, Д-1	Таурогини		Таўрагіні	Кат. царква	1387	Брас.	Літва	
Таўсцікі, 110, Б-1	Толстики	Таўсцюкі	Астроўна	Сапегі	1597	Віц.	Віц.	Бешанковіцкі
Таўтвілавічы, 135, А-1	Товтвиловичи	Таўцвілы	Ласасіная	В.Цішкевіч	1596	Слон.	Брэсц.	Пружанскі
Тварычаўка, 148, А-3	Творычовка	Тварычаўка	Тварычаўка	Шл.	1567	Маз.	Гом.	Мазырскі
Тонава, 116, Д-2	Тоново (Тонва, Тонвы)	Тонава	Тонава	Кн. Слуцкія	1540	Мен.	Мін.	Стаўбцоўскі
Тонеж, 147, Б-1	Тонеж	Тонеж	Тонеж	Шл.	1550	Пін.	Гом.	Лельчыцкі
Торшыцы, 125, В-3	Торшицы	не існуе	Торшыцы	Спадчыннікі С.Давойны	1559	Нав.	Брэсц.	Баранавіцкі
Тоўпіна, 109, Г-4	Толпино (Товтин)	Тоўпіна	Мялешкавічы	Кн. Лукомскія і інш.	1561	Арш.	Віц.	Чашніцкі
Тоўсты Лес, 149, Д-1	Толстый Лес				1527	Кіеў.	Украіна	
Тоўсцікі, 123, Б-4	Толстики	Тоўсцікі	Луннае	Сапегі і інш.	1585	Гар.	Гродз.	Мастоўскі
Трабавічы, 125, Г-4	Трабовичи	Трабавічы	Сваяцічы	Спадчыннікі С.Давойны	1590	Нав.	Брэсц.	Ляхавіцкі
Трабы, 115, В-2	Трабы	Трабы	Трабы	Дзярж. па Гаштаўтах	1494	Ашм.	Гродз.	Іўеўскі
Тракелі, 106, Д-2	Трокели		Тракелі	Шл.	1567	Віл.	Літва	
Тракелі, 115, В-1	Трокели (Новый Двор)	Тракелі	Тракелі	Дзярж. па Гаштаўтах	1433	Ашм.	Гродз.	Воранаўскі
Тракінікі, 106, Г-3	Трокиники	Трокенікі	Тракінікі	Ю.Цішкевіч	1462	Віл.	Гродз.	Астравецкі
Трапалава, 116, Б-1	Трепалово (Трепалов)	Трапалава	Трапалава		1547	Ашм.	Мін.	Маладзечанскі
Трасейкавічы, 125, Б-3	Трасейковичи	Трасейкі	Трасейкавічы	Шл.	1567	Нав.	Гродз.	Карэліцкі
Трасцянец, 117, Д-1	Тростенец (Трестенец, Трыстенец)	Вялікі Трасцянец	Лошыца	Кн. Друцкія-Горскія па кн. Жаслаўскай і інш.	1557	Мен.	Мін.	Мінскі
Трасцяніца, 133, Г-4	Тростяница (Тростенец, Тростеница, Тристяница, Трыстяница)	Трасцяніца	Трасцяніца	Ю.Хадкевіч	1463	Бер.	Брэсц.	Камянецкі
Траццякі, 123, В-3	Третяки	Траццякі	Малая Бераставіца	А.Валовіч і інш.	1595	Гар.	Гродз.	Бераставіцкі
Трашчаны, 106, В-4	Трощаны (Тройщаны)	Трашчаны	Трашчаны	Дзярж.	1564	Ашм.	Гродз.	Астравецкі
Тройдзевічы, 104, Б-2	Тройдевичи (Тройдевляне)	Тродавічы	Тройдзевічы		1509	Пол.	Віц.	Расонскі
Тросніца, 103, Г-4	Тросница	Тросніца	Тросніца	Прав. царква і шл.	1552	Пол.	Віц.	Полацкі
Тростынь, 141, В-4	Тростынь		Гомей	Дзярж.	1560	Рэч.	РФ	
Трубачы, 110, А-2	Трубачи	да 1968 Трубачы	Трубачы		1597	Віц.	Віц.	Віцебскі
Труднава, 125, Б-3	Трудново	Труднава	Труднава	Шл.	1567	Нав.	Гродз.	Карэліцкі
Трумпін, 123, В-3	Трумпин	Трумпы	Трумпін	Шл.	1567	Гар.	Гродз.	Ваўкавыскі
Трусавічы, 116, Б-4	Трусовичи (Трусово)	не існуе	Трусавічы	Кат. царква	1500	Мен.	Мін.	Мінскі
Трусавічы, 116, Б-4	Трусовичи	Трусавічы	Трусавічы	Цішкевічы і інш.	1540	Мен.	Мін.	Лагойскі
Труханавічы, 126, Г-4	Трухоновичи	Труханавічы	Грэск	Дзярж.	1590	Нав.	Мін.	Капыльскі
Трылесіна, 119 , Г-1	Трилесино (Трылесин)	Вялікі Трылесін	Цяцерын	Спадчыннікі кн.Мсціслаўскіх	1577	Арш.	Маг.	Бялыніцкі
Трылесіна, 129, А-4	Трилесино	Трылесіна	Магілёў	Дзярж.	1568	Арш.	Маг.	Быхаўскі
Трысцены, 122, Б-2					1496	Бель.	Польшча	
Трычавічы, 113, Д-2	Тричевичи (Трыщевичи)	Трычы	Горадна	Дзярж.	1558	Гар.	Гродз.	Гродзенскі
Трышын, 133, Д-4	Трышын	Трышын (з 1968 у г. Брэст)	Трышын	С.Пякарскі	1553	Бер.	Брэсц.	Брэсцкі
Туганавічы, 125, В-3	Тугановичи	не існуе	Цэрын	Дзярж.	1471	Нав.	Брэсц.	Баранавіцкі
Тужылавічы, 128, Д-4	Тужиловичи (Тажиловичи)	Тажылавічы	Бабруйск	Дзярж.	1567	Рэч.	Маг.	Бабруйскі
Тужэвічы, 113, Д-4	Тужевичи	Тужаўляны	Тужэвічы	Шл.	1567	Гар.	Гродз.	Гродзенскі
Тулава, 110, А-3	Тулово	не існуе	Тулава	Кн. Жылінскія	1503	Віц.	Віц.	Віцебскі
Тулава, 124, Г-2	Тулово	Тулава	Тулава	Шл.	1567	Ваўк.	Гродз.	Зэльвенскі
Тулёнка, 126, А-1	Туленка (Тулянка)	Тулёнка	Свержань	Осцікі і Уралеўскія	1572	Мен.	Мін.	Стаўбцоўскі
Тулічы, 134, Г-2	Туличи	не існуе	Кобрын	Дзярж.	1534	Бер.	Брэсц.	Кобрынскі
Тульгавічы, 149, Б-1	Тулговичи (Тулиговичи, Тулеговичи)	Тульгавічы	Тульгавічы	Шл.	1510	Маз.	Гом.	Хойніцкі
Тумашэвічы, 124, В-3	Тумашевичи	Тумашы	Тумашэвічы	Шл.	1567	Гар.	Гродз.	Гродзенскі
Тупалы, 125, А-3	Тупалы (Тупали)	Вялікія Тупалы	Тупалы	Шл.	1450	Нав.	Гродз.	Карэліцкі
Тупічына, 103, Д-1	Тупечин (Тупиничо)	Тупічына 1	Тупічына	Корсакі	1552	Пол.	Віц.	Шаркаўшчынскі
Тупічычы, 135, Б-4	Тупичичи (Тупичы)	да 1944 Тупічычы	Пінск	Дзярж.	1565	Пін.	Брэсц.	Івацэвіцкі
Тур, 143, В-4						Польшча	Украіна	
Турава, 139, Д-2	Турово	Туравічы	Мазыр	Дзярж.	1560	Маз.	Гом.	Калінкавіцкі
Туравічы, 110, Д-3	Туровичи	Туравічы	Машкова	С.Гамшэй і Л.Роскі	1562	Арш.	Віц.	Аршанскі
Тураса, 109, А-2	Туроса (Туросо)	Старыя Турасы	Тураса	Корсакі	1552	Пол.	Віц.	Ушацкі
Тураў, 147, А-1	Туров	Тураў	Тураў	Кн. К.Астрожскі	980	Пін.	Гом.	Жыткавіцкі
Тургелі, 115, А-1						Віл.	Літва	
Туркі, 128, Г-4	Турки	Туркі	Туркі	Шл.	1567	Рэч.	Маг.	Бабруйскі
Турная, 133, Г-4	Турная	не існуе	Чарнаўчыцы	Ю.Іллініч	1477	Бер.	Брэсц.	Камянецкі
Туросна, 122, Г-3	Туросна (Туроснь)		Туросна	А.Юндзіл	1515	Бель.	Польшча	
Туроўе, 106, В-4	Туровье	Вялікае Туроўе	Трашчаны	Дзярж.	1564	Ашм.	Гродз.	Астравецкі
Туроўля, 104, Д-1	Туровля	Туроўля	Туроўля	Прав. царква і шл.	1533	Пол.	Віц.	Полацкі
Туры, 124, В-2	Туры (Туровляне)	не існуе	Пяскі	Г.Хадкевіч	1587	Ваўк.	Гродз.	Мастоўскі
Турына, 127, А-3	Турино (Турыно, Турынь, Турчино)	Турын	Пухавічы	Кішкі па Радзівілах	1536	Мен.	Мін.	Пухавіцкі
Турычына, 104, Б-3	Турычино		Турычына		1552	Пол.	РФ	
Турышчавічы, 130, Д-1	Турищевичи	Чачэрск	Чачэрск	Дзярж.	1510	Рэч.	Гом.	Чачэрскі
Турэйск, 124, Б-2	Турейск (Туриск, Турск)	Турэйск	Турэйск	Дзярж.	1252	Лід.	Гродз.	Шчучынскі
Турэц, 125, Б-4	Турец	Турэц	Турэц	Кн. Слуцкія і інш.	1470	Нав.	Гродз.	Карэліцкі
Турэц, 127, А-3	Турец	Турэц				Мен.	Мін.	Чэрвеньскі
Турэц, 128, Б-3	Турец	Турэц	Турэц	Г.Хадкевіч па Гаштаўтах	1444	Арш.	Маг.	Клічаўскі
Тур'якава, 126, А-3	Туряково	Тур'якава	Койданава	М.Ю.Радзівіл па Гаштаўтах	1589	Мен.	Мін.	Дзяржынскі
Тухавічы, 136, А-1	Туховичи	Тухавічы	Ліпск	М.К.Радзівіл і Кішкі	1539	Нав.	Брэсц.	Ляхавіцкі
Туча, 126, Д-1	Туча	Туча	Клецк	М.К.Радзівіл	1552	Нав.	Мін.	Клецкі
Тучная, 142, А-4	Тучная		Берасце	Дзярж.	1566	Бер.	Польшча	
Тучын, 116, В-2	Тучин	Тучына	Хоўхла	Кішкі па Радзівілах	1544	Мен.	Мін.	Маладзечанскі
Тушча, 107, Г-1	Туща	Радзюшы-Тушча	Свір	Кн. Свірскія і М.Ю.Радзівіл і інш.	1567	Ашм.	Гродз.	Астравецкі
Тушэвічы, 124, Г-4	Тушевичи	Тушэвічы	Тушэвічы	Шл.	1555	Слон.	Гродз.	Слонімскі
Тхорын, 147, Д-4	Тхорин (Дыхарин)		Камень	Кат. царква	1545	Кіеў.	Украіна	
Тыкоцін, 122, В-2	Тикотин		Тыкоцін	Дзярж. па Гаштаўтах	1425	Бель.	Польшча	
Тышча, 120, Г-2	Тыща (Тища)	Тышча	Магілёў	Дзярж.	1560	Арш.	Маг.	Мсціслаўскі
Уваравічы, 140, Б-3	Уваровичи (Ворово)	Уваравічы	Гомей	Дзярж.	1500	Рэч.	Гом.	Буда-Кашалёўскі
Угрын, 124, В-3	Угрин (Угриняны, Угряняны)	Вялікая Угрынь	Востраў	Дзярж. (лен)	1492	Слон.	Гродз.	Зэльвенскі
Угрынічы, 144, В-4	Угриничи		Чэрвішча	М.Ю.Радзівіл і Кішкі	1539	Пін.	Украіна	

Назвы населеных пунктаў, змешчаныя на Генеральнай карце. Нумар старонкі і індэкс (літара і лічба)	Назвы паводле крыніц	Сучасныя назвы	Да якога маёнтка належала	Уладанне на 1567 г.	Першае упамінанне	Павет ВКЛ, краіна на 1567 г.	Сучасная прыналежнасць	
							вобласць	раён
Удалеўка, 149, А-4	Удалевка	Удалёўка	Брагін	Кн.Вішнявецкія	1571	Кіеў.	Гом.	Лоеўскі
Удзела, 108, А-1	Удело	Удзела	Удзела	Корсакі	1552	Пол.	Віц.	Глыбоцкі
Удога, 120, Д-3	Удога (Уда)	Удога	Магілёў	Дзярж. (лен)	1560	Арш.	Маг.	Чэрыкаўскі
Удоўск, 120, Д-1	Удовск	Удоўск	Магілёў	Дзярж.	1591	Арш.	Маг.	Чавускі
Ужляціна, 110, А-1	Ужлятино	Ужляціна	Ужляціна	Прав. царква	1563	Віц.	Віц.	Шумілінскі
Узварцы, 110, Б-2	Узварцы	да 1968 Узварцы	Віцебск	Дзярж.	1567	Віц.	Віц.	Віцебскі
Узвод, 133, Г-3	Узвод (Зводы)	да 1972 Вялікія Зводы	Узвод	Шл.	1492	Бер.	Брэсц.	Камянецкі
Узда, 126, Б-3	Узда (Взда)	Узда	Узда	М.К.Радзівіл, Корсакі і інш.	1435	Мен.	Мін.	Уздзенскі
Уздыгалавічы, 107, Г-4	Уздыголовичи	Уздрыгалавічы	Крывічы	Кішкі па Радзівілах	1606	Ашм.	Мін.	Мядзельскі
Узмёны, 103, В-1		Узмёны			1563	Пол.	Віц.	Мёрскі
Узнога, 128, Г-4	Узнога	Узнога	Ліскі	Прав. царква	1553	Рэч.	Маг.	Бабруйскі
Узнога, 136, А-4	Узнога	Узнога	Макраны	Глябовічы і інш.	1598	Нав.	Мін.	Клецкі
Узносна, 110, Д-1	Взносно	Узноснае	Янава	Сапегі	1592	Арш.	Віц.	Талачынскі
Уклейна, 100, Д-2	Уклейно		Уклейна	Дзярж.	1512	Пол.	РФ	
Укля, 102, Г-3	Укля (Уколь)	Укля	Укля	Шл.	1510	Брас.	Віц.	Браслаўскі
Уколка, 134, В-4	Уколка	не існуе	Кобрын	Дзярж.	1563	Бер.	Брэсц.	Бярозаўскі
Укольск, 102, Г-2	Укольск	Укольск	Укольск	Шл.	1514	Брас.	Віц.	Браслаўскі
Укропавічы, 117, Б-1	Укроповичи	Вялікія Укропавічы	Пуцілава	Шл.	1600	Мен.	Мін.	Лагойскі
Ула, 109, А-3	Ула	Ула	Ула	Дзярж.	1552	Пол.	Віц.	Бешанковіцкі
Уладава, 143, В-1	Володава (Влодава)		Уладава	Кн. Р.Сангушка	1475	Бер.	Польшча	
Уладзімірац, 145, Д-3						Вал.	Украіна	
Улазавічы, 131, Г-3						Расія	РФ	
Уланавічы, 116, Б-3	Улановичи (Уляновичи, Влановичи)	Уланаўшчына	Уланавічы	Шл.	1559	Мен.	Мін.	Маладзечанскі
Уласавічы, 110, Б-1	Уласовичи (Улазовичы, Влазовичи)	не існуе	Уласевічы	Прав. царква	1508	Пол.	Віц.	Шумілінскі
Уласавічы, 116, В-1	Уласовичи	Улазавічы	Валожын	Дзярж. па Гаштаўтах	1614	Ашм.	Мін.	Валожынскі
Уліна, 103, Д-1	Улино	Уліна 1		Шл.	1551	Пол.	Віц.	Шаркаўшчынскі
Ульянавічы, 109, Г-4	Ульяновичи	Ульянавічы	Беліца	Ю.Зяновіч	1528	Арш.	Віц.	Сенненскі
Ульяны, 119, Г-4	Уляны (Ульяновичи)	не існуе	Магілёў	Дзярж.	1563	Арш.	Маг.	Магілёўскі
Унехаў, 125, Б-4	Унехово	Унехава	Унехаў	Ю.Іллініч і інш.	1568	Нав.	Гродз.	Карэліцкі
Упірэвічы, 117, В-4	Уперевичи (Пиревичи, Упировичи)	Упірэвічы	Глівін	Л.Ратомскі	1508	Мен.	Мін.	Барысаўскі
Урвед, 126, Д-2	Урвед	Урведзь	Клецк	М.К.Радзівіл	1586	Нав.	Мін.	Клецкі
Урода, 109, Б-2	Уродо	не існуе	Урода	Кн. Друцкія-Саколінскія і інш.	1534	Пол.	Віц.	Ушацкі
Урцішкі, 115, Г-2	Уртишки	Урцішкі	Іўе	Кішкі	1561	Ашм.	Гродз.	Іўеўскі
Урэчча, 107, Д-2	Уречье	Урэчча	Маркава	Дзярж.	1558	Ашм.	Мін.	Вілейскі
Урэчча, 127, Д-2		Урэчча				Нав.	Мін.	Любанскі
Уса, 116, Д-3	Уса (Усса)	Уса	Койданава	М.Ю.Радзівіл па Гаштаўтах	1484	Мен.	Мін.	Дзяржынскі
Уса, 126, Б-3	Уса	не існуе	Уса	Шл.	1567	Мен.	Мін.	Уздзенскі
Усая, 109, А-2	Усая	Усая	Усая	Шл.	1525	Пол.	Віц.	Ушацкі
Усвае, 104, А-3	Усвае				1495	Расія	РФ	
Усвеча, 104, А-1	Усвеча (Усвичие, Усвица)	не існуе	Усвеча	Прав. царква	1552	Пол.	Віц.	Расонскі
Усвея, 109, А-3	Усвее (Усвие)	Усвея	Усвея	Шл.	1532	Пол.	Віц.	Ушацкі
Усвят, 105, В-3	Усвят		Усвят	Дзярж.	1021	Віц.	РФ	
Уселюб, 115, Д-2	Вселюб (Селюб, Узелюб)	Уселюб	Уселюб	Спадчыннікі С.Давойны	1434	Нав.	Гродз.	Навагрудскі
Уснар, 123, Б-2	Уснар (Снарь, Овснар, Уснор)	не існуе	Уснар	Кн. Масальскія і інш.	1558	Гар.	Гродз.	Бераставіцкі
Усом'е, 103, Д-4	Усомье (Усомна)	Усомля		Корсакі	1533	Пол.	Віц.	Полацкі
Усох, 129, Б-3	Усох (Утох)	Усохі	Нов. Быхаў	Г.Хадкевіч па Гаштаўтах	1587	Арш.	Маг.	Быхаўскі
Усоха, 127, А-4	Усоха (Усохи, Вусош)	Усохі	Балоча	І.Лядскі	1560	Мен.	Мін.	Чэрвеньскі
Усохі, 108, В-4	Усохи	не існуе	Малыя Дольцы	В.Цішкевіч, Пацы і інш.	1563	Пол.	Віц.	Ушацкі
Усполь, 120, Г-3	Усполь	Усполле	Мсціслаў	Дзярж.	1579	Мсц.	Маг.	Мсціслаўскі
Устылавічы 130, В-2	Устыловичи	Усцінавічы	Прапойск	Дзярж.	1526	Рэч.	Маг.	Краснапольскі
Усяжа, 117, В-2	Усяж	Усяжа	Калодзезі	В.Цішкевіч і інш.	1597	Мен.	Мін.	Смалявіцкі
Утуга, 104, А-1	Утуг Великий				1552	Пол.	РФ	
Утужка, 104, А-1	Утужцо (Утужец Малый)		Утужка		1552	Пол.	РФ	
Ухля, 109 , В-3	Ухля (Вхли)	Ухлё	Мялешкавічы	Кн. Лукомскія і інш.	1554	Арш.	Віц.	Чашніцкі
Ухова, 140, А-4	Ухово	Ухова	Ухова		1503	Рэч.	Гом.	Веткаўскі
Уцяна, 101, Г-1	Утяна		Уцяна			Влкм.	Літва	
Учанавічы, 110, Б-1	Учановичи (Чановичи)	Чанавічы		Прав. царква	1533	Пол.	Віц.	Бешанковіцкі
Уша, 116, В-3	Уша (Уса)	Уша 2	Уша	Корсакі і інш.	1555	Мен.	Мін.	Маладзечанскі
Уша, 125, Б-4	Уша	Уша	Уша	Шл.	1567	Нав.	Гродз.	Карэліцкі
Ушакі, 130 , Б-3	Ушаки	Ушакі	Крычаў	Дзярж.	1604	Мсц.	Маг.	Чэрыкаўскі
Ушанка, 127, А-1	Ушанка	Ушанка	Заазер'е	Служкі і інш.	1593	Мен.	Мін.	Пухавіцкі
Ушачы, 109, А-1	Ушача (Вшача)	Ушачы	Ушачы	Дзярж. і шл.	1511	Пол.	Віц.	Ушацкі
Ушпаль, 101, В-1	Ушполь		Ушпаль		1559	Влкм.	Літва	
Ушчо, 100, Г-4	Вщо				1503	Расія	РФ	
Фалева, 134, Б-2	Фалево (Фалово, Фалевое)	Хвалава	Камянец	Дзярж.	1589	Бер.	Брэсц.	Пружанскі
Фалеевічы, 129, Г-1	Фалеевичи (Хвалеевичи)	Фалевічы	Ціхінічы	Зянковічы	1585	Рэч.	Гом.	Рагачоўскі
Федкавічы, 134, Д-1		Федзькавічы				Бер.	Брэсц.	Жабінкаўскі
Філавічы, 114, Д-1	Филовичи	Філявічы	Новы Двор	Дзярж. па Гаштаўтах	1558	Лід.	Гродз.	Шчучынскі
Філіпава, 112, Б-2	Филипово				1590	Гар.	Польшча	
Філіпавічы, 126, Д-2	Филиповичи	Філіпавічы	Макраны	Глябовічы і інш.	1598	Нав.	Мін.	Капыльскі
Філіпікі, 107, Г-4	Филипики	Філіпкі	Крывічы	Кішкі па Радзівілах	1606	Ашм.	Мін.	Мядзельскі
Фількаўшчына, 120, Г-4	Фильковщина (Мазоловщина)	не існуе	Мсціслаў	Дзярж.	1596	Мсц.	Маг.	Мсціслаўскі
Фралова, 105, Б-2			Усвят	Дзярж.		Віц.	РФ	
Фролкава, 103, Г-2	Фролково	Фралова			1563	Пол.	Віц.	Мёрскі
Фядотава, 103, Б-4	Федотова	не існуе	Нешчарда	Дзярж.	1570	Пол.	Віц.	Расонскі
Хабовічы, 134, Д-3	Хабовичи (Габовецкое)	Хабовічы	Кобрын	Дзярж.	1551	Бер.	Брэсц.	Кобрынскі
Хадакі, 108, Д-1	Ходаки	Хадакі	Крайск	Спадчыннікі Ю.Насілоўскага і інш.	1600	Мен.	Мін.	Лагойскі
Хадакоўцы, 135, Б-3	Ходоковцы	Хадакі	Слонім	Дзярж.	1559	Слон.	Брэсц.	Івацэвіцкі
Хадзявічы, 124, Г-3	Ходевичи	Хадзявічы	Слонім	Дзярж.	1566	Слон.	Гродз.	Слонімскі
Хадкова, 119, Б-2	Ходково	Хацькова	Дудаковічы	А.Гарнастай па кн. Горскіх	1541	Арш.	Маг.	Шклоўскі
Хадоркі, 125, А-1	Ходорки (Ходоркевичи)	не існуе	Хадоркі	Шл.	1567	Нав.	Гродз.	Дзятлаўскі
Хадоркі, 135, А-2	Ходорки	Хадоркі	Косава	Кн. Л.Сангушка і інш. па Осціках	1597	Слон.	Брэсц.	Івацэвіцкі
Хадотавічы, 126, Г-1	Ходотовичи	Хадатавічы	Навадворкі	Кн. Пузыны	1578	Нав.	Мін.	Нясвіжскі
Хадуцічы, 129, А-2	Ходутичи (Ходутічы)	Хадуцічы	Баркулабаў	Б.Корсак	1563	Арш.	Маг.	Быхаўскі
Хадынічы, 134, Д-2	Ходыничи (Ходиничи)	Хадынічы	Хадынічы	Шл.	1567	Бер.	Брэсц.	Кобрынскі
Хажова, 116, Б-2	Хожово (Хожовая)	Хажова	Хажова	М.Ю.Радзівіл і інш.	1434	Ашм.	Мін.	Маладзечанскі
Хажова, 125, Б-4	Хожово		Мір	Ю.Іллініч	1587	Нав.	Гродз.	Карэліцкі
Хайніна, 136, А-2	Хойнино	Гайнін	Мядзведзічы	Кат. царква	1552	Нав.	Брэсц.	Ляхавіцкі
Халамер'е, 104, В-3		Халамер'е	Азярышча	Дзярж.		Віц.	Віц.	Гарадоцкі
Халнявічы, 109, Д-3	Холневичи	Хальнявічы	Лукомль	Кн. Лукомскія і інш.	1554	Арш.	Мін.	Крупскі
Халоблін, 120, Д-3	Холоблин	Халоблін	Крычаў	Дзярж.	1605	Мсц.	Маг.	Чэрыкаўскі
Халопенічы, 109, Д-2	Холопеничи (Холопиничи, Холопеновичи, Хлоповичи)	Халопенічы	Астапкавічы	Кн. А.Вішнявецкі і Шэметы па Кезгайлах	1451	Арш.	Мін.	Крупскі
Халуй, 128, Б-1	Холуй (Холуя, Холвы)	Ліпень (да 1920 Халуі)	Жыцін	Кн. Ю.Збаражскі і інш. па Насілоўскіх	1555	Мен.	Маг.	Асіповіцкі
Хальча, 141, Б-1	Хальча (Хальче, Хальчо)	Хальч	Хальча	Халецкія	1443	Рэч.	Гом.	Веткаўскі
Хамінічы, 119, А-4	Хоминичи	Хамянічы	Шклоў	Е.Хадкевіч па Гаштаўтах	1522	Арш.	Маг.	Горацкі
Хамічы, 116, Г-2	Хамичи	Хамічы	Івянец	Салагубы і інш.	1582	Мен.	Мін.	Валожынскі
Хамічы, 123, Б-4	Хомичи	Хамічы	Горадна	Дзярж.	1560	Гар.	Гродз.	Мастоўскі

Назвы населеных пунктаў, змешчаныя на Генеральнай карце. Нумар старонкі і індэкс (літара і лічба)	Назвы паводле крыніц	Сучасныя назвы	Да якога маёнтка належала	Уладанне на 1567 г.	Першае упамінанне	Павет ВКЛ, краіна на 1567 г.	Сучасная прыналежнасць	
							вобласць	раён
Хамічы, 124, В-4	Хомичи	Хамічы	Вузлоўцы	Кн. А.Вішнявецкі і інш.	1606	Слон.	Гродз.	Дзятлаўскі
Хамічы, 126, А-3	Хомичи	Хамічы	Койданава	М.Ю.Радзівіл па Гаштаўтах	1588	Мен.	Мін.	Дзяржынскі
Хамічы, 129, В-4	Хомичи	да 1980-х Хамічы	Бабруйск	Дзярж.	1567	Рэч.	Маг.	Кіраўскі
Хамічы, 129, В-2	Хомичи	Хамічы	Азяраны	Прав. царква	1569	Рэч.	Маг.	Быхаўскі
Хамічычы, 134, Д-4	Хомичичи (Хометичи)	Хамічыцы	Прышыхвосты		1563	Бер.	Брэсц.	Драгічынскі
Хамянкі, 120, Д-1	Хоменки (Хоменьки, Хомянки)	Хамянкі	Магілёў	Дзярж.	1560	Арш.	Маг.	Чавускі
Харабровічы, 124, В-4	Хоробровичи	Харабровічы	Харабровічы		1575	Слон.	Гродз.	Дзятлаўскі
Харашкі, 120, Г-1	Хорошки	Харошкі	Магілёў	Дзярж.	1594	Арш.	Маг.	Магілёўскі
Харашэвічы, 124, Д-1	Хорошевичи (Хорошковичи)	не існуе	Харашэвічы	Шл.	1567	Ваўк.	Гродз.	Свіслацкі
Харашэвічы, 125, Г-1	Хорошевичи	Харашэвічы	Дзераўная	Дзярж. (лен)	1463	Слон.	Гродз.	Слонімскі
Харкавічы, 107, Д-4	Харковичи (Харковское)	Харкі	Крайск	Спадчыннікі Ю.Насілоўскага і інш.	1593	Мен.	Мін.	Вілейскі
Харлапавічы, 129, Г-1	Харлаповичи	Харлапавічы	Добасна	Г.Хадкевіч па Гаштаўтах	1587	Рэч.	Маг.	Кіраўскі
Харомцы, 138, Б-3	Хоромцы	Харомцы	Харомцы	Прав. царква	1557	Нав.	Гом.	Акцябрскі
Хатава, 116, Д-1	Хотова (Хотово)	Хатава	Хатава	Спадчыннікі Кезгайлаў	1547	Мен.	Мін.	Стаўбцоўскі
Хатаевічы, 117, А-1	Хотаевичи (Котаевичи)	Акцябр (да 1939 Хатаевічы)	Хатаевічы	Сноўскія і інш.	1529	Мен.	Мін.	Лагойскі
Хатляны, 126, Б-4	Хотляны (Хотяны)	Хатляны	Хатляны	Кн. П.Забражскі па Забярэзінскіх	1568	Мен.	Мін.	Уздзенскі
Хатовіж, 121, Д-1	Хотовиж	Хатовіж	Крычаў	Дзярж. (лен)	1561	Мсц.	Маг.	Клімавіцкі
Хатоля, 105, Г-2	Хотоля	Хатоля	Хатоля		1630	Віц.	Віц.	Віцебскі
Хатоўня, 129, В-4	Хотовня	Хатоўня	Нов. Быхаў	Г.Хадкевіч па Гаштаўтах	1587	Арш.	Гом.	Рагачоўскі
Хатславічы, 121, Б-2	Хотславичи (Хоцлавичи)			Дзярж.	1430	Мсц.	РФ	
Хатынь, 117, Б-2	Хотынь (Хатынь, Хотыня)	да 1943 Хатынь	Лагойск	В.Цішкевіч	1551	Мен.	Мін.	Лагойскі
Хаценчыцы, 116, Б-4	Хотенчицы (Хотенчичи, Хотеньчыцы)	Хаценчыцы	Хаценчыцы	Рагозы	1520	Мен.	Мін.	Вілейскі
Хацеслаўль, 143, В-3	Хотеславль	Хацiслаў	Берасце	Дзярж.	1566	Бер.	Брэсц.	Маларыцкі
Хацетава, 119, Д-4	Хотетово	Хацетава	Магілёў	Дзярж.	1560	Арш.	Маг.	Чавускі
Хацешаў, 144, В-2	Хотешов				1537	Польшча	Украіна	
Хацкава, 119, Д-4	Хацково	Хацкавічы	Магілёў	Дзярж.	1560	Арш.	Маг.	Чавускі
Хацюхова, 118, А-1	Хотюхово (Хотихово, Хетехово)	Хацюхова	Астапкавічы	Кн. А.Вішнявецкі і Шэметы па Кезгайлах	1540	Арш.	Мін.	Крупскі
Хачэнь, 147, А-1		Хачэнь				Пін.	Гом.	Жыткавіцкі
Хашковічы, 105, Д-2		не існуе				Віц.	Віц.	Віцебскі
Хвалічы, 127, Г-4	Хваличи (Фаличи)	Фалічы	Глуск Пагарэлы	А.Ласкі і інш. па кн.Гальшанскіх	1461	Нав.	Мін.	Старадарожскі
Хварасцяны, 130, А-1	Хворостяны	Хварасцяны	Прапойск	Дзярж.	1555	Рэч.	Маг.	Слаўгарадскі
Хвастава, 120, В-4	Хвостово	да 1973 Фастава	Хвастава		1499	Мсц.	Маг.	Мсціслаўскі
Хваставічы, 138, А-3	Хвостовичи	Хваставічы	Глуск	Спадчыннікі кн.Гальшанскіх	1559	Нав.	Маг.	Глускі
Хваставічы, 138, В-2	Хвостовичи	Фаставічы	Мазыр	Дзярж.	1536	Маз.	Гом.	Петрыкаўскі
Хвастова, 102, Д-3	Хвостово	Хвастова			1567	Ашм.	Віц.	Шаркаўшчынскі
Хвасты, 102, Д-1		Хвасты				Брас.	Віц.	Браслаўскі
Хвенявічы, 124, Б-4	Хвеневиче	Хвінявічы	Вязавец	Я.Сіняўскі па Глябовічах і інш.	1583	Слон.	Гродз.	Дзятлаўскі
Хвоева, 125, В-4	Хвоево	Хвоева	Сноў	Сноўскія і інш.	1562	Нав.	Мін.	Нясвіжскі
Хвойна, 118, В-4		Хвойна	Цяцерын			Арш.	Маг.	Бялыніцкі
Хвойна, 138, В-4	Хвойна (Фойная)	Хвойня	Мазыр	Дзярж.	1528	Маз.	Гом.	Петрыкаўскі
Хвойнікі, 149, Б-2	Хвойники	Хойнікі	Хвойнікі		1492	Кіеў.	Гом.	Хойніцкі
Хворастава, 137, В-2	Хворостово (Форостово)	Хорастава	Хворастава	Прав. царква	1567	Нав.	Мін.	Салігорскі
Хвошчна, 105, В-1		Хвошна	Азярышча	Дзярж.		Віц.	Віц.	Гарадоцкі
Хідра, 127, Б-3	Хидра (Хитра)	Хідра	Балоча	І.Лядскі	1593	Мен.	Мін.	Пухавіцкі
Хідры, 134, Д-2	Хидры	Хідры	Кобрын	Дзярж.	1563	Бер.	Брэсц.	Кобрынскі
Хіжава, 129, Г-4	Хижово	Хізаў	Чачэрск	Дзярж.	1598	Рэч.	Гом.	Кармянскі
Хількі, 120, Г-1	Хильки (Хилки)	Хількавічы	Магілёў	Дзярж.	1594	Арш.	Маг.	Чавускі
Хімы, 119, А-3	Химы	Хімы	Шклоў	Е.Хадкевіч па Гаштаўтах	1444	Арш.	Віц.	Аршанскі
Хлопічы, 125, В-4	Хлопичи	Хлюпічы	Хлопічы	П.Падарэўскі	1567	Нав.	Гродз.	Карэліцкі
Хлупін, 147, А-3		Хлупін				Пін.	Гом.	Жыткавіцкі
Хлусава, 110, Д-3	Хлусово	Хлусава	Хлусава		1607	Арш.	Віц.	Аршанскі
Хлябы, 145, А-3	Хлябы	Хлябы	Хлябы	Шл.	1536	Пін.	Брэсц.	Пінскі
Хлявіскае, 133, Б-3	Хлевиское		Берасце	Дзярж.	1566	Бер.	Польшча	
Хляўна, 130, В-1	Хлевна	Хляўно	Хляўно		1551	Рэч.	Гом.	Кармянскі
Хмелева, 134, Г-1	Хмелево	Хмелева	Дзямянічы	Ю.Ілініч	1587	Бер.	Брэсц.	Жабінкаўскі
Хмелеў, 142, В-3	Хмелев (Хмелевка)	Хмелеў	Шл.		1447	Бер.	Польшча	
Хмялевічы, 117, А-2	Хмелевичи (Хмелевцы)	Чмялевічы	Зембін	Кішкі па Радзівілах	1545	Мен.	Мін.	Лагойскі
Хмяльніца, 124, Д-3	Хмельница (Хмельник)	Хмяльніца	Хмельніца	Г.Валовіч	1555	Слон.	Гродз.	Слонімскі
Ходасава, 120, Г-3	Ходосово	Ходасы	Ходасава		1600	Мсц.	Маг.	Мсціслаўскі
Ходасавічы, 129, Д-2	Ходосовичи	Ходасавічы	Ходасавічы	Дзярж. (лен)	1567	Рэч.	Гом.	Рагачоўскі
Ходні, 119, Г-4	Ходни	Ходнева	Магілёў	Дзярж.		Арш.	Маг.	Магілёўскі
Ходцы, 110, В-1	Ходце (Хотцы, Ходче)	Ходцы	Астроўна	Сапегі	1512	Віц.	Віц.	Сенненскі
Хойна, 145, А-2	Хойно (Хвойно, Фойно)	Хойна	Пінск	Дзярж.	1552	Пін.	Брэсц.	Пінскі
Хойнава, 123, А-4	Хойново	не існуе	Горадна	Дзярж.	1558	Гар.	Гродз.	Мастоўскі
Холм, 120, Г-4	Холм		Крычаў	Дзярж.	1534	Мсц.	РФ	
Холстава, 129, А-2	Холстово	Холстава	Нов. Быхаў	Г.Хадкевіч па Гаштаўтах	1587	Арш.	Маг.	Быхаўскі
Холуі, 111, Д-1	Холуи	Холаўе	Дуброўна	Я.Глябовіч	1607	Арш.	Віц.	Дубровенскі
Хоміна, 111, Г-2	Хомино	не існуе	Дуброўна	Я.Глябовіч	1607	Арш.	Віц.	Дубровенскі
Хомск, 135, Г-2	Хомск (Холмск. Хомско)	Хомск	Жабер	Нарушэвічы	1525	Пін.	Брэсц.	Драгічынскі
Хонава, 119, Д-2	Хоново	Вялікае Хонава	Быхаў	Я.Хадкевіч	1604	Арш.	Маг.	Магілёўскі
Хонькавічы, 120, Г-1	Хоньковичи (Хонковичи)	Хонькавічы	Магілёў	Дзярж.	1586	Арш.	Маг.	Чавускі
Хорава, 134, Б-3	Хорово (Хорево, Хворевцы)	Харава	Здзітава	С.Гамшэй, А.Валовіч і інш.	1547	Бер.	Брэсц.	Пружанскі
Хорашавічы, 115, Д-2	Хорашевичи	Хорашава	Хорашавічы	Шл.	1567	Нав.	Мін.	Слуцкі
Хорашча, 122, В-3	Хороща (Фороща, Хвороща)	Хорашча	Хадкевічы		1447	Гар.	Польшча	
Хотліна, 109, Г-4	Хотлино (Хутнино)	Хотліна	Мялешкавічы	Кн. Лукомскія	1571	Арш.	Віц.	Чашніцкі
Хоўхла, 116, В-2	Холхло	Хоўхлава	Хоўхла	Кішкі па Радзівілах	1437	Ашм.	Мін.	Маладзечанскі
Хоценічы, 136, Б-2	Хотеничи (Хочиничи)	Хатынічы	Хоцінічы	М.Сноўскі	1450	Нав.	Брэсц.	Ганцавіцкі
Хоцімль, 131, Г-1	Хотимль (Ходимско)	да 1980-х Хоцімск	Крычаў	Дзярж.	1499	Мсц.	Маг.	Касцюковіцкі
Хоцімля, 110, Б-4	Хотимля	Хоцемля	Хоцімля	Шл.	1527	Віц.	Віц.	Лёзненскі
Хочань, 147, Д-2	Хочень		Хочын		1545	Кіеў.	Украіна	
Храпавічы, 105, Д-1	Храповичи	Храпавічы	Храпавічы		1531	Віц.	Віц.	Віцебскі
Храпін, 145, Б-1	Храпин		Пінск	Дзярж.	1552	Пін.	Украіна	
Храпін, 146, В-4	Храпин (Храпун)		Тураў	Кн. К.Астрожскі	1451	Пін.	Брэсц.	Столінскі
Храпынічы, 119, В-1	Хропыничи	Храпы	Цяцерын	Спадчыннікі кн.Мсціслаўскіх	1584	Арш.	Маг.	Круглянскі
Хролькавічы, 109, А-3	Хрольковичи (Крольцевичи, Хролцевичи, Кролцевичи)	Фролкавічы	Слежчынічы	Шл.	1552	Пол.	Віц.	Бешанковіцкі
Хруставa, 123, Д-4	Хрустово (Хрыстово)	Хруставa	Хрустова	Я.Аленскі і інш.	1560	Ваўк.	Гродз.	Свіслацкі
Хрыпск, 143, В-1						Польшча	Украіна	
Хрыпская Воля, 143, В-1						Польшча	Украіна	
Хрыпялёва, 119, Г-1	Хрипелево	Хрыпялёва	Галоўчын	Кн. Я.Мікіцініч	1563	Арш.	Маг.	Магілёўскі
Хрысіца, 135, В-2	Хрисица (Хриса, Хрисы. Хрысица)	Хрысы	Здзітаў		1559	Слон.	Брэсц.	Бярозаўскі
Хрышчоблатаў, 145, А-4	Хрищоблотов	Хрысцібалавічы	Пінск	Дзярж.	1552	Пін.	Брэсц.	Пінскі
Хрышчонавічы, 135, А-1	Хрищоновичи	Хрышчонавічы	Хрышчонавічы	Шл.	1567	Ваўк.	Гродз.	Свіслацкі
Худава, 109, Д-3	Худово	Худава	Худава	Кн. Друцкія-Любецкія і інш.	1340	Арш.	Мін.	Крупскі
Худлін, 134, Д-4	Худлин	Худлін	Кобрын	Дзярж.	1563	Бер.	Брэсц.	Кобрынскі

Назвы населеных пунктаў, зменшчаныя на Генеральнай карце. Нумар старонкі і індэкс (літара і лічба)	Назвы паводле крыніц	Сучасныя назвы	Да якога маёнтка належала	Уладанне на 1567 г.	Першае упамінанне	Павет ВКЛ, краіна на 1567 г.	Сучасная прыналежнасць	
							вобласць	раён
Цапра, 126, Д-1	Цепра	Цапра	Цапра	Шл.	1443	Нав.	Мін.	Клецкі
Царава Сяло, 126, Д-4	Царево Село (Царевское)	Кірава (да 1935 Цараўцы)	Слуцк	Кн. Слуцкія	1561	Нав.	Мін.	Слуцкі
Царковішча, 121, Д-1	Царковище	Царковішча	Крычаў	Дзярж.	1604	Мсц.	Маг.	Клімавіцкі
Цацабор, 133, Д-2	Цецебор		Цыцыбор	Кішкі	1450	Бер.	Польшча	
Цверач, 101, Д-4	Твереч		Казяны		1501	Брас.	Літва	
Цвеціна, 103, Г-2	Тветино (Цветино, Тветин)	Цвеціна	Цвеціна	Шл.	1533	Пол.	Віц.	Мёрскі
Цвірбуцішкі, 114, Д-3	Твирбутишки (Твирбутовка)	Цвербуты	Цвірбуцішкі	Шл.	1554	Лід.	Гродз.	Лідскі
Цвіркава, 119, В-3	Цвирково (Цвырков)	Цвыркава	Манастыр Пячэрскі	Прав. царква	1505	Арш.	Маг.	Шклоўскі
Цвярэч, 101, Д-4	Твереч		Цвярэч		1501	Віл.	Літва	
Цейкавічы, 128, Г-4	Тейковичи (Теиковичи)	Цейкавічы	Бабруйск	Дзярж.	1567	Рэч.	Маг.	Кіраўскі
Целякі, 123, Д-4	Теляки	Целякі	Целякі	Шл.	1567	Ваўк.	Гродз.	Свіслацкі
Целякі, 129, А-3	Теляки	не існуе	Магілёў	Дзярж.		Арш.	Маг.	Быхаўскі
Целяханы, 135, В-4	Телеханы (Череханы)	Целяханы	Целяханы	К.Іванавіч	1565	Пін.	Брэсц.	Івацэвіцкі
Целяшы, 140, В-3	Телеши (Телешовичи, Телешевичи, Телеховичи)	Целяшы	Гомей	Дзярж.	1500	Рэч.	Гом.	Гомельскі
Целяшэвічы, 116, Д-2	Телешевичи	Целяшэвічы	Койданава	М.Ю.Радзівіл па Гаштаўтах	1588	Мен.	Мін.	Дзяржынскі
Цёплае, 130, А-1	Теплое	Цёплае	Магілёў	Дзярж.	1560	Арш.	Маг.	Чавускі
Цеплень, 126, А-4	Теплен	Цеплень	Ячанка	Кн. К.Астрожскі	1521	Мен.	Мін.	Уздзенскі
Цеплякі, 110, В-2	Тепляки	Цеплякі	Астроўна	Сапегі	1590	Віц.	Віц.	Сенненскі
Церабава, 138, Д-4	Теребово (Теребов)	Церабаў	Церабава	Ратомскія	1508	Маз.	Гом.	Петрыкаўскі
Церабень, 136, Д-2	Теребень	Церабень			1497	Пін.	Брэсц.	Пінскі
Церабунь, 133, Д-3	Теребунь	Церабунь	Церабунь		1388	Бер.	Брэсц.	Брэсцкі
Церабут, 127, В-2	Теребут	Церабуты	Парэчча	М.Ю.Радзівіл па Гаштаўтах	1588	Мен.	Мін.	Старадарожскі
Церабяжоў, 146, Б-1	Теребежов	Верхні Церабяжоў	Дубровіца	Спадчыннікі кн. Гальшанскіх	1554	Пін.	Брэсц.	Столінскі
Церабяшова, 110, А-1	Теребешово (Теребешов, Чербешово)	Цербяшова	Цярбешава		1533	Віц.	Віц.	Шумілінскі
Церахавічы, 117, Б-2	Тереховичи	Церхавічы	Лагойск	В.Цішкевіч	1600	Мен.	Мін.	Лагойскі
Церашковічы, 124, Д-2	Терешковичи	Церахавічы	Церашковічы	В.Копаць	1567	Ваўк.	Гродз.	Зэльвенскі
Цёста, 105, Г-2	Теста (Тесцо)	не існуе	Усвят	Дзярж.	1530	Віц.	Віц.	Гарадоцкі
Цётча, 109, А-2	Тетча (Встеча)	Цётча	Цётча	Прав. царква	1552	Пол.	Віц.	Ушацкі
Цехамічы, 100, А-2						Расія	РФ	
Цехановец, 132, А-4	Техановец		Цехановец	Кішкі і Цеханавецкія	1425	Дар.	Польшча	
Цецераў, 126, Д-2	Тетерев	Цецеравец	Клецк	М.К.Радзівіл	1552	Нав.	Мін.	Клецкі
Цецяроў, 123, Г-3	Тетерев (Тетеревка)	Цецяроўка	Цецяроў		1536	Ваўк.	Гродз.	Бераставіцкі
Цешкава, 127, А-3	Тешково	Цешкава	Пухавічы	Кішкі па Радзівілах	1584	Мен.	Мін.	Пухавіцкі
Цешылава, 107, Б-3	Тешилово	Цешылава	Цешылава		1577	Ашм.	Віц.	Пастаўскі
Ціманава, 131, А-1	Тимоново	Ціманава			1567	Мсц.	Маг.	Клімавіцкі
Цімкавічы, 116, В-1	Тимковичи	не існуе	Валожын	Дзярж. па Гаштаўтах	1470	Ашм.	Мін.	Валожынскі
Цімкавічы, 126, Д-2	Тимковичи	Цімкавічы	Цімкавічы	Кн. Слуцкія	1499	Нав.	Мін.	Капыльскі
Цімошкавічы, 116, Д-4	Тимошковичи	Цімошкі	Прылукі	Спадчыннікі кн.Жаслаўскай	1600	Мен.	Мін.	Мінскі
Цімошкі, 121, Д-2	Тимошки	Цімошкі	Крычаў	Дзярж.	1604	Мсц.	Маг.	Клімавіцкі
Цінкавічы, 102, Б-4	Тинковичи	Цінкаўцы		Дзярж.	1563	Пол.	Віц.	Верхнядзвінскі
Цітва, 127, Б-2	Титва (Цитва)	Цітва	Цытва	Кішкі	1492	Мен.	Мін.	Пухавіцкі
Ціхіль, 120, Г-4	Тихиль (Тихил)		Крычаў	Дзярж.	1534	Мсц.	РФ	
Ціхінічы, 129, Г-1	Тихиничи (Тихин, Тихонци)	Ціхінічы	Ціхінічы	Зянковічы	1450	Рэч.	Гом.	Рагачоўскі
Ціхнавічы, 135, В-1	Тихновичи	Ціхны	Блудзень	Дзярж.	1563	Бер.	Брэсц.	Бярозаўскі
Ціцін, 115, А-4	Титин (Тысин)	не існуе	Ціцін	Шл.	1559	Ашм.	Гродз.	Смаргонскі
Цна, 117, Г-1	Цна	Цна	Цна		1493	Мен.	Мін.	Мінскі
Цыбар'е, 114, Г-4	Цыборье	Цыбары	Ліда	Дзярж.	1568	Лід.	Гродз.	Лідскі
Цыр, 144, Б-3						Пін.	Украіна	
Цэль, 127, Б-4	Цель (Целье)	Цэль	Цэль	Дзярж.	1560	Мен.	Маг.	Асіповіцкі
Цэрын, 125, Б-3	Церин (Цирин, Цырин)	Цырын	Цэрын	Дзярж.	1428	Нав.	Гродз.	Карэліцкі
Цюдзенішкі, 106, Д-2	Цуденишки (Тюденишки)	Цудзенішкі	Цюдзенішкі	Кн. Жылінскія	1395	Ашм.	Гродз.	Ашмянскі
Цюканпавічы, 125, В-2	Тюконповичи	Цюкантавічы	Стваловічы	Кн. Чартарыйскія	1580	Нав.	Брэсц.	Баранавіцкі
Цябусы, 138, А-1	Тябусы	Чабусы		Прав. царква	1566	Нав.	Мін.	Любанскі
Цябуты, 107, Б-1	Тябуты	Цябуты	Цябуты		1602	Ашм.	Віц.	Пастаўскі
Цяліценічы, 109, А-1	Телитеничи	Цялічына	Цяліцінічы	Шл.	1506	Пол.	Віц.	Ушацкі
Цялковічы, 145, Г-2	Целковичи (Тевковичи, Старые Телковичи)				1565	Пін.	Украіна	
Цялякава, 126, Б-4	Теляково (Телеково)	Цялякава	Цялякава	Салагубы і інш.	1500	Мен.	Мін.	Уздзенскі
Цяляцічы, 133, В-2	Телятичи		Цяляцічы	Шл.	1502	Бер.	Польшча	
Цяпіна, 109, В-3	Тяпино	Цяпіна	Цяпіна	Служкі і Цяпінскія	1552	Пол.	Віц.	Чашніцкі
Цяплухі, 128, В-1	Теплухи	Цяплухі	Свіслач	Дзярж.	1560	Мен.	Маг.	Асіповіцкі
Цярашкі, 137, А-4	Терашки	Старыя Цярушкі		Прав. царква	1566	Нав.	Мін.	Салігорскі
Цярэнічы, 140, В-3	Тереничи	Цярэнічы	Гомей	Дзярж.	1500	Рэч.	Гом.	Гомельскі
Цярэшкавічы, 140, Г-4	Терешковичи	Цярэшкавічы	Гомей	Дзярж.	1560	Рэч.	Гом.	Гомельскі
Цясова, 137, А-3	Тесово	Цясова	Слуцк	Кн. Слуцкія	1566	Нав.	Мін.	Салігорскі
Цяцерын, 119, В-1	Тетерин	Цяцерын	Цяцерын	Спадчыннікі кн.Мсціслаўскіх	1395	Арш.	Маг.	Круглянскі
Цяшылавічы, 109, А-4	Тешиловичи	не існуе	Цяшылавічы	Корсакі і інш.	1508	Пол.	Віц.	Шумілінскі
Чабатовічы, 140, В-2	Чоботовичи (Чобот)	Чабатовічы	Глубава	А.Халецкі	1511	Рэч.	Гом.	Буда-Кашалёўскі
Чабяракі, 142, В-2			Гарадзішча	С.Нарушэвіч і Д.Пац		Бер.	Польшча	
Чавусы, 120, Д-1	Чавусы (Чавусовичи, Чаусовичи, Чаушовичи, Чавсовичи)	Чавусы	Магілёў	Дзярж.	1560	Арш.	Маг.	Чавускі
Чалевічы, 126, Д-4	Челевичи (Целевичи)	Цалевічы	Слуцк	Кн. Слуцкія	1566	Нав.	Мін.	Слуцкі
Чалешніца, 133, Д-2	Челешница (Телешники)		Чалешніца	Шл.	1548	Бер.	Польшча	
Чалішчавічы, 134, Д-4	Челищевичи	Чалішчавічы	Кобрын	Дзярж.	1563	Бер.	Брэсц.	Кобрынскі
Чалішчавічы, 138, Г-4	Челищевичи (Челища)	Чалюшчавічы	Чалішчавічы	Дзярж. (лен)	1516	Маз.	Гом.	Петрыкаўскі
Чалковічы, 145, В-2	Челковичи		Пінск	Дзярж.	1552	Пін.	Украіна	
Чаляева, 133, Г-3		Чылсева				Бер.	Брэсц.	Брэсцкі
Чаляткі, 116, Б-1	Челятки	Подлесная (да 1964 Цялядкі)	Гарадзілава	Шл.	1572	Ашм.	Мін.	Маладзечанскі
Чамаданы, 119, В-4	Чомоданы	Старыя Чамаданы	Магілёў	Дзярж.	1560	Арш.	Маг.	Шклоўскі
Чамяры, 124, Г-4	Чемеры	Чамяры	Слонім	Дзярж.	1594	Слон.	Гродз.	Слонімскі
Чамяры, 134, В-1	Чемеры (Чемери, Чемерово)	Чамяры 1	Чамяры	І.Лядскі	1545	Бер.	Брэсц.	Камянецкі
Чанавічы, 126, Г-1	Чановичи	Чановічы	Чанавічы	Шл.	1587	Нав.	Мін.	Нясвіжскі
Чапунь, 115, Г-3	Чапунь (Чепунь, Чопунь)	Чапунь	Любча	Кішкі	1561	Ашм.	Гродз.	Іўеўскі
Чапуты, 142, Б-4			Вішніцы	П.Сапега		Бер.	Польшча	
Чапялёва, 124, Г-4	Чепелево	Чапялева	Шылавічы	С.Няміра-Грымаліч і інш.	1510	Слон.	Гродз.	Слонімскі
Чапялі, 134, Б-2	Чепели (Чепелево)	Чапялі	Камянец	Дзярж.	1557	Бер.	Брэсц.	Пружанскі
Чаравачыцы, 134, Д-2	Черевачицы	Чаравацічы	Кобрын	Дзярж.	1495	Бер.	Брэсц.	Кобрынскі
Чарапы, 120, Г-2	Черепы	Чарапы	Магілёў	Дзярж.	1604	Арш.	Маг.	Шклоўскі
Чарасы, 102, В-4	Черессы (Чересс, Тереса, Тересово, Тересе)	Чарасы	Чарэсы	Басы	1514	Брас.	Віц.	Мёрскі
Чараховічы, 117, А-2	Череховичи	Церахі	Корань	Кат. царква	1500	Мен.	Мін.	Лагойскі
Чарвякі, 116, А-4	Червеки (Червяки)	Сакалоўка (да 1969 Чарвякі)	Чарвякі	Цішкевічы	1555	Мен.	Мін.	Вілейскі
Чаркасы, 110, Д-3	Черкасы (Черкасовское)	Чаркасова	Чаркасы	Б.Сцецкавіч	1567	Арш.	Віц.	Аршанскі
Чаркасы, 116, Д-4	Черкасы (Черкасовщина)	Чаркасы	Чаркасы	Шл.	1508	Мен.	Мін.	Дзяржынскі
Чарлёная, 123, А-4	Черленая (Черленое)	Чарлёна	Чарлёная	Сапегі	1555	Гар.	Гродз.	Мастоўскі
Чарлёнка, 124, В-4	Черленка	Чарлёнка	Вузлоўцы	Кн. А.Вішнявецкі і інш.	1606	Слон.	Гродз.	Дзятлаўскі
Чарна, 133, Б-1				Дзярж.		Дар.	Польшча	

Назвы населеных пунктаў, змешчаныя на Генеральнай карце. Нумар старонкі і індэкс (літара і лічба)	Назвы паводле крыніц	Сучасныя назвы	Да якога маёнтка належала	Уладанне на 1567 г.	Першае упамінанне	Павет ВКЛ, краіна на 1567 г.	Сучасная прыналежнасць: вобласць	раён
Чарнавусы, 120, В-3		Чарнавусы				Мсц.	Маг.	Мсціслаўскі
Чарнагубава, 126, Г-3	Чарногубово	Чарнагубава	Цімкавічы	Кн. Слуцкія	1587	Нав.	Мін.	Капыльскі
Чарнаруч, 116, А-4	Чарноруч	да 1976 Чарнаручча	Крайск	Спадчыннікі Ю.Насілоўскага і інш.	1593	Мен.	Мін.	Вілейскі
Чарнаручча, 119, В-2		Чарнаручча	Шклоў			Арш.	Маг.	Шклоўскі
Чарнаўчыцы, 133, Г-4	Чарнавчичи (Чернавчицы, Чорнавчичи, Чорнавчыцы)	Чарнаўчыцы	Чарнаўчыцы	Ю.Ілліні́ч	1477	Бер.	Брэсц.	Брэсцкі
Чарневічы, 103, Д-2	Черневичи (Чернеевичи, Чернеево)	Чарневічы	Чарневічы	Корсакі і інш.	1552	Пол.	Віц.	Глыбоцкі
Чарневічы, 118, В-1	Черневичи (Чернево)	Чарневічы	Жарамцы	Падбярэзскія і інш.	1501	Мен.	Мін.	Барысаўскі
Чарнеевічы, 135, Г-1	Чернеевичи	Чарнеевічы	Брашэвічы	Кат. царква і Сноўскія	1452	Бер.	Брэсц.	Драгічынскі
Чарнёва, 133, В-3	Чорнево	Чарнёва	Чарнёва	Шл.	1567	Бер.	Брэсц.	Камянецкі
Чарнігаў, 150, Г-3						Расія	Украіна	
Чарнілава, 120, В-3	Чернилово	Чарнілава	Чарнілава		1594	Мсц.	Маг.	Мсціслаўскі
Чарніца, 100, Б-1						Расія	РФ	
Чарніца, 104, Д-3	Черница	да 1938 Чарніцы	Чарніца	Прав. царква і шл.	1552	Пол.	Віц.	Шумілінскі
Чарніца, 117, А-2	Черница	Чарніца	Камень Харэцкі	В.Цішкевіч	1600	Мен.	Мін.	Лагойскі
Чарнова, 145, А-4	Чарново (Чорново)	Чорнава 1	Чорнава	Дзярж. (лен)	1552	Пін.	Брэсц.	Пінскі
Чарняны, 143, А-3	Черняны (Черни)	Чарняны	Берасце	Дзярж.	1566	Бер.	Брэсц.	Маларыцкі
Чарняціцы, 107, Б-3	Чернятицы	не існуе	Мядзел	Дзярж. па Гаштаўтах	1576	Ашм.	Віц.	Пастаўскі
Чартавічы, 115, В-4	Чортовичи	Чартавічы	Валожын	Дзярж. па Гаштаўтах	1614	Ашм.	Мін.	Валожынскі
Чарток, 107, А-3	Чорток	Чарты	Чарток	Зяновічы	1567	Ашм.	Віц.	Пастаўскі
Чарэя, 109, Д-3	Чарея (Черея)	Чарэя	Чарэя	Сапегі і кн. Друцкія-Любецкія	1480	Арш.	Віц.	Чашніцкі
Часнора, 105, В-3	Чосноря		Усвят	Дзярж.	1571	Віц.	РФ	
Чахец, 134, В-3	Чахец (Чахчи)	Чахец	Кобрын	Дзярж.	1563	Бер.	Брэсц.	Пружанскі
Чачаны, 116, Г-4	Чечаны	Чучаны	Саламярэч	Кн. Саламярэцкія	1600	Мен.	Мін.	Мінскі
Чачкава, 116, Г-3	Чачково (Щачково)	Чачкава	Чачкава	Шл.	1532	Мен.	Мін.	Мінскі
Чачкавічы, 126, Д-1	Чачковичи (Цацковичи)	Рассветная (да 1964 Цыцкавічы)	Клецк	М.К.Радзівіл	1552	Нав.	Мін.	Клецкі
Чачэрск, 130, Д-1	Чечерск (Чичерск, Чичырск, Чичереск, Чычерск)	Чачэрск	Чачэрск	Дзярж.	1159	Рэч.	Гом.	Чачэрскі
Чашнікі, 109, В-3	Чашники (Ула)	Чашнікі	Чашнікі	Кішкі па Радзівілах	1439	Пол.	Віц.	Чашніцкі
Чашчавічы, 113, Д-3	Чещевичи	Чашчаўляны			1591	Гар.	Гродз.	Гродзенскі
Чорнае, 140, В-2	Чорное	Чорнае	Глубава	А.Халецкі	1511	Рэч.	Гом.	Рэчыцкі
Чорныя Лозы, 134, Б-3	Чорные Лозы (Чорнолозы)	не існуе	Чорныя Лозы		1589	Бер.	Брэсц.	Пружанскі
Чотавіца, 104, Г-3	Чотовица	не існуе	Азярышча	Дзярж.	1571	Віц.	Віц.	Шумілінскі
Чудзін, 137, Б-1		Чудзін				Нав.	Брэсц.	Ганцавіцкі
Чудзінавічы, 130, А-4	Чудиновичи (Чудины, Чюдины)	да 1980-х Чудзяны	Прапойск	Дзярж.	1527	Рэч.	Маг.	Чэрыкаўскі
Чудзінічы, 117, В-1	Чудиничи	Чудзенічы	Астрожчыцы	Гарнастаі	1566	Мен.	Мін.	Лагойскі
Чурлёна, 107, Г-2		не існуе				Ашм.	Мін.	Вілейскі
Чурылава, 111, Б-2	Чурилово		Мікуліна	Валовічы па кн.Асавіцкаму	1593	Віц.	РФ	
Чурылава, 119, А-4	Чурилово	Чурылава	Копысь	А.Ласкі па кн. Астрожскай	1607	Арш.	Віц.	Аршанскі
Чурылавічы, 102, Б-4	Чуриловичи	Чурылава Далёкае	Друя	Кн. Масальскія і інш.	1506	Пол.	Віц.	Мёрскі
Чурылавічы, 117, Д-1	Чуриловичи	Чурылавічы	Ігнатычы	Шл.	1567	Мен.	Мін.	Мінскі
Чурылавічы, 120, Б-2	Чуриловичи (Чуриловщизна)	Чурылава	Горы	Спадчыннікі кн.Талачынскага	1497	Арш.	Маг.	Горацкі
Чурылавічы, 126, Б-3	Чуриловичи	Чурылава	Узда	М.К.Радзівіл, Корсакі і інш.	1550	Мен.	Мін.	Уздзенскі
Чурылкава, 105, Б-2	Чюрилково		Усвят	Дзярж.	1571	Віц.	РФ	
Чучавічы, 136, Б-4	Чучевичи	Вялікія Чучавічы	Нясвіж	М.К.Радзівіл і Солтаны	1492	Нав.	Брэсц.	Лунінецкі
Чучалічы, 107, В-2	Чучеличи	Чучаліцы	Чучэлічы	Шл.	1414	Ашм.	Мін.	Мядзельскі
Чыжэвічы, 133, Г-3	Чижевичи	Чыжэвічы	Чыжэвічы	Кішкі і інш.	1566	Бер.	Брэсц.	Брэсцкі
Чыжэвічы, 137, А-3	Чижевичи	Чыжэвічы	Слуцк	Кн. Слуцкія	1566	Нав.	Мін.	Салігорскі
Чыкіны, 135, Г-1	Чикины	не існуе		Прав. царква	1599	Бер.	Брэсц.	Драгічынскі
Чымберава, 110, Г-3	Чымберово	не існуе	Межава	Я.Сінявускі па Глябовічах	1607	Арш.	Віц.	Аршанскі
Чыркавічы, 139, Б-3	Чирковичи (Чырковичи, Черковичи)	Чыркавічы	Бабруйск	Дзярж.	1584	Рэч.	Гом.	Светлагорскі
Чырчын, 119, Б-2	Чирчин	Чырчына	Шклоў	Е.Хадкевіч па Гаштаўтах	1492	Арш.	Маг.	Шклоўскі
Чырына, 111, Д-1	Чырыно	Чырына	Дуброўна	Я.Глябовіч	1607	Арш.	Віц.	Дубровенскі
Чысці, 108, Г-2	Чисти	Чысці Мільчанскія	Мільча	Кішкі	1600	Мен.	Віц.	Докшыцкі
Чычэвічы, 129, Б-1	Чичевичи (Черечевичи, Черчевляны)	Чачэвічы	Быхаў	Я.Хадкевіч	1499	Арш.	Маг.	Быхаўскі
Чэракава, 130, А-3	Череково	Чэрыкаў	Магілёў	Дзярж.	1604	Арш.	Маг.	Чэрыкаўскі
Чэрапава, 117, Д-3		не існуе	Ігумен			Мен.	Мін.	Чэрвеньскі
Чэрвішча, 144, Г-4	Червище (Червичи, Червичаны)		Чэрвішча	М.Ю.Радзівіл і Кішкі	1449	Пін.	Украіна	
Чэрнева, 116, В-2	Чернево	Чэрнева	Хоўхла	Кішкі па Радзівілах	1530	Мен.	Мін.	Маладзечанскі
Чэрні, 133, В-3	Черни (Чернево, Черныш)	Чэрні	Чэрні	Кішкі па Радзівілах і інш.	1539	Бер.	Брэсц.	Брэсцкі
Чэрніна, 139, Б-2	Чернино	Чэрнін	Бабруйск	Дзярж.	1595	Рэч.	Гом.	Светлагорскі
Чэрніхава, 125, В-3	Черняхово (Черниxов, Чернехов, Черныхово)	Чэрніхава	Чэрніхава	С.Глябовіч і інш.	1447	Нав.	Брэсц.	Баранавіцкі
Чэрнічы, 136, Д-1	Черничи	Чарнеевічы	Пінск	Дзярж.	1552	Пін.	Брэсц.	Пінскі
Чэрнішкі, 106, Г-3	Чернишки	Чэрнішкі	Варняны	М.К.Радзівіл, Осцікі і інш.	1579	Віл.	Гродз.	Астравецкі
Чэрнск, 143, В-1	Чернск (Черньск)	Чэрск	Чэрнск	Шл.	1527	Бер.	Брэсц.	Брэсцкі
Чэрсвяты, 109, А-2	Черсвяты (Чересвято, Черсвет)	Чарсцвяды	Чэрсвяты	Дзярж.	1492	Пол.	Віц.	Ушацкі
Чэрчыцы, 109, А-3	Черчицы (Черчычы)	Чэрчыцы	Чэрчыцы	Прав. царква	1570	Пол.	Віц.	Шумілінскі
Чэцверць, 107, Б-2	Четверть	да 1980-х Чэцверць	Чэцверць	Шл.	1567	Ашм.	Віц.	Пастаўскі
Шадзюны, 106, В-3	Шедюны	Шадзюны	Кандрацішкі		1587	Ашм.	Літва	
Шалавічы, 116, А-2	Шоловичи	Шалавічы	Маркава	Дзярж.	1595	Ашм.	Мін.	Вілейскі
Шалічы, 133, Г-4		Шалічы 1				Бер.	Брэсц.	Камянецкі
Шаломічы, 145, А-4	Шоломичи (Шоловичи)	Шаломічы	Шаломічы	Шл.	1567	Пін.	Брэсц.	Пінскі
Шані, 134, В-3	Шени	Шані	Кобрын	Дзярж.	1562	Бер.	Брэсц.	Пружанскі
Шапелічы, 149, Д-2			Любеч	Дзярж. па Гаштаўтах		Кіеў.	Украіна	
Шапкі, 110, Д-3	Шапки	да 1980-х Шапкі	Шапкі		1594	Арш.	Віц.	Аршанскі
Шапчычы, 119, В-3	Шапчычи	не існуе	Копысь	А.Ласкі па кн. Астрожскай	1580	Арш.	Маг.	Шклоўскі
Шапчычы, 129, В-3	Шапчичи (Шапчичи, Шапчыцы)	Шапчыцы	Шапчычы	Дзярж. (лен)	1562	Рэч.	Гом.	Рагачоўскі
Шапялевічы, 118, В-4	Шепелевичи	Шапялевічы	Цяцерын	Спадчыннікі кн.Мсціслаўскіх	1447	Арш.	Маг.	Круглянскі
Шапятовічы, 140, А-4	Шепетовичи	да 2006 Шапатовічы	Чачэрск	Дзярж.	1586	Рэч.	Гом.	Чачэрскі
Шарашоў, 134, Б-2	Шерешов (Шерешово, Шерешев)	Шарашова	Шарашоў	Дзярж.	1380	Бер.	Брэсц.	Пружанскі
Шаркаўшчына, 102, Д-3	Шарковщина (Старая Шарковщина)	не існуе		Зяновічы	1503	Брас.	Віц.	Шаркаўшчынскі
Шаркаўшчына, 102, Д-3	Шарковщина	не існуе			1567	Ашм.	Віц.	Шаркаўшчынскі
Шарсцін, 140, Б-4	Шерстин (Шерстино, Шершино, Сершино)	Шарсцін	Шарсцін	Дзярж. (лен)	1450	Рэч.	Гом.	Веткаўскі
Шаршні, 124, А-3	Шершни	Шаршні	Ліпічна	Петкавічы і інш.	1577	Лід.	Гродз.	Дзятлаўскі
Шарынь, 148, Б-2	Шаринь (Шаринки)	Шарын	Шарынь		1595	Маз.	Гом.	Ельскі
Шарыпы, 120, А-1	Шарыпы (Сарыпы)	Вялікія Шарыпы	Горы	Спадчыннікі кн.Талачынскага	1599	Арш.	Маг.	Горацкі
Шарэйкі, 131, Б-2	Шарейки	Шарэйкі	Крычаў	Дзярж.	1604	Мсц.	Маг.	Касцюковіцкі
Шастакі, 133, В-3	Шостаки (Шестоки)	Шастакова	Камянец	Дзярж.	1529	Бер.	Брэсц.	Камянецкі
Шастакоў, 124, В-4	Шостаков (Шестаковщина)	не існуе	Раготна	Я.Сінявускі па Глябовічах і інш.	1566	Слон.	Гродз.	Дзятлаўскі
Шастовічы, 148, А-1	Шестовичи	Шастовічы	Тураў	Кн. К.Астрожскі	1512	Маз.	Гом.	Петрыкаўскі
Шатры, 103, Б-1	Шатры	Шатрова			1563	Пол.	Віц.	Верхнядзвінскі
Шаўляны, 113, В-3	Шовляны		Шаўляны	Шл.	1567	Гар.	Літва	

Назвы населеных пунктаў, змешчаныя на Генеральнай карце. Нумар старонкі і індэкс (літара і лічба)	Назвы паводле крыніц	Сучасныя назвы	Да якога маёнтка належала	Уладанне на 1567 г.	Першае упамінанне	Павет ВКЛ, краіна на 1567 г.	Сучасная прыналежнасць	
							вобласць	раён
Шацілавічы, 139, Б-3		Светлагорск (да 1961 Шацілкі)	Бабруйск	Дзярж.		Рэч.	Гом.	Светлагорскі
Шацк, 127, Б-1	Шацк	Шацк	Шацк	М.К.Радзівіл	1492	Мен.	Мін.	Пухавіцкі
Шацк, 143, Г-2						Польшча	Украіна	
Шашкі, 126, А-1	Шашки	Шашкі	Шашкі		1600	Мен.	Мін.	Стаўбцоўскі
Швакшты, 107, В-2	Швакшты	Швакшты	Швакшты	Шл.	1567	Ашм.	Мін.	Мядзельскі
Швінцяны, 106, Б-4	Швинтяны (Швентяны)		Швінцяны	Дзярж. па Гаштаўтах і шл.	1434	Ашм.	Літва	
Шкава, 139, Б-4	Шкава (Сковы)	Шкава	Шкава	Шл.	1559	Маз.	Гом.	Акцябрскі
Шклоў, 119, Б-3	Шклов	Шклоў	Шклоў	Е.Хадкевіч па Гаштаўтах	1518	Арш.	Маг.	Шклоўскі
Шклянцы, 108, Г-2		Шклянцы				Мен.	Віц.	Докшыцкі
Шляхтаўшчына, 114, Д-2	Шляхтовщина	Трудавая (да 1969 Шляхтаўшчына)	Шляхтаўшчына	Шл.	1567	Лід.	Гродз.	Шчучынскі
Шмакі, 129, В-1	Шмаки (Смаки)	Шмакі	Добасна	Г.Хадкевіч па Гаштаўтах	1556	Рэч.	Маг.	Кіраўскі
Шніпава, 123, В-4	Шнипово	Шніпава	Рось	Я.Хадкевіч і інш.	1569	Ваўк.	Гродз.	Ваўкавыскі
Шнітакаў, 104, Б-1	Шнитоков	Шнітаўка	Нешчарда	Дзярж.	1570	Пол.	Віц.	Расонскі
Шпілі, 110, А-3	Шпили	Шпілі	Савейкавічы	Шл.	1583	Віц.	Віц.	Віцебскі
Шпылёўшчына, 128, Г-4	Шпылевщина	Шпілеўшчына	Шпылёўшчына	Шл.	1567	Рэч.	Маг.	Кіраўскі
Шубічы, 134, Б-3	Шубичи	Шубічы	Кобрын	Дзярж.	1563	Бер.	Брэсц.	Пружанскі
Шудзела, 102, Г-4	Шудело (Шуделовичи)	не існуе			1566	Брас.	Віц.	Мёрскі
Шудойна, 115, Б-1	Шудойно		Шудойна	Гальшаны	1528	Ашм.	Літва	
Шулякі, 124, Г-3	Шуляки	Шулякі	Слонім	Дзярж.	1577	Слон.	Гродз.	Зэльвенскі
Шуміна, 143, В-1			Уладава	Кн. Р.Сангушка		Бер.	Польшча	
Шумячы, 121, Г-3	Шумячи		Крычаў	Дзярж.	1569	Мсц.	РФ	
Шупені, 119, Б-1	Шупени (Ивановское, Шулино, Шупень)	Шупені	Шупені	Б.Корсак і інш. па кн.Крошынскіх	1513	Арш.	Маг.	Круглянскі
Шустка, 142, А-2			Межырэчча	Кн. С.Збаражскі па Забярэзінскіх		Бер.	Польшча	
Шухваст, 105, Д-1	Шухвост	да 1968 Шухвасты	Шухваст		1591	Віц.	Віц.	Віцебскі
Шушалева, 113, Д-1	Шушалево		Новы Двор	Дзярж.	1576	Гар.	Польшча	
Шчадрагошча, 144, Б-2						Польшча	Украіна	
Шчамярын, 135, Г-4	Щемерын	Чамярын	Шчамярын	Шл.	1567	Пін.	Брэсц.	Пінскі
Шчаны, 114, Д-1	Щанцы (Шанцы, Щаны)	Шчанец	Астрына	Дзярж.	1567	Лід.	Гродз.	Шчучынскі
Шчара, 124, Б-2	Щара (Щаряны, Щаря, Щарья)	Шчара	Дзярэчын	Кн. К.Вішнявецкі і інш.	1492	Слон.	Гродз.	Мастоўскі
Шчарбавічы, 123, А-3	Щербовичи (Щербовщина)	не існуе			1541	Гар.	Гродз.	Гродзенскі
Шчарчова, 134, В-2	Щерчево (Щерчово, Шчершов)	Шчарчова	Кобрын	Дзярж.	1526	Бер.	Брэсц.	Пружанскі
Шчацінічы, 113, Д-3	Шетиничи	Шчачынова	Горадна	Дзярж.	1558	Гар.	Гродз.	Гродзенскі
Шчолна, 102, В-4	Щолно (Щолна, Ищолно)	Шчоўна	Шчолна	Кн. Масальскія і інш.	1500	Брас.	Віц.	Мёрскі
Шчонава, 125, Б-3	Щоново	Шчонава	Шчонава	Шл.	1559	Нав.	Гродз.	Карэліцкі
Шчорсы, 125, А-3	Щорсы (Щерси, Счерсы)	Шчорсы	Шчорсы	Храбтовічы і інш.	1488	Нав.	Гродз.	Навагрудскі
Шчучын, 124, А-2	Щучин (Щутин, Шчутин, Ыщутин)	Шчучын	Шчучын	Скіндзеры і інш.	1436	Лід.	Гродз.	Шчучынскі
Шчыдут, 109, Г-3	Щидут (Щидет, Шидуть, Щудот)	не існуе	Шчыдут	Кн. Лукомскія і інш.	1534	Арш.	Віц.	Чашніцкі
Шчытамірычы, 117, Д-1	Щытомиричи	Шчытомірычы			1582	Мен.	Мін.	Мінскі
Шчыткавічы, 127, Г-2	Щитковичи	Шчыткавічы	Парэчча	М.Ю.Радзівіл па Гаштаўтах	1433	Мен.	Мін.	Старадарожскі
Шчытнікі, 133, Г-3	Щитники	Вялікія Шчытнікі	Шчытнікі	Гарнастаі	1529	Бер.	Брэсц.	Брэсцкі
Шчэрбава, 134, В-1		Шчэрбава				Бер.	Брэсц.	Камянецкі
Шыбнева, 121, В-3						Расія	РФ	
Шыдава, 107, Б-1	Шидово	Шудаўцы	Лынтупы	Я.Глябовіч і інш.	1591	Ашм.	Віц.	Пастаўскі
Шыічы, 139, Д-1	Шиичи	Шыічы	Шыічы	Дзярж. (лен)	1552	Маз.	Гом.	Калінкавіцкі
Шыйка, 118, А-3	Шийка	Шэйка	Багрынава	Кн. Адзінцэвічы	1510	Арш.	Мін.	Крупскі
Шылавічы, 123, Г-4	Шиловичи (Шидловичи, Шыловичи)	Шылавічы	Шылавічы	М.Вольскі	1470	Ваўк.	Гродз.	Ваўкавыскі
Шылавічы, 124, Д-4	Шиловичи (Шидловичи, Щыдловичи)	Шылавічы	Шылавічы	С.Няміра-Грымаліч і інш.	1519	Слон.	Гродз.	Слонімскі
Шыпілавічы, 138, Б-1	Шипиловичи (Шипелевичи)	Шыпілавічы		Прав. царква	1566	Нав.	Мін.	Любанскі
Шыповічы, 134, Г-2	Шиповичи	Шыповічы	Кобрын	Дзярж.	1541	Бер.	Брэсц.	Кобрынскі
Шыпяны, 117, Г-3	Шипяны	Шыпяны	Шыпяны	Кат. царква	1495	Мен.	Мін.	Смалявіцкі
Шырневічы, 118, Б-2	Ширневичи	не існуе	Шырневічы		1440	Арш.	Мін.	Крупскі
Шырэйкавічы, 148, А-4	Ширейковичи	Шарэйкі	Шырэйкавічы	Лозкі	1507	Маз.	Гом.	Калінкавіцкі
Шышова, 120, А-1	Шишово (Шышово, Шишево)	Шышава	Горы	Спадчыннікі кн.Талачынскага	1551	Арш.	Маг.	Горацкі
Шышова, 133, В-1	Шышово (Шишовая)	Шышова	Камянец	Дзярж.	1557	Бер.	Брэсц.	Камянецкі
Шышчычы, 126, Г-4	Шищичи	Шышчыцы	Грэск	Дзярж.	1590	Нав.	Мін.	Слуцкі
Шэбрын, 134, В-1	Шебрын (Щебрин, Шебрынь, Щебрынь, Шобрынь)	Шэбрын	Камяніца	Кат. царква	1412	Бер.	Брэсц.	Брэсцкі
Шэйбакаўская, 114, Д-2	Шейбаковское	Шайбакі	Шэйбакі	Шл.	1567	Лід.	Гродз.	Шчучынскі
Шэйпічы, 117, Д-1	Шейпичи	Шэйпічы (з 1959 у г. Мінск)	Менск	Дзярж.	1557	Мен.	Мін.	Мінскі
Шэйпічы, 124, Д-2	Шейпичи	Шэйпічы	Слонім	Дзярж.	1553	Слон.	Брэсц.	Пружанскі
Шэйпічы, 128, В-2	Шейпичи	Шэйпічы	Свіслач	Дзярж.	1560	Мен.	Маг.	Асіповіцкі
Шэметава, 117, Г-2	Шеметово	Шэметава	Смалявічы	М.Ю.Радзівіл	1552	Мен.	Мін.	Смалявіцкі
Эйгірдавічы, 115, В-3	Эйгирдовичи	Эйгерды	Эйгірдавічы	Шл.	1581	Ашм.	Гродз.	Іўеўскі
Экімань, 103, Г-4	Экимонь	Экімань 2		Прав. царква	1535	Пол.	Віц.	Полацкі
Юдзічы, 129, Г-3	Юдичи	Юдзічы	Юдзічы	Юдзіцкія	1570	Рэч.	Гом.	Рагачоўскі
Юдзяневічы, 137, Д-3	Юденевичи (Юденево)	Людзяневічы	Юдзяневічы	Кн. Слуцкія	1555	Маз.	Гом.	Жыткавіцкі
Южынты, 101, Б-1	Южинты		Южынты	Кн. С.Збаражскі		Вілкм.	Літва	
Юндзілавічы, 135, А-1	Юндиловичи	Юндзілы	Ласасіная	В.Цішкевіч	1596	Слон.	Брэсц.	Пружанскі
Юнцавічы, 116, А-4	Юнтевичи (Юнчевичи, Юнцово, Янцевичи)	Юнцавічы	Юнцавічы	Шл.	1567	Мен.	Мін.	Вілейскі
Юравічы, 104, Г-1	Юревичи (Юрьевичи)	Юравічы	Юравічы	Глябовічы	1527	Пол.	Віц.	Полацкі
Юравічы, 127, Г-3	Юровичи	да 1967 Юравічы	Жыцін	Сапегі і інш. па кн.Гальшанскіх	1588	Мен.	Маг.	Асіповіцкі
Юравічы, 148, Б-4	Юревичи (Юрьевичи)	Юравічы	Юравічы	Шл.	1510	Маз.	Гом.	Калінкавіцкі
Юрацішкі, 115, Г-2	Юратишки	Юрацішкі	Трабы	Дзярж. па Гаштаўтах	1565	Ашм.	Гродз.	Іўеўскі
Юрашкі, 135, А-1	Юрашки	не існуе	Косава	Кн. Л.Сангушка і інш. па Осціках	1597	Слон.	Брэсц.	Івацэвіцкі
Юрашы, 116, А-4	Юраши	не існуе	Старынкі	Кн. С.Збаражскі па Забярэзінскіх	1582	Мен.	Мін.	Вілейскі
Юр'ева, 117, В-3	Юрьево	Юр'ева	Лагойск	В.Цішкевіч	1576	Мен.	Мін.	Смалявіцкі
Юр'евічы, 118, Д-1	Юрьевичи	Юравічы	Ігумен	Кат. царква	1551	Мен.	Мін.	Чэрвеньскі
Юр'евічы, 121, Д-3	Юрьевичи	Юр'евічы	Крычаў	Дзярж.	1604	Мсц.	Маг.	Клімавіцкі
Юр'евічы, 124, Б-4	Юрьевичи	Юравічы	Вязавец	Я.Сіняўскі па Глябовічах і інш.	1583	Слон.	Гродз.	Дзятлаўскі
Юржышкі, 116, Г-2	Юржишки	Юржышкі	Кіявец	Салагубы	1582	Мен.	Мін.	Валожынскі
Юркава, 120, А-1	Юрково	Юркава	Горы	Спадчыннікі кн.Талачынскага	1599	Арш.	Маг.	Горацкі
Юркавічы, 141, Б-1	Юрковичи	Юркавічы	Гомей	Дзярж.	1532	Рэч.	Гом.	Веткаўскі
Юркавічы, 141, Д-4			Гомей	Дзярж.		Рэч.	РФ	
Юркавічы, 149, В-4	Юрковичи	Старыя Юркавічы	Брагін	Кн.Вішнявецкія	1571	Кіеў.	Гом.	Брагінскі
Юрковічы, 138, Б-1	Юрковичи	Старыя Юрковічы	Скавышчын	Кн. Слуцкія	1566	Нав.	Мін.	Любанскі
Юрцава, 110, Д-3	Юрцево (Юрцово, Ярцов)	Юрцава	Смальняны	Кн. А.Сангушка	1561	Арш.	Віц.	Аршанскі
Юхаўляне, 103, А-4	Юховляне	Юхавічы	Юхавічы		1552	Пол.	Віц.	Расонскі
Юхнавец, 122, Г-4	Юхновец (Юхновщина)		Юхнавец	С.Влошак		Бель.	Польшча	
Юхнавічы, 135, Д-4	Юхновичи (Дзюхновичи)	Юхнавічы	Юхнавічы	Шл.	1552	Пін.	Брэсц.	Іванаўскі
Ючавічы, 135, А-2	Ючевичи	Юкавічы	Косава	Кн. Л.Сангушка і інш. па Осціках	1592	Слон.	Брэсц.	Івацэвіцкі

Назвы населеных пунктаў, змешчаныя на Генеральнай карце. Нумар старонкі і індэкс (літара і лічба)	Назвы паводле крыніц	Сучасныя назвы	Да якога маёнтка належала	Уладанне на 1567 г.	Першае упамінанне	Павет ВКЛ, краіна на 1567 г.	Сучасная прыналежнасць	
							вобласць	раён
Юшавічы, 126, В-2	Юшевичи	Юшавічы	Кунаса	Пацы і інш.	1589	Нав.	Мін.	Нясвіжскі
Юшкава, 110, В-3	Юшково	не існуе	Межава		1562	Віц.	Віц.	Віцебскі
Юшкавічы, 123, Д-3	Юшковичи (Юшкевичи)	Юшкавічы	Свіслач	Я.Хадковіч і інш.	1595	Ваўк.	Гродз.	Свіслацкі
Юшкавічы, 125, Г-3	Юшковичи	Юшкавічы	Чэрніхава	С.Глябовіч і інш.	1565	Нав.	Брэсц.	Баранавіцкі
Юшкавічы, 137, А-4	Юшковичи (Юшкевичи)	Юшкавічы	Слуцк	Кн. Слуцкія	1566	Нав.	Мін.	Любанскі
Ябланка, 118, А-4	Яблонка	Яблынка	Талачын	Гарнастаі і Сапегі па кн. Талачынскаму	1590	Арш.	Віц.	Талачынскі
Яблань, 122, Д-2	Яблонь					Бель.	Польшча	
Яблань, 142, Б-3	Яблонь		Гарадзішча	С.Нарушэвіч і Д.Пац	1503	Бер.	Польшча	
Яблачна, 143, Б-1	Яблочна		Яблачна		1447	Бер.	Польшча	
Яблона, 132, Б-3				Шл.		Дар.	Польшча	
Явар, 124, Б-4	Явор (Яворово, Яворовое)	Явар	Явар	Яцынічы	1475	Слон.	Гродз.	Дзятлаўскі
Ягалкі, 134, Д-2	Яголки (Яголковичи)	Ягалкі	Ягалкі	Шл.	1534	Бер.	Брэсц.	Кобрынскі
Яглевічы, 135, Б-3	Яглевичи	Яглевічы	Слонім	Дзярж.	1602	Слон.	Брэсц.	Івацэвіцкі
Язна, 103, Д-2	Язна	Язна	Язна	Дзярж.	1475	Пол.	Віц.	Мёрскі
Язна, 104, А-2	Язна (Язно, Езно)			Дзярж.	1533	Пол.	РФ	
Язні, 107, Г-4	Язни	Язні	Крывічы	Кішкі па Радзівілах	1606	Ашм.	Мін.	Вілейскі
Языль, 127, Д-2	Языль	Языль	Слуцк	Кн. Слуцкія	1566	Нав.	Мін.	Старадарожскі
Язяніца, 109, В-4	Язеница	не існуе	Свеча	Шл.	1563	Пол.	Віц.	Бешанковіцкі
Якавічы, 107, Д-2	Яковичи	не існуе	Стары Куранец	Дзярж. па Гаштаўтах	1562	Ашм.	Мін.	Вілейскі
Якаўлева, 105, Д-1	Яковлево	да 1967 Якаўлева	Якаўлева		1594	Віц.	Віц.	Віцебскі
Якаўлевічы, 119, Б-3	Яковлевичи (Яковлево)	Якаўлевічы	Талачын	Спадчыннікі кн.Талачынскага	1556	Арш.	Віц.	Аршанскі
Якаўчыцы, 134, Б-3	Яковчицы	Вялікія Якаўчыцы	Кобрын	Дзярж.	1597	Бер.	Брэсц.	Жабінкаўскі
Якімавічы, 124, Г-4	Якимовичи	Якімавічы	Шылавічы	С.Няміра-Грымаліч і інш.	1510	Слон.	Гродз.	Слонімскі
Якімавічы, 139, Б-4	Якимовичи	Якімава Слабада	Якімавічы		1560	Рэч.	Гом.	Светлагорскі
Якімавічы, 139, Д-1	Якимовичи	Якімавічы	Мазыр	Дзярж.	1552	Маз.	Гом.	Калінкавіцкі
Якінтаны, 106, Д-4	Якинтаны	не існуе	Якінтаны	Шл.	1567	Ашм.	Гродз.	Астравецкі
Яковічы, 134, Г-2	Яковичи	не існуе	Кобрын	Дзярж.	1597	Бер.	Брэсц.	Жабінкаўскі
Якубавічы, 126, Г-2	Якубовичи	Якубавічы	Слуцк	Кн. Слуцкія	1566	Нав.	Мін.	Капыльскі
Якубоўшчына, 111, Б-1		Якубаўшчына				Віц.	Віц.	Лёзненскі
Якуні, 115, В-2	Якуни (Якунь)	Якунь	Якуні	Дзярж. па Гаштаўтах	1536	Ашм.	Гродз.	Іўеўскі
Якунцы, 109, А-3	Якунцы (Якуньцы)	не існуе	Якунцы		1552	Пол.	Віц.	Шумілінскі
Якшычы, 126, Г-1	Якшичи	Якшычы	Клецк	М.К.Радзівіл	1552	Нав.	Мін.	Клецкі
Якшычы, 128, А-2	Якшичи	Якшыцы			1560	Мен.	Мін.	Бярэзінскі
Ялава, 120, Д-1	Ялова	не існуе	Магілёў	Дзярж.		Арш.	Маг.	Чавускі
Ялова, 113, Д-1	Елово		Ялова	Шл.		Гар.	Польшча	
Ялоўка, 123, Г-2	Яловка		Мсціботаў	Дзярж.	1545	Ваўк.	Польшча	
Яльяны, 118, Б-3	Ельяны (Ельняны, Ельнянцы)	Ільяні	Падбярэззе	Падбярэзскія	1500	Арш.	Віц.	Талачынскі
Ямінск, 138, А-2	Яминск (Яменьск)		Глуск	Спадчыннікі кн. Гальшанскіх	1557	Нав.	Мін.	Любанскі
Ямінск, 138, А-2	Яминск (Яменьск)	Ямінск		Прав. царква	1557	Нав.	Мін.	Любанскі
Ямна, 133, Д-4	Ямно	Ямна	Ямна	С.Пякарскі	1522	Бер.	Брэсц.	Брэсцкі
Янава, 110, Д-1	Яново	Янава	Янава	Сапегі	1592	Арш.	Віц.	Талачынскі
Янавічы, 116, В-3	Яновичи	не існуе	Дзяксняны	Я.Гайка і інш.	1600	Мен.	Мін.	Маладзечанскі
Янавічы, 119, Б-2	Яновичи	не існуе	Стараселле	Спадчыннікі кн.Талачынскага	1590	Арш.	Віц.	Талачынскі
Янавічы, 126, Д-1	Яновичи	Янавічы	Яновичи	П.Кавачынскі	1567	Нав.	Мін.	Клецкі
Янаў, 133, Г-2	Янов (Яново, да 1465 Порхово)		Янаў	Кат. царква	1423	Бер.	Польшча	
Янаўка, 112, В-3	Яновка		Даўспуда	А.Валовіч і інш.	1590	Гар.	Польшча	
Яневічы, 117, А-2	Яневичи (Яновичи, Коргово--Яневичи)	не існуе	Нястанавічы	Кн. Адзінцэвічава па Глябовічах	1586	Мен.	Мін.	Лагойскі
Янішкі, 106, Б-2	Янишки		Янішкі	Шл.		Віл.	Літва	
Янкава, 127, Б-2	Янково	Янкава	Бакшты (Смілавічы)	Спадчыннікі Кезгайлаў	1590	Мен.	Мін.	Пухавіцкі
Янчычы, 125, В-4	Янчичи	Янчыцы	Іскалць	Спадчыннікі С.Давойны	1579	Нав.	Мін.	Нясвіжскі
Ярмолічы, 116, А-1	Ермоличи	Ярмолічы	Ганута	Кн. Л.Сангушка, С.Садоўскі і інш.	1569	Ашм.	Мін.	Вілейскі
Ярмолічы, 116, А-3	Ярмоличи	Ярмолічы	Вязынь	Осцікі і інш.	1585	Мен.	Мін.	Вілейскі
Ярнева, 124, Г-3	Ярнево	Ярнева	Слонім	Дзярж.	1478	Слон.	Гродз.	Зэльвенскі
Яруцічы, 124, Д-3	Ярутичи (Ерутичи)	Яруцічы			1505	Слон.	Гродз.	Слонімскі
Яршова, 109, А-3	Ершово	Ярашова			1571	Пол.	Віц.	Шумілінскі
Яршовічы, 126, В-2	Ершовичи	Яршы	Магільная	Пацы	1536	Нав.	Мін.	Уздзенскі
Яршэвічы, 116, В-2	Ершевичи (Яршевичи)	Яршэвічы	Яршэвічы	Салагубы і інш.	1511	Мен.	Мін.	Валожынскі
Ярылавічы, 150, А-2	Ерыловичи		Любеч	Дзярж. па Гаштаўтах	1526	Кіеў.	Украіна	
Ярылаўка, 123, Г-2	Ярыловка		Ярылаўка	Шл.	1567	Гар.	Польшча	
Ярэмічы, 125, А-4		Ярэмічы				Нав.	Гродз.	Карэліцкі
Ярэмічы, 137, А-4	Еремичи	да 1966 Яромічы	Слуцк	Кн. Слуцкія	1566	Нав.	Мін.	Любанскі
Яса, 100, Г-3	Ясо (Яса)		Яса		1535	Пол.	РФ	
Ясева, 107, Б-2	Ясево	Ясева	Ясева	Кішкі па Радзівілах	1522	Ашм.	Віц.	Пастаўскі
Яселевічы, 124, А-3	Яселевичи	Яселевічы	Турэйск	Дзярж.	1558	Лід.	Гродз.	Шчучынскі
Ясенавіца, 124, Г-1	Ясеновица	Ясенавіца	Ясенавіца	Г.Бака	1567	Ваўк.	Гродз.	Ваўкавыскі
Ясенаўка, 122, Б-3	Ясеновка		Калінаўка	І.Іванавіч		Бель.	Польшча	
Ясень, 106, В-4	Ясень	Ясень	Ясень	Кн. Свірскія	1503	Ашм.	Гродз.	Астравецкі
Ясень, 128, Г-2	Ясень	Ясень	Глуск Пагарэлы	Я.Хадкевіч і інш.	1524	Мен.	Маг.	Асіповіцкі
Ястрабль, 125, Д-2	Ястребль	Ястрамбель	Ястрэбль	А.Падарэўскі па Давойнах	1460	Нав.	Брэсц.	Баранавіцкі
Ястрабль, 135, В-1	Ястребль	Ястрабель	Здзітава	С.Гамшэй, А.Валовіч і інш.	1555	Бер.	Брэсц.	Бярозаўскі
Ястрэбля, 146, А-2	Ястребля (Ястребль)	Ястрабель	Ястрэбля	Шл.	1554	Пін.	Брэсц.	Столінскі
Ясянец, 125, В-3	Ясенец	Ясянец	Ясянец	Шл.	1567	Нав.	Брэсц.	Баранавіцкі
Ятаўты, 114, В-3	Ятолты	Ятаўты	Радунь	Дзярж.	1558	Лід.	Гродз.	Воранаўскі
Ятвезск, 113, Г-2	Ятвезск (Ятвеск, Ятвезк)	Яцвезь	Ятвезск	С.Гамшэй і інш.	1541	Гар.	Гродз.	Гродзенскі
Ятвезск, 123, Д-3	Ятвеск (Ятвезк, Ятвезь)	Ятвеск	Свіслач	Я.Хадкевіч і інш.	1559	Ваўк.	Гродз.	Свіслацкі
Ятвезск, 124, А-1	Ятвезск (Ятвезко, Ятвезк, Ятвеск, Ятвеско)	не існуе	Ятвезск	Я.Сіняўскі і Камаеўская па Глябовічах	1551	Гар.	Гродз.	Шчучынскі
Ятвезь, 124, Г-1	Ятвезь (Ятвезск, Вел. Ятвезь)	Ятвезь	Ятвезь	Дзярж. (лен)	1567	Ваўк.	Гродз.	Ваўкавыскі
Ятвезь, 125, Б-2	Ятвезь	Ятвезь	Цэрын	Дзярж.	1598	Нав.	Гродз.	Карэліцкі
Ятвезь, 135, А-1	Ятвезь	Ятвезь	Ласасіная	В.Цішкевіч	1596	Слон.	Брэсц.	Івацэвіцкі
Ятвеск, 124, Б-4	Ятвеск (Ятвезь)	Яцвезь	Здзяцель	Кн. К.Астрожскі	1580	Слон.	Гродз.	Дзятлаўскі
Ятля, 113, Д-2	Ятля (Ятла)	не існуе	Горадна	Дзярж.	1558	Гар.	Гродз.	Гродзенскі
Ятра, 125, Б-2	Ятра	Ятра	Ятра	Шл.	1554	Нав.	Гродз.	Навагрудскі
Яўладавічы, 126, Г-4	Евладовичи	Яўладавічы	Грэск	Дзярж.	1590	Нав.	Мін.	Слуцкі
Яўсеевічы, 128, Г-1		Яўсеевічы				Рэч.	Маг.	Глускі
Яўтушкавічы, 139, В-2	Елтушковичи	не існуе	Рэчыца	Дзярж.	1565	Рэч.	Гом.	Светлагорскі
Яхімаўшчына, 115, В-3	Яхимовщина	Яхімаўшчына	Гальшаны	Спадчыннікі кн.Гальшанскіх	1602	Ашм.	Гродз.	Іўеўскі
Яхноўшчына, 125, В-1	Яхновщина	Яхноўшчына	Раготна	Я.Сіняўскі па Глябовічах і інш.	1591	Слон.	Гродз.	Дзятлаўскі
Яцкава, 116, Г-1	Яцково	Яцкава-Канчане	Валожын	Дзярж. па Гаштаўтах	1470	Ашм.	Мін.	Валожынскі
Яцкава, 116, Г-1	Яцков (Яцковщизна)	Яцкава-Пяскі	Яцкава	Шл.	1567	Ашм.	Мін.	Валожынскі
Яцкавічы, 133, Г-3	Яцковичи	Яцкавічы	Берасце	Дзярж.	1529	Бер.	Брэсц.	Камянецкі
Ячанка, 126, А-4	Яченка (Ячонка)	Ячанка	Ячанка	Кн. К.Астрожскі	1491	Мен.	Мін.	Уздзенскі
Ячна, 126, А-1	Ячна (Ячная, Ячно)	Ячнае	Свержань	Осцікі і Уралеўскія	1503	Мен.	Мін.	Стаўбцоўскі
Ячна, 126, Б-1	Ячна (Ячная, Ячен)	не існуе	Засулле	Шл.	1590	Мен.	Мін.	Стаўбцоўскі
Ячнае, 113, Д-1	Ячное		Новы Двор	Дзярж.	1581	Гар.	Польшча	
Яшуны, 114, А-4	Яшуны		Яшуны	Шл.	1515	Віл.	Літва	
Яшчычы, 139, Б-4	Ящичи	Яшчыцы	Бабруйск	Дзярж.	1567	Рэч.	Гом.	Жлобінскі

Большой исторический атлас Беларуси в трёх томах – первое в Республике Беларусь оригинальное картографическое издание, посвящённое историческому прошлому нашей страны. Представленные карты отражают не только историю Беларуси, но и всего восточноевропейского региона. Наряду с этим присутствуют крупномасштабные карты отдельных территорий, планы городов, схемы военных сражений. Атлас адресован всем, кто занимается научными исследованиями или преподаёт отечественную историю, а также всем, кто интересуется прошлым нашей Родины.

Первый том освещает наиболее ранние периоды – от древнейших следов первобытного человека до середины XVI века. Хронологически он ограничен конкретной датой – 1569 годом, когда в результате Люблинской унии белорусские земли вошли в состав Речи Посполитой. Это – период, когда оформились условия для складывания белорусской народности. В основу создания карт положены события, которые явились наиболее значимыми для формирования современной территории Беларуси.

В работе над атласом использованы наработки отечественных учёных и специалистов, накопленные за годы работы над „Национальным атласом Беларуси“, шеститомной „Энциклопедией истории Беларуси“, двухтомной энциклопедией „Великое княжество Литовское“, монографическими историческими исследованиями по истории. Авторы не обошли вниманием и опыт учёных соседних стран: Латвии, Литвы, Польши, России, Украины.

The Big Historical Atlas of Belarus in three volumes is the first original cartographic publication in the Republic of Belarus dedicated to the historical past of our country. The maps included in the atlas provide an overview of the history not only of Belarus but of the whole East-European region. Besides, the atlas includes large-scale maps of separate territories, town plans, battle maps. This atlas is addressed to everyone who is involved in research activity or in teaching history of our country or to those just interested in the past of our Motherland.

The first volume covers the earliest period – from the most ancient traces of the primitive man to the middle of the XVI century. Chronologically it is limited by a specific date – year 1569, when as a result of the Union of Lublin the Belarusian Lands became part of the Polish–Lithuanian Commonwealth. That was the period when conditions for the shaping of the Belarusian nation formed. Events, which had appeared to be the most important for formation of the present-day territory of Belarus, became the basis for creation of the maps.

The results accumulated by our scientists and specialists during years of work on The National Atlas of Belarus, six-volume Encyclopaedia of the History of Belarus, two-volume encyclopaedia The Great Duchy of Lithuania, monographic historical research works in history were used in the course of the work on the atlas. The authors also took into account the experience of scientists from the neighbouring countries: Lithuania, Latvia, Poland, Russia and the Ukraine.

Trijų tomų didysis Baltarusijos istorijos atlasas – pirmasis originalus Baltarusijos Respublikos kartografijos leidinys, skirtas istorinei mūsų šalies praeičiai. Pateikiami žemėlapiai atspindi ne tik Baltarusijos, bet ir visos Rytų Europos istoriją. Taip pat yra stambaus mastelio atskirų teritorijų žemėlapių, miestų planų, kautynių schemų. Atlasas skiriamas visiems, kurie dirba mokslo tiriamąjį darbą arba dėsto savo krašto istoriją, taip pat tiems, kurie domisi savo Tėvynės praeitimi.

Pirmasis tomas atskleidžia ankstyvąjį laikotarpį – nuo seniausių pirmykščio žmogaus pėdsakų iki XVI amžiaus vidurio. Chronologiškai jis baigiasi konkrečia data – 1569 metais, kai po Liublino unijos baltarusių žemės įėjo į Abiejų Tautų Respublikos sudėtį. Tai laikotarpis, kai susiklostė sąlygos formuotis baltarusių tautai. Žemėlapių pagrindas – įvykiai, labiausiai paveikę dabartinės Baltarusijos teritorijos formavimąsi.

Atlasui panaudoti Baltarusijos mokslininkų ir specialistų darbai, sukaupti rengiant „Baltarusijos valstybės atlasą", šešių tomų „Baltarusijos istorijos enciklopediją", dviejų tomų enciklopediją „Didžioji Lietuvos Kunigaikštystė", taip pat monografijose skelbti istorijos tyrimai. Autoriai domėjosi ir gretimų šalių – Latvijos, Lietuvos, Lenkijos Rusijos, Ukrainos – mokslininkų patirtimi.

Duży historyczny atlas Białorusi w trzech tomach – pierwsze w Republice Białoruś oryginalne kartograficzne wydanie, poświęcone historycznej przeszłości naszego kraju. Przedstawione mapy odzwierciedlają nie tylko historię Białorusi, ale i całego wschodnioeuropejskiego regionu. Jednocześnie z tym podane są wielkoskalowe mapy osobnych terytorium, plany miast, schematy wojennych bitw. Atlas adresowany tym, kto się zajmuje naukowymi badaniami lub wykłada historię kraju, jak również tym, kto się interesuje przeszłością naszej ojczyzny.

Pierwszy tom odzwierciedla najwcześniejsze okresy – od pierwszych śladów człowieka pierwotnego do połowy XVI wieku. Chronologicznie tom ten ograniczony jest konkretną datą – 1569 rokiem, kiedy to po Unii Lubelskiej białoruskie ziemie weszły w skład Rzeczy Pospolitej. Jest to okres, kiedy powstały warunki dla kształtowania się białoruskiej narodowości. U podstaw tworzenia map leżą wydarzenia najbardziej znaczące dla kształtowania współczesnego terytorium Białorusi.

W pracy nad atlasem wykorzystane są prace miejscowych naukowców i specjalistów, nagromadzone w ciągu lat pracy nad „Narodowym atlasem Białorusi", sześciotomową „Encyklopedią historii Białorusi", dwutomową encyklopedią „Wielkie księstwo Litewskie", monograficznymi historycznymi badaniami. Autorzy zwrócili również uwagę i wykorzystali doświadczenie naukowców sąsiednich państw: Łotwy, Litwy, Polski, Rosji, Ukrainy.

Der Große Historische Atlas von Belarus (in drei Bänden) ist das erste Originalkartenwerk in der Republik Belarus, das der historischen Vergangenheit unseres Landes gewidmet ist. Die im Originalkartenwerk dargestellten Karten widerspiegeln die Geschichte nicht nur von Belarus, sondern auch der ganzen osteuropäischen Region. Daneben gibt es großmaßstäbliche Karten einzelner Territorien, Stadtpläne, Schlachtpläne. Der Atlas ist an alle gerichtet, die wissenschaftliche Forschungen durchführen bzw. die Heimatgeschichte unterrichten, sowie an alle, die sich für die Geschichte unseres Vaterlandes interessieren.

Der erste Band stellt die früheste Geschichte von den älteren Spuren des Urmenschen bis zur Mitte des XVI. Jahrhunderts dar. Chronologisch ist der Band auf den konkreten Tag begrenzt – auf das Jahr 1569, wo als Ergebniß der Lubliner Union die belarussischen Territorien Teil von Rzeczpospolita wurden. Das war die Zeit, wo sich die Voraussetzungen der Herausbildung der belarussischen Völkerschaft herausbildeten. Den Karten sind die für Herausbildung des heutigen Territoriums am meisten bedeutenden Geschehnisse zugrunde gelegt.

Bei der Arbeit am Atlas wurden Ausführungen einheimischer Wissenschaftler und Fachkräfte eingesetzt, die während der jahrelangen Arbeit am „Nationalen Atlas von Belarus", an der sechsbändigen „Enzyklopädie der Geschichte von Belarus", an der zweibändigen Enzyklopädie „Großfürstentum Litauens", an monographischen Geschichtsforschungen gesammelt wurden. Die Autoren des Kartenwerks beachteten auch die Erfahrungen von Wissenschaftlern der Nachbarländer Lettland, Litauen, Polen, Russland, der Ukraine.

El Gran Atlas Histórico de Bielorrusia en tres tomos es la primera edición cartográfica original en la República de Bielorrusia dedicada al pasado histórico de nuestro país. Los mapas que contiene reflejan la historia que no es meramente bielorrusa, sino de toda la región de Europa Oriental. Al mismo tiempo están presentes los mapas de gran escala de varios territorios, planos de las ciudades, esquemas de batallas. El Atlas se destina a todos quienes se ocupan de la investigación científica o enseñan historia de la nación, así como a todos los que tienen interés por el pasado de nuestra Patria.

El primer tomo abarca períodos más antiguos – desde los más antiguos vestigios del hombre primitivo hasta la segunda mitad del siglo XVI. Cronológicamente se termina en el año bien definido que es el 1569 cuando las tierras bielorrusas formaron parte de Rzeczpospolita por consecuencia de la Unión de Lublin. Es un período cuando se formaron las condiciones para la formación de la nación bielorrusa. La creación de mapas se basa en los acontecimientos que resultaron más significativos para la formación del territorio actual de Bielorrusia.

En el curso de la composición del Atlas han sido usados los materiales acaudalados por los científicos y profesionales nacionales durante los años de su trabajo de composición del „Atlas Nacional de Bielorrusia", de la „Enciclopedia de la Historia de Bielorrusia" en seis tomos, de la enciclopedia en dos tomos denominada „El Gran Ducado de Lituania", de las investigaciones monográficas de historia. Además, los autores no hicieron caso omiso a la experiencia de los científicos de los países confinantes: Letonia, Lituania, Polonia, Rusia, Ucrania.

Атлас складзены і падрыхтаваны да друку Рэспубліканскім унітарным прадпрыемствам „Белкартаграфія“ Дзяржаўнага камітэта па маёмасці Рэспублікі Беларусь у 2008 г.

Падпісаны да друку 08.12.2008 г.
Фармат паперы 63х74 см. Папера мелаваная
Друк. арк. 62. Ум. друк. арк. 43,81
Тыраж 3 600 экз. Заказ № 3282

Рэспубліканскае унітарнае прадпрыемства „Белкартаграфія“
Дзяржаўнага камітэта па маёмасці Рэспублікі Беларусь
220029, г. Мінск, прасп. Машэрава, 17А
E-mail: belkarta@solo.by. Тэл./факс: (017)284-71-59, 334-81-54
Ліцэнзіі: №04030/0247657 ад 01.12.2004;
ЛИ №02330/0131772 ад 30.04.2004

Аддрукавана РУП „Выдавецтва „Беларускі Дом друку“
220013, г. Мінск, прасп. Незалежнасці, 79
Пераплётныя працэсы выкананы
на ААТ „Чырвоная зорка“. Заказ №855
220073, г. Мінск, 1-ы Загарадны завул., 3

ISBN 978-985-508-060-3